

Міністерство внутрішніх справ України
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**АДВОКАТУРА УКРАЇНИ:
ЗБІРНИК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ
АКТІВ**

Видання друге, доповнене і перероблене

Дніпро
2023

УДК 343.121.4 : 347.965
А 28

*Рекомендовано науково-методичною радою
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ
(протокол № 3 від 15.11.2023)*

А 28 Адвокатура України: збірник нормативно-правових актів /
упоряд: Г. В. Барабаш, к.ю.н. Л. М. Макотченко, к.ю.н.
О. В. Гриза, А. Г. Шиян, к.ю.н. В. М. Шевців. Дніпро : Дніпров.
держ. ун-т внутр. справ, 2023. 416 с.

ISBN 978-617-560-014-6

Збірник нормативно-правових актів з питань діяльності адвокатури України як самостійного правового інституту, призначений для використання в навчальному процесі при підготовці здобувачів вищої освіти бакалаврського та магістерського рівнів.

Видання розраховано на здобувачів вищої освіти юридичного профілю, ад'юнктів (аспірантів), адвокатів, слідчих, дізнавачів, прокурорів, суддів, а також науково-педагогічних працівників.

ISBN 978-617-560-014-6

© Автори, 2023
© ДДУВС, 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
РОЗДІЛ 1. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АКТИ З ПИТАНЬ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	7
1.1. Загальна декларація прав людини (витяг)	7
1.2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Європейська конвенція з прав людини) (витяг)	10
1.3. Основні положення про роль адвокатів (витяг)	15
1.4. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства	20
1.5. Рекомендація № R (2000) 21 Комітету Міністрів державам-членам про свободу професійної діяльності адвокатів	30
1.6. Стандарти незалежності юридичної професії міжнародної асоціації юристів	35
РОЗДІЛ 2. ЗАКОНОДАВЧІ АКТИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	40
2.1. Конституція України (витяг)	40
2.2. Закон України про адвокатуру та адвокатську діяльність	45
2.3. Закон України про безоплатну правничу допомогу	95
2.4. Кримінальний процесуальний кодекс України (витяг)	124
2.5. Цивільний процесуальний кодекс України (витяг)	130
2.6. Кодекс адміністративного судочинства України (витяг)	137
2.7. Кодекс України про адміністративні правопорушення (витяг)	141
РОЗДІЛ 3. ІНШІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	143
3.1. Концепція формування системи безоплатної правової допомоги в Україні	143
3.2. Нормативно-правові акти, затверджені постановами Кабінету Міністрів України	149
3.2.3. Порядок оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу	161
3.2.4. Методика обчислення розміру винагороди адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу	163
3.2.5. Порядок і умови укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі,	

та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі	185
3.2.6. Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою	197
3.3. Нормативно-правові акти, затверджені наказами Міністерства юстиції України	214
3.3.1. Положення про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги	214
3.3.2. Список центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, що утворюються	231
3.3.4. Порядок ведення координаційним центром з надання правової допомоги реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу	237
3.3.5. Порядок оцінювання адвокатів за результатами конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги	240
РОЗДІЛ 5. АКТИ ОРГАНІВ АДВОКАТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ..	244
4.1. Акти з'їзду адвокатів України	244
4.1.1. Положення про раду адвокатів України	244
4.1.2. Положення про вищу ревізійну комісію адвокатури	252
4.1.3. Положення про вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури	263
4.1.4. Правила адвокатської етики	269
4.2. Акти Ради адвокатів України	298
4.2.1. Положення про ревізійну комісію адвокатів регіону	312
4.2.2. Регламент кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону	318
4.2.3. Порядок допуску до складення кваліфікаційного іспиту, порядок складення кваліфікаційного іспиту та методика оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні	340
4.2.4. Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України	360
4.2.5. Положення про організацію та порядок проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю	370
4.2.6. Положення про ордер на надання правничої (правової) допомоги ...	393
4.2.7. Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність	397

ПЕРЕДМОВА

Адвокатська діяльність є однією з найбільш важливих у будь-якому суспільстві. Як в Україні, так і в усьому світі вона носить широкомасштабний, різноплановий характер і спрямована на захист прав, свобод і законних інтересів людини та громадянина в багатьох сферах життєдіяльності.

Адвокат повинен бути універсальним фахівцем у галузі права, оскільки йому доводиться захищати або представляти інтереси особи в кримінальному провадженні, виступати представником інтересів фізичних і юридичних осіб під час здійснення цивільного, господарського, адміністративного та конституційного судочинства, а також в інших державних органах, перед фізичними та юридичними особами, представляти інтереси фізичних і юридичних осіб, держави, органів державної влади і місцевого самоврядування в іноземних, міжнародних судових органах тощо.

Надаючи правничу допомогу клієнтам під час здійснення правосуддя, адвокат повинен дотримуватися прав людини та її основоположних свобод, які визнані міжнародним і національним правом, діяти вільно і наполегливо відповідно до закону, професійних стандартів та етичних норм.

Основним законодавчим актом, що регламентує діяльність адвокатури та адвокатів в Україні, є Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 року. Цей закон регулює основні аспекти діяльності згаданого правозахисного інституту.

Зокрема, в законі по-новому вирішено питання набуття статусу адвоката, визначено організаційні форми здійснення адвокатської діяльності, значно розширено професійні права адвоката і його обов'язки, передбачено гарантії адвокатської діяльності, визначено поняття адвокатської таємниці, порядок притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності, систему органів адвокатського самоврядування, уповноважених вирішувати інші важливі питання адвокатської діяльності.

Водночас, різноплановість адвокатської діяльності передбачає необхідність знання адвокатом не лише положень згаданого закону. Адже вона регламентується ще й іншою, досить таки великою кількістю міжнародно-правових, національних нормативно-правових актів, а також актів органів адвокатського самоврядування. Для того, щоб стати високопрофесійним, адвокат повинен їх постійно вивчати, знати і застосовувати в тих чи інших правових ситуаціях.

Значна кількість нормативно-правових актів, що регулюють питання адвокатської діяльності, а також їх розпорошеність підштовхнула укладачів цього збірника до зосередження основних законодавчих та інших нормативно-правових актів в одному навчальному виданні.

Їх викладення здійснено в такій послідовності: 1) міжнародно-правові

акти з питань адвокатської діяльності; 2) законодавчі акти України з питань адвокатської діяльності; 3) інші нормативно-правові акти з питань адвокатської діяльності (постанови Кабінету Міністрів України, накази Міністерства юстиції України); 4) акти органів адвокатського самоврядування. Видається, що така послідовність їх викладення у збірнику є логічною і сприяє належному уявленню всіма заінтересованими особами щодо їх характеру і значення в адвокатській діяльності.

Підготовлений збірник нормативно-правових актів з питань адвокатської діяльності буде корисним для всіх адвокатів та їх помічників, незалежно від спеціалізації, за якою вони практикуються і надають правничу допомогу своїм клієнтам. Водночас, викладені нормативно-правові акти можуть стати в нагоді й іншим правникам, які тією чи іншою мірою причетні до юридичної діяльності.

Окрім цього, підготовка зазначеного збірника мала на меті використання викладених у ньому положень здобувачами вищої освіти у вивченні однієї з важливих навчальних дисциплін – «Адвокатура України», підвищення їх рівня знань як у цій, так і інших дотичних до неї дисциплін.

РОЗДІЛ 1

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АКТИ З ПИТАНЬ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. ЗАГАЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року
(Витяг)

Преамбула

Беручи до уваги, що визнання гідності, яка властива всім членам людської сім'ї, і рівних та невід'ємних їх прав є основою свободи, справедливості та загального миру: і

беручи до уваги, що зневажання і нехтування правами людини призвели до варварських актів, які обурюють совість людства, і що створення такого світу, в якому люди будуть мати свободу слова і переконань і будуть вільні від страху і нужди, проголошено як високе прагнення людей; і

беручи до уваги, що необхідно, щоб права людини охоронялися силою закону з метою забезпечення того, щоб людина не була змушена вдаватися як до останнього засобу до повстання проти тиранії і гноблення; і

беручи до уваги, що необхідно сприяти розвиткові дружніх відносин між народами; і

беручи до уваги, що народи Об'єднаних Націй підтвердили в Статуті свою віру в основні права людини, в гідність і цінність людської особи і в рівноправність чоловіків і жінок та вирішили сприяти соціальному прогресові і поліпшенню умов життя при більшій свободі; і

беручи до уваги, що держави-члени зобов'язались сприяти у співробітництві з Організацією Об'єднаних Націй загальній повазі і додержанню прав людини і основних свобод; і

беручи до уваги, що загальне розуміння характеру цих прав і свобод має величезне значення для повного виконання цього зобов'язання;

Генеральна Асамблея

проголошує цю Загальну декларацію прав людини як завдання, до виконання якого повинні прагнути всі народи і всі держави з тим, щоб кожна людина і кожний орган суспільства, завжди маючи на увазі цю Декларацію, прагнули шляхом освіти сприяти поважанню цих прав і свобод і забезпеченню, шляхом національних і міжнародних прогресивних заходів, загального і ефективного визнання і здійснення їх як серед народів держав-членів Організації, так і серед народів територій, що перебувають під їх юрисдикцією.

Стаття 1

Всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах. Вони наділені розумом і совістю і повинні діяти у відношенні один до одного в дусі братерства.

Стаття 2

Кожна людина повинна мати всі права і всі свободи, проголошені цією Декларацією, незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного чи соціального походження, майнового, станового або іншого становища. Крім того, не повинно проводитися ніякого розрізнення на основі політичного, правового або міжнародного статусу країни або території, до якої людина належить, незалежно від того, чи є ця територія незалежною, підопічною, несамоврядованою або як-небудь інакше обмеженою у своєму суверенітеті.

Стаття 3

Кожна людина має право на життя, на свободу і на особисту недоторканність.

Стаття 4

Ніхто не повинен бути в рабстві або у підневільному стані; рабство і работоргівля забороняються в усіх їх видах.

Стаття 5

Ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Стаття 6

Кожна людина, де б вона не перебувала, має право на визнання її правосуб'єктності.

Стаття 7

Всі люди рівні перед законом і мають право, без будь-якої різниці, на рівний їх захист законом. Усі люди мають право на рівний захист від якої б то не було дискримінації, що порушує цю Декларацію, і від якого б то не було підбурювання до такої дискримінації.

Стаття 8

Кожна людина має право на ефективне поновлення у правах компетентними національними судами в разі порушення її основних прав, наданих їй конституцією або законом.

Стаття 9

Ніхто не може зазнавати безпідставного арешту, затримання або вигнання.

Стаття 10

Кожна людина, для визначення її прав і обов'язків і для встановлення обґрунтованості пред'явленого їй кримінального обвинувачення, має право, на основі повної рівності, на те, щоб її справа була розглянута прилюдно і з додержанням усіх вимог справедливості незалежним і безстороннім судом.

Стаття 11

1. Кожна людина, обвинувачена у вчиненні злочину, має право вважатися невинною доти, поки її винність не буде встановлена в законному порядку шляхом прилюдного судового розгляду, при якому їй забезпечують усі можливості для захисту.

2. Ніхто не може бути засуджений за злочин на підставі вчинення будь-якого діяння або за бездіяльність, які під час їх вчинення не становили злочину за національними законами або за міжнародним правом. Не може також накладатись покарання тяжче від того, яке могло бути застосоване на час вчинення злочину.

Стаття 12

Ніхто не може зазнавати безпідставного втручання у його особисте і сімейне життя, безпідставного посягання на недоторканість його житла, тайну його кореспонденції або на його честь і репутацію. Кожна людина має право на захист закону від такого втручання або таких посягань.

Стаття 14

Кожна людина має право шукати притулку від переслідувань в інших країнах і користуватися цим притулком.

Це право не може бути використане в разі переслідування, яке в дійсності ґрунтується на вчиненні неполітичного злочину, або діяння, що суперечить цілям і принципам Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 17

1. Кожна людина має право володіти майном як одноособово, так і разом з іншими.

2. Ніхто не може бути безпідставно позбавлений свого майна.

Стаття 29

1. Кожна людина має обов'язки перед суспільством, у якому тільки й можливий вільний і повний розвиток її особи.

2. При здійсненні своїх прав і свобод кожна людина повинна зазнавати тільки таких обмежень, які встановлені законом виключно з метою забезпечення належного визнання і поваги прав і свобод інших та забезпечення справедливих вимог моралі, громадського порядку і загального добробуту в демократичному суспільстві.

3. Здійснення цих прав і свобод ні в якому разі не повинно суперечити

цілям і принципам Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 30

Ніщо у цій Декларації не може бути витлумачено як надання будь-якій державі, групі осіб або окремим особам права займатися будь-якою діяльністю або вчиняти дії, спрямовані на знищення прав і свобод, викладених у цій Декларації.

КОНВЕНЦІЯ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ І ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД (ЄВРОПЕЙСЬКА КОНВЕНЦІЯ З ПРАВ ЛЮДИНИ) (Витяг)

Дата підписання: 04.11.1950, Рим

Дата ратифікації Україною: 17.07.1997

Дата набрання чинності для України: 11.09.1997

Уряди держав – членів Ради Європи, які підписали цю Конвенцію, беручи до уваги Загальну декларацію прав людини, проголошену Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 10 грудня 1948 року, беручи до уваги те, що ця Декларація має на меті забезпечити загальне та ефективне визнання і додержання проголошених у ній прав,

беручи до уваги те, що метою Ради Європи є досягнення тіснішого єднання між її членами і що одним із засобів досягнення цієї мети є забезпечення і розвиток прав людини та основоположних свобод,

знову підтверджуючи свою глибоку віру в ті основоположні свободи, які становлять підвалини справедливості та миру в усьому світі і які найкращим чином забезпечуються, з одного боку, завдяки дієвій політичній демократії, а з іншого боку, завдяки спільному розумінню і додержанню прав людини, від яких вони залежать,

сповнені рішучості, як уряди європейських держав, що є одностайними і мають спільну спадщину політичних традицій, ідеалів, свободи і верховенства права, зробити перші кроки для забезпечення колективного гарантування певних прав, проголошених у Загальній декларації,

підтверджуючи, що Високі Договірні Сторони, відповідно до принципу субсидіарності, несуть основну відповідальність за захист прав і свобод, визначених цією Конвенцією та протоколами до неї, і що при цьому вони наділені свободою розсуду, яка підлягає наглядовій юрисдикції з боку Європейського суду з прав людини, створеного за цією Конвенцією, домовилися про таке:

СТАТТЯ 1. Зобов'язання поважати права людини

Високі Договірні Сторони гарантують кожному, хто перебуває під їхньою юрисдикцією, права і свободи, визначені в розділі I цієї Конвенції.

РОЗДІЛ I. ПРАВА І СВОБОДИ

СТАТТЯ 2. Право на життя

1. Право кожного на життя охороняється законом. Нікого не може бути умисно позбавлено життя інакше ніж на виконання смертного вироку суду, винесеного після визнання його винним у вчиненні злочину, за який закон передбачає таке покарання.

2. Позбавлення життя не розглядається як таке, що вчинене на порушення цієї статті, якщо воно є наслідком виключно необхідного застосування сили:

- a) для захисту будь-якої особи від незаконного насильства;
- b) для здійснення законного арешту або для запобігання втечі особи, яку законно тримають під вартою;
- c) при вчиненні правомірних дій для придушення заворушення або повстання.

СТАТТЯ 3. Заборона катування

Нікого не може бути піддано катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню.

СТАТТЯ 4. Заборона рабства і примусової праці

1. Нікого не можна тримати в рабстві або в підневільному стані.
2. Ніхто не може бути присилуваний виконувати примусову чи обов'язкову працю.
3. Для цілей цієї статті значення терміна «примусова чи обов'язкова праця» не поширюється:
 - a) на будь-яку роботу, виконання якої зазвичай вимагається під час призначеного згідно з положеннями статті 5 цієї Конвенції тримання в умовах позбавлення свободи або під час умовного звільнення;
 - b) на будь-яку службу військового характеру або – у випадку, коли особа відмовляється від неї з мотивів особистих переконань у країнах, де така відмова визнається, – службу, яка вимагається замість обов'язкової військової служби;
 - c) на будь-яку службу, що вимагається у випадку надзвичайної ситуації або стихійного лиха, яке загрожує життю чи благополуччю добробуту суспільства;
 - d) на будь-яку роботу чи службу, яка є частиною звичайних громадянських обов'язків.

СТАТТЯ 5. Право на свободу та особисту недоторканність

1. Кожен має право на свободу та особисту недоторканність. Нікого не може бути позбавлено свободи, крім таких випадків і відповідно до процедури, встановленої законом:

- a) законне ув'язнення особи після засудження її компетентним судом;
- b) законний арешт або затримання особи за невиконання законного припису суду або для забезпечення виконання будь-якого обов'язку, встановленого законом;
- c) законний арешт або затримання особи, здійснене з метою допровадження її до компетентного судового органу за наявності обґрунтованої підозри у вчиненні нею правопорушення, або якщо обґрунтовано вважається необхідним запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення;
- d) затримання неповнолітнього на підставі законного рішення з метою застосування наглядових заходів виховного характеру або законне затримання неповнолітнього з метою допровадження його до компетентного органу;
- e) законне затримання осіб для запобігання поширенню інфекційних захворювань, законне затримання психічнохворих, алкоголіків або наркоманів чи бродяг;
- f) законний арешт або затримання особи з метою запобігання її недозволеному в'їзду в країну чи особи, щодо якої провадиться процедура депортації або екстрадиції.

2. Кожен, кого заарештовано, має бути негайно поінформований зрозумілою для нього мовою про підстави його арешту і про будь-яке обвинувачення, висунуте проти нього.

3. Кожен, кого заарештовано або затримано згідно з положеннями підпункту «с» пункту 1 цієї статті, має негайно постати перед суддею чи іншою посадовою особою, якій закон надає право здійснювати судову владу, і йому має бути забезпечено розгляд справи судом упродовж розумного строку або звільнення під час провадження. Таке звільнення може бути обумовлене гарантіями з'явитися на судове засідання.

4. Кожен, кого позбавлено свободи внаслідок арешту або тримання під вартою, має право ініціювати провадження, в ході якого суд без зволікання встановлює законність затримання і приймає рішення про звільнення, якщо затримання є незаконним.

5. Кожен, хто є потерпілим від арешту або затримання, здійсненого всупереч положенням цієї статті, має забезпечене правовою санкцією право на відшкодування.

СТАТТЯ 6. Право на справедливий суд

1. Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього

кримінального обвинувачення. Судове рішення проголошується публічно, але преса і публіка можуть бути не допущені в зал засідань протягом усього судового розгляду або його частини в інтересах моралі, громадського порядку чи національної безпеки в демократичному суспільстві, якщо того вимагають інтереси неповнолітніх або захист приватного життя сторін, або – тією мірою, що визнана судом суворо необхідною, – коли за особливих обставин публічність розгляду може зашкодити інтересам правосуддя.

2. Кожен, кого обвинувачено у вчиненні кримінального правопорушення, вважається невинуватим доти, доки його вину не буде доведено в законному порядку.

3. Кожний обвинувачений у вчиненні кримінального правопорушення має щонайменше такі права:

а) бути негайно і детально поінформованим зрозумілою для нього мовою про характер і причини обвинувачення, висунутого проти нього;

б) мати час і можливості, необхідні для підготовки свого захисту;

в) захищати себе особисто чи використовувати юридичну допомогу захисника, вибраного на власний розсуд, або – за браком достатніх коштів для оплати юридичної допомоги захисника – одержувати таку допомогу безоплатно, коли цього вимагають інтереси правосуддя;

г) допитувати свідків обвинувачення або вимагати, щоб їх допитали, а також вимагати виклику й допиту свідків захисту на тих самих умовах, що й свідків обвинувачення;

е) якщо він не розуміє мови, яка використовується в суді, або не розмовляє нею, – одержувати безоплатну допомогу перекладача.

СТАТТЯ 7. Ніякого покарання без закону

1. Нікого не може бути визнано винним у вчиненні будь-якого кримінального правопорушення на підставі будь-якої дії чи бездіяльності, яка на час її вчинення не становила кримінального правопорушення згідно з національним законом або міжнародним правом. Також не може бути призначене суворіше покарання ніж те, що підлягало застосуванню на час вчинення кримінального правопорушення.

2. Ця стаття не є перешкодою для судового розгляду, а також для покарання будь-якої особи за будь-яку дію чи бездіяльність, яка на час її вчинення становила кримінальне правопорушення відповідно до загальних принципів права, визнаних цивілізованими націями.

СТАТТЯ 8. Право на повагу до приватного і сімейного життя

1. Кожен має право на повагу до свого приватного і сімейного життя, до свого житла і кореспонденції.

2. Органи державної влади не можуть втручатись у здійснення цього права, за винятком випадків, коли втручання здійснюється згідно із законом і є необхідним у демократичному суспільстві в інтересах національної та громадської безпеки чи економічного добробуту країни, для запобігання

заворушенням чи злочинам, для захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб.

СТАТТЯ 13. Право на ефективний засіб правового захисту

Кожен, чиї права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб правового захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження.

СТАТТЯ 14. Заборона дискримінації

Користування правами та свободами, визнаними в цій Конвенції, має бути забезпечене без дискримінації за будь-якою ознакою – статі, раси, кольору шкіри, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного чи соціального походження, належності до національних меншин, майнового стану, народження, або за іншою ознакою.

СТАТТЯ 15. Відступ від зобов'язань під час надзвичайної ситуації

1. Під час війни або іншої суспільної небезпеки, яка загрожує життю нації, будь-яка Висока Договірна Сторона може вживати заходів, що відступають від її зобов'язань за цією Конвенцією, виключно в тих межах, яких вимагає гострота становища, і за умови, що такі заходи не суперечать іншим її зобов'язанням згідно з міжнародним правом.

2. Наведене вище положення не може бути підставою для відступу від статті 2, крім випадків смерті внаслідок правомірних воєнних дій, і від статей 3, 4 (пункт 1) і 7.

3. Будь-яка Висока Договірна Сторона, використовуючи це право на відступ від своїх зобов'язань, у повному обсязі інформує Генерального секретаря Ради Європи про вжиті нею заходи і причини їх вжиття. Вона також повинна повідомити Генерального секретаря Ради Європи про час, коли такі заходи перестали застосовуватися, а положення Конвенції знову застосовуються повною мірою.

СТАТТЯ 17. Заборона зловживання правами

Жодне з положень цієї Конвенції не може тлумачитись як таке, що надає будь-якій державі, групі чи особі право займатися будь-якою діяльністю або вчиняти будь-яку дію, спрямовану на скасування будь-яких прав і свобод, визнаних цією Конвенцією, або на їх обмеження в більшому обсязі, ніж це передбачено в Конвенції.

СТАТТЯ 18. Межі застосування обмежень прав

Обмеження, дозволені згідно з цією Конвенцією щодо зазначених прав і свобод, не застосовуються для інших цілей ніж ті, для яких вони встановлені.

РОЗДІЛ II. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

СТАТТЯ 19. Створення Суду

Для забезпечення дотримання Високими Договірними Сторонами їхніх зобов'язань за Конвенцією та Протоколами до неї створюється Європейський суд з прав людини, який далі називається «Суд». Він функціонує на постійній основі.

СТАТТЯ 32. Юрисдикція Суду

1. Юрисдикція Суду поширюється на всі питання тлумачення і застосування Конвенції та Протоколів до неї, подані йому на розгляд згідно зі статтями 33, 34, 46 і 47.

2. У випадку виникнення спору щодо юрисдикції Суду спір вирішує сам Суд.

СТАТТЯ 33. Міждержавні справи

Будь-яка Висока Договірна Сторона може передати на розгляд Суду питання про будь-яке порушення положень Конвенції та Протоколів до неї, яке допущене, на її думку, іншою Високою Договірною Стороною.

СТАТТЯ 34. Індивідуальні заяви

Суд може приймати заяви від будь-якої особи, неурядової організації або групи осіб, які вважають себе потерпілими від допущеного однією з Високих Договірних Сторін порушення прав, викладених у Конвенції або Протоколах до неї. Високі Договірні Сторони зобов'язуються не перешкоджати жодним чином ефективному здійсненню цього права.

1.2. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО РОЛЬ АДВОКАТІВ

(прийняті VIII конгресом оон по запобіганню злочинам
у серпні 1990 року)

Оскільки:

Статут Організації Об'єднаних Націй підтверджує право людей усього світу на створення умов, за яких законність буде додержуватися, і проголошує як одну з цілей досягнення співробітництва у створенні й підтриманні поваги до прав людини і основних свобод без поділу за ознаками раси, статі, мови та релігії;

Загальна декларація про права людини утверджує принципи рівності перед Законом, презумпцію невинуватості, право на неупереджений і відкритий розгляд справи незалежним і справедливим судом, а також усі гарантії, необхідні для захисту особи, обвинуваченої у вчиненні караного діяння;

Міжнародний пакт про громадянські та політичні права додатково проголошує право бути вислуханим без тяганини та право на неупереджене і відкрите слухання справи компетентним, незалежним і справедливим судом, передбаченим законом;

Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права нагадує про обов'язок держав відповідно до Статуту ООН сприяти загальній повазі й додержанню прав людини і основних свобод;

Звід принципів для захисту усіх осіб, затриманих або тих, які перебувають в умовах тюремного ув'язнення, передбачає, що кожній затриманій особі має бути надано право на допомогу, консультацію з адвокатом і можливість спілкуватися з ним;

Стандартні мінімальні правила утримання ув'язнених рекомендують, зокрема, щоб юридична допомога і конфіденційність у процесі її здійснення були гарантовані для осіб, які перебувають в ув'язненні;

Гарантії, що забезпечують захист осіб, яким загрожує смертна кара, підтверджують право кожного, кому пред'явлено або може бути пред'явлено обвинувачення, котре тягне за собою як міру покарання смертну кару, одержувати необхідну юридичну допомогу в усіх стадіях розслідування і розгляду справи відповідно до ст. 14 Міжнародної конвенції про громадянські і політичні права;

Декларація про основні принципи юстиції для жертв злочину й перевищення влади рекомендує вжиття заходів на міжнародному й національному рівні для поліпшення доступу до юстиції й справедливого ставлення, відшкодування шкоди, компенсації і допомоги для жертв злочину;

Адекватне забезпечення прав людини і основних свобод, на які усі люди мають право, надається їм в економічному, соціальному, культурному, суспільному і політичному житті і вимагає, щоб усі люди мали ефективну можливість користування юридичною допомогою, здійснюваною незалежною юридичною професією.

Професійні асоціації адвокатів відіграють важливу роль у підтриманні професійних стандартів та етичних норм, захищають своїх членів від переслідувань та необґрунтованих обмежень і посягань, забезпечують юридичну допомогу для усіх, хто має у ній потребу, та кооперуються з урядом та іншими інститутами для досягнення цілей правосуддя і суспільного інтересу.

Основні положення про роль адвокатів, викладені нижче, сформульовано так, щоб допомагати державам-учасницям у їх завданні сприяти і забезпечувати належну роль адвокатів, яка має поважатися і гарантуватися урядами при розробці національного законодавства та його застосуванні як адвокатами, так і суддями, прокурорами, членами законодавчої та виконавчої влади і суспільством в цілому; ці принципи мають також застосовуватися до осіб, які здійснюють адвокатські функції без одержання формального статусу адвоката.

Доступ до адвокатів і юридичної допомоги

1. Будь-яка людина вправі звернутися по допомогу до адвоката за своїм вибором для підтвердження своїх прав і захисту в усіх стадіях кримінальної процедури.

2. Уряди повинні гарантувати ефективну процедуру і працюючий механізм для реального і рівного доступу до адвокатів усіх осіб, які проживають на його території і підпорядковані його юрисдикції незалежно від раси, кольору шкіри, етнічного походження, статі, мови, релігії, політичних та інших поглядів, національного або соціального походження, економічного чи іншого статусу.

3. Уряди мають забезпечити необхідне фінансування та інші ресурси для юридичної допомоги бідним та іншим незаможним людям. Професійні асоціації адвокатів мають співробітничати в організації та створенні умов подання такої допомоги.

4. Уряди та професійні асоціації адвокатів повинні розробити програму, що має на меті інформування членів суспільства про їх права і обов'язки, про роль адвокатів у захисті основних свобод.

З цією метою особлива увага має приділятися бідним та іншим незаможним людям, оскільки вони самі неспроможні відстоювати свої права і мають потребу у допомозі адвоката.

Спеціальні гарантії у кримінальній юстиції

5. Обов'язком урядів є забезпечення можливості кожному бути поінформованим компетентними владами про право одержати допомогу адвоката за його вибором при арешті, затриманні або поміщенні у тюрму, або обвинуваченні у кримінальному злочині.

6. Будь-яка вищезазначена особа, яка не має адвоката, у випадках, коли інтереси правосуддя вимагають цього, повинна бути забезпечена допомогою адвоката, котрий має відповідну компетенцію та досвід ведення таких справ, щоб забезпечити її ефективну допомогу без оплати з її боку, якщо у неї немає необхідних коштів.

7. Уряди повинні забезпечити людині, підданій затриманню, арешту або поміщеній у тюрму з пред'явленням або без пред'явлення обвинувачення у вчиненні кримінального злочину, швидкий допуск до адвоката, у будь-якому випадку не пізніше ніж через 48 годин з моменту затримання або арешту.

8. Затриманій, заарештованій або поміщеній в тюрму особі мають бути забезпечені необхідні умови, час і засоби для зустрічі або комунікацій й консультацій з адвокатом без зволікань, перешкод і цензури, з повною їх конфіденційністю. Такі консультації можуть бути в полі зору, проте, за межами чутності уповноважених посадових осіб.

Кваліфікація і підготовка

9. Уряди, професійні асоціації адвокатів та навчальні інститути мають забезпечити адвокатам одержання відповідної освіти, підготовку і знання як їх

ідеалів та етичних обов'язків, так і прав людини та основних свобод, визнаних національним і міжнародним правом.

10. Обов'язком урядів, професійних асоціацій адвокатів і навчальних інститутів є забезпечення відсутності дискримінації при допущенні осіб до адвокатської практики або до продовження практики за ознаками раси, кольору шкіри, статі, етнічного походження, релігії, політичних та інших поглядів, наявності власності, місця народження, економічного або іншого становища.

11. У країнах, де існують групи, общини або регіони, потреби яких у юридичній допомозі не забезпечені, особливо коли такі групи мають відмінності в культурі, традиціях, мові або були жертвами дискримінації у минулому, уряди, професійні асоціації адвокатів та навчальні інститути мають вжити спеціальних заходів до створення сприятливих умов для осіб з цих груп, які бажають займатися юридичною практикою, і забезпечити їм підготовку, необхідну для задоволення потреб цих груп.

Обов'язки і повноваження

12. Адвокати повинні постійно дбати про честь і гідність своєї професії як важливі учасники здійснення правосуддя.

13. Обов'язки адвоката щодо клієнта мають включати:

а) консультації клієнта про його права та обов'язки, з роз'ясненням принципів роботи правової системи, оскільки вони стосуються прав і обов'язків клієнта;

б) надання допомоги клієнту будь-яким законним способом та вчинення правових дій для захисту його інтересів;

в) надання клієнту допомоги в судах, трибуналах та адміністративних органах.

14. Надаючи допомогу клієнтам при здійсненні правосуддя, адвокати повинні додержувати прав людини й основних свобод, визнаних національним і міжнародним правом, діяти вільно і наполегливо відповідно до закону і визнаних професійних стандартів та етичних норм.

15. Адвокат має бути лояльним до інтересів свого клієнта.

Гарантії діяльності адвокатів

16. Уряди мають забезпечити адвокатам:

а) можливість здійснювати їх професійні обов'язки без залякування, перешкод, завдання турботи й недоречного втручання;

б) можливість вільно пересуватися і консультувати клієнта у своїй країні та за кордоном;

в) виключення можливості піддавати покаранню або погрожувати його застосуванням та можливості обвинувачення, адміністративних, економічних та інших санкцій за дії, здійснювані відповідно до визнаних професійних обов'язків, стандартів та етичних норм.

17. Там, де безпека адвокатів перебуває під загрозою у зв'язку з

виконанням професійних обов'язків, вони мають бути адекватно захищені властями.

18. Адвокати не повинні ідентифікуватися з клієнтами та їх справами у зв'язку з виконанням професійних обов'язків.

19. Суд або адміністративний орган не повинні відмовляти у праві адвоката, що має допуск до практики, представляти інтереси свого клієнта, якщо він не був дискваліфікований відповідно до національного права і практики його застосування й даних Положень.

20. Адвокат повинен мати кримінальний і цивільний імунітет від переслідувань за заяви, що стосуються справи, зроблені у письмовій або усній формі при сумлінному виконанні свого обов'язку й здійсненні професійних обов'язків в суді, трибуналі або іншому юридичному або адміністративному органі.

21. Обов'язком компетентних влад є забезпечення адвокату можливості своєчасно знайомитися з інформацією, документами і матеріалами справи, а у кримінальному процесі – не пізніше закінчення розслідування – до судового розгляду.

22. Уряди повинні визнавати і додержувати конфіденційності комунікацій і консультацій між адвокатом і клієнтом в рамках відносин, пов'язаних з виконанням адвокатом своїх професійних обов'язків.

Свобода висловлювання й асоціацій

23. Адвокати, як і інші громадяни, мають право на вільне висловлювання, віросповідання, об'єднання в асоціації та організації. Зокрема, вони мають право брати участь у публічних дискусіях з питань права, здійснення правосуддя, забезпечення і захисту прав людини, а також право приєднуватися або створювати місцеві національні і міжнародні організації та відвідувати їх збори без побоювання обмеження професійної діяльності з причин їх законних дій або членства в організації, дозволеній законом. При здійсненні цих прав адвокати повинні керуватися законом і визнаними професійними стандартами та етичними правилами.

Професійні асоціації адвокатів

24. Адвокатам має бути надано право формувати самоврядні асоціації для представництва їх інтересів, постійного навчання, перепідготовки й підтримування їх професійного рівня. Виконавчі органи професійних асоціацій обираються їх членами і здійснюють свої функції без зовнішнього втручання.

25. Професійні асоціації мають кооперуватися з урядами для забезпечення права кожного на рівний та ефективний доступ до юридичної допомоги, з тим, щоб адвокати були здатні за відсутності недоречного стороннього втручання давати поради і допомагати своїм клієнтам згідно із законом та визнаними професійними стандартами й етичними правилами.

1.3. ЗАГАЛЬНИЙ КОДЕКС ПРАВИЛ ДЛЯ АДВОКАТІВ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СПІВТОВАРИСТВА

(Прийнято делегацією дванадцяти країн-учасниць на пленарному засіданні у Страсбурзі в жовтні 1988 року)

(Витяг)

1. Вступ

1.1. Місце адвоката в суспільному житті

У будь-якому правовому суспільстві адвокату відведено особливу роль; його призначення не обмежено сумлінним виконанням свого обов'язку у межах закону. Адвокат має діяти в інтересах права в цілому так само, як і в інтересах тих, чий права і свободи йому довірено захищати; не лише виступати в суді від імені клієнта, а й надавати йому юридичну допомогу у вигляді порад і консультацій.

У цьому зв'язку на адвоката покладено цілий комплекс зобов'язань як юридичного, так і морального характеру, які часто вступають у взаємну суперечність. Зобов'язання умовно поділяють на такі категорії:

перед клієнтом;

перед судом та іншими органами влади, з якими адвокат контактує, виступаючи як довірена особа клієнта або від його імені;

перед іншими представниками даної професії в цілому і перед будь-ким з колег зокрема;

а також перед суспільством, для членів якого існування свободної незалежної професії поряд з дотриманням правових норм є найважливішою гарантією захисту прав людини перед державною владою та іншими інтересами суспільства.

1.2. Суть правил професійної етики

1.2.1. Правила професійної етики передбачають добровільне виконання їх тими, на кого поширюється їх дія, з метою забезпечення виконання адвокатом своїх обов'язків так, як це прийнято в будь-якому цивілізованому суспільстві. Недодержання адвокатом цих правил карається, аж до застосування до нього дисциплінарних санкцій.

1.2.2. Правила, якими керується будь-яке об'єднання адвокатів, походять від існуючих в ньому традицій. Вони також співвідносяться з умовами і характером завдань, що виконуються членами даної організації в межах судових і адміністративних процедур, із державним законодавством.

Вважається неможливим і небажаним як застосування даних правил поза їх загальним контекстом, так і їх застосування щодо будь-якого іншого комплексу правил, що явно з ними не узгоджується.

Проте у більшості випадків в основу правил різних об'єднань адвокатів покладено одні й ті самі цінності та загальні для всіх положення.

1.3. Мета прийняття даного кодексу

1.3.1. Подальший розвиток інтеграції в рамках Європейського Співтовариства і розширення міжнародної діяльності адвокатів в країнах Співтовариства викликали необхідність розробки загальних правил, що застосовуються до адвокатів, як судових захисників, так і консультантів з юридичних питань, які займаються міжнародною практикою в країнах Співтовариства. Однією з цілей прийняття даного кодексу є також намагання полегшити утруднення, що виникають в результаті застосування так званої «подвійної деонтології», як підкреслено у ст. 4 Директиви Європейського Співтовариства № 77/249 від 22 березня 1977 р.

1.3.2. Організація, що виступає від імені юристів країн Європейського Співтовариства, передбачає, щоб положення, викладені в даному кодексі:

були визнані чинними на підставі консенсусу усіх об'єднань адвокатів країн Європейського Співтовариства;

були як можна скоріше прийняті як такі, що підлягають виконанню згідно з процедурами, що регулюють міжнародну діяльність адвокатів, та існують як у межах будь-якої держави зокрема, так і усього Співтовариства в цілому;

бралися до уваги у процесі перегляду національних деонтологічних правил і правил професійної практики з метою їх подальшого приведення у відповідність.

Цим висловлюється побажання, щоб тлумачення і застосування національних деонтологічних правил професійної практики в міру можливості здійснювалися в майбутньому згідно з положеннями даного кодексу.

1.5. Застосування кодексу *ratione materiae*

Незалежно від приведення деонтологічних правил і правил професійної практики до подальшої взаємної відповідності, нижченаведені правила повинні застосовуватися у сфері міжнародної діяльності адвоката, що здійснюється ним в рамках Європейського Співтовариства. Поняття «міжнародна діяльність» включає у себе:

(а) усі професійні контакти адвокатів країн Співтовариства за винятком контактів, що здійснюються адвокатами однієї країни;

(б) професійна діяльність адвоката однієї з країн Співтовариства, що здійснюється ним в іншій країні Співтовариства незалежно від його фізичного перебування в цій країні.

1.6. Визначення

У даному кодексі застосовуються такі визначення:

держава реєстрації – держава, що входить до Співтовариства, де зареєстровано об'єднання адвокатів, членом якого є адвокат;

держава перебування – будь-яка інша держава Співтовариства, де адвокат займається професійною діяльністю;

компетентний орган – професійна організація, що зареєстрована в одній з країн Співтовариства і здійснює контроль за виконанням адвокатами правил

професійної етики, і у разі необхідності накладає на них дисциплінарні стягнення.

2. Загальні положення

2.1. Незалежність

2.1.1. Завдання, що виконуються адвокатом у процесі професійної діяльності, вимагають його абсолютної незалежності і відсутності будь-якого впливу на нього, пов'язаного, в першу чергу, з його особистою заінтересованістю або з тиском зовні. Незалежне становище адвоката сприяє зміцненню в суспільстві довіри до процедур правосуддя і неупередженості суддів. Таким чином, адвокату необхідно уникати будь-яких ущемлень власної незалежності і не поступатися принципами обов'язку заради інтересів клієнта, суду або інших осіб.

2.1.2. Адвокату належить зберігати незалежність як при розгляді майнових спорів, так і справ, не пов'язаних з матеріальною заінтересованістю. Порада, одержана клієнтом від адвоката, втрачає сенс, якщо останній дав її, керуючись міркуваннями власної вигоди, з будь-яких корисливих інтересів або під впливом тиску зовні.

2.2. Довіра і особиста порядність

Довірчі відносини між адвокатом і клієнтом можуть виникнути лише у разі відсутності в останнього сумнівів щодо чесності і сумлінності адвоката.

2.3. Конфіденційність

2.3.1. Особливість професії адвоката полягає в тому, що він одержує від клієнта відомості, які той не буде повідомляти іншій особі, а також іншу інформацію, яку йому належить зберігати в таємниці. Довіра до адвоката може виникнути лише за умови обов'язкового додержання ним принципу конфіденційності. Таким чином, конфіденційність є першорядним і фундаментальним правом та обов'язком адвоката.

2.3.2. Адвокат зобов'язаний однаковою мірою зберігати в таємниці як відомості, одержані ним від клієнта, так і інформацію про клієнта, надану йому у процесі надання послуг клієнту.

2.3.3. На обов'язок додержання конфіденційності не поширюється дія строку давності.

2.3.4. Адвокат зобов'язаний вимагати додержання конфіденційності від помічників і від будь-яких інших осіб, які беруть участь в наданні послуг клієнту.

2.4. Додержання правил інших об'єднань адвокатів

Згідно з законодавчими актами Співтовариства (зокрема, з Директивою № 77/249 від 22 березня 1977 р.) адвокат з іншої країни Співтовариства повинен керуватися правилами об'єднання адвокатів тієї країни

Співтовариства, де він займається професійною діяльністю. Адвокати зобов'язані надавати інформацію про ті правила, які можуть перешкоджати здійсненню ними професійної діяльності.

2.5. Неприпустимі види діяльності

2.5.1. З метою забезпечення незалежності адвоката при виконанні ним професійних обов'язків і у зв'язку з тим, що він є одним з учасників здійснення правосуддя, деякі види діяльності визнаються несумісними з його статусом.

2.5.2. Адвокат, який виступає в державі перебування в ролі захисника або бере участь від імені клієнта в судовому розгляді, зобов'язаний діяти згідно з положенням про недопустимі види діяльності, що існують в державі перебування.

2.5.3. Адвокат, який займається професійною діяльністю в державі перебування і бажає взяти безпосередню участь в будь-яких комерційних операціях або зайнятися на території держави перебування будь-яким видом діяльності, не пов'язаної з юриспруденцією, зобов'язаний керуватися існуючим в цій державі положенням, що передбачає недопустимі для адвокатів види діяльності або зайняття, несумісні з їх професійним статусом.

2.6. Особиста реклама

2.6.1. Адвокат не повинен займатися саморекламою або прагнути до широкої популярності, якщо це визнається неприпустимим. В інших випадках адвокат може займатися саморекламою або намагатися до широкої популярності лише у межах того, наскільки це визнано допустимим у правилах, якими він керується.

2.6.2. Зайняття саморекламою вважається допустимим у випадках, якщо адвокат, який допустив подібні дії з метою залучення потенційних клієнтів, здатний довести, що вищевказані дії були вчинені ним у місцях, де вони визнані допустимими.

2.7. Інтереси клієнта

Керуючись нормами законодавства і правилами професійної етики, адвокат завжди зобов'язаний діяти в інтересах клієнта, які для нього завжди превалюють перед його власними та інтересами колег-юристів.

3. Відносини з клієнтами

3.1. Одержання вказівок і строк їх дії

3.1.1. При здійсненні професійної діяльності адвокат зобов'язаний керуватися вказівками клієнта. Проте він також може керуватися вказівками іншого адвоката, який діє в інтересах того самого клієнта, або котрий бере участь у розгляді тієї самої справи за розпорядженням будь-якого компетентного органу.

3.1.2. Адвокат зобов'язаний надавати консультації клієнту або виступати від його імені своєчасно, сумлінно і старанно. Він несе особисту

відповідальність за відмову слідувати вказівкам клієнта. Адвокат зобов'язаний інформувати клієнта про процес розгляду дорученої йому справи.

3.1.3. Адвокат не повинен здійснювати ведення справи, яка явно не відповідає рівню його професійної компетенції, без участі в ній іншого адвоката, що володіє необхідною компетенцією.

3.1.4. Адвокат не повинен користуватися правом відмови від подальшої участі в розгляді справи, якщо обставини не дозволяють клієнту знайти іншого юриста без шкоди для клієнта.

3.2. Суперечність інтересів

3.2.1. Адвокат може відмовитися від надання консультацій двом або кільком клієнтам, які беруть участь у розгляді однієї і тієї самої справи, або не виступати від їх імені за наявності суперечності інтересів клієнтів або обгрунтованої загрози виникнення такої суперечності.

3.2.2. Адвокат зобов'язаний припинити обслуговування обох клієнтів у випадку вступу їх інтересів у взаємну суперечність, а також при виникненні загрози порушення конфіденційності або загрози незалежності самого адвоката.

3.2.3. Адвокат також зобов'язаний утриматися від обслуговування нового клієнта, якщо це здатне викликати виникнення загрози порушення конфіденційності відомостей, що довірені йому попереднім клієнтом, або якщо інформація, що є у розпорядженні адвоката, про стан справ попереднього клієнта здатна стати джерелом переваг для нового клієнта.

3.2.4. У випадку колективного здійснення адвокатами професійної діяльності дія параграфів 3.2.1 – 3.2.3 даної статті поширюється як на групу адвокатів у цілому, так і на кожного з адвокатів зокрема.

3.3. Pactum de quota litis

3.3.1 Адвокат не повинен укладати pactum de quota litis.

3.3.2. Під поняттям «Pactum de quota litis» розуміється угода, що укладається між адвокатом і клієнтом до винесення остаточного рішення стосовно справи, що розглядається, у якій клієнт є однією із заінтересованих сторін. Згідно з вищевказаною угодою клієнт зобов'язується у випадку винесення рішення на його користь виплатити адвокату винагороду у вигляді грошової суми або у будь-якій іншій формі.

3.3.3. Угода про виплату адвокату гонорару згідно з вартістю майна, що оспорується, не є pactum de quota litis, якщо розмір винагороди визначено згідно з офіційною шкалою гонорарів або за наявності контролю з боку компетентного органу, юрисдикція якого поширюється на адвоката.

3.4. Регулювання розміру гонорарів

3.4.1. Розмір гонорару адвоката, що визначається у разумних межах і співвіднесений з характером послуг адвоката, повинен бути заздалегідь відомий клієнту в повному обсязі.

3.4.2. Незалежно від існування будь-якої угоди між клієнтом і адвокатом, розмір гонорару останнього регулюється згідно з статутом об'єднання адвокатів, членом якого є адвокат. У випадку одночасного членства адвоката в кількох об'єднаннях, застосовується той статут, зміст якого найбільше відповідає змісту договору.

3.5. Попередня виплата гонорару

3.5.1. Якщо адвокат вимагає попередньої виплати гонорару і (або) компенсації можливих витрат, пов'язаних з виконанням замовлення клієнта, суми, що підлягають виплаті як гонорар і компенсація можливих витрат, не повинні перевищувати розумних розмірів.

У разі нездійснення клієнтом попередньої виплати, адвокат має право відмовитися від подальшої участі у розгляді справи або від надання послуг клієнту, за винятком випадків, передбачених у пункті 3.1.4 даного Кодексу.

3.6. Поділ гонорару з особами, які не є адвокатами

3.6.1. Викладене в цьому пункті не зобов'язує адвоката передавати частину гонорару особам, що не є адвокатами.

3.6.2. Згідно з положеннями даного Кодексу адвокат може виплатити гонорар, комісійні або будь-які види компенсації спадкоємцям померлого адвоката або адвокату, який раніше брав участь в розгляді справи, у розгляді якої тепер бере участь цей адвокат.

3.7. Юридична допомога

Адвокат зобов'язаний інформувати клієнта про можливість надання йому юридичної допомоги у разі необхідності.

3.8. Кошти клієнта

3.8.1. У випадку, якщо у процесі розгляду справи адвокати розпоряджаються належними клієнту грошовими сумами (далі – «кошти клієнта»), для адвокатів є обов'язковим таке:

3.8.1.1. Кошти клієнта завжди повинні знаходитися на рахунку в банку або у будь-якій іншій організації, що дозволяє здійснення контролю з боку органів влади за переказом адвокатом на рахунок коштів, що надаються клієнтом у його розпорядження, за винятком випадків наявності прямого або опосередкованого розпорядження клієнта щодо використання коштів будь-яким іншим чином.

3.8.1.2. У документах за рахунком, відкритим адвокатом для зберігання коштів клієнта, має міститися вказівка на те, що дана операція здійснена адвокатом від імені і за дорученням клієнта або клієнтів.

3.8.1.3. На відкритому адвокатом рахунку або рахунках для зберігання коштів клієнта постійно повинна перебувати сума, що дорівнює або перевищує загальну суму коштів клієнта, які перебувають у розпорядженні адвоката.

3.8.1.4. Усі кошти клієнта повинні виплачуватися йому або за його вимогою, або за визначених ним умов.

3.8.1.5. Виплати будь-якій особі з коштів клієнта, що здійснюються від його імені, виключаючи:

а) виплати клієнту або в його інтересах з коштів іншого клієнта і

б) виплату гонорару адвокату,

повинні бути заборонені, за винятком передбачених законодавством випадків або за наявності безпосереднього або опосередкованого дозволу клієнта на їх здійснення.

3.8.1.6. Адвокат зобов'язаний вести фінансові документи щодо розпорядження ним коштами кожного клієнта окремо, які повинні надаватися клієнту на його вимогу.

3.8.1.7. Компетентні органи усіх країн Співтовариства повинні володіти правом контролю і конфіденційності вивчення фінансових документів адвоката за наданими в його розпорядження коштами клієнта на предмет виявлення випадків порушення адвокатом правил, що підлягають виконанню, і застосування до нього санкцій у разі виявлення вищевказаних порушень.

3.8.2. Стосовно викладеного в наступному пункті і щодо правил, які містяться у пункті 3.8.1, адвокат, який розпоряджається коштами клієнта у процесі виконання ним професійних обов'язків на території однієї з держав Співтовариства, повинен додержуватись правил розпорядження коштами клієнта і ведення фінансової документації, встановлених компетентними органами держави реєстрації.

3.8.3. Адвокат, який бере участь в розгляді справи або надає послуги клієнту на території держави перебування, може за наявності угоди між відповідними органами держави реєстрації і держави перебування керуватися у здійсненні професійної діяльності правилами, що діють на території держави перебування, виключаючи аналогічні правила, що діють на території держави реєстрації. У цьому випадку адвокат зобов'язаний за можливості інформувати клієнтів про те, що він керується правилами держави перебування.

3.9. Професійне страхування

3.9.1. Адвокати завжди повинні бути застраховані від пред'явлення позовів, пов'язаних з недостатньою професійною компетентністю. Розмір страховки визначається в розумних межах співвідносно з ризиком можливих помилок, допущених адвокатами у ході здійснення професійної діяльності.

3.9.2.1. Стосовно викладеного в наступному пункті адвокат, який надає послуги клієнту або займається будь-якою іншою професійною діяльністю на території однієї з країн Співтовариства, має виконувати вимоги правил обов'язкової страховки від ризику професійної відповідальності, що діють на території держави реєстрації.

3.9.2.2. Адвокат, який зобов'язаний укласти договір страхування на території держави реєстрації згідно з викладеним у попередньому пункті і який займається професійною діяльністю на території держави перебування,

що входить до Співтовариства, має докласти усіх необхідних зусиль з метою укладення договору страхування згідно з правилами держави реєстрації щодо послуг клієнтам або інших видів професійної діяльності, які здійснюються ним на території держави перебування, що входить до Співтовариства.

3.9.2.3. Адвокат, який не зміг одержати страхове забезпечення згідно з положеннями пункту 3.9.2 або не зобов'язаний укласти вищевказаний договір на території держави реєстрації у випадку виконання ним професійних зобов'язань на території держави перебування, що входить до Співтовариства, має докласти необхідних зусиль з метою укладення договору про страхування від професійної відповідальності, якщо послуги, що надаються ним клієнтам, або інші види професійної діяльності, здійснюються на підставі вимог, еквівалентних вимогам, які пред'являються до адвокатів на території держави перебування, що входить до Співтовариства.

3.9.2.4. У випадку неможливості укладення адвокатом договору про страхування згідно з вищевказаними правилами йому належить довести цей факт до відома клієнтів, які можуть пред'явити до нього вищевказаний позов.

3.9.2.5. Адвокат, який займається професійною діяльністю на території держави перебування, що входить до Співтовариства, може за наявності угоди між компетентними органами держави реєстрації і держави перебування, що входять до Співтовариства, керуватися для заміни правил страхування, прийнятих у державі реєстрації, правилами страхування, що діють на території держави перебування. В цьому випадку адвокату належить вжити необхідних заходів із метою повідомлення клієнта про те, що він застрахований згідно з правилами держави перебування.

4. Взаємовідносини з судом

4.1. Застосовувані правила поведінки в суді

Адвокат, який знаходиться у залі суду або бере безпосередню участь в судових слуханнях у процесі розгляду справи, зобов'язаний підкорятися правилам поведінки, прийнятим для даного суду.

4.2. Чесне провадження розгляду

Адвокат завжди зобов'язаний належним чином додержуватись принципу чесного провадження судового розгляду. Наприклад, адвокат не повинен вступати в контакт з суддею без попереднього повідомлення адвоката протилежної сторони або пред'являти судді будь-які предмети або документи, не попередивши заздалегідь адвоката іншої сторони, за винятком випадків, коли подібні дії передбачені правилами проведення судового розгляду.

4.3. Дії у суді

При додержанні належної поваги до суду, адвокат зобов'язаний захищати інтереси клієнта сумлінно і з максимальною для нього вигодою, проте, не виходячи за передбачені законодавством межі.

4.4. Невірогідні або невірні відомості

Адвокат ні в якому разі не повинен повідомляти суду явно невірогідні або невірні відомості.

4.5. Взаємовідносини з арбітрами та іншими працівниками судових органів

Правила, що визначають поведінку адвоката в суді, поширюються також на його відносини з арбітрами і будь-якими іншими особами, котрі виконують обов'язки, які прямо чи побічно пов'язані із судочинством, у тому числі і на непрофесійній основі.

5. Взаємовідносини адвокатів

5.1. Дух корпоративної єдності

5.1.1. Дух корпоративної єдності представників даної професії передбачає відносини довіри і співробітництва, що підтримуються адвокатами між собою і заради інтересів клієнтів, і заради уникнення непотрібних спорів. Протиставлення професійних інтересів інтересам правосуддя та інтересам осіб, які його домагаються, в будь-якому випадку визнається невинуватим.

5.1.2. Адвокат зобов'язаний визнавати усіх інших адвокатів із тих держав, що входять до Співтовариства, як колег за професією і ставитися до них згідно з нормами порядності і поваги.

5.2. Співробітництво адвокатів різних держав Співтовариства

5.2.1. Будь-який адвокат, рівень компетенції якого не досить високий, для участі в розгляді будь-якої справи, не повинен приймати доручення від колеги з держави, що входить до Співтовариства. Він зобов'язаний допомогти колезі одержати необхідні відомості про адвокатів, чий професійний рівень дозволяє надати дану послугу.

5.2.2. У процесі співробітництва адвоката однієї з держав, що входять до Співтовариства, з адвокатом з іншої держави Співтовариства, обидва вони зобов'язані брати до уваги можливу різницю між законодавчими системами, а також організаціями адвокатів, їх компетенцією і обов'язками у відповідних державах Співтовариства.

5.3. Взаємне листування адвокатів

5.3.1. У разі, якщо адвокат, який надіслав будь-яке повідомлення адвокату, котрий перебуває в іншій державі Співтовариства, бажає додержання конфіденційності або має намір запобігти заподіяння шкоди, йому слід відкрито заявити про свої наміри при відправленні документа.

5.3.2. Якщо одержувач повідомлення не здатний забезпечити збереження конфіденційності або незаподіяння шкоди, йому належить повернути документ відправнику, не розголошуючи його зміст іншим особам.

5.4. Гонорари за рекомендацію

5.4.1. Адвокат на свій розсуд має право вимагати і приймати від іншого адвоката або іншої особи гонорар, комісійні або будь-яку іншу винагороду за дачу рекомендації або допомогу в пошуку клієнта.

5.4.2. Адвокат на свій розсуд має право виплачувати гонорар, комісійні або будь-яку іншу винагороду за одержання ним рекомендації або допомоги в пошуку клієнта.

5.5. Відносини з протилежними сторонами

Адвокат не повинен повідомляти будь-які відомості особі за наявності інформації, що вона або одержує консультації від іншого адвоката, або цей адвокат виступає від її імені, за винятком наявності домовленості з адвокатом протилежної сторони (в останньому випадку адвокат зобов'язаний інформувати адвоката протилежної сторони про повідомлення ним вищевказаних відомостей).

5.6. Заміна адвоката

5.6.1. Адвокат, який одержав вказівку представляти інтереси клієнта замість іншого адвоката, зобов'язаний повідомити про це останнього і згідно з пунктом 5.6.2 не повинен приступати до виконання професійних обов'язків не переконавшись в існуванні необхідних домовленостей щодо гонорару і компенсацій, які виплачуються іншому адвокату. При цьому новий адвокат не несе відповідальності у зв'язку з виплатою гонорару і компенсацій іншому адвокату.

5.6.2. У разі необхідності вжиття термінових заходів в інтересах клієнта до того як можуть бути виконані умови, передбачені в пункті 5.6.1, адвокат може приступити до виконання професійних обов'язків за умови негайного повідомлення іншого адвоката.

5.7. Фінансові зобов'язання

У випадку, якщо у процесі підтримання професійних відносин між членами об'єднань адвокатів держав Співтовариства адвокат не обмежується дачею рекомендацій іншому адвокату або представленням його клієнту, а сам доручає кореспонденту брати участь у розгляді будь-якої справи або звертається до нього за консультацією, адвокат несе особисту відповідальність, навіть у разі неплатоспроможності клієнта, за виплату гонорарів і компенсацію витрат, що належать зарубіжному кореспонденту. Проте вищезгадані адвокати при встановленні професійних відносин мають право укласти спеціальну угоду з даного питання. Далі адвокат-поручитель має право обмежити відповідальність за фінансовими зобов'язаннями певними сумами гонорару і компенсації витрат за умови попереднього повідомлення кореспондента про відмову від відповідальності.

5.8. Навчання молодих адвокатів

З метою подальшого підвищення взаємної довіри і співробітництва адвокатів держав Співтовариства, що здійснюються в інтересах клієнтів, уявляється необхідним всебічне поширення інформації про законодавство і юридичні процедури, що існують в різних державах Співтовариства. У зв'язку з вищевказаним і з урахуванням необхідності адекватної професійної підготовки молодих адвокатів, адвокатам слід приділяти належну увагу навчанню молодих колег з інших держав Співтовариства.

5.9. Вирішення спорів між адвокатами різних держав Співтовариства

5.9.1. Якщо на думку адвоката його колега з іншої держави Співтовариства допустив будь-яке порушення правил професійної етики, йому належить звернути на цей випадок увагу інших колег.

5.9.2. У разі виникнення спору між адвокатами з різних держав Співтовариства, пов'язаного з будь-яким питанням їх професійної діяльності, їм належить в міру можливості намагатися вирішувати його шляхом взаємної згоди.

5.9.3. У разі виникнення ситуацій, передбачених у пунктах 5.9.1 і 5.9.2, адвокат не повинен здійснювати будь-які юридичні дії, спрямовані проти його колеги з іншої держави Співтовариства без попереднього повідомлення об'єднань адвокатів, членами яких вони обидва є, з метою надання об'єднанням адвокатів можливості врегулювання вищевказаного спору.

1.4. РЕКОМЕНДАЦІЯ № R (2000) 21 КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ ДЕРЖАВАМ-ЧЛЕНАМ ПРО СВОБОДУ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТІВ

Ухвалено Комітетом Міністрів Ради Європи на 727 засіданні заступників міністрів 25 жовтня 2000 року

Комітет Міністрів у відповідності з положеннями статті 15(h) Статуту Ради Європи,

беручи до уваги положення Європейської конвенції з прав людини;

беручи до уваги Основні принципи щодо ролі адвокатів, затверджені Генеральною Асамблеєю ООН у грудні 1990 року;

беручи до уваги Рекомендацію № R (94) 12 щодо незалежності, ефективності і ролі суддів, прийняту Комітетом Міністрів Ради Європи 13 жовтня 1994 року;

підкреслюючи засадничу роль, яку адвокати і професійні об'єднання адвокатів відіграють у забезпеченні захисту прав людини і основоположних свобод;

бажаючи просувати свободу професійної діяльності адвокатів для захисту верховенства права, в чому беруть участь адвокати, зокрема

виконуючи функцію відстоювання особистих свобод;

усвідомлюючи потребу в справедливій системі відправлення правосуддя, яка гарантує незалежність адвокатів у виконанні їхніх професійних функцій без будь-яких неналежних обмежень, впливу, стимулювання, тиску, погроз чи втручань, прямих або опосередкованих, з будь-якого боку чи з будь-якої причини;

розуміючи бажаність забезпечення належного виконання адвокатами їхніх обов'язків і, зокрема, потребу в одержанні адвокатами достатньої професійної підготовки і знаходження належної рівноваги між їхніми обов'язками щодо судів і обов'язками щодо своїх клієнтів;

враховуючи, що доступ до правосуддя може вимагати одержання послуг адвокатів особами, які перебувають в економічно несприятливому становищі,

рекомендує урядам держав-членів вжити або посилити в залежності від обставин всі заходи, які вони вважають необхідними для виконання принципів, викладених у цій Рекомендації.

В цілях цієї Рекомендації «адвокат» означає особу, яка відповідно до національного законодавства кваліфікована та уповноважена захищати та діяти від імені своїх клієнтів, займатися юридичною практикою, з'являтися в офіційній якості в суді і консультувати та представляти своїх клієнтів у питаннях права.

Принцип I. Загальні принципи свободи професійної діяльності адвокатів

1. Слід уживати всіх необхідних заходів для забезпечення поваги до професії адвоката, її захисту та сприяння її свободі, без дискримінації та без неналежного втручання влади чи широкого загалу, зокрема в світлі відповідних положень Європейської конвенції про права людини.

2. Рішення щодо дозволу на адвокатську практику або приєднання до цієї професії мають прийматися незалежним органом. Такі рішення незалежно від того, приймаються вони чи не приймаються незалежним органом, мають підлягати перегляду незалежним і безстороннім судовим органом.

3. У адвокатів має бути свобода переконань, вираження поглядів, пересування, об'єднання та зібрань; зокрема, вони мають бути наділені правом брати участь у публічних дискусіях з питань, які стосуються права і відправлення правосуддя, і пропонувати реформи законодавства.

4. Адвокати не повинні потерпати або опинятися під загрозою санкцій чи тиску, якщо вони діють у відповідності зі своїми професійними стандартами.

5. Адвокатам слід забезпечити доступ до їхніх клієнтів, зокрема до осіб, позбавлених свободи, що уможливить консультування клієнтів у приватний обстановці та представлення їхніх інтересів у відповідності зі встановленими професійними стандартами.

6. Слід вжити всіх необхідних заходів для забезпечення додержання

конфіденційності відносин між адвокатом і його клієнтом. Винятки з цього принципу можна дозволяти, лише якщо вони сумісні з принципом верховенства права.

7. Адвокатам не можна забороняти доступ до суду, в якому вони можуть з'являтися в професійній якості відповідно до своєї кваліфікації, і потрібно забезпечити доступ до всіх матеріалів при захисті прав та інтересів їхніх клієнтів у відповідності з професійними стандартами.

8. Всі адвокати, які діють в рамках однієї справи, мають користуватися рівною повагою суду.

Принцип II. Юридична освіта, професійна підготовка і приєднання до правничої професії

1. В юридичній освіті, приєднанні до правничої професії та подальшій професійній діяльності не можна відмовляти, зокрема, на підставі статі, статевих преференцій, раси, кольору шкіри, релігії, політичних чи інакших переконань, етнічного або соціального походження, приналежності до національної меншини, майнового статусу, народження або фізичної вади.

2. Слід вжити всіх необхідних заходів для забезпечення високого рівня правової підготовки і моральності як передумови приєднання до професії, а також для забезпечення безперервного підвищення кваліфікації адвокатів.

3. Юридична освіта, включаючи програми підвищення кваліфікації, має зміцнювати юридичні навички, забезпечувати краще розуміння питань етики і прав людини та вчити адвокатів поважати, захищати і відстоювати права та інтереси їхніх клієнтів і підтримувати належне відправлення правосуддя.

Принцип III. Роль і обов'язки адвокатів

1. Адвокатським колегіям або іншим професійним об'єднанням адвокатів належить розробити професійні стандарти і кодекси поведінки та забезпечити, щоб при захисті законних прав та інтересів своїх клієнтів адвокати були зобов'язані діяти незалежно, сумлінно і справедливо.

2. Адвокатам належить зберігати професійну таємницю відповідно до національних законів, підзаконних актів і професійних стандартів. Будь-яке порушення професійної таємниці без згоди клієнта має підлягати належним санкціям.

3. Обов'язки адвокатів щодо їхніх клієнтів мають включати:

- a) інформування клієнтів про їхні законні права і обов'язки, а також про вірогідні результати та наслідки справи, включаючи фінансові витрати;
- b) намагання, в найпершу чергу, дійти дружнього врегулювання справи;
- c) звернення до суду задля захисту, додержання і забезпечення прав та інтересів своїх клієнтів;
- d) уникання конфлікту інтересів;
- e) уникання роботи, більшої за розумні обсяги навантаження на адвоката.

4. Адвокати мають поважати судову владу і виконувати свої обов'язки

щодо судів у спосіб, який відповідає національним правовим та іншим нормам і професійним стандартам. Будь-яке утримання адвоката від виконання професійних функцій має уникати завдання шкоди інтересам клієнтів або інших осіб, яким потрібні послуги адвоката.

Принцип ІV. Доступ усіх осіб до адвокатів

1. Слід вжити всіх необхідних заходів для забезпечення ефективного доступу всіх осіб до правових послуг, які надаються незалежними адвокатами.

2. Адвокатів слід заохочувати до надання правових послуг особам, які перебувають в економічно несприятливому становищі.

3. Урядам держав-членів слід, коли це служить забезпеченню ефективного доступу до правосуддя, забезпечити надання ефективних правових послуг особам, які перебувають в економічно несприятливому становищі, зокрема особам, які позбавлені свободи.

4. Обов'язки адвокатів щодо їхніх клієнтів не мають залежати від того, що їхні гонорари повністю або частково сплачуються з державних коштів.

Принцип V. Об'єднання

1. Адвокатам слід дозволяти і спонукати їх до створення й приєднання до місцевих, національних і міжнародних професійних об'єднань, які, власними силами або разом з іншими органами, опікуватимуться посиленням професійних стандартів і забезпеченням захисту незалежності та інтересів адвокатів.

2. Адвокатські колегії та інші професійні об'єднання адвокатів мають бути органами, побудованими на засадах самоврядування, незалежними від влади і від широкого загалу.

3. Слід поважати діяльність адвокатських колегій та інших професійних об'єднань адвокатів щодо захисту своїх членів та їхньої незалежності від неналежних обмежень або втручань.

4. Адвокатські колегії та інші професійні об'єднання адвокатів слід заохочувати до забезпечення незалежності адвокатів і, окрім іншого, до:

а) безстрашного відстоювання і підтримки справи правосуддя;
б) захисту ролі адвокатів у суспільстві та, зокрема, обстоювання їхньої честі, гідності та доброчесності;

с) сприяння участі адвокатів у програмах, які забезпечують доступ до правосуддя особам в економічно несприятливому становищі, зокрема наданню адвокатами безоплатної правової допомоги та юридичних консультацій;

д) сприяння реформам законодавства, підтримки таких реформ і обговорення чинного чи запропонованого законодавства;

е) сприяння добробуту представників професії та допомоги їм або членам їхніх сімей, якщо того вимагають обставини;

ф) співпраці з адвокатами з інших країн, зокрема беручи до уваги роботу міжнародних організацій адвокатів і міжнародних міжурядових чи

недержавних організацій;

g) просування якомога вищих професійних стандартів компетентності адвокатів і забезпечення додержання адвокатами стандартів поведінки та дисципліни.

5. Адвокатським колегіям та іншим професійним об'єднанням адвокатів слід вдаватися до всіх необхідних дій, включаючи захист інтересів адвокатів у відповідному органі, у випадках:

- a) арешту або затримання адвоката;
- b) будь-якого рішення розпочати провадження, яке ставить під сумнів добросовісність адвоката;
- c) будь-якого розшуку адвокатів або їхнього майна;
- d) будь-якого вилучення документів або матеріалів, які перебували в розпорядженні адвоката;
- e) публікацій у пресі, які вимагають дій від імені адвокатів.

Принцип VI. Дисциплінарне провадження

1. У випадках, коли адвокати не діють у відповідності з професійними стандартами, викладеними в кодексах професійної поведінки, які розроблені адвокатськими колегіями чи іншими професійними об'єднаннями адвокатів або встановлені законодавством, слід вживати належних заходів, включаючи дисциплінарне провадження.

2. Адвокатські колегії та інші професійні об'єднання адвокатів слід наділити відповідальністю за здійснення дисциплінарного провадження щодо адвокатів або у належних випадках правом брати участь в такому провадженні.

3. Дисциплінарне провадження має здійснюватися з повним додержанням принципів і норм, викладених у Європейській конвенції з прав людини, включаючи право адвоката брати участь у провадженні щодо нього і клопотати про перегляд прийнятого рішення в судовій інстанції.

4. При визначенні санкцій за дисциплінарні порушення адвокатів слід дотримуватися принципу пропорційності.

1.5. СТАНДАРТИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЮРИДИЧНОЇ ПРОФЕСІЇ МІЖНАРОДНОЇ АСОЦІАЦІЇ ЮРИСТІВ

(Прийняті на конференції ТРАВНЮ
у вересні 1990 р. в місті Нью-Йорку)

Оскільки:

* незалежність юридичної професії представляється істотною гарантією для здійснення захисту прав людини і є необхідною для отримання якісної правової допомоги;

* справедлива система організації юстиції, яка гарантує незалежність юристів при виконанні і професійного обов'язку без яких-небудь необґрунтованих обмежень, прямого або непрямого тиску або втручання, є абсолютно необхідною для побудови і функціонування правової держави;

* важливо створити умови, при яких всі люди мали б можливість отримання правової допомоги з боку вибраного ними незалежного адвоката для захисту (здійснення їх юридичних, економічних, соціальних, культурних, цивільних і політичних прав;

* професійні асоціації юристів грають життєво важливу роль в підтримці професійних стандартів і етичних норм, в захисті своїх членів від необґрунтованих обмежень і порушень, в забезпеченні юридичною допомогою всіх, хто в ній має потребу, а також у взаємодії з урядовими і іншими інститутами для досягнення цілей правосуддя.

Тому справжні стандарти встановлюються Міжнародною асоціацією юристів для рішення задачі підвищення ролі і значення юристів, які повинні враховуватися і поважатися урядом в процесі розробки загальнонаціонального законодавства і практики його застосування, а також прийматися до уваги всіма юристами, суддями, представниками виконавчої і законодавчої влади, суспільством загалом.

Допуск до юридичної професії і юридичної освіти

1. Кожна людина, що має необхідну юридичну кваліфікацію, повинна мати право стати юристом і здійснювати юридичну практику без обмежень і дискримінації.

2. Юридична освіта повинна бути доступним ким людям, що мають необхідну підготовку. Нікому не може бути в цьому відмовлено внаслідок кольору шкіри, раси, підлоги, релігійних, політичних або інших поглядів, національної або соціальної приналежності, наявності власності, походження, суспільного положення, фізичних недоліків.

3. Юридичну освіту повинно забезпечити знання і розуміння мови і майстерності, необхідної для практикуючого юриста, включаючи розуміння правових і етичних зобов'язань, а також прав людини і основах свобод, визнаних законодавством країни і міжнародним правом.

4. Учебні курси в рамках юридичної освіти повинні розглядати

соціальну відповідальність юриста, включаючи співпрацю в забезпеченні умов для правової допомоги, яка необхідна для захисту законних прав будь-якого роду, в тому числі економічних, соціальних, культурних і політичних прав, і особливо для захисту таких прав в процесі їх встановлення і розвитку.

Правове навчання суспільства

5. На представників юридичної професії і державні органи покладається обов'язок навчати і освічувати суспільство відносно принципів правової держави, значення незалежної судової системи і всієї юридичної професії, інформувати їх про права і обов'язки, а також про можливі і належні способи їх здійснення.

Права і обов'язки юристів

6. Керуючись встановленими правилами, стандартами і етичними нормами, адвокати при виконанні своїх обов'язків завжди повинні діяти вільно, чесно і безстрашно, відповідно до законних інтересів клієнта і без якого-небудь втручання або тиску з боку влади або громадськості.

7. Адвокат не повинен ототожнюватися або ідентифікуватися владою і громадськістю з його клієнтом або з справою його клієнта, незалежно від того, наскільки популярним або, навпаки, непопулярним може бути ця справа.

8. Жоден адвокат не повинен зазнавати карних, цивільних, адміністративних або інших санкцій або загроз їх застосування внаслідок того, що він давав ради або представляв інтереси клієнта згідно із законом.

9. Ні суд, ні адміністративний орган не повинен відмовляти у визнанні права юриста, що має необхідний допуск до практики в даному регіоні, представляти в цьому суді або органі інтереси свого клієнта.

10. Юрист повинен мати право на обгрунтовані заперечення проти участі або продовження участі судді в конкретній справі, або проти ведіння судового процесу або будь-якого розгляду.

11. Для належного забезпечення цих принципів юрист повинен володіти цивільним і карним імунітетом від переслідування за відповідні заяви, зроблені ним в письмовій або усній формі при добросовісному виконанні свого боргу і здійсненні ним професійних обов'язків в суді, трибуналі або іншому юридичному або адміністративному органі.

12. Незалежність адвокатів при ведінні справ осіб, позбавлених свободи, повинна гарантуватися з тим, щоб забезпечити надання ним вільної, справедливої і конфіденційної юридичної допомоги, в тому числі забезпечити право на відвідування цих осіб. Гарантії і міри обережності повинні забезпечуватися так, щоб не допускати будь-яких можливих пропозицій про таємну змову з владою, установку, отриману від влади, або залежності від них юриста, діючого в інтересах осіб, позбавлених свободи.

13. Юристам повинні бути надані таке обладнання і можливості, які необхідні для ефективного виконання ними професійних обов'язків, в тому числі:

а) забезпечення конфіденційності відносин між адвокатом і клієнтом, включаючи захист звичайної і електронної системи усього адвокатського діловодства і документів адвоката від вилучення і перевірок, а також забезпечення захисту від втручання в електронні кошти зв'язку, що використовуються і інформаційні системи;

б) право на поїздки (відрядження) для консультування клієнтів як всередині країни, так і за рубежом;

в) право свободи шукати, витребувати, отримувати і, згідно з професійними нормами, розповсюджувати інформацію і ідеї, що відносяться до їх професійної діяльності.

14. Юристи не повинні, в зв'язку із здійсненням ними своєї професійної діяльності, позбавлятися свободи віросповідання, вираження своїх думок, права мати намір або об'єднуватися в союзи, і, зокрема, їм повинне бути надане право:

а) брати участь в обговоренні громадськістю проблем, пов'язаних з правом і організацією системи юстиції;

б) вступати або вільно створювати місцеві, національні і міжнародні організації;

в) пропонувати і рекомендувати розроблені правові реформи в інтересах суспільства і інформувати громадськість про дані питання.

Юридичне обслуговування бідних

15. З концепцією незалежної організації юристів нерозривно пов'язане правило, згідно з яким її члени повинні надавати свої послуги всім соціальним групам з тим, щоб нікому не було відмовлено в юридичній допомозі.

16. Юристам, що беруть участь в організаціях і програмах по наданню юридичною допомоги, що фінансуються повністю або частково з суспільних фондів, повинні надаватися повні гарантії їх професійної незалежності і, зокрема:

а) керівництво такими організаціями або програмами повинне бути доверено незалежному правлінню, причому здійснювана останнім політика, його бюджет і склад повинні контролюватися;

б) необхідно визнати, що щонайпершим обов'язком адвоката в його служінні справі правосуддя є його обов'язок перед клієнтом – консультувати і представляти останнього відповідно до професійної совісті і переконань.

Асоціації юристів

17. У кожному регіоні повинна бути освічена одна або більш незалежна самокерована асоціація юристів, визнана чинним законодавством, чий виконавчий орган повинен бути вільно вибраний всіма співчлен без якого-небудь втручання інших органів або осіб. Це положення повинно здійснюватися незалежно від права створювати або вступати, крім того, в інші професійні асоціації адвокатів і юристів.

Завдання асоціації

18. Задачі Асоціації юристів і адвокатів по забезпеченню незалежності юридичної професії повинні перебувати крім іншого, в наступному:

а) розвивати і підтримувати правосуддя, в якому не буде місця для страху або заступництва;

б) забезпечувати честь, достоїнство, компетентність, професійні стандарти і етичні норми в поведінці і дисципліні; а також захищати інтелектуальну і економічну незалежність адвоката від його клієнта.

в) захищати роль і значення юристів в суспільстві, а також їх професійну незалежність;

г) захищати достоїнство і незалежність суду;

д) сприяти вільному і рівному доступу населення до системи юстиції, включаючи надання юридичної допомоги;

е) сприяти забезпеченню права кожного громадянина на швидке, справедливе і голосне слухання в компетентному, незалежному і неупередженому судовому органі відповідно до належної і справедливої процедури по будь-яких справах;

ж) сприяти здійсненню правових реформ, сприяти проведенню дискусій в суспільстві, пропонуючи свої коментарі з проблем розуміння суті, тлумачення і застосування чинного і законодавства, що пропонується;

з) сприяти тому, щоб рівень юридичної освіти був необхідною умовою для заняття юридичною професією, продовженню підвищення юристами своєї кваліфікації, а також освіті населення і формуванню громадської думки відносно ролі Асоціації;

и) забезпечувати вільний доступ до заняття юридичною професією для всіх осіб, що мають необхідну професійну підготовку, без якої-небудь дискримінації і надавати допомогу тим, хто тільки починає свою професійну діяльність;

к) сприяти забезпеченню добробуту представників професії і наданню, в необхідних випадках, допомозі членам їх сімей;

л) приєднуватися до міжнародних організацій юристів і брати участь в їх роботі.

19. У випадку, якщо обличчя, що бере участь в судовому процесі, бажає запросити юриста з іншої країни, щоб він діяв разом з місцевим юристом, відповідна Асоціація повинна співробітничати і допомагати іноземному юристу в отриманні необхідного права на участь в судовому процесі, при умові, що він має кваліфікацію і виконує умови, необхідні для отримання такого права.

20. З метою забезпечення можливостей Асоціації юристів і адвокатів по захисту їх професійної незалежності вони повинні бути негайно проінформовані про причину і юридичну основу арешту або затримання будь-якого юриста і місці, де він міститься. Асоціація повинна мати доступ до арештованого або заримованого юриста.

Дисциплінарне провадження

21. Асоціації повинні затверджувати і провести в життя свій професійний кодекс.

22. У цьому кодексі повинні міститися порушення і проведення дисциплінарної справи, які відповідають загальноприйнятим правилам.

23. Відповідна асоціація юристів несе відповідальність за проведення дисциплінарного розгляду.

24. Первинний дисциплінарний розгляд повинно проводитися в дисциплінарному комітеті відповідній Асоціації. Юрист повинен мати право на оскарження рішення дисциплінарного комітету до належного і незалежного органу, уповноваженого вирішувати такі питання.

РОЗДІЛ 2 ЗАКОНОДАВЧІ АКТИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України, 1996, № 30, ст. 141)
(витяг)

Розділ II

ПРАВА, СВОБОДИ ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Стаття 59. Кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

{Частина перша статті 59 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1401-VIII від 02.06.2016}

{Офіційне тлумачення частини першої статті 59 див. в Рішенні Конституційного Суду № 13-рп/2000 від 16.11.00}

{Офіційне тлумачення положення частини першої статті 59 див. в Рішенні Конституційного Суду № 23-рп/2009 від 30.09.2009}

{Частину другу статті 59 виключено на підставі Закону № 1401-VIII від 02.06.2016}

Стаття 60. Ніхто не зобов'язаний виконувати явно злочинні розпорядження чи накази.

За віддання і виконання явно злочинного розпорядження чи наказу настає юридична відповідальність.

Стаття 61. Ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення.

Юридична відповідальність особи має індивідуальний характер.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

{Офіційне тлумачення положення частини третьої статті 62, відповідно до якого обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, див. в Рішенні Конституційного Суду № 12-рп/2011 від 20.10.2011}

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Стаття 64. Конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України.

В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень. Не можуть бути обмежені права і свободи, передбачені статтями 24, 25, 27, 28, 29, 40, 47, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 цієї Конституції.

{Офіційне тлумачення статті 64 див. в Рішенні Конституційного Суду № 9-зп від 25.12.97 }

Розділ VIII. ПРАВОСУДДЯ

Стаття 124. Правосуддя в Україні здійснюють виключно суди.

Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускаються.

Юрисдикція судів поширюється на будь-який юридичний спір та будь-яке кримінальне обвинувачення. У передбачених законом випадках суди розглядають також інші справи.

Законом може бути визначений обов'язковий досудовий порядок урегулювання спору.

Народ безпосередньо бере участь у здійсненні правосуддя через присяжних.

Україна може визнати юрисдикцію Міжнародного кримінального суду на умовах, визначених Римським статутом Міжнародного кримінального суду.

{Частина шоста статті 124 набирає чинності з 30.06.2019 – див. пункт 1 розділу II Закону № 1401-VIII від 02.06.2016}

{Стаття 124 в редакції Закону № 1401-VIII від 02.06.2016}

Стаття 125. Судоустрій в Україні будується за принципами територіальності та спеціалізації і визначається законом.

Суд утворюється, реорганізовується і ліквідується законом, проект якого вносить до Верховної Ради України Президент України після консультацій з Вищою радою правосуддя.

Верховний Суд є найвищим судом у системі судоустрою України.

Відповідно до закону можуть діяти вищі спеціалізовані суди.

З метою захисту прав, свобод та інтересів особи у сфері публічно-правових відносин діють адміністративні суди.

Створення надзвичайних та особливих судів не допускається.

{Стаття 125 в редакції Закону № 1401-VIII від 02.06.2016}

Стаття 126. Незалежність і недоторканність судді гарантуються Конституцією і законами України.

Вплив на суддю у будь-який спосіб забороняється.

Без згоди Вищої ради правосуддя суддю не може бути затримано або утримувано під вартою чи арештом до винесення обвинувального вироку судом, за винятком затримання судді під час або відразу ж після вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину.

Суддю не може бути притягнуто до відповідальності за ухвалене ним судові рішення, за винятком вчинення злочину або дисциплінарного проступку.

Суддя обіймає посаду безстроково.

Підставами для звільнення судді є:

- 1) неспроможність виконувати повноваження за станом здоров'я;
- 2) порушення суддею вимог щодо несумісності;
- 3) вчинення істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді;
- 4) подання заяви про відставку або про звільнення з посади за власним бажанням;
- 5) незгода на переведення до іншого суду у разі ліквідації чи реорганізації суду, в якому суддя обіймає посаду;
- б) порушення обов'язку підтвердити законність джерела походження майна.

Повноваження судді припиняються у разі:

- 1) досягнення суддею шістдесяти п'яти років;
- 2) припинення громадянства України або набуття суддею громадянства іншої держави;
- 3) набрання законної сили рішенням суду про визнання судді безвісно відсутнім або оголошення померлим, визнання недієздатним або обмежено дієздатним;
- 4) смерті судді;
- 5) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо судді за вчинення ним злочину.

Держава забезпечує особисту безпеку судді та членів його сім'ї.

{Стаття 126 в редакції Закону № 1401-VIII від 02.06.2016}

Стаття 127. Правосуддя здійснюють судді. У визначених законом випадках правосуддя здійснюється за участю присяжних.

Суддя не може належати до політичних партій, профспілок, брати участь у будь-якій політичній діяльності, мати представницький мандат, обіймати будь-які інші оплачувані посади, виконувати іншу оплачувану роботу, крім наукової, викладацької чи творчої.

На посаду судді може бути призначений громадянин України, не молодший тридцяти та не старший шістдесяти п'яти років, який має вищу юридичну освіту і стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше п'ять років, є компетентним, добросовісним та володіє державною мовою. Законом можуть бути передбачені додаткові вимоги для призначення на

посаду судді.

Для суддів спеціалізованих судів відповідно до закону можуть бути встановлені інші вимоги щодо освіти та стажу професійної діяльності.

{Стаття 127 в редакції Закону № 1401-VIII від 02.06.2016}

Стаття 128. Призначення на посаду судді здійснюється Президентом України за поданням Вищої ради правосуддя в порядку, встановленому законом.

Призначення на посаду судді здійснюється за конкурсом, крім випадків, визначених законом.

Голову Верховного Суду обирає на посаду та звільняє з посади шляхом таємного голосування Пленум Верховного Суду в порядку, встановленому законом.

{Стаття 128 в редакції Закону № 1401-VIII від 02.06.2016}

Стаття 129. Суддя, здійснюючи правосуддя, є незалежним та керується верховенством права.

Основними засадами судочинства є:

- 1) рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом;
- 2) забезпечення доведеності вини;
- 3) змагальність сторін та свобода в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості;
- 4) підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором;
- 5) забезпечення обвинуваченому права на захист;
- 6) гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами;
- 7) розумні строки розгляду справи судом;
- 8) забезпечення права на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках – на касаційне оскарження судового рішення;
- 9) обов'язковість судового рішення.

Законом можуть бути визначені також інші засади судочинства.

Судочинство провадиться суддею одноособово, колегією суддів чи судом присяжних.

За неповагу до суду чи судді винні особи притягаються до юридичної відповідальності.

{Стаття 129 в редакції Закону № 1401-VIII від 02.06.2016}

Стаття 129-1. Суд ухвалює рішення іменем України. Судове рішення є обов'язковим до виконання.

Держава забезпечує виконання судового рішення у визначеному законом порядку.

Контроль за виконанням судового рішення здійснює суд.

{Конституцію доповнено статтею 129-1 згідно із Законом № 1401-VIII від 02.06.2016}

Стаття 131-1. В Україні діє прокуратура, яка здійснює:

- 1) підтримання публічного обвинувачення в суді;
- 2) організацію і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням,

вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку;

3) представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом.

Організація та порядок діяльності прокуратури визначаються законом.

Прокуратуру в Україні очолює Генеральний прокурор, якого призначає на посаду та звільняє з посади за згодою Верховної Ради України Президент України.

Строк повноважень Генерального прокурора становить шість років. Одна й та ж особа не може обіймати посаду Генерального прокурора два строки поспіль.

Дострокове звільнення з посади Генерального прокурора здійснюється виключно у випадках і з підстав, визначених цією Конституцією та законом.

{Конституцію доповнено статтею 131-1 згідно із Законом № 1401-VIII від 02.06.2016}

Стаття 131-2. Для надання професійної правничої допомоги в Україні діє адвокатура.

Незалежність адвокатури гарантується.

Засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні визначаються законом.

Виключно адвокат здійснює представництво іншої особи в суді, а також захист від кримінального обвинувачення.

Законом можуть бути визначені винятки щодо представництва в суді у трудових спорах, спорах щодо захисту соціальних прав, щодо виборів та референдумів, у малозначних спорах, а також стосовно представництва малолітніх чи неповнолітніх осіб та осіб, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена.

{Конституцію доповнено статтею 131-2 згідно із Законом № 1401-VIII від 02.06.2016}

2.2. ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО АДВОКАТУРУ ТА АДВОКАТСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

(Відомості Верховної Ради, 2013, № 27, ст.282)

Цей Закон визначає правові засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення основних термінів

1. У цьому Законі нижченаведені терміни вживаються в такому значенні:

1) адвокат – фізична особа, яка здійснює адвокатську діяльність на підставах та в порядку, що передбачені цим Законом;

2) адвокатська діяльність – незалежна професійна діяльність адвоката щодо здійснення захисту, представництва та надання інших видів правничої допомоги клієнту;

3) адвокатське самоврядування – гарантоване державою право адвокатів самостійно вирішувати питання організації та діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом;

4) договір про надання правничої допомоги – домовленість, за якою одна сторона (адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) зобов'язується здійснити захист, представництво або надати інші види правничої допомоги другій стороні (клієнту) на умовах і в порядку, що визначені договором, а клієнт зобов'язується оплатити надання правничої допомоги та фактичні витрати, необхідні для виконання договору;

5) захист – вид адвокатської діяльності, що полягає в забезпеченні захисту прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішується питання про їх застосування у кримінальному провадженні, особи, стосовно якої розглядається питання про видачу іноземній державі (екстрадицію), а також особи, яка притягається до адміністративної відповідальності під час розгляду справи про адміністративне правопорушення;

б) інші види правничої допомоги – види адвокатської діяльності з надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань, правового супроводу діяльності клієнта, складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру, спрямованих на забезпечення реалізації прав, свобод і законних інтересів клієнта, недопущення їх порушень, а також на сприяння їх відновленню в разі порушення;

7) клієнт – фізична або юридична особа, держава, орган державної влади, орган місцевого самоврядування, в інтересах яких здійснюється

адвокатська діяльність;

8) конфлікт інтересів – суперечність між особистими інтересами адвоката та його професійними правами і обов'язками, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість під час виконання адвокатом його професійних обов'язків, а також на вчинення чи невчинення ним дій під час здійснення адвокатської діяльності;

9) представництво – вид адвокатської діяльності, що полягає в забезпеченні реалізації прав і обов'язків клієнта в цивільному, господарському, адміністративному та конституційному судочинстві, в інших державних органах, перед фізичними та юридичними особами, прав і обов'язків потерпілого під час розгляду справ про адміністративні правопорушення, а також прав і обов'язків потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача у кримінальному провадженні.

Стаття 2. Адвокатура України

1. Адвокатура України – недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правничої допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації і діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом.

2. Адвокатуру України складають всі адвокати України, які мають право здійснювати адвокатську діяльність.

3. З метою забезпечення належного здійснення адвокатської діяльності, дотримання гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних прав адвокатів, забезпечення високого професійного рівня адвокатів та вирішення питань дисциплінарної відповідальності адвокатів в Україні діє адвокатське самоврядування.

Стаття 3. Правова основа діяльності адвокатури України

1. Правовою основою діяльності адвокатури України є Конституція України, цей Закон, інші законодавчі акти України.

Стаття 4. Принципи та засади здійснення адвокатської діяльності

1. Адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів.

2. Адвокат України здійснює адвокатську діяльність на всій території України та за її межами, якщо інше не передбачено міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, або законодавством іноземної держави.

3. Адвокат може здійснювати адвокатську діяльність індивідуально або в організаційно-правових формах адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання (організаційні форми адвокатської діяльності).

4. Адвокат іноземної держави здійснює адвокатську діяльність на території України відповідно до цього Закону, якщо інше не передбачено міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною

Радою України.

Стаття 5. Адвокатура і держава

1. Адвокатура є незалежною від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб.

2. Держава створює належні умови для діяльності адвокатури та забезпечує дотримання гарантій адвокатської діяльності.

Розділ II. НАБУТТЯ ПРАВА НА ЗАНЯТТЯ АДВОКАТСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 6. Адвокат

1. Адвокатом може бути фізична особа, яка має повну вищу юридичну освіту, володіє державною мовою відповідно до рівня, визначеного згідно із Законом України "Про забезпечення функціонування української мови як державної", має стаж роботи в галузі права не менше двох років, склала кваліфікаційний іспит, пройшла стажування (крім випадків, встановлених цим Законом), склала присягу адвоката України та отримала свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю.

{Частина перша статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2704-VIII від 25.04.2019}

2. Не може бути адвокатом особа, яка:

1) має непогашену чи незняту в установленому законом порядку судимість за вчинення тяжкого, особливо тяжкого злочину, а також нетяжкого злочину, за який призначено покарання у виді позбавлення волі;

{Пункт 1 частини другої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 720-IX від 17.06.2020}

2) визнана судом недієздатною чи обмежено дієздатною;

3) позбавлена права на заняття адвокатською діяльністю, – протягом двох років з дня прийняття рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю;

4) звільнена з посади судді, прокурора, слідчого, дізнавача, нотаріуса, з державної служби або служби в органах місцевого самоврядування за порушення присяги, вчинення корупційного правопорушення, – протягом трьох років з дня такого звільнення.

{Пункт 4 частини другої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом № 720-IX від 17.06.2020}

3. Для цілей цієї статті:

1) повна вища юридична освіта – повна вища юридична освіта, здобута в Україні, а також повна вища юридична освіта, здобута в іноземних державах та визнана в Україні в установленому законом порядку;

2) стаж роботи в галузі права – стаж роботи особи за спеціальністю після здобуття нею повної вищої юридичної освіти.

Стаття 7. Вимоги щодо несумісності

1. Несумісною з діяльністю адвоката є:

1) робота на посадах осіб, зазначених у пункті 1 частини першої статті 3 Закону України "Про запобігання корупції";

{Пункт 1 частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 524-IX від 04.03.2020}

2) військова або альтернативна (невійськова) служба;

3) нотаріальна діяльність;

4) судово-експертна діяльність.

Вимоги щодо несумісності з діяльністю адвоката, передбачені пунктом 1 цієї частини, не поширюються на депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад (крім тих, які здійснюють свої повноваження у відповідній раді на постійній основі).

{Абзац шостий частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1798-VIII від 21.12.2016}

2. У разі виникнення обставин несумісності, встановлених частиною першою цієї статті, адвокат у триденний строк з дня виникнення таких обставин подає до ради адвокатів регіону за адресою свого робочого місця заяву про зупинення адвокатської діяльності.

Стаття 8. Допуск до складення кваліфікаційного іспиту

1. Особа, яка виявила бажання стати адвокатом та відповідає вимогам частин першої та другої статті 6 цього Закону, має право звернутися до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури за місцем проживання із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту. Порядок допуску до складення кваліфікаційного іспиту та перелік документів, що додаються до заяви, затверджуються Радою адвокатів України.

2. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури перевіряє відповідність особи вимогам, установленим частинами першою та другою статті 6 цього Закону. З метою перевірки повноти та достовірності відомостей, повідомлених особою, яка виявила бажання стати адвокатом, і за наявності письмової згоди такої особи кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури, кваліфікаційна палата або визначений нею член палати можуть звертатися із запитом до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань, що зобов'язані не пізніше десяти робочих днів з дня отримання запиту надати необхідну інформацію.

Відмова в наданні інформації на такий запит, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання інформації, що не відповідає дійсності, тягнуть за собою відповідальність, установлену законом.

У разі ненадання особою, яка виявила бажання стати адвокатом, письмової згоди на перевірку повноти та достовірності повідомлених нею відомостей така особа до кваліфікаційного іспиту не допускається.

3. Строк розгляду заяви про допуск до складення кваліфікаційного іспиту не повинен перевищувати тридцяти днів з дня її надходження.

За результатами розгляду заяви та доданих до неї документів

кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури приймає рішення про:

- 1) допуск особи до кваліфікаційного іспиту;
- 2) відмову в допуску особи до кваліфікаційного іспиту.

Особі, яка звернулася із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту, повідомляється про прийняте рішення письмово протягом трьох днів з дня його прийняття. У разі прийняття рішення про відмову в допуску особи до кваліфікаційного іспиту в рішенні кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури в обов'язковому порядку зазначаються причини такої відмови.

4. Рішення про відмову в допуску особи до кваліфікаційного іспиту може бути оскаржено до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду протягом тридцяти днів з дня його отримання.

Стаття 9. Кваліфікаційний іспит

1. Кваліфікаційний іспит є атестуванням особи, яка виявила бажання стати адвокатом.

2. Кваліфікаційний іспит полягає у виявленні теоретичних знань у галузі права, історії адвокатури, адвокатської етики особи, яка виявила бажання стати адвокатом, а також у виявленні рівня її практичних навичок та умінь у застосуванні закону.

Організація та проведення кваліфікаційного іспиту здійснюється кваліфікаційною палатою кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Порядок складення кваліфікаційних іспитів, методика оцінювання та програма кваліфікаційних іспитів затверджуються Радою адвокатів України. Рада адвокатів України може встановити плату за складення кваліфікаційного іспиту та порядок її внесення.

Кваліфікаційні іспити проводяться не рідше одного разу на три місяці.

3. Особі, яка склала кваліфікаційний іспит, протягом десяти днів з дня складення кваліфікаційного іспиту кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури безоплатно видає свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту.

Свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту дійсне протягом трьох років з дня складення іспиту.

Зразок свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту затверджується Радою адвокатів України.

4. Особа, яка не склала кваліфікаційний іспит, може бути допущена до складення такого іспиту повторно не раніше ніж через шість місяців. Особа, яка не склала кваліфікаційний іспит повторно, може бути допущена до наступного кваліфікаційного іспиту не раніше ніж через один рік.

5. Особа, яка не склала кваліфікаційний іспит, може протягом тридцяти днів з дня отримання рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури оскаржити його до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду, які можуть залишити оскаржуване рішення без змін, або зобов'язати кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури провести повторний кваліфікаційний іспит у найближчий час проведення таких іспитів.

Стаття 10. Стажист адвоката. Стажування

1. Стажування полягає в перевірці готовності особи, яка отримала свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту, самостійно здійснювати адвокатську діяльність. Стажування здійснюється протягом шести місяців під керівництвом адвоката за направленням ради адвокатів регіону.

2. Стажистом адвоката може бути особа, яка на день початку стажування має дійсне свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту.

Стажування може здійснюватися у вільний від основної роботи час стажиста.

3. Керівником стажування може бути адвокат України, який має стаж адвокатської діяльності не менше п'яти років. В одного адвоката можуть проходити стажування не більше трьох стажистів одночасно. Рада адвокатів регіону може призначити керівника стажування з числа адвокатів, адреса робочого місця яких знаходиться у відповідному регіоні.

4. Порядок проходження стажування, програма та методика оцінювання стажування, розмір внеску на проходження стажування та порядок його сплати затверджуються Радою адвокатів України.

Розмір внеску на проходження стажування визначається з урахуванням потреби покриття витрат на забезпечення діяльності ради адвокатів регіону, Ради адвокатів України та витрат керівника стажування, пов'язаних з таким стажуванням, і не може перевищувати трьох мінімальних заробітних плат станом на день подання особою заяви про призначення стажування.

При цьому внесок розподіляється таким чином:

70 відсотків внеску сплачується стажистом безпосередньо на користь керівника стажування та використовується виключно для забезпечення проходження стажування та компенсації витрат такого керівника;

30 відсотків сплачується стажистом на забезпечення діяльності ради адвокатів регіону, Ради адвокатів України.

{Частина четверта статті 10 в редакції Закону № 1791-VIII від 20.12.2016}

5. Від проходження стажування звільняються особи, які на день звернення із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту мають стаж роботи помічника адвоката не менше одного року за останні два роки.

6. За результатами стажування керівник стажування складає звіт про оцінку стажування та направляє його раді адвокатів регіону.

7. Результати стажування оцінюються радою адвокатів регіону протягом тридцяти днів з дня отримання звіту.

За оцінкою результатів стажування рада адвокатів регіону приймає рішення про:

- 1) видачу особі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю;
- 2) продовження стажування на строк від одного до трьох місяців.

Стажист адвоката та керівник стажування повідомляються про прийняте рішення письмово протягом трьох днів з дня його прийняття.

8. Рішення ради адвокатів регіону про продовження стажування може

бути оскаржено стажистом адвоката або керівником стажування протягом тридцяти днів з дня його отримання до Ради адвокатів України або до суду, які можуть залишити оскаржуване рішення без змін, або зобов'язати раду адвокатів регіону видати свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю.

9. У разі якщо за результатами стажування рада адвокатів регіону прийняла рішення про продовження стажування, розмір додаткового внеску не може перевищувати 0,5 мінімальної заробітної плати, встановленої станом на день прийняття зазначеного рішення, за кожний місяць додаткового стажування.

{Статтю 10 доповнено частиною дев'ятою згідно із Законом № 1791-VIII від 20.12.2016}

Стаття 11. Присяга адвоката України

1. Особа, стосовно якої радою адвокатів регіону прийнято рішення про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, не пізніше тридцяти днів з дня прийняття цього рішення складає перед радою адвокатів регіону присягу адвоката України такого змісту:

"Я, (ім'я та прізвище), урочисто присягаю у своїй адвокатській діяльності дотримуватися принципів верховенства права, законності, незалежності та конфіденційності, правил адвокатської етики, чесно і сумлінно забезпечувати право на захист та надавати правничу допомогу відповідно до Конституції України і законів України, з високою відповідальністю виконувати покладені на мене обов'язки, бути вірним присязі".

2. Текст присяги адвоката України підписується адвокатом і зберігається радою адвокатів регіону, а її копія надається адвокату.

Стаття 12. Свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю, посвідчення адвоката України

1. Особі, яка склала присягу адвоката України, радою адвокатів регіону у день складення присяги безоплатно видаються свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю та посвідчення адвоката України.

2. Свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю і посвідчення адвоката України не обмежуються віком особи та є безстроковими.

Зразки свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю і посвідчення адвоката України затверджуються Радою адвокатів України.

Стаття 13. Здійснення адвокатської діяльності адвокатом індивідуально

1. Адвокат, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально, є самозайнятою особою.

2. Адвокат, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально, може відкривати рахунки в банках, мати печатку, штампи, бланки (у тому числі ордера) із зазначенням свого прізвища, імені та по батькові, номера і дати видачі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.

Стаття 14. Адвокатське бюро

1. Адвокатське бюро є юридичною особою, створеною одним адвокатом,

і діє на підставі статуту. Найменування адвокатського бюро повинно включати прізвище адвоката, який його створив.

2. Державна реєстрація адвокатського бюро здійснюється у порядку, встановленому Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців", з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

3. Адвокатське бюро має самостійний баланс, може відкривати рахунки у банках, мати печатку, штампи і бланки із своїм найменуванням.

4. Про створення, реорганізацію або ліквідацію адвокатського бюро адвокат, який створив адвокатське бюро, протягом трьох днів з дня внесення відповідних відомостей до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців письмово повідомляє відповідну раду адвокатів регіону.

5. Стороною договору про надання правничої допомоги є адвокатське бюро.

6. Адвокатське бюро може залучати до виконання укладених бюро договорів про надання правничої допомоги інших адвокатів на договірних засадах. Адвокатське бюро зобов'язане забезпечити дотримання професійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності.

Стаття 15. Адвокатське об'єднання

1. Адвокатське об'єднання є юридичною особою, створеною шляхом об'єднання двох або більше адвокатів (учасників), і діє на підставі статуту.

2. Державна реєстрація адвокатського об'єднання здійснюється в порядку, встановленому Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців", з урахуванням особливостей, передбачених цим Законом.

3. Адвокатське об'єднання має самостійний баланс, може відкривати рахунки у банках, мати печатку, штампи і бланки із своїм найменуванням.

4. Про створення, реорганізацію або ліквідацію адвокатського об'єднання, зміну складу його учасників адвокатське об'єднання протягом трьох днів з дня внесення відповідних відомостей до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців письмово повідомляє відповідну раду адвокатів регіону.

5. Стороною договору про надання правничої допомоги є адвокатське об'єднання. Від імені адвокатського об'єднання договір про надання правничої допомоги підписується учасником адвокатського об'єднання, уповноваженим на це довіреністю або статутом адвокатського об'єднання.

6. Адвокатське об'єднання може залучати до виконання укладених об'єднанням договорів про надання правничої допомоги інших адвокатів на договірних засадах. Адвокатське об'єднання зобов'язане забезпечити дотримання професійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності.

Стаття 16. Помічник адвоката

1. Адвокат може мати помічників з числа осіб, які мають повну вищу юридичну освіту. Помічники адвоката працюють на підставі трудового

договору (контракту), укладеного з адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням, з додержанням вимог цього Закону і законодавства про працю.

2. Помічник адвоката виконує доручення адвоката у справах, що знаходяться у провадженні адвоката, крім тих, що належать до процесуальних повноважень (прав та обов'язків) адвоката.

3. Положення про помічника адвоката затверджується Радою адвокатів України.

4. Помічнику адвоката забороняється суміщати роботу в адвоката з діяльністю, несумісною з діяльністю адвоката. Помічником адвоката не можуть бути особи, зазначені в частині другій статті 6 цього Закону.

Стаття 17. Єдиний реєстр адвокатів України

1. Рада адвокатів України забезпечує ведення Єдиного реєстру адвокатів України з метою збирання, зберігання, обліку та надання достовірної інформації про чисельність і персональний склад адвокатів України, адвокатів іноземних держав, які відповідно до цього Закону набули права на заняття адвокатською діяльністю в Україні, про обрані адвокатами організаційні форми адвокатської діяльності. Внесення відомостей до Єдиного реєстру адвокатів України здійснюється радами адвокатів регіонів та Радою адвокатів України.

2. До Єдиного реєстру адвокатів України вносяться такі відомості:

1) прізвище, ім'я та по батькові адвоката;

2) номер і дата видачі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, номер і дата прийняття рішення про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю (номер і дата прийняття рішення про включення адвоката іноземної держави до Єдиного реєстру адвокатів України);

3) найменування і місцезнаходження організаційної форми адвокатської діяльності, номери засобів зв'язку;

4) адреса робочого місця адвоката, номери засобів зв'язку;

5) інформація про зупинення або припинення права на заняття адвокатською діяльністю;

6) інші відомості, передбачені цим Законом.

Адресою робочого місця адвоката є місцезнаходження обраної адвокатом організаційної форми адвокатської діяльності або адреса фактичного місця здійснення адвокатської діяльності, якщо вона є відмінною від місцезнаходження обраної адвокатом організаційної форми адвокатської діяльності. У разі наявності декількох адрес робочих місць адвоката до Єдиного реєстру адвокатів України вноситься лише одна адреса робочого місця адвоката.

3. Адвокат протягом трьох днів з дня зміни відомостей про себе, що внесені або підлягають внесенню до Єдиного реєстру адвокатів України, письмово повідомляє про такі зміни раду адвокатів регіону за адресою свого робочого місця, крім випадків, якщо ці зміни вносяться на підставі рішення

кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

4. Інформація, внесена до Єдиного реєстру адвокатів України, є відкритою на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України. Рада адвокатів України і відповідні ради адвокатів регіонів надають витяги з Єдиного реєстру адвокатів України за зверненням адвоката або іншої особи.

5. Відомості, що підлягають внесенню до Єдиного реєстру адвокатів України, включаються до нього не пізніше дня, наступного за днем отримання радою адвокатів регіону відповідної інформації, крім випадків, установлених цим Законом.

6. Порядок ведення Єдиного реєстру адвокатів України затверджується Радою адвокатів України.

7. З метою ведення Єдиного реєстру адвокатів України дозволяється обробка персональних даних фізичних осіб відповідно до законодавства з питань захисту персональних даних.

Стаття 18. Об'єднання адвокатів

1. Адвокати мають право створювати в установленому законом порядку місцеві, всеукраїнські і міжнародні об'єднання.

2. Адвокати, їх об'єднання можуть бути членами міжнародних організацій адвокатів та юристів.

Розділ III. ВИДИ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ПРАВА І ОBOB'ЯЗКИ АДВОКАТА. ГАРАНТІЇ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 19. Види адвокатської діяльності

1. Видами адвокатської діяльності є:

1) надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань, правовий супровід діяльності юридичних і фізичних осіб, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, держави;

2) складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру;

3) захист прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішується питання про їх застосування у кримінальному провадженні, особи, стосовно якої розглядається питання про видачу іноземній державі (екстрадицію), а також особи, яка притягається до адміністративної відповідальності під час розгляду справи про адміністративне правопорушення;

4) надання правничої допомоги свідку у кримінальному провадженні;

5) представництво інтересів потерпілого під час розгляду справи про адміністративне правопорушення, прав і обов'язків потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача у кримінальному провадженні;

б) представництво інтересів фізичних і юридичних осіб у судах під час здійснення цивільного, господарського, адміністративного та конституційного судочинства, а також в інших державних органах, перед

фізичними та юридичними особами;

7) представництво інтересів фізичних і юридичних осіб, держави, органів державної влади, органів місцевого самоврядування в іноземних, міжнародних судових органах, якщо інше не встановлено законодавством іноземних держав, статутними документами міжнародних судових органів та інших міжнародних організацій або міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

8) надання правничої допомоги під час виконання та відбування кримінальних покарань;

9) захист прав, свобод і законних інтересів викривача у зв'язку з повідомленням ним інформації про корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення.

{Частина першу статті 19 доповнено пунктом 9 згідно із Законом № 198-IX від 17.10.2019}

Адвокат може здійснювати інші види адвокатської діяльності, не заборонені законом.

Стаття 20. Професійні права адвоката

1. Під час здійснення адвокатської діяльності адвокат має право вчиняти будь-які дії, не заборонені законом, правилами адвокатської етики та договором про надання правничої допомоги, необхідні для належного виконання договору про надання правничої допомоги, зокрема:

1) звертатися з адвокатськими запитами, у тому числі щодо отримання копій документів, до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань, а також до фізичних осіб (за згодою таких фізичних осіб);

2) представляти і захищати права, свободи та інтереси фізичних осіб, права та інтереси юридичних осіб у суді, органах державної влади та органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форми власності, громадських об'єднаннях, перед громадянами, посадовими і службовими особами, до повноважень яких належить вирішення відповідних питань в Україні та за її межами;

3) ознайомлюватися на підприємствах, в установах і організаціях з необхідними для адвокатської діяльності документами та матеріалами, крім тих, що містять інформацію з обмеженим доступом;

4) складати заяви, скарги, клопотання, інші правові документи та подавати їх у встановленому законом порядку;

5) доповідати клопотання та скарги на прийомі в посадових і службових осіб та відповідно до закону одержувати від них письмові мотивовані відповіді на ці клопотання і скарги;

6) бути присутнім під час розгляду своїх клопотань і скарг на засіданнях колегіальних органів та давати пояснення щодо суті клопотань і скарг;

7) збирати відомості про факти, що можуть бути використані як докази,

в установленому законом порядку запитувати, отримувати і вилучати речі, документи, їх копії, ознайомлюватися з ними та опитувати осіб за їх згодою;

8) застосовувати технічні засоби, у тому числі для копіювання матеріалів справи, в якій адвокат здійснює захист, представництво або надає інші види правничої допомоги, фіксувати процесуальні дії, в яких він бере участь, а також хід судового засідання в порядку, передбаченому законом;

9) посвідчувати копії документів у справах, які він веде, крім випадків, якщо законом встановлено інший обов'язковий спосіб посвідчення копій документів;

10) одержувати письмові висновки фахівців, експертів з питань, що потребують спеціальних знань;

11) користуватися іншими правами, передбаченими цим Законом та іншими законами.

Стаття 21. Професійні обов'язки адвоката

1. Під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний:

1) дотримуватися присяги адвоката України та правил адвокатської етики;

2) на вимогу клієнта надати звіт про виконання договору про надання правничої допомоги;

3) невідкладно повідомляти клієнта про виникнення конфлікту інтересів;

4) підвищувати свій професійний рівень;

5) виконувати рішення органів адвокатського самоврядування;

6) виконувати інші обов'язки, передбачені законодавством та договором про надання правничої допомоги.

2. Адвокату забороняється:

1) використовувати свої права всупереч правам, свободам та законним інтересам клієнта;

2) без згоди клієнта розголошувати відомості, що становлять адвокатську таємницю, використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;

3) займати у справі позицію всупереч волі клієнта, крім випадків, якщо адвокат впевнений у самообмові клієнта;

4) відмовлятися від надання правничої допомоги, крім випадків, установлених законом.

3. Адвокат забезпечує захист персональних даних про фізичну особу, якими він володіє, відповідно до законодавства з питань захисту персональних даних.

Стаття 22. Адвокатська таємниця

1. Адвокатською таємницею є будь-яка інформація, що стала відома адвокату, помічнику адвоката, стажисту адвоката, особі, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом, про клієнта, а також питання, з яких клієнт (особа, якій відмовлено в укладенні договору про надання правничої допомоги з передбачених цим Законом підстав) звертався до адвоката,

адвокатського бюро, адвокатського об'єднання, зміст порад, консультацій, роз'яснень адвоката, складені ним документи, інформація, що зберігається на електронних носіях, та інші документи і відомості, одержані адвокатом під час здійснення адвокатської діяльності.

2. Інформація або документи можуть втратити статус адвокатської таємниці за письмовою заявою клієнта (особи, якій відмовлено в укладенні договору про надання правничої допомоги з передбачених цим Законом підстав). При цьому інформація або документи, що отримані від третіх осіб і містять відомості про них, можуть поширюватися з урахуванням вимог законодавства з питань захисту персональних даних.

3. Обов'язок зберігати адвокатську таємницю поширюється на адвоката, його помічника, стажиста та осіб, які перебувають у трудових відносинах з адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням, а також на особу, стосовно якої припинено або зупинено право на заняття адвокатською діяльністю. Адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання зобов'язані забезпечити умови, що унеможливають доступ сторонніх осіб до адвокатської таємниці або її розголошення.

4. У разі пред'явлення клієнтом вимог до адвоката у зв'язку з адвокатською діяльністю адвокат звільняється від обов'язку збереження адвокатської таємниці в межах, необхідних для захисту його прав та інтересів. У такому випадку суд, орган, що здійснює дисциплінарне провадження стосовно адвоката, інші органи чи посадові особи, які розглядають вимоги клієнта до адвоката або яким стало відомо про пред'явлення таких вимог, зобов'язані вжити заходів для унеможливлення доступу сторонніх осіб до адвокатської таємниці та її розголошення.

5. Особи, винні в доступі сторонніх осіб до адвокатської таємниці або її розголошенні, несуть відповідальність згідно із законом.

6. Подання адвокатом у встановленому порядку та у випадках, передбачених Законом України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення", інформації до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, та держателю Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань не є порушенням адвокатської таємниці.

{Статтю 22 доповнено частиною шостою згідно із Законом № 1702-VII від 14.10.2014; в редакції Закону № 2571-IX від 06.09.2022}

7. Адвокат не несе дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом,

фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, інформації про фінансову операцію або держателю Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань інформації про кінцевого бенефіціарного власника або структуру власності юридичної особи, навіть якщо такими діями завдано шкоди юридичним або фізичним особам, а також за інші дії, якщо адвокат діяв у межах Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення".

{Статтю 22 доповнено частиною сьомою згідно із Законом № 1702-VII від 14.10.2014; в редакції Закону № 2571-IX від 06.09.2022}

8. Протягом 10 робочих днів на обґрунтовану письмову вимогу податкового органу, що надсилається відповідно до статті 44-2 Податкового кодексу України, адвокат надає інформацію та документи, що стосуються трасту, якщо адвокат управляє діяльністю, активами чи майном (є довірчим власником) або виконує обов'язки адміністратора такого трасту. Перелік документів, які адвокат зобов'язаний надати на вимогу податкового органу щодо трасту, визначений статтею 44-2 Податкового кодексу України.

Адвокат не несе дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за надання податковому органу інформації та документів про траст, навіть якщо такими діями завдано шкоди юридичним або фізичним особам, та за інші дії, якщо адвокат діяв у межах виконання вимог статті 44-2 Податкового кодексу України.

{Статтю 22 доповнено частиною восьмою згідно із Законом № 2970-IX від 20.03.2023}

Стаття 23. Гарантії адвокатської діяльності

1. Професійні права, честь і гідність адвоката гарантуються та охороняються Конституцією України, цим Законом та іншими законами, зокрема:

1) забороняються будь-які втручання і перешкоди здійсненню адвокатської діяльності;

2) забороняється вимагати від адвоката, його помічника, стажиста, особи, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням, а також від особи, стосовно якої припинено або зупинено право на заняття адвокатською діяльністю, надання відомостей, що є адвокатською таємницею. З цих питань зазначені особи не можуть бути допитані, крім випадків, якщо особа, яка довірила відповідні відомості, звільнила цих осіб від обов'язку зберігати таємницю в порядку, передбаченому законом;

3) проведення стосовно адвоката оперативно-розшукових заходів чи слідчих дій, що можуть проводитися виключно з дозволу суду, здійснюється на підставі судового рішення, ухваленого за клопотанням Генерального прокурора, його заступників, прокурора Автономної Республіки Крим, області, міста Києва та міста Севастополя;

4) забороняється проведення огляду, розголошення, витребування чи вилучення документів, пов'язаних із здійсненням адвокатської діяльності;

5) адвокату гарантується рівність прав з іншими учасниками провадження, дотримання засад змагальності і свободи в наданні доказів та доведенні їх переконливості;

6) життя, здоров'я, честь і гідність адвоката та членів його сім'ї, їх майно перебуває під охороною держави, а посягання на них тягнуть відповідальність, передбачену законом;

7) адвокату гарантується право на забезпечення безпеки під час участі у кримінальному судочинстві в порядку, встановленому законом;

8) забороняється залучати адвоката до конфіденційного співробітництва під час проведення оперативно-розшукових заходів чи слідчих дій, якщо таке співробітництво буде пов'язане або може призвести до розкриття адвокатської таємниці;

9) забороняється втручання у приватне спілкування адвоката з клієнтом;

10) забороняється внесення подання слідчим, прокурором, а також винесення окремої ухвали (постанови) суду щодо правової позиції адвоката у справі;

11) забороняється втручання у правову позицію адвоката;

12) орган або посадові особи, які затримали адвоката або застосували до нього запобіжний захід, зобов'язані негайно повідомити про це відповідну раду адвокатів регіону;

13) повідомлення про підозру адвоката у вчиненні кримінального правопорушення може бути здійснене виключно Генеральним прокурором, його заступником, прокурором Автономної Республіки Крим, області, міста Києва та міста Севастополя;

14) забороняється притягати до кримінальної чи іншої відповідальності адвоката (особу, стосовно якої припинено або зупинено право на заняття адвокатською діяльністю) або погрожувати застосуванням відповідальності у зв'язку із здійсненням ним адвокатської діяльності згідно із законом;

15) не можуть бути підставою для притягнення адвоката до відповідальності його висловлювання у справі, у тому числі ті, що відображають позицію клієнта, заяви у медіа, якщо при цьому не порушуються професійні обов'язки адвоката;

16) забороняється ототожнення адвоката з клієнтом;

17) дисциплінарне провадження стосовно адвоката здійснюється в особливому порядку.

Особливості проведення окремих слідчих дій та заходів забезпечення кримінального провадження стосовно адвоката визначаються частиною другою цієї статті.

{Частина перша статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1798-VIII від 21.12.2016}

2. У разі проведення обшуку чи огляду житла, іншого володіння адвоката, приміщень, де він здійснює адвокатську діяльність, тимчасового

доступу до речей і документів адвоката слідчий суддя, суд у своєму рішенні в обов'язковому порядку зазначає перелік речей, документів, що планується відшукати, виявити чи вилучити під час проведення слідчої дії чи застосування заходу забезпечення кримінального провадження, а також враховує вимоги пунктів 2-4 частини першої цієї статті.

Під час проведення обшуку чи огляду житла, іншого володіння адвоката, приміщень, де він здійснює адвокатську діяльність, тимчасового доступу до речей і документів адвоката має бути присутній представник ради адвокатів регіону, крім випадків, передбачених абзацом четвертим цієї частини. Для забезпечення його участі службова особа, яка буде проводити відповідну слідчу дію чи застосовувати захід забезпечення кримінального провадження, завчасно повідомляє про це раду адвокатів регіону за місцем проведення такої процесуальної дії.

З метою забезпечення дотримання вимог цього Закону щодо адвокатської таємниці під час проведення зазначених процесуальних дій представнику ради адвокатів регіону надається право ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення процесуальних дій, що зазначаються у протоколі.

Неявка представника ради адвокатів регіону за умови завчасного повідомлення ради адвокатів регіону не перешкоджає проведенню відповідної процесуальної дії.

3. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові і службові особи у відносинах з адвокатами зобов'язані дотримуватися вимог Конституції України та законів України, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року та протоколів до неї, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, практики Європейського суду з прав людини.

Стаття 24. Адвокатський запит

1. Адвокатський запит – письмове звернення адвоката до органу державної влади, органу місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань про надання інформації, копій документів, необхідних адвокату для надання правничої допомоги клієнту.

До адвокатського запиту додаються посвідчені адвокатом копії свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, ордера або доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги. Вимагати від адвоката подання разом з адвокатським запитом інших документів забороняється.

Адвокатський запит не може стосуватися надання консультацій і роз'яснень положень законодавства.

Надання адвокату інформації та копій документів, отриманих під час здійснення кримінального провадження, здійснюється в порядку, встановленому кримінальним процесуальним законом.

2. Орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи, керівники підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань, яким направлено адвокатський запит, зобов'язані не пізніше п'яти робочих днів з дня отримання запиту надати адвокату відповідну інформацію, копії документів, крім інформації з обмеженим доступом і копій документів, в яких міститься інформація з обмеженим доступом.

У разі якщо адвокатський запит стосується надання значного обсягу інформації або потребує пошуку інформації серед значної кількості даних, строк розгляду адвокатського запиту може бути продовжено до двадцяти робочих днів з обґрунтуванням причин такого продовження, про що адвокату письмово повідомляється не пізніше п'яти робочих днів з дня отримання адвокатського запиту.

У разі якщо задоволення адвокатського запиту передбачає виготовлення копій документів обсягом більш як десять сторінок, адвокат зобов'язаний відшкодувати фактичні витрати на копіювання та друк. Розмір таких витрат не може перевищувати граничні норми витрат на копіювання та друк, встановлені Кабінетом Міністрів України відповідно до Закону України "Про доступ до публічної інформації".

3. Відмова в наданні інформації на адвокатський запит, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання інформації, що не відповідає дійсності, тягнуть за собою відповідальність, встановлену законом, крім випадків відмови в наданні інформації з обмеженим доступом.

Стаття 25. Надання адвокатом безоплатної правничої допомоги

1. Порядок та умови залучення адвокатів до надання безоплатної правничої допомоги встановлюються законом.

2. Оцінка якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної первинної правничої допомоги здійснюється за зверненням органів місцевого самоврядування, а безоплатної вторинної правничої допомоги – за зверненням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги, комісіями, утвореними для цієї мети радами адвокатів регіонів.

Розділ IV. ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ

Стаття 26. Підстави для здійснення адвокатської діяльності

1. Адвокатська діяльність здійснюється на підставі договору про надання правничої допомоги.

Документами, що посвідчують повноваження адвоката на надання правничої допомоги, можуть бути:

- 1) договір про надання правничої допомоги;
- 2) довіреність;
- 3) ордер;
- 4) доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги.

2. Ордер – письмовий документ, що у випадках, встановлених цим

Законом та іншими законами України, посвідчує повноваження адвоката на надання правничої допомоги. Ордер видається адвокатом, адвокатським бюро або адвокатським об'єднанням та повинен містити підпис адвоката. Рада адвокатів України затверджує типову форму ордера.

3. Повноваження адвоката як захисника або представника в господарському, цивільному, адміністративному судочинстві, кримінальному провадженні, розгляді справ про адміністративні правопорушення, а також як уповноваженого за дорученням у конституційному судочинстві підтверджуються в порядку, встановленому законом.

4. Адвокат зобов'язаний діяти в межах повноважень, наданих йому клієнтом, у тому числі з урахуванням обмежень щодо вчинення окремих процесуальних дій.

Стаття 27. Форма та зміст договору про надання правничої допомоги

1. Договір про надання правничої допомоги укладається в письмовій формі.

2. Договір про надання правничої допомоги може вчинятися усно у випадках:

1) надання усних і письмових консультацій, роз'яснень із правових питань з подальшим записом про це в журналі та врученням клієнту документа, що підтверджує оплату гонорару (винагороди);

2) якщо клієнт невідкладно потребує надання правничої допомоги, а укладення письмового договору за конкретних обставин є неможливим – з подальшим укладенням договору в письмовій формі протягом трьох днів, а якщо для цього існують об'єктивні перешкоди – у найближчий можливий строк.

3. До договору про надання правничої допомоги застосовуються загальні вимоги договірного права.

4. Договір про надання правничої допомоги може укладатися на користь клієнта іншою особою, яка діє в його інтересах. Особливості укладення та змісту контрактів (договорів) з адвокатами, які надають безоплатну правничу допомогу, встановлюються законом, що регулює порядок надання безоплатної правничої допомоги.

5. Зміст договору про надання правничої допомоги не може суперечити Конституції України та законам України, інтересам держави і суспільства, його моральним засадам, присязі адвоката України та правилам адвокатської етики.

Стаття 28. Підстави для відмови в укладенні договору про надання правничої допомоги

1. Адвокату, адвокатському бюро або адвокатському об'єднанню забороняється укладати договір про надання правничої допомоги у разі конфлікту інтересів.

Адвокату забороняється укладати договір про надання правничої допомоги і він зобов'язаний відмовитися від виконання договору, укладеного адвокатом, адвокатським бюро або адвокатським об'єднанням, у разі, якщо:

1) доручення на виконання дій виходять за межі професійних прав і обов'язків адвоката;

2) результат, досягнення якого бажає клієнт, або засоби його досягнення, на яких він наполягає, є протиправними, суперечать моральним засадам суспільства, присязі адвоката України, правилам адвокатської етики;

3) адвокат брав участь у відповідному провадженні, і це є підставою для його відводу згідно з процесуальним законом;

4) виконання договору про надання правничої допомоги може призвести до розголошення адвокатської таємниці;

5) адвокат є членом сім'ї або близьким родичем посадової особи, яка брала або бере участь у господарському, цивільному, адміністративному судочинстві, кримінальному провадженні, розгляді справи про адміністративне правопорушення, щодо яких до адвоката звертаються з пропозицією укладення договору про надання правничої допомоги;

6) виконання договору може суперечити інтересам адвоката, членів його сім'ї або близьких родичів, адвокатського бюро або адвокатського об'єднання, засновником (учасником) якого він є, професійним обов'язкам адвоката, а також у разі наявності інших обставин, що можуть призвести до конфлікту інтересів;

7) адвокат надає правничу допомогу іншій особі, інтереси якої можуть суперечити інтересам особи, яка звернулася щодо укладення договору про надання правничої допомоги.

2. У разі відмови від укладення договору про надання правничої допомоги адвокат зобов'язаний зберігати адвокатську таємницю про відомості, що стали йому відомі від особи, яка звернулася з пропозицією укладення такого договору.

Стаття 29. Припинення, розірвання договору про надання правничої допомоги

1. Дія договору про надання правничої допомоги припиняється його належним виконанням.

2. Договір про надання правничої допомоги може бути достроково припинений за взаємною згодою сторін або розірваний на вимогу однієї із сторін на умовах, передбачених договором. При цьому клієнт зобов'язаний оплатити адвокату (адвокатському бюро, адвокатському об'єднанню) гонорар (винагороду) за всю роботу, що була виконана чи підготовлена до виконання, а адвокат (адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) зобов'язаний (зобов'язане) повідомити клієнта про можливі наслідки та ризики, пов'язані з достроковим припиненням (розірванням) договору.

Стаття 30. Гонорар

1. Гонорар є формою винагороди адвоката за здійснення захисту, представництва та надання інших видів правничої допомоги клієнту.

2. Порядок обчислення гонорару (фіксований розмір, погодинна оплата), підстави для зміни розміру гонорару, порядок його сплати, умови повернення тощо визначаються в договорі про надання правничої допомоги.

3. При встановленні розміру гонорару враховуються складність справи, кваліфікація і досвід адвоката, фінансовий стан клієнта та інші істотні обставини. Гонорар має бути розумним та враховувати витрачений адвокатом час.

Розділ V. ЗУПИНЕННЯ ТА ПРИПИНЕННЯ ПРАВА НА ЗАНЯТТЯ АДВОКАТСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Стаття 31. Зупинення права на заняття адвокатською діяльністю

1. Право на заняття адвокатською діяльністю зупиняється у разі:

1) подання адвокатом заяви про зупинення адвокатської діяльності;
2) набрання законної сили обвинувальним вироком суду стосовно адвоката за вчинення кримінального правопорушення, крім випадку, передбаченого пунктом 6 частини першої статті 32 цього Закону;

{Пункт 2 частини першої статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом № 720-IX від 17.06.2020}

3) накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю;

4) визнання адвоката за рішенням суду недієздатним або обмежено дієздатним.

2. Накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю може застосовуватися виключно у разі:

1) повторного протягом року вчинення дисциплінарного проступку;
2) порушення адвокатом вимог щодо несумісності;
3) систематичного або грубого одноразового порушення правил адвокатської етики.

3. Право на заняття адвокатською діяльністю зупиняється:

1) з підстави, передбаченої пунктом 1 частини першої цієї статті, – з дня подання раді адвокатів регіону за адресою робочого місця адвоката відповідної заяви адвоката;

2) з підстав, передбачених пунктами 2 і 4 частини першої цієї статті, – з дня набрання законної сили відповідним рішенням суду;

3) з підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої цієї статті, – з дня прийняття кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури відповідного рішення.

Копія рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, передбаченого пунктом 3 цієї частини, у триденний строк з дня його прийняття надсилається адвокату та відповідній раді адвокатів регіону. Рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю може бути оскаржено протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду. Оскарження такого рішення не зупиняє його дії.

4. Право на заняття адвокатською діяльністю поновлюється у разі:

1) зупинення права з підстави, передбаченої пунктом 1 частини першої цієї статті, – з дня, наступного за днем отримання радою адвокатів регіону

заяви адвоката про поновлення права на заняття адвокатською діяльністю;

2) зупинення права з підстави, передбаченої пунктом 2 частини першої цієї статті, – з дня, наступного за днем отримання радою адвокатів регіону підтвердження про погашення або зняття в установленому законом порядку судимості;

3) зупинення права з підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої цієї статті, – з дня закінчення строку, на який згідно з рішенням кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури було зупинено право на заняття адвокатською діяльністю;

4) зупинення права з підстави, передбаченої пунктом 4 частини першої цієї статті, – з дня, наступного за днем отримання радою адвокатів регіону відповідного рішення суду.

У разі зупинення права на заняття адвокатською діяльністю з підстави, передбаченої пунктом 3 частини першої цієї статті, таке право також поновлюється з дня набрання законної сили відповідним рішенням суду або з дня прийняття відповідного рішення Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури.

5. Протягом строку зупинення права на заняття адвокатською діяльністю адвокат не має права її здійснювати. Такий адвокат також не може брати участь у роботі органів адвокатського самоврядування, крім випадків, коли таке право зупинено у зв'язку з призначенням особи на посаду до органу державної влади з'їздом адвокатів України.

6. Відомості про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю вносяться до Єдиного реєстру адвокатів України.

Стаття 32. Припинення права на заняття адвокатською діяльністю

1. Право на заняття адвокатською діяльністю припиняється шляхом анулювання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю у разі:

1) подання адвокатом заяви про припинення права на заняття адвокатською діяльністю;

2) визнання адвоката безвісно відсутнім або оголошення його померлим;

3) смерті адвоката;

4) накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю;

5) встановлення факту надання недостовірних відомостей для отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю та складення присяги адвоката України;

б) набрання законної сили обвинувальним вироком суду стосовно адвоката за вчинення тяжкого, особливо тяжкого злочину, а також нетяжкого злочину, за який призначено покарання у виді позбавлення волі.

{Пункт 6 частини першої статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом № 720-ІХ від 17.06.2020}

2. Накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю може застосовуватися виключно у разі:

- 1) порушення присяги адвоката України;
- 2) розголошення адвокатом відомостей, що становлять адвокатську таємницю, використання їх у своїх інтересах або в інтересах третіх осіб;
- 3) заподіяння протиправними діями адвоката, пов'язаними із здійсненням ним адвокатської діяльності, значної шкоди клієнту, якщо така шкода встановлена судовим рішенням, що набрало законної сили;
- 4) систематичного або грубого одноразового порушення правил адвокатської етики, що підриває авторитет адвокатури України.

3. Право на заняття адвокатською діяльністю припиняється:

- 1) з підстави, передбаченої пунктом 1 частини першої цієї статті, – з дня подання раді адвокатів регіону за адресою робочого місця адвоката відповідної заяви адвоката;
- 2) з підстав, передбачених пунктами 2 і 6 частини першої цієї статті, – з дня набрання законної сили відповідним рішенням суду;
- 3) з підстав, передбачених пунктами 4 і 5 частини першої цієї статті, – з дня прийняття кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури відповідного рішення.

У разі припинення права на заняття адвокатською діяльністю з підстав, передбачених пунктами 4 і 5 частини першої цієї статті, копія рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури у триденний строк з дня його прийняття надсилається адвокату та відповідній раді адвокатів регіону. Рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про припинення права на заняття адвокатською діяльністю може бути оскаржено протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду. Оскарження такого рішення не зупиняє його дії.

4. Право на заняття адвокатською діяльністю, припинене з підстав, передбачених пунктами 4 і 5 частини першої цієї статті, поновлюється з дня набрання законної сили відповідним рішенням суду або з дня прийняття відповідного рішення Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури.

5. Припинення права особи на заняття адвокатською діяльністю має наслідком припинення такої діяльності та права особи на участь у роботі органів адвокатського самоврядування.

6. Особа, стосовно якої прийнято рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю з підстав, передбачених пунктами 4 і 5 частини першої цієї статті, може звернутися до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту не раніше ніж через два роки з дня прийняття рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю, а з підстави, передбаченої пунктом 6 частини першої цієї статті, – з дня погашення або зняття в установленому законом порядку судимості, але не раніше ніж через два роки з дня набрання законної сили обвинувальним вироком суду стосовно адвоката.

7. Відомості про припинення права на заняття адвокатською діяльністю вносяться до Єдиного реєстру адвокатів України.

Розділ VI. ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АДВОКАТА

Стаття 33. Загальні умови дисциплінарної відповідальності адвоката

1. Адвоката може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з підстав, передбачених цим Законом.

2. Дисциплінарне провадження – процедура розгляду письмової скарги, яка містить відомості про наявність у діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

3. Дисциплінарне провадження стосовно адвоката здійснюється кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в Єдиному реєстрі адвокатів України.

Стаття 34. Підстави для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності

1. Підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності є вчинення ним дисциплінарного проступку.

2. Дисциплінарним проступком адвоката є:

- 1) порушення вимог несумісності;
- 2) порушення присяги адвоката України;
- 3) порушення правил адвокатської етики;
- 4) розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення;

5) невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків;

6) невиконання рішень органів адвокатського самоврядування;

7) порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом.

3. Не є підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності винесення судом або іншим органом рішення не на користь його клієнта, скасування або зміна судового рішення або рішення іншого органу, винесеного у справі, в якій адвокат здійснював захист, представництво або надавав інші види правничої допомоги, якщо при цьому не було вчинено дисциплінарного проступку.

Стаття 35. Види дисциплінарних стягнень, строк застосування дисциплінарних стягнень

1. За вчинення дисциплінарного проступку до адвоката може бути застосовано одне з таких дисциплінарних стягнень:

- 1) попередження;
- 2) зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року;

3) для адвокатів України – позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України, а для адвокатів іноземних держав – виключення з Єдиного реєстру адвокатів України.

2. Адвокат може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності протягом року з дня вчинення дисциплінарного проступку.

Стаття 36. Ініціювання питання про дисциплінарну відповідальність адвоката

1. Право на звернення до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури із заявою (скаргою) щодо поведінки адвоката, яка може бути підставою для дисциплінарної відповідальності, має кожен, кому відомі факти такої поведінки.

2. Не допускається зловживання правом на звернення до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, у тому числі ініціювання питання про дисциплінарну відповідальність адвоката без достатніх підстав, і використання зазначеного права як засобу тиску на адвоката у зв'язку із здійсненням ним адвокатської діяльності.

Дисциплінарну справу стосовно адвоката не може бути порушено за заявою (скаргою), що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку адвоката, а також за анонімною заявою (скаргою).

Стаття 37. Стадії дисциплінарного провадження

1. Дисциплінарне провадження складається з таких стадій:

1) проведення перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката;

2) порушення дисциплінарної справи;

3) розгляд дисциплінарної справи;

4) прийняття рішення у дисциплінарній справі.

Стаття 38. Перевірка відомостей про дисциплінарний проступок адвоката

1. Заява (скарга) щодо поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, реєструється кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури та не пізніше трьох днів з дня її надходження передається до дисциплінарної палати.

2. Член дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури за дорученням голови палати проводить перевірку відомостей, викладених у заяві (скарзі), та звертається до адвоката для отримання письмового пояснення по суті порушених питань.

Під час проведення перевірки член дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури має право опитувати осіб, яким відомі обставини вчинення діяння, що має ознаки дисциплінарного проступку, отримувати за письмовим запитом від органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, керівників підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань, фізичних осіб необхідну для проведення перевірки інформацію, крім інформації з обмеженим доступом.

Орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи, керівники підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань, фізичні особи, яким надіслано запит члена дисциплінарної палати

кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, зобов'язані не пізніше десяти робочих днів з дня отримання запиту надати відповідну інформацію, копії документів.

Відмова в наданні інформації на запит члена дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання інформації, що не відповідає дійсності, тягнуть за собою відповідальність, передбачену законом.

За результатами перевірки відомостей членом дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури складається довідка, яка має містити викладення обставин, виявлених під час перевірки, висновки та пропозиції щодо наявності підстав для порушення дисциплінарної справи.

3. Заява (скарга) про дисциплінарний проступок адвоката, довідка та всі матеріали перевірки подаються на розгляд дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Стаття 39. Порушення дисциплінарної справи

1. За результатами розгляду заяви (скарги) про дисциплінарний проступок адвоката, довідки та матеріалів перевірки дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури більшістю голосів членів палати, які беруть участь у її засіданні, вирішує питання про порушення або відмову в порушенні дисциплінарної справи стосовно адвоката.

2. Рішення про порушення дисциплінарної справи з визначенням місця, дня і часу її розгляду чи про відмову в порушенні дисциплінарної справи надсилається або вручається під розписку адвокату та особі, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, протягом трьох днів з дня прийняття такого рішення. До рішення про порушення дисциплінарної справи, яке надсилається або вручається адвокату, додається довідка члена дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, складена за результатами перевірки.

3. Рішення про порушення дисциплінарної справи або про відмову в порушенні дисциплінарної справи може бути оскаржено протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

Стаття 40. Розгляд дисциплінарної справи

1. Дисциплінарна справа стосовно адвоката розглядається дисциплінарною палатою кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури протягом тридцяти днів з дня її порушення.

2. Розгляд дисциплінарної справи здійснюється на засадах змагальності. Під час розгляду справи дисциплінарна палата заслуховує повідомлення члена дисциплінарної палати, який проводив перевірку, про результати перевірки, пояснення адвоката, стосовно якого порушено дисциплінарну справу, особи, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, та пояснення інших заінтересованих осіб.

Адвокат, стосовно якого порушено дисциплінарну справу, та особа, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, мають

право надавати пояснення, ставити питання учасникам провадження, висловлювати заперечення, подавати докази на підтвердження своїх доводів, заявляти клопотання і відводи, користуватися правничою допомогою адвоката.

У разі неможливості з поважних причин брати участь у засіданні кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури адвокат, стосовно якого розглядається справа, може надати по суті порушених питань письмові пояснення, які додаються до матеріалів справи. Письмові пояснення адвоката оголошуються на засіданні дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Неявка адвоката чи особи, яка ініціювала питання дисциплінарної відповідальності адвоката, на засідання дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури без поважних причин за умови наявності доказів завчасного повідомлення зазначених осіб про місце, день і час засідання не перешкоджає розгляду дисциплінарної справи. У разі повторної неявки зазначених осіб на засідання палати розгляд справи здійснюється за їх відсутності незалежно від причин неявки.

3. Розгляд справи про дисциплінарну відповідальність адвоката є відкритим, крім випадків, якщо відкритий розгляд справи може призвести до розголошення адвокатської таємниці.

4. Під час засідання дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури ведеться протокол, який підписується головуючим та секретарем засідання.

Стаття 41. Прийняття рішення у дисциплінарній справі

1. За результатами розгляду дисциплінарної справи дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймає рішення про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку і застосування до нього дисциплінарного стягнення або про закриття дисциплінарної справи. Рішення дисциплінарної палати приймається більшістю голосів від її загального складу, крім рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю, яке приймається двома третинами голосів від її загального складу.

Рішення у дисциплінарній справі має бути вмотивованим. Під час обрання виду дисциплінарного стягнення враховуються обставини вчинення проступку, його наслідки, особа адвоката та інші обставини.

2. Рішення у дисциплінарній справі приймається за відсутності адвоката, стосовно якого порушено дисциплінарну справу, та особи, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката.

Член дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, який проводив перевірку відомостей про дисциплінарний проступок адвоката, не бере участь у голосуванні.

3. Рішення оголошується на засіданні дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури. Копія рішення надсилається або вручається під розписку адвокату та особі, яка ініціювала

питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення.

Стаття 42. Оскарження рішення у дисциплінарній справі

1. Адвокат чи особа, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, має право оскаржити рішення у дисциплінарній справі протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду. Оскарження рішення не зупиняє його дії.

2. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури протягом десяти днів з дня отримання заяви (скарги) витребує матеріали дисциплінарної справи у відповідної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та забезпечує розгляд скарги на рішення у дисциплінарній справі протягом тридцяти днів з дня одержання матеріалів дисциплінарної справи.

Розділ VII. АДВОКАТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 43. Засади адвокатського самоврядування

1. Адвокатське самоврядування ґрунтується на принципах виборності, гласності, обов'язковості для виконання адвокатами рішень органів адвокатського самоврядування, підзвітності, заборони втручання органів адвокатського самоврядування у професійну діяльність адвоката.

2. Брати участь у роботі органів адвокатського самоврядування та бути обраними до їх складу можуть лише адвокати України.

Стаття 44. Завдання адвокатського самоврядування

1. Завданнями адвокатського самоврядування є:

- 1) забезпечення незалежності адвокатів, захист від втручання у здійснення адвокатської діяльності;
- 2) підтримання високого професійного рівня адвокатів;
- 3) утворення та забезпечення діяльності кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури;
- 4) створення сприятливих умов для здійснення адвокатської діяльності;
- 5) забезпечення відкритості інформації про адвокатуру та адвокатську діяльність;
- 6) забезпечення ведення Єдиного реєстру адвокатів України;
- 7) участь у формуванні Вищої ради правосуддя у порядку, визначеному законом.

{Пункт 7 частини першої статті 44 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1798-VIII від 21.12.2016}

Стаття 45. Національна асоціація адвокатів України

1. Національна асоціація адвокатів України є недержавною некомерційною професійною організацією, яка об'єднує всіх адвокатів України та утворюється з метою забезпечення реалізації завдань адвокатського самоврядування.

2. Національна асоціація адвокатів України:

- 1) представляє адвокатуру України у відносинах з органами державної

влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності, громадськими об'єднаннями та міжнародними організаціями, делегує представників до органів державної влади;

2) захищає професійні права адвокатів та забезпечує гарантії адвокатської діяльності;

3) забезпечує високий професійний рівень адвокатів України;

4) забезпечує доступ та відкритість інформації стосовно адвокатів України;

5) виконує інші функції відповідно до цього Закону.

3. Національна асоціація адвокатів України є юридичною особою та діє через організаційні форми адвокатського самоврядування, передбачені цим Законом.

4. Національна асоціація адвокатів України утворюється з'їздом адвокатів України та не може бути реорганізована. Ліквідація Національної асоціації адвокатів України може бути здійснена лише на підставі закону.

5. Статут Національної асоціації адвокатів України затверджується з'їздом адвокатів України та є її установчим документом.

6. З моменту державної реєстрації Національної асоціації адвокатів України її членами стають всі особи, які мають свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю. Інші особи стають членами Національної асоціації адвокатів України з моменту складення присяги адвоката України.

Стаття 46. Організаційні форми адвокатського самоврядування

1. Організаційними формами адвокатського самоврядування є конференція адвокатів регіону (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя), рада адвокатів регіону (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя), Рада адвокатів України, з'їзд адвокатів України.

2. Адвокатське самоврядування здійснюється через діяльність конференцій адвокатів регіону (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя), рад адвокатів регіону (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя), кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя), Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ревізійних комісій адвокатів регіонів (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя), Вищої ревізійної комісії адвокатури, Ради адвокатів України, з'їзду адвокатів України.

Стаття 47. Конференція адвокатів регіону

1. Вищим органом адвокатського самоврядування в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі є конференція адвокатів регіону, адреса робочого місця яких знаходиться відповідно в Автономній Республіці Крим, області, містах Києві та Севастополі та відомості про яких включено до Єдиного реєстру адвокатів України.

Квота представництва, порядок висування та обрання делегатів

конференції адвокатів регіону затверджуються Радою адвокатів України.

2. Конференція адвокатів регіону скликається радою адвокатів регіону не рідше одного разу на рік. Конференцію може бути скликано також за пропозицією не менш як однієї десятої від загальної кількості адвокатів регіону, адреса робочого місця яких знаходиться у відповідному регіоні, або Ради адвокатів України.

У разі якщо рада адвокатів регіону не скликає конференцію протягом тридцяти днів з дня надходження пропозиції про її скликання, адвокати, які підписали таку пропозицію, або Рада адвокатів України приймають рішення про утворення організаційного бюро зі скликання конференції адвокатів регіону. Організаційне бюро має права ради адвокатів регіону щодо скликання і забезпечення проведення конференції та визначає особу, яка головує на засіданні конференції.

3. Про день, час і місце початку роботи конференції адвокатів регіону та питання, що вносяться на її обговорення, адвокати повідомляються не пізніше як за п'ятнадцять днів до дня початку роботи конференції.

4. Конференція адвокатів регіону вважається повноважною, якщо в її роботі бере участь більше половини делегатів конференції.

5. До повноважень конференції адвокатів регіону належать:

1) обрання голови та членів ради адвокатів регіону, дострокове відкликання їх з посад;

2) обрання делегатів на з'їзд адвокатів України;

3) обрання представника адвокатів регіону до складу Ради адвокатів України та Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, дострокове відкликання їх з посад;

4) визначення кількості членів кваліфікаційної і дисциплінарної палат кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, обрання голови та членів кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, дострокове відкликання їх з посад;

5) обрання голови та членів ревізійної комісії адвокатів регіону, дострокове відкликання їх з посад;

6) затвердження штатного розпису і кошторису ради адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

7) розгляд та затвердження звіту ради адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, висновків ревізійної комісії адвокатів регіону, представників адвокатів регіону у складі Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури і Ради адвокатів України;

8) прийняття інших рішень відповідно до цього Закону.

6. Конференція адвокатів регіону приймає рішення шляхом голосування більшістю голосів делегатів конференції, які беруть участь у її роботі.

Стаття 48. Рада адвокатів регіону

1. У період між конференціями адвокатів регіону функції адвокатського самоврядування у регіоні виконує рада адвокатів регіону.

Рада адвокатів регіону підконтрольна і підзвітна конференції адвокатів

регіону.

2. Голова та члени ради адвокатів регіону обираються конференцією адвокатів регіону з числа адвокатів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше п'яти років та адреса робочого місця яких знаходиться відповідно в Автономній Республіці Крим, області, місті Києві, місті Севастополі і відомості про яких включено до Єдиного реєстру адвокатів України, строком на п'ять років. Одна й та сама особа не може бути головою або членом ради адвокатів регіону більше ніж два строки підряд. Кількість членів ради адвокатів регіону визначається конференцією адвокатів регіону.

3. На першому засіданні члени ради адвокатів регіону за пропозицією голови ради обирають зі свого складу заступника голови та секретаря ради.

Голова, заступник голови, секретар, член ради адвокатів регіону не можуть одночасно входити до складу кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ревізійної комісії адвокатів регіону, Вищої ревізійної комісії адвокатури, Ради адвокатів України, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правничої допомоги.

Голова, заступник голови, секретар, член ради адвокатів регіону можуть бути достроково відкликані з посади за рішенням органу адвокатського самоврядування, який їх обрав на посаду.

4. Рада адвокатів регіону:

- 1) представляє адвокатів регіону;
- 2) складає порядок денний, скликає та забезпечує проведення конференції адвокатів регіону;
- 3) забезпечує виконання рішень конференції адвокатів регіону, здійснює контроль за їх виконанням;
- 4) здійснює інформаційно-методичне забезпечення адвокатів регіону, сприяє підвищенню їх кваліфікації;
- 5) приймає присягу адвоката України;
- 6) визначає представників адвокатури до складу конкурсної комісії з відбору адвокатів для надання безоплатної вторинної правничої допомоги;
- 7) сприяє забезпеченню гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів;
- 8) розпоряджається коштами та майном відповідно до затвердженого кошторису;
- 9) забезпечує в установленому порядку внесення відомостей до Єдиного реєстру адвокатів України;
- 10) утворює комісію з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правничої допомоги;
- 11) виконує інші функції відповідно до цього Закону, рішень конференції адвокатів регіону, Ради адвокатів України, з'їзду адвокатів України.

5. Засідання ради адвокатів регіону є повноважним, якщо в його роботі бере участь більше половини її членів. Рада адвокатів регіону приймає

рішення шляхом голосування більшістю голосів від загальної кількості її членів.

6. Голова, заступник голови, секретар ради адвокатів регіону можуть отримувати винагороду за свою роботу, розмір та порядок виплати якої встановлюються конференцією адвокатів регіону.

7. Рада адвокатів регіону є юридичною особою. Повноваження і порядок роботи ради адвокатів регіону визначаються цим Законом та положенням про раду адвокатів регіону.

8. Установчим документом ради адвокатів регіону є положення про раду адвокатів регіону, яке затверджується Радою адвокатів України.

Стаття 49. Голова ради адвокатів регіону

1. Голова ради адвокатів регіону представляє раду в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях, перед громадянами.

2. Голова ради адвокатів регіону забезпечує скликання та проведення засідань ради адвокатів регіону, організовує і забезпечує ведення діловодства ради адвокатів регіону, вчиняє інші дії, передбачені положенням про раду адвокатів регіону, рішеннями конференції адвокатів регіону, ради адвокатів регіону, Ради адвокатів України, з'їзду адвокатів України.

3. Голова ради адвокатів регіону може одержувати винагороду за роботу в розмірі, встановленому конференцією адвокатів регіону.

Стаття 50. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури

1. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури утворюється з метою визначення рівня фахової підготовленості осіб, які виявили намір отримати право на заняття адвокатською діяльністю, та вирішення питань щодо дисциплінарної відповідальності адвокатів.

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури підконтрольна та підзвітна конференції адвокатів регіону.

2. Голова та члени кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури обираються конференцією адвокатів регіону з числа адвокатів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше п'яти років та адреса робочого місця яких знаходиться відповідно в Автономній Республіці Крим, області, місті Києві, місті Севастополі і відомості про яких включено до Єдиного реєстру адвокатів України, строком на п'ять років. Одна й та сама особа не може бути головою або членом кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури більше ніж два строки підряд.

Голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури організовує і забезпечує ведення діловодства кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Голова, член кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може бути достроково відкликаний з посади за рішенням конференції адвокатів регіону, яка обрала його на посаду.

3. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури діє у складі кваліфікаційної та дисциплінарної палат. Кваліфікаційна палата утворюється

у складі не більше дев'яти членів, дисциплінарна – не більше одинадцяти членів палати.

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури є повноважною за умови обрання не менше двох третин від кількісного складу кожної з її палат, затвердженого конференцією адвокатів регіону.

Кожна палата на своєму першому засіданні шляхом голосування більшістю голосів від загальної кількості членів палати обирає з числа членів палати голову та секретаря палати. Голова палати за посадою є заступником голови кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Голова палати, секретар палати за рішенням відповідної палати може бути достроково відкликаний з посади.

4. Голова, заступник голови, секретар палати, член кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури не можуть одночасно входити до складу Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ревізійної комісії адвокатів регіону, Вищої ревізійної комісії адвокатури, ради адвокатів регіону, Ради адвокатів України, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правничої допомоги.

5. До повноважень кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури належать:

- 1) організація та проведення кваліфікаційних іспитів;
- 2) прийняття рішень щодо видачі свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту;
- 3) прийняття рішень про зупинення або припинення права на заняття адвокатською діяльністю;
- 4) здійснення дисциплінарного провадження стосовно адвокатів;
- 5) вирішення інших питань, віднесених до повноважень кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури цим Законом, рішеннями конференції адвокатів регіону, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, Ради адвокатів України, з'їзду адвокатів України.

У передбачених цим Законом випадках повноваження кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури здійснює її кваліфікаційна або дисциплінарна палата.

6. Засідання кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури вважається правомочним, якщо на ньому присутні більше половини членів її палат. Засідання палати вважається правомочним, якщо на ньому присутні більше половини її членів.

7. Рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймається шляхом голосування більшістю голосів від загальної кількості членів її палат. Рішення палати приймається шляхом голосування більшістю голосів від загальної кількості її членів, крім випадків, передбачених цим Законом.

8. Рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може бути оскаржено протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

9. Голова, заступник голови, секретар палати та члени кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури можуть отримувати винагороду за свою роботу, розмір та порядок виплати якої встановлюються конференцією адвокатів регіону.

10. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури є юридичною особою і діє відповідно до цього Закону, інших законів України та положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури.

11. Установчим документом кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури є положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, яке затверджується Радою адвокатів України.

Стаття 51. Ревізійна комісія адвокатів регіону

1. Для здійснення контролю за фінансово-господарською діяльністю ради адвокатів регіону та кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури утворюється і діє ревізійна комісія адвокатів регіону.

Ревізійна комісія адвокатів регіону підконтрольна і підзвітна конференції адвокатів регіону.

2. Голова та члени ревізійної комісії адвокатів регіону обираються конференцією адвокатів регіону з числа адвокатів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше п'яти років та адреса робочого місця яких знаходиться в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі і відомості про яких включено до Єдиного реєстру адвокатів України, строком на п'ять років. Кількість членів ревізійної комісії адвокатів регіону визначається конференцією адвокатів регіону.

Голова, член ревізійної комісії адвокатів регіону можуть бути достроково відкликані з посади за рішенням конференції адвокатів регіону, яка обрала їх на посаду.

Голова, член ревізійної комісії адвокатів регіону не можуть одночасно входити до складу Вищої ревізійної комісії адвокатури, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ради адвокатів регіону, Ради адвокатів України, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правничої допомоги.

3. За результатами перевірок ревізійна комісія адвокатів регіону складає висновки, які подає на розгляд та затвердження конференції адвокатів регіону. Ревізійна комісія адвокатів регіону може подавати результати перевірок Раді адвокатів України та з'їзду адвокатів України.

Стаття 52. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури

1. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури є колегіальним органом, завданням якого є розгляд скарг на рішення, дії чи бездіяльність кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури.

Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури підконтрольна і підзвітна з'їзду адвокатів України та Раді адвокатів України.

2. До складу Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури входять тридцять членів, стаж адвокатської діяльності яких становить не

менше п'яти років: по одному представнику від кожного регіону, які обираються конференцією адвокатів регіону, голова і два заступники голови, які обираються шляхом голосування з'їздом адвокатів України. Секретар Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури обирається членами комісії шляхом голосування зі складу членів Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури є повноважною за умови обрання не менше двох третин її складу.

3. Строк повноважень голови, заступників голови, секретаря і членів Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури становить п'ять років. Одна й та сама особа не може бути головою, заступником голови, секретарем або членом Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури більше ніж два строки підряд.

Голова, заступник голови, секретар, член Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури можуть бути достроково відкликані з посади за рішенням органу адвокатського самоврядування, який обрав їх на посаду.

Голова, заступник голови, секретар, член Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури не можуть одночасно входити до складу кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ревізійної комісії адвокатів регіону, Вищої ревізійної комісії адвокатури, ради адвокатів регіону, Ради адвокатів України, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правничої допомоги.

4. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури:

1) розглядає скарги на рішення, дії чи бездіяльність кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури;

2) узагальнює дисциплінарну практику кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури;

3) виконує інші функції відповідно до цього Закону.

5. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури за результатами розгляду скарги на рішення, дії чи бездіяльність кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури має право:

1) залишити скаргу без задоволення, а рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури без змін;

2) змінити рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

3) скасувати рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та ухвалити нове рішення;

4) направити справу для нового розгляду до відповідної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та зобов'язати кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури вчинити певні дії.

6. Засідання Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури вважається правомочним, якщо на ньому присутні більше половини від загальної кількості членів комісії. Рішення Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймаються шляхом голосування

більшістю голосів від загальної кількості членів комісії.

7. Рішення Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може бути оскаржено до суду протягом тридцяти днів з дня його прийняття.

8. Голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури представляє Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях, перед громадянами.

Голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури забезпечує скликання та проведення засідань Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, розподіляє обов'язки між своїми заступниками, організовує і забезпечує ведення діловодства у Вищій кваліфікаційно-дисциплінарній комісії адвокатури, розпоряджається коштами і майном Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури відповідно до затвердженого кошторису, вчиняє інші дії, передбачені цим Законом, положенням про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, рішеннями Ради адвокатів України і з'їзду адвокатів України.

Голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може отримувати винагороду у розмірі, встановленому з'їздом адвокатів України або Радою адвокатів України.

9. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури є юридичною особою і діє відповідно до цього Закону, інших законів України та положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури.

10. Установчим документом Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури є положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, яке затверджується з'їздом адвокатів України.

Стаття 53. Вища ревізійна комісія адвокатури

1. Для здійснення контролю за фінансово-господарською діяльністю Національної асоціації адвокатів України, її органів, рад адвокатів регіонів, Ради адвокатів України, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, діяльністю ревізійних комісій адвокатів регіонів утворюється і діє Вища ревізійна комісія адвокатури.

Вища ревізійна комісія адвокатури підконтрольна і підзвітна з'їзду адвокатів України.

2. Голова та члени Вищої ревізійної комісії адвокатури обираються з'їздом адвокатів України строком на п'ять років з числа адвокатів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше п'яти років. Кількість членів Вищої ревізійної комісії адвокатури визначається з'їздом адвокатів України.

Голова, член Вищої ревізійної комісії адвокатури можуть бути достроково відкликані з посади за рішенням з'їзду адвокатів України.

Голова, член Вищої ревізійної комісії адвокатури не можуть одночасно входити до складу ревізійної комісії адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ради адвокатів регіону, Ради адвокатів України, комісії з

оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правничої допомоги.

Голова та члени Вищої ревізійної комісії адвокатури можуть отримувати винагороду за роботу в її складі у розмірі, встановленому з'їздом адвокатів України.

3. За результатами перевірок Вища ревізійна комісія адвокатури складає висновки, які подає на розгляд та затвердження з'їзду адвокатів України. Вища ревізійна комісія адвокатури може подавати результати перевірок Раді адвокатів України, Вищій кваліфікаційно-дисциплінарній комісії адвокатури.

Стаття 54. З'їзд адвокатів України

1. Вищим органом адвокатського самоврядування України є з'їзд адвокатів України.

2. До складу з'їзду адвокатів України входять делегати, які обираються конференціями адвокатів регіонів шляхом голосування відносно більшістю голосів делегатів, які беруть участь у конференції.

3. Квота представництва, порядок висування та обрання делегатів з'їзду адвокатів України, порядок проведення з'їзду адвокатів України встановлюються Радою адвокатів України.

4. З'їзд адвокатів України скликається Радою адвокатів України не рідше одного разу на три роки. З'їзд адвокатів України скликається у шістдесятиденний строк за ініціативою Ради адвокатів України або на вимогу не менш як однієї десятої від загальної кількості адвокатів, включених до Єдиного реєстру адвокатів України, або не менш як однієї третини рад адвокатів регіонів.

У разі якщо Рада адвокатів України не скликає з'їзд адвокатів України протягом шістдесяти днів з дня надходження пропозиції про скликання з'їзду, адвокати або представники рад адвокатів регіонів, які підписали таку пропозицію, приймають рішення про утворення організаційного бюро зі скликання з'їзду адвокатів України. Організаційне бюро має право скликати та забезпечувати проведення з'їзду адвокатів України, визначати особу, яка головує на засіданні з'їзду.

5. Про день, час і місце початку роботи з'їзду адвокатів України та питання, що вносяться на його обговорення, адвокати повідомляються не пізніше як за двадцять днів до дня початку роботи з'їзду.

6. З'їзд адвокатів України є правомочним, якщо в ньому бере участь більше половини обраних делегатів, які представляють більшість конференцій адвокатів регіонів.

7. З'їзд адвокатів України:

1) обирає голову і заступників голови Ради адвокатів України, голову і заступників голови Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, голову і членів Вищої ревізійної комісії адвокатури та достроково відкликає їх з посад;

2) затверджує статут Національної асоціації адвокатів України та вносить до нього зміни;

3) затверджує правила адвокатської етики;

4) затверджує положення про Раду адвокатів України, положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, положення про Вищу ревізійну комісію адвокатури;

5) розглядає та затверджує звіти Ради адвокатів України, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, висновки Вищої ревізійної комісії адвокатури;

6) обирає двох членів Вищої ради правосуддя;

{Пункт 6 частини сьомої статті 54 в редакції Закону № 1798-VIII від 21.12.2016}

7) затверджує кошторис Ради адвокатів України, кошторис Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, затверджує звіт про їх виконання;

8) здійснює інші повноваження відповідно до цього Закону.

З'їзд адвокатів України може прийняти рішення про сплату щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування, визначити напрями їх використання та відповідальність за несплату внесків.

8. Рішення з'їзду адвокатів України приймаються шляхом голосування більшістю голосів делегатів, що беруть участь у з'їзді.

Стаття 55. Рада адвокатів України

1. У період між з'їздами адвокатів України функції адвокатського самоврядування виконує Рада адвокатів України.

Повноваження і порядок роботи Ради адвокатів України визначаються цим Законом та положенням про Раду адвокатів України, що затверджується з'їздом адвокатів України.

Рада адвокатів України підконтрольна і підзвітна з'їзду адвокатів України.

2. До складу Ради адвокатів України входять тридцять членів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше п'яти років: по одному представнику від кожного регіону, які обираються конференцією адвокатів регіону, та голова і два заступники голови, які обираються шляхом голосування з'їздом адвокатів України. Секретар Ради адвокатів України обирається Радою адвокатів України зі складу членів Ради адвокатів України. Рада адвокатів України може достроково відкликати з посади секретаря Ради.

Рада адвокатів України є повноважною за умови обрання не менше двох третин від її складу.

3. Строк повноважень голови, заступників голови, секретаря і членів Ради адвокатів України становить п'ять років. Одна й та сама особа не може бути головою, заступником голови, секретарем або членом Ради адвокатів України більше ніж два строки підряд.

Голова, заступник голови, секретар, член Ради адвокатів України можуть бути достроково відкликані з посади за рішенням органу адвокатського самоврядування, який обрав їх на посаду.

Голова, заступник голови, секретар, член Ради адвокатів України не

можуть одночасно входити до складу ради адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ревізійної комісії адвокатів регіону, Вищої ревізійної комісії адвокатури, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правничої допомоги.

4. Рада адвокатів України:

1) складає порядок денний, забезпечує скликання та проведення з'їзду адвокатів України;

2) визначає квоту представництва, порядок висування та обрання делегатів конференції адвокатів регіонів, з'їзду адвокатів України;

3) забезпечує виконання рішень з'їзду адвокатів України;

4) здійснює організаційне, методичне, інформаційне забезпечення ведення Єдиного реєстру адвокатів України, здійснює контроль за діяльністю рад адвокатів регіонів щодо внесення відомостей до Єдиного реєстру адвокатів України та надання витягів з нього;

5) затверджує регламент конференції адвокатів регіону, положення про раду адвокатів регіону, положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, положення про ревізійну комісію адвокатів регіону, положення про комісію з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правничої допомоги;

6) встановлює розмір та порядок сплати щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування, забезпечує їх розподіл і використання (якщо з'їздом адвокатів України прийнято рішення про сплату щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування та визначено напрями їх використання);

7) визначає розмір відрахувань кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури на забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

8) сприяє діяльності рад адвокатів регіонів, координує їх діяльність;

9) сприяє забезпеченню гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів;

10) приймає рішення про розпорядження коштами і майном Національної асоціації адвокатів України відповідно до призначень коштів і майна, визначених статутом Національної асоціації адвокатів України та рішеннями з'їзду адвокатів України;

11) розглядає скарги на рішення, дії чи бездіяльність рад адвокатів регіонів, їх голів, скасовує рішення рад адвокатів регіонів;

12) визначає друкований орган Національної асоціації адвокатів України;

13) забезпечує ведення офіційного веб-сайту Національної асоціації адвокатів України;

14) виконує інші функції відповідно до цього Закону та рішень з'їзду адвокатів України.

5. Засідання Ради адвокатів України скликаються головою Ради

адвокатів України, а в разі його відсутності – одним із заступників голови не рідше одного разу на два місяці. Засідання Ради адвокатів України може бути також скликане за пропозицією не менш як однієї п'ятої від загального складу членів Ради.

У разі якщо голова Ради адвокатів України або його заступник не скликає засідання Ради протягом тридцяти днів з дня надходження пропозиції про скликання засідання, члени Ради адвокатів України, які підписали таку пропозицію, приймають рішення про утворення організаційного бюро зі скликання Ради адвокатів України. Організаційне бюро має право скликати та забезпечувати проведення засідань Ради, визначати особу, яка головує на засіданні Ради.

6. Засідання Ради адвокатів України є повноважним, якщо на ньому присутні більше половини членів Ради. Рішення Ради адвокатів України приймаються більшістю голосів від загальної кількості її членів. У разі рівного розподілу голосів членів Ради голос головуючого на засіданні є вирішальним.

Стаття 56. Голова Ради адвокатів України

1. Голова Ради адвокатів України за посадою є головою Національної асоціації адвокатів України.

2. Голова Ради адвокатів України представляє Раду адвокатів України та Національну асоціацію адвокатів України в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях, перед громадянами.

3. Голова Ради адвокатів України забезпечує скликання та проведення засідань Ради адвокатів України, розподіляє обов'язки між своїми заступниками, організовує і забезпечує ведення діловодства Ради адвокатів України, розпоряджається коштами і майном Національної асоціації адвокатів України відповідно до затвердженого кошторису, організовує і забезпечує роботу секретаріату Національної асоціації адвокатів України, вчиняє інші дії, передбачені цим Законом, положенням про Раду адвокатів України, статутом Національної асоціації адвокатів України, рішеннями Ради адвокатів України і з'їзду адвокатів України.

4. Голова Ради адвокатів України може отримувати винагороду у розмірі, встановленому з'їздом адвокатів України.

Стаття 57. Обов'язковість рішень органів адвокатського самоврядування

1. Рішення з'їзду адвокатів України та Ради адвокатів України є обов'язковими до виконання всіма адвокатами.

2. Рішення конференцій та рад адвокатів регіонів є обов'язковими до виконання адвокатами, адреса робочого місця яких знаходиться у відповідному регіоні та відомості про яких включено до Єдиного реєстру адвокатів України.

3. Рішення органів адвокатського самоврядування набувають чинності з дня їх прийняття, якщо інший строк не передбачений рішеннями.

Стаття 58. Фінансове забезпечення органів адвокатського

самоврядування

1. Утримання органів адвокатського самоврядування може здійснюватися за рахунок:

- 1) плати за складання кваліфікаційного іспиту;
- 2) щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування;
- 3) відрахувань кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури на забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;
- 4) добровільних внесків адвокатів, адвокатських бюро, адвокатських об'єднань;
- 5) добровільних внесків фізичних і юридичних осіб;
- 6) інших не заборонених законом джерел.

2. Розмір плати за складання кваліфікаційного іспиту визначається з урахуванням потреби покриття витрат на забезпечення діяльності кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та не може перевищувати трьох прожиткових мінімумів для працездатних осіб, установлених законом на день подання особою заяви про допуск до складання кваліфікаційного іспиту.

{Абзац перший частини другої статті 58 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1791-VIII від 20.12.2016}

Розмір щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування визначається з урахуванням потреби покриття витрат на забезпечення діяльності рад адвокатів регіонів, Ради адвокатів України, Вищої ревізійної комісії адвокатури та ведення Єдиного реєстру адвокатів України та не може перевищувати прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого станом на 1 січня відповідного календарного року. Розмір щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування є однаковим для всіх адвокатів. Адвокати, право на заняття адвокатською діяльністю яких зупинено, звільняються від сплати щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування на період зупинення такого права.

{Абзац перший частини другої статті 58 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1791-VIII від 20.12.2016}

Розмір відрахувань кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури на забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури визначається з урахуванням потреби покриття витрат для забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

3. Фінансування органів адвокатського самоврядування, розпорядження їх коштами та майном здійснюється відповідно до кошторисів, що затверджуються конференціями адвокатів регіонів та з'їздом адвокатів України.

4. Фінансова звітність органів адвокатського самоврядування щорічно

оприлюднюється у порядку, затвердженому Радою адвокатів України.

Розділ VIII. ЗДІЙСНЕННЯ В УКРАЇНІ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТОМ ІНОЗЕМНОЇ ДЕРЖАВИ. ОСОБЛИВОСТІ СТАТУСУ АДВОКАТА ІНОЗЕМНОЇ ДЕРЖАВИ

Стаття 59. Набуття адвокатом іноземної держави права на заняття адвокатською діяльністю в Україні. Особливості статусу адвоката іноземної держави

1. Адвокат іноземної держави може здійснювати адвокатську діяльність в Україні з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

2. Адвокат іноземної держави, який має намір здійснювати адвокатську діяльність на території України, звертається до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури за місцем свого проживання чи перебування в Україні із заявою про його включення до Єдиного реєстру адвокатів України. До заяви додаються документи, що підтверджують право такого адвоката на заняття адвокатською діяльністю у відповідній іноземній державі. Перелік таких документів затверджується Радою адвокатів України.

3. Кваліфікаційна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури розглядає заяву та подані адвокатом документи протягом десяти днів з дня їх надходження та за відсутності підстав, передбачених частиною четвертою цієї статті, приймає рішення про включення такого адвоката до Єдиного реєстру адвокатів України, про що протягом трьох днів письмово повідомляє адвоката іноземної держави та відповідну раду адвокатів регіону. Рада адвокатів регіону забезпечує внесення відомостей про такого адвоката до Єдиного реєстру адвокатів України.

4. Підставами для відмови у включенні адвоката іноземної держави до Єдиного реєстру адвокатів України є:

1) наявність рішення відповідної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про виключення такого адвоката з Єдиного реєстру адвокатів України – протягом двох років з дня прийняття такого рішення;

2) наявність рішення відповідної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про припинення права на заняття адвокатською діяльністю як адвоката України – протягом двох років з дня прийняття такого рішення;

3) неподання документів, передбачених частиною другою цієї статті, або їх невідповідність установленим вимогам.

5. Рішення про відмову у включенні адвоката іноземної держави до Єдиного реєстру адвокатів України протягом трьох днів з дня його прийняття надсилається адвокату та може бути оскаржено протягом тридцяти днів з дня його отримання до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

6. При здійсненні адвокатом іноземної держави адвокатської діяльності на території України на нього поширюються професійні права і обов'язки адвоката, гарантії адвокатської діяльності та організаційні форми адвокатської

діяльності, визначені цим Законом.

Стаття 60. Відповідальність адвоката іноземної держави

1. У разі вчинення адвокатом іноземної держави, включеним до Єдиного реєстру адвокатів України, дисциплінарного проступку він несе дисциплінарну відповідальність у порядку, передбаченому цим Законом для адвокатів України з урахуванням особливостей, установлених частиною другою цієї статті.

2. До адвоката іноземної держави, включеного до Єдиного реєстру адвокатів України, можуть бути застосовані дисциплінарні стягнення виключно у вигляді попередження або виключення з Єдиного реєстру адвокатів України.

3. Про накладення на адвоката іноземної держави дисциплінарного стягнення кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури повідомляє відповідний орган державної влади або орган адвокатського самоврядування іноземної держави, в якій адвокат отримав статус адвоката або набув право на заняття адвокатською діяльністю.

Стаття 61. Відносини адвоката іноземної держави з органами адвокатського самоврядування

1. Адвокат іноземної держави може звертатися до органів адвокатського самоврядування за захистом своїх професійних прав та обов'язків, брати участь у навчально-методичних заходах, що проводяться кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури, Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури, радами адвокатів регіонів, Радою адвокатів України та Національною асоціацією адвокатів України.

Розділ IX. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім:

1) положень частини першої статті 6 і статті 10 цього Закону щодо стажування, які вводяться в дію через шість місяців з дня набрання чинності цим Законом;

2) статті 23, яка вводиться в дію одночасно з набранням чинності Кримінальним процесуальним кодексом України;

3) положень статей 24-27, 48, 50-55 цього Закону щодо надання адвокатом безоплатної правової допомоги, які вводяться в дію одночасно з набранням чинності відповідними положеннями Закону України "Про безоплатну правову допомогу";

4) положень статей 14, 15, 17, 31-33, 35, 44, 47, 48, 50, 51, 54, 55, 57-60 цього Закону щодо Єдиного реєстру адвокатів України, які вводяться в дію з дня повідомлення Радою адвокатів України на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України про початок функціонування Єдиного реєстру адвокатів України, але не пізніше п'яти місяців з дня набрання чинності цим Законом.

2. Визнати такими, що втратили чинність:

1) Закон України "Про адвокатуру" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 9, ст. 62; 2002 р., № 16, ст. 114, № 29, ст. 194; 2004 р., № 8, ст. 66; 2006 р., № 1, ст. 18; 2007 р., № 2, ст. 12; 2009 р., № 13, ст. 161; 2011 р., № 6, ст. 41, № 51, ст. 577; із змінами, внесеними Законом України від 13 квітня 2011 року № 4652-VI), крім статті 10, яка втрачає чинність одночасно з набранням чинності Кримінальним процесуальним кодексом України;

2) Постанову Верховної Ради України "Про порядок введення в дію Закону України "Про адвокатуру" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 9, ст. 63).

3. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

а) абзац перший частини першої статті 212-3 доповнити словами "або на адвокатський запит, запит кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, її палати або члена відповідно до Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність";

б) у частині першій статті 255:

доповнити пунктом 9⁻¹ такого змісту:

"9⁻¹) голова ради адвокатів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя або уповноважений радою член ради адвокатів (стаття 212-3 – у частині, що стосується порушення права на інформацію відповідно до Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність");

пункт 11 після цифр "212-3" доповнити словами "(крім порушень права на інформацію відповідно до Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність");

в) частину другу статті 269 після слів "заявляти клопотання" доповнити словами "при розгляді справи користуватися правовою допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи";

г) у статті 270:

назву доповнити словами "та представники";

після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

"Інтереси потерпілого може представляти представник – адвокат, інший фахівець у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи".

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною третьою;

частину третю після слів "законні представники" доповнити словами "та представники";

доповнити частиною четвертою такого змісту:

"Повноваження адвоката як представника потерпілого посвідчуються документами, зазначеними у частині другій статті 271 цього Кодексу";

г) частину другу статті 271 викласти в такій редакції:

"Повноваження адвоката на участь у розгляді справи підтверджуються довіреністю на ведення справи, посвідченою нотаріусом або посадовою

особою, якій відповідно до закону надано право посвідчувати довіреності, або ордером чи дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, або договором про надання правової допомоги. До ордера обов'язково додається витяг з договору, в якому зазначаються повноваження адвоката або обмеження його прав на вчинення окремих дій як захисника. Витяг засвідчується підписами сторін";

2) у частині шостій статті 28 Господарського процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 6, ст. 56):

у першому реченні слова "виданим відповідним адвокатським об'єднанням" замінити словами "дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги";

у другому реченні слова "ордеру адвоката" замінити словом "ордера";

3) третє речення частини третьої статті 110 Кримінально-виконавчого кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 3-4, ст. 21) після слова "ордера" доповнити словами "або договору про надання правової допомоги";

4) у частині четвертій статті 42 Цивільного процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., №№ 40-42, ст. 492):

у першому реченні слова "який виданий відповідним адвокатським об'єднанням" замінити словами "дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги";

у другому реченні слова "ордера адвоката" замінити словом "ордера";

5) у частині п'ятій статті 58 Кодексу адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., №№ 35-37, ст. 446):

у першому реченні слова "який виданий відповідним адвокатським об'єднанням" замінити словами "дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги";

у другому реченні слова "ордера адвоката" замінити словом "ордера";

6) у статті 500 Митного кодексу України:

у частині другій слова "особи, які мають свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю в Україні, та" замінити словами "адвокати та";

у частині третій:

пункт 1 викласти в такій редакції:

"1) адвоката – довіреністю на ведення справи, посвідченою нотаріусом або посадовою особою, якій відповідно до закону надано право посвідчувати довіреності, або ордером чи дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, або договором про надання правової допомоги. До ордера обов'язково додається витяг з договору, в якому зазначаються повноваження адвоката або обмеження його прав на вчинення окремих дій як захисника. Витяг засвідчується підписом сторін договору";

пункт 2 виключити;

7) частину четверту статті 189 Кримінального процесуального кодексу України від 13 квітня 2012 року викласти в такій редакції:

"4. Слідчий суддя, суд відмовляє у наданні дозволу на затримання підозрюваного, обвинуваченого з метою його приводу, якщо прокурор не доведе, що зазначені у клопотанні про застосування запобіжного заходу обставини вказують на наявність підстав для тримання під вартою підозрюваного, обвинуваченого, а також є достатні підстави вважати, що:

1) підозрюваний, обвинувачений переховується від органів досудового розслідування чи суду;

2) одержавши відомості про звернення слідчого, прокурора до суду із клопотанням про застосування запобіжного заходу, підозрюваний, обвинувачений до початку розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу вчинить дії, які є підставою для застосування запобіжного заходу і зазначені у статті 177 цього Кодексу";

{Підпункт 8 пункту 3 розділу IX втратив чинність на підставі Закону № 1798-VIII від 21.12.2016}

9) у частині четвертій статті 3 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 31-32, ст. 263; 2006 р., № 37, ст. 310; 2009 р., № 26, ст. 322, № 38, ст. 534; 2011 р., № 41, ст. 413) слова "адвокатських об'єднань" виключити;

{Підпункт 10 пункту 3 розділу IX втратив чинність на підставі Закону № 2671-VIII від 17.01.2019}

{Підпункт 11 пункту 3 розділу IX втратив чинність на підставі Закону N 1404-VIII від 02.06.2016}

12) у Законі України "Про безоплатну правову допомогу" (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 51, ст. 577):

у частині другій статей 25 та 26 слова "Законом України "Про адвокатуру" замінити словами "Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність";

частину першу статті 27 доповнити пунктом 5 такого змісту:

"5) встановлює розмір та порядок оплати діяльності суб'єктів надання безоплатної вторинної правової допомоги";

13) абзац перший частини сьомої статті 12 Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту" (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 16, ст. 146) доповнити словами "а на території адміністративно-територіальних одиниць, де почали діяльність органи (установи), уповноважені законом на надання безоплатної правової допомоги, – через зазначені органи (установи) відповідно до закону, що регулює надання безоплатної правової допомоги".

Розділ X. ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Рішення, інші акти Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури при Кабінеті Міністрів України, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, що не суперечать цьому Закону, чинні до прийняття відповідних актів органами адвокатського самоврядування, сформованими згідно із цим

Законом.

2. Право на заняття адвокатською діяльністю зберігається за особами, які отримали таке право до набрання чинності цим Законом. Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю та посвідчення адвоката України, видані до набрання чинності цим Законом, є чинними і не підлягають обміну або заміні.

3. Адвокати, які на день набрання чинності цим Законом, обіймають посади або здійснюють діяльність, яка є несумісною з діяльністю адвоката відповідно до частини першої статті 7 цього Закону, протягом дев'яноста днів з дня набрання чинності цим Законом письмово повідомляють кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури за місцем отримання свідоцтва про існування обставин несумісності.

Отримання зазначених відомостей є підставою для внесення до Єдиного реєстру адвокатів України запису про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю у зв'язку з несумісністю.

Адвокат, який у порядку і строк, установлені абзацом першим цього пункту, повідомив про існування обставин несумісності, не може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності у зв'язку з порушенням вимог щодо несумісності.

4. Розгляд заяв про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, поданих у встановленому порядку до набрання чинності цим Законом, здійснюється у порядку, що діяв до набрання ним чинності.

До затвердження Радою адвокатів України порядку допуску до складення кваліфікаційного іспиту та переліку документів, що додаються до заяви про допуск до складення такого іспиту, встановлення плати за його складення та визначення порядку її внесення зазначені заяви розглядаються за правилами, що діяли стосовно розгляду заяв про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю до набрання чинності цим Законом.

До затвердження Радою адвокатів України нових зразків свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю і посвідчення адвоката України такі документи видаються за формою, встановленою до набрання чинності цим Законом.

5. Не пізніше шістдесяти днів з дня набрання чинності цим Законом в Автономній Республіці Крим, областях, місті Києві, місті Севастополі проводяться установчі конференції адвокатів регіону.

Участь в установчій конференції адвокатів регіону беруть адвокати, які одержали свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю за рішенням кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури відповідного регіону, створеної до набрання чинності цим Законом.

Обов'язок щодо організаційно-технічного забезпечення проведення установчих конференцій адвокатів регіону покладається на кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, що сформовані до набрання чинності цим Законом.

Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі повідомляють учасників установчої конференції адвокатів регіону поштою (електронною поштою), кур'єром або факсом та публікують оголошення про проведення установчої конференції адвокатів регіону у друкованому медіа, в якому офіційно оприлюднюються рішення відповідно Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласної ради, Київської та Севастопольської міських рад не пізніше двадцяти днів до дня проведення конференції. У повідомленні і оголошенні в обов'язковому порядку зазначаються час, дата і місце проведення установчої конференції адвокатів регіону. Вища кваліфікаційна комісія адвокатури при Кабінеті Міністрів України забезпечує розміщення оголошення про проведення кожної установчої конференції адвокатів регіону на своєму офіційному веб-сайті.

Установчу конференцію адвокатів регіону відкриває найстарший за віком адвокат, який бере участь у конференції. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури надає такому адвокату відомості про кількість учасників конференції.

Установча конференція адвокатів регіону обирає із свого складу головуючого та секретаря, які забезпечують порядок її ведення, складення протоколу, а також голову та членів лічильної комісії, які забезпечують голосування та підрахунок результатів голосування.

Установча конференція адвокатів регіону: визначає кількість та обирає голову та членів ради адвокатів регіону; обирає делегатів на установчий з'їзд адвокатів України за квотою один делегат від ста адвокатів, які одержали свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю за рішенням створеної до набрання чинності цим Законом кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури відповідного регіону, але не менше п'яти делегатів від кожного регіону; обирає представника адвокатів регіону до складу Ради адвокатів України; обирає представника адвокатів регіону до складу Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури; обирає голову та членів кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури; визначає кількість та обирає голову і членів ревізійної комісії адвокатів регіону. Установча конференція адвокатів регіону може прийняти рішення з інших питань, віднесених цим Законом до повноважень конференції адвокатів регіону.

Рішення установчої конференції адвокатів регіону приймаються більшістю голосів учасників конференції.

Про проведення установчої конференції адвокатів регіону складається протокол, який підписується головуючим та секретарем конференції. Витяг з протоколу установчої конференції адвокатів регіону стосовно обрання делегатів на установчий з'їзд адвокатів України підписується головуючим і секретарем конференції та не пізніше трьох днів з дня проведення конференції направляється до Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури при Кабінеті Міністрів України.

Не пізніше ста днів з дня набрання чинності цим Законом проводиться

установчий з'їзд адвокатів України, в якому беруть участь делегати, обрані установчими конференціями адвокатів регіону.

Обов'язок щодо організаційно-технічного забезпечення проведення установчого з'їзду адвокатів України покладається на Вищу кваліфікаційну комісію адвокатури при Кабінеті Міністрів України.

Вища кваліфікаційна комісія адвокатури при Кабінеті Міністрів України повідомляє делегатів установчого з'їзду адвокатів України поштою (електронною поштою), кур'єром або факсом, забезпечує публікацію оголошення про проведення установчого з'їзду адвокатів України у газеті "Урядовий кур'єр" та розміщує його на своєму офіційному веб-сайті не пізніше двадцяти днів до дня проведення з'їзду. У повідомленні і оголошенні в обов'язковому порядку зазначаються час, дата і місце проведення установчого з'їзду адвокатів України.

Установчий з'їзд адвокатів України відкриває найстарший за віком адвокат з числа делегатів з'їзду. Вища кваліфікаційна комісія адвокатури при Кабінеті Міністрів України надає такому адвокату відомості про кількість делегатів з'їзду, що беруть участь у його роботі. Члени Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури при Кабінеті Міністрів України беруть участь у роботі установчого з'їзду адвокатів України з правом голосування щодо питань порядку денного.

Установчий з'їзд адвокатів України обирає із свого складу головуючого та секретаря, які забезпечують порядок його ведення, складення протоколу, а також голову та членів лічильної комісії, які забезпечують голосування та підрахунок результатів голосування.

Установчий з'їзд адвокатів України: обирає голову, заступників голови Ради адвокатів України; обирає голову, заступників голови Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури; визначає кількість та обирає голову та членів Вищої ревізійної комісії адвокатури; затверджує статут Національної асоціації адвокатів України; затверджує положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури; затверджує положення про Вищу ревізійну комісію адвокатури. Установчий з'їзд адвокатів України може прийняти рішення з інших питань, віднесених цим Законом до повноважень з'їзду адвокатів України.

Рішення установчого з'їзду адвокатів України приймається більшістю голосів делегатів з'їзду.

Про проведення установчого з'їзду адвокатів України складається протокол, який підписується головуючим та секретарем з'їзду і передається голові Ради адвокатів України, обраному відповідно до вимог цього Закону.

6. Ради адвокатів регіонів, Рада адвокатів України, Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури, кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури регіонів, сформовані відповідно до цього Закону, проводять свої перші засідання не пізніше ніж через десять днів з дня формування їх складу.

7. Вища кваліфікаційна комісія адвокатури при Кабінеті Міністрів

України, кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури, сформовані до набрання чинності цим Законом, звітують про свою діяльність за останні три роки до дня набрання цим Законом чинності перед установчим з'їздом адвокатів України, установчими конференціями адвокатів регіону відповідно. Звіт повинен містити інформацію щодо основних показників роботи відповідної комісії, а також відомості про кількість коштів, отриманих та витрачених комісією, з визначенням джерел їх отримання та видатків комісії.

Вища кваліфікаційна комісія адвокатури при Кабінеті Міністрів України, кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури, сформовані до набрання чинності цим Законом, продовжують свою діяльність до першого засідання складу відповідно Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури регіонів, сформованих відповідно до цього Закону.

Вища кваліфікаційна комісія адвокатури, кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури, сформовані відповідно до цього Закону, є правонаступниками Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури при Кабінеті Міністрів України, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, сформованих до набрання чинності цим Законом. Зміна відомостей у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців стосовно Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури при Кабінеті Міністрів України, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури здійснюється у порядку, встановленому Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців".

8. Реєстрація Національної асоціації адвокатів України здійснюється відповідно до Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців".

9. Адвокатські об'єднання, зареєстровані до набрання чинності цим Законом, зобов'язані протягом року привести свою діяльність та установчі документи у відповідність із цим Законом.

10. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом: привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

11. Державній реєстраційній службі України у місячний строк з дня набрання чинності цим Законом забезпечити передачу реєстраційних справ зареєстрованих адвокатських об'єднань державним реєстраторам за місцезнаходженням адвокатських об'єднань.

Президент України

м. Київ

5 липня 2012 року

№ 5076-VI

В. ЯНУКОВИЧ

2.3. ЗАКОН УКРАЇНИ
ПРО БЕЗОПЛАТНУ ПРАВНИЧУ ДОПОМОГУ
{Назва Закону в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}
(Відомості Верховної Ради України, 2011, № 51, ст. 577)

Цей Закон відповідно до Конституції України визначає зміст права на безоплатну правничу допомогу, порядок реалізації цього права, суб'єктів, підстави та порядок надання безоплатної правничої допомоги, державні гарантії щодо надання безоплатної правничої допомоги.

{Преамбула в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі нижченаведені терміни вживаються у такому значенні:

1) безоплатна правнича допомога – правнича допомога, що гарантується державою та повністю або частково надається за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів та інших джерел;

2) законні представники – батьки, усиновителі, батьки-вихователі, прийомні батьки, опікуни, піклувальники, помічники, зареєстровані органом опіки і піклування, дієздатних фізичних осіб, які за станом здоров'я не можуть самостійно здійснювати свої права та виконувати обов'язки, та інші особи, визначені законом, представники закладів, які виконують функції опікунів і піклувальників;

{Пункт 2 частини першої статті 1 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

3) правнича допомога – надання правничих послуг, спрямованих на забезпечення реалізації прав і свобод людини і громадянина, захисту цих прав і свобод, їх відновлення у разі порушення;

4) правничі послуги – надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань; складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру; здійснення представництва інтересів особи в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; забезпечення захисту особи від обвинувачення; надання особі допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правничої допомоги та медіації;

5) правопросвітництво – комплекс заходів, спрямованих на підвищення рівня правової свідомості, культури та освіченості осіб, які перебувають під юрисдикцією України, у тому числі розповсюдження інформації про захист прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина, виконання їх обов'язків, роз'яснення щодо порядку надання безоплатної правничої допомоги та доступу до неї.

{Частину першу статті 1 доповнено пунктом 5 згідно із Законом № 3022-IX від 10.04.2023}

Стаття 2. Сфера застосування Закону

1. Цей Закон регулює правовідносини у сфері надання безоплатної правничої допомоги суб'єктам права на безоплатну первинну правничу допомогу та суб'єктам права на безоплатну вторинну правничу допомогу, що встановлені цим Законом.

2. Порядок надання безоплатної правничої допомоги фізичним особам на благодійних засадах фізичними та юридичними особами, які займаються благодійною діяльністю самостійно або спільно з відповідними благодійними організаціями, регулюється відповідним законодавством і статутами цих організацій.

Стаття 3. Право на безоплатну правничу допомогу

1. Право на безоплатну правничу допомогу – гарантована Конституцією України можливість громадянина України, іноземця, особи без громадянства, у тому числі біженця чи особи, яка потребує додаткового захисту, отримати в повному обсязі безоплатну первинну правничу допомогу, а також можливість певної категорії осіб отримати безоплатну вторинну правничу допомогу у випадках, передбачених цим Законом.

{Частина перша статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5290-VI від 18.09.2012}

Стаття 4. Гарантії недискримінації осіб у доступі до безоплатної правничої допомоги

1. При реалізації права на безоплатну правничу допомогу не допускається застосування привілеїв чи обмежень до осіб за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

Стаття 5. Принципи державної політики у сфері надання безоплатної правничої допомоги

1. Державна політика у сфері надання безоплатної правничої допомоги ґрунтується на таких принципах:

- 1) верховенство права;
- 2) законність;
- 3) доступність безоплатної правничої допомоги;
- 4) забезпечення якості безоплатної правничої допомоги;
- 5) гарантоване державне фінансування.

Стаття 6. Законодавство України про безоплатну правничу допомогу

1. Питання надання безоплатної правничої допомоги в Україні регулюються Конституцією України, цим Законом, іншими законами України, міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 6-1. Система надання безоплатної правничої допомоги

1. До системи надання безоплатної правничої допомоги належать:

- 1) Координаційний центр з надання правничої допомоги;

- 2) суб'єкти надання безоплатної первинної правничої допомоги;
 - 3) суб'єкти надання безоплатної вторинної правничої допомоги.
- {Розділ I доповнено статтею 6-1 згідно із Законом № 1697-VII від 14.10.2014}*

Розділ II. НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПЕРВИННОЇ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ

Стаття 7. Поняття безоплатної первинної правничої допомоги

1. Безоплатна первинна правнича допомога – вид державної гарантії, що полягає в інформуванні особи про її права і свободи та обов'язки, порядок їх реалізації та виконання, відновлення прав у випадку їх порушення та порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

{Частина перша статті 7 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

2. Безоплатна первинна правнича допомога включає такі види правничих послуг:

- 1) надання правової інформації;
- 2) надання консультацій і роз'яснень з правових питань;
- 3) складення заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру);

{Пункт 3¹ частини другої статті 7 виключено на підставі Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

4) надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правничої допомоги та медіації.

Стаття 8. Суб'єкти права на безоплатну первинну правничу допомогу

1. Право на безоплатну первинну правничу допомогу згідно з Конституцією України та цим Законом мають усі особи, які перебувають під юрисдикцією України.

Стаття 9. Суб'єкти надання безоплатної первинної правничої допомоги

1. Суб'єктами надання безоплатної первинної правничої допомоги в Україні є:

- 1) органи виконавчої влади;
- 2) органи місцевого самоврядування;
- 3) центри з надання безоплатної правничої допомоги;

{Пункт 3 частини першої статті 9 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

4) спеціалізовані установи з надання безоплатної первинної правничої допомоги, утворені органами місцевого самоврядування з урахуванням потреб територіальної громади;

{Пункт 4 частини першої статті 9 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

- 5) юридичні особи приватного права, які мають право надавати

правничу допомогу, залучені органами місцевого самоврядування у встановленому законом порядку;

{Частина першу статті 9 доповнено пунктом 5 згідно із Законом № 2475-VIII від 03.07.2018; в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

б) адвокати та інші фахівці у відповідній галузі права, залучені органами місцевого самоврядування у встановленому законом порядку.

{Частина першу статті 9 доповнено пунктом 6 згідно із Законом № 3022-IX від 10.04.2023}

Стаття 10. Порядок розгляду звернень та порядок надання безоплатної первинної правничої допомоги органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування

{Назва статті 10 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

1. Звернення про надання одного з видів правничих послуг, передбачених частиною другою статті 7 цього Закону, надсилаються або подаються особами, які досягли повноліття, безпосередньо до центральних та місцевих органів виконавчої влади, територіальних органів центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування відповідно до їх компетенції.

2. Звернення про надання одного з видів правничих послуг, передбачених частиною другою статті 7 цього Закону, що стосуються дітей, надсилаються або подаються ними особисто чи їх законними представниками, патронатними вихователями.

{Частина друга статті 10 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

3. Звернення про надання одного з видів правничих послуг, передбачених частиною другою статті 7 цього Закону, що стосуються осіб, визнаних судом недієздатними або дієздатність яких обмежена судом, надсилаються або подаються ними особисто, їх опікунами чи піклувальниками. Особи, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена, можуть звертатися за отриманням безоплатної первинної правничої допомоги особисто лише щодо питань, звернення до суду з яких їм дозволено.

{Частина третя статті 10 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

4. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у разі письмового звернення осіб про надання будь-якого з видів правничих послуг, передбачених частиною другою статті 7 цього Закону, з питань, що віднесені до їх повноважень, зобов'язані надати такі послуги протягом 30 календарних днів з дня надходження звернення.

5. Якщо у зверненні особи міститься лише прохання про надання відповідної правової інформації, така правнича допомога надається не пізніше п'ятнадцятиденного терміну з дня отримання звернення.

6. Органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування забороняється встановлювати плату за надання будь-якого з видів правничих послуг, передбачених частиною другою статті 7 цього Закону, та за видачу особам бланків заяв, звернень, запитів, довідок, інших документів, подання

яких передбачено законодавством для реалізації прав і свобод людини і громадянина.

7. Якщо питання, порушені у зверненні, не належать до компетенції органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування, до якого надійшло звернення особи, такий орган протягом п'яти календарних днів повинен надіслати це звернення до відповідного органу та повідомити про це особу, яка подала звернення.

8. Якщо під час розгляду звернення про надання безоплатної первинної правничої допомоги встановлено, що особа потребує надання безоплатної вторинної правничої допомоги, орган виконавчої влади чи орган місцевого самоврядування, який розглядає звернення, зобов'язаний роз'яснити особі або її законному представникові чи патронатному вихователю порядок подання звернення про надання безоплатної вторинної правничої допомоги.

{Частина восьма статті 10 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

9. Звернення, що не стосуються надання первинної правничої допомоги, розглядаються в порядку, встановленому законодавством про звернення громадян.

Стаття 11. Організація особистого прийому осіб для надання безоплатної первинної правничої допомоги органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування

{Назва статті 11 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

1. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані проводити особистий прийом осіб, які потребують безоплатної первинної правничої допомоги, з питань, що належать до компетенції відповідного органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування.

2. Прийом осіб, які потребують безоплатної первинної правничої допомоги, проводиться постійно в установлені дні та години. Графік прийому осіб повинен бути доведений до їх відома.

3. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування забезпечують проведення особистого прийому осіб висококваліфікованими працівниками, які можуть чітко і доступно надати роз'яснення положень законодавства та консультації з питань реалізації прав і свобод людини і громадянина та виконання обов'язків.

4. Якщо під час особистого прийому встановлено, що особа потребує надання безоплатної вторинної правничої допомоги, працівник, який проводить особистий прийом, зобов'язаний роз'яснити їй порядок подання звернення про надання безоплатної вторинної правничої допомоги.

Стаття 11-1. Порядок надання безоплатної правничої допомоги центрами з надання безоплатної правничої допомоги

1. Звернення про надання одного з видів правничих послуг, передбачених частиною другою статті 7 цього Закону, подаються в усній або письмовій формі до центру з надання безоплатної правничої допомоги.

2. Звернення викладається особою усно під час відвідування центру з надання безоплатної правничої допомоги або за допомогою засобів

телефонного зв'язку через визначені контактні номери телефонів, інші технічні засоби електронних комунікацій або єдиний контактний номер телефону системи надання безоплатної правничої допомоги.

3. Письмове звернення оформляється в довільній формі та надсилається поштою чи передається особою до центру з надання безоплатної правничої допомоги особисто або через законного представника, патронатного вихователя/представника, повноваження якого оформлені відповідно до закону.

Письмове звернення також може бути надіслане з використанням мережі Інтернет, засобів електронного зв'язку (електронне звернення).

4. У письмовому зверненні мають зазначатися:

1) прізвище, ім'я, по батькові особи, яка потребує первинної правничої допомоги, поштова адреса або адреса електронної пошти, а також номер засобу зв'язку (за наявності);

2) суть питання, для вирішення якого особа звертається за первинною правничою допомогою;

3) дата і підпис.

5. Центр з надання безоплатної правничої допомоги зобов'язаний розглянути звернення про надання одного з видів правничих послуг, передбачених частиною другою статті 7 цього Закону, невідкладно, але не пізніше трьох робочих днів з дня надходження звернення. Якщо звернення з об'єктивних причин не може бути розглянуто у визначений строк у зв'язку із складністю питань, що в ньому зазначаються, встановлюється необхідний строк для його розгляду, про що повідомляється особі, яка подала звернення. При цьому загальний строк розгляду звернення не може перевищувати 10 робочих днів.

6. Якщо під час розгляду звернення про надання безоплатної первинної правничої допомоги встановлено, що особа потребує надання безоплатної вторинної правничої допомоги, центр з надання безоплатної правничої допомоги, який розглядає звернення, зобов'язаний роз'яснити особі або її законному представникові, патронатному вихователю/представникові порядок подання звернення про надання безоплатної вторинної правничої допомоги.

7. Письмове звернення, оформлене без дотримання визначених цією статтею вимог, повертається особі, яка подала звернення, з відповідними роз'ясненнями протягом трьох робочих днів з дня його надходження.

8. Звернення, що не стосуються надання безоплатної первинної правничої допомоги, розглядаються в порядку, встановленому Законом України «Про звернення громадян».

{Закон доповнено статтею 11-1 згідно із Законом № 3022-IX від 10.04.2023}

Стаття 12. Надання безоплатної первинної правничої допомоги спеціалізованими установами, іншими суб'єктами

1. Органи місцевого самоврядування з урахуванням потреб

територіальної громади відповідної адміністративно-територіальної одиниці можуть утворювати в порядку, встановленому законом, спеціалізовані установи з надання безоплатної первинної правничої допомоги.

2. Спеціалізовані установи з надання безоплатної первинної правничої допомоги, утворені органами місцевого самоврядування, є неприбутковими організаціями, користуються правами юридичної особи, мають власні бланки, печатку із своїм найменуванням.

3. Спеціалізовані установи з надання безоплатної первинної правничої допомоги, утворені органами місцевого самоврядування, фінансуються за рахунок коштів місцевих бюджетів, інших не заборонених законодавством джерел.

4. Повноваження та порядок діяльності спеціалізованих установ з надання безоплатної первинної правничої допомоги встановлюються Положенням про установу з надання безоплатної первинної правничої допомоги, яке затверджується на основі Типового положення про установу з надання безоплатної первинної правничої допомоги.

5. Органи місцевого самоврядування можуть укладати з юридичними особами приватного права, які мають право надавати правничу допомогу, договори про надання первинної правничої допомоги на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

{Частина п'ята статті 12 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

6. Порядок та критерії залучення органами місцевого самоврядування юридичних осіб приватного права до надання безоплатної первинної правничої допомоги затверджуються Міністерством юстиції України.

7. Органи місцевого самоврядування можуть укладати з адвокатами та іншими фахівцями у відповідній галузі права договори про надання безоплатної первинної правничої допомоги на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці. Порядок залучення органами місцевого самоврядування адвокатів та інших фахівців у відповідній галузі права до надання безоплатної первинної правничої допомоги затверджується Кабінетом Міністрів України.

{Частина сьома статті 12 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

8. Порядок надання безоплатної первинної правничої допомоги суб'єктами, що створюються або залучаються за договорами органами місцевого самоврядування, затверджується Кабінетом Міністрів України.

{Частина восьма статті 12 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

Розділ III. НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ

Стаття 13. Поняття безоплатної вторинної правничої допомоги

1. Безоплатна вторинна правнича допомога – вид державної гарантії, що полягає у створенні рівних можливостей для доступу осіб до правосуддя.

2. Безоплатна вторинна правнича допомога включає такі види правничих послуг:

1) захист;

{Пункт 1 частини другої статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1697-VII від 14.10.2014}

2) здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правничу допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;

3) складення документів процесуального характеру.

Стаття 14. Суб'єкти права на безоплатну вторинну правничу допомогу

1. Право на безоплатну вторинну правничу допомогу згідно з цим Законом та іншими законами мають такі категорії фізичних осіб:

1) повнолітні особи, які перебувають під юрисдикцією України, якщо їхній середньомісячний дохід, розрахований відповідно до методики, затвердженої Міністерством юстиції України, не перевищує двох розмірів прожиткового мінімуму, розрахованого та затвердженого відповідно до закону для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення, а також особи з інвалідністю, які отримують пенсію або державну соціальну допомогу відповідно до законів України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» і «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю», у розмірі, що не перевищує двох прожиткових мінімумів для працездатної особи, – на всі види правничих послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону;

2) діти – на всі види правничих послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону;

3) особи, до яких застосовано адміністративне затримання, – на правничі послуги, передбачені пунктами 1 і 3 частини другої статті 13 цього Закону;

4) особи, до яких застосовано адміністративний арешт, – на правничі послуги, передбачені пунктами 1 і 3 частини другої статті 13 цього Закону;

5) особи, які відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України вважаються затриманими, – на правничі послуги, передбачені пунктами 1 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, а також на правничі послуги, передбачені пунктом 2 частини другої статті 13 цього Закону, у разі якщо такі особи є заявниками, визнані потерпілими або є свідками в іншому кримінальному провадженні, у зв'язку з незаконністю такого затримання, у разі порушення прав затриманої особи, застосування насильства, катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки під час затримання, до завершення відповідних проваджень;

б) особи, стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, – на правничі послуги, передбачені пунктами 1 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, а також на правничі послуги, передбачені пунктом 2 частини другої статті 13 цього Закону, у разі застосування до таких осіб насильства, катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки під час перебування під вартою;

7) особи, у кримінальних провадженнях стосовно яких відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України залучається захисник для здійснення захисту за призначенням, – на правничі послуги, передбачені пунктами 1 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, а також на правничі послуги, передбачені пунктом 2 частини другої статті 13 цього Закону, у разі застосування до таких осіб насильства, катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження;

8) особи, у кримінальних провадженнях стосовно яких відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України залучається захисник для проведення окремої процесуальної дії, – на правничі послуги, передбачені пунктами 1 і 3 частини другої статті 13 цього Закону;

9) особи, засуджені до покарання у виді довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі, – на всі види правничих послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону;

10) особи, на яких поширюється дія Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», – на правничі послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, з моменту подання особою заяви про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового або тимчасового захисту в Україні, до прийняття остаточного рішення за заявою;

11) іноземці та особи без громадянства, затримані з метою ідентифікації та забезпечення примусового видворення, – на правничі послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, з моменту затримання;

12) особи, які звернулися із заявою про визнання особою без громадянства, – на правничі послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, з дня подання особою заяви про визнання особою без громадянства до прийняття остаточного рішення за заявою, а також під час оскарження відмови про визнання особою без громадянства, отримання дозволу на імміграцію, оформлення посвідки на тимчасове чи постійне проживання;

13) особи, які не мають документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України, – на правничі послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, з питань встановлення в судовому порядку фактів, що мають юридичне значення, пов'язаних з оформленням та видачею таких документів;

14) внутрішньо переміщені особи – на всі види правничих послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону;

15) особи, які звернулися із заявою про взяття їх на облік як внутрішньо переміщених осіб, – на правничі послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, з питань, що пов'язані з оскарженням рішення про відмову в отриманні довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, до моменту отримання зазначеної довідки або з питань, пов'язаних із

встановленням фактів, що мають юридичне значення стосовно таких осіб;

16) громадяни України, які проживають на тимчасово окупованій території або на території територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), – на правничі послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, з питань, пов'язаних із захистом порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб (у тому числі про відшкодування шкоди, завданої внаслідок обмеження у здійсненні права власності на нерухоме майно або його знищення, пошкодження) у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації та тимчасовою окупацією території України;

17) ветерани війни та члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, члени сімей загиблих (померлих) захисників і захисниць України, особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, – на всі види правничих послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону;

18) особи, які перебувають під юрисдикцією України і звернулися для отримання статусу особи, на яку поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», – на правничі послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, з питань, що пов'язані з отриманням такого статусу;

19) особи, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, та особи, які належать до числа жертв нацистських переслідувань, – на всі види правничих послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону;

20) особи, реабілітовані відповідно до законодавства України, – на правничі послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, з питань, що пов'язані з реабілітацією;

21) особи, які постраждали від торгівлі людьми, – на правничі послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, з питань, пов'язаних із захистом їхніх прав, визначених Законом України «Про протидію торгівлі людьми»;

22) особи, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі, – на правничі послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, з питань, пов'язаних із захистом їхніх прав, визначених законами України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» і «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»;

23) потерпілі від кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості, катування або жорстокого поводження під час воєнних дій чи збройного конфлікту – на правничі послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, у кримінальних провадженнях, розпочатих за фактом вчинення таких кримінальних правопорушень;

24) особи, стосовно яких суд розглядає справи про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною;

поновлення цивільної дієздатності недієздатних фізичних осіб та фізичних осіб, цивільна дієздатність яких обмежена, звільнення від повноважень опікунів чи піклувальників таких осіб, – на правничі послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, протягом розгляду справи в суді;

25) особи, стосовно яких суд розглядає справи про надання психіатричної допомоги у примусовому порядку або примусову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу, – на правничі послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону, протягом розгляду справи в суді;

26) викривачі у зв'язку з повідомленням ними інформації про корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення – на всі види правничих послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону, з питань, пов'язаних із захистом їхніх прав у зв'язку з таким повідомленням;

27) особи, які повідомили про активи, зазначені у пунктах 1, 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», – на всі види правничих послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону, з питань, пов'язаних із захистом їхніх прав у зв'язку з таким повідомленням;

28) особи, стосовно яких згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, – на всі види правничих послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону, на час позбавлення особистої свободи та після звільнення у зв'язку із захистом прав і законних інтересів, порушених через позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України;

29) громадяни України, які звернулися з питань встановлення в судовому порядку фактів, що мають юридичне значення, пов'язаних з відновленням втрачених документів, необхідних для отримання компенсації відповідно до Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України», – на правничі послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 цього Закону.

2. Іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, мають таке саме право на безоплатну вторинну правничу допомогу, як і громадяни України, крім винятків, встановлених Конституцією, законами України чи міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

3. Особи, які перебувають під юрисдикцією іноземної держави, з якою Україна уклала відповідний міжнародний договір, згода на обов'язковість

якого надана Верховною Радою України, мають право на безоплатну вторинну правничу допомогу на підставах та в порядку, передбачених відповідним міжнародним договором України.

4. Суб'єкти права на безоплатну вторинну правничу допомогу, визначені пунктами 1, 14, 17, 19, 20, 26-29 частини першої цієї статті, мають право на отримання такої допомоги не більше шести разів протягом бюджетного періоду та одночасно не більше ніж за шістьма рішеннями про надання безоплатної вторинної правничої допомоги, прийнятими центрами з надання безоплатної правничої допомоги.

{Стаття 14 із змінами, внесеними згідно із Законами № 4652-VI від 13.04.2012, № 5290-VI від 18.09.2012, № 1697-VII від 14.10.2014, № 936-VIII від 26.01.2016, № 1379-VIII від 19.05.2016, № 1798-VIII від 21.12.2016, № 2229-VIII від 07.12.2017, № 2475-VIII від 03.07.2018, № 2581-VIII від 02.10.2018, № 198-IX від 17.10.2019, № 340-IX від 05.12.2019, № 693-IX від 16.06.2020, № 1618-IX від 01.07.2021, № 2010-IX від 26.01.2022, № 2153-IX від 24.03.2022, № 2238-IX від 03.05.2022, № 2923-IX від 23.02.2023; в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

Стаття 15. Суб'єкти надання безоплатної вторинної правничої допомоги

1. Суб'єктами надання безоплатної вторинної правничої допомоги в Україні є:

- 1) центри з надання безоплатної правничої допомоги;
- 2) адвокати, включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу.

{Пункти 2 і 3 частини першої статті 15 замінено пунктом 2 згідно із Законом № 1697-VII від 14.10.2014}

Стаття 16. Центри з надання безоплатної правничої допомоги

1. Міністерство юстиції України утворює регіональні (республіканський (Автономної Республіки Крим), обласні, Київський та Севастопольський міські), місцеві (районні, міжрайонні, міські, міськрайонні, міжрайонні та районні у містах) та міжрегіональні (повноваження яких поширюються на декілька адміністративно-територіальних одиниць) центри з надання безоплатної правничої допомоги. Центри з надання безоплатної правничої допомоги є територіальними відділеннями Координаційного центру з надання правничої допомоги і утворюються з урахуванням потреб відповідних адміністративно-територіальних одиниць та забезпечення доступу осіб до безоплатної правничої допомоги.

{Частина перша статті 16 в редакції Законів № 1697-VII від 14.10.2014, № 3022-IX від 10.04.2023}

2. Центри з надання безоплатної правничої допомоги є неприбутковими організаціями, користуються правами юридичної особи, мають власні бланки, печатку із своїм найменуванням.

3. Центри з надання безоплатної правничої допомоги фінансуються з Державного бюджету України, інших не заборонених законодавством джерел.

4. Центри з надання безоплатної правничої допомоги забезпечують надання всіх видів правничих послуг, передбачених частиною другою статті 7 і частиною другою статті 13 цього Закону.

{Частина четверта статті 16 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

5. Повноваження та порядок діяльності центрів з надання безоплатної правничої допомоги встановлюються Положенням про центри з надання безоплатної правничої допомоги, що затверджується Міністерством юстиції України.

6. Під час виконання функцій з надання безоплатної правничої допомоги центри з надання безоплатної правничої допомоги взаємодіють із судами, органами прокуратури та іншими правоохоронними органами, органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування.

{Частина шоста статті 16 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

7. Діяльність центру з надання безоплатної правничої допомоги поширюється на територію відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

8. Директори центрів з надання безоплатної правничої допомоги призначаються на посаду шляхом укладання з ними контракту строком на три роки.

Порядок укладання контракту з директором центру з надання безоплатної правничої допомоги та типова форма такого контракту затверджуються Міністерством юстиції України.

Директор центру з надання безоплатної правничої допомоги може делегувати окремі повноваження заступнику директора, керівникам самостійних структурних підрозділів центру з надання безоплатної правничої допомоги відповідно до положення про такий центр.

{Статтю 16 доповнено частиною восьмою згідно із Законом № 3022-IX від 10.04.2023}

Стаття 17. Повноваження центрів з надання безоплатної правничої допомоги

1. Центр з надання безоплатної правничої допомоги:

1) надає правничі послуги безоплатної первинної правничої допомоги, визначені частиною другою статті 7 цього Закону;

2) здійснює правопросвітництво;

3) приймає рішення про надання безоплатної вторинної правничої допомоги або про відмову в наданні безоплатної вторинної правничої допомоги;

4) забезпечує складання процесуальних документів за зверненням суб'єктів права на безоплатну вторинну правничу допомогу;

5) забезпечує участь захисника під час здійснення досудового розслідування та судового провадження у випадках, якщо захисник відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України залучається для здійснення захисту за призначенням або проведення окремої процесуальної

дії;

6) забезпечує участь захисника в розгляді справи про адміністративне правопорушення;

7) забезпечує здійснення представництва інтересів суб'єктів права на безоплатну вторинну правничу допомогу в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;

8) укладає договори з адвокатами, включеними до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу, для надання такої допомоги;

9) видає доручення для підтвердження повноважень захисника або повноважень адвоката для здійснення представництва інтересів особи в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;

10) приймає рішення про уповноваження працівника центру з надання безоплатної правничої допомоги на надання безоплатної вторинної правничої допомоги;

11) приймає рішення про заміну адвоката чи працівника центру з надання безоплатної правничої допомоги відповідно до статті 24 цього Закону;

12) подає клопотання до Координаційного центру з надання правничої допомоги про виключення адвоката з Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу, у випадку, передбаченому пунктом 2 частини другої статті 24 цього Закону;

13) приймає рішення про припинення надання безоплатної вторинної правничої допомоги;

14) забезпечує надання послуг з медіації у встановленому порядку;

15) подає до Координаційного центру з надання правничої допомоги звіти про свою діяльність;

16) виконує інші функції, передбачені Положенням про центри з надання безоплатної правничої допомоги.

{Стаття 17 із змінами, внесеними згідно із Законами № 4652-VI від 13.04.2012, № 1697-VII від 14.10.2014; в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

Стаття 18. Порядок подання звернення про надання безоплатної вторинної правничої допомоги

1. Звернення про надання одного з видів правничих послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону, подаються особами, які досягли повноліття, або їх представниками до центру з надання безоплатної правничої допомоги в письмовій формі за місцем фактичного проживання таких осіб незалежно від реєстрації місця проживання чи місця перебування особи або за місцезнаходженням органу, що здійснює дізнання, досудове розслідування, суду, слідчого судді, що розглядають справу.

У зверненні зазначаються прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання особи, яка потребує безоплатної вторинної правничої допомоги, поштова адреса, номери засобів зв'язку, викладається суть питання, для вирішення

якого особа звертається за безоплатною вторинною правничою допомогою, та зазначається її належність до категорії осіб, які мають право на безоплатну вторинну правничу допомогу.

Письмове звернення підписується такою особою або її представником та подається до центру з надання безоплатної правничої допомоги особисто або надсилається поштою.

Разом із зверненням про надання безоплатної вторинної правничої допомоги подаються документи (копії документів, завірені в установленому порядку), що ідентифікують особу, яка потребує безоплатної вторинної правничої допомоги, та підтверджують її належність до однієї з категорій осіб, передбачених частиною першою статті 14 цього Закону.

Центр з надання безоплатної правничої допомоги має право отримувати інформацію про підтвердження належності особи до суб'єктів права на безоплатну вторинну правничу допомогу з відповідних державних реєстрів.

Подання електронного звернення та копій документів, що підтверджують належність особи до однієї з категорій осіб, передбачених частиною першою статті 14 цього Закону, засобами електронного зв'язку здійснюється в порядку, визначеному Міністерством юстиції України.

2. Звернення про надання безоплатної вторинної правничої допомоги, оформлене без дотримання вимог, визначених цією статтею, повертається заявникові з відповідними роз'ясненнями протягом трьох робочих днів з дня його надходження для усунення недоліків. Після усунення недоліків звернення про надання безоплатної вторинної правничої допомоги може бути подано повторно. У такому разі забороняється відмовляти у прийнятті звернення про надання безоплатної вторинної правничої допомоги з підстав, про які не було зазначено раніше.

3. Звернення про надання безоплатної вторинної правничої допомоги, що стосуються дітей, подаються їх законними представниками, патронатними вихователями, а щодо питань, звернення з якими до суду дозволяється з 14 років, – особисто дітьми, які досягли 14 років, або їх законними представниками, патронатними вихователями за місцем фактичного проживання дитини або її законних представників, патронатних вихователів незалежно від реєстрації місця проживання чи місця перебування особи.

4. Звернення про надання безоплатної вторинної правничої допомоги особам, зазначеним у пункті 9 частини першої статті 14 цього Закону, подається такими особами до центру з надання безоплатної правничої допомоги через адміністрацію установи виконання покарань.

5. Звернення про надання одного з видів правничих послуг, передбачених частиною другою статті 13 цього Закону, що стосуються осіб, визнаних судом недієздатними або дієздатність яких обмежена судом, подаються їх опікунами або піклувальниками, а щодо питань, звернення з якими до суду дозволяється недієздатним особам або особам, дієздатність яких обмежена, – також особисто такими особами або їх опікунами чи піклувальниками за місцем їх фактичного проживання незалежно від

реєстрації місця проживання чи місця перебування особи.

6. Особи, зазначені в частині третій статті 14 цього Закону, подають звернення про надання безоплатної вторинної правничої допомоги до Міністерства юстиції України. Міністерство юстиції України надсилає зазначені звернення до відповідного центру з надання безоплатної правничої допомоги для призначення захисника (представника), якщо інше не передбачено міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України.

{Стаття 18 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

Стаття 19. Порядок розгляду звернень про надання безоплатної вторинної правничої допомоги

1. У разі звернення особи про надання безоплатної вторинної правничої допомоги, яка належить до однієї з категорій фізичних осіб, визначених пунктами 1, 2, 9-29 частини першої статті 14 цього Закону, або її законного представника, патронатного вихователя/представника центр з надання безоплатної правничої допомоги протягом 10 робочих днів з дня надходження звернення та документів, що підтверджують належність такої особи до відповідної категорії, приймає рішення про надання безоплатної вторинної правничої допомоги і надсилає такій особі або її законному представнику, патронатному вихователю/представнику копію зазначеного рішення.

2. Якщо особа не має підстав для отримання безоплатної вторинної правничої допомоги, центр з надання безоплатної правничої допомоги протягом 10 робочих днів з дня надходження звернення приймає рішення про відмову в наданні такій особі безоплатної вторинної правничої допомоги і надсилає їй або її законному представнику, патронатному вихователю/представнику копію зазначеного рішення з одночасним роз'ясненням порядку оскарження такого рішення.

3. У разі отримання постанови слідчого, дізнавача, прокурора, ухвали слідчого судді, суду про залучення захисника для здійснення захисту за призначенням або проведення окремої процесуальної дії осіб, зазначених у пунктах 7, 8 частини першої статті 14 цього Закону, центр з надання безоплатної правничої допомоги зобов'язаний негайно прийняти рішення про надання безоплатної вторинної правничої допомоги.

4. У разі надходження судового рішення про залучення адвоката осіб, зазначених у пунктах 9, 24, 25 частини першої статті 14 цього Закону, центр з надання безоплатної правничої допомоги зобов'язаний невідкладно прийняти рішення про призначення адвоката та про надання безоплатної вторинної правничої допомоги.

5. У разі звернення осіб, зазначених у пунктах 3-6 частини першої статті 14 цього Закону, про надання безоплатної вторинної правничої допомоги або надходження інформації про затриманих осіб від близьких родичів та членів їхніх сімей, перелік яких визначено Кримінальним процесуальним кодексом України, центр з надання безоплатної правничої допомоги зобов'язаний прийняти рішення про надання безоплатної вторинної правничої допомоги з

моменту затримання особи.

6. У разі надходження листа від Міністерства юстиції України щодо надання безоплатної вторинної правничої допомоги особам, зазначеним у частині третій статті 14 цього Закону, центр з надання безоплатної правничої допомоги забезпечує надання безоплатної вторинної правничої допомоги таким особам.

7. У разі якщо суб'єкт права на безоплатну вторинну правничу допомогу не володіє державною мовою та/або має порушення слуху, центр з надання безоплатної правничої допомоги залучає перекладача з мови, якою заявник може спілкуватися, у тому числі перекладача жестової мови, за рахунок коштів державного бюджету.

{Стаття 19 із змінами, внесеними згідно із Законами № 4652-VI від 13.04.2012, № 1697-VII від 14.10.2014, № 2010-IX від 26.01.2022; в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

Стаття 20. Підстави для відмови в наданні безоплатної вторинної правничої допомоги

1. Особі може бути відмовлено в наданні безоплатної вторинної правничої допомоги за наявності хоча б однієї з таких підстав:

1) особа не належить до жодної з категорій осіб, передбачених частинами першою – третьою статті 14 цього Закону;

{Пункт 1 частини першої статті 20 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

2) особа подала неправдиві відомості або фальшиві документи з метою віднесення її до однієї категорій осіб, які мають право на безоплатну вторинну правничу допомогу;

3) вимоги особи щодо захисту стосуються вчинення дій чи підготовки документів, що не передбачені законодавством;

{Пункт 3 частини першої статті 20 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

4) особі раніше надавалася безоплатна вторинна правнича допомога з одного і того ж питання;

4¹) особа використала право на отримання безоплатної вторинної правничої допомоги відповідно до частини четвертої статті 14 цього Закону;

{Частину першу статті 20 доповнено пунктом 4 згідно із Законом № 3022-IX від 10.04.2023}

5) особа використала всі національні засоби правового захисту у справі, з якої звертається за наданням безоплатної вторинної правничої допомоги.

2. У разі якщо особі відмовлено в наданні безоплатної вторинної правничої допомоги на підставі пункту 5 частини першої цієї статті, до рішення про відмову додається письмове роз'яснення про порядок звернення до відповідних міжнародних судових установ чи відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Стаття 21. Організація надання безоплатної вторинної правничої допомоги

1. Після прийняття рішення про надання безоплатної вторинної правничої допомоги центр з надання безоплатної правничої допомоги призначає адвоката, який включений до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу, та уклав договір про надання безоплатної вторинної правничої допомоги з центром з надання безоплатної правничої допомоги.

2. Повноваження адвоката підтверджуються дорученням центру з надання безоплатної правничої допомоги та/або довіреністю відповідно до вимог процесуального закону.

3. Для здійснення представництва інтересів осіб, які мають право на безоплатну вторинну правничу допомогу, у суді у спорах, що виникають з трудових відносин, спорах щодо захисту соціальних прав, щодо виборів та референдумів, у малозначних спорах, а також щодо представництва малолітніх чи неповнолітніх осіб та осіб, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена, або для складання документів процесуального характеру центр з надання безоплатної правничої допомоги може уповноважити свого працівника.

4. Повноваження працівника центру з надання безоплатної правничої допомоги як представника суб'єкта права на безоплатну вторинну правничу допомогу підтверджуються рішенням центру з надання безоплатної правничої допомоги та довіреністю відповідно до вимог процесуального закону.

{Стаття 21 із змінами, внесеними згідно із Законами № 4652-VI від 13.04.2012, № 2475-VIII від 03.07.2018; в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

Стаття 22. *{Статтю 22 виключено на підставі Закону № 3022-IX від 10.04.2023}*

Стаття 23. Підстави та порядок припинення надання безоплатної вторинної правничої допомоги

1. Надання безоплатної вторинної правничої допомоги припиняється за рішенням центру з надання безоплатної правничої допомоги у разі, якщо:

1) особою подано неправдиві відомості з метою віднесення її до однієї з категорій осіб, які мають право на безоплатну вторинну правничу допомогу;

2) обставини чи підстави, за наявності яких особа була віднесена до однієї з категорій осіб, передбачених частинами першою – третьою статті 14 цього Закону, припинили своє існування;

3) особа користується захистом іншого захисника або залучила іншого представника у справі, за якою їй призначено захисника чи представника відповідно до цього Закону;

4) особа використала всі національні засоби правового захисту у справі;

5) особа відмовилася від отримання безоплатної вторинної правничої допомоги, крім випадків, якщо участь захисника (адвоката) є обов'язковою;

6) особа, якій надається безоплатна вторинна правничу допомога,

померла, визнана безвісно відсутньою або оголошена померлою, крім випадків щодо реабілітації померлої особи, скасування рішення суду про визнання фізичної особи безвісно відсутньою або скасування рішення суду про оголошення фізичної особи померлою;

7) особа подала повторне звернення з одного і того самого правового питання, з якого особі надавалася безоплатна правнича допомога, про що стало відомо після прийняття рішення про надання безоплатної вторинної правничої допомоги;

8) особа безпідставно не надає документів та доказів, що обґрунтовують вимоги особи щодо захисту її прав;

9) особа безпідставно не виконує обов'язки суб'єктів права на безоплатну вторинну правничу допомогу, визначені пунктами 1, 2, 4, 5 частини другої статті 26¹ цього Закону.

2. За наявності підстав, передбачених пунктами 4, 7, 8 частини першої цієї статті, рішення центру з надання безоплатної правничої допомоги про припинення надання безоплатної вторинної правничої допомоги приймається на підставі правового висновку, складеного адвокатом чи працівником такого центру.

3. За наявності підстав, передбачених пунктом 3 частини першої цієї статті, рішення центру з надання безоплатної правничої допомоги приймається на підставі правового висновку, складеного адвокатом або працівником центру, до якого додається копія документа, що підтверджує повноваження іншого захисника/представника, залученого особою. Копія рішення центру з надання безоплатної правничої допомоги про припинення надання безоплатної вторинної правничої допомоги надсилається слідчому, дізнавачу, прокурору, слідчому судді чи суду.

4. У разі припинення надання безоплатної вторинної правничої допомоги відповідно до пункту 1 частини першої цієї статті особа, яка отримувала таку допомогу, зобов'язана відшкодувати вартість фактичних витрат, пов'язаних з наданням допомоги.

5. Надання безоплатної вторинної правничої допомоги припиняється у разі повного виконання суб'єктом надання безоплатної вторинної правничої допомоги своїх зобов'язань.

{Стаття 23 в редакції Законів № 2475-VIII від 03.07.2018, № 3022-IX від 10.04.2023}

Стаття 24. Підстави та порядок заміни адвокатів або працівників центрів з надання безоплатної правничої допомоги, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу

1. Адвоката або працівника центру з надання безоплатної правничої допомоги, який надає безоплатну вторинну правничу допомогу, може бути замінено у випадках та порядку, визначених законом.

2. Адвоката або працівника центру з надання безоплатної правничої допомоги, який надає безоплатну вторинну правничу допомогу, може бути замінено на адвоката або працівника такого центру за рішенням центру з

надання безоплатної правничої допомоги у разі:

- 1) хвороби, повної або часткової втрати працездатності, смерті адвоката або працівника центру з надання безоплатної правничої допомоги;
- 2) неналежного виконання адвокатом своїх зобов'язань за умовами договору;
- 3) відмови адвоката або працівника центру з надання безоплатної правничої допомоги від виконання доручення/рішення центру з надання безоплатної правничої допомоги з підстав, передбачених законом;
{Пункт 3 частини другої статті 24 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}
- 4) зміни підсудності провадження або справи чи підслідності кримінального правопорушення;
- 5) припинення дії договору про надання безоплатної вторинної правничої допомоги;
- 6) неналежного надання безоплатної вторинної правничої допомоги працівником центру з надання безоплатної правничої допомоги;
- 7) припинення трудового договору з працівником центру з надання безоплатної правничої допомоги;
- 8) зупинення або припинення права на зайняття адвокатською діяльністю;
- 9) виключення адвоката з Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу;
- 10) наявності інших підстав, передбачених законом.

3. Під час заміни одного адвоката або працівника центру з надання безоплатної правничої допомоги іншим адвокатом або працівником центру з надання безоплатної правничої допомоги забезпечується безперервність надання безоплатної вторинної правничої допомоги.

4. Якщо рішення про заміну адвоката прийнято відповідно до пункту 2 частини другої цієї статті, центр з надання безоплатної правничої допомоги може запропонувати Координаційному центру з надання правничої допомоги виключити такого адвоката з Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу.

{Стаття 24 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1697-VII від 14.10.2014; в редакції Закону № 2475-VIII від 03.07.2018}

Стаття 25. Права суб'єктів надання безоплатної вторинної правничої допомоги

1. Суб'єкт надання безоплатної вторинної правничої допомоги має право:

- 1) здійснювати захист у кримінальному провадженні під час досудового розслідування та судового провадження на підставі доручення центру з надання безоплатної правничої допомоги;

{Пункт 1 частини першої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4652-VI від 13.04.2012}

- 2) брати участь у розгляді справи про адміністративне правопорушення

на підставі доручення центру з надання безоплатної правничої допомоги;

3) представляти права і законні інтереси осіб, які потребують безоплатної вторинної правничої допомоги, у судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;

{Пункт 3 частини першої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2475-VIII від 03.07.2018; в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

4) запитувати і отримувати документи та інші матеріали або їх копії, необхідні у зв'язку з наданням безоплатної вторинної правничої допомоги в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;

5) збирати відомості з метою використання їх під час захисту прав і законних інтересів осіб, які мають право на отримання безоплатної вторинної правничої допомоги;

6) ознайомлюватися в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах та організаціях з необхідними для забезпечення ефективного правового захисту документами, крім тих, що є державною таємницею;

7) інформувати центр з надання безоплатної правничої допомоги про настання обставин, що передбачають припинення надання безоплатної вторинної правничої допомоги у випадках, передбачених частиною першою статті 23 цього Закону;

8) на належну оплату діяльності з надання безоплатної вторинної правничої допомоги.

2. Адвокат, який надає безоплатну вторинну правничу допомогу, має всі права та гарантії, встановлені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», іншими законами України.

{Частина друга статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5076-VI від 05.07.2012; в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

Стаття 26. Обов'язки суб'єктів надання безоплатної вторинної правничої допомоги

1. Адвокат або працівник центру з надання безоплатної правничої допомоги, який надає безоплатну вторинну правничу допомогу, зобов'язаний:

{Абзац перший частини першої статті 26 в редакції Закону № 2475-VIII від 03.07.2018}

1) неухильно дотримуватися вимог Конституції України, цього Закону, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та інших нормативно-правових актів;

2) надавати якісно та в необхідному обсязі безоплатну вторинну правничу допомогу;

3) приймати до провадження справи осіб, які потребують безоплатної вторинної правничої допомоги, відповідно до рішень, прийнятих центром з надання безоплатної правничої допомоги, про уповноваження працівника;

{Пункт 3 частини першої статті 26 із змінами, внесеними згідно із

Законом № 2475-VIII від 03.07.2018; в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

4) не розголошувати конфіденційну інформацію про особу, яка стала відомою у зв'язку з наданням безоплатної вторинної правничої допомоги.

2. Адвокат, який надає безоплатну вторинну правничу допомогу, має всі обов'язки, встановлені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», іншими законами України.

{Частина друга статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5076-VI від 05.07.2012; в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

Стаття 26-1. Права та обов'язки суб'єктів права на безоплатну вторинну правничу допомогу

1. Суб'єкт права на безоплатну вторинну правничу допомогу має право:

1) звертатися до центру з надання безоплатної правничої допомоги із зверненням про надання безоплатної вторинної правничої допомоги;

2) отримувати від центру з надання безоплатної правничої допомоги інформацію про документи, які необхідно подати для прийняття рішення про надання безоплатної вторинної правничої допомоги;

3) отримати копію рішення про надання (відмову в наданні) безоплатної вторинної правничої допомоги;

4) отримати роз'яснення щодо порядку оскарження рішення про відмову в наданні безоплатної вторинної правничої допомоги;

5) своєчасно отримувати якісну, у повному обсязі безоплатну вторинну правничу допомогу;

б) безперервно отримувати безоплатну вторинну правничу допомогу в разі заміни адвоката або працівника, уповноваженого центром з надання безоплатної правничої допомоги;

7) отримувати безоплатну вторинну правничу допомогу в межах національних засобів правового захисту.

2. Суб'єкт права на безоплатну вторинну правничу допомогу зобов'язаний:

1) вчасно подавати до центру з надання безоплатної правничої допомоги правдиві відомості у повному обсязі, необхідні для організації надання йому такої допомоги;

2) невідкладно повідомляти центр з надання безоплатної правничої допомоги про припинення існування обставин чи підстав, за наявності яких особа була віднесена до категорій осіб, передбачених статтею 14 цього Закону, а також про залучення ним іншого захисника (представника);

3) відшкодувати вартість фактичних витрат, пов'язаних з наданням безоплатної вторинної правничої допомоги, у разі припинення її надання у зв'язку з встановленням факту подання неправдивих відомостей, що стали підставою для надання такої допомоги;

4) нести всі необхідні судові/процесуальні, інші витрати у справі, крім витрат на оплату послуг адвокатів, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу, та відшкодувати витрати, що пов'язані з її наданням, і послуги

перекладу;

5) з'являтися у визначені центром з надання безоплатної правничої допомоги час та місце для організації надання безоплатної вторинної правничої допомоги.

{Розділ III доповнено статтею 26-1 згідно із Законом № 3022-IX від 10.04.2023}

Розділ IV. УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ ТА ЇЇ ФІНАНСУВАННЯ

Стаття 27. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері надання безоплатної правничої допомоги

1. Кабінет Міністрів України:

1) затверджує порядок і умови проведення конкурсу та вимоги до професійного рівня адвокатів, які залучаються до надання безоплатної вторинної правничої допомоги;

2) встановлює порядок і умови укладання договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу;

3) встановлює порядок інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги про випадки затримання осіб;

4) встановлює розмір, порядок і методичку оплати діяльності суб'єктів надання безоплатної вторинної правничої допомоги;

5) встановлює розмір і порядок оплати послуг з медіації медіаторами, які залучаються центрами з надання безоплатної правничої допомоги;

6) встановлює розмір, порядок оплати послуг перекладачів і порядок їх залучення для забезпечення надання безоплатної вторинної правничої допомоги;

7) затверджує положення про Координаційний центр з надання правничої допомоги.

{Стаття 27 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5076-VI від 05.07.2012, № 1697-VII від 14.10.2014; в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

Стаття 28. Повноваження Міністерства юстиції України у сфері надання безоплатної правничої допомоги

1. Міністерство юстиції України:

{Пункт 1 частини першої статті 28 виключено на підставі Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

2) здійснює загальне управління у сфері надання безоплатної первинної правничої допомоги та безоплатної вторинної правничої допомоги;

3) відповідає за впровадження та функціонування системи безоплатної вторинної правничої допомоги;

4) утворює центри з надання безоплатної правничої допомоги;

5) подає до Кабінету Міністрів України проекти законів та інших нормативно-правових актів у сфері надання безоплатної правничої допомоги;

{Пункт 6 частини першої статті 28 виключено на підставі Закону №

3022-IX від 10.04.2023}

7) встановлює порядок ведення Координаційним центром з надання правничої допомоги Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу;

{Пункт 7 частини першої статті 28 в редакції Закону № 1697-VII від 14.10.2014}

{Пункт 8 частини першої статті 28 виключено на підставі Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

9) аналізує практику застосування цього Закону;

10) затверджує стандарти якості надання безоплатної правничої допомоги;

11) співпрацює з центральними органами виконавчої влади з питань реалізації цього Закону;

12) затверджує Типове положення про установи з надання безоплатної первинної правничої допомоги;

13) затверджує порядок та критерії залучення органами місцевого самоврядування юридичних осіб приватного права до надання безоплатної первинної правничої допомоги;

14) затверджує Положення про центри з надання безоплатної правничої допомоги;

14-1) затверджує методику розрахунку середньомісячного доходу для визначення належності осіб до суб'єктів права на безоплатну вторинну правничу допомогу;

{Частина першу статті 28 доповнено пунктом 14-1 згідно із Законом № 3022-IX від 10.04.2023}

14-2²) затверджує порядок укладання контракту з директором центру з надання безоплатної правничої допомоги та типову форму такого контракту;

{Частина першу статті 28 доповнено пунктом 14-2 згідно із Законом № 3022-IX від 10.04.2023}

15) виконує інші функції у сфері надання безоплатної правничої допомоги, встановлені законами та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 28-1. Координаційний центр з надання правничої допомоги та його повноваження

1. Кабінет Міністрів України з метою формування та забезпечення функціонування в Україні ефективної системи надання безоплатної правничої допомоги, забезпечення її доступності та якості надання послуг утворює Координаційний центр з надання правничої допомоги.

Координаційний центр з надання правничої допомоги є державною установою і належить до сфери управління Міністерства юстиції України.

2. Координаційний центр з надання правничої допомоги:

1) управляє системою надання безоплатної вторинної правничої допомоги;

2) вносить на розгляд Міністерства юстиції України пропозиції щодо

формування та реалізації державної політики у сфері безоплатної правничої допомоги;

3) надає методичну допомогу органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування з питань, що стосуються надання безоплатної первинної правничої допомоги;

4) формує і веде в установленому порядку Реєстр адвокатів, які надають безоплатну вторинну правничу допомогу;

5) формує і веде в установленому порядку Реєстр медіаторів, які залучаються центрами з надання безоплатної правничої допомоги, та здійснює моніторинг якості надання такими медіаторами послуг з медіації;

6) укладає в установленому порядку контракти з директорами регіональних, місцевих та міжрегіональних центрів з надання безоплатної правничої допомоги;

7) виконує інші функції, передбачені Положенням про Координаційний центр з надання правничої допомоги, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

{Закон доповнено статтею 28¹ згідно із Законом № 3022-IX від 10.04.2023}

Стаття 29. Фінансування безоплатної правничої допомоги

1. Фінансування безоплатної первинної правничої допомоги здійснюється за рахунок видатків Державного бюджету України на утримання відповідних органів виконавчої влади, центрів з надання безоплатної правничої допомоги, місцевих бюджетів та інших джерел.

{Частина перша статті 29 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

2. Фінансування безоплатної вторинної правничої допомоги здійснюється за рахунок видатків Державного бюджету України.

Розділ V. ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ ЩОДО НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ, ДІЙ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ПОСАДОВИХ І СЛУЖБОВИХ ОСІБ

Стаття 30. Оскарження рішень щодо надання безоплатної правничої допомоги

1. Відмова органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування, спеціалізованої установи з надання безоплатної первинної правничої допомоги, службових та посадових осіб у наданні первинної правничої допомоги може бути оскаржена в установленому законом порядку до суду.

2. Рішення центру з надання безоплатної правничої допомоги про відмову в наданні безоплатної вторинної правничої допомоги можуть бути оскаржені в установленому законом порядку до суду.

3. Рішення центру з надання безоплатної правничої допомоги про відмову в наданні безоплатної вторинної правничої допомоги з підстав, передбачених пунктами 1, 3, 5 частини першої статті 20 цього Закону, може бути оскаржене разом з поданням відповідною особою позовної заяви про

захист або відновлення її прав у спорі (справі), для вирішення якого така допомога запитувалася, до суду, в який подана така позовна заява.

Така скарга розглядається судом протягом п'яти днів з дня її надходження до суду. У разі необхідності така скарга може бути розглянута в судовому засіданні з викликом позивача та/або представника центру з надання безоплатної правничої допомоги.

У разі встановлення обґрунтованості скарги суд в ухвалі про відкриття провадження у справі визнає оскаржуване рішення, дії чи бездіяльність неправомірними і зобов'язує центр з надання безоплатної правничої допомоги:

1) призначити позивачу адвоката, який надає безоплатну вторинну правничу допомогу, у порядку, визначеному цим Законом;

{Абзац четвертий частини третьої статті 30 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

2) відшкодувати позивачу (за його заявою з наданням відповідних підтверджуючих документів) понесені ним витрати на правничу допомогу, пов'язану з підготовкою та поданням позовної заяви, в розмірі, що не може перевищувати відповідний розмір оплати діяльності суб'єктів надання безоплатної вторинної правничої допомоги.

{Статтю 30 доповнено частиною третьою згідно із Законом № 2147-VIII від 03.10.2017}

Стаття 31. Оскарження дій та бездіяльності посадових осіб, які порушують порядок надання безоплатної правничої допомоги

1. Дії та бездіяльність посадових і службових осіб, які порушують порядок та строки розгляду звернень про надання безоплатної правничої допомоги, надання неякісної правничої допомоги можуть бути оскаржені в установленому законом порядку до суду та в адміністративному порядку.

Стаття 32. Відповідальність за порушення законодавства про безоплатну правничу допомогу

1. Особи, які порушили цей Закон, несуть відповідальність у порядку, встановленому законом.

2. Особи, які подали завідомо неправдиві відомості або фальшиві документи, що стали підставою для віднесення їх до категорій осіб, які мають право на безоплатну вторинну правничу допомогу, несуть відповідальність у порядку, встановленому законом.

Розділ VI. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім:

розділу III цього Закону, який набирає чинності поетапно після початку діяльності центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

підпунктів 1-4 та 7 пункту 7 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» цього Закону, які набирають чинності з 1 січня 2013 року.

2. Міністерство юстиції України до 1 січня 2013 року утворює центри з

надання безоплатної вторинної правової допомоги при головних управліннях юстиції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

3. Центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги з 1 січня 2013 року забезпечують надання правової допомоги особам, зазначеним у пунктах 3-7 частини першої статті 14 цього Закону.

4. До початку надання центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги такої допомоги слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд призначають захисника через адвокатські об'єднання, а на території адміністративно-територіальних одиниць, на якій центри розпочали надання такої допомоги, – через зазначені центри.

{Пункт 4 розділу VI із змінами, внесеними згідно із Законом № 4652-VI від 13.04.2012}

5. Адвокати, які були призначені через об'єднання адвокатів до початку надання центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги такої допомоги на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, зобов'язані завершити ведення справ, які перебувають в їх провадженні, крім випадків, установлених законом.

6. Надання безоплатної вторинної правової допомоги всім категоріям осіб, зазначеним у статті 14 цього Закону, в повному обсязі забезпечується з 1 липня 2015 року.

{Пункт 6 розділу VI із змінами, внесеними згідно із Законом № 726-VII від 16.01.2014 – втратив чинність на підставі Закону № 732-VII від 28.01.2014; із змінами, внесеними згідно із Законом № 733-VII від 28.01.2014; в редакції Закону № 1697-VII від 14.10.2014}

7. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

{Підпункт 1 пункту 7 розділу VI втратив чинність на підставі Кодексу № 4651-VI від 13.04.2012}

2) статтю 271 Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122) доповнити частинами третьою та четвертою такого змісту:

«Якщо особа є суб'єктом права на безоплатну вторинну правову допомогу, у розгляді справи про адміністративне правопорушення може брати участь адвокат, який призначений Центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Зазначений адвокат має права, передбачені частиною першою цієї статті та іншими законами.

Повноваження адвоката, призначеного Центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги, підтверджуються дорученням, що видається Центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги";

{Підпункт 3 пункту 7 розділу VI втратив чинність на підставі Закону № 580-VIII від 02.07.2015}

{Підпункт 4 пункту 7 розділу VI втратив чинність на підставі Закону № 5076-VI від 05.07.2012}

5) у Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 24, ст. 170 із наступними змінами):

частину першу статті 26 доповнити пунктом 39-1 такого змісту:

«39-1) створення відповідно до закону за рахунок коштів місцевого бюджету установ з надання безоплатної первинної правової допомоги, призначення і звільнення керівників цих установ, залучення в установленому законом порядку фізичних чи юридичних осіб приватного права до надання безоплатної первинної правової допомоги»;

доповнити статтею 38-1 такого змісту:

«Стаття 38-1. Повноваження у сфері надання безоплатної первинної правової допомоги

1. До відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері надання безоплатної первинної правової допомоги належать такі власні (самоврядні) повноваження:

1) утворення в установленому порядку установ з надання безоплатної первинної правової допомоги з урахуванням потреб територіальної громади;

2) підготовка і внесення на розгляд ради пропозицій щодо утворення установ з надання безоплатної первинної правової допомоги, вирішення питань про чисельність працівників таких установ, про витрати на їх утримання, здійснення матеріально-технічного забезпечення їх діяльності, надання для їх функціонування необхідних приміщень;

3) забезпечення координації діяльності установ з надання безоплатної первинної правової допомоги на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

4) здійснення фінансування установ з надання безоплатної первинної правової допомоги та контролю за використанням коштів такими установами за призначенням;

5) розгляд письмових звернень про надання безоплатної первинної правової допомоги та надання такої допомоги з питань, що належать до їх компетенції, відповідно до закону;

6) надання роз'яснень положень законодавства та консультацій щодо порядку звернення про надання безоплатної вторинної правової допомоги;

7) забезпечення особистого прийому осіб для надання безоплатної первинної правової допомоги;

8) залучення на підставі договорів адвокатів, фізичних та юридичних осіб приватного права до надання безоплатної первинної правової допомоги;

9) координація діяльності з місцевими органами виконавчої влади та територіальними органами центральних органів виконавчої влади щодо надання безоплатної первинної правової допомоги;

10) надання документів та інших матеріалів або їх копій, необхідних у зв'язку з наданням безоплатної вторинної правової допомоги;

11) організація семінарів, конференцій з питань безоплатної первинної правової допомоги.

2. Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад взаємодіють з центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги та надають їм сприяння в межах своїх повноважень»;

{Підпункт б пункту 7 розділу VI втратив чинність на підставі Закону № 3671-VI від 08.07.2011}

7) статтю 19 Закону України «Про Державну прикордонну службу України» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 27, ст. 208; 2008 р., № 26, ст. 243; 2009 р., № 24, ст. 298; 2010 р., № 6, ст. 46; 2011 р., № 32, ст. 316) доповнити пунктами 28 і 29 такого змісту:

«28) забезпечення затриманим особам з моменту їх затримання права захищати себе особисто або користуватися правовою допомогою захисника;

29) інформування в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, Центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги про кожний випадок затримання осіб згідно з дорученням правоохоронних органів України та адміністративного затримання осіб, крім випадків, якщо особа захищає себе особисто чи запросила захисника».

8. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

підготувати і подати до Верховної Ради України пропозиції про приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
забезпечити в межах своїх повноважень прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

забезпечити приведення у відповідність із цим Законом нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади України.

Президент України

м. Київ

2 червня 2011 року

№ 3460-VI

В. ЯНУКОВИЧ

2.4. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ
(Відомості Верховної Ради України, 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст. 88)
(Витяг)

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ
Глава 3. Суд, сторони та інші учасники кримінального
провадження

§ 3. Сторона захисту

Стаття 45. Захисник

1. Захисником є адвокат, який здійснює захист підозрюваного, особи, стосовно якої зібрано достатньо доказів для повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, але не повідомлено про підозру у зв'язку з її смертю, обвинуваченого, засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, а також особи, стосовно якої передбачається розгляд питання про видачу іноземній державі (екстрадицію).

{Частина перша статті 45 в редакції Закону № 2462-IX від 27.07.2022}

2. Захисником не може бути адвокат, відомості про якого не внесено до Єдиного реєстру адвокатів України або стосовно якого у Єдиному реєстрі адвокатів України містяться відомості про зупинення або припинення права на зайняття адвокатською діяльністю.

Стаття 46. Загальні правила участі захисника у кримінальному провадженні

1. Захисник не має права взяти на себе захист іншої особи або надавати їй правову допомогу, якщо це суперечить інтересам особи, якій він надає або раніше надавав правову допомогу.

2. Неприбуття захисника для участі у проведенні певної процесуальної дії, якщо захисник був завчасно попереджений про її проведення, і за умови, що підозрюваний, обвинувачений не заперечує проти проведення процесуальної дії за відсутності захисника, не може бути підставою для визнання цієї процесуальної дії незаконною, крім випадків, коли участь захисника є обов'язковою.

Якщо підозрюваний, обвинувачений заперечує проти проведення процесуальної дії за відсутності захисника, проведення процесуальної дії відкладається або для її проведення залучається захисник у порядку, передбаченому статтею 53 цього Кодексу.

3. Одночасно брати участь у судовому розгляді можуть не більше п'яти захисників одного обвинуваченого.

4. Захисник користується процесуальними правами підозрюваного, обвинуваченого, захист якого він здійснює, крім процесуальних прав, реалізація яких здійснюється безпосередньо підозрюваним, обвинуваченим і не може бути доручена захиснику, з моменту надання документів,

передбачених статтею 50 цього Кодексу, слідчому, прокурору, слідчому судді, суду.

5. Захисник має право брати участь у проведенні допиту та інших процесуальних діях, що проводяться за участю підозрюваного, обвинуваченого, до першого допиту підозрюваного мати з ним зустріч без дозволу слідчого, прокурора, суду, а після першого допиту – мати такі зустрічі без обмеження в часі та кількості у робочі, вихідні, святкові, неробочі дні.

Зустрічі, передбачені абзацом першим цієї частини, є конфіденційними.

Присутність на зустрічах інших осіб можлива за письмовою заявою захисника (захисників) або письмовою заявою підозрюваного, обвинуваченого, якщо таку заяву складено ним у присутності особи (осіб), яка (які) прибула (прибули) до нього.

Аудіофіксація такої зустрічі забороняється.

Відеофіксація такої зустрічі здійснюється відкрито. Підозруваний, обвинувачений та особи, які до нього прибули, мають бути повідомлені про місце встановлення камери. Відеофіксація зустрічі камерою, про яку не повідомлено її учасників, забороняється.

Відеофіксація зустрічі здійснюється у спосіб, що унеможливорює фіксацію змісту документів, якими користується підозруваний, обвинувачений та/або особа (особи), яка (які) до нього прибула (прибули).

Відеофіксація здійснюється в спосіб, що унеможливорює фіксацію змісту розмови підозруваного, обвинуваченого з особою (особами), яка (які) до нього прибула (прибули).

Захисник (захисники) підозруваного, обвинуваченого, засудженого має (мають) право на зустріч із ним за власною ініціативою та/або клопотанням особи, стосовно якої він (вони) здійснює (здійснюють) захист, за місцем перебування такої особи.

Захисник (захисники) має (мають) право на зустріч з одним підозруваним, обвинуваченим. Зустріч захисника (захисників) з двома і більше підозруваними, обвинуваченими одночасно не допускається.

Підозруваний, обвинувачений має право на таку зустріч не більш як з двома захисниками одночасно.

Якщо ініціатором зустрічі є захисник, але підозруваний, обвинувачений, засуджений відмовляється від такої зустрічі, адміністрація установи зобов'язана організувати зустріч захисника з підозруваним, обвинуваченим, засудженим.

У разі якщо підозруваний, обвинувачений, засуджений особисто та безпосередньо повідомляє захиснику про небажання продовжувати зустріч, така зустріч припиняється.

Не є підставою для відмови адміністрацією установи в зустрічі підозруваного, обвинуваченого, засудженого із захисником наявність письмової заяви про відмову підозруваного, обвинуваченого, засудженого від зустрічі. Відмова адміністрації установи в зустрічі підозруваного, обвинуваченого, засудженого із захисником тягне за собою відповідальність,

встановлену законом.

Особа, яка прийняла рішення про зміну місця перебування підозрюваного, обвинуваченого, засудженого, зміну його правового та/або процесуального статусу, не пізніше як за 24 години інформує письмово або шляхом надсилання листа на електронну поштову скриньку захисника, близьких родичів підозрюваного, обвинуваченого, засудженого про його місце перебування, дату зміни місця перебування, правового та/або процесуального статусу з обґрунтуванням підстав для прийняття такого рішення та із зазначенням суб'єкта, який його прийняв. Відповідний інформаційний лист вручається адміністрацією установи також захисникам, близьким родичам невідкладно після їх фактичного прибуття до підозрюваного, обвинуваченого, засудженого.

{Частина п'ята статті 46 в редакції Закону № 1637-IX від 14.07.2021}

6. Документи, пов'язані з виконанням захисником його обов'язків, без його згоди не підлягають огляду, вилученню чи розголошенню слідчим, прокурором, слідчим суддею, судом.

7. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх службові особи зобов'язані виконувати законні вимоги захисника.

Стаття 47. Обов'язки захисника

1. Захисник зобов'язаний використовувати засоби захисту, передбачені цим Кодексом та іншими законами України, з метою забезпечення дотримання прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого та з'ясування обставин, які спростовують підозру чи обвинувачення, пом'якшують чи виключають кримінальну відповідальність підозрюваного, обвинуваченого.

2. Захисник зобов'язаний прибувати для участі у виконанні процесуальних дій за участю підозрюваного, обвинуваченого. У разі неможливості прибути в призначений строк захисник зобов'язаний завчасно повідомити про таку неможливість та її причини слідчого, прокурора, слідчого суддю, суд, а у разі, якщо він призначений органом (установою), уповноваженим законом на надання безоплатної правової допомоги, – також і цей орган (установу).

3. Захисник без згоди підозрюваного, обвинуваченого не має права розголошувати відомості, які стали йому відомі у зв'язку з участю в кримінальному провадженні і становлять адвокатську або іншу охоронювану законом таємницю.

4. Захисник після його залучення має право відмовитися від виконання своїх обов'язків лише у випадках:

1) якщо є обставини, які згідно з цим Кодексом виключають його участь у кримінальному провадженні;

2) незгоди з підозрюваним, обвинуваченим щодо вибраного ним способу захисту, за винятком випадків обов'язкової участі захисника;

3) умисного невиконання підозрюваним, обвинуваченим умов укладеного з захисником договору, яке проявляється, зокрема, у

систематичному недодержанні законних порад захисника, порушенні вимог цього Кодексу тощо;

4) якщо він свою відмову мотивує відсутністю належної кваліфікації для надання правової допомоги у конкретному провадженні, що є особливо складним.

Стаття 48. Залучення захисника

1. Захисник може у будь-який момент бути залученим підозрюваним, обвинуваченим, їх законними представниками, а також іншими особами за проханням чи згодою підозрюваного, обвинуваченого до участі у кримінальному провадженні. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд зобов'язані надати затриманій особі чи особі, яка тримається під вартою, допомогу у встановленні зв'язку із захисником або особами, які можуть запросити захисника, а також надати можливість використати засоби зв'язку для запрошення захисника. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд зобов'язані утримуватися від надання рекомендацій щодо залучення конкретного захисника.

2. Захисник залучається слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом для здійснення захисту за призначенням у випадках та в порядку, визначених статтями 49 та 53 цього Кодексу.

Стаття 49. Залучення захисника слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом для здійснення захисту за призначенням

1. Слідчий, прокурор, слідчий суддя чи суд зобов'язані забезпечити участь захисника у кримінальному провадженні у випадках, якщо:

1) відповідно до вимог статті 52 цього Кодексу участь захисника є обов'язковою, а підозрюваний, обвинувачений не залучив захисника;

2) підозрюваний, обвинувачений заявив клопотання про залучення захисника, але за відсутністю коштів чи з інших об'єктивних причин не може його залучити самостійно;

3) слідчий, прокурор, слідчий суддя чи суд вирішить, що обставини кримінального провадження вимагають участі захисника, а підозрюваний, обвинувачений не залучив його.

Захисник може бути залучений слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом в інших випадках, передбачених законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги.

2. У випадках, передбачених частиною першою цієї статті, слідчий, прокурор виносить постанову, а слідчий суддя та суд постановляє ухвалу, якою доручає відповідному органу (установі), уповноваженому законом на надання безоплатної правової допомоги, призначити адвоката для здійснення захисту за призначенням та забезпечити його прибуття у зазначені у постанові (ухвалі) час і місце для участі у кримінальному провадженні.

3. Постанова (ухвала) про доручення призначити адвоката негайно направляється відповідному органу (установі), уповноваженому законом на надання безоплатної правової допомоги, і є обов'язковою для негайного виконання. Невиконання, неналежне або несвоєчасне виконання постанови

(ухвали) про доручення призначити адвоката тягнуть відповідальність, встановлену законом.

Стаття 50. Підтвердження повноважень захисника

1. Повноваження захисника на участь у кримінальному провадженні підтверджуються:

- 1) свідоцтвом про право на зайняття адвокатською діяльністю;
- 2) ордером, договором із захисником або дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги.

2. Встановлення будь-яких додаткових вимог, крім пред'явлення захисником документа, що посвідчує його особу, або умов для підтвердження повноважень захисника чи для його залучення до участі в кримінальному провадженні не допускається.

Стаття 51. Договір із захисником

1. Договір із захисником має право укласти особа, передбачена в частині першій статті 45 цього Кодексу, а також інші особи, які діють в її інтересах, за її клопотанням або за її наступною згодою.

Стаття 52. Обов'язкова участь захисника

1. Участь захисника є обов'язковою у кримінальному провадженні щодо особливо тяжких злочинів. У цьому випадку участь захисника забезпечується з моменту набуття особою статусу підозрюваного.

2. В інших випадках обов'язкова участь захисника забезпечується у кримінальному провадженні:

1) щодо осіб, які підозрюються або обвинувачуються у вчиненні кримінального правопорушення у віці до 18 років, – з моменту встановлення факту неповноліття або виникнення будь-яких сумнівів у тому, що особа є повнолітньою;

2) щодо осіб, стосовно яких передбачається застосування примусових заходів виховного характеру, – з моменту встановлення факту неповноліття або виникнення будь-яких сумнівів у тому, що особа є повнолітньою;

3) щодо осіб, які внаслідок психічних чи фізичних вад (німі, глухі, сліпі тощо) не здатні повною мірою реалізувати свої права, – з моменту встановлення цих вад;

4) щодо осіб, які не володіють мовою, якою ведеться кримінальне провадження, – з моменту встановлення цього факту;

5) щодо осіб, стосовно яких передбачається застосування примусових заходів медичного характеру або вирішується питання про їх застосування, – з моменту встановлення факту наявності в особи психічного захворювання або інших відомостей, які викликають сумнів щодо її осудності;

б) щодо реабілітації померлої особи – з моменту виникнення права на реабілітацію померлої особи;

{Пункт 7 частини другої статті 52 виключено на підставі Закону № 767-VII від 23.02.2014}

8) щодо осіб, стосовно яких здійснюється спеціальне досудове розслідування або спеціальне судове провадження, – з моменту прийняття

відповідного процесуального рішення;

{Частина другу статті 52 доповнено пунктом 8 згідно із Законом № 1689-VII від 07.10.2014}

9) у разі укладення угоди між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості – з моменту ініціювання укладення такої угоди.

{Частина другу статті 52 доповнено пунктом 9 згідно із Законом № 198-VIII від 12.02.2015}

Стаття 53. Залучення захисника для проведення окремої процесуальної дії

1. Слідчий, прокурор, слідчий суддя чи суд залучають захисника для проведення окремої процесуальної дії в порядку, передбаченому [статтею 49](#) цього Кодексу, виключно у невідкладних випадках, коли є потреба у проведенні невідкладної процесуальної дії за участю захисника, а завчасно повідомлений захисник не може прийти для участі у проведенні процесуальної дії чи забезпечити участь іншого захисника або якщо підозрюваний, обвинувачений виявив бажання, але ще не встиг залучити захисника або прибуття обраного захисника неможливе.

2. Запросити захисника до участі в окремій процесуальній дії має право і сам підозрюваний, обвинувачений. Якщо потреби у проведенні невідкладних процесуальних дій за участю захисника немає і коли неможливе прибуття захисника, обраного підозрюваним, обвинуваченим, протягом двадцяти чотирьох годин, слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право запропонувати підозрюваному, обвинуваченому залучити іншого захисника.

3. Під час проведення окремої процесуальної дії захисник має ті ж самі права й обов'язки, що й захисник, який здійснює захист протягом кримінального провадження.

4. Захисник як до процесуальної дії, так і після неї має право зустрічатися з підозрюваним, обвинуваченим для підготовки до проведення процесуальної дії або обговорення її результатів.

5. Здійснення захисту під час проведення окремої процесуальної дії не покладає на захисника обов'язку надалі здійснювати захист у всьому кримінальному провадженні або на окремій його стадії.

Стаття 54. Відмова від захисника або його заміна

1. Підозрюваний, обвинувачений має право відмовитися від захисника або замінити його.

2. Якщо підозрюваний, обвинувачений наполягає на відмові від захисника, слідчий, прокурор, слідчий суддя чи суд зобов'язані організувати зустріч захисника з підозрюваним, обвинуваченим. У разі якщо підозрюваний, обвинувачений особисто та безпосередньо повідомляє захиснику про небажання мати захисника, заміну захисника після конфіденційної розмови із захисником, така відмова або заміна фіксується у протоколі процесуальної дії або журналі судового засідання.

Не є підставою для відмови слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом в зустрічі захисника з підозрюваним, обвинуваченим наявність

письмової заяви про відмову підозрюваного, обвинуваченого від захисника або письмового клопотання про його заміну до внесення відповідної інформації до протоколу процесуальної дії або журналу судового засідання.

Відмова уповноваженою особою в зустрічі підозрюваного, обвинуваченого із захисником, стосовно якого є заява про відмову чи клопотання про заміну, до відповідної фіксації у протоколі процесуальної дії або журналі судового засідання тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

{Частина друга статті 54 в редакції Закону № 1637-IX від 14.07.2021}

3. Відмова від захисника не приймається у випадку, якщо його участь є обов'язковою. У такому випадку, якщо підозрюваний, обвинувачений відмовляється від захисника і не залучає іншого захисника, захисник повинен бути залучений у порядку, передбаченому статтею 49 цього Кодексу, для здійснення захисту за призначенням.

2.5. ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ (Відомості Верховної Ради України, 2004, № 40-41, 42, ст.492) (Витяг)

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Глава 1. Основні положення

Стаття 15. Правнича допомога

1. Учасники справи мають право користуватися правничою допомогою.
2. Представництво у суді як вид правничої допомоги здійснюється виключно адвокатом (професійна правнича допомога), крім випадків, встановлених законом.
3. Безоплатна правнича допомога надається в порядку, встановленому законом, що регулює надання безоплатної правничої допомоги.

Глава 4. Учасники судового процесу

§ 2. Представники

Стаття 58. Участь у справі представника

1. Сторона, третя особа, а також особа, якій законом надано право звертатися до суду в інтересах іншої особи, може брати участь у судовому процесі особисто (самопредставництво) та (або) через представника.
2. Особиста участь у справі особи не позбавляє її права мати в цій справі представника.
3. Юридична особа незалежно від порядку її створення бере участь у справі через свого керівника, члена виконавчого органу, іншу особу, уповноважену діяти від її імені відповідно до закону, статуту, положення, трудового договору (контракту) (самопредставництво юридичної особи), або через представника.

{Частина третя статті 58 в редакції Закону № 390-IX від 18.12.2019}

4. Держава, Автономна Республіка Крим, територіальна громада беруть участь у справі через відповідний орган державної влади, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування відповідно до його компетенції, від імені якого діє його керівник, інша уповноважена особа відповідно до закону, статуту, положення, трудового договору (контракту) (самопредставництво органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування), або через представника.

{Частина четверта статті 58 в редакції Закону № 390-IX від 18.12.2019}

Стаття 59. Законні представники

1. Права, свободи та інтереси малолітніх осіб віком до чотирнадцяти років, а також недієздатних фізичних осіб захищають у суді відповідно їхні батьки, усиновлювачі, опікуни чи інші особи, визначені законом.

2. Права, свободи та інтереси неповнолітніх осіб віком від чотирнадцяти до вісімнадцяти років, а також осіб, цивільна дієздатність яких обмежена, можуть захищати у суді відповідно їхні батьки, усиновлювачі, піклувальники чи інші особи, визначені законом. Суд може залучити до участі в таких справах неповнолітню особу чи особу, цивільна дієздатність якої обмежена.

3. Законні представники можуть доручати ведення справи в суді іншим особам.

Стаття 60. Особи, які можуть бути представниками

1. Представником у суді може бути адвокат або законний представник.

2. Під час розгляду спорів, що виникають з трудових відносин, а також справ у малозначних спорах (малозначні справи) представником може бути особа, яка досягла вісімнадцяти років, має цивільну процесуальну дієздатність, за винятком осіб, визначених у статті 61 цього Кодексу.

3. Органи або інших осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах малолітніх чи неповнолітніх осіб або осіб, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена, представляють у суді їх посадові особи, крім випадків, коли такі органи та особи є стороною чи третьою особою у справі.

4. Одна й та сама особа може бути одночасно представником декількох позивачів або декількох відповідачів або декількох третіх осіб на одній стороні, за умови відсутності конфлікту інтересів між ними.

Стаття 61. Особи, які не можуть бути представниками

1. Не може бути представником в суді особа, яка бере участь у справі як секретар судового засідання, експерт, спеціаліст, перекладач та свідок або є помічником судді, який розглядає справу.

2. Особа не може бути представником, якщо вона у цій справі представляє або представляла іншу особу, інтереси якої у цій справі суперечать інтересам її довірителя.

3. Особа не може бути представником, якщо вона є чи була медіатором під час проведення медіації щодо спору, пов'язаного із справою, що розглядається в суді.

{Статтю 61 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1875-IX від 16.11.2021}

4. Судді, прокурори, слідчі, працівники підрозділів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, не можуть бути представниками в суді, крім випадків, коли вони діють від імені відповідного органу, що є стороною або третьою особою в справі, чи як законні представники.

Стаття 62. Документи, що підтверджують повноваження представників

1. Повноваження представників сторін та інших учасників справи мають бути підтверджені такими документами:

1) довіреністю фізичної або юридичної особи;
2) свідоцтвом про народження дитини або рішенням про призначення опікуном, піклувальником чи охоронцем спадкового майна.

2. Довіреність фізичної особи повинна бути посвідчена нотаріально або, у визначених законом випадках, іншою особою.

У разі задоволення заявленого клопотання щодо посвідчення довіреності фізичної особи на ведення справи, що розглядається, суд без виходу до нарадчої кімнати постановляє ухвалу, яка заноситься секретарем судового засідання до протоколу судового засідання, а сама довіреність або засвідчена підписом судді копія з неї приєднується до справи.

Довіреність фізичної особи, за зверненням якої прийнято рішення про надання їй безоплатної вторинної правничої допомоги, може бути посвідчена посадовою особою органу (установи), який прийняв таке рішення.

3. Довіреність від імені юридичної особи видається за підписом (електронним підписом) посадової особи, уповноваженої на це законом, установчими документами.

4. Повноваження адвоката як представника підтверджуються одним з таких документів:

1) довіреністю;
2) ордером, виданим відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»;
3) дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги, виданим відповідно до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу».

{Частина четверта статті 62 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

5. Відповідність копії документа, що підтверджує повноваження представника, оригіналу може бути засвідчена підписом судді.

6. Оригінали документів, зазначених у цій статті, копії з них, засвідчені суддею, або копії з них, засвідчені у визначеному законом порядку, приєднуються до матеріалів справи.

7. У разі подання представником заяви по суті справи в електронній формі він може додати до неї довіреність або ордер в електронній формі, підписані електронним підписом відповідно до Положення про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему та/або положень, що визначають

порядок функціонування її окремих підсистем (модулів).

{Частина сьома статті 62 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1416-IX від 27.04.2021}

8. У разі подання представником до суду заяви, скарги, клопотання він додає довіреність або інший документ, що посвідчує його повноваження, якщо в справі немає підтвердження такого повноваження на момент подання відповідної заяви, скарги, клопотання.

9. Довіреності або інші документи, які підтверджують повноваження представника і були посвідчені в інших державах, повинні бути легалізовані в установленому законодавством порядку, якщо інше не встановлено міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

{Стаття 62 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1089-IX від 16.12.2020}

Стаття 63. Призначення або заміна законного представника судом

1. У разі відсутності у сторони чи третьої особи, визнаної недієздатною або обмеженою у цивільній дієздатності, законного представника суд за поданням органу опіки та піклування ухвалою призначає опікуна або піклувальника і залучає їх до участі у справі як законних представників.

2. Якщо при розгляді справи буде встановлено, що малолітня чи неповнолітня особа, позбавлена батьківського піклування, не має законного представника, суд ухвалою встановлює над нею відповідно опіку чи піклування за поданням органу опіки та піклування, призначає опікуна або піклувальника та залучає їх до участі у справі як законних представників.

3. У разі якщо законний представник не має права вести справу в суді з підстав, встановлених законом, суд за поданням органу опіки та піклування замінює законного представника.

4. Суд може призначити або замінити законного представника за клопотанням малолітньої або неповнолітньої особи, якщо це відповідає її інтересам.

5. Звільнення опікуна чи піклувальника в разі, якщо їх призначив суд, і призначення ними інших осіб здійснюються в порядку, встановленому частиною другою статті 300 цього Кодексу.

Стаття 64. Повноваження представника в суді

1. Представник, який має повноваження на ведення справи в суді, здійснює від імені особи, яку він представляє, її процесуальні права та обов'язки.

2. Обмеження повноважень представника на вчинення певної процесуальної дії мають бути застережені у виданій йому довіреності або ордері.

3. Підстави і порядок припинення представництва за довіреністю визначаються Цивільним кодексом України.

4. Про припинення представництва або обмеження повноважень представника за довіреністю має бути повідомлено суд шляхом подання

письмової заяви.

5. У разі припинення повноважень представника на здійснення представництва особи у справі представник не може бути у цій самій справі представником іншої сторони, третьої особи на іншій стороні або третьої особи із самостійними вимогами щодо предмета спору.

2.5. ГОСПОДАРСЬКИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України, 1992, № 6, ст. 56)
(Витяг)

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Глава 1. Основні положення

Стаття 16. Правнича допомога

1. Учасники справи мають право користуватися правничою допомогою.
2. Представництво у суді, як вид правничої допомоги, здійснюється виключно адвокатом (професійна правнича допомога), крім випадків, встановлених законом.

Глава 4. Учасники судового процесу

§ 2. Представники

Стаття 56. Участь у справі представника

1. Сторона, третя особа, а також особа, якій законом надано право звертатися до суду в інтересах іншої особи, може брати участь в судовому процесі особисто (самопредставництво) та (або) через представника.

2. Особиста участь у справі особи не позбавляє її права мати в цій справі представника.

3. Юридична особа незалежно від порядку її створення бере участь у справі через свого керівника, члена виконавчого органу, іншу особу, уповноважену діяти від її імені відповідно до закону, статуту, положення, трудового договору (контракту) (самопредставництво юридичної особи), або через представника.

{Частина третя статті 56 в редакції Закону № 390-IX від 18.12.2019}

4. Держава, Автономна Республіка Крим, територіальна громада беруть участь у справі через відповідний орган державної влади, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування відповідно до його компетенції, від імені якого діє його керівник, інша уповноважена особа відповідно до закону, статуту, положення, трудового договору (контракту) (самопредставництво органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування), або через представника.

{Частина четверта статті 56 в редакції Закону № 390-IX від 18.12.2019}

Стаття 57. Законні представники

1. Інтереси малолітніх осіб віком до чотирнадцяти років, а також недієздатних фізичних осіб представляють у суді відповідно їхні батьки, усиновлювачі, опікуни чи інші особи, визначені законом.

2. Інтереси неповнолітніх осіб віком від чотирнадцяти до вісімнадцяти років, а також осіб, цивільна дієздатність яких обмежена, можуть представляти у суді відповідно їхні батьки, усиновлювачі, піклувальники чи інші особи, визначені законом. Суд може залучити до участі в таких справах неповнолітню особу чи особу, цивільна дієздатність якої обмежена.

3. Законні представники можуть доручати ведення справи в суді іншим особам, які відповідно до закону мають право здійснювати представництво в суді.

4. Суд залучає відповідний орган чи особу, якій законом надано право захищати права та інтереси інших осіб, якщо дії законного представника суперечать інтересам особи, яку він представляє.

Стаття 58. Особи, які можуть бути представниками

1. Представником у суді може бути адвокат або законний представник.

2. При розгляді справ у малозначних спорах (малозначні справи) представником може бути особа, яка досягла вісімнадцяти років, має цивільну процесуальну дієздатність, за винятком осіб, визначених [статтею 59](#) цього Кодексу.

3. Органи та інших осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах малолітніх чи неповнолітніх осіб або осіб, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена, представляють у суді їх посадові особи, крім випадків, коли такі органи та особи є стороною чи третьою особою у справі.

4. Одна й та сама особа може бути одночасно представником декількох позивачів або декількох відповідачів або декількох третіх осіб на одній стороні, за умови відсутності конфлікту інтересів між ними.

Стаття 59. Особи, які не можуть бути представниками

1. Не може бути представником в суді особа, яка бере участь у справі як секретар судового засідання, експерт, спеціаліст, перекладач та свідок, або є помічником судді, який розглядає справу.

2. Особа не може бути представником, якщо вона у цій справі представляє або представляла іншу особу, інтереси якої у цій справі суперечать інтересам її довірителя.

3. Особа не може бути представником, якщо вона є чи була медіатором під час проведення медіації щодо спору, пов'язаного із справою, що розглядається в суді.

{Статтю 59 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1875-IX від 16.11.2021}

4. Судді, прокурори, слідчі, працівники підрозділів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, не можуть бути представниками в суді, крім випадків, коли вони діють від імені відповідного органу, що є стороною

або третьою особою в справі, чи як законні представники.

Стаття 60. Документи, що підтверджують повноваження представників

1. Повноваження представників сторін та інших учасників справи мають бути підтверджені такими документами:

1) довіреністю фізичної або юридичної особи;
2) свідоцтвом про народження дитини або рішенням про призначення опікуном, піклувальником чи охоронцем спадкового майна.

2. Довіреність фізичної особи повинна бути посвідчена нотаріально або у визначених законом випадках іншою особою.

3. Довіреність від імені юридичної особи видається за підписом (електронним підписом) посадової особи, уповноваженої на це законом, установчими документами.

4. Повноваження адвоката як представника підтверджуються одним з таких документів:

1) довіреністю;
2) ордером, виданим відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»;

3) дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги, виданим відповідно до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу».

{Частина четверта статті 60 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

5. Довіреність фізичної особи, за зверненням якої прийнято рішення про надання їй безоплатної вторинної правничої допомоги, може бути посвідчена посадовою особою органу (установи), який прийняв таке рішення.

6. Відповідність копії документа, що підтверджує повноваження представника, оригіналу може бути засвідчена підписом судді.

7. Оригінали документів, зазначених у цій статті, копії з них, засвідчені суддею, або копії з них, засвідчені у визначеному законом порядку, приєднуються до матеріалів справи.

8. У разі подання представником заяви по суті справи в електронній формі, він може додати до неї довіреність або ордер в електронній формі, підписані електронним підписом відповідно до Положення про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему та/або положень, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів).

{Частина восьма статті 60 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1416-IX від 27.04.2021}

9. У разі подання представником до суду заяви, скарги, клопотання він додає довіреність або інший документ, що посвідчує його повноваження, якщо в справі немає підтвердження такого повноваження на момент подання відповідної заяви, скарги, клопотання.

10. Довіреності або інші документи, що підтверджують повноваження представника і були посвідчені в інших державах, повинні бути легалізовані в установленому законодавством порядку, якщо інше не встановлено

міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 61. Повноваження представника в суді

1. Представник, який має повноваження на ведення справи в суді, здійснює від імені особи, яку він представляє, її процесуальні права та обов'язки.

2. Обмеження повноважень представника на вчинення певної процесуальної дії мають бути застережені у виданій йому довіреності або ордері.

3. Підстави і порядок припинення представництва за довіреністю визначаються Цивільним кодексом України, а представництва за ордером – законодавством про адвокатуру.

4. Про припинення представництва або обмеження повноважень представника за довіреністю або ордером має бути повідомлено суд шляхом подання письмової заяви.

5. У разі припинення повноважень представника на здійснення представництва особи у справі представник не може бути у цій самій справі представником іншої сторони, третьої особи на іншій стороні або третьої особи із самостійними вимогами щодо предмета спору.

2.6. КОДЕКС АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ

(Відомості Верховної Ради України, 2005, № 35-36, № 37, ст. 446)

(Витяг)

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Глава 1. Основні положення

Стаття 16. Правнича допомога при вирішенні справ в адміністративному суді

1. Учасники справи мають право користуватися правничою допомогою.

2. Представництво в суді, як вид правничої допомоги, здійснюється виключно адвокатом (професійна правнича допомога), крім випадків, встановлених законом.

3. Безоплатна правнича допомога надається в порядку, встановленому законом, що регулює надання безоплатної правничої допомоги.

Глава 4. Учасники судового процесу

§ 2. Представники

Стаття 55. Участь у справі представника

1. Сторона, третя особа в адміністративній справі, а також особа, якій законом надано право звертатися до суду в інтересах іншої особи, може брати участь у судовому процесі особисто (самопредставництво) та (або) через представника, крім випадку, встановленого частиною дев'ятою статті 266

цього Кодексу.

{Частина перша статті 55 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1135-ІХ від 26.01.2021}

2. Особиста участь у справі особи не позбавляє її права мати в цій справі представника.

3. Юридична особа незалежно від порядку її створення, суб'єкт владних повноважень, який не є юридичною особою, беруть участь у справі через свого керівника, члена виконавчого органу, іншу особу, уповноважену діяти від її (його) імені відповідно до закону, статуту, положення, трудового договору (контракту) (самопредставництво юридичної особи, суб'єкта владних повноважень), або через представника.

{Частина третя статті 55 в редакції Закону № 390-ІХ від 18.12.2019}

4. Держава, Автономна Республіка Крим, територіальна громада беруть участь у справі через відповідний орган державної влади, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування відповідно до його компетенції, від імені якого діє його керівник, інша уповноважена особа відповідно до закону, статуту, положення, трудового договору (контракту) (самопредставництво органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування), або через представника.

{Частина четверта статті 55 в редакції Закону № 390-ІХ від 18.12.2019}

Стаття 56. Законні представники

1. Права, свободи та інтереси малолітніх та неповнолітніх осіб, які не досягли віку, з якого настає адміністративна процесуальна дієздатність, а також недієздатних фізичних осіб захищають у суді їхні законні представники – батьки, усиновлювачі, опікуни чи інші особи, визначені законом.

2. Права, свободи та інтереси неповнолітніх осіб, які досягли віку, з якого настає адміністративна процесуальна дієздатність, непрацездатних фізичних осіб і фізичних осіб, цивільна дієздатність яких обмежена, можуть захищати в суді їхні законні представники – батьки, усиновлювачі, піклувальники чи інші особи, визначені законом. Суд може залучити до участі у таких справах відповідно неповнолітніх осіб, непрацездатних фізичних осіб і фізичних осіб, цивільна дієздатність яких обмежена.

3. Суд з метою захисту прав, свобод та інтересів неповнолітніх осіб, які досягли віку, з якого настає адміністративна процесуальна дієздатність, непрацездатних фізичних осіб і фізичних осіб, цивільна дієздатність яких обмежена, та які беруть участь у справі, може залучити до участі у справі їхніх законних представників.

4. У разі відсутності представника у сторони чи третьої особи, яка не має адміністративної процесуальної дієздатності, а також у разі, якщо законний представник цих осіб не має права вести справу в суді з підстав, встановлених законом, суд зупиняє провадження у справі та ініціює перед органами опіки і піклування чи іншими органами, визначеними законом, питання про призначення чи заміну законного представника.

5. Законний представник самостійно здійснює процесуальні права та обов'язки сторони чи третьої особи, яку він представляє, діючи в її інтересах.

6. Законні представники можуть доручати ведення справи в суді іншим особам, які відповідно до закону мають право здійснювати представництво в суді.

7. Якщо дії законного представника суперечать інтересам особи, яку він представляє, суд може залучити до участі у справі відповідний орган чи особу, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб.

Стаття 57. Особи, які можуть бути представниками

1. Представником у суді може бути адвокат або законний представник.

2. У справах незначної складності та в інших випадках, визначених цим Кодексом, представником може бути фізична особа, яка відповідно до частини другої статті 43 цього Кодексу має адміністративну процесуальну дієздатність.

3. Органи або інші особи, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах малолітніх чи неповнолітніх осіб або осіб, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена, представляють у суді їх посадові особи, крім випадків, коли такі органи та особи є стороною чи третьою особою у справі.

4. Одна й та сама особа може бути одночасно представником або декількох позивачів, або декількох відповідачів, або декількох третіх осіб на одній стороні, за умови відсутності конфлікту інтересів між ними.

{Частина четверта статті 57 із змінами, внесеними згідно із Законом № 2234-VIII від 07.12.2017}

Стаття 58. Особи, які не можуть бути представниками

1. Не може бути представником в суді особа, яка бере участь у справі як секретар судового засідання, експерт, спеціаліст, перекладач та свідок, або є помічником судді, що розглядає справу.

2. Особа не може бути представником, якщо вона у цій справі представляє або представляла іншу особу, інтереси якої у цій справі суперечать інтересам її довірителя.

3. Особа не може бути представником, якщо вона є чи була медіатором під час проведення медіації щодо спору, пов'язаного із справою, що розглядається в суді.

{Статтю 58 доповнено новою частиною згідно із Законом № 1875-IX від 16.11.2021}

4. Судді, прокурори, слідчі, працівники підрозділів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, не можуть бути представниками в суді, крім випадків, коли вони діють від імені відповідних органів, що є стороною або третьою особою у справі, чи як законні представники сторони чи третьої особи.

Стаття 59. Документи, що підтверджують повноваження представників

1. Повноваження представників сторін та інших учасників справи мають бути підтверджені такими документами:

1) довіреністю фізичної або юридичної особи;

2) свідоцтвом про народження дитини або рішенням про призначення опікуном, піклувальником чи охоронцем спадкового майна.

2. Довіреність фізичної особи повинна бути посвідчена нотаріально або, у визначених законом випадках, іншою особою.

У разі задоволення заявленого клопотання щодо посвідчення довіреності фізичної особи на ведення справи, що розглядається, суд без виходу до нарадчої кімнати постановляє ухвалу, яка заноситься секретарем судового засідання до протоколу судового засідання, а сама довіреність або засвідчена підписом судді копія з неї приєднується до справи.

Довіреність фізичної особи, за зверненням якої прийнято рішення про надання їй безоплатної вторинної правничої допомоги, може бути посвідчена посадовою особою органу (установи), який прийняв таке рішення.

3. Довіреність від імені юридичної особи видається за підписом (електронним підписом) посадової особи, уповноваженої на це законом, установчими документами.

4. Повноваження адвоката як представника підтверджуються одним з таких документів:

1) довіреністю;

2) ордером, виданим відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»;

3) дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги, виданим відповідно до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу».

{Частина четверта статті 59 в редакції Закону № 3022-IX від 10.04.2023}

5. Відповідність копії документа, що підтверджує повноваження представника, оригіналу може бути засвідчена підписом судді.

6. Оригінали документів, зазначених у цій статті, копії з них, засвідчені суддею, або копії з них, засвідчені у визначеному законом порядку, приєднуються до матеріалів справи.

7. У разі подання представником заяви по суті справи в електронній формі він може додати до неї довіреність або ордер в електронній формі, підписані електронним підписом відповідно до Положення про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему та/або положень, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів).

{Частина сьома статті 59 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1416-IX від 27.04.2021}

8. У разі подання представником до суду заяви, скарги, клопотання він додає довіреність або інший документ, що посвідчує його повноваження, якщо в справі немає підтвердження такого повноваження на момент подання відповідної заяви, скарги, клопотання.

9. Довіреності або інші документи, які підтверджують повноваження представника і були посвідчені в інших державах, повинні бути легалізовані в установленому законодавством порядку, якщо інше не встановлено

міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 60. Повноваження представника в суді

1. Представник, який має повноваження на ведення справи в суді, здійснює від імені особи, яку він представляє, її процесуальні права та обов'язки.

2. Обмеження повноважень представника на вчинення певної процесуальної дії мають бути застережені у виданій йому довіреності або ордері.

3. Про припинення представництва або обмеження повноважень представника за довіреністю має бути повідомлено суду шляхом подання письмової заяви.

4. У разі припинення повноважень представника на здійснення представництва особи у справі він не може бути у цій самій справі представником іншої сторони, третьої особи на іншій стороні або третьої особи із самостійними вимогами на предмет спору.

5. Підстави і порядок припинення представництва за довіреністю, скасування довіреності та відмови представника від наданих йому повноважень визначаються Цивільним кодексом України.

2.7. КОДЕКС УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

(Відомості Верховної Ради Української РСР, 1984, д
одаток до № 51, ст.1122)

Розділ III. ОРГАНИ, УПОВНОВАЖЕНІ РОЗГЛЯДАТИ СПРАВИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Глава 21. ОСОБИ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ПРОВАДЖЕННІ В СПРАВІ ПРО АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Стаття 270. Законні представники та представники

Інтереси особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, і потерпілого, які є неповнолітніми або особами, що через свої фізичні або психічні вади не можуть самі здійснювати свої права у справах про адміністративні правопорушення, мають право представляти їх законні представники (батьки, усиновителі, опікуни, піклувальники).

Інтереси потерпілого може представляти представник – адвокат, інший фахівець у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи.

Законні представники та представники мають право знайомитися з матеріалами справи; заявляти клопотання; від імені особи, інтереси якої вони представляють, приносити скарги на рішення органу (посадової особи), який

розглядає справу.

Повноваження адвоката як представника потерпілого посвідчуються документами, зазначеними у частині другій статті 271 цього Кодексу.

{Стаття 270 із змінами, внесеними згідно з Законом № 5076-VI від 05.07.2012}

Стаття 271. Захисник

У розгляді справи про адміністративне правопорушення можуть брати участь адвокат, інший фахівець у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи. Ці особи мають право знайомитися з матеріалами справи; заявляти клопотання; за дорученням особи, яка його запросила, від її імені подавати скарги на рішення органу (посадової особи), який розглядає справу, а також мають інші права, передбачені законами України.

Повноваження адвоката на участь у розгляді справи підтверджуються довіреністю на ведення справи, посвідченою нотаріусом або посадовою особою, якій відповідно до закону надано право посвідчувати довіреності, або ордером чи дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, або договором про надання правової допомоги. До ордера обов'язково додається витяг з договору, в якому зазначаються повноваження адвоката або обмеження його прав на вчинення окремих дій як захисника. Витяг засвідчується підписами сторін.

Якщо особа є суб'єктом права на безоплатну вторинну правову допомогу, у розгляді справи про адміністративне правопорушення може брати участь адвокат, який призначений Центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Зазначений адвокат має права, передбачені частиною першою цієї статті та іншими законами.

Повноваження адвоката, призначеного Центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги, підтверджуються дорученням, що видається Центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

{Стаття 271 в редакції Закону № 2342-III від 05.04.2001; із змінами, внесеними згідно із Законами № 5076-VI від 05.07.2012, № 3460-VI від 02.06.2011}

РОЗДІЛ III.

ІНШІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. КОНЦЕПЦІЯ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ

(Схвалено Указом Президента України від 9 червня 2006 року № 509/2006)

I. Мета Концепції

Цією Концепцією встановлюються загальні принципи формування і функціонування системи безоплатної правової допомоги в Україні, а також повного або часткового фінансування правової допомоги за рахунок коштів державного бюджету.

Концепція формування системи безоплатної правової допомоги в Україні (далі – Концепція) спрямована на реалізацію права людини на доступ до правосуддя відповідно до Конституції України, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Міжнародного пакту про громадянські та політичні права.

Метою Концепції є створення засад для впровадження державної системи доступної та якісної правової допомоги, яка б відповідала потребам суспільства.

II. Сучасний стан надання безоплатної правової допомоги

На сучасному етапі стан надання безоплатної правової допомоги в Україні є незадовільним та таким, що не відповідає основним європейським вимогам забезпечення доступу особи до правосуддя.

Законодавство України містить окремі розрізнені положення, які регулюють питання щодо надання безоплатної правової допомоги, але системи, яка б забезпечувала реальний доступ осіб до такої допомоги, не створено.

Так, законодавство України надає право на безоплатну правову допомогу багатьом категоріям осіб, але до цього часу державне фінансування було передбачено лише для оплати правової допомоги у кримінальних справах у випадках, визначених Кримінально-процесуальним кодексом України.

Порядок призначення адвоката (захисника) через адвокатські об'єднання, як це передбачено Кримінально-процесуальним кодексом України, був запроваджений за інших історичних обставин і тому не враховує сучасних форм та умов функціонування адвокатської професії, а відтак не забезпечує надання якісної та своєчасної правової допомоги.

Для категорій осіб, визначених іншими законодавчими актами, не передбачено фінансування безоплатної правової допомоги, не визначено

порядку її одержання.

Передбачений чинним законодавством розмір оплати праці адвокатам з надання правової допомоги в кримінальних справах за призначенням становить 15 гривень за повний робочий день. Такий розмір оплати праці, а також ускладнена процедура підтвердження адвокатом його участі у цій категорії справ не сприяють забезпеченню систематичної та ініціативної участі адвокатів і належної якості правової допомоги, що надається за рахунок держави.

На даний час не сформовано єдиної державної політики у сфері забезпечення фізичних осіб безоплатною правовою допомогою.

Законодавством на Міністерство юстиції України покладено лише функцію оплати за рахунок держави участі адвоката у кримінальній справі за призначенням. Проте моніторинг фактичних потреб осіб у наданні безоплатної правової допомоги не проводиться, а бюджетне фінансування здійснюється на підставі застарілих показників.

III. Шляхи створення системи безоплатної правової допомоги

Створення ефективної системи безоплатної правової допомоги має відбуватись шляхом:

- 1) створення взаємопов'язаних складових системи – первинної та вторинної безоплатної правової допомоги;
- 2) забезпечення належного рівня та оптимального порядку оплати правової допомоги за рахунок державного бюджету;
- 3) встановлення чітких критеріїв доступу осіб до безоплатної правової допомоги;
- 4) створення ефективної моделі управління системою безоплатної правової допомоги та її фінансування.

1. Організація надання безоплатної первинної правової допомоги

Метою безоплатної первинної правової допомоги має бути інформування особи про зміст її права та порядок його реалізації, забезпечення можливостей досудового вирішення правових спорів, а також запобігання необґрунтованим часовим та фінансовим затратам особи на доступ до адвоката. Держава повинна забезпечувати організацію надання безоплатної первинної правової допомоги для всіх осіб.

Безоплатна первинна правова допомога має включати надання правової інформації, правових консультацій та роз'яснень, складання правових документів (звернень, довідок, запитів тощо), крім процесуальних, допомогу в доступі до вторинної безоплатної правової допомоги та альтернативних форм вирішення спору, зокрема медіації (посередництва).

Безоплатна первинна правова допомога повинна бути територіально доступною.

Законом можуть установлюватись часові межі надання безоплатної первинної правової допомоги.

Суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги є та/або

можуть бути:

органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в межах їх власних та делегованих повноважень;

юридичні особи публічного права, утворені органами місцевого самоврядування;

фізичні особи та юридичні особи приватного права, відбір яких здійснюється на підставі конкурсу (тендера).

2. Організація надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Метою безоплатної вторинної правової допомоги має бути забезпечення рівних можливостей доступу осіб до правосуддя.

Безоплатна вторинна правова допомога включає складання процесуальних документів, захист від обвинувачення, представництво особи в судах та інших державних органах.

Право особи на безоплатну вторинну правову допомогу визначається з урахуванням інтересів правосуддя та рівня матеріальної забезпеченості особи.

Відповідно до практики застосування Європейським судом з прав людини статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод необхідність надання правової допомоги в інтересах правосуддя має визначатись, зокрема, на підставі:

тяжкості обвинувачення та суворості можливого покарання;

складності правових та фактичних обставин справи;

скрутних життєвих обставин, в яких опинилась особа.

Інтереси правосуддя вимагають надання безоплатної правової допомоги кожній заарештованій або затриманій особі. При визначенні права на повну або часткову оплату правової допомоги за рахунок коштів державного бюджету має враховуватися рівень матеріальної забезпеченості особи. Критерії визначення рівня матеріальної забезпеченості особи має встановлювати Кабінет Міністрів України. Держава може передбачити механізм часткового відшкодування особою вартості наданої правової допомоги у випадках, установлених відповідним законом.

Реалізація завдань цієї Концепції має відбуватися поетапно. Починаючи з першого етапу впровадження системи безоплатної правової допомоги і протягом реалізації інших етапів право на безоплатну вторинну правову допомогу обов'язково повинно забезпечуватися:

1) особам, яких затримано або яких тримають під вартою чи позбавленим волі внаслідок притягнення до юридичної відповідальності або на інших підставах, передбачених законом;

2) особам, обвинуваченим у вчиненні злочину, якщо законом передбачена обов'язкова участь захисника, в тому числі в разі недостатності коштів для належної оплати захисника, та якщо особа не здатна самотійно в повному обсязі реалізувати своє право на захист (неповнолітні та особи, які опинились у складних життєвих обставинах: інваліди, обмежено дієздатні

особи тощо);

3) особам, яким чинними законами України гарантовано право на безоплатну правову допомогу в цивільних та адміністративних справах, а також у справах про адміністративні правопорушення.

Ураховуючи прагнення держави до розширення доступу осіб до безоплатної вторинної правової допомоги, кількість категорій справ та випадків, коли забезпечується право на вторинну правову допомогу, яка повністю або частково надається за рахунок державного бюджету, має зростати.

Відносини між державою і адвокатами у сфері безоплатної вторинної правової допомоги повинні ґрунтуватися на добровільній участі адвоката у наданні такої допомоги та виключно на підставі договору між адвокатом та державою.

З метою забезпечення високих стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги суб'єкти надання безоплатної вторинної правової допомоги мають відбиратися серед адвокатів за конкурсом (тендером).

Система безоплатної вторинної правової допомоги має передбачати різні форми договорів, які враховують особливості адвокатської професії, гарантії адвокатської діяльності, в тому числі збереження адвокатської таємниці. Договори мають передбачати конкретний обсяг безоплатної вторинної правової допомоги, за який сплачується винагорода, повну або часткову зайнятість адвоката в наданні такої допомоги, різні організаційні форми співпраці адвокатів і держави тощо. При цьому держава віддаватиме перевагу таким формам, які забезпечують ефективний доступ осіб до безоплатної вторинної правової допомоги, з одного боку, та враховують організаційні, економічні, регіональні, правові та інші фактори, з другого.

Держава зобов'язана забезпечити належний розмір винагороди адвоката. Цей розмір повинен відповідати фактичним затратам адвоката і адекватно співвідноситись із розмірами винагороди адвокатів поза межами системи безоплатної правової допомоги.

Конкретні організаційні форми співпраці за договором адвокатів та держави у наданні безоплатної правової допомоги мають визначатися відповідним законом про безоплатну правову допомогу та Законом України «Про адвокатуру».

Застосування договірної моделі надання безоплатної вторинної правової допомоги порівняно з існуючим нині «механізмом відшкодування» має забезпечувати гнучкість системи та можливість адаптувати її до потреб конкретного регіону, підвищення рівня професіоналізму адвокатів, які надаватимуть таку правову допомогу, можливість впливати на якість допомоги та завчасного планування витрат.

IV. Організація управління та фінансування системи безоплатної правової допомоги

Ефективне функціонування системи безоплатної правової допомоги в Україні повинно забезпечуватися шляхом створення моделі управління, в якій виконавча влада несе відповідальність за організацію та ефективну роботу системи, а також зміни підходів до формування бюджету системи через захищеність та гарантованість її щорічного фінансування.

Фінансування безоплатної правової допомоги має здійснюватись у достатньому обсязі за рахунок коштів державного бюджету, які мали б закріплюватися окремою захищеною статтею видатків у законі про Державний бюджет України на поточний рік. Додатковими засобами фінансування можуть бути інші джерела, при цьому обсяги бюджетного фінансування не можуть зменшуватись на суми, що надходять із додаткових джерел.

Міністерство юстиції України як провідний орган у системі центральних органів виконавчої влади щодо забезпечення реалізації державної правової політики має відповідати за функціонування системи безоплатної правової допомоги. Міністерство юстиції України має підготувати і внести в установленому порядку пропозиції щодо організації управління системою безоплатної правової допомоги, яка б забезпечувала:

координацію діяльності суб'єктів надання безоплатної правової допомоги;

надання методичної допомоги органам місцевого самоврядування в організації надання первинної правової допомоги;

проведення конкурсів (тендерів) з метою відбору суб'єктів надання безоплатної вторинної правової допомоги;

підготовку пропозицій щодо порядку та розміру оплати за надання правової допомоги за рахунок коштів державного бюджету;

укладення договорів з адвокатами про надання безоплатної вторинної правової допомоги;

розроблення разом із органами адвокатського самоврядування стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги та механізмів їх додержання;

розгляд заяв осіб про надання безоплатної вторинної правової допомоги; збирання та здійснення аналізу інформації про стан надання безоплатної правової допомоги, підготовку щорічних звітів;

формування пропозицій до проекту Державного бюджету України в частині забезпечення фінансування безоплатної вторинної правової допомоги;

розроблення пропозицій щодо вдосконалення функціонування системи безоплатної правової допомоги;

залучення представників професійних об'єднань (адвокатури, суддівського корпусу), задіяних у системі безоплатної правової допомоги, органів місцевого самоврядування до вирішення питань такої допомоги;

сприяння формуванню довіри суспільства до державної політики у цій сфері, контрольованість діяльності органу управління та прозорість

фінансування системи.

V. Послідовність формування системи безоплатної правової допомоги

Підготовчий етап формування системи безоплатної правової допомоги передбачає проведення експериментів з метою апробації різних організаційних форм надання безоплатної правової допомоги на підставі засад, визначених у цій Концепції.

За результатами узагальнення досвіду експериментів має бути розроблено проект закону про безоплатну правову допомогу, який визначатиме, зокрема, послідовність впровадження системи безоплатної правової допомоги, та подано його до Верховної Ради України.

Після прийняття закону має бути запроваджено новий дієвий механізм управління системою безоплатної правової допомоги і забезпечено його функціонування; розроблено та прийнято нормативно-правові акти на реалізацію закону; створено інфраструктуру безоплатної первинної та вторинної правової допомоги; розроблено систему контролю якості безоплатної правової допомоги.

Безоплатна первинна правова допомога впроваджується шляхом поступового розширення переліку адміністративно-територіальних одиниць, у межах яких утворюється її інфраструктура. Безоплатна вторинна правова допомога впроваджується в обсязі не меншому, ніж гарантований чинними законами України, з подальшим його збільшенням.

Таке формування ефективної системи безоплатної правової допомоги в Україні має здійснюватись з урахуванням проведення заходів, які безпосередньо пов'язані з реалізацією права на доступ до правосуддя, а саме:

реформуванням інституту адвокатури;

підготовкою нової редакції Кримінального кодексу України;

підготовкою нової редакції Кримінально-процесуального кодексу України;

підготовкою проекту Кодексу України про адміністративну відповідальність.

Реалізація зазначених заходів має відбуватися публічно, із залученням до обговорення реформи професійних об'єднань і громадськості, супроводжуватися широкою інформаційною підтримкою та постійним моніторингом функціонування системи безоплатної правової допомоги.

Глава Секретаріату
Президента України

О. РИБАЧУК

3.2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЗАТВЕРДЖЕНІ ПОСТАНОВАМИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

3.2.1. ПОРЯДОК ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ У ДЕРЖАВНОМУ БЮДЖЕТІ ДЛЯ ОПЛАТИ ПОСЛУГ ТА ВІДШКОДУВАННЯ ВИТРАТ АДВОКАТІВ, ЯКІ НАДАЮТЬ БЕЗОПЛАТНУ ВТОРИННУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ (Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 2013 р. № 130)

1. Цей Порядок визначає механізм використання коштів, передбачених у державному бюджеті за бюджетною програмою «Оплата послуг та відшкодування витрат адвокатів з надання безоплатної вторинної правової допомоги» (далі – бюджетні кошти).

2. Головним розпорядником бюджетних коштів є Мін'юст.

Відповідальним виконавцем бюджетної програми є Координаційний центр з надання правової допомоги (далі – Координаційний центр).

Розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня є Координаційний центр, його територіальні відділення – центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – центри).

3. Бюджетні кошти спрямовуються на:

1) оплату послуг та відшкодування витрат (оплату діяльності) з надання безоплатної вторинної правової допомоги адвокатів, які надавали таку допомогу протягом поточного бюджетного періоду, а також адвокатів, які розпочали надавати таку допомогу до початку поточного бюджетного періоду і надавали її до виникнення визначених законом підстав для припинення надання безоплатної вторинної правової допомоги;

{Підпункт 1 пункту 3 в редакції Постанови КМ № 192 від 18.06.2014}

{Підпункт 2 пункту 3 виключено на підставі Постанови КМ № 192 від 18.06.2014}

3) оплату праці адвокатів з надання громадянам правової допомоги у кримінальних провадженнях (кримінальних справах), які до 1 січня 2013 р. здійснювали захист за призначенням слідчого, прокурора, слідчого судді (суду), а також адвокатів, які розпочали здійснювати такий захист до 1 січня 2013 р. і здійснюють його до закінчення кримінального провадження (кримінальної справи);

4) оплату послуг перекладачів (сурдоперекладачів), які залучаються центрами для забезпечення надання безоплатної вторинної правової допомоги суб'єктам права на таку допомогу відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу», у разі, коли зазначені суб'єкти не володіють державною мовою та/або є глухими, німими або глухонімими;

{Пункт 3 доповнено підпунктом 4 згідно з Постановою КМ № 401 від 24.06.2016}

5) оплату послуг та відшкодування витрат медіаторів, включених до Реєстру медіаторів, які залучаються центрами для реалізації Програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення, для врегулювання конфлікту між такими неповнолітніми та потерпілими шляхом укладення угоди про застосування зазначеної Програми.

{Пункт 3 доповнено підпунктом 5 згідно з Постановою КМ № 445 від 03.06.2020; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 659 від 29.07.2020; в редакції Постанови КМ № 990 від 02.09.2022}

4. Оплата послуг та відшкодування витрат (оплата діяльності) адвокатів за рахунок бюджетних коштів, передбачені підпунктом 1 пункту 3 цього Порядку, здійснюються центрами відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. № 465 «Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу» (Офіційний вісник України, 2014 р., № 77, ст. 2189).

{Пункт 4 в редакції Постанови КМ № 192 від 18.06.2014; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 401 від 24.06.2016}

5. Оплата праці адвокатів за рахунок бюджетних коштів, передбачена підпунктом 3 пункту 3 цього Порядку, здійснюється центрами в розмірі 2,5 відсотка місячного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установленого на 1 січня календарного року, за годину роботи адвоката під час здійснення кримінального провадження.

{Абзац перший пункту 5 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 335 від 18.05.2017 – застосовується з 1 січня 2017 року}

Підставою для оплати праці адвокатів з надання правової допомоги громадянам у кримінальних провадженнях (кримінальних справах) у таких випадках є постанова слідчого, прокурора чи ухвала слідчого судді (суду) та оформлена ними згідно з додатком 1 до цього Порядку довідка про участь адвоката у кримінальному провадженні (кримінальній справі).

Копія відповідної постанови (ухвали) та довідка про участь адвоката у кримінальному провадженні (кримінальній справі) подаються керівнику адвокатського об'єднання (адвокатського бюро) або адвокату, якщо він працює індивідуально, який складає довідку-розрахунок у трьох примірниках згідно з додатком 2 до цього Порядку.

Керівник адвокатського об'єднання (адвокатського бюро) або адвокат надсилає один примірник довідки-розрахунка слідчому, прокурору чи слідчому судді (суду), який долучає його до кримінального провадження, другий – подає центру, третій – зберігається у справах адвокатського об'єднання (адвокатського бюро, адвоката). До кожного примірника довідки-розрахунка додаються документи, на підставі яких вона складена.

{Абзац п'ятий пункту 5 виключено на підставі Постанови КМ № 192 від 18.06.2014}

{Абзац шостий пункту 5 виключено на підставі Постанови КМ № 192 від 18.06.2014}

Центри проводять перевірку отриманих від адвокатських об'єднань (адвокатських бюро, адвокатів) довідок-розрахунків та документів, що до них додаються, і в разі виявлення помилок у розрахунку суми коштів, що підлягає виплаті адвокату, або інших помилок, у зв'язку з чим неможливо здійснити оплату, такі документи повертаються для доопрацювання із зазначенням причини повернення.

Центри перераховують бюджетні кошти адвокатським об'єднанням (адвокатським бюро, адвокатам) протягом 30 днів після одержання від них довідок-розрахунків та документів, що до них додаються.

5-1. Оплата послуг перекладачів (сурдоперекладачів) за рахунок бюджетних коштів, передбачена підпунктом 4 пункту 3 цього Порядку, здійснюється центрами на підставі укладених договорів щодо надання послуг перекладу, у тому числі з фізичними особами – підприємцями/юридичними особами, згідно з вимогами цивільного законодавства.

{Порядок доповнено пунктом 5-1 згідно з Постановою КМ № 401 від 24.06.2016; в редакції Постанови КМ № 1048 від 20.12.2017}

5-2. Оплата послуг медіаторів за рахунок бюджетних коштів, передбачена підпунктом 5 пункту 3 цього Порядку, здійснюється центрами в розмірі 5 відсотків місячного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установленого на 1 січня календарного року, за годину підготовки та проведення медіації, у тому числі спілкування з підозрюваним та потерпілим.

{Абзац перший пункту 5-2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 990 від 02.09.2022}

Підставою для оплати послуг є доручення центру для проведення медіації, акт про надання послуг та/або надання документів, що підтверджують надання послуг.

За наявності підтвердних документів центрами відшкодовуються медіаторам витрати, пов'язані з підготовкою та проведенням медіації, на:

{Абзац третій пункту 5-2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 990 від 02.09.2022}

проїзд транспортом загального користування (крім авіаційного, залізничного у м'яких вагонах поїздів, морського та річкового). Документами, що підтверджують використання транспорту загального користування, є відповідні проїзні квитки та/або квитанції (чеки) про сплату вартості проїзду;

придбання пально-мастильних матеріалів відповідно до нормативів, визначених для бюджетних установ, у разі використання власного транспортного засобу у сільській місцевості або за відсутності сполучення транспортом загального користування з урахуванням відстані від місця проживання адвоката або його робочого місця до місця підготовки і проведення медіації та в зворотному напрямку. Для моделей (модифікацій) автомобілів, що не передбачені зазначеними нормативами, допускається застосування технологічних норм, наведених у документації заводу, – виробника автомобіля, зокрема розміщених на офіційних веб-сайтах

дистриб'ютора чи уповноваженого дилера таких моделей автомобілів в Україні.

{Абзац п'ятий пункту 5-2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 659 від 29.07.2020}

Документами, що підтверджують використання власного транспортного засобу, є копії реєстраційного документа на такий транспортний засіб чи документа, що підтверджує право користування ним (якщо в реєстраційному документі зазначений інший власник), посвідчення водія, а також копія квитанції (чека) на придбання пально-мастильних матеріалів на загальну суму не менше, ніж та, що підлягає відшкодуванню. Пально-мастильні матеріали повинні бути придбані до моменту видання відповідного доручення для проведення медіації, але не раніше ніж за 30 днів або протягом дії відповідного доручення.

{Порядок доповнено пунктом 5-2 згідно з Постановою КМ № 445 від 03.06.2020}

6. Відкриття рахунків, реєстрація, облік бюджетних зобов'язань в органах Казначейства та проведення операцій, пов'язаних з використанням бюджетних коштів, здійснюються в установленому законодавством порядку.

7. Перерахування бюджетних коштів адвокатським об'єднанням (адвокатським бюро, адвокатам) здійснюється на підставі поданих ними документів.

8. Заборгованість за бюджетними зобов'язаннями минулих років, узятих на облік органами Казначейства, підлягає погашенню у поточному бюджетному періоді.

9. Складення та подання фінансової та бюджетної звітності про використання бюджетних коштів, звіту про виконання паспорта бюджетної програми (у тому числі за результативними показниками), а також контроль за цільовим та ефективним витрачанням бюджетних коштів здійснюються в установленому законодавством порядку.

3.2.2. ПОЛОЖЕННЯ ПРО КООРДИНАЦІЙНИЙ ЦЕНТР З НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

(Затверджено постановою Кабінету Міністрів України
від 6 червня 2012 р. № 504)

1. Координаційний центр з надання правової допомоги (далі – Координаційний центр) утворений з метою формування та забезпечення функціонування в Україні ефективної системи безоплатної правової допомоги, забезпечення її доступності та якості.

{Пункт 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 110 від 11.03.2015}

2. Координаційний центр є державною установою і належить до сфери

управління Мін'юсту.

3. У своїй діяльності Координаційний центр керується Конституцією і законами України, указами Президента України, постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції і законів України, актами Кабінету Міністрів України, Мін'юсту, іншими нормативно-правовими актами та цим Положенням.

{Пункт 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 249 від 09.07.2014}

4. Офіційне найменування Координаційного центру:
українською мовою – Координаційний центр з надання правової допомоги;

англійською мовою – Coordination Centre for Legal Aid Provision.

{Абзац третій пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 110 від 11.03.2015}

5. Координаційний центр є юридичною особою, має печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням, самостійний баланс, рахунки в органах Казначейства.

6. Майно Координаційного центру утворюється за рахунок:

1) майна, переданого йому в установленому порядку Мін'юстом, а також підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності;

2) коштів державного бюджету, що виділяються для забезпечення його діяльності;

3) коштів, що надходять відповідно до укладених цивільно-правових договорів;

4) майна та коштів, що надходять у рамках проектів та програм міжнародної технічної допомоги.

7. Координаційний центр володіє, користується та розпоряджається належним йому майном на праві оперативного управління відповідно до законодавства.

8. Майно та кошти Координаційного центру спрямовуються на забезпечення виконання покладених на нього завдань і покриття витрат, пов'язаних з провадженням його діяльності.

9. Координаційний центр несе фінансову відповідальність за своїми зобов'язаннями у межах належного йому майна відповідно до законодавства.

10. Умови оплати праці працівників Координаційного центру затверджуються Кабінетом Міністрів України.

11. Штатний розпис та кошторис Координаційного центру затверджуються державним секретарем Мін'юсту у межах виділених бюджетних асигнувань.

{Пункт 11 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 247 від 20.03.2019}

12. Основними завданнями Координаційного центру є:

1) організаційне, експертно-аналітичне, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення здійснення повноважень Мін'юсту у сфері надання

безоплатної правової допомоги;

2) проведення аналізу практики правозастосування з питань надання безоплатної правової допомоги;

3) внесення на розгляд Міністра юстиції пропозицій щодо формування та реалізації державної політики у зазначеній сфері;

4) розроблення та подання на затвердження Мін'юсту стандартів якості надання безоплатної правової допомоги;

{Пункт 12 доповнено підпунктом 4 згідно з Постановою КМ № 110 від 11.03.2015}

4-1) розроблення та затвердження правил проведення медіації відповідно до вимог Закону України «Про медіацію»;

{Пункт 12 доповнено підпунктом 4-1 згідно з Постановою КМ № 990 від 02.09.2022}

5) управління системою безоплатної вторинної правової допомоги;

{Пункт 12 доповнено підпунктом 5 згідно з Постановою КМ № 110 від 11.03.2015}

б) координація діяльності спеціалізованих установ з надання безоплатної первинної правової допомоги;

{Пункт 12 доповнено підпунктом 6 згідно з Постановою КМ № 110 від 11.03.2015}

7) формування і ведення у встановленому порядку Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу;

{Пункт 12 доповнено підпунктом 7 згідно з Постановою КМ № 110 від 11.03.2015}

7-1) формування і ведення у встановленому порядку Реєстру медіаторів, які залучаються центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

{Пункт 12 доповнено підпунктом 7-1 згідно з Постановою КМ № 990 від 02.09.2022}

8) забезпечення функціонування та розвитку комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання безоплатної правової допомоги;

{Пункт 12 доповнено підпунктом 8 згідно з Постановою КМ № 110 від 11.03.2015}

9) організація підвищення кваліфікації адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.

{Пункт 12 доповнено підпунктом 9 згідно з Постановою КМ № 110 від 11.03.2015}

13. Координаційний центр відповідно до покладених на нього завдань:

1) розробляє проекти актів законодавства у сфері надання безоплатної правової допомоги та вносить їх Мін'юсту;

2) збирає, узагальнює, аналізує і поширює правову, наукову та іншу інформацію з питань надання правової допомоги;

3) організовує і проводить семінари, конференції, тренінги, виставки, інші заходи, у тому числі міжнародні;

{Підпункт 3 пункту 13 в редакції Постанови КМ № 110 від 11.03.2015}

4) здійснює методичне забезпечення і консультаційну підтримку з питань надання безоплатної правової допомоги органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, а також утворених ними спеціалізованих установ та громадських приймалень з надання безоплатної первинної правової допомоги, надає роз'яснення щодо застосування законодавства у відповідній сфері;

5) сприяє удосконаленню чинних та впровадженню нових стандартів і процедур у сфері надання безоплатної правової допомоги з урахуванням світової практики;

6) забезпечує впровадження сучасних інформаційних технологій у сфері надання безоплатної правової допомоги;

7) забезпечує проведення наукових досліджень і прикладних розробок, зокрема підготовку оглядів законодавства України та іноземних держав з питань надання правової допомоги та практики його застосування, словників, довідників, збірок, науково-практичних коментарів, методичних рекомендацій та посібників;

8) забезпечує заснування друкованих медіа, видання та розповсюдження книг, іншої друкованої продукції, у тому числі на платній основі, виготовлення та розміщення соціальної реклами, виготовлення, тиражування і розповсюдження відео- та аудіопродукції;

{Підпункт 8 пункту 13 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 630 від 24.06.2023}

9) забезпечує за дорученням Міністра юстиції або його першого заступника підготовку і виконання державних цільових та інших програм, у тому числі проектів та програм міжнародної технічної допомоги;

10) забезпечує за рішенням Мін'юсту утворення регіональних та місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, у тому числі міжрегіональних ресурсно-комунікаційних (правових) платформ, як своїх територіальних відділень;

{Підпункт 10 пункту 13 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 110 від 11.03.2015; в редакції Постанови КМ № 575 від 09.08.2017}

10-1) взаємодіє з Наглядною радою Координаційного центру;

{Пункт 13 доповнено підпунктом 10-1 згідно з Постановою КМ № 247 від 20.03.2019}

11) взаємодіє з іноземними та міжнародними організаціями, а також їх представництвами в Україні з питань, що належать до його компетенції;

12) взаємодіє з громадськими організаціями з метою збирання, проведення аналізу, узагальнення, обговорення та використання кращих напрацювань з питань надання безоплатної правової допомоги;

13) забезпечує проведення в межах своїх повноважень та відповідно до міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, моніторингу діяльності органів виконавчої влади з виконання взятих на себе Україною зобов'язань щодо надання безоплатної правової

допомоги;

14) затверджує Регламент центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

{Підпункт 14 пункту 13 в редакції Постанови КМ № 110 від 11.03.2015}

15) забезпечує проведення моніторингу якості надання адвокатами безоплатної вторинної правової допомоги;

{Підпункт пункту 13 в редакції Постанови КМ № 110 від 11.03.2015}

15-1) забезпечує проведення моніторингу якості надання медіаторами послуг з медіації;

{Пункт 13 доповнено підпунктом 15-1 згідно з Постановою КМ № 990 від 02.09.2022}

16) проводить моніторинг доступності безоплатної вторинної правової допомоги;

{Підпункт пункту 13 в редакції Постанови КМ № 110 від 11.03.2015}

17) приймає рішення про виключення адвокатів з Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу;

{Підпункт пункту 13 в редакції Постанови КМ № 110 від 11.03.2015; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 247 від 20.03.2019}

18) контролює діяльність центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

{Підпункт пункту 13 в редакції Постанови КМ № 110 від 11.03.2015}

19) проводить перевірки діяльності центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги у порядку, затвердженому Мін'юстом;

{Підпункт пункту 13 в редакції Постанови КМ № 110 від 11.03.2015}

20) виконує інші функції відповідно до законодавства.

{Підпункт пункту 13 в редакції Постанови КМ № 110 від 11.03.2015}

14. Координаційний центр для виконання покладених на нього завдань має право:

1) самостійно провадити діяльність згідно із затвердженими в установленому порядку планами та кошторисами;

2) одержувати в установленому законодавством порядку безоплатно від органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування необхідні інформацію, документи і матеріали;

3) утворювати робочі групи, тимчасові наукові і творчі колективи, зокрема за участю представників органів державної влади та органів місцевого самоврядування за погодженням з їх керівниками;

4) залучати спеціалістів органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками), вчених, представників громадських організацій (за згодою) до розгляду питань, що належать до його компетенції;

5) залучати на підставі укладених цивільно-правових і трудових договорів до своєї діяльності консультантів, експертів, у тому числі іноземних, наукові установи, адвокатів, адвокатські об'єднання, юридичні та консалтингові фірми, інших суб'єктів господарювання;

б) здійснювати закупівлю товарів, робіт і послуг для потреб Координаційного центру і його територіальних відділень у встановленому законодавством порядку;

{Підпункт б пункту 14 в редакції Постанови КМ № 110 від 11.03.2015}

7) одержувати гранти та іншу міжнародну технічну допомогу від країн-донорів та міжнародних організацій в установленому законодавством порядку;

8) виступати реципієнтом проектів та програм міжнародної технічної допомоги;

9) розробляти проекти нормативно-правових актів, науково-практичні коментарі, методичні рекомендації з питань, що належать до його компетенції, у тому числі на замовлення органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій.

15. Координаційний центр у межах повноважень, на основі та на виконання Конституції і законів України, указів Президента України, постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції і законів України, актів Кабінету Міністрів України, доручень Прем'єр-міністра України, Міністра юстиції видає накази, організовує і контролює їх виконання.

{Пункт 15 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 249 від 09.07.2014}

15-1. З метою забезпечення ефективної реалізації державної політики у сфері надання безоплатної правової допомоги, незалежності та прозорості управління системою надання безоплатної правової допомоги Мін'юст утворює Наглядову раду Координаційного центру (далі – Наглядова рада).

Основними завданнями та функціями Наглядової ради є:

схвалення за поданням директора Координаційного центру:

- пропозицій щодо стратегічних та пріоритетних напрямів розвитку системи надання безоплатної правової допомоги та удосконалення її структури;

- річних планів діяльності та звітів Координаційного центру;

надання директору Координаційного центру консультативної допомоги щодо стратегічних питань діяльності Координаційного центру та його територіальних відділень;

ідентифікація та оцінювання ризиків (політичних, фінансових та інших), надання директору Координаційного центру рекомендацій щодо шляхів запобігання виникненню ризиків або усунення їх та пропозицій щодо мінімізації можливих негативних наслідків;

оцінювання діяльності директора Координаційного центру шляхом заслуховування щорічного, зокрема фінансового звіту про функціонування системи надання безоплатної правової допомоги, та визнання за результатами такого оцінювання роботи директора Координаційного центру задовільною чи незадовільною;

{Абзац восьмий пункту 15-1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 875 від 23.09.2020}

здійснення нагляду за діяльністю системи надання безоплатної правової допомоги;

здійснення інших повноважень, визначених положенням про Наглядову раду, що затверджується Мін'юстом.

Наглядова рада складається з дев'яти членів. Склад Наглядової ради затверджується Мін'юстом. Засідання Наглядової ради є правоможним, якщо на ньому присутні не менше 2/3 її членів. Рішення про визнання роботи директора Координаційного центру задовільною чи незадовільною приймається 2/3 голосів від складу Наглядової ради та подається на розгляд Міністру юстиції. Члени Наглядової ради виконують свої обов'язки на громадських засадах.

{Абзац одинадцятий пункту 15-1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 875 від 23.09.2020}

Порядок проведення конкурсу щодо обрання членів Наглядової ради затверджується Мін'юстом. Склад конкурсної комісії формується з восьми осіб: чотирьох осіб, які є працівниками Мін'юсту або особами, рекомендованими Мін'юстом, та чотирьох осіб, рекомендованих міжнародними партнерами, що протягом тривалого часу співпрацюють з Координаційним центром.

Організаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності Наглядової ради здійснюється Координаційним центром.

{Положення доповнено пунктом 15-1 згідно з Постановою КМ № 247 від 20.03.2019}

16. Координаційний центр очолює директор, який призначається на посаду і звільняється з посади Міністром юстиції. З метою добору осіб, здатних професійно виконувати посадові обов'язки директора, на зайняття вакантної посади директора проводиться конкурс у порядку, визначеному Мін'юстом. Міністр юстиції призначає директора за рекомендаціями Наглядової ради щодо кандидатів, які отримали три найвищі конкурсні бали за результатами проведеного конкурсу та інформація стосовно яких передана їй комісією з відбору кандидатів на посаду директора Координаційного центру з надання правової допомоги. Такі рекомендації повинні містити обґрунтування щодо доцільності призначення на посаду директора Координаційного центру кожного з кандидатів, який успішно пройшов конкурс.

{Абзац перший пункту 16 в редакції Постанови КМ № 247 від 20.03.2019; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 875 від 23.09.2020}

Директором Координаційного центру може бути особа, яка має вищу освіту другого рівня за ступенем магістра за галуззю знань «Право» або «Управління та адміністрування», або «Публічне управління та адміністрування», або «Міжнародні відносини», має досвід роботи не менше трьох років на керівних посадах в органах державної влади та/або місцевого самоврядування та/або керівних посадах на підприємствах, в установах та

організаціях незалежно від форми власності та/або не менше п'яти років у галузі права, вільно володіє державною мовою.

{Абзац другий пункту 16 в редакції Постанови КМ № 585 від 09.08.2017}

У період воєнного стану директор Координаційного центру призначається Міністром юстиції без проведення конкурсу на підставі поданої особою заяви, заповненої особової картки встановленого зразка та документів, що підтверджують наявність у такої особи громадянства України, освіти та досвіду роботи згідно з вимогами, встановленими абзацом другим цього пункту.

{Пункт 16 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 161 від 24.02.2023}

Особа, призначена на посаду директора Координаційного центру у період воєнного стану, подає декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування за рік, що передує року призначення на посаду, передбачену Законом України «Про запобігання корупції», та документ про підтвердження рівня володіння державною мовою відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» протягом трьох місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні у разі, коли такі документи не були подані нею раніше.

{Пункт 16 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 161 від 24.02.2023}

Після припинення чи скасування воєнного стану в Україні, але не пізніше ніж протягом шести місяців з дня його припинення чи скасування, на посаду директора Координаційного центру оголошується конкурс відповідно до абзацу першого цього пункту. Граничний строк перебування особи, яку призначено на посаду директора Координаційного центру під час воєнного стану, становить 12 місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні.

{Пункт 16 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 161 від 24.02.2023}

{Пункт 16 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 110 від 11.03.2015; в редакції Постанови КМ № 304 від 26.04.2017}

17. Директор Координаційного центру:

1) очолює Координаційний центр, здійснює керівництво його діяльністю та системою безоплатної вторинної правової допомоги;

{Підпункт 1 пункту 17 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 110 від 11.03.2015}

2) несе персональну відповідальність за виконання покладених на Координаційний центр завдань;

3) визначає пріоритети і стратегічні напрями роботи, затверджує плани діяльності Координаційного центру та його територіальних відділень;

4) представляє Координаційний центр у відносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, юридичними і

фізичними особами;

5) подає на розгляд Міністра юстиції пропозиції Координаційного центру щодо формування і реалізації державної політики у сфері надання безоплатної правової допомоги, зокрема проекти законів та інших нормативно-правових актів;

6) розпоряджається майном та коштами Координаційного центру відповідно до законодавства;

7) затверджує:

структуру Координаційного центру та положення про його структурні підрозділи;

положення про територіальні відділення Координаційного центру, їх типову структуру та типові положення про структурні підрозділи таких територіальних відділень;

кваліфікаційні вимоги до працівників Координаційного центру та його територіальних відділень;

{Підпункт 7 пункту 17 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 110 від 11.03.2015; в редакції Постанови КМ № 575 від 09.08.2017}

8) подає на розгляд державного секретаря Мін'юсту проекти штатного розпису та кошторису Координаційного центру, затверджує штатний розпис та кошторис регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

{Підпункт 8 пункту 17 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 110 від 11.03.2015, № 989 від 21.12.2016, № 247 від 20.03.2019}

9) видає обов'язкові до виконання працівниками Координаційного центру та його територіальних відділень накази і доручення;

10) призначає на посади і звільняє з посад працівників Координаційного центру, керівників його територіальних відділень та їх заступників, розподіляє обов'язки між ними;

11) забезпечує відповідно до законодавства оплату праці працівників Координаційного центру;

11-1) бере участь у засіданнях Наглядової ради з правом дорадчого голосу;

{Пункт 17 доповнено підпунктом 11-1 згідно з Постановою КМ № 247 від 20.03.2019}

11-2) вносить пропозиції до порядку денного засідань Наглядової ради, подає пропозиції, необхідні матеріали з питань, що розглядаються Наглядовою радою;

{Пункт 17 доповнено підпунктом 11-2 згідно з Постановою КМ № 247 від 20.03.2019}

11-3) скликає у разі потреби позачергові засідання Наглядової ради щодо стратегічних питань діяльності системи надання безоплатної правової допомоги;

{Пункт 17 доповнено підпунктом 11-3 згідно з Постановою КМ № 247 від 20.03.2019}

11-4) звітує перед Наглядовою радою про функціонування системи надання безоплатної правової допомоги;

{Пункт 17 доповнено підпунктом 11-4 згідно з Постановою КМ № 247 від 20.03.2019}

12) здійснює інші повноваження відповідно до законодавства.

3.2.3. ПОРЯДОК ОПЛАТИ ПОСЛУГ ТА ВІДШКОДУВАННЯ ВИТРАТ АДВОКАТІВ, ЯКІ НАДАЮТЬ БЕЗОПЛАТНУ ВТОРИННУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ

(Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. № 465 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2016 р. № 1048))

1. Цей Порядок визначає механізм виплати винагороди, відшкодування витрат, пов'язаних з наданням безоплатної вторинної правової допомоги (далі – правова допомога), адвокатам, які надають безоплатну вторинну правову допомогу (далі – адвокати).

{Пункт 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1049 від 20.12.2017}

2. Розмір винагороди адвокатів обчислюється відповідно до Методики обчислення розміру винагороди адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. № 465.

3. За наявності підтвердних документів адвокатам відшкодовуються витрати, пов'язані з наданням правової допомоги, на:

1) проїзд транспортом загального користування (крім авіаційного, залізничного у м'яких вагонах поїздів, суден морського та річкового транспорту). Документами, що підтверджують використання транспорту загального користування, є відповідні проїзні квитки та/або квитанції (чеки) про сплату вартості проїзду;

2) придбання пально-мастильних матеріалів відповідно до нормативів, визначених для бюджетних установ, у разі використання власного транспортного засобу у нічний час або сільській місцевості або за відсутності сполучення транспортом загального користування з урахуванням відстані від місця проживання адвоката або його робочого місця до місця надання правової допомоги та в зворотному напрямку. Для моделей (модифікацій) автомобілів, що не передбачені зазначеними нормативами, допускається застосування технологічних норм, наведених у документації заводу-виробника автомобіля, зокрема розміщених на офіційних веб-сайтах дистриб'ютора чи уповноваженого дилера таких моделей автомобілів в Україні.

{Абзац перший підпункту 2 пункту 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 945 від 15.11.2019}

Документами, що підтверджують використання власного транспортного

засобу, є копії реєстраційного документа на такий засіб чи документа, що підтверджує право користування даним транспортним засобом (якщо в реєстраційному документі зазначений інший власник), посвідчення водія, а також копія квитанції (чека) на придбання пально-мастильних матеріалів на загальну суму, не меншу ніж та, що підлягає відшкодуванню. Пально-мастильні матеріали повинні бути придбані до моменту видання відповідного доручення для надання безоплатної вторинної правової допомоги, але не раніше ніж за 30 днів або протягом дії відповідного доручення;

3) відрядження за межі регіону (добові, витрати, пов'язані з найманням житлового приміщення) з метою побачення з клієнтом, ознайомлення з матеріалами справи, опитування осіб, участі у судовому засіданні, а також у разі зміни підсудності кримінального провадження чи підслідності кримінального правопорушення, зміни місця тримання під вартою підозрюваного, обвинуваченого чи відбування покарання засудженої особи, якій адвокат надає правову допомогу, – відповідно до норм, установлених законодавством для працівників бюджетних установ. Документами, що підтверджують витрати на відрядження, є розрахункові документи відповідно до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» та Податкового кодексу України;

4) відправлення рекомендованих листів та/або інших поштових відправлень з оголошеною цінністю (з описом вкладення) щодо оскарження вироків або ухвал суду апеляційної інстанції стосовно вироків суду першої інстанції, пересилання яких здійснюється національним оператором поштового зв'язку (поштові витрати). Документами, що підтверджують поштові витрати, є розрахункові документи відповідно до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг»;

{Пункт 3 доповнено підпунктом 4 згідно з Постановою КМ № 945 від 15.11.2019}

5) придбання медичних масок, захисних рукавичок у разі надання правової допомоги під час карантину або надання такої допомоги особам, у яких виявлено інфекційну хворобу. Документами, що підтверджують витрати з придбання засобів індивідуального захисту, є розрахункові документи відповідно до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг», а в разі надання правової допомоги особі, у якої виявлено інфекційну хворобу, – також відповідна медична довідка про наявність такої хвороби.

{Пункт 3 доповнено підпунктом 5 згідно з Постановою КМ № 660 від 29.07.2020}

4. Виплата адвокатам винагороди за надану ними правову допомогу і відшкодування витрат, пов'язаних з наданням такої допомоги, здійснюються на підставі доручення для надання безоплатної вторинної правової допомоги та акта надання безоплатної вторинної правової допомоги з відповідними

додатками (далі – акт), складеного за формою, затвердженою Мін'юстом.

{Абзац перший пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 511 від 20.06.2018}

Адвокат подає складений ним акт до відповідного центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у строки, визначені у контракті (договорі).

Відповідальність за достовірність інформації, зазначеної в акті, несе адвокат згідно із законом.

{Порядок в редакції Постанови КМ № 1048 від 21.12.2016}

3.2.4. МЕТОДИКА ОБЧИСЛЕННЯ РОЗМІРУ ВІНАГОРОДИ АДВОКАТІВ, ЯКІ НАДАЮТЬ БЕЗОПЛАТНУ ВТОРИННУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ

(Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. № 465 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2016 р. № 1048))

1. Ця Методика визначає механізм обчислення розміру винагороди адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу (далі – правова допомога), на постійній основі за контрактом або на тимчасовій основі на підставі договору з центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – центр) суб'єктам права на таку допомогу, визначеним статтею 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу».

1-1. Розмір винагороди адвоката за надання правової допомоги, розрахований згідно з цією Методикою, не може перевищувати граничних значень, наведених у таблиці 1.

Таблиця 1

Граничні значення розміру винагороди адвоката за надання правової допомоги

Випадок	Кількість розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня календарного року, в якому адвокатом подається акт надання безоплатної вторинної правової допомоги з додатками (далі – акт) до відповідного центру	
	у разі, коли тривалість стадії процесу (провадження) перевищує або становить один рік	у разі, коли тривалість стадії процесу (провадження) перевищує один рік
Стадія кримінального провадження*:		
досудове розслідування	7,5	9,5
у суді першої інстанції	15,5	19,5
у суді апеляційної інстанції	8	10
у суді касаційної інстанції	9	11,5

Стадія провадження у суді під час представництва інтересів клієнта**:		
першої інстанції	10	13
апеляційної інстанції	5,5	6,5
касаційної інстанції	6	7,5
перегляд рішень за нововиявленими обставинами/за виключними обставинами	5,5	6,5
Територія, де надавалася правова допомога***:		
в межах району, міста загальнодержавного або обласного (республіканського Автономної Республіки Крим) значення, де розташоване робоче місце адвоката	3	
за межами району, міста загальнодержавного або обласного (республіканського Автономної Республіки Крим) значення, де розташоване робоче місце адвоката, але у межах відповідного регіону	4,5	
за межами регіону, де розташоване робоче місце адвоката	6	

Для розрахунку розміру винагороди адвоката згідно з формулами, наведеними у:* пунктах 4 і 5 цієї Методики;

** пункті 6 цієї Методики;

*** пункті 8 цієї Методики.

{Методика доповнено пунктом 1¹ згідно з Постановою КМ № 1049 від 20.12.2017; в редакції Постанови КМ № 511 від 20.06.2018}

1-2. Для цілей цієї Методики документами процесуального характеру вважаються виключно документи, передбачені відповідними процесуальними кодексами.

{Методика доповнено пунктом 1-2 згідно з Постановою КМ № 1049 від 20.12.2017}

2. Розмір оплати за годину роботи адвоката з надання правової допомоги ($O_{\text{год}}$) становить:

2,5 відсотка розміру прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на момент подання адвокатом акта, – якщо відповідна стадія провадження чи процесу або остання дія адвоката в межах виконання доручення центру завершилася до 1 січня 2018 року;

5 відсотків розміру прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на момент подання адвокатом акта, – починаючи з 1 січня 2018 року.

{Пункт 2 в редакції Постанови КМ № 1049 від 20.12.2017}

3. Розмір винагороди адвоката за надання правової допомоги:

особі, до якої застосовано адміністративне затримання та/або адміністративний арешт;

особі, яка відповідно до положень кримінального процесуального законодавства вважається затриманою та/або стосовно якої обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою;

у разі залучення до окремої процесуальної дії;

у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією) ($R_{\text{затр./ОПД/екс}}$), обчислюється за такою формулою:

$R_{\text{затр./ОПД/екс}} = (2 \times K_{\text{виїздів}} + 2 \times K_{\text{ос. кат}} \times K_{\text{дій}} \times K_{\text{оск}} \times K_{\text{прип}}) \times O_{\text{год}} \times K_{\text{ос. час}} \times K_{\text{звіт}}$,

де 2 – розрахунковий час (у годинах), що витрачається адвокатом на проїзд для конфіденційного побачення з особою, якій надається правова допомога, участі у процесуальних діях та/або збирання доказів, а також у зворотному напрямку;

$K_{\text{виїздів}}$ – кількість виїздів адвоката для побачення з особою, якій надається правова допомога, участі у процесуальних діях та/або збирання доказів;

2 – мінімальний розрахунковий час (у годинах), що витрачається адвокатом на надання правової допомоги особі;

$K_{\text{ос. кат}}$ – коефіцієнт особливої категорії особи, якій надається правова допомога, що застосовується у випадках та із значеннями, наведеними в підпункті 3.1 пункту 3 цієї Методики;

$K_{\text{дій}}$ – коефіцієнт кількості дій адвоката з надання правової допомоги, значення якого наведено в підпункті 3.2 пункту 3 цієї Методики;

$K_{\text{оск}}$ – коефіцієнт оскарження рішення щодо обрання запобіжного заходу особі, якій надається правова допомога, або рішення про екстрадицію, що застосовується у випадках та із значеннями, наведеними в підпункті 3.3 пункту 3 цієї Методики;

$K_{\text{прип}}$ – коефіцієнт припинення участі адвоката до завершення строку дії доручення для надання правової допомоги, що застосовується у випадках та із значеннями, наведеними в підпункті 3.4 пункту 3 цієї Методики;

$O_{\text{год}}$ – розмір оплати за годину роботи адвоката з надання правової допомоги, що наведений у пункті 2 цієї Методики;

$K_{\text{ос. час}}$ – коефіцієнт особливого часу надання правової допомоги, що застосовується у випадках та із значеннями, наведеними в підпункті 3.5 пункту 3 цієї Методики;

$K_{\text{звіт}}$ – коефіцієнт подання адвокатом акта, значення якого наведені в підпункті 3.6 пункту 3 цієї Методики.

У разі надання правової допомоги особі, яка відповідно до положень кримінального процесуального законодавства вважається затриманою та/або стосовно якої обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, зазначена формула застосовується для обчислення розміру винагороди адвоката за надання правової допомоги до завершення розгляду скарги на ухвалу слідчого судді, суду, постановлену за результатами розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу.

У разі коли за рішенням суду апеляційної інстанції особу залишено під вартою або рішення про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою не оскаржувалося, для обчислення розміру винагороди адвоката за надання правової допомоги для всіх наступних дій з надання правової допомоги застосовується формула, зазначена у пункті 5 цієї Методики.

Видане центром доручення для надання правової допомоги особі, яка відповідно до положень кримінального процесуального законодавства вважається затриманою, особі, якій обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, діє протягом строку затримання та/або тримання такої особи під вартою. У разі коли судом апеляційної інстанції щодо такої особи ухвалено обвинувальний вирок або постановлено ухвалу про залишення обвинувального вироку суду першої інстанції без змін, видане центром доручення діє до завершення кримінального провадження в суді касаційної інстанції.

{Абзац вісімнадцятий пункту 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 660 від 29.07.2020}

У разі подання стороною обвинувачення скарги на ухвалу слідчого судді, суду, постановлену за результатами розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу, таке доручення діє до завершення розгляду зазначеної скарги. У разі зміни (скасування) запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою слідчим суддею, судом зазначене доручення діє до завершення відповідної стадії кримінального провадження.

3.1. Коефіцієнт особливої категорії особи, якій надається правова допомога ($K_{\text{ос. кат}}$), застосовується у разі надання правової допомоги особам:

у віці до 18 років;

які через свої фізичні або психічні вади (німі, глухі, сліпі тощо) не можуть самі реалізувати своє право на захист;

які не володіють мовою, якою ведеться провадження;

у яких виявлено інфекційну хворобу, що підтверджується відповідною медичною довідкою;

засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі.

У разі надання правової допомоги особі, яка належить до однієї із зазначених категорій, значення коефіцієнта становить 1,1, двох і більше категорій одночасно – 1,2, в інших випадках – 1.

{Абзац сьомий підпункту 3.1 пункту 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 511 від 20.06.2018}

3.2. Значення коефіцієнта кількості дій адвоката з надання правової допомоги ($K_{дій}$) наведені у Таблиці 1-1.

{Абзац перший підпункту 3.2 пункту 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 511 від 20.06.2018}

Таблиця 1-1

Значення коефіцієнта кількості дій адвоката ($K_{дій}$)

Кількість дій	0*	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 і більше
Значення коефіцієнта	0,25	1	2	2,53	2,93	3,25	3,42	3,56	3,69	3,8	3,9

* Відсутністю дій вважаються випадки, коли:
затриману особу звільнено до моменту прибуття адвоката;
окрема процесуальна дія, для участі у якій прибув адвокат, не відбулася з причин, не залежних від адвоката.

У таких випадках коефіцієнти $K_{виїздів}$, $K_{ос. кат}$, $K_{оск}$, $K_{прип}$ застосовуються із значенням 1, а коефіцієнт $K_{ос. час}$ – із значенням 1,5 (у разі виїзду в нічний час, вихідні, святкові та неробочі дні) або 1 (в інших випадках).

{Таблиця 1-1 підпункту 3.2 пункту 3 в редакції Постанови КМ № 511 від 20.06.2018}

Під час визначення значення коефіцієнта $K_{дій}$ враховується кількість:
конфіденційних побачень з особою, якій надавалася правова допомога;
процесуальних дій, у яких адвокат брав участь;
складених та поданих процесуальних документів.

3.3. Коефіцієнт оскарження рішення щодо обрання запобіжного заходу особі, якій надається правова допомога, або рішення про екстрадицію ($K_{оск}$) застосовується:

у разі оскарження адвокатом рішення щодо обрання особі запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою – згідно із значеннями, наведеними в таблиці 2;

Значення коефіцієнта $K_{оск}$ у разі оскарження адвокатом рішення щодо обрання особі запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою*

Процесуальна дія	Результат	Значення коефіцієнта
	Клопотання слідчого, прокурора про обрання затриманій особі запобіжного заходу не подавалося або стосувалося більш м'якого запобіжного заходу, ніж тримання під вартою	1
Розгляд клопотання слідчого, прокурора про обрання затриманій особі запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою	обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою	1
	обрано більш м'який запобіжний захід або постановлено ухвалу про відмову в застосуванні запобіжного заходу	3
Розгляд апеляційної скарги адвоката на судові рішення про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою	запобіжний захід у вигляді тримання під вартою залишено без змін	1,5
	запобіжний захід у вигляді тримання під вартою змінено на більш м'який	2,25
Розгляд апеляційної скарги сторони обвинувачення на судові рішення про обрання запобіжного заходу більш м'якого, ніж тримання під вартою, або ухвалу про відмову в застосуванні запобіжного заходу	запобіжний захід чи ухвалу про відмову в застосуванні запобіжного заходу залишено без змін	3
	обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою	1

* Застосовується одне значення коефіцієнта за результатом останньої процесуальної дії.

- у разі апеляційного оскарження тимчасового арешту – із значенням 1,25;
- у разі апеляційного оскарження рішення про екстрадицію – із значенням 1,5;
- в усіх інших випадках – із значенням 1.

{Таблиця 2 підпункту 3.3 пункту 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 511 від 20.06.2018}

3.4. Коефіцієнт припинення участі адвоката до завершення строку дії доручення для надання правової допомоги ($K_{прип}$) застосовується у разі:

коли під час першого конфіденційного побачення з адвокатом особа, якій надається правова допомога, заявила про відмову від його послуг у письмовій формі або ж адвокат внаслідок конфлікту інтересів чи з інших причин прийняв рішення про відмову від надання правової допомоги особі, – із значенням 0,5. У такому разі коефіцієнти $K_{виіздів}$, $K_{ос. кат}$, $K_{дій}$, $K_{оск}$ застосовуються із значенням 1;

коли адвокат припинив надання правової допомоги до завершення строку дії доручення в інший час після конфіденційного побачення з будь-яких інших підстав, визначених законом, – із значенням 0,5.

В усіх інших випадках коефіцієнт застосовується із значенням 1.

3.5. Коефіцієнт особливого часу надання правової допомоги ($K_{\text{ос. час}}$) застосовується у разі, коли дії адвоката з надання правової допомоги повністю або частково припадали на нічний час, вихідні, святкові та неробочі дні, із значеннями, наведеними у таблиці 3.

Таблиця 3

Значення коефіцієнта особливого часу надання правової допомоги ($K_{\text{ос. час}}$)

Частка дій адвоката у нічний час, вихідні, святкові та неробочі дні* від загальної кількості таких дій	Значення коефіцієнта
до 10 відсотків	1
від 10 до 20 відсотків	1,1
від 20 до 30 відсотків	1,2
від 30 до 50 відсотків	1,3
понад 50 відсотків	1,4

* У разі коли дія, участь у якій взяв адвокат, частково припала на вихідний, святковий чи неробочий день або нічний час, така дія враховується як дія адвоката з надання правової допомоги у нічний час, вихідний, святковий чи неробочий день.

Часом складення процесуального документа вважається час його реєстрації органом (службовою особою), якому він адресований.

{Таблиця 3 підпункту 3.5 пункту 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 511 від 20.06.2018}

3.6. Коефіцієнт подання адвокатом акта ($K_{\text{звіт}}$) застосовується згідно з умовами контракту (договору) між центром та адвокатом, який надає правову допомогу, із значеннями, наведеними в таблиці 4.

Таблиця 4

Значення коефіцієнта подання адвокатом акта ($K_{\text{звіт}}$)*

Строк подання акта (календарних днів)	Значення коефіцієнта
до 45	1
від 46 до 60	0,75
від 61 до 90	0,5
від 91 до 120	0,25
понад 120	0

* У період воєнного стану, а також протягом трьох місяців з дня його припинення чи скасування $K_{\text{звіт}}$ приймається рівним 1.

{Таблиця 4 підпункту 3.6 пункту 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 870 від 05.08.2022 – застосовується з 24 лютого 2022 року}

Строк подання акта визначається починаючи з дня, що настає за днем завершення надання адвокатом правової допомоги за дорученням центру, а в разі, коли цією Методикою передбачено обчислення розміру винагороди адвоката за надання правової допомоги на окремій стадії провадження чи

процесу, – з дня, що настає за днем завершення відповідної стадії провадження чи процесу.

{Абзац третій підпункту 3.6 пункту 3 в редакції Постанови КМ № 1049 від 20.12.2017}

4. Розмір винагороди адвоката за надання правової допомоги у кримінальних провадженнях щодо продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру ($P_{\text{мед}}$) на окремій стадії провадження обчислюється за такою формулою:

$$P_{\text{мед}} = (2 \times K_{\text{зас}} + 2 \times K_{\text{мед}} \times K_{\text{ос. кат}} \times K_{\text{прип}}) \times O_{\text{год}} \times K_{\text{рез}} \times K_{\text{звіт}},$$

{Абзац перший пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 1049 від 20.12.2017, № 511 від 20.06.2018}

де 2 – розрахунковий час (у годинах), що витрачається адвокатом на проїзд до місця проведення судового засідання та у зворотному напрямку;

$K_{\text{зас}}$ – кількість днів, коли адвокат брав участь у судових засіданнях;

2 – мінімальний розрахунковий час (у годинах), що витрачається адвокатом на надання правової допомоги у провадженні;

{Абзац четвертий пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 511 від 20.06.2018}

$K_{\text{мед}}$ – коефіцієнт, значення якого без доведення необхідності припинення застосування примусових заходів медичного характеру або їх зміни за допомогою доказів (висновку фахівця в галузі судової психіатрії тощо) становить 1, з доведенням – 2;

{Абзац п'ятий пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 511 від 20.06.2018}

$K_{\text{ос. кат}}$ – коефіцієнт особливої категорії особи, якій надається правова допомога, що застосовується у випадках та із значеннями, наведеними в підпункті 3.1 пункту 3 цієї Методики;

$K_{\text{прип}}$ – коефіцієнт припинення участі адвоката до завершення строку дії доручення для надання правової допомоги, що застосовується у випадках та із значеннями, наведеними в підпункті 3.4 пункту 3 цієї Методики;

$O_{\text{год}}$ – розмір оплати за годину роботи адвоката з надання правової допомоги, що наведений у пункті 2 цієї Методики;

$K_{\text{рез}}$ – заохочувальний коефіцієнт, значення якого у разі зміни примусового заходу медичного характеру з більш суворого на менш суворий становить 1,25, скасування призначеного примусового заходу медичного характеру – 1,38, в інших випадках – 1;

{Абзац дев'ятий пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 511 від 20.06.2018}

$K_{\text{звіт}}$ – коефіцієнт подання адвокатом акта, значення якого наведені у таблиці 4 в підпункті 3.6 пункту 3 цієї Методики.

5. Розмір винагороди адвоката за надання правової допомоги на окремій стадії кримінального провадження ($P_{\text{к}}$) обчислюється за такою формулою:

$$P_{\text{к}} = 20 \times O_{\text{год}} \times K_{\text{сп}} \times K_{\text{скл}} \times K_{\text{ос}} \times K_{\text{рез}} \times K_{\text{звіт}},$$

де 20 – мінімальний розрахунковий час (у годинах), що витрачається

адвокатом на надання правової допомоги в одному кримінальному провадженні;

$O_{год}$ – розмір оплати за годину роботи адвоката з надання правової допомоги, що наведений у пункті 2 цієї Методики;

$K_{сп}$ – коефіцієнт стадії кримінального провадження, що розраховується відповідно до підпункту 5.1 пункту 5 цієї Методики;

$K_{скл}$ – коефіцієнт складності кримінального провадження, що розраховується відповідно до підпункту 5.2 пункту 5 цієї Методики;

$K_{ос}$ – коефіцієнт особливої складності кримінального провадження, що розраховується відповідно до підпункту 5.3 пункту 5 цієї Методики;

$K_{\Sigma\text{рез}}$ – сумарний заохочувальний коефіцієнт, що розраховується відповідно до підпункту 5.4 пункту 5 цієї Методики;

$K_{звіт}$ – коефіцієнт подання адвокатом акта, значення якого наведені у таблиці 4 підпункту 3.6 пункту 3 цієї Методики.

5.1. Коефіцієнт стадії кримінального провадження ($K_{сп}$), протягом якої адвокат здійснював захист особи, застосовується з метою врахування таких особливостей:

повнота участі адвоката у процесуальних діях;

наявність або відсутність факту припинення надання адвокатом правової допомоги з будь-яких підстав, визначених законом, до завершення поточної стадії кримінального провадження;

повнота розгляду доказів у суді першої інстанції;

тривалість стадії кримінального провадження;

наявність або відсутність факту участі адвоката у попередніх стадіях кримінального провадження.

Коефіцієнт $K_{сп}$ розраховується:

для стадії досудового розслідування – за такою формулою:

$$K_{сп} = K_{сп\text{ баз}} + K_{\Sigma\text{от досуд}}$$

де $K_{сп\text{ баз}}$ – відповідне базове значення коефіцієнта стадії кримінального провадження, наведене у таблиці 5 цієї Методики;

$K_{\Sigma\text{от досуд}}$ – сумарний коефіцієнт особливої тривалості стадії кримінального провадження, що застосовується наростаючим підсумком у разі кожного продовження строку досудового розслідування відповідно до статті 294 Кримінального процесуального кодексу України під час надання адвокатом правової допомоги, та становить:

{Абзац десятий підпункту 5.1 пункту 5 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 76 від 03.02.2021}

- до одного місяця – 0,05;

{Абзац одинадцятий підпункту 5.1 пункту 5 в редакції Постанови КМ № 76 від 03.02.2021}

- до трьох місяців, але понад один місяць – 0,125;

{Абзац дванадцятий підпункту 5.1 пункту 5 в редакції Постанови КМ № 76 від 03.02.2021}

- до шести місяців, але понад три місяці – 0,175;

{Абзац тринадцятий підпункту 5.1 пункту 5 в редакції Постанови КМ № 76 від 03.02.2021}

- понад шість місяців – 0,25;

{Абзац підпункту 5.1 пункту 5 в редакції Постанови КМ № 76 від 03.02.2021}

- в інших випадках – 0;

для стадії розгляду у суді першої інстанції – за такою формулою:

$$K_{\text{сп}} = (K_{\text{сп баз}} \times K_{\text{ос. пров}}) + K_{\text{змін}} + K_{\text{пов}} + K_{\text{суд}},$$

де $K_{\text{сп баз}}$ – відповідне базове значення коефіцієнта стадії кримінального провадження, наведене у таблиці 5 цієї Методики;

$K_{\text{ос. пров}}$ – коефіцієнт повноти розгляду доказів судом, що застосовується із значенням 0,5 у разі розгляду судом обвинувального акта щодо вчинення кримінального проступку в спрощеному провадженні відповідно до частини третьої статті 382 Кримінального процесуального кодексу України та/або коли за всіма епізодами кримінального провадження суд відповідно до статті 349 Кримінального процесуального кодексу України розглядає лише частину доказів; в інших випадках – із значенням 1;

{Абзац підпункту 5.1 пункту 5 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 660 від 29.07.2020, № 76 від 03.02.2021}

$K_{\text{змін}}$ – коефіцієнт зміни складу суду, значення якого становить:

- у разі, коли під час судового розгляду суд працював одним складом, – 0;

{Абзац підпункту 5.1 пункту 5 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 511 від 20.06.2018}

- у разі, коли під час судового розгляду склад суду змінювався, що призвело до розгляду справи спочатку, – 0,33, помножене на кількість змін складу суду;

{Абзац підпункту 5.1 пункту 5 в редакції Постанови КМ № 511 від 20.06.2018}

$K_{\text{пов}}$ – коефіцієнт, що застосовується у разі, коли на підготовчому судовому засіданні прийнято рішення про повернення обвинувального акта на доопрацювання внаслідок задоволення клопотання, поданого адвокатом, значення якого становить 0,1, помножене на кількість таких повернень;

{Абзац підпункту 5.1 пункту 5 в редакції Постанови КМ № 511 від 20.06.2018; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 660 від 29.07.2020}

$K_{\text{суд}}$ – коефіцієнт кількості днів, протягом яких адвокат брав участь у судовому засіданні, що застосовується у разі, коли на даній стадії провадження було понад п'ять таких днів, і розраховується за такою формулою:

$$K_{\text{суд}} = 0,017 \times n,$$

де n – кількість днів, протягом яких адвокат брав участь у судових засіданнях;

для стадії розгляду у суді апеляційної інстанції – за такою формулою:

$$K_{\text{сп}} = K_{\text{сп баз}} + K_{\text{змін}} + K_{\text{суд}},$$

де $K_{сп баз}$ – відповідне базове значення коефіцієнта стадії кримінального провадження, наведене у таблиці 5 цієї Методики;

$K_{змін}$ – коефіцієнт зміни складу суду;

$K_{суд}$ – коефіцієнт кількості днів, протягом яких адвокат брав участь у судовому засіданні;

для стадії розгляду в суді касаційної інстанції / Верховним Судом України – за такою формулою:

$$K_{сп} = K_{сп баз} + K_{суд},$$

де $K_{сп баз}$ – відповідне базове значення коефіцієнта стадії кримінального провадження, наведене у таблиці 5 цієї Методики;

$K_{суд}$ – коефіцієнт кількості днів, протягом яких адвокат брав участь у судовому засіданні.

Таблиця 5

Базові значення коефіцієнта стадії кримінального провадження ($K_{сп баз}$)*

Значення коефіцієнта у разі:	Стадія кримінального провадження					
	досудове розслідування у разі, коли правова допомога під час затримання не надавалася/надавалася)	суд першої інстанції(у разі участі адвоката на стадії досудового розслідування/без такої участі)	апеляційна інстанція(у разі участі адвоката у попередній стадії провадження)	апеляційна інстанція(у разі участі адвоката у попередній стадії провадження)	касаційна інстанція/розгляд Верховним Судом України(у разі участі адвоката у попередній стадії провадження)	касаційна інстанція/розгляд Верховним Судом України(без участі адвоката у попередній стадії провадження)
участі адвоката протягом усієї стадії провадження	0,33/0,25	0,67/0,8	0,34/0,24*	0,4/0,28**	0,4/0,28**	0,5/0,35**
припинення участі адвоката до завершення стадії провадження	0,165/0,125	0,335/0,4	0,17/0,12*	0,2/0,14**	0,2/0,14**	0,25/0,175**

* У разі коли внаслідок відмови підозрюваного, обвинуваченого від призначеного адвоката під час першого конфіденційного побачення правова допомога не надавалася, відповідний коефіцієнт $K_{сп}$ приймається рівним 0,2 та не розраховується. При цьому коефіцієнти $K_{скл}$, $K_{ос}$, $K_{\Sigma прз}$ приймаються рівними 1.

** У разі коли адвокат не брав участі у судовому провадженні судом відповідної інстанції.

5.2. Коефіцієнт складності кримінального провадження ($K_{скл}$) застосовується з метою врахування таких факторів:

ступінь тяжкості кримінального правопорушення, за вчинення якого особа може бути притягнута або притягнута до кримінальної відповідальності;

{Абзац другий підпункту 5.2 пункту 5 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 660 від 29.07.2020}

кількість епізодів кримінально протиправної діяльності особи;

{Абзац третій підпункту 5.2 пункту 5 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 660 від 29.07.2020}

кількість підозрюваних, обвинувачених у кримінальному провадженні; обрання особі запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою;

належність особи, захист якої здійснює адвокат, до особливої категорії, та розраховується за такою формулою:

$$K_{скл} = K_{\Sigma ст. тяж} \times K_{спів} \times K_{зз} \times K_{ос. кат.}$$

де $K_{\Sigma ст. тяж}$ – сумарний коефіцієнт складності кримінального провадження за ступенем тяжкості кримінального правопорушення, що розраховується відповідно до підпункту 5.2.1 пункту 5 цієї Методики;

{Абзац сьомий підпункту 5.2 пункту 5 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 660 від 29.07.2020}

$K_{спів}$ – коефіцієнт складності кримінального провадження за кількістю підозрюваних, обвинувачених у кримінальному провадженні, значення якого наведено в підпункті 5.2.2 пункту 5 цієї Методики;

$K_{зз}$ – коефіцієнт складності кримінального провадження за видом запобіжного заходу, значення якого наведено в підпункті 5.2.3 пункту 5 цієї Методики;

$K_{ос. кат}$ – коефіцієнт особливої категорії особи, якій надається правова допомога, значення якого наведено в підпункті 3.1 пункту 3 цієї Методики.

5.2.1. Сумарний коефіцієнт складності кримінального провадження за ступенем тяжкості кримінального правопорушення ($K_{е ст. тяж}$) враховує ступінь тяжкості кримінального правопорушення, за скоєння якого особа може бути притягнута або притягнута до кримінальної відповідальності, за кожним епізодом кримінально протиправної діяльності і розраховується за такою формулою:

$$K_{е ст. тяж} = K_{ст. тяж. осн} + K_{ст. тяж. дод.},$$

де $K_{ст. тяж. осн}$ – основний коефіцієнт складності кримінального провадження за ступенем тяжкості кримінального правопорушення;

$K_{ст. тяж. дод}$ – додатковий коефіцієнт складності кримінального провадження за ступенем тяжкості кримінального правопорушення.

Основний коефіцієнт складності кримінального провадження за ступенем тяжкості кримінального правопорушення ($K_{ст. тяж. осн}$) застосовується для епізоду (групи епізодів) кримінально протиправної діяльності з найвищим ступенем тяжкості із відповідним значенням, наведеним у таблиці 6 цієї Методики.

При цьому кримінальні правопорушення, у вчиненні яких підозрюється, обвинувачується особа, враховуються як епізоди кримінально протиправної

діяльності у разі, коли:

особа підозрюється, обвинувачується у скоєнні двох чи більше кримінальних правопорушень, кожен з яких передбачений різними статтями (частинами статті) Особливої частини Кримінального кодексу України;

особа підозрюється, обвинувачується у скоєнні двох чи більше кримінальних правопорушень, передбачених тією самою статтею (частиною статті) Особливої частини Кримінального кодексу України, що характеризуються повторністю;

диспозиція відповідної статті Кримінального кодексу України не передбачає повторності, однак обвинувачення встановлює кілька кримінальних правопорушень, що характеризуються повторністю.

Якщо в матеріалах кримінального провадження (повідомлення про підозру, обвинувальний акт, вирок, ухвала тощо) кримінальне правопорушення трактується як продовжуване, під час здійснення розрахунку розміру винагороди адвоката за надання правової допомоги воно приймається як кримінальне правопорушення з одним епізодом.

{Абзац дев'ятий підпункту 5.2.1 пункту 5 в редакції Постанови КМ № 660 від 29.07.2020}

{Абзац десятий підпункту 5.2.1 пункту 5 виключено на підставі Постанови КМ № 511 від 20.06.2018}

Таблиця 6

Значення основного коефіцієнта складності кримінального провадження за ступенем тяжкості кримінального правопорушення (К_{ст. тяж. осн})

Ступінь тяжкості кримінального правопорушення (епізоду кримінально протиправної діяльності)	кримінальний проступок	нетяжкий злочин	тяжкий злочин	особливо тяжкий злочин	злочин з посягання на життя*
Значення коефіцієнта	1	1,5	2	3 (3,6**)	5

* Злочини, передбачені статтями 112 і 115, частиною третьою статті 258, статтями 348, 348-1, 379, 400 і 443 Кримінального кодексу України.

** У разі здійснення провадження судом колегіально.

{Таблиця 6 підпункту 5.2.1 пункту 5 в редакції Постанови КМ № 660 від 29.07.2020}

У разі коли кримінальне провадження містить один епізод кримінально протиправної діяльності, значення додаткового коефіцієнта складності кримінального провадження за ступенем тяжкості кримінального правопорушення (К_{ст. тяж. дод}) становить 0, в інших випадках розраховується за такою формулою:

$$K_{\text{ст. тяж. дод}} = \sum_{i=1}^N K_{\text{ст. тяж. } i} \times K_{\text{епі. } i},$$

де N – кількість груп епізодів кримінально протиправної діяльності особи з однаковим ступенем тяжкості кримінального правопорушення;

i – змінна, що означає поточну розрахункову групу епізодів кримінально протиправної діяльності, початкове значення якої становить 1, кінцеве – N ;

$K_{ст. тяж. i}$ – коефіцієнт складності кримінального провадження за ступенем тяжкості кримінального правопорушення для поточної розрахункової (i -тої) групи епізодів кримінально протиправної діяльності з однаковим ступенем тяжкості, значення якого визначаються відповідно до таблиці 6 залежно від ступеня тяжкості епізодів такої групи;

$K_{епі. i}$ – коефіцієнт складності кримінального провадження за кількістю епізодів кримінально протиправної діяльності особи, що розраховується для поточної розрахункової (i -тої) групи епізодів з однаковим ступенем тяжкості.

Розрахунок розпочинається і ведеться від групи епізодів з найвищим ступенем тяжкості до групи епізодів з найнижчим ступенем тяжкості.

Коефіцієнт $K_{епі. i}$ для групи епізодів кримінально протиправної діяльності з найвищим ступенем тяжкості застосовується із значенням, наведеним у таблиці 7, відповідно до кількості епізодів у межах цієї групи.

Таблиця 7

Значення коефіцієнта складності кримінального провадження за кількістю епізодів кримінально протиправної діяльності особи ($K_{епі. i}$)

Кількість епізодів	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Значення коефіцієнта	0	0,5	0,83	1,08	1,25	1,39	1,52	1,63	1,73	1,82
Кількість епізодів	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20 і більше
Значення коефіцієнта	1,9	1,98	2,05	2,12	2,18	2,24	2,3	2,35	2,4	2,45

Для кожної групи епізодів кримінально протиправної діяльності з меншим ступенем тяжкості коефіцієнт $K_{епі. i}$ розраховується за такою формулою:

$$K_{епі. i} = K_{епі. k} - K_{епі. j},$$

де $K_{епі. k}$ – значення коефіцієнта $K_{епі. i}$, наведене в таблиці 7, для сумарної кількості епізодів кримінально протиправної діяльності поточної розрахункової групи епізодів та всіх груп, що мають вищий ступінь тяжкості;

$K_{епі. j}$ – значення коефіцієнта $K_{епі. i}$, наведене в таблиці 7, для сумарної кількості епізодів кримінально протиправної діяльності всіх груп епізодів, що мають вищий ступінь тяжкості, ніж поточна розрахункова.

{Підпункт 5.2.1 пункту 5.2 пункту 5 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 660 від 29.07.2020}

5.2.2. Значення коефіцієнта складності кримінального провадження за кількістю підозрюваних, обвинувачених у кримінальному провадженні ($K_{спів}$) наведені у таблиці 8.

Значення коефіцієнта складності кримінального провадження за кількістю підозрюваних, обвинувачених у кримінальному провадженні (Кспів)

Кількість підозрюваних, обвинувачених	0(лише підзахисний)										9
Значення коефіцієнта	1		1,33	1,55	1,72	1,87	1,98	2,07	2,15	2,22	2,29
Кількість підозрюваних, обвинувачених	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20 і більше
Значення коефіцієнта	2,35	2,41	2,46	2,51	2,55	2,59	2,63	2,67	2,71	2,74	2,77

5.2.3. Значення коефіцієнта складності кримінального провадження за видом запобіжного заходу ($K_{зз}$) у разі обрання особі запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою становить 1,1, в інших випадках – 1.

5.3. Коефіцієнт особливої складності стадії кримінального провадження ($K_{ос}$) застосовується у разі оскарження адвокатом у судовому порядку в інтересах захисту особи у кримінальному провадженні незаконних рішень, дій чи бездіяльності органу, що провадить оперативно-розшукову діяльність, слідчого, прокурора та/або підготовки та подання адвокатом заяви про вчинене щодо особи кримінальне правопорушення і розраховується за такою формулою:

$$K_{ос} = (1 + 0,1 \times n),$$

{Абзац перший підпункту 5.3 пункту 5 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 660 від 29.07.2020}

де n – кількість окремих проваджень, відкритих у результаті відповідних дій адвоката.

5.4. Сумарний заохочувальний коефіцієнт ($K_{\Sigma \text{рез}}$) розраховується за такою формулою:

$$K_{\Sigma \text{рез}} = 1 + \sum_{i=1}^N K_i,$$

де K_i – окремих заохочувальний коефіцієнт за результатами здійснення адвокатом захисту на відповідній стадії кримінального провадження, значення якого наведені в таблиці 9;

N – кількість окремих заохочувальних коефіцієнтів K_i .

Значення окремих заохочувальних коефіцієнтів за результатами здійснення адвокатом захисту на відповідній стадії кримінального провадження (Кі)

Результат		Значення Кі	Примітка
1.	Відмова у задоволенні клопотання прокурора, слідчого щодо обрання особи, яка підозрюється, обвинувачується у вчиненні злочину, запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, зокрема:	0,2	застосовується на будь-якій стадії кримінального провадження у разі, коли такий результат досягнутий після розгляду слідчим суддею, судом подання прокурора, слідчого. Не може одночасно застосовуватися з коефіцієнтами, зазначеними в пункті 2 цієї таблиці
	із обранням іншого запобіжного заходу	0,13	
2.	Заміна або скасування обраного підозрюваному, обвинуваченому запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою:		застосовується на будь-якій стадії кримінального провадження у разі, коли такий результат досягнутий внаслідок розгляду клопотання або апеляційної скарги, поданих адвокатом. Не може одночасно застосовуватися з коефіцієнтами, зазначеними в пункті 1 цієї таблиці
	у разі скасування запобіжного заходу	0,2	
	з обранням іншого запобіжного заходу	0,13	
3.	Ухвалення виправдувального вироку або скасування обвинувального вироку та закриття провадження судом апеляційної, касаційної інстанції, Верховним Судом щодо:		застосовується на стадіях провадження в суді першої, апеляційної, касаційної інстанції та у Верховному Суді у разі виправдання особи за всіма епізодами обвинувачення; у разі, коли особа виправдана у вчиненні кількох кримінальних правопорушень різного ступеня тяжкості, застосовується один коефіцієнт для максимального ступеня тяжкості кримінального правопорушення. Не може одночасно застосовуватися з коефіцієнтами, зазначеними в пунктах 4-12 цієї таблиці
	злочину з посягання на життя*	1,7	
	особливо тяжкого злочину	1	
	тяжкого злочину	0,7	
	нетяжкого злочину	0,5	
	кримінального проступку	0,33	
4.	Закриття провадження за відсутності складу кримінального правопорушення, події кримінального правопорушення, у разі невстановлення доказів для доведення винуватості особи в суді і вичерпання можливостей їх отримання щодо:		застосовується на будь-якій стадії кримінального провадження. У разі, коли провадження закрито щодо кількох кримінальних правопорушень, застосовується один коефіцієнт для максимального ступеня тяжкості кримінального правопорушення. Не може одночасно застосовуватися з коефіцієнтами, зазначеними в пунктах 3, 5-12 цієї таблиці
	злочину з посягання на життя*	1	
	особливо тяжкого злочину	0,7	
	тяжкого злочину	0,5	
	нетяжкого злочину	0,33	
	кримінального проступку	0,17	

5.	Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із дійовим каяттям (стаття 45 Кримінального кодексу України), примиренням винного з потерпілим (стаття 46 Кримінального кодексу України), передачею особи на поруки (стаття 47 Кримінального кодексу України), зміною обстановки (стаття 48 Кримінального кодексу України), закінченням строків давності (стаття 49 Кримінального кодексу України)	0,17	застосовується на будь-якій стадії кримінального провадження. Не може одночасно застосовуватися з коефіцієнтами, зазначеними в пунктах 3, 4, 6-12 цієї таблиці
6.	Зміна правової кваліфікації кримінального правопорушення:		застосовується на будь-якій стадії кримінального провадження. Коефіцієнти, зазначені в підпункті 1 цього пункту, не можуть одночасно застосовуватися з коефіцієнтами, зазначеними у підпункті 2 цього пункту. Коефіцієнти, зазначені в підпункті 1 цього пункту, можуть застосовуватися у разі наявності часткового виправдувального вироку, яким особу виправдано за всіма епізодами найвищого ступеня тяжкості. Не може одночасно застосовуватися з коефіцієнтами, зазначеними в пунктах 3-5, 7 цієї таблиці
	1) у разі зниження найвищого ступеня тяжкості кримінального правопорушення (за всіма епізодами), у вчиненні якого підозрюється (обвинувачується) особа:		
	із злочину з посягання на життя* на особливо тяжкий	0,24	
	із злочину з посягання на життя* на тяжкий	0,54	
	із злочину з посягання на життя* на нетяжкий	0,67	
	із злочину з посягання на життя* на кримінальний проступок	0,8	
	з особливо тяжкого злочину на тяжкий	0,2	
	з особливо тяжкого злочину на нетяжкий	0,47	
	з особливо тяжкого злочину на кримінальний проступок	0,67	
	з тяжкого злочину на нетяжкий	0,17	
	з тяжкого злочину на кримінальний проступок	0,33	
	із нетяжкого злочину на кримінальний проступок	0,13	
	2) у разі зниження максимальної санкції, передбаченої відповідною статтею Особливої частини Кримінального кодексу України, в межах епізоду (групи епізодів) найвищого ступеня тяжкості щодо:		
	злочину з посягання на життя*	0,16	
	особливо тяжкого злочину	0,1	
	тяжкого злочину	0,07	
	нетяжкого злочину	0,05	
	кримінального проступку	0,03	
7.	Зменшення кількості епізодів обвинувачення (за кожен епізод):		застосовується на будь-якій стадії кримінального провадження. Не

	злочину з посягання на життя*	0,16	може одночасно застосовуватися з коефіцієнтами, зазначеними в пунктах 3-6 цієї таблиці. Максимальне значення коефіцієнта не може перевищувати для: злочину з посягання на життя – 0,8; особливо тяжкого злочину – 0,5; тяжкого злочину – 0,35; нетяжкого злочину – 0,25; кримінального проступку – 0,15. При цьому застосовується лише одне з наведених максимальних значень для найвищого ступеня тяжкості, за яким було зменшено хоча б один епізод
	особливо тяжкого злочину	0,1	
	тяжкого злочину	0,07	
	нетяжкого злочину	0,05	
	кримінального проступку	0,03	
8.	Звільнення від відбування покарання з випробуванням (статті 75, 79, 104 Кримінального кодексу України) за умови:		застосовується на стадіях провадження в суді першої, апеляційної, касаційної інстанції у разі наявності більше ніж одного епізоду кримінально протиправної діяльності. Не може одночасно застосовуватися з коефіцієнтами, зазначеними в пунктах 3-5 цієї таблиці
	відсутності судимості	0,13	
	наявності судимості	0,2	
9.	Призначення найменш суворого з передбачених відповідною статтею Особливої частини Кримінального кодексу України альтернативних покарань або більш м'якого покарання, ніж передбачено законом (стаття 69 зазначеного Кодексу)	0,27	застосовується на стадіях провадження в суді першої, апеляційної, касаційної інстанції у разі призначення такого покарання за всіма епізодами найвищого ступеня тяжкості кримінального правопорушення, у скоєнні якого підозрюється, обвинувачується особа. Не може одночасно застосовуватися з коефіцієнтами, зазначеними в пунктах 3-5, 10 цієї таблиці
10.	Призначення мінімального строку (розміру) покарання:		застосовується на стадіях провадження в суді першої, апеляційної, касаційної інстанції у разі призначення такого строку (розміру) покарання за всіма епізодами найвищого ступеня тяжкості кримінального правопорушення, у скоєнні якого підозрюється, обвинувачується особа. Не може одночасно застосовуватися з коефіцієнтами, зазначеними в пунктах 3-5, 9 цієї таблиці
	за відсутності судимості	0,07	
	за наявності судимості	0,1	
11.	Застосування примусових заходів		не може одночасно застосовуватися

	виховного характеру, не пов'язаних з направленням неповнолітнього до спеціальної навчальної установи, у разі вчинення ним нетяжкого злочину або кримінального проступку:		з коефіцієнтами, зазначеними в пунктах 3-5 цієї таблиці. Може застосовуватися на стадіях провадження в суді першої, апеляційної, касаційної інстанції
	вперше	0,1	
	в іншому випадку	0,2	
12.	Залишення без змін рішення суду попередньої інстанції у разі його оскарження стороною обвинувачення в суді апеляційної, касаційної інстанції, Верховному Суді	0,33	застосовується у разі, коли за підсумками розгляду в суді попередньої інстанції досягнуто результати, передбачені пунктами 3-11 цієї таблиці, та за підсумками провадження в суді поточної інстанції такі результати не погіршені”;

* Злочини, передбачені статтями 112 і 115, частиною третьою статті 258, статтями 348, 348-1, 379, 400 і 443 Кримінального кодексу України.

{Таблиця 9 підпункту 5.4 пункту 5 в редакції Постанови КМ № 511 від 20.06.2018; із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 945 від 15.11.2019, № 660 від 29.07.2020}

5.5. У разі коли згідно з додатками до акта, поданими адвокатом, кримінальне провадження повністю або частково здійснювалося із застосуванням норм Кримінального кодексу України в редакції, що діяла до 1 липня 2020 р., до відповідних злочинів (епізодів злочинної діяльності) підозрюваної, обвинуваченої особи, якій надавалася правова допомога, для потреб цієї Методики застосовується термінологія згідно з таблицею 10.

Таблиця 10

Відповідність термінології класифікації злочинів (згідно з Кримінальним кодексом України в редакції, що діяла до 1 липня 2020 р.) та кримінальних правопорушень (згідно з Кримінальним кодексом України в редакції, що діє з 1 липня 2020 р.)

Злочин (епізод злочинної діяльності) згідно з класифікацією Кримінального кодексу України в редакції, що діяла до 1 липня 2020 р.	Відповідний термін згідно з Кримінальним кодексом України в редакції, що діє з 1 липня 2020 р.
Злочин невеликої тяжкості	кримінальний проступок
Злочин середньої тяжкості	нетяжкий злочин
Тяжкий злочин	тяжкий злочин
Особливо тяжкий злочин	особливо тяжкий злочин
Особливо тяжкий злочин (передбачений статтею 3481 Кримінального кодексу України)	злочин з посягання на життя (злочини, передбачені статтями 112 і 115, частиною третьою статті 258, статтями 348, 3481, 379, 400 і 443 Кримінального кодексу України)
Злочин з посягання на життя (злочини, передбачені статтями 112 і 115, частиною третьою статті 258, статтями 348, 379, 400 і 443 Кримінального кодексу України)	

{Пункт 5 доповнено підпунктом 5.5 згідно з Постановою КМ № 660 від 29.07.2020}

6. Розмір винагороди адвоката за надання правової допомоги, передбаченої пунктом 2 частини другої статті 13 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» (крім випадків надання такої допомоги особам, визначеним пунктами 3 і 4 частини першої статті 14 Закону, а також у разі здійснення представництва інтересів осіб в державних органах (крім судів), органах місцевого самоврядування, перед іншими особами) ($R_{\text{пред}}$), на окремій стадії процесу (провадження) обчислюється за такою формулою:

$R_{\text{пред}} = (6 + 8 \times K_{\text{пд}} + 6 \times K_{\text{суд 1/п.дій}} + 10 \times K_{\text{суд 2}} + 26 \times K_{\text{суд 3}}) \times K_{\text{ос. кат}} \times O_{\text{год}} \times K_{\text{звіт}}$,

{Абзац перший пункту 6 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 1049 від 20.12.2017, № 511 від 20.06.2018}

де b – кількість часу (у годинах), що витрачається адвокатом на побачення з клієнтом, проведення попереднього аналізу справи, у тому числі ознайомлення з матеріалами справи, опитування осіб, збір інформації та документів на відповідній стадії процесу (провадження). Застосовується також у разі, коли адвокатом проведено попередній аналіз справи, але судові провадження не відкривались;

8 – кількість часу (у годинах), що витрачається адвокатом на підготовку кожного процесуального документа з переліку, наведеного в абзаці четвертому цього пункту;

$K_{\text{пд}}$ – кількість підготовлених та поданих позовних заяв або заяв у порядку окремого провадження (за умови відкриття провадження), зустрічних позовів або відзивів на позовну заяву (відзив), заперечень проти позову, відповідей на відзив, заперечень, пояснень третьої особи щодо позову або відзиву, апеляційних скарг, касаційних скарг, заяв про перегляд судового рішення Верховним Судом чи за нововиявленими або виключними обставинами (за умови відкриття провадження), відзивів на них, відповідних заперечень;

{Абзац четвертий пункту 6 в редакції Постанови КМ № 511 від 20.06.2018}

{Абзац п'ятий пункту 6 виключено на підставі Постанови КМ № 511 від 20.06.2018}

{Абзац шостий пункту 6 виключено на підставі Постанови КМ № 511 від 20.06.2018}

b – кількість часу (у годинах), що витрачається адвокатом на підготовку до участі та участь у судовому засіданні (в тому числі складення та подання необхідних процесуальних та інших документів, крім документів, зазначених в абзаці четвертому цього пункту) в межах району, міста загальнодержавного або обласного (республіканського Автономної Республіки Крим) значення, де розташоване робоче місце адвоката, а у разі представництва інтересів свідка, потерпілого чи заявника у кримінальному провадженні – на участь в іншій процесуальній дії;

{Абзац сьомий пункту 6 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1049 від 20.12.2017; в редакції Постанови КМ № 511 від 20.06.2018}

$K_{\text{суд 1}}$ п. дій – кількість судових засідань та/або процесуальних дій, зазначених в абзаці сьомому цього пункту;

10 – кількість часу (у годинах), що витрачається адвокатом на участь у судовому засіданні за межами району, міста загальнодержавного або обласного (республіканського Автономної Республіки Крим) значення, де розташоване робоче місце адвоката, але у межах відповідного регіону;

{Абзац дев'ятий пункту 6 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 1049 від 20.12.2017, № 511 від 20.06.2018}

$K_{\text{суд 2}}$ – кількість судових засідань, зазначених в абзаці дев'ятому цього пункту;

26 – кількість часу (у годинах), що витрачається адвокатом на участь у судовому засіданні за межами регіону, де розташоване робоче місце адвоката;

{Абзац одинадцятий пункту 6 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 1049 від 20.12.2017, № 511 від 20.06.2018}

$K_{\text{суд 3}}$ – кількість судових засідань, зазначених в абзаці одинадцятому цього пункту;

$K_{\text{ос. кат}}$ – коефіцієнт особливої категорії особи, якій надається правова допомога, значення якого наведено в підпункті 3.1 пункту 3 цієї Методики;

$O_{\text{год}}$ – розмір оплати за годину роботи адвоката з надання правової допомоги, що наведений у пункті 2 цієї Методики;

$K_{\text{звіт}}$ – коефіцієнт подання адвокатом акта, значення якого наведені в підпункті 3.6 пункту 3 цієї Методики.

Під час обчислення розміру винагороди адвоката за надання правової допомоги за одним дорученням даний пункт не може застосовуватися одночасно із пунктами 3, 4, 5 (крім випадків, коли особа, якій надається правова допомога, має різний процесуальний статус – обвинувачений/потерпілий), 7, 8 цієї Методики.

7. Розмір винагороди адвоката за надання правової допомоги, передбаченої пунктом 3 частини другої статті 13 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» (крім випадків надання такої допомоги особам, визначених пунктами 3 і 4 частини першої статті 14 Закону) ($R_{\text{пр. док}}$), обчислюється за фактом виконання відповідного доручення центру за такою формулою:

$$R_{\text{пр. док}} = (3 + 8 \times K_{\text{пр. д}} + 3 \times K_{\text{пр. д. ін}}) \times K_{\text{ос. кат}} \times O_{\text{год}} \times K_{\text{звіт}},$$

{Абзац перший пункту 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 511 від 20.06.2018}

3 – кількість часу (у годинах), що витрачається адвокатом на побачення з клієнтом та збір інформації, необхідної для підготовки процесуальних документів;

{Пункт 7 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 511 від 20.06.2018}

8 – кількість часу (у годинах), що витрачається адвокатом на підготовку

кожного процесуального документа з переліку, наведеного в абзаці четвертому цього пункту;

$K_{пр. д}$ – кількість підготовлених позовних заяв або заяв у порядку окремого провадження, зустрічних позовів або відзивів на позовну заяву (відзив), заперечень проти позову, відповідей на відзив, заперечень, пояснень третьої особи щодо позову або відзиву, апеляційних скарг, касаційних скарг, заяв про перегляд судового рішення Верховним Судом чи за нововиявленими або виключними обставинами, відзивів на них, відповідних заперечень;

{Абзац четвертий пункту 7 в редакції Постанови КМ № 511 від 20.06.2018}

Z – кількість часу (у годинах), що витрачається адвокатом на підготовку кожного процесуального документа, наведеного в абзаці шостому цього пункту;

{Абзац п'ятий пункту 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 511 від 20.06.2018}

$K_{пр. д. інш}$ – кількість підготовлених документів процесуального характеру, крім зазначених в абзаці четвертому цього пункту;

$K_{ос. кат}$ – коефіцієнт особливої категорії особи, якій надається правова допомога, значення якого наведено в підпункті 3.1 пункту 3 цієї Методики;

$O_{год}$ – розмір оплати за годину роботи адвоката з надання правової допомоги, що наведений у пункті 2 цієї Методики;

$K_{звіт}$ – коефіцієнт подання адвокатом акта, значення якого наведені в підпункті 3.6 пункту 3 цієї Методики.

Під час обчислення розміру винагороди адвоката за надання правової допомоги цей пункт не може застосовуватися одночасно із пунктами 3-6, 8 цієї Методики.

8. Розмір винагороди адвоката за надання правової допомоги протягом одного дня відповідно до доручення, виданого на виконання постанови слідчого, прокурора, ухвали слідчого судді, суду, за зверненням особи, засудженої до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі, в інших випадках, крім тих, що передбачені пунктами 3-7 цієї Методики, обчислюється за такою формулою:

$$P_{інш} = (4 \times K_{днів 1} + 8 \times K_{днів 2} + 24 \times K_{днів 3}) \times K_{ос. кат} \times O_{год} \times K_{звіт},$$

де 4 – кількість часу (у годинах), що витрачається адвокатом на надання правової допомоги у межах району, міста загальнодержавного або обласного (республіканського Автономної Республіки Крим) значення, де розташоване робоче місце адвоката, протягом одного дня;

{Абзац другий пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 511 від 20.06.2018}

$K_{днів 1}$ – кількість днів, зазначених в абзаці другому цього пункту, коли адвокатом надавалась правова допомога;

8 – кількість часу (у годинах), що витрачається адвокатом на надання правової допомоги за межами району, міста загальнодержавного або

обласного (республіканського Автономної Республіки Крим) значення, де розташоване робоче місце адвоката, але у межах відповідного регіону, протягом одного дня;

{Абзац четвертий пункту 8 в редакції Постанови КМ № 511 від 20.06.2018}

$K_{\text{днів } 2}$ – кількість днів, зазначених в абзаці четвертому цього пункту, коли адвокатом надавалась правова допомога;

24 – кількість часу (у годинах), що витрачається адвокатом на надання правової допомоги за межами регіону, де розташоване робоче місце адвоката, протягом одного дня;

{Абзац шостий пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 511 від 20.06.2018}

$K_{\text{днів } 3}$ – кількість днів, зазначених в абзаці шостому цього пункту, коли адвокатом надавалась правова допомога;

$K_{\text{ос. кат}}$ – коефіцієнт особливої категорії особи, якій надається правова допомога, значення якого наведено в підпункті 3.1 пункту 3 цієї Методики;

$O_{\text{год}}$ – розмір оплати за годину роботи адвоката з надання правової допомоги, що наведений у пункті 2 цієї Методики;

$K_{\text{звіт}}$ – коефіцієнт подання адвокатом акта, значення якого наведені в підпункті 3.6 пункту 3 цієї Методики.

{Методика в редакції Постанови КМ № 1048 від 21.12.2016}

3.2.5. ПОРЯДОК І УМОВИ УКЛАДЕННЯ КОНТРАКТІВ З АДВОКАТАМИ, ЯКІ НАДАЮТЬ БЕЗОПЛАТНУ ВТОРИННУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ НА ПОСТІЙНІЙ ОСНОВІ, ТА ДОГОВОРІВ З АДВОКАТАМИ, ЯКІ НАДАЮТЬ БЕЗОПЛАТНУ ВТОРИННУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ НА ТИМЧАСОВІЙ ОСНОВІ

(Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 11 січня 2012 р. № 8 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 грудня 2012 р. № 1214))

1. Ці Порядок і умови визначають відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу» механізм укладення центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – центр) контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі.

{Пункт 1 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 110 від 11.03.2015, № 881 від 23.10.2019}

2. Предметом контрактів (договорів) є надання адвокатами за дорученням центру безоплатної вторинної правової допомоги, що включає такі види правових послуг:

1) захист;

{Підпункт 1 пункту 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 110 від 11.03.2015}

2) здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на таку допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;

3) складення документів процесуального характеру.

3. Контракти (договори) з адвокатами укладаються з урахуванням принципу незалежності адвокатської діяльності, положень Цивільного кодексу України, Законів України «Про безоплатну правову допомогу», «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», інших актів законодавства та цих Порядку і умов.

4. Контракт (договір) укладається з адвокатом, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально або в організаційно-правових формах адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання та включений до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.

{Пункт 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 881 від 23.10.2019}

4-1. Контракт укладається з адвокатом за умови:

обґрунтованої необхідності залучення адвоката для надання безоплатної вторинної правової допомоги на постійній основі з урахуванням потреб відповідної адміністративно-територіальної одиниці, забезпечення доступу осіб до безоплатної вторинної правової допомоги та постійного підвищення якості її надання;

відсутності дисциплінарних стягнень в адвоката протягом року;

участі адвоката у заходах з підвищення кваліфікації адвокатів, організованих протягом поточного або попереднього бюджетного періоду Координаційним центром з надання правової допомоги або центром (крім адвокатів, з якими контракт укладається вперше);

відсутності обґрунтованих скарг на дії адвоката, що надійшли до центру і розглянуті ним відповідно до компетенції протягом року (крім адвокатів, з якими контракт укладається вперше).

{Порядок і умови доповнено пунктом 4-1 згідно з Постановою КМ № 110 від 11.03.2015}

5. Контракт укладається з адвокатом, який надає безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, за формою згідно з додатком 1. Договір укладається з адвокатом для надання ним безоплатної вторинної правової допомоги на тимчасовій основі за формою згідно з додатком 2.

5-1. Контракт (договір) укладається з адвокатом на визначений строк протягом бюджетного періоду, а в частині оплати послуг та відшкодування витрат – до завершення виконання доручень, виданих на підставі контракту (договору), подання звітів, проведення повного розрахунку (оплати).

{Порядок і умови доповнено пунктом 5-1 згідно з Постановою КМ № 110 від 11.03.2015}

6. Оплата послуг та відшкодування витрат адвокатів, пов'язаних із наданням ними безоплатної вторинної правової допомоги на постійній основі згідно з контрактом або на тимчасовій основі згідно з договором, здійснюються в установленому порядку.

7. Безоплатна вторинна правова допомога, що надається згідно з контрактом (договором), повинна відповідати встановленим стандартам якості надання безоплатної правової допомоги.

{Порядок в редакції Постанови КМ № 1214 від 19.12.2012}

Додаток 1
до Порядку і умов
(у редакції постанови Кабінету
Міністрів України від 11 березня
2015 р. № 110)

ПРИМІРНИЙ КОНТРАКТ

**з адвокатом, який надає безоплатну вторинну правову допомогу
на постійній основі**

{Додаток 1 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 504 від 06.06.2012, № 1144 від 05.12.2012; в редакції Постанов КМ № 1214 від 19.12.2012, № 110 від 11.03.2015; із змінами, внесеними згідно з Постановою № 881 від 23.10.2019}

Додаток 1 до Порядку і умов (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2015 р. № 110)

**ПРИМІРНИЙ КОНТРАКТ з адвокатом, який надає безоплатну
вторинну правову допомогу на постійній основі**

м. _____ 20__ р.

_____ (найменування центру з надання безоплатної

_____ вторинної правової допомоги, його місцезнаходження)

(далі – центр), код згідно з ЄДРПОУ _____,
в особі _____,

(прізвище, ім'я та по батькові керівника центру)

що діє на підставі положення про центр, з однієї сторони, та адвокат

_____ (прізвище, ім'я та по батькові)

що проживає за адресою _____,
паспорт серії _____ № _____, виданий _____,

(ким, коли)

реєстраційний номер облікової картки платника податків _____

(крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті), та здійснює адвокатську діяльність на підставі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю № _____, виданого _____,

(ким, коли)

індивідуально або від імені адвокатського бюро _____
(найменування адвокатського бюро,

його місцезнаходження)

або від імені адвокатського об'єднання _____
(найменування адвокатського

об'єднання, його місцезнаходження)

на підставі довіреності, виданої _____,
(ким, коли)

(далі – адвокат), з іншої сторони (далі – сторони), уклали контракт про таке.

Предмет контракту

1. Адвокат зобов'язується за дорученнями центру надавати безоплатну вторинну правову допомогу відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу» у межах _____
(найменування адміністративно-територіальних одиниць

та міст обласного та/або районного значення)

а також інших адміністративно-територіальних одиниць та населених пунктів у разі розгляду справи судами апеляційної та касаційної інстанції або зміни підсудності кримінального провадження, цивільної, адміністративної, господарської справи чи підслідності кримінального правопорушення, в інших випадках, визначених законодавством, а центр – здійснювати оплату послуг адвоката та відшкодувати його витрати, пов'язані з наданням ним безоплатної вторинної правової допомоги, в установленому порядку (з урахуванням обраної адвокатом організаційної форми адвокатської діяльності та дотримання строків подання актів з відповідними додатками, визначеними у контракті).

2. Одночасно адвокат не може надавати безоплатної вторинної правової допомоги більш як у 30 справах за дорученнями центрів. У разі коли на виконанні в адвоката одночасно перебуває понад 30 доручень центрів, надання безоплатної вторинної правової допомоги за якими не завершено, видання йому та прийняття ним нових доручень не допускається.

Строк дії контракту

3. Контракт укладається строком на _____, а в частині оплати послуг та відшкодування витрат – до завершення виконання доручень,

виданих на підставі контракту, подання звітів, проведення повного розрахунку (оплати).

Обов'язки сторін

4. Центр зобов'язується:

1) надавати доручення для надання безоплатної вторинної правової допомоги відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу»;

2) забезпечувати надання у користування в приміщенні центру обладнання та інших матеріально-технічних засобів, що необхідні для належного надання адвокатом безоплатної вторинної правової допомоги;

3) сприяти створенню належних умов для надання адвокатом безоплатної вторинної правової допомоги у приміщеннях судів та інших державних органів;

4) ознайомити адвоката з Регламентом центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги та стандартами якості надання безоплатної правової допомоги;

5) здійснювати оплату послуг адвоката та відшкодовувати витрати адвоката, пов'язані з наданням ним безоплатної вторинної правової допомоги, відповідно до пункту 13 цього контракту.

5. Адвокат зобов'язується:

1) надавати безоплатну вторинну правову допомогу якісно, в повному обсязі та у визначені строки;

2) дотримуватися вимог Конституції України, Законів України «Про безоплатну правову допомогу», «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», інших актів законодавства, стандартів якості надання безоплатної правової допомоги, виконувати обов'язки відповідно до Правил адвокатської етики, Регламенту центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

3) чергувати згідно з графіком, у тому числі у нічний час, вихідні, святкові та неробочі дні, з метою забезпечення надання безоплатної вторинної правової допомоги особам з моменту їх затримання;

4) подавати центру в установленому порядку акти надання безоплатної вторинної правової допомоги з відповідними додатками протягом 45 календарних днів після завершення стадії провадження (коли оплата здійснюється за стадіями провадження (процесу) або виконання доручення та на його вимогу інформацію про стан надання такої допомоги;

5) захищати інтереси особи, якій надається безоплатна вторинна правова допомога, всіма законними способами, діяти виключно в інтересах такої особи;

6) у разі залучення для проведення окремої процесуальної дії в порядку, передбаченому статтею 49 Кримінального процесуального кодексу України, узгоджувати правову позицію з раніше залученим захисником (захисниками) з урахуванням Правил адвокатської етики;

7) не вчиняти будь-яких дій та не допускати бездіяльності, що може завдати шкоди особі, якій надається безоплатна вторинна правова допомога;

8) негайно повідомляти центру про:
виникнення конфлікту інтересів під час надання безоплатної вторинної правової допомоги;

наявність підстав для припинення надання безоплатної вторинної правової допомоги чи заміни адвоката;

плановану тривалу відсутність;

зміну своєї адреси проживання, зміну місця здійснення адвокатської діяльності, засобів зв'язку (номера телефону, адреси електронної пошти тощо);

9) брати участь у заходах з підвищення кваліфікації адвокатів, що організовуються Координаційним центром з надання правової допомоги та/або центром.

{Підпункт 10 пункту 5 виключено на підставі Постанови КМ № 881 від 23.10.2019}

Права сторін

6. Центр має право:

1) вимагати від адвоката з метою проведення моніторингу якості, повноти та своєчасності надання безоплатної вторинної правової допомоги подання інформації про надання такої допомоги;

2) проводити моніторинг якості надання адвокатом безоплатної вторинної правової допомоги, зокрема шляхом спостереження за роботою адвоката в судовому засіданні, інтерв'ювання клієнтів за їх згодою тощо;

3) звертатися у разі невиконання або неналежного виконання умов контракту:

з поданням – до комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги;

із заявою (скаргою) – до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

з клопотанням про виключення адвоката з Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, – до Координаційного центру з надання правової допомоги.

7. Адвокат має право на:

1) гарантії, встановлені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», іншими законами, зокрема невтручання в адвокатську діяльність та захист інформації, отриманої під час надання безоплатної вторинної правової допомоги;

2) користування у приміщенні центру обладнанням та іншими матеріально-технічними засобами, що необхідні для надання безоплатної вторинної правової допомоги на належному рівні;

3) оплату послуг та відшкодування витрат, пов'язаних з наданням ним безоплатної вторинної правової допомоги;

4) укладення інших договорів про надання правової допомоги, якщо це не призводить до конфлікту інтересів, невиконання або неналежного

виконання зобов'язань за контрактом;

5) інші права, встановлені законом.

Відповідальність сторін

8. Центр несе відповідальність за порушення принципу незалежності та конфіденційності адвокатської діяльності, передбачену законом.

9. Адвокат несе відповідальність за достовірність поданої до центру інформації, у тому числі тієї, що міститься в актах, розрахунках та додатках до них, а також доповідних записках, довідках, статистичних даних та інших документах передбаченої звітності, що є підставою для оплати послуг адвоката.

10. За порушення умов контракту адвокат може бути виключений з Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, за рішенням Координаційного центру з надання правової допомоги відповідно до законодавства.

Оплата послуг адвоката

11. Сума контракту становить ____ гривень.

12. Сума контракту може змінюватися залежно від обсягу фактично наданої безоплатної вторинної правової допомоги.

13. Оплата послуг та відшкодування витрат адвоката здійснюються відповідно до Порядку оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, та Методики обчислення розміру винагороди адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. № 465.

Центр не несе відповідальності за сплату адвокатом (адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням) податків, зборів та інших обов'язкових платежів.

У разі порушення адвокатом строків подання актів з відповідними додатками оплата послуг адвокатів зменшується відповідно до зазначених Порядку та Методики.

Припинення дії контракту

14. Дія контракту припиняється:

1) у випадках, передбачених Законом України «Про безоплатну правову допомогу»;

2) у разі закінчення строку його дії;

3) за згодою сторін;

4) за ініціативою однієї із сторін до закінчення строку його дії в разі порушення іншою стороною умов контракту;

5) в інших випадках, передбачених законом.

Інші положення

15. Зміни до контракту вносяться за згодою сторін, якщо інше не визначено контрактом або законом, шляхом укладення додаткової угоди між центром і адвокатом.

16. Контракт укладається в письмовій формі у двох примірниках, які зберігаються у кожної із сторін і мають однакову юридичну силу.

Реквізити сторін Центр	Адвокат
_____	_____
_____	_____
_____	_____
(підпис керівника центру) МП _____ 20__ р.	(підпис адвоката) МП _____ 20__ р.

{Додаток 1 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 504 від 06.06.2012, № 1144 від 05.12.2012; в редакції Постанов КМ № 1214 від 19.12.2012, № 110 від 11.03.2015; із змінами, внесеними згідно з Постановою № 881 від 23.10.2019}

Додаток 2
до Порядку і умов
(у редакції постанови
Кабінету Міністрів України
від 11 березня 2015 р. № 110)

ПРИМІРНИЙ ДОГОВІР

**з адвокатом, який надає безоплатну вторинну правову допомогу
на тимчасовій основі**

{Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 504 від 06.06.2012, № 1144 від 05.12.2012; в редакції Постанов КМ № 1214 від 19.12.2012, № 110 від 11.03.2015; із змінами, внесеними згідно з Постановою № 881 від 23.10.2019}

Додаток 2
до Порядку і умов(у редакції постанови Кабінету Міністрів України від
11 березня 2015 р. № 110)

ПРИМІРНИЙ ДОГОВІР

**з адвокатом, який надає безоплатну вторинну правову допомогу на
тимчасовій основі**

м. _____ 20__ р.

_____ (найменування центру з надання безоплатної

вторинної правової допомоги, його місцезнаходження)
(далі – центр), код згідно з ЄДРПОУ _____,

в особі _____,
(прізвище, ім'я та по батькові керівника центру)
що діє на підставі положення про центр, з однієї сторони, та адвокат
_____,
(прізвище, ім'я та по батькові)
що проживає за адресою _____,
паспорт серії _____ № _____, виданий _____,
(ким,коли)
реєстраційний номер облікової картки платника податків _____
(крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від
прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та
повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у
паспорті), та здійснює адвокатську діяльність на підставі свідоцтва про право
на заняття адвокатською діяльністю № _____, виданого _____,
(ким, коли)
індивідуально або від імені адвокатського бюро _____,
(найменування адвокатського бюро, його місцезнаходження)
або від імені адвокатського об'єднання _____
(найменування адвокатського об'єднання,
його місцезнаходження)
на підставі довіреності, виданої _____ (далі –
адвокат),
(ким, коли)
з іншої сторони (далі – сторони), уклали договір про таке.

Предмет договору

1. Адвокат зобов'язується за дорученнями центру надавати безоплатну
вторинну правову допомогу відповідно до Закону України «Про безоплатну
правову допомогу», що включає _____
(вид правових послуг)
у межах _____
(найменування адміністративно-територіальних одиниць,
міст обласного та/або районного значення)

а також інших адміністративно-територіальних одиниць та населених пунктів
у разі розгляду справи судами апеляційної та касаційної інстанції або зміни
підсудності кримінального провадження, цивільної, адміністративної,
господарської справи чи підслідності кримінального правопорушення, в
інших випадках, визначених законодавством, а центр – здійснювати оплату
послуг адвоката та відшкодовувати його витрати, пов'язані з наданням ним
безоплатної вторинної правової допомоги, в установленому порядку (з
урахуванням обраної адвокатом організаційної форми адвокатської діяльності

та дотримання строків подання актів з відповідними додатками, визначеними у договорі).

2. Одночасно адвокат не може надавати безоплатної вторинної правової допомоги більш як у 30 справах за дорученнями центрів. У разі коли на виконанні в адвоката одночасно перебуває понад 30 доручень центрів, надання безоплатної вторинної правової допомоги за якими не завершено, видання йому та прийняття ним нових доручень не допускається.

Строк дії договору

3. Договір укладається строком на _____, а в частині оплати послуг та відшкодування витрат – до завершення виконання доручень, виданих на підставі договору, подання звітів, проведення повного розрахунку (оплати).

Обов'язки сторін

4. Центр зобов'язується:

1) надавати доручення для підтвердження повноважень адвоката відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу»;

2) забезпечувати надання у користування в приміщенні центру обладнання та інших матеріально-технічних засобів, що необхідні для належного надання адвокатом безоплатної вторинної правової допомоги;

3) ознайомити адвоката з Регламентом центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги та стандартами якості надання безоплатної правової допомоги;

4) здійснювати оплату послуг адвоката та відшкодувати витрати адвоката, пов'язані з наданням ним безоплатної вторинної правової допомоги, відповідно до пункту 13 цього договору.

5. Адвокат зобов'язується:

1) надавати безоплатну вторинну правову допомогу якісно, в повному обсязі та у визначені строки;

2) дотримуватися вимог Конституції України, Законів України «Про безоплатну правову допомогу», «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», інших актів законодавства, стандартів якості надання безоплатної правової допомоги, виконувати обов'язки відповідно до Правил адвокатської етики, Регламенту центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

3) чергувати згідно з графіком, у тому числі у нічний час, вихідні, святкові та неробочі дні, з метою забезпечення надання безоплатної вторинної правової допомоги особам з моменту їх затримання;

4) подавати в установленому порядку центру акти надання безоплатної вторинної правової допомоги з відповідними додатками протягом 45 календарних днів після завершення стадії провадження (коли оплата здійснюється за стадіями провадження (процесу) або виконання доручення та на його вимогу інформацію про стан надання такої допомоги;

5) захищати інтереси особи, якій надається безоплатна вторинна правова допомога, всіма законними способами, діяти виключно в інтересах такої

особи;

б) у разі залучення для проведення окремої процесуальної дії в порядку, передбаченому статтею 49 Кримінального процесуального кодексу України, узгоджувати правову позицію з раніше залученим захисником (захисниками) з урахуванням Правил адвокатської етики;

7) не вчиняти будь-яких дій та не допускати бездіяльності, що може завдати шкоди особі, якій надається безоплатна вторинна правова допомога;

8) негайно повідомляти центру про:
виникнення конфлікту інтересів під час надання безоплатної вторинної правової допомоги;

наявність підстав для припинення надання безоплатної вторинної правової допомоги чи заміни адвоката;

плановану тривалу відсутність;

зміну своєї адреси проживання, зміну місця здійснення адвокатської діяльності, засобів зв'язку (номера телефону, адреси електронної пошти тощо);

9) брати участь у заходах з підвищення кваліфікації адвокатів, що організовуються Координаційним центром з надання правової допомоги та/або центром.

{Підпункт 10 пункту 5 виключено на підставі Постанови КМ № 881 від 23.10.2019}

Права сторін

6. Центр має право:

1) вимагати від адвоката з метою проведення моніторингу якості, повноти та своєчасності надання безоплатної вторинної правової допомоги подання інформації про надання такої допомоги;

2) проводити моніторинг якості надання адвокатом безоплатної вторинної правової допомоги, зокрема шляхом спостереження за роботою адвоката в судовому засіданні, інтерв'ювання клієнтів за їх згодою тощо;

3) звертатися у разі невиконання або неналежного виконання умов договору:

з поданням – до комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги;

із заявою (скаргою) – до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

з клопотанням про виключення адвоката з Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, – до Координаційного центру з надання правової допомоги.

7. Адвокат має право на:

1) гарантії, встановлені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», іншими законами, зокрема невторчання в адвокатську діяльність та захист інформації, отриманої під час надання безоплатної вторинної правової допомоги;

2) користування у приміщенні центру обладнанням та іншими матеріально-технічними засобами, що необхідні для надання безоплатної вторинної правової допомоги на належному рівні;

3) оплату послуг та відшкодування витрат, пов'язаних з наданням ним безоплатної вторинної правової допомоги;

4) укладення інших договорів про надання правової допомоги, якщо це не призводить до конфлікту інтересів, невиконання або неналежного виконання зобов'язань за договором;

5) інші права, встановлені законом.

Відповідальність сторін

8. Центр несе відповідальність за порушення принципу незалежності та конфіденційності адвокатської діяльності, передбачену законом.

9. Адвокат несе відповідальність за достовірність поданої до центру інформації, у тому числі тієї, що міститься в актах, розрахунках та додатках до них, а також доповідних записках, довідках, статистичних даних та інших документах передбаченої звітності, що є підставою для оплати послуг адвоката.

10. За порушення умов договору адвокат може бути виключений з Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, за рішенням Координаційного центру з надання правової допомоги відповідно до законодавства.

Оплата послуг адвоката

11. Сума договору становить _____ гривень.

12. Сума договору може змінюватися залежно від обсягу фактично наданої безоплатної вторинної правової допомоги.

13. Оплата послуг та відшкодування витрат адвоката здійснюються відповідно до Порядку оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, та Методики обчислення розміру винагороди адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. № 465.

Центр не несе відповідальності за сплату адвокатом (адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням) податків, зборів та інших обов'язкових платежів.

У разі порушення адвокатом строків подання актів з відповідними додатками оплата послуг адвокатів зменшується відповідно до зазначених Порядку та Методики.

Припинення дії договору

14. Дія договору припиняється:

1) у випадках, передбачених Законом України «Про безоплатну правову допомогу»;

2) у разі закінчення строку його дії;

3) за згодою сторін;

4) за ініціативою однієї із сторін до закінчення строку його дії в разі

порушення іншою стороною умов договору;

5) в інших випадках, передбачених законом.

Інші положення

15. Зміни до договору вносяться за згодою сторін, якщо інше не визначено договором або законом, шляхом укладення додаткової угоди між центром і адвокатом.

16. Договір укладається в письмовій формі у двох примірниках, які зберігаються у кожної із сторін і мають однакову юридичну силу.

Реквізити сторін	
Центр	Адвокат
_____	_____
_____	_____
_____	_____
(підпис керівника центру)	(підпис адвоката)
МП	МП
_____ 20__ р.	_____ 20__ р.

{Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 504 від 06.06.2012, № 1144 від 05.12.2012; в редакції Постанов КМ № 1214 від 19.12.2012, № 110 від 11.03.2015; із змінами, внесеними згідно з Постановою № 881 від 23.1}

3.2.6. ПОРЯДОК ІНФОРМУВАННЯ ЦЕНТРІВ З НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ ПРО ВИПАДКИ ЗАТРИМАННЯ, АДМІНІСТРАТИВНОГО АРЕШТУ АБО ЗАСТОСУВАННЯ ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ У ВИГЛЯДІ ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ

(Затверджено постановою Кабінету Міністрів України
від 28 грудня 2011 р. № 1363 (у редакції постанови Кабінету Міністрів
України від 11 березня 2015 р. № 110)

1. Цей Порядок встановлює загальні вимоги та механізм інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання з метою приводу, застосування адміністративного затримання чи адміністративного арешту або обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою (далі – затримання) відповідно органами (посадовими особами), уповноваженими здійснювати адміністративне затримання, органами досудового розслідування, слідчими, дізнавачами, прокурорами, службовими особами, відповідальними за перебування затриманих, іншими

уповноваженими службовими особами (далі – суб'єкти подання інформації), а також особами, затриманими за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, затриманими на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання з метою приводу, особами, до яких застосовано адміністративне затримання, адміністративний арешт або обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, близькими родичами та членами їх сімей, перелік яких визначено Кримінальним процесуальним кодексом України (далі – заявники), Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, його представниками чи регіональними представництвами (далі – уповноважений з прав людини).

{Пункт 1 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 793 від 18.10.2017, № 659 від 29.07.2020}

2. Негайно з моменту затримання особи суб'єкт подання інформації повідомляє за допомогою телефонного, факсимільного зв'язку на єдиний телефонний номер системи надання безоплатної правової допомоги (0-800-213103) (контактний центр системи надання безоплатної правової допомоги) та інші телефонні номери, електронної пошти або через комплексну інформаційно-аналітичну систему забезпечення надання безоплатної правової допомоги (далі – система) відповідному регіональному центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – регіональний центр), крім випадків адміністративного затримання, якщо особа захищає себе особисто чи запросила захисника, такі відомості:

{Абзац перший пункту 2 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 793 від 18.10.2017, № 659 від 29.07.2020, № 988 від 02.09.2022}

прізвище, ім'я, по батькові та дата народження затриманої особи (якщо вони відомі);

час та підстави для затримання особи;

точна адреса місця для конфіденційного побачення адвоката із затриманою особою;

найменування (прізвище та ініціали) суб'єкта подання інформації, його поштова адреса, номери телефону та адреса електронної пошти;

дата винесення постанови про застосування адміністративного арешту (постановлення ухвали про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою), найменування суду та/або прізвище та ініціали судді, що виніс постанову (постановив ухвалу) у відповідних випадках;

прізвище, ім'я, по батькові та найменування посади особи, яка передала повідомлення, її номер телефону.

3. Повідомлення про затримання особи відповідному регіональному центру заявники можуть подати письмово або за допомогою телефонного зв'язку на єдиний телефонний номер системи надання безоплатної правової допомоги (0-800-213103) (контактний центр системи надання безоплатної правової допомоги). Розгляд повідомлень здійснюється регіональними центрами відповідно до їх компетенції та за умови отримання таких обов'язкових відомостей:

ступінь родинного зв'язку заявника із затриманою особою (чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний брат, рідна сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням, а також особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки, у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі), його прізвище, ім'я та по батькові, адреса зареєстрованого або фактичного місця проживання, номер контактної телефону (якщо заявник не є затриманою особою);

прізвище, ім'я та по батькові, дата народження затриманої особи;
місце, дата і час затримання особи.

Регіональний центр також може з'ясувати у заявника такі додаткові відомості, надання яких не є обов'язковим:

підстави для затримання особи;

найменування органу, службова особа якого здійснила затримання, його поштова адреса, найменування посади, звання, прізвище, ім'я та по батькові такої особи.

Відсутність таких додаткових відомостей у заявника чи відмова заявника їх надати не можуть бути підставами для відмови у розгляді повідомлення про затримання особи, реєстрації такого повідомлення чи наданні безоплатної вторинної правової допомоги.

3-1. Уповноважений з прав людини у разі виявлення під час відвідування місць, в яких примусово тримаються за судовим рішенням або рішенням адміністративного органу відповідно до закону особи, про затримання яких суб'єктом подання інформації не було здійснено повідомлення згідно з вимогами цього Порядку, може повідомити про таке затримання відповідному регіональному центру за допомогою телефонного, факсимільного зв'язку на єдиний телефонний номер системи надання безоплатної правової допомоги (0-800-213103) (контактний центр системи надання безоплатної правової допомоги) та інші телефонні номери, електронної пошти або через систему.

Розгляд повідомлень здійснюється регіональними центрами відповідно до їх компетенції за умови отримання таких відомостей:

прізвище, ім'я та по батькові, дата народження затриманої особи;
місце, дата і час затримання особи;
місце перебування затриманої особи;

прізвище та ініціали (найменування) уповноваженого з прав людини, його поштова адреса, номер телефону та адреса електронної пошти.

{Порядок доповнено пунктом 3-1 згідно з Постановою КМ № 793 від 18.10.2017}

4. Інші номери телефонів та адреса електронної пошти, за якими передаються повідомлення про випадки затримання осіб, визначаються регіональним центром та доводяться до відома суб'єктів подання інформації.

Зазначена інформація розміщується на веб-сайтах Мін'юсту та його територіальних органів, Координаційного центру з надання правової

допомоги (далі – Координаційний центр), Держприкордонслужби, Держмитслужби, а також на веб-сайтах (за наявності) Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро, БЕБ та їх територіальних управлінь, головних управлінь Національної поліції в Автономній Республіці Крим, областях, мм. Києві і Севастополі, головних управлінь (управлінь) СБУ в Автономній Республіці Крим, областях, мм. Києві і Севастополі, територіальних органів Держмитслужби, територіальних органів ДМС, органів управління Військової служби правопорядку у Збройних Силах, органів охорони державного кордону, загонів морської охорони Держприкордонслужби (далі – центральні, регіональні або міжрегіональні органи).

{Абзац другий пункту 4 в редакції Постанови КМ № 294 від 26.04.2017; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 793 від 18.10.2017; в редакції Постанови КМ № 988 від 02.09.2022}

5. Повідомлення про затримання осіб приймаються та обробляються уповноваженою службовою особою регіонального центру цілодобово.

6. Повідомлення суб'єктів подання інформації, які надходять до регіонального центру, реєструються в момент їх надходження в системі. Повідомленню присвоюється відповідний реєстраційний номер, який за допомогою телефонного, факсимільного зв'язку, електронної пошти або через систему повідомляється суб'єкту подання інформації.

{Абзац перший пункту 6 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 988 від 02.09.2022}

Повідомлення заявників, які надходять до регіонального центру або контактному центру системи надання безоплатної правової допомоги, за наявності всіх обов'язкових відомостей реєструються у системі.

{Абзац другий пункту 6 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 793 від 18.10.2017, № 988 від 02.09.2022}

Повідомлення уповноваженого з прав людини, які надходять до регіонального центру або контактному центру системи надання безоплатної правової допомоги, за наявності відомостей, зазначених у пункті 3-1 цього Порядку, реєструються у системі.

{Пункт 6 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 793 від 18.10.2017; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 988 від 02.09.2022}

У разі коли надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманій особі вже розпочато на підставі іншого повідомлення, зареєстрованого в системі, уповноважена службова особа регіонального центру інформує про це заявника або уповноваженого з прав людини із зазначенням номера доручення регіонального центру, прізвища, імені та по батькові адвоката і його номера телефону.

{Абзац четвертий пункту 6 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 793 від 18.10.2017, № 988 від 02.09.2022}

7. Протягом години з моменту реєстрації повідомлення заявника або

уповноваженого з прав людини уповноважена службова особа регіонального центру проводить перевірку інформації про затримання особи шляхом підготовки і надсилання від імені такого центру запиту факсимільним зв'язком або електронною поштою на адресу відповідного центрального, регіонального або міжрегіонального органу. Протягом години після надходження запиту відповідний центральний, регіональний або міжрегіональний орган шляхом надсилання факсограми або листа електронною поштою у відповідь спростовує інформацію про затримання особи або підтверджує таку інформацію з повідомленням адреси місця для конфіденційного побачення адвоката з такою особою у порядку, встановленому для суб'єктів подання інформації.

{Абзац перший пункту 7 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 793 від 18.10.2017, № 988 від 02.09.2022}

Протягом години з моменту реєстрації повідомлення суб'єкта подання інформації про затримання особи або відповіді відповідного центрального, регіонального або міжрегіонального органу на запит, що підтверджує інформацію про затримання особи, уповноважена службова особа регіонального центру в установленому порядку призначає адвоката шляхом видачі доручення для надання такій особі безоплатної вторинної правової допомоги, копія якого із зазначенням реєстраційного номера повідомлення за допомогою факсимільного зв'язку, електронної пошти або через систему передається суб'єкту подання інформації та реєструється ним.

{Абзац другий пункту 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 988 від 02.09.2022}

Уповноважена службова особа регіонального центру негайно перед передачею копії доручення суб'єкту подання інформації повідомляє призначеному адвокату реквізити виданого доручення, на підставі якого таким адвокатом може бути видано ордер.

Час прибуття адвоката до затриманої особи для конфіденційного побачення та/або участі в процесуальних діях фіксується уповноваженою службовою особою суб'єкта подання інформації, органа (установи), де перебувають затримані особи, в системі та/або відповідному журналі реєстрації.

Після призначення адвоката для надання затриманій особі безоплатної вторинної правової допомоги в результаті подання повідомлення заявника або уповноваженого з прав людини уповноважена службова особа регіонального центру невідкладно інформує про це телефоном заявника або уповноваженого з прав людини із зазначенням номера доручення центру, прізвища, імені та по батькові адвоката і його номера телефону.

{Абзац п'ятий пункту 7 в редакції Постанови КМ № 793 від 18.10.2017}

8. Призначений регіональним центром адвокат повинен прибути за зазначеною адресою місця для конфіденційного побачення із затриманою особою протягом години з моменту видачі йому доручення для надання безоплатної вторинної правової допомоги, а у виняткових випадках, крім

видання доручення для надання безоплатної вторинної правової допомоги особі, до якої застосовано адміністративне затримання, – не пізніше ніж протягом шести годин з моменту видачі йому доручення.

{Абзац перший пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 988 від 02.09.2022}

У разі коли призначений адвокат на підставах, визначених законом, або з інших незалежних від нього причин не може надати безоплатної вторинної правової допомоги, він негайно повідомляє про це регіональному центру, який протягом однієї години з моменту надходження повідомлення призначає іншого адвоката.

Якщо призначений регіональним центром адвокат не прибув у встановлений цим Порядком строк за зазначеною адресою місця для конфіденційного побачення із затриманою особою, суб'єкт подання інформації негайно повідомляє про це такому центру відповідно до пункту 2 цього Порядку.

У разі запровадження автоматизованого обміну інформацією з використанням інформаційно-комунікаційних систем про затриманих осіб між суб'єктами подання інформації та регіональними центрами регіональному центру передаються відомості про дату і час прибуття адвоката до затриманої особи та його вибуття (за наявності).

{Пункт 8 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 630 від 24.06.2023}

Механізм автоматизованого обміну інформацією з використанням інформаційно-комунікаційних систем про затриманих осіб між суб'єктами подання інформації та регіональними центрами встановлюється Мін'юстом та заінтересованими державними органами.

{Пункт 8 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 630 від 24.06.2023}

9. Відмова затриманої особи від адвоката, призначеного регіональним центром, повинна бути здійснена такою особою в присутності цього адвоката у формі письмової заяви, копія якої подається адвокатом до відповідного регіонального центру.

9-1. Для виявлення фактів неповідомлення або несвоєчасного повідомлення про затримання осіб, неприбуття або невчасного прибуття призначеного регіональним центром адвоката для надання затриманій особі безоплатної вторинної правової допомоги таким центром проводиться щокварталу звірка відомостей щодо кількості переданих та зареєстрованих повідомлень про випадки затримання осіб, наданих відповідним центральним, регіональним або міжрегіональним органом (далі – звірка відомостей).

Відповідний центральний, регіональний або міжрегіональний орган суб'єкта подання інформації не пізніше 10 числа місяця, що настає за звітним кварталом, подає регіональному центру електронною поштою відомості про кількість випадків затримання протягом звітного періоду осіб та кількість випадків неприбуття або несвоєчасного прибуття адвокатів за формою згідно

з додатком.

Регіональний центр протягом десяти днів проводить звірку відомостей з даними, що містяться у системі, за результатами якої інформує відповідний центральний, регіональний або міжрегіональний орган, зокрема про виявлені розбіжності (відсутність інформації про затриману особу, дата/час її затримання, дата/час прибуття адвоката) у разі їх наявності для вжиття заходів реагування.

{Порядок доповнено пунктом 9-1 згідно з Постановою КМ № 988 від 02.09.2022}

10. З метою забезпечення виконання вимог цього Порядку:

1) регіональний центр:

своєчасно повідомляє суб'єктам подання інформації номери телефонів, адресу електронної пошти, інші необхідні для зв'язку дані;

забезпечує реєстрацію повідомлень, які надходять від суб'єктів подання інформації, відповідних центральних, регіональних або міжрегіональних органів, заявників та уповноваженого з прав людини, про випадки затримання осіб у системі;

{Абзац третій підпункту 1 пункту 10 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 793 від 18.10.2017, № 988 від 02.09.2022}

проводить у разі отримання від заявників або уповноваженого з прав людини повідомлення про затримання особи перевірку факту затримання шляхом звернення до відповідного центрального, регіонального або міжрегіонального органу;

{Абзац четвертий підпункту 1 пункту 10 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 793 від 18.10.2017, № 988 від 02.09.2022}

видає доручення адвокатам для надання безоплатної вторинної правової допомоги та доводить відповідну інформацію призначеним адвокатам негайно;

у разі отримання від суб'єкта подання інформації повідомлення про неприбуття адвоката призначає протягом години з моменту реєстрації такого повідомлення іншого адвоката згідно з новим дорученням;

інформує відповідних прокурорів Автономної Республіки Крим, областей, м. Києва і Севастополя, уповноваженого з прав людини, відповідний центральний, регіональний або міжрегіональний орган, Координаційний центр у разі виявлення порушення суб'єктами подання інформації вимог цього Порядку, а також підрозділ внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро у разі вчинення відповідного порушення працівником Національного антикорупційного бюро;

{Абзац сьомий підпункту 1 пункту 10 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 988 від 02.09.2022}

забезпечує взаємодію із суб'єктами подання інформації, іншими заінтересованими органами на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

проводить щокварталу звірки відомостей щодо кількості переданих та

zareєстрованих повідомлень про випадки затримання осіб із відповідними центральними, регіональними або міжрегіональними органами відповідно до вимог цього Порядку;

{Абзац дев'ятий підпункту 1 пункту 10 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 988 від 02.09.2022}

2) суб'єкти подання інформації, органи (установи), де перебувають затримані особи:

інформують під час затримання кожну особу про право та можливість отримання безоплатної вторинної правової допомоги відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу», вручають пам'ятку для затриманих осіб, в якій зазначається єдиний телефонний номер системи надання безоплатної правової допомоги (0-800-213103) (контактний центр системи надання безоплатної правової допомоги);

повідомляють регіональному центру про затримання особи;

забезпечують внесення відповідних відомостей до системи та/або відповідних журналів реєстрації;

забезпечують вільний доступ призначеного регіональним центром адвоката до затриманої особи, відведення необхідного часу та належного місця для конфіденційного побачення адвоката із затриманою особою незалежно від часу в робочі, вихідні, святкові, неробочі дні до першого її допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту – такі побачення без обмеження в часі та кількості у робочі, вихідні, святкові, неробочі дні, можливість для ознайомлення адвоката з матеріалами справи, реалізацію інших прав та гарантій діяльності адвокатів, установлених Конституцією та законами України;

{Абзац п'ятий підпункту 2 пункту 10 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 988 від 02.09.2022}

у разі відсутності реагування регіонального центру на повідомлення про затримання осіб або порушення встановлених цим Порядком строків прибуття адвоката негайно, але не пізніше ніж протягом 24-х годин, інформують про це Координаційний центр за телефоном або адресою електронної пошти, що оприлюднені на офіційних веб-сайтах Мін'юсту та його територіальних органів, а також на веб-сайті органу (установи), де перебувають затримані особи;

{Абзац шостий підпункту 2 пункту 10 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 294 від 26.04.2017}

подають щокварталу до 5 числа місяця, що настає за звітним періодом, відповідному центральному, регіональному або міжрегіональному органу інформацію про кількість випадків затримання протягом звітного періоду осіб та кількість випадків неприбуття або несвоєчасного прибуття адвокатів;

{Абзац сьомий підпункту 2 пункту 10 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 988 від 02.09.2022}

несуть у порядку, встановленому законом, відповідальність за

несвоєчасне повідомлення про затримання особи та перешкоджання наданню адвокатом, призначеним регіональним центром, такій особі безоплатної вторинної правової допомоги;

3) відповідні центральні, регіональні або міжрегіональні органи:

{Абзац перший підпункту 3 пункту 10 в редакції Постанови КМ № 988 від 02.09.2022}

у разі звернення уповноваженої службової особи регіонального центру щодо надання інформації про факт затримання особи проводять перевірку такого факту;

спростовують інформацію про затримання особи або підтверджують таку інформацію з повідомленням регіональному центру про випадок затримання особи та адреси місця для конфіденційного побачення адвоката з такою особою у порядку, встановленому для суб'єктів подання інформації;

подають щокварталу не пізніше 10 числа місяця, що настає за звітним періодом, регіональному центру інформацію про кількість випадків затримання протягом звітного періоду осіб та кількість випадків неприбуття або несвоєчасного прибуття адвокатів відповідно до вимог цього Порядку.

{Підпункт 3 пункту 10 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 988 від 02.09.2022}

11. Під час виконання вимог цього Порядку регіональний центр та суб'єкти подання інформації дотримуються вимог законодавства, а також забезпечують конфіденційність отриманої ними інформації, крім випадків, установлених законом.

{Порядок в редакції Постанови КМ № 110 від 11.03.2015}

Додаток
до Порядку

*{Відомості про кількість випадків затримання протягом звітного періоду осіб}
{Порядок доповнено додатком згідно з Постановою КМ № 988 від 02.09.2022}*

Порядковий номер	Прізвище, ім'я, по батькові та дата народження затриманої особи (якщо вони відомі)	Підстави затримання	Дата і час затримання	Дата і час повідомлення регіонального центру	Реєстраційний номер повідомлення, присвоєний регіональним центром	Орган/підрозділ органу, який здійснив затримання, та прізвище, ім'я, по батькові уповноваженої особи, яка передала повідомлення	Прізвище, ім'я, по батькові призначеного адвоката	Дата і час прибуття адвоката
------------------	--	---------------------	-----------------------	--	---	---	---	------------------------------

Начальник _____ (підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)
(найменування відповідного центрального, регіонального або міжрегіонального органу)

_____ 20 ____ року
МП

3.2.7. ПОРЯДОК І УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ З ВІДБОРУ АДВОКАТІВ, ЯКІ ЗАЛУЧАЮТЬСЯ ДЛЯ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

(Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1362 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 р. № 575))

Загальні питання

1. Ці Порядок і умови визначають механізм проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – конкурс).

2. Рішення про проведення конкурсу приймається Мін'юстом за поданням Координаційного центру з надання правової допомоги (далі – Координаційний центр).

Зазначене рішення повинне містити найменування адміністративно-територіальної одиниці (одиниць), на території якої (яких) проводиться конкурс, період його проведення, назву дистанційного курсу, що має пройти адвокат до початку першого етапу конкурсу, посилення на адресу веб-сторінки, створеної для реєстрації адвокатів для участі у конкурсі (далі – веб-сторінка реєстрації), а також мінімальні оцінки за кожним етапом конкурсу та підсумкову оцінку адвоката, достатні для його включення до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу (далі – Реєстр адвокатів), іншу необхідну інформацію.

Рішенням про проведення конкурсу також затверджується розроблений Координаційним центром план-графік проведення конкурсу (далі – план-графік).

У плані-графіку, зокрема, зазначаються строки:

оприлюднення оголошення про проведення конкурсу;

реєстрації адвокатів та подання ними документів для участі у конкурсі;

проходження адвокатами дистанційного курсу;

надіслання Координаційним центром секретарю відповідної комісії сканованих копій документів, поданих адвокатами, та результатів проходження дистанційного курсу;

{Абзац восьмий пункту 2 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 898 від 31.10.2018, № 464 від 12.05.2021}

проведення конкурсу (кожного з етапів);

оприлюднення результатів конкурсу.

3. Мін'юст за поданням Координаційного центру приймає рішення про повторне проведення конкурсу (окремих етапів конкурсу) відповідно до цих Порядку і умов у разі:

відсутності претендентів для участі у конкурсі;

коли не відібрано жодного з адвокатів за результатами проведення конкурсу;

порушення порядку проведення конкурсу.

Комісія

4. Конкурс проводиться комісіями, що утворюються міжрегіональними управліннями Мін'юсту (далі – комісії).

{Пункт 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 464 від 12.05.2021}

5. Комісія утворюється на території адміністративно-територіальної одиниці, в якій оголошено конкурс, у складі не менш як семи та не більш як дев'яти осіб. Персональний склад комісії затверджується відповідним міжрегіональним управлінням Мін'юсту (далі – міжрегіональне управління) за поданням директора відповідного регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги або особи, яка виконує його обов'язки. Головою комісії визначається директор відповідного регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги або особа, яка виконує його обов'язки (у виняткових випадках – заступник директора регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги), секретарем – інший працівник зазначеного центру, який має право голосу.

{Пункт 5 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 898 від 31.10.2018, № 464 від 12.05.2021}

6. Склад комісії формується, зокрема, з представників адвокатури, міжрегіонального управління, центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, а також суддів, представників громадських об'єднань та юридичних вищих навчальних закладів (за їх згодою).

Під час проведення конкурсу можуть бути присутні спостерігачі.

{Абзац другий пункту 6 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 898 від 31.10.2018}

7. Члени комісії здійснюють свої повноваження на громадських засадах і не можуть брати участі у конкурсі.

8. Комісія:

забезпечує розгляд документів, надісланих адвокатами та проведення індивідуальних співбесід з адвокатами;

оцінює адвокатів за критеріями та методикою, визначеними цими Порядком і умовами;

забезпечує відкритість та прозорість проведення конкурсу, запобігання конфлікту інтересів під час його проведення, захист персональних даних та до моменту завершення конкурсу – конфіденційність результатів оцінювання адвокатів;

приймає рішення у зв'язку з проведенням конкурсу, а також щодо проведення своїх засідань дистанційно в режимі відеоконференції. Рішення комісії оформляються відповідними протоколами, що підписуються усіма членами комісії, які були присутні на відповідному засіданні або брали участь в оцінюванні адвокатів на відповідному етапі проведення конкурсу. Протоколи можуть бути створені в електронній формі з накладенням кваліфікованих електронних підписів відповідно до законодавства про електронні документи та електронний документообіг і про електронні довірчі

послуги усіх членів комісії, які були присутні на відповідному засіданні або брали участь в оцінюванні адвокатів на відповідному етапі проведення конкурсу;

{Абзац п'ятий пункту 8 в редакції Постанови КМ № 464 від 12.05.2021}

інформує Координаційний центр про порушення механізму проведення конкурсу;

здійснює інші повноваження щодо організації та проведення конкурсу згідно з цими Порядком і умовами.

9. Засідання комісії є правоможним у разі участі в ньому не менш як двох третин її складу.

Засідання комісії можуть проводитися дистанційно в режимі відеоконференції за умови наявності технічної можливості.

{Пункт 9 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 464 від 12.05.2021}

Організація та проведення засідань комісії дистанційно в режимі відеоконференції здійснюється у загальному порядку. Технічне забезпечення проведення засідань комісії дистанційно в режимі відеоконференції здійснюється відповідним регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

{Пункт 9 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 464 від 12.05.2021}

Засідання комісії, що проводиться дистанційно в режимі відеоконференції, є правоможним, якщо на ньому в режимі відеоконференції, що дає змогу одночасно бачити та чути всіх учасників засідання комісії, присутні члени комісії в кількості не менш як двох третин її складу.

{Пункт 9 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 464 від 12.05.2021}

10. Координаційний центр здійснює організаційне забезпечення роботи комісій та доступ до проходження адвокатами дистанційного курсу.

Критерії та методика оцінювання адвокатів

11. Адвокат оцінюється комісією за такими критеріями:

стаж адвокатської діяльності;

наявність або відсутність застосування до адвоката дисциплінарних стягнень;

результат проходження дистанційного курсу;

мотивація до надання безоплатної правової допомоги;

комунікабельність;

емоційна рівноваженість;

вміння адвоката представити приклади надання ним правової допомоги.

12. Оцінювання адвоката за результатами конкурсу, в тому числі за кожним з його етапів, здійснюється у порядку та за формою, затвердженими Мін'юстом.

Оголошення про проведення конкурсу

13. Оголошення про проведення конкурсу оприлюднюється на офіційних веб-сайтах Мін'юсту, Координаційного центру, відповідних міжрегіональних управлінь, регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – регіональні центри) не пізніше ніж за 30 днів до кінцевого строку реєстрації для участі у конкурсі, визначеного планом-графіком.

14. В оголошенні про проведення конкурсу зазначаються такі відомості: підстава для проведення конкурсу;

{Абзац третій пункту 14 виключено на підставі Постанови КМ № 898 від 31.10.2018}

перелік документів, необхідних для участі у конкурсі;

спосіб та строки реєстрації для участі у конкурсі та проходження дистанційного курсу;

посилання на веб-сторінку реєстрації для участі у конкурсі;

дата і місце проведення конкурсу;

прізвище, ім'я, по батькові, номер телефону, адреса електронної пошти та інші контактні дані осіб, які забезпечують зв'язок з адвокатами.

Реєстрація для участі у конкурсі та проходження дистанційного курсу

15. Реєстрація адвоката для участі у конкурсі здійснюється на веб-сторінці реєстрації, посилання на яку зазначено в оголошенні про проведення конкурсу.

16. На веб-сторінці реєстрації адвокат заповнює анкету та біографічну довідку, форми яких встановлені Мін'юстом, зазначає адресу електронної пошти для отримання інформації у зв'язку з конкурсом і завантажує скановані копії:

{Абзац перший пункту 16 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 898 від 31.10.2018}

згоди на обробку персональних даних, форма якої встановлена Мін'юстом;

заяви, форма якої встановлена Мін'юстом;

усіх заповнених сторінок паспорта громадянина України або іншого документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, визначеного Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус», чи паспортного документа іноземця;

свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю;

мотиваційного листа (до 500 слів), складеного у довільній формі.

Відомості про адвоката повинні бути внесені до Єдиного реєстру адвокатів України.

{Пункт 16 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ № 898 від 31.10.2018}

За достовірність відомостей, що містяться у надісланих сканованих адвокатом копіях документів, відповідає адвокат.

{Абзац восьмий пункту 16 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 898 від 31.10.2018}

На другому етапі проведення конкурсу під час проходження індивідуальної співбесіди адвокати пред'являють оригінали документів, зазначених в абзацах четвертому та п'ятому цього пункту.

За рішенням комісії співбесіда може проводитися дистанційно в режимі відеоконференції за умови наявності технічної можливості.

{Пункт 16 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 464 від 12.05.2021}

Перед проходженням співбесіди дистанційно в режимі відеоконференції адвокат пред'являє паспорт громадянина України або інший документ, який посвідчує особу та підтверджує громадянство України, чи паспортний документ іноземця, що дає змогу ідентифікувати цього адвоката, та свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю.

{Пункт 16 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 464 від 12.05.2021}

17. Після заповнення зазначених у пункті 16 цих Порядку і умов форм та завантаження сканованих копій документів адвокат надсилає їх з використанням веб-сторінки реєстрації на опрацювання Координаційному центру.

Координаційний центр забезпечує перевірку наявності надісланих адвокатами сканованих копій документів і відомостей про адвоката в Єдиному реєстрі адвокатів України та у разі їх відповідності вимогам, установленим пунктом 16 цих Порядку і умов, запрошує адвоката не пізніше трьох робочих днів з дня надходження копій документів для проходження дистанційного курсу шляхом надіслання на відповідну адресу електронної пошти адвоката повідомлення, в якому зазначаються посилання на адресу веб-сторінки такого курсу, ідентифікатори доступу (логін і пароль) та дата і час відкриття доступу до проходження курсу.

У разі невідповідності копій документів вимогам, установленим пунктом 16 цих Порядку і умов, та/або відсутності відомостей про адвоката в Єдиному реєстрі адвокатів України Координаційний центр не пізніше трьох робочих днів з дня надходження документів надсилає на адресу електронної пошти адвоката відповідне повідомлення.

При цьому до моменту завершення строку реєстрації, зазначеного в оголошенні про проведення конкурсу, адвокат може повторно пройти процедуру реєстрації для участі в конкурсі.

{Пункт 17 в редакції Постанови КМ № 898 від 31.10.2018}

18. Проходження адвокатами дистанційного курсу здійснюється у строк, зазначений у плані-графіку.

Дистанційний курс містить перевірочні тестові завдання, оцінювання яких здійснюється автоматично з використанням засобів системи управління

контентом відповідного дистанційного курсу. Результат проходження курсу формується автоматично.

Після закінчення встановленого строку проходження дистанційного курсу Координаційний центр у строк, визначений у плані-графіку, надсилає секретарю відповідної комісії з використанням засобів електронного зв'язку подані адвокатом скановані копії документів та результати проходження дистанційного курсу за формою, встановленою Мін'юстом. У разі коли адвокат не зареєструвався для проходження дистанційного курсу або не повністю пройшов його, внаслідок чого результат проходження курсу не було сформовано, Координаційний центр зазначає таку інформацію під час надіслання копій документів відповідній комісії.

{Абзац третій пункту 18 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 898 від 31.10.2018, № 464 від 12.05.2021}

Проведення конкурсу

19. Обов'язковими умовами проведення конкурсу є відкритість, прозорість, запобігання виникненню конфлікту інтересів під час його проведення, захист персональних даних та до моменту завершення конкурсу – конфіденційність результатів оцінювання адвокатів.

20. Під час проведення конкурсу комісія та її члени забезпечують: дотримання принципу змагальності адвокатів та створення можливості для участі у ньому кожного адвоката; рівний доступ адвокатів до інформації про порядок та умови проведення конкурсу.

Перед початком оцінювання адвокатів кожен член комісії під час проведення конкурсу підписує заяву про відсутність конфлікту інтересів та зобов'язання щодо нерозголошення результатів оцінювання до моменту завершення конкурсу. У разі наявності конфлікту інтересів у члена комісії він підписує відповідну заяву та не бере участі у розгляді документів, проведенні співбесіди та оцінюванні адвокатів, щодо яких наявний конфлікт інтересів. Форми зазначених заяв устанавлюються Мін'юстом.

{Абзац четвертий пункту 20 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 898 від 31.10.2018}

21. До участі у конкурсі за рішенням комісії допускаються адвокати, скановані копії документів та результати проходження дистанційного курсу яких були надіслані комісії Координаційним центром.

{Абзац перший пункту 21 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 898 від 31.10.2018}

У разі встановлення комісією факту подання адвокатом документів, що містять недостовірні відомості, та/або непроходження адвокатом дистанційного курсу він за рішенням комісії не допускається до участі у конкурсі, про що секретар комісії інформує адвоката з використанням засобів електронного зв'язку в день прийняття такого рішення.

22. Конкурс проводиться двома етапами.

23. На першому етапі комісія розглядає надіслані Координаційним центром скановані копії документів адвоката та на підставі інформації, що міститься у зазначених документах, оцінює адвоката за критеріями стажу адвокатської діяльності, наявності або відсутності застосування до адвоката дисциплінарних стягнень, а також враховує результат проходження адвокатом дистанційного курсу.

24. У разі коли за підсумками першого етапу оцінка адвоката:

є нижчою за встановлену у відповідному наказі Мін'юсту мінімальну оцінку, – за рішенням комісії такий адвокат не допускається до участі у другому етапі конкурсу;

відповідає встановленій у відповідному наказі Мін'юсту мінімальній оцінці або є вищою, – за рішенням комісії такий адвокат допускається до участі у другому етапі конкурсу.

Секретар комісії інформує адвоката про прийняте комісією рішення шляхом надіслання повідомлення на відповідну адресу електронної пошти в перший робочий день, що настає за днем прийняття такого рішення.

25. На другому етапі конкурсу комісією проводиться індивідуальна співбесіда з адвокатом.

Під час проведення зазначеної співбесіди адвокат оцінюється за критеріями мотивації до надання безоплатної правової допомоги, комунікабельності, емоційної рівноваженості та вміння представити приклади надання ним правової допомоги.

За заявою адвоката, який з поважної причини не може (не зміг) взяти участь в індивідуальній співбесіді, комісія своїм рішенням може призначити її проведення в інший день у межах визначеного періоду проведення конкурсу.

У разі проведення співбесіди дистанційно в режимі відеоконференції канал зв'язку, час і дата початку проведення такої співбесіди узгоджуються з адвокатом будь-яким доступним способом, у тому числі технічними засобами електронних комунікацій.

{Пункт 25 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 464 від 12.05.2021; із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 827 від 11.08.2021}

Під час проведення співбесіди дистанційно в режимі відеоконференції використовувані технічні засоби та/або технології повинні забезпечувати належну якість зображення та звуку.

{Пункт 25 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 464 від 12.05.2021}

26. Рішення комісії про результати конкурсу приймається на її засіданні більшістю голосів та затверджується протоколом засідання, форма якого встановлюється Координаційним центром, що містить дані про адвокатів, необхідні для включення їх до Реєстру адвокатів, та результати проходження ними конкурсу. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос голови комісії. Зазначений протокол підписується, в тому числі з накладенням кваліфікованих електронних підписів відповідно до абзацу п'ятого пункту 8

цих Порядку і умов, протягом семи робочих днів після завершення останнього етапу конкурсу членами комісії, що брали участь в оцінюванні адвокатів.

{Абзац перший пункту 26 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 898 від 31.10.2018, № 464 від 12.05.2021}

Секретар комісії протягом двох робочих днів з дня підписання протоколу її засідання надсилає протокол Координаційному центру в паперовому та електронному вигляді (скановану копію протоколу), а у разі створення протоколу в електронній формі з накладенням кваліфікованих електронних підписів – в електронній формі.

{Абзац другий пункту 26 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 464 від 12.05.2021}

Протокол у паперовому вигляді повинен бути прошитий, аркуші пронумеровані, кількість аркушів засвідчена підписом секретаря комісії.

{Пункт 26 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ № 898 від 31.10.2018}

27. Конкурс вважається таким, що завершився, з дня підписання комісією протоколу засідання комісії.

28. Координаційний центр у тижневий строк з дня надходження протоколу засідання комісії вносить до Реєстру адвокатів відповідні відомості про адвокатів, які отримали оцінки, достатні для їх включення до зазначеного Реєстру.

29. Результати конкурсу:

оприлюднюються на офіційних веб-сайтах Мін'юсту, Координаційного центру, відповідного міжрегіонального управління, відповідного регіонального центру;

можуть бути оскаржені до Мін'юсту або до суду.

30. Електронні скановані адвокатом копії документів, надіслані ним відповідно до пункту 16 цих Порядку і умов, зберігаються у Координаційному центрі протягом строку перебування адвоката у Реєстрі адвокатів, а у разі виключення адвоката із зазначеного Реєстру – протягом шести місяців з дня прийняття відповідного рішення.

{Абзац перший пункту 30 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 898 від 31.10.2018}

У разі коли адвокат за результатами оцінювання на відповідному етапі конкурсу набрав кількість балів, нижчу за визначену мінімальну оцінку, такі електронні копії зберігаються у Координаційному центрі протягом шести місяців з дня завершення конкурсу.

{Порядок і умови в редакції Постанови КМ № 575 від 09.08.2017}

3.3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЗАТВЕРДЖЕНІ НАКАЗАМИ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

3.3.1. ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЦЕНТРИ З НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

(Затверджено наказом Міністерства юстиції України 02.07.2012 № 967/5
(у редакції наказу Міністерства юстиції України 24.05.2016 № 1487/5)
(Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 3 липня 2012 р.
за № 1091/21403)

1. Центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – центри) утворюються, реорганізуються та ліквідовуються Міністерством юстиції України за пропозицією Координаційного центру з надання правової допомоги (далі – Координаційний центр) з урахуванням потреб відповідної адміністративно-територіальної одиниці та забезпечення доступу осіб до безоплатної правової допомоги і є територіальними відділеннями Координаційного центру.

{Пункт 1 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2260/5 від 03.07.2018}

2. Центри діють на підставі положення, яке розробляється відповідно до цього Положення і затверджується Координаційним центром.

3. Діяльність центрів поширюється на територію відповідної адміністративно-територіальної одиниці (відповідних адміністративно-територіальних одиниць).

4. Центри є неприбутковими організаціями, користуються правами юридичної особи, мають печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням, власні бланки, самостійний баланс, рахунки в органах Казначейства.

5. У своїй діяльності центри керуються Конституцією та законами України, указами Президента України і постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства, наказами Міністерства юстиції України та Координаційного центру, цим Положенням, а також своїми положеннями.

6. Під час виконання функцій з надання безоплатної правової допомоги центри взаємодіють із судами, органами прокуратури та іншими правоохоронними органами, органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими суб'єктами надання безоплатної правової допомоги, органами адвокатського самоврядування, громадськими об'єднаннями.

7. Основними завданнями центрів є:

1) підвищення правової свідомості, культури та освіченості населення (правопросвітництво);

2) надання безоплатної первинної правової допомоги і безоплатної вторинної правової допомоги.

{Підпункт 2 пункту 7 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016}

{Підпункт 3 пункту 7 виключено на підставі Наказу Міністерства юстиції № 2213/5 від 14.06.2023}

8. Регіональні центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги (республіканський (Автономної Республіки Крим), обласні, Київський та Севастопольський міські) (далі – регіональні центри) відповідно до покладених на них завдань:

1) забезпечують участь захисника під час здійснення досудового розслідування та судового провадження у випадках, коли захисник відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України залучається слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом для здійснення захисту за призначенням або проведення окремої процесуальної дії, у випадках затримання особи, застосування до неї запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, адміністративного затримання чи адміністративного арешту, а також у випадках надання безоплатної вторинної правової допомоги особі за ухвалою суду у кримінальних провадженнях щодо продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру, у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією), або у разі вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 Кримінального процесуального кодексу України;

{Підпункт 1 пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3540/5 від 10.11.2017}

2) забезпечують захист особи, засудженої до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі, за зверненням такої особи або за ухвалою суду;

{Підпункт 2 пункту 8 в редакції Наказу Міністерства юстиції № 2260/5 від 03.07.2018}

3) укладають контракти/договори з адвокатами, включеними до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, відповідно до Порядку і умов укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11 січня 2012 року № 8 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 грудня 2012 року № 1214);

{Підпункт 3 пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3540/5 від 10.11.2017}

4) отримують від адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, інформацію про надання такої допомоги;

{Підпункт 4 пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Наказами

Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016, № 3540/5 від 10.11.2017}

5) приймають і реєструють повідомлення про затримання осіб, постанови/ухвали про залучення захисника відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом для здійснення захисту за призначенням або проведення окремої процесуальної дії;

6) приймають рішення про надання безоплатної вторинної правової допомоги або про відмову в наданні безоплатної вторинної правової допомоги;

7) видають доручення адвокатам для надання безоплатної вторинної правової допомоги суб'єктам відповідного права, визначеним у пунктах 3-7 частини першої та частиною другою статті 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» (далі – Закон), у разі необхідності скасовують їх в установленому порядку;

{Підпункт 7 пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016}

8) приймають рішення про заміну адвоката, припинення надання безоплатної вторинної правової допомоги у випадках, передбачених Законом та Кримінальним процесуальним кодексом України, у разі якщо відповідні доручення видані цими центрами;

{Підпункт 8 пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2260/5 від 03.07.2018}

9) залучають у встановленому порядку перекладача (сурдоперекладача) для забезпечення надання безоплатної вторинної правової допомоги суб'єктам відповідного права, визначеним у пунктах 3-7 частини першої та частиною другою статті 14 Закону, у разі, коли зазначені суб'єкти не володіють державною мовою та/або є глухими, німими або глухонімими;

{Підпункт 9 пункту 8 в редакції Наказу Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016}

10) залучають у встановленому порядку медіатора, включеного до Реєстру медіаторів, які залучаються центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги, для врегулювання конфлікту між потерпілим та особою, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, та видають їм доручення для проведення медіації;

{Пункт 8 доповнено новим підпунктом 10 згідно з Наказом Міністерства юстиції № 97/5 від 12.01.2021; в редакції Наказів Міністерства юстиції № 77/5 від 04.01.2023 – набирає чинності з 07 січня 2023 року, № 2213/5 від 14.06.2023}

11) приймають подані адвокатами акти надання безоплатної вторинної правової допомоги з відповідними додатками, здійснюють перевірку їх комплектності, правильності розрахунку розміру винагороди та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, у разі необхідності спільно з адвокатами приводять їх у відповідність до встановлених вимог, забезпечують підписання і затвердження прийнятих актів надання безоплатної вторинної правової допомоги з

відповідними додатками;

{Підпункт пункту 8 в редакції Наказу Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016}

12) забезпечують оплату послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу в установленому порядку;

13) забезпечують оплату послуг та відшкодування витрат медіаторів за підготовку і проведення медіації в установленому порядку;

{Пункт 8 доповнено новим підпунктом 13 згідно з Наказом Міністерства юстиції № 97/5 від 12.01.2021; із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 77/5 від 04.01.2023 – набирає чинності з 07 січня 2023 року}

14) здійснюють моніторинг та оцінювання забезпечення підпорядкованими їм місцевими центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги у разі їх утворення (далі – місцеві центри):

{Абзац перший підпункту пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства юстиції № 3540/5 від 10.11.2017, № 2213/5 від 14.06.2023}

проведення правопросвітницької роботи;

надання безоплатної первинної правової допомоги та безоплатної вторинної правової допомоги;

{Абзац третій підпункту 14 пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2213/5 від 14.06.2023}

{Підпункт пункту 8 в редакції Наказу Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016}

15) здійснюють наповнення довідково-інформаційної платформи правових консультацій «WikiLegalAid» правовими консультаціями, удосконалення та підтримання їх в актуальному стані;

{Пункт 8 доповнено підпунктом 15 згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2213/5 від 14.06.2023}

16) здійснюють моніторинг дотримання адвокатами стандартів якості надання безоплатної правової допомоги та у разі отримання згоди відповідного суб'єкта права на безоплатну вторинну правову допомогу – оцінювання якості її надання;

{Підпункт пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016}

17) організують підвищення кваліфікації адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, працівників регіональних та місцевих центрів;

{Підпункт пункту 8 в редакції Наказу Міністерства юстиції № 3540/5 від 10.11.2017}

18) подають клопотання до Координаційного центру про виключення адвоката з Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу;

{Підпункт пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Наказом

Міністерства юстиції № 2745/5 від 21.08.2018}

19) узагальнюють, аналізують та поширюють практику надання безоплатної вторинної правової допомоги;

20) надають місцевим центрам консультаційно-методичну допомогу з питань, пов'язаних з наданням безоплатної первинної правової допомоги у кримінальному процесі;

{Пункт 8 доповнено новим підпунктом згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016, із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3540/5 від 10.11.2017}

21) забезпечують вивчення потреб та рівня задоволеності осіб, які звертаються щодо надання безоплатної вторинної правової допомоги та/або отримали таку допомогу;

22) подають щоквартальні та річні звіти про свою діяльність та діяльність місцевих центрів Координаційному центру;

{Підпункт пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3540/5 від 10.11.2017}

23) збирають, узагальнюють та аналізують статистичні дані про надання безоплатної вторинної правової допомоги;

24) забезпечують організацію і проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань надання безоплатної правової допомоги;

25) спрямовують, координують та контролюють діяльність місцевих центрів;

26) проводять перевірки діяльності місцевих центрів у порядку, затвердженому Координаційним центром;

27) розробляють, затверджують та забезпечують виконання регіональних планів надання безоплатної правової допомоги.

9. Регіональні центри, юрисдикція яких поширюється на територію більше двох областей, а також Автономної Республіки Крим, міст Києва та Севастополя, крім здійснення зазначених у підпунктах 1-27 пункту 8 цього Положення функцій:

1) розповсюджують інформацію у сфері захисту прав, свобод і законних інтересів громадян, надання безоплатної правової допомоги;

2) проводять тематичні заходи, спрямовані на підвищення рівня правової свідомості, культури та освіченості осіб, які перебувають під юрисдикцією України;

3) здійснюють особистий прийом та облік осіб, які звертаються до регіонального центру для отримання безоплатної первинної правової допомоги та безоплатної вторинної правової допомоги, роз'яснюють положення законодавства у сфері безоплатної правової допомоги та порядок отримання такої допомоги;

4) розглядають звернення осіб про надання безоплатної первинної правової допомоги протягом десяти днів з дня надходження зазначеного звернення;

5) надають правову інформацію, консультації і роз'яснення з правових

питань, у тому числі шляхом опрацювання телефонних дзвінків, які надходять на Єдиний телефонний номер системи надання безоплатної правової допомоги 0-800-213-103 (контактний центр системи надання безоплатної правової допомоги);

6) забезпечують складення заяв, скарг та інших документів правового характеру;

7) забезпечують роботу консультаційних пунктів доступу до безоплатної правової допомоги;

8) забезпечують відвідування осіб, зокрема одиноких, похилого віку, з обмеженими фізичними можливостями, за місцем їх перебування, а також осіб, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі, на базі загальних та спеціальних служб підтримки постраждалих осіб з метою надання зазначеним особам адресної безоплатної правової допомоги;

9) забезпечують представництво інтересів осіб, визначених пунктами 1-2⁴, 8-16 частини першої та частиною другою статті 14 Закону, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами на підставі довіреності, виданої особою, яка звернулася за наданням безоплатної вторинної правової допомоги, а також надання інших видів правових послуг безоплатної вторинної правової допомоги таким особам;

10) забезпечують складання документів процесуального характеру та здійснення представництва інтересів особи, засудженої до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі, за зверненням такої особи або за ухвалою суду в судах, інших органах державної влади, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами, видають доручення адвокатам / уповноважують працівників регіональних центрів для надання безоплатної вторинної правової допомоги таким особам; скасовують у разі необхідності видані адвокатам доручення в установленому порядку;

11) залучають у встановленому порядку перекладача (сурдоперекладача) для забезпечення надання безоплатної вторинної правової допомоги суб'єктам відповідного права, визначеним пунктами 1-2⁴, 8-16 частини першої та частиною другою статті 14 Закону, у разі, коли зазначені суб'єкти не володіють державною мовою та/або є глухими, німими або глухоніми;

12) розглядають звернення суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу та перевіряють належність особи до категорій осіб, які мають право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги, у встановленому порядку;

13) видають доручення адвокатам для надання безоплатної вторинної правової допомоги суб'єктам відповідного права, визначеним пунктами 1-2⁴, 8-16 частини першої та частиною другою статті 14 Закону, скасовують у разі необхідності такі доручення в установленому порядку;

14) уповноважують працівників регіонального центру для здійснення представництва інтересів осіб, визначених пунктами 1-2⁴, 8-16 частини

першої та частиною другою статті 14 Закону, в суді у випадках, визначених законодавством, або для складення документів процесуального характеру;

15) приймають рішення про заміну працівника регіонального центру, який надає безоплатну вторинну правову допомогу, у випадках, передбачених Законом;

16) забезпечують посвідчення довіреностей, виданих адвокатам/працівникам регіонального центру суб'єктами права на безоплатну вторинну правову допомогу, за зверненнями яких прийнято рішення про надання такої допомоги;

17) взаємодіють з іншими суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги, здійснюють їх координацію на відповідній території, надають органам місцевого самоврядування консультативно-методичну допомогу з питань утворення спеціалізованих установ, які надають безоплатну первинну правову допомогу, залучення до її надання юридичних осіб приватного права та фізичних осіб;

18) взаємодіють з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, з урахуванням статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»;

19) збирають за встановленою формою статистичні дані про надання безоплатної правової допомоги, зокрема щодо кількості та категорій осіб, які звернулись за такою допомогою;

20) забезпечують вивчення потреб та рівня задоволеності осіб, які звертаються щодо надання безоплатної первинної правової допомоги і безоплатної вторинної правової допомоги та/або отримали таку допомогу, у тому числі здійснюють аналіз питань, з якими особи звертаються до регіонального центру, та готують відповідні консультативні матеріали.

{Положення доповнено пунктом 9 згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2213/5 від 14.06.2023}

10. Регіональний центр для виконання покладених на нього завдань має право здійснювати закупівлю товарів, робіт і послуг для потреб регіонального центру і місцевих центрів у встановленому законодавством порядку.

{Пункт із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3540/5 від 10.11.2017}

11. Регіональний центр очолює директор, який призначається на посаду і звільняється з посади директором Координаційного центру.

Директором регіонального центру може бути особа, яка має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня (вища освіта за спеціальностями галузей знань «Управління та адміністрування», «Право» є перевагою), загальний трудовий стаж не менше 5 років, досвід роботи на керівних посадах не менше 3 років (досвід роботи у сфері права є перевагою).

Директор регіонального центру може мати заступників (у тому числі першого), які призначаються на посади та звільняються з посад директором Координаційного центру.

Заступником директора регіонального центру може бути особа, яка має

вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня (вища освіта за спеціальностями галузей знань «Управління та адміністрування», «Право» є перевагою), загальний трудовий стаж не менше 3 років (досвід роботи у сфері права є перевагою).

{Пункт в редакції Наказу Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016}

12. Директор регіонального центру:

1) здійснює керівництво діяльністю регіонального центру та координує діяльність місцевих центрів, відповідає за виконання покладених на них завдань, несе персональну відповідальність за організацію та результати діяльності регіонального центру, звітує перед Координаційним центром;

{Підпункт 1 пункту із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3540/5 від 10.11.2017; в редакції Наказу Міністерства юстиції № 2260/5 від 03.07.2018}

2) представляє інтереси регіонального центру у взаємовідносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, юридичними і фізичними особами, укладає договори, видає довіреності на представництво інтересів регіонального центру;

{Пункт доповнено новим підпунктом 2 згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2260/5 від 03.07.2018}

3) видає обов'язкові до виконання працівниками регіонального центру та місцевими центрами накази і доручення, контролює їх виконання;

{Підпункт 3 пункту 12 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2213/5 від 14.06.2023}

4) відповідно до визначених Координаційним центром кваліфікаційних вимог призначає на посади та звільняє з посад керівників та заступників керівників самостійних структурних підрозділів – за погодженням з Координаційним центром, інших працівників регіонального центру;

{Підпункт пункту із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016}

5) приймає рішення про:

заохочення заступника директора за погодженням з директором Координаційного центру, працівників регіонального центру у межах фонду оплати праці регіонального центру;

{Абзац другий підпункту 5 пункту із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 77/5 від 04.01.2023}

притягнення до дисциплінарної відповідальності працівників регіонального центру (крім заступників директора, які притягуються до дисциплінарної відповідальності директором Координаційного центру);

6) подає пропозиції директорові Координаційного центру щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності заступника директора регіонального центру, директорів місцевих центрів та їх заступників;

{Підпункт пункту із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3540/5 від 10.11.2017}

7) затверджує:

положення про структурні підрозділи регіонального центру – відповідно до типових положень, затверджених Координаційним центром;

структуру регіонального центру у межах штатної чисельності працівників – відповідно до типової структури, що затверджується Координаційним центром;

{Підпункт 7 пункту в редакції Наказу Міністерства юстиції № 2260/5 від 03.07.2018; із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2213/5 від 14.06.2023}

8) забезпечує цільове та ефективне використання коштів і майна регіонального центру, здійснює контроль за цільовим та ефективним використанням коштів і майна місцевих центрів;

{Підпункт 8 пункту в редакції Наказу Міністерства юстиції № 2260/5 від 03.07.2018}

9) забезпечує організацію ведення бухгалтерського і статистичного обліку, складання та подання зведеної фінансової і бюджетної звітності регіонального центру та місцевих центрів;

{Пункт доповнено новим підпунктом згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016; із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3540/5 від 10.11.2017; в редакції Наказу Міністерства юстиції № 2260/5 від 03.07.2018}

10) організовує та забезпечує подання в установленому порядку до Координаційного центру узгоджених керівною радою проектів планів діяльності регіонального центру та місцевих центрів, пропозицій до бюджетного запиту на плановий бюджетний період і наступні за плановим два бюджетні періоди, проектів зведеного кошторису і штатного розпису регіонального центру та місцевих центрів та щодо внесення змін до них;

{Підпункт пункту із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016; в редакції Наказу Міністерства юстиції № 2260/5 від 03.07.2018}

11) затверджує кошторис, штатний розпис, помісячний план асигнувань місцевих центрів, вносить до них зміни;

{Пункт доповнено новим підпунктом згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016; із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3540/5 від 10.11.2017}

12) уповноважує працівників очолюваного ним регіонального центру або працівників інших регіональних центрів видавати від імені регіонального центру доручення черговим адвокатам, а також виконання інших завдань для надання безоплатної вторинної правової допомоги суб'єктам відповідного права, визначеним пунктами 3-7 частини першої та частиною другою статті 14 Закону;

{Підпункт пункту із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016; в редакції Наказу Міністерства юстиції № 2213/5 від 14.06.2023}

13) затверджує порядок розподілу справ між адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу;

{Пункт доповнено новим підпунктом згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016}

14) затверджує графік цілодобового чергування адвокатів, з якими укладено контракт про надання безоплатної вторинної правової допомоги, для забезпечення надання безоплатної вторинної правової допомоги кожній затриманій особі з моменту її затримання;

{Підпункт 14 пункту 12 в редакції Наказу Міністерства юстиції № 2213/5 від 14.06.2023}

15) визначає представників центру до складу конкурсної комісії з відбору адвокатів для надання безоплатної вторинної правової допомоги;

16) організовує роботу керівної ради та бере участь у її роботі з правом голосу;

17) здійснює інші повноваження відповідно до законодавства.

13. Директор регіонального центру, юрисдикція якого поширюється на територію більше двох областей, а також Автономної Республіки Крим, міста Києва та Севастополя, крім здійснення повноважень, зазначених у підпунктах 1-17 пункту 12 цього Положення, уповноважує посадових осіб регіонального центру (заступника директора, начальника управління, начальника відділу):

приймати рішення про надання, відмову в наданні та припинення надання безоплатної вторинної правової допомоги суб'єктам відповідного права, визначеним пунктами 1-2⁴, 8-16 частини першої та частиною другою статті 14 Закону, та особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі, за зверненням таких осіб або за ухвалою суду;

укладати контракти/договори з адвокатами, включеними до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу; медіаторами, включеними до Реєстру медіаторів, які залучаються центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги, перекладачами;

видавати доручення адвокатам для надання безоплатної вторинної правової допомоги суб'єктам відповідного права, визначеним пунктами 1-2⁴, 8-16 частини першої та частиною другою статті 14 Закону, та особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі, за зверненням таких осіб або за ухвалою суду;

скасовувати у разі необхідності видані адвокатам доручення для надання безоплатної вторинної правової допомоги суб'єктам права на таку допомогу в установленому порядку;

уповноважувати працівників регіонального центру для здійснення представництва інтересів осіб, визначених пунктами 1-2⁴, 8-16 частини першої та частиною другою статті 14 Закону, в суді у випадках, визначених законодавством, або для складення документів процесуального характеру;

приймати рішення про заміну адвоката/працівника регіонального

центру, який надає безоплатну вторинну правову допомогу, у випадках, передбачених Законом;

посвідчувати довіреності, видані адвокатам/працівникам регіонального центру суб'єктами права на безоплатну вторинну правову допомогу, за зверненнями яких прийнято рішення про надання такої допомоги. Також посвідчувати довіреності директор регіонального центру може уповноважити завідувача сектору;

затверджувати прийняті акти надання безоплатної вторинної правової допомоги з відповідними додатками;

приймати рішення про службові відрядження в межах України працівників, що перебувають в їх підпорядкуванні.

{Положення доповнено пунктом 13 згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2213/5 від 14.06.2023}

14. Директор регіонального центру підзвітний і підконтрольний директору Координаційного центру.

15. Місцеві центри відповідно до покладених на них завдань:

1) розповсюджують інформацію у сфері захисту прав, свобод і законних інтересів громадян, надання безоплатної правової допомоги;

2) проводять тематичні заходи, спрямовані на підвищення рівня правової свідомості, культури та освіченості осіб, які перебувають під юрисдикцією України;

{Підпункт 2 пункту із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства юстиції № 2391/5 від 02.08.2019, № 4194/5 від 24.12.2019; в редакції Наказу Міністерства юстиції № 2213/5 від 14.06.2023}

3) здійснюють особистий прийом та облік осіб, які звертаються до місцевого центру для отримання безоплатної первинної правової допомоги та безоплатної вторинної правової допомоги, роз'яснюють положення законодавства у сфері безоплатної правової допомоги та порядок отримання такої допомоги;

4) розглядають звернення осіб про надання безоплатної первинної правової допомоги протягом десяти днів з дня надходження зазначеного звернення;

5) надають правову інформацію, консультації і роз'яснення з правових питань, у тому числі, шляхом залучення до прийняття та оброблення телефонних дзвінків, які надходять на єдиний телефонний номер системи надання безоплатної правової допомоги 0-800-213-103 (контактний центр системи надання безоплатної правової допомоги);

{Підпункт 5 пункту із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 77/5 від 04.01.2023}

б) забезпечують складення заяв, скарг та інших документів правового характеру;

7) здійснюють наповнення довідково-інформаційної платформи правових консультацій «WikiLegalAid» правовими консультаціями, удосконалення та підтримання їх в актуальному стані;

{Пункт 15 доповнено підпунктом 7 згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2213/5 від 14.06.2023}

8) забезпечують роботу бюро правової допомоги;

9) забезпечують роботу консультаційних пунктів доступу до безоплатної правової допомоги;

{Підпункт пункту із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 97/5 від 12.01.2021}

10) забезпечують відвідування осіб, зокрема одиноких, похилого віку, з обмеженими фізичними можливостями, за місцем їх перебування, а також осіб, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі, на базі загальних та спеціальних служб підтримки постраждалих осіб з метою надання зазначеним особам адресної безоплатної правової допомоги;

{Підпункт пункту із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства юстиції № 2260/5 від 03.07.2018, № 97/5 від 12.01.2021}

{Підпункт 10 пункту 13 виключено на підставі Наказу Міністерства юстиції № 97/5 від 12.01.2021}

11) забезпечують представництво інтересів осіб, визначених пунктами 1-2⁴, 8-16 частини першої та частиною другою статті 14 Закону, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами на підставі довіреності, виданої особою, яка звернулася за наданням безоплатної вторинної правової допомоги, а також надання інших видів правових послуг безоплатної вторинної правової допомоги таким особам;

{Підпункт пункту в редакції Наказів Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016, № 3540/5 від 10.11.2017; із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства юстиції № 2260/5 від 03.07.2018, № 97/5 від 12.01.2021, № 77/5 від 04.01.2023, № 2213/5 від 14.06.2023}

12) забезпечують складання документів процесуального характеру та здійснення представництва інтересів особи, засудженої до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі, за зверненням такої особи або за ухвалою суду в судах, інших органах державної влади, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами, залучають у встановленому порядку перекладача (сурдоперекладача), видають доручення адвокатам / уповноважують працівників місцевих центрів для надання безоплатної вторинної правової допомоги таким особам; скасовують у разі необхідності видані адвокатам доручення в установленому порядку;

{Пункт доповнено новим підпунктом згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2260/5 від 03.07.2018}

13) залучають у встановленому порядку перекладача (сурдоперекладача) для забезпечення надання безоплатної вторинної правової допомоги суб'єктам відповідного права, визначеним пунктами 1-2⁴, 8-16 частини першої та частиною другою статті 14 Закону, у разі, коли зазначені суб'єкти не володіють державною мовою та/або є глухими, німими або глухонімими;

{Пункт доповнено новим підпунктом згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016; із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства юстиції № 3540/5 від 10.11.2017, № 2260/5 від 03.07.2018, № 97/5 від 12.01.2021, № 77/5 від 04.01.2023, № 2213/5 від 14.06.2023}

14) укладають контракти/договори з адвокатами, включеними до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, відповідно до Порядку і умов укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11 січня 2012 року № 8 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 грудня 2012 року № 1214);

{Пункт доповнено новим підпунктом згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016}

{Підпункт 15 пункту 15 виключено на підставі Наказу Міністерства юстиції № 2213/5 від 14.06.2023}

{Підпункт 15 пункту 13 виключено на підставі Наказу Міністерства юстиції № 3540/5 від 10.11.2017}

15) розглядають звернення суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу та перевіряють належність особи до категорій осіб, які мають право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги, у встановленому порядку;

16) приймають рішення про надання безоплатної вторинної правової допомоги або про відмову в її наданні;

17) приймають рішення про припинення надання безоплатної вторинної правової допомоги;

18) видають доручення адвокатам для надання безоплатної вторинної правової допомоги суб'єктам відповідного права, визначеним пунктами 1-2⁴, 8-16 частини першої та частиною другою статті 14 Закону, скасовують у разі необхідності такі доручення в установленому порядку;

{Пункт доповнено новим підпунктом згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016; із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства юстиції № 3540/5 від 10.11.2017, № 2260/5 від 03.07.2018, № 97/5 від 12.01.2021, № 77/5 від 04.01.2023, № 2213/5 від 14.06.2023}

19) уповноважують працівників місцевих центрів для здійснення представництва інтересів осіб, визначених пунктами 1-2⁴, 8-16 частини першої та частиною другою статті 14 Закону, в суді у випадках, визначених законодавством, або для складення документів процесуального характеру;

{Пункт доповнено новим підпунктом згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2745/5 від 21.08.2018; із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства юстиції № 97/5 від 12.01.2021, № 77/5 від 04.01.2023; в редакції Наказу Міністерства юстиції № 2213/5 від 14.06.2023}

20) приймають рішення про заміну адвоката / працівника місцевого центру, який надає безоплатну вторинну правову допомогу, у випадках,

передбачених Законом;

{Пункт доповнено новим підпунктом згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016; із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2745/5 від 21.08.2018}

{Підпункт 20 пункту 13 виключено на підставі Наказу Міністерства юстиції № 3540/5 від 10.11.2017}

21) приймають подані адвокатами акти надання безоплатної вторинної правової допомоги з відповідними додатками, здійснюють перевірку їх комплектності, правильності розрахунку розміру винагороди та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, у разі необхідності спільно з адвокатами приводять їх у відповідність до встановлених вимог, забезпечують підписання і затвердження прийнятих актів надання безоплатної вторинної правової допомоги з відповідними додатками;

{Підпункт пункту в редакції Наказу Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016}

22) забезпечують оплату послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу в установленому порядку;

{Пункт доповнено новим підпунктом згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016}

23) забезпечують посвідчення довіреностей, виданих адвокатам/працівникам місцевих центрів суб'єктами права на безоплатну вторинну правову допомогу, за зверненнями яких прийнято рішення про надання такої допомоги;

{Пункт доповнено новим підпунктом згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016}

24) отримують від адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, інформацію про надання такої допомоги;

{Пункт доповнено новим підпунктом згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016}

25) взаємодіють з іншими суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги, здійснюють їх координацію на відповідній території, надають органам місцевого самоврядування консультативно-методичну допомогу з питань утворення спеціалізованих установ, які надають безоплатну первинну правову допомогу, залучення до її надання юридичних осіб приватного права та фізичних осіб;

26) організують підвищення кваліфікації адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, та працівників місцевих центрів;

{Підпункт пункту із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3540/5 від 10.11.2017}

27) подають клопотання до Координаційного центру про виключення адвоката з Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу;

{Пункт доповнено новим підпунктом згідно з Наказом Міністерства

юстиції № 3752/5 від 22.12.2016; із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2745/5 від 21.08.2018}

28) взаємодіють з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, з урахуванням статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»;

{Пункт доповнено новим підпунктом згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2260/5 від 03.07.2018}

29) узагальнюють, аналізують та поширюють практику надання безоплатної правової допомоги;

30) збирають за встановленою формою статистичні дані про надання безоплатної правової допомоги, зокрема щодо кількості та категорій осіб, які звернулись по таку допомогу;

{Підпункт 30 пункту 15 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2213/5 від 14.06.2023}

31) забезпечують вивчення потреб та рівня задоволеності осіб, які звертаються щодо надання безоплатної первинної правової допомоги і безоплатної вторинної правової допомоги та/або отримали таку допомогу, у тому числі здійснюють аналіз питань, з якими особи звертаються до місцевого центру, та готують відповідні консультаційні матеріали;

32) готують пропозиції до проектів регіональних планів надання безоплатної правової допомоги та забезпечують їх виконання у межах повноважень місцевого центру;

33) подають щоквартальні та річні звіти про свою діяльність регіональному центру.

{Пункт доповнено новим підпунктом згідно з Наказом Міністерства юстиції № 3540/5 від 10.11.2017}

16. Місцевий центр для виконання покладених на нього завдань має право здійснювати закупівлю товарів, робіт і послуг для своїх потреб у встановленому законодавством порядку.

{Положення доповнено новим пунктом згідно з Наказом Міністерства юстиції № 97/5 від 12.01.2021}

17. Місцевий центр очолює директор, який призначається на посаду і звільняється з посади директором Координаційного центру.

Директором місцевого центру може бути особа, яка має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня (вища освіта за спеціальностями галузей знань «Право», «Соціальна робота», «Управління та адміністрування» є перевагою), загальний трудовий стаж не менше 3 років, досвід роботи на керівних посадах не менше 1 року (досвід роботи у сфері права або соціальної роботи є перевагою).

Директор місцевого центру може мати заступника, який призначається на посаду та звільняється з посади директором Координаційного центру.

Заступником директора місцевого центру може бути особа, яка має вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня (вища освіта за спеціальностями галузей знань «Право», «Соціальна робота», «Управління та

адміністрування» є перевагою), загальний трудовий стаж не менше 1 року (досвід роботи у сфері права або соціальної роботи є перевагою).

{Пункт в редакції Наказу Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016}

18. Директор місцевого центру:

1) здійснює керівництво діяльністю місцевого центру, забезпечує виконання покладених на нього завдань, несе персональну відповідальність за організацію та результати його діяльності, звітує перед відповідним регіональним центром;

{Підпункт 1 пункту в редакції Наказу Міністерства юстиції № 2260/5 від 03.07.2018}

2) представляє інтереси місцевого центру у взаємовідносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, юридичними і фізичними особами, укладає договори, видає довіреності на представництво інтересів місцевого центру;

{Пункт доповнено новим підпунктом 2 згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2260/5 від 03.07.2018}

3) видає обов'язкові до виконання працівниками місцевого центру накази і доручення, контролює їх виконання;

{Підпункт 3 пункту 18 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2213/5 від 14.06.2023}

4) відповідно до визначених Координаційним центром кваліфікаційних вимог призначає на посади та звільняє з посад:

керівників самостійних структурних підрозділів місцевого центру – за погодженням з регіональним центром (крім керівників бюро правової допомоги, які призначаються на посаду та звільняються з посади директором місцевого центру за погодженням з Координаційним центром);

{Абзац другий підпункту пункту в редакції Наказу Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016; із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2213/5 від 14.06.2023}

інших працівників місцевого центру;

{Абзац третій підпункту пункту в редакції Наказу Міністерства юстиції № 3752/5 від 22.12.2016}

5) приймає рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності працівників місцевого центру (крім заступника директора, який притягається до дисциплінарної відповідальності директором Координаційного центру);

6) подає пропозиції директорові Координаційного центру щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності заступника директора місцевого центру;

7) приймає рішення про заохочення заступника директора за погодженням з директором відповідного регіонального центру та працівників місцевого центру у межах фонду оплати праці місцевого центру;

{Підпункт 7 пункту із змінами, внесеними згідно з Наказом

Міністерства юстиції № 77/5 від 04.01.2023}

{Підпункт 7 пункту 15 виключено на підставі Наказу Міністерства юстиції № 3540/5 від 10.11.2017}

8) затверджує:

положення про структурні підрозділи місцевого центру – відповідно до типових положень, затверджених Координаційним центром;

{Абзац другий підпункту 8 пункту 18 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2213/5 від 14.06.2023}

структуру місцевого центру у межах штатної чисельності працівників – відповідно до типової структури, що затверджується Координаційним центром;

{Пункт доповнено новим підпунктом 8 згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2260/5 від 03.07.2018}

9) забезпечує цільове та ефективне використання коштів та майна місцевого центру, організовує ведення бухгалтерського і статистичного обліку, складання та подання фінансової і бюджетної звітності в установленому порядку;

{Підпункт 9 пункту в редакції Наказу Міністерства юстиції № 2260/5 від 03.07.2018}

10) подає в установленому порядку регіональному центру пропозиції до бюджетного запиту, кошторису, помісячного плану асигнувань, штатного розпису місцевого центру та щодо внесення змін до них;

{Підпункт 10 пункту в редакції Наказу Міністерства юстиції № 2260/5 від 03.07.2018}

11) бере участь у роботі керівної ради з правом голосу;

12) здійснює інші повноваження відповідно до законодавства.

19. Директор місцевого центру безпосередньо підпорядкований директору відповідного регіонального центру, підзвітний і підконтрольний директору Координаційного центру.

20. З метою узгодження питань, пов'язаних з підготовкою проектів планів діяльності регіонального центру та місцевих центрів, пропозицій до бюджетного запиту на плановий бюджетний період та наступні за плановим два бюджетні періоди, проектів кошторису, помісячного плану асигнувань, штатного розпису регіонального центру та місцевих центрів та щодо внесення змін до них, а також інших питань діє керівна рада, до складу якої входять директор регіонального центру і директори місцевих центрів відповідного регіону. Регламент роботи керівної ради затверджується Координаційним центром.

{Пункт в редакції Наказу Міністерства юстиції № 2260/5 від 03.07.2018}

21. Джерелами формування майна центрів є:

1) майно, передане Координаційним центром та регіональним центром, – для місцевого центру;

2) майно, придбане за рахунок власних коштів або інших не заборонених

законодавством джерел;

3) майно, передане юридичними та фізичними особами.

22. Центри фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, інших не заборонених законодавством джерел.

23. Для виконання покладених на центри завдань центри мають право виступати реципієнтом проектів та програм міжнародної технічної допомоги, виконавцем регіональних та місцевих програм.

{Положення в редакції Наказів Міністерства юстиції № 329/5 від 10.03.2015, № 1487/5 від 24.05.2016}

**В.о. директора
Координаційного центру
з надання правової допомоги**

А. Вишневський

3.3.2. СПИСОК ЦЕНТРІВ З НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ, ЩО УТВОРЮЮТЬСЯ

(Додаток до наказу Міністерства юстиції України 02.07.2012 № 968/5)

1. Республіканський Автономної Республіки Крим центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

2. Вінницький обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

3. Волинський обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

4. Дніпропетровський обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

5. Донецький обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

6. Житомирський обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

7. Закарпатський обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

8. Запорізький обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

9. Івано-Франківський обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

10. Київський обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

11. Кіровоградський обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

12. Луганський обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

13. Львівський обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
14. Миколаївський обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
15. Одеський обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
16. Полтавський обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
17. Рівненський обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
18. Сумський обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
19. Тернопільський обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
20. Харківський обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
21. Херсонський обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
22. Хмельницький обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
23. Черкаський обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
24. Чернівецький обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
25. Чернігівський обласний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
26. Київський міський центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
27. Севастопольський міський центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

{Наказ доповнено додатком згідно з Наказом Міністерства юстиції № 1066/5 від 18.07.2012}

3.3.3. ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ ПРО УСТАНОВУ З НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПЕРВИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

(Затверджено наказом Міністерства юстиції України
28.03.2012 № 483/5)

(Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
29 березня 2012 р. за № 474/20787)

1. Установа з надання безоплатної первинної правової допомоги (далі – установа) утворюється за рішенням органу місцевого самоврядування з урахуванням потреб територіальної громади відповідної адміністративно-територіальної одиниці для надання безоплатної первинної правової допомоги відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу».

2. Установа діє на підставі положення, яке розробляється на основі цього Типового положення і затверджується відповідним органом місцевого самоврядування.

3. У своїй діяльності установа керується Конституцією та законами України, іншими нормативно-правовими актами, а також своїм положенням.

4. Установа є неприбутковою організацією, юридичною особою публічного права, має власні бланки, печатку із своїм найменуванням.

5. Основним завданням установи є забезпечення доступу до інформування особи про її права і свободи, порядок їх реалізації та відновлення у разі їх порушення, а також порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб.

б. Установа відповідно до покладених на неї завдань:
розглядає звернення осіб про надання безоплатної первинної правової допомоги;

надає правову інформацію;

надає консультації і роз'яснення з правових питань;

складає заяви, скарги та інші документи правового характеру (крім документів процесуального характеру);

надає допомогу в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації;

інформує територіальну громаду про можливість отримання безоплатної первинної та вторинної правової допомоги шляхом розміщення інформації на власному веб-сайті, веб-сайтах органів місцевого самоврядування та/або в засобах масової інформації шляхом розповсюдження інформаційних матеріалів;

узагальнює інформацію про надану безоплатну первинну правову допомогу, зокрема щодо кількості та категорій осіб, які звернулись по таку допомогу, та щоквартально до 10 числа місяця, наступного за звітним кварталом, звітує органу, що утворив устанovu.

7. Установу очолює керівник, який призначається на посаду та

звільняється з посади за рішенням органу, що її утворив.

Керівником установи може бути громадянин України, який має вищу юридичну освіту та досвід роботи на керівних посадах не менше ніж два роки, досвід роботи в галузі права є перевагою.

8. Керівник установи:

організовує її роботу, несе персональну відповідальність за виконання покладених на неї завдань, звітує перед органом, що її утворив;

видає у межах своєї компетенції акти організаційно-розпорядчого характеру, контролює їх виконання;

призначає на посади та звільняє з посад працівників установи, розподіляє обов'язки між ними, затверджує правила внутрішнього трудового розпорядку, приймає рішення щодо заохочення працівників установи та застосування до них дисциплінарних стягнень;

вносить на розгляд органу, що утворив установу, пропозиції щодо структури, штатного розпису та кошторису установи;

здійснює особистий прийом осіб, які потребують безоплатної первинної правової допомоги, та забезпечує проведення особистого прийому висококваліфікованими працівниками, які можуть вчасно, якісно та у повному обсязі надати роз'яснення положень законодавства та консультації з питань реалізації прав і свобод людини і громадянина та виконання обов'язків;

за погодженням з органом, що утворив установу, залучає до ведення особистого прийому посадових осіб місцевого самоврядування;

забезпечує доступність, своєчасність та якість безоплатної первинної правової допомоги, що надається установою;

забезпечує регулярне вивчення потреб та рівня задоволеності осіб, що звертаються по надання безоплатної первинної правової допомоги, та готує відповідну звітну інформацію, яку подає органу, що утворив установу, не рідше ніж раз на півроку;

забезпечує цільове використання коштів та майна установи, організовує ведення бухгалтерського та статистичного обліку, складання та подання звітності в установленому порядку;

здійснює інші повноваження відповідно до законодавства.

9. Працівниками установи, до повноважень яких належить безпосередньо надання безоплатної первинної правової допомоги, можуть бути громадяни, які мають вищу юридичну освіту. Професійні вимоги до інших працівників установи визначаються її керівником.

10. Джерелами формування майна установи є:

майно, передане засновником;

майно, придбане за рахунок власних коштів або інших, не заборонених законодавством джерел;

майно, передане юридичними та фізичними особами.

11. Установа фінансується за рахунок коштів місцевих бюджетів, інших, не заборонених законодавством джерел.

12. Установі забороняється встановлювати плату за надання будь-якого

з видів правових послуг безоплатної первинної правової допомоги та за видачу особам бланків заяв, звернень, запитів, довідок, інших документів, подання яких передбачено законодавством для реалізації прав і свобод громадянина.

**Директор Центру правової
реформи і законопроектних
робіт при Міністерстві
юстиції України**

А.В. Вишневський

3.3.4. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ЗАЛУЧЕННЯ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПРИВАТНОГО ПРАВА ДО НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПЕРВИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

(Затверджено наказом Міністерства юстиції України 15 червня 2012 року
№ 891/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 20 липня
2023 року № 2623/5)

(Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
18 червня 2012 р. за № 987/21299)

1. Цей Порядок визначає механізм та критерії залучення органами місцевого самоврядування юридичних осіб приватного права до надання безоплатної первинної правової допомоги.

2. Терміни та поняття, які застосовані у цьому Порядку, вживаються в значеннях, наведених у законах України «Про безоплатну правову допомогу» та «Про публічні закупівлі», інших актах законодавства у сфері публічних закупівель.

3. Залучення юридичних осіб приватного права до надання безоплатної первинної правової допомоги на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці здійснюється органом місцевого самоврядування за результатами укладеного договору відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» та інших актів законодавства у сфері публічних закупівель.

4. Для закупівлі послуг безоплатної первинної правової допомоги орган місцевого самоврядування встановлює такі кваліфікаційні критерії:

1) наявність у юридичних осіб приватного права, які є учасниками процедури закупівлі / спрощеної закупівлі (далі – учасник), працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід*.

Зазначена вимога підтверджується довідкою учасника у довільній формі на бланку юридичної особи, засвідченою печаткою юридичної особи (у разі використання), з інформацією про:

прізвища, імена, по батькові (за наявності) працівників;
ступені вищої освіти працівників;
серії та номери документів про вищу освіту;

наявність у працівників відповідного досвіду.

Для підтвердження зазначеної у довідці інформації учасник повинен надати:

оригінал довідки про місце роботи працівників;

копії документів про вищу освіту згідно із законодавством України;

копії трудових книжок працівників (у разі наявності), засвідчених учасником в порядку, встановленому чинним законодавством України, або відомості про трудову діяльність з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування.

2) наявність документально підтвердженого досвіду виконання аналогічного (аналогічних) за предметом закупівлі договору (договорів)**.

Ця вимога підтверджується довідкою учасника у довільній формі на бланку юридичної особи, засвідченою печаткою юридичної особи (у разі використання), з інформацією про виконання не менше трьох аналогічних договорів за останні три роки, що передують року, в якому учасник подає тендерну пропозицію / пропозицію замовнику.

Для підтвердження зазначеної у довідці інформації учасник повинен надати копії відповідних аналогічних договорів та актів наданих послуг за цими договорами, оформлених відповідно до законодавства України.

5. Цінові пропозиції / пропозиції оцінюються за єдиним критерієм – ціна послуг з надання безоплатної первинної правової допомоги – 100 %.

Примітки.

* Під необхідними знаннями працівника слід розуміти наявність у нього будь-якого ступеня вищої юридичної освіти, передбаченого законодавством України. Під необхідним досвідом працівника слід розуміти наявність у нього стажу роботи в галузі права після здобуття ним відповідного ступеня вищої юридичної освіти не менше одного року за останні два роки.

** Під аналогічним договором слід розуміти виконаний договір, предмет якого відповідає назві предмета цієї закупівлі (національному класифікатору України ДК 021:2015).

{Порядок та критерії в редакції Наказу Міністерства юстиції № 2623/5 від 20.07.2023}

**Директор Директорату
правосуддя та кримінальної
юстиції**

О. Олійник

**3.3.4. ПОРЯДОК ВЕДЕННЯ КООРДИНАЦІЙНИМ ЦЕНТРОМ З
НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ РЕЄСТРУ АДВОКАТІВ, ЯКІ
НАДАЮТЬ БЕЗОПЛАТНУ ВТОРИННУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ**
(Затверджено наказом Міністерства юстиції України 30.04.2015 № 633/5)
(Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 травня 2015 р. за
№ 517/26962)

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає механізм формування та ведення Координаційним центром з надання правової допомоги (далі – Координаційний центр) Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу (далі – Реєстр), а також користування ним.

2. Реєстр – це база даних, у якій містяться визначені у пункті 2 розділу II, пунктах 4, 5 розділу III цього Порядку відомості про адвокатів, які можуть залучатися до надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – правова допомога) відповідно до Порядку і умов укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11 січня 2012 року № 8 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 грудня 2012 року № 1214), інші технічні відомості та ведення якої здійснюється у форматі електронних таблиць Excel та/або за допомогою комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання правової допомоги (далі – КІАС), форма якого наведена в додатку 1 до цього Порядку.

3. Ведення та організаційно-технічне забезпечення Реєстру здійснюються структурним підрозділом Координаційного центру, визначеним директором Координаційного центру. Координаційний центр вживає заходів щодо збереження та захисту даних, які містяться в Реєстрі, та виконує інші функції, передбачені цим Порядком.

4. Реєстр ведеться державною мовою.

II. Внесення до Реєстру відомостей про адвокатів, відібраних за результатами конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються до надання безоплатної вторинної правової допомоги

1. Внесення відомостей до Реєстру здійснюється на підставі отриманих у порядку, встановленому постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 року № 1362 «Про затвердження Порядку і умов проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги», протоколів відповідних конкурсних комісій, що утворюються міжрегіональними управліннями Міністерства юстиції України (далі – комісії) для проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання правової допомоги (далі – конкурс), протягом п'яти

робочих днів з моменту їх надходження. Форма зазначеного протоколу затверджується Координаційним центром.

{Пункт 1 розділу II із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2612/5 від 23.07.2021}

2. До Реєстру вносяться такі відомості:

- 1) прізвище, ім'я, по батькові адвоката;
- 2) номер і дата видачі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю та найменування органу, який прийняв рішення про його видачу;
- 3) номер і дата протоколу конкурсної комісії, який містить інформацію про відібраних претендентів для включення їх до Реєстру;
- 4) назва регіону, де адвокат брав участь у конкурсі з відбору адвокатів, які залучаються до надання правової допомоги;
- 5) дата і час внесення відомостей до Реєстру;
- 6) прізвище, ініціали відповідального працівника Координаційного центру, який вніс відомості до Реєстру.

III. Внесення змін до відомостей Реєстру

1. Під час укладення контракту (договору) з адвокатом центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – центр) здійснює перевірку відомостей Реєстру, зазначених у підпунктах 1-4 пункту 2 розділу II цього Порядку.

{Пункт 1 розділу III із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2612/5 від 23.07.2021}

2. Про зміну відомостей, зазначених у підпунктах 1, 2 пункту 2 розділу II цього Порядку, адвокат, включений до Реєстру, у триденний строк з моменту настання таких змін інформує центр, з яким він має укладений контракт (договір).

{Пункт 2 розділу III із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2612/5 від 23.07.2021}

3. В односторонній строк з моменту отримання від адвоката інформації про зміну вищезазначених відомостей або у разі самостійного виявлення невідповідності відомостей, зазначених у підпунктах 1-4 пункту 2 розділу II цього Порядку, що містяться у Реєстрі, фактичним даним центр направляє Координаційному центру заявку про внесення змін до відомостей Реєстру за формою, наведеною в додатку 2 (далі – заявка) до цього Порядку. Заявка заповнюється в електронному вигляді у форматі Excel, роздруковується, підписується уповноваженою службовою особою центру, сканується та направляєється Координаційному центру або подається за допомогою спеціального сервісу КІАС. Оригінали заявок зберігаються у центрі.

{Пункт 3 розділу III із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2612/5 від 23.07.2021}

4. Зміни до Реєстру вносяться у день отримання зазначеної заявки. Одночасно із змінами вносяться (у разі якщо відомості вже вносилися шляхом зміни даних) такі відомості:

- 1) дата і час внесення останніх змін до відомостей Реєстру;
- 2) прізвище, ініціали відповідального працівника Координаційного центру, яким вносились останні зміни до відомостей Реєстру.

5. У разі прийняття Координаційним центром рішення про виключення адвоката з Реєстру у поле «Номер і дата наказу Координаційного центру про виключення адвоката з Реєстру» вносяться зазначені відомості. Одночасно з цим вносяться такі відомості:

- 1) дата і час внесення даних у поле «Номер і дата наказу Координаційного центру про виключення адвоката з Реєстру»;
- 2) прізвище, ініціали відповідального працівника Координаційного центру, яким вносились дані в поле «Дата і номер наказу Координаційного центру про виключення адвоката з Реєстру».

6. Рішення про виключення адвоката з Реєстру приймається Координаційним центром у разі:

- 1) отримання письмової заяви адвоката на ім'я директора Координаційного центру щодо виключення з Реєстру;
- 2) неналежного виконання адвокатом своїх зобов'язань за умовами контракту (договору);

{Підпункт 3 пункту 6 розділу III виключено на підставі Наказу Міністерства юстиції № 2745/5 від 21.08.2018}

- 3) припинення права на заняття адвокатською діяльністю;
- 4) смерті адвоката.

IV. Доступ до відомостей Реєстру

1. Відомості про адвокатів, включених до Реєстру, що зазначені у підпунктах 1-4 пункту 2 розділу II цього Порядку, розміщуються на офіційному веб-сайті Координаційного центру у форматі витягу з Реєстру. Відомості про адвокатів, виключених з Реєстру, на зазначеному веб-сайті не розміщуються. Зазначена інформація на веб-сайті оновлюється щомісяця.

2. Доступ працівників Координаційного центру, центрів згідно з виконуваними ними функціями до відомостей Реєстру, а також адвокатів, включених до Реєстру, в частині відомостей, які стосуються конкретного адвоката, забезпечується за допомогою відповідних модулів (сервісів) КІАС.

{Пункт 2 розділу IV із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2612/5 від 23.07.2021}

**Директор Координаційного центру
з надання правової допомоги**

А. Вишневський

**3.3.5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ АДВОКАТІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ
КОНКУРСУ З ВІДБОРУ АДВОКАТІВ, ЯКІ ЗАЛУЧАЮТЬСЯ ДЛЯ
НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ВТОРИННОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ**
(Затверджено наказом Міністерства юстиції України 13.11.2017 р. № 3552/5)
(Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 листопада 2017 р.
за № 1387/31255)

1. Цей Порядок визначає механізм оцінювання адвокатів за результатами проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – конкурс), у тому числі кожного з його етапів.

2. Оцінювання адвокатів здійснюється комісіями, що утворюються міжрегіональними управліннями Міністерства юстиції України (далі – комісія), за критеріями, визначеними пунктом 11 Порядку і умов проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 року № 1362 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 09 серпня 2017 року № 575).

{Пункт 2 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 2045/5 від 07.06.2021}

3. Для оцінювання адвокатів за кожним з критеріїв застосовується п'ятибальна шкала.

Під час формування оцінки адвоката за результатами конкурсу, у тому числі кожного з його етапів, застосовуються коефіцієнти питомої ваги критеріїв оцінювання (K_i), а саме:

0,15 – стаж адвокатської діяльності;

0,15 – наявність або відсутність застосування до адвоката дисциплінарних стягнень;

0,30 – результат проходження дистанційного курсу;

0,15 – мотивація до надання безоплатної правової допомоги;

0,10 – комунікабельність;

0,10 – емоційна врівноваженість;

0,05 – вміння представити приклади надання адвокатом правової допомоги.

Оцінка з урахуванням питомої ваги критерію (OK_i) розраховується шляхом множення оцінки, виставленої комісією за відповідним критерієм (O_i), на відповідний коефіцієнт питомої ваги критерію (K_i) з округленням до сотих.

4. На першому етапі конкурсу комісія оцінює адвоката за критеріями стажу адвокатської діяльності, наявності або відсутності застосування до нього дисциплінарних стягнень, а також результату проходження дистанційного курсу (додаток 1).

5. За результатами оцінювання за критерієм стажу адвокатської діяльності виставляються такі бали:

5 балів – стаж адвокатської діяльності понад десять років;

- 4 бали – стаж адвокатської діяльності від п'яти до десяти років;
- 3 бали – стаж адвокатської діяльності від двох до п'яти років;
- 2 бали – стаж адвокатської діяльності від шести місяців до двох років;
- 1 бал – стаж адвокатської діяльності до шести місяців.

6. За результатами оцінювання за критерієм наявності або відсутності застосування до адвоката дисциплінарних стягнень виставляються такі бали:

5 балів – у разі, якщо адвокат протягом останнього року до дати оголошення про проведення конкурсу не притягався до дисциплінарної відповідальності;

3 бали – у разі застосування до адвоката протягом останнього року до дати оголошення про проведення конкурсу дисциплінарного стягнення у вигляді попередження;

1 бал – у разі застосування до адвоката протягом останнього року до дати оголошення про проведення конкурсу дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк до одного року.

7. За критерієм результату проходження дистанційного курсу адвокат оцінюється комісією залежно від кількості правильних відповідей на питання тестового завдання дистанційного курсу з виставлянням таких балів:

- 5 балів – 33 і більше правильних відповідей;
- 4 бали – від 25 до 32 правильних відповідей;
- 3 бали – від 17 до 24 правильних відповідей;
- 2 бали – від 9 до 16 правильних відповідей;
- 1 бал – 8 і менше правильних відповідей.

8. Підсумкова оцінка адвоката за результатами першого етапу конкурсу (ΣOK_{ii}) розраховується шляхом додавання оцінок за кожним із критеріїв, обчислених з урахуванням питомої ваги (OK_i).

9. У разі якщо підсумкова оцінка за результатами першого етапу конкурсу:

є нижчою за мінімальну оцінку, встановлену у прийнятому Міністерством юстиції рішенні про проведення конкурсу, – за рішенням комісії такий адвокат не допускається до участі у другому етапі конкурсу;

відповідає або є вищою за мінімальну оцінку, встановлену у прийнятому Міністерством юстиції рішенні про проведення конкурсу, – за рішенням комісії такий адвокат допускається до участі у другому етапі конкурсу.

10. На другому етапі конкурсу, що проходить у формі індивідуальної співбесіди з адвокатом, комісія оцінює адвоката за критеріями мотивації до надання безоплатної правової допомоги, комунікабельності, емоційної врівноваженості та вміння представити приклади надання ним правової допомоги.

Оцінювання адвоката за кожним критерієм під час проведення співбесіди здійснюється членами комісії індивідуально після обговорення рівня відповідності критерію на засіданні комісії (додаток 2).

Оцінка виставляється у балах, виходячи з таких рівнів відповідності

критерію:

5 балів – повна відповідність критерію;

4 бали – високий рівень;

3 бали – середній рівень;

2 бали – низький рівень;

1 бал – дуже низький рівень.

11. Під час оцінювання адвоката за критерієм мотивації до надання безоплатної правової допомоги враховується зміст мотиваційного листа, а також береться до уваги участь або членство адвоката в громадських організаціях, діяльність яких пов'язана із захистом прав людини.

12. Під час оцінювання адвоката за критерієм комунікабельності враховується здатність адвоката до:

налагодження контактів з клієнтами та іншими заінтересованими сторонами;

недопущення дискримінації при спілкуванні стосовно будь-кого із суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу;

вміння слухати та чітко, логічно, зрозуміло, тактовно й аргументовано формулювати думки.

13. Під час оцінювання адвоката за критерієм емоційної врівноваженості враховується здатність адвоката:

ефективно діяти у нестандартних ситуаціях, зберігати спокій, швидко реагувати на ознаки кризової ситуації та запобігати негативним наслідкам;

витримувати значне робоче навантаження;

володіти собою у складних ситуаціях, в умовах стресу чи невизначеності, управляти власними емоціями, розуміти їх причини та наслідки.

14. Під час оцінювання вміння адвоката представити приклади надання ним правової допомоги враховується наявність рекомендацій інших адвокатів, адвокатських бюро, адвокатських об'єднань або клієнтів. Оцінка вище 3 балів виставляється за умови надання адвокатом копій відповідних судових рішень.

15. Під час оцінювання адвоката за результатами другого етапу конкурсу за кожним із критеріїв підсумовуються оцінки всіх членів комісії, які брали участь у проведенні співбесіди (додаток 3). Оцінка за кожним з критеріїв формується шляхом ділення відповідної сумарної оцінки на кількість членів комісії, які брали участь у співбесіді.

16. Підсумкова оцінка адвоката за результатами другого етапу конкурсу (ΣOK_{II}) розраховується шляхом додавання оцінок за кожним із критеріїв з урахуванням питомої ваги критерію (OK_i).

У разі якщо підсумкова оцінка за результатами другого етапу конкурсу є нижчою за мінімальну оцінку, встановлену у прийнятому Міністерством юстиції рішенні про проведення конкурсу, за рішенням комісії адвокат вважається таким, що не пройшов другий етап конкурсу, про що секретар комісії інформує його шляхом надіслання повідомлення на відповідну адресу

електронної пошти в перший робочий день, що настає за днем прийняття такого рішення.

17. Підсумкова оцінка адвоката за результатами конкурсу формується шляхом додавання підсумкових оцінок за результатами першого та другого етапів конкурсу ($\Sigma OK_{II} + \Sigma OK_{III}$).

18. Протоколи рішень комісії, оціночні форми адвокатів, заяви членів комісії та інші документи, створені під час проведення конкурсу, зберігаються у відповідних регіональних центрах з надання безоплатної вторинної правової допомоги, керівники яких є головами комісій, протягом шести місяців.

**В.о. директора Координаційного
з надання правової допомоги**

О.П. Бонюк

РОЗДІЛ IV. АКТИ ОРГАНІВ АДВОКАТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

4.1. АКТИ З'ЇЗДУ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

4.1.1. ПОЛОЖЕННЯ ПРО РАДУ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ ЗАТВЕРДЖЕНО

Установчий з'їзд адвокатів України 17.11.2012

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Рада адвокатів України (далі – РАУ) діє у системі органів Національної асоціації адвокатів України, є національним органом адвокатського самоврядування, на який державою покладено виконання у період між з'їздами адвокатів України публічно-представницьких функцій недержавного самоврядного інституту, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання правової допомоги на професійній основі адвокатури України;

2. Повноваження, порядок формування та діяльності РАДИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ визначаються Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" та цим Положенням;

3. Найменування РАДИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ:

Повне найменування:

українською мовою – РАДА АДВОКАТІВ УКРАЇНИ;

англійською мовою – UKRAINIAN COUNCIL OF ATTORNEYS;

Скорочене найменування:

українською мовою – РАУ;

англійською мовою – USA.

4. Положення про РАУ затверджується установчим з'їздом адвокатів України. Зміни та доповнення до положення про РАУ вносяться з'їздом адвокатів України;

5. РАУ не має статусу юридичної особи.

До складу Ради адвокатів України входить тридцять членів-адвокатів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше п'яти років: по одному представнику від кожного регіону, які обираються конференцією адвокатів регіону, а також голова та два заступники голови Ради адвокатів України, які обираються з'їздом адвокатів України.

Секретар Ради обирається Радою адвокатів України зі складу її членів на першому засіданні шляхом відкритого голосування. Рада адвокатів України може достроково відкликати з посади секретаря Ради.

Члени Ради адвокатів України мають делеговані повноваження на

прийняття шляхом голосування на засіданнях Ради обов'язкових для виконання усіма адвокатами України рішень даного органу адвокатського самоврядування.

Рада адвокатів України є повноважною за умови обрання не менше двох третин від її складу.

Строк повноважень голови, заступників голови, секретаря і членів Ради адвокатів України становить п'ять років. Одна й та сама особа не може бути головою, заступником голови, секретарем або членом Ради адвокатів України більше ніж два строки підряд;

6. Голова, заступник голови, секретар, член Ради адвокатів України можуть достроково скласти свої повноваження, які припиняються із дня подання до Ради адвокатів України відповідної заяви;

7. Голова, заступник голови, член Ради адвокатів України зобов'язані брати участь в засіданнях Ради адвокатів України та виконувати доручення Ради адвокатів України, Голови Ради адвокатів України, видані в межах повноважень, наданих законом та актами НААУ;

8. Голова, заступник голови, член Ради адвокатів України, Секретар Ради адвокатів України можуть бути достроково відкликані з посад за рішенням органу адвокатського самоврядування, який обрав їх на посади, лише у разі систематичного або одноразового грубого невиконання ними своїх обов'язків, передбачених Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" або цим Положенням;

9. Голова, заступник голови, секретар, член Ради адвокатів України не можуть одночасно входити до складу ради адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ревізійної комісії адвокатів регіону, Вищої ревізійної комісії адвокатури, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги;

10. Рада адвокатів України підконтрольна і підзвітна з'їзду адвокатів України.

II. ПОВНОВАЖЕННЯ РАДИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

1. Рада адвокатів України відповідно до покладених на неї завдань:

1.1. Складає порядок денний, забезпечує скликання та проведення з'їзду адвокатів України;

1.2. Визначає квоту представництва, порядок висування та обрання делегатів конференції адвокатів регіонів, з'їзду адвокатів України;

1.3. Забезпечує виконання рішень з'їзду адвокатів України;

1.4. Здійснює організаційне, методичне, інформаційне забезпечення ведення Єдиного реєстру адвокатів України, здійснює контроль та координує діяльністю рад адвокатів регіонів щодо внесення відомостей до Єдиного реєстру адвокатів України та надання витягів з нього, затверджує форму витягу з Єдиного реєстру адвокатів України та Порядок ведення Єдиного реєстру адвокатів України;

1.5. Затверджує регламент конференції адвокатів регіону; положення про раду адвокатів регіону, положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, положення про ревізійну комісію адвокатів регіону, положення про комісію з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги;

1.6. Встановлює розмір та порядок сплати щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування, забезпечує їх розподіл і використання;

1.7. Визначає розмір відрахувань кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури на забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, розмір відрахувань рад адвокатів регіону на забезпечення діяльності Ради адвокатів України та інших відрахувань;

1.8. Приймає рішення від імені Національної асоціації адвокатів України про створення рад адвокатів регіонів, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури Автономної Республіки Крим, областей, міста Києва, міста Севастополя, реєстрацію змін до їх установчих документів та змін до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців;

1.9. Затверджує Регламенти роботи рад адвокатів регіонів та кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя, ревізійної комісії адвокатури регіону;

1.10. Координує та контролює діяльність рад адвокатів регіонів, сприяє їх діяльності та надає їм необхідну методичну допомогу;

1.11. Сприяє забезпеченню гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних, соціальних та інших прав адвокатів;

1.12. Приймає рішення про розпорядження коштами і майном Національної асоціації адвокатів України відповідно до призначень коштів і майна, визначених Статутом Національної асоціації адвокатів України та рішеннями з'їзду адвокатів України;

1.13. Затверджує порядок оприлюднення щорічної фінансової звітності Національної асоціації адвокатів України;

1.14. Розглядає скарги на рішення, дії, бездіяльність рад адвокатів регіонів, із правом скасування незаконних рішень;

1.15. Визначає друкований орган Національної асоціації адвокатів України;

1.16. Забезпечує ведення та функціонування офіційного веб-сайту Національної асоціації адвокатів України;

1.17. Затверджує перелік документів, що додаються до заяви адвоката іноземної держави про включення до Єдиного реєстру адвокатів України;

1.18. Затверджує зразки свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту, свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, посвідчення адвоката України, посвідчення Голови, заступника голови, секретаря, члена Ради адвокатів України, посвідчення Голови, заступника голови, секретаря,

члена Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, посвідчення Голови, члена Вищої ревізійної комісії адвокатури;

1.19. Затверджує порядок складання кваліфікаційних іспитів, програму кваліфікаційних іспитів та методику їх оцінювання, інші документи, передбачені Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність";

1.20. Затверджує порядок проходження стажування, програму та методику оцінювання стажування;

1.21. Затверджує типову форму ордеру адвоката, положення про ордер адвоката та порядок ведення реєстру ордерів;

1.22. Затверджує порядок складання радою адвокатів регіону протоколу про адміністративне правопорушення та форму протоколу;

1.23. Розробляє за дорученням з'їзду адвокатів України, органів державної влади та з власної ініціативи проекти законів та інших нормативно-правових актів, які регулюють діяльність адвокатури, у тому числі щодо соціального захисту адвокатів, професійних прав та гарантій адвокатської діяльності, а також інші проекти нормативно-правових актів у сфері державної політики з питань правової допомоги, захисту та представництва;

1.24. Розробляє пропозиції щодо вдосконалення діючого законодавства та подає їх у встановленому порядку на розгляд суб'єктам законодавчої ініціативи;

1.25. Здійснює правову експертизу проектів законів, інших актів законодавства, що подаються на розгляд Кабінету Міністрів України, та проектів законів, що подаються на розгляд Верховної Ради України іншими суб'єктами права законодавчої ініціативи, нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим у сфері державної політики з питань правової допомоги, захисту та представництва;

1.26. Готує зауваження і пропозиції до поданих до Верховної Ради України законопроектів у сфері державної політики з питань правової допомоги, захисту та представництва;

1.27. Вживає відповідно до законодавства заходів щодо усунення державними органами та органами місцевого самоврядування, іншими суб'єктами порушень професійних прав та гарантій адвокатської діяльності; вносить пропозиції про усунення виявлених порушень і недоліків та притягнення до відповідальності посадових осіб, винних у допущених порушеннях;

1.28. Організовує роботу з підготовки щорічного плану заходів щодо діяльності Національної асоціації адвокатів України, здійснює науково-експертне, аналітичне, інформаційне та методологічне забезпечення та моніторинг її виконання;

1.29. Здійснює офіційне опублікування рішень з'їзду адвокатів України, Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України;

1.30. Виступає засновником засобів масової інформації від імені Національної асоціації адвокатів України;

1.31. Визначає порядок та форми підвищення кваліфікації адвокатами,

здійснює методичне керівництво та організовує підвищення кваліфікації адвокатів;

1.32. Бере участь в організації роботи з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців за спеціальністю "Правознавство" у навчальних закладах незалежно від форми власності та підпорядкування, надає пропозиції щодо підготовки кадрів за юридичними спеціальностями;

1.33. Сприяє органам державної влади та місцевого самоврядування, іншим суб'єктам у розвитку надання правової допомоги з метою реалізації прав, свобод і законних інтересів громадян та юридичних осіб;

1.34. Сприяє координаційній діяльності центральних органів державної влади щодо реалізації державної політики у сфері надання безоплатної правової допомоги, взаємодіє з центральними органами державної влади з питань реалізації Закону України "Про безоплатну правову допомогу";

1.35. Приймає участь у розробленні та розповсюдженні освітніх програм у сфері захисту прав, свобод і законних інтересів громадян;

1.36. Надає роз'яснення з питань, пов'язаних із адвокатською діяльністю;

1.37. Здійснює інші повноваження на основі та на виконання Конституції та законів України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України;

1.38. Виконує інші функції відповідно до Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" та рішень з'їзду адвокатів України, цього Положення.

2. Рада адвокатів України виконує функцію вищого органу Національної асоціації адвокатів України в період між з'їздами адвокатів України.

III. КЕРІВНИЦТВО РАДИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

1. Голова Ради адвокатів України:

1.1. Є головою Національної асоціації адвокатів України за посадою;

1.2. Представляє Раду адвокатів України та Національну асоціацію адвокатів України в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, організаціях, установах, перед громадянами, міжнародними установами та організаціями;

1.3. Керує роботою Ради адвокатів України, спрямовує діяльність Ради адвокатів України на забезпечення виконання напрямків діяльності НААУ, схвалених з'їздом адвокатів України, та здійснення інших повноважень, покладених на Раду адвокатів України, надає з цією метою доручення членам Ради адвокатів України;

1.4. Забезпечує скликання та проведення засідань Ради адвокатів України, головує на них;

1.5. Формує проект порядку денного Ради адвокатів України;

1.6. Розподіляє обов'язки між своїми заступниками;

1.7. Організовує і забезпечує ведення діловодства Ради адвокатів України;

1.8. Розпоряджається коштами і майном Національної асоціації

адвокатів України відповідно до затвердженого кошторису;

1.9. Координує діяльність органів адвокатського самоврядування;

1.10. Приймає рішення щодо забезпечення представництва інтересів НААУ та Ради адвокатів України під час розгляду справ у Конституційному Суді України;

1.11. Вживає заходів щодо захисту прав і свобод, гідності, професійних інтересів адвокатів від протиправних посягань;

1.12. Вживає в межах своїх повноважень заходів щодо заохочення, нагородження відзнаками НААУ і Ради адвокатів України та представлення до державних нагород;

1.13. Організовує і забезпечує роботу секретаріату Національної асоціації адвокатів України (який є одночасно секретаріатом РАУ), вчиняє інші дії, передбачені Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність", цим Положенням, статутом Національної асоціації адвокатів України, рішеннями Ради адвокатів України і з'їзду адвокатів України;

1.14. Взаємодіє з органами державної влади, з органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, а також підприємствами, установами та організаціями;

1.15. Підписує та скріплює печаткою НААУ установчі документи рад адвокатів та кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя;

1.16. Підписує акти Ради адвокатів України;

1.17. Видає накази, розпорядження, роз'яснення, листи, рекомендації з будь-яких інших питань адвокатури, що не віднесені до виключної компетенції Ради адвокатів України, і є обов'язковими до виконання усіма адвокатами України та адвокатами іноземної держави, які мають намір здійснювати або здійснюють адвокатську діяльність в Україні;

1.18. Веде переговори і підписує міжнародні угоди, що витікають із завдань НААУ та Ради адвокатів України;

1.19. Координує діяльність консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, що утворюються в НААУ та Радою адвокатів України;

1.20. Здійснює інші повноваження, передбачені Законом, Статутом НААУ та цим Положенням;

1.21. Може отримувати винагороду у розмірі, встановленому з'їздом адвокатів України.

2. Заступники Голови ради адвокатів України виконують обов'язки Голови Ради адвокатів України за наказом Голови Ради адвокатів України про розподіл повноважень та обов'язків між Заступниками;

3. Секретар Ради адвокатів України обирається Радою адвокатів України зі складу членів Ради адвокатів України. Рада адвокатів України може достроково відкликати з посади секретаря Ради;

4. Рада адвокатів України для забезпечення покладених на неї функцій і діловодства створює секретаріат Ради (який є одночасно секретаріатом

Національної асоціації адвокатів України);

5. Організаційно-технічне забезпечення діяльності Ради адвокатів України забезпечується секретаріатом Ради, секретаріат Ради очолює керівник секретаріату Ради адвокатів України, який не входить до складу Ради;

6. Структура секретаріату, штатний розпис секретаріату Ради адвокатів України затверджуються рішенням Ради;

7. Витрати на відрядження Голови, заступників голови, членів Ради адвокатів України (крім витрат на відрядження, пов'язаних із участю в засіданнях РАУ, що фінансуються радами адвокатів регіонів), а також Голови та членів Вищої ревізійної комісії адвокатури в інтересах НААУ на виконання її статутних завдань здійснюються за рахунок НААУ. У випадку, якщо з поважних причин, витрати Членам РАУ на відрядження, пов'язаних з їх участю в засіданнях РАУ, не фінансуються радами адвокатів регіонів, такі витрати, як виняток, можуть бути компенсовані НААУ;

8. Рішенням Ради адвокатів України можуть бути створені інші органи та структури НААУ, що забезпечують її статутну діяльність, які можуть мати статус юридичної особи, або відокремленого підрозділу НААУ, або інший;

9. Для розгляду наукових рекомендацій та проведення фахових консультацій з основних питань адвокатської діяльності при Раді адвокатів України можуть утворюватися постійні або тимчасові консультативні, дорадчі органи, тощо;

10. Інформаційний обмін між членами Ради адвокатів України здійснюється у письмовій та/або електронній формі за допомогою електронних адрес, визначених Секретаріатом Ради адвокатів України.

IV. ВЗАЄМОДІЯ РАДИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ З ІНШИМИ ОРГАНАМИ АДВОКАТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

1. Рада адвокатів України взаємодіє із іншими органами адвокатського самоврядування у межах, визначених Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність", Статутом НААУ, цим Положенням;

2. Інформаційний обмін між Радою адвокатів України та іншими органами адвокатського самоврядування здійснюється у письмовій та/або електронній формі. Вимоги щодо надання відомостей і здійснення контролю за їх достовірністю визначаються суб'єктами інформаційного обміну на центральному рівні Радою адвокатів України;

3. За рішенням Ради адвокатів України суб'єкти інформаційного обміну звіряють відомості не менше одного разу на рік;

4. У справі забезпечення надходження та розподілу коштів НААУ здійснює свої повноваження безпосередньо та/або через ради адвокатів в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі, Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя.

V. ЗАСІДАННЯ ТА РІШЕННЯ РАДИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

1. Засідання Ради адвокатів України скликаються головою Ради адвокатів України, а в разі його відсутності – одним із заступників голови не рідше одного разу на два місяці. Засідання Ради адвокатів України може бути також скликане за пропозицією не менш як однієї п'ятої від загального складу членів Ради. Голова РАУ головує на засіданнях РАУ, а в разі його відсутності – один із заступників голови;

2. У разі якщо голова Ради адвокатів України або його заступник не скликає засідання Ради протягом тридцяти днів з дня надходження пропозиції про скликання засідання, члени Ради адвокатів України, які підписали таку пропозицію, приймають рішення про утворення організаційного бюро зі скликання Ради адвокатів України. Організаційне бюро має право скликати та забезпечувати проведення засідань Ради, визначати особу, яка головує на засіданні Ради;

3. Засідання Ради адвокатів України є повноважним, якщо на ньому присутні особисто або приймають участь в порядку, передбаченому п. 4 Розділу V цього Положення, більше половини обраних членів Ради. Ухилення члена Ради адвокатів України від участі у засіданні Ради тягне дисциплінарну відповідальність. Рішення Ради адвокатів України приймаються більшістю голосів від загальної кількості членів, присутніх на засіданні Ради. У разі рівного розподілу голосів членів Ради голос головуючого на засіданні є вирішальним;

4. Рада адвокатів України вправі приймати рішення методом електронного голосування. У випадку, якщо член РАУ, що з поважних причин не може особисто бути присутнім на засіданні РАУ, він може прийняти участь в засіданні РАУ за допомогою засобів зв'язку (відео-конференція, Skype-конференція тощо);

5. Члени Ради адвокатів України скликаються шляхом направлення їм повідомлення про засідання РАУ:

5.1. На поштові (електронні) адреси, які вони надали РАУ, чим визначили їх належними та призначеними для повідомлення про скликання Ради адвокатів України, або

5.2. По факсу за номером телефону, який вони надали РАУ, чим визначили його належним та призначеним для повідомлення про скликання Ради адвокатів України, або

5.3. На електронні адреси, які їм визначені (надані) Радою адвокатів України.

5.4. Секретаріат РАУ може розмістити оголошення про засідання РАУ на офіційному веб-сайті НААУ.

6. Член Ради адвокатів України, який без поважних причин не приймає участі в засіданнях Ради адвокатів України, не виконує або неналежним чином виконує доручення Ради адвокатів України, може бути притягнений до дисциплінарної відповідальності;

7. Відомості про ухилення члена Ради від участі у засіданнях Ради

адвокатів України скеровуються Головою Ради адвокатів України до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, яка визначає регіональну КДКА, іншу ніж регіон, конференція адвокатів якого обрала члена Ради для розгляду питання про порушення дисциплінарного провадження та прийняття рішення про притягнення такого члена Ради адвокатів України до дисциплінарної відповідальності;

8. Рішення Ради адвокатів України, прийняті в межах її повноважень, обов'язкові до виконання адвокатами, адвокатськими об'єднаннями, бюро, регіональними органами адвокатського самоврядування, а також у межах реалізації публічних функцій органами державної влади та органами місцевого самоврядування, їх територіальними органами, підприємствами, установами та організаціями всіх форм власності і громадянами;

9. На засіданнях РАУ можуть бути присутні представники засобів масової інформації. Засоби масової інформації, які бажають бути присутніми на засіданнях РАУ подають заявки про це до Секретаріату РАУ для їх акредитації. Такі заявки повинні бути подані засобом масової інформації в Секретаріат РАУ в строк не пізніше ніж за три дні до засідання РАУ;

10. Член РАУ допускається до участі в засіданні РАУ за умови надання ним або радою адвокатів регіону витягу з протоколу конференції адвокатів регіону про його обрання на цю посаду;

11. Рішення Ради адвокатів України оприлюднюються на офіційному сайті НААУ, а також можуть бути оприлюднені у засобах масової інформації, які визначаються Головою Ради або Радою адвокатів України.

4.1.2. ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВИЩУ РЕВІЗІЙНУ КОМІСІЮ АДВОКАТУРИ

*Затверджено звітно-виборним з'їздом адвокатів України 2017 року
«09» червня 2017 року*

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Вища ревізійна комісія адвокатури (надалі – «ВРКА») утворюється і діє для здійснення контролю за фінансово-господарською діяльністю Національної асоціації адвокатів України (надалі – «НААУ»), її органів, рад адвокатів регіонів, Ради адвокатів України (надалі – «РАУ»), кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури (надалі – «ВКДКА»), діяльністю ревізійних комісій адвокатів регіонів.

1.2. ВРКА не є юридичною особою. ВРКА підконтрольна і підзвітна з'їзду адвокатів України.

1.3. Положення про Вищу ревізійну комісію адвокатури (надалі – Положення) розроблене на виконання абзацу 15 ч. 5 Розділу X Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 № 5076-VI.

1.4. Положення визначає повноваження, склад та порядок формування ВРКА, а також порядок проведення перевірок та організацію роботи ВРКА.

1.5. Найменування Вищої ревізійної комісії адвокатури:

Повне найменування:

українською мовою – Вища ревізійна комісія адвокатури;

англійською мовою – Higher Audit Commission of the Bar.

Скорочене найменування:

українською мовою – ВРКА;

англійською мовою – НАСВ.

2. ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В ПОЛОЖЕННІ

2.1. Терміни вживаються у цьому Положенні в тому значенні, яке їм надається в Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та інших законах України.

2.2. **Рішення про проведення перевірки** – рішення ВРКА, прийняте в порядку Розділу 7 Положення про ВРКА.

2.3. **Письмовий запит** – запит ВРКА, в якому зазначений перелік документів, а також пояснень, що повинен надати суб'єкт перевірки.

2.4. **Суб'єкти перевірки** – Національна асоціація адвокатів України, її органи, ради адвокатів регіонів, Рада адвокатів України, кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури, Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури.

Для цілей перевірки під органами НААУ розуміються організаційні форми адвокатського самоврядування, органи адвокатського самоврядування та створені НААУ юридичні особи.

2.5. **Предмет перевірки** – визначена у статті 53 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (з урахуванням розділів 3 та 5 Положення про ВРКА) фінансово-господарська діяльність суб'єкта перевірки.

2.6. **Висновок** – документ за наслідками перевірки, який складається ВРКА, затверджується рішенням ВРКА та підписується Головою ВРКА. Член ВРКА, який не згоден з висновком, або окремими його положеннями додає до нього свою особливу думку в формі невід'ємного письмового додатку. Висновок є невід'ємною частиною рішення ВРКА про затвердження Висновку та додається до Протоколу, яким було прийнято рішення про затвердження Висновку.

2.7. **Рекомендації** – невід'ємна частина висновку, в якій за результатами аналізу проблем та помилок при веденні фінансово-господарської діяльності суб'єктів перевірок даються органам адвокатського самоврядування рекомендації для вжиття заходів з метою усунення та недопущення в подальшому виявлених порушень та/або з метою покращення результатів та ефективності фінансово-господарської діяльності.

2.8. **Відповідальний член ВРКА** – це член ВРКА, якому рішенням ВРКА

доручено проведення перевірки певного суб'єкту перевірки, написання запитів про надання документів та інформації, а також здійснення всіх інших можливих дій, визначених цим Положенням, для отримання документів для перевірки від суб'єкта перевірки, а також написання проекту Висновку за результатами перевірки та надання його членам ВРКА для затвердження на засіданні ВРКА.

3. КОМПЕТЕНЦІЯ ВИЩОЇ РЕВІЗІЙНОЇ КОМІСІЇ АДВОКАТУРИ

3.1. До компетенції ВРКА належить здійснення контролю за фінансово – господарською діяльністю НААУ, її органів, рад адвокатів регіонів, Ради адвокатів України, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, діяльністю ревізійних комісій адвокатів регіонів:

- контроль за фінансово-господарською діяльністю НААУ, рад адвокатів регіонів, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, ВКДКА;

- контроль за виконанням кошторисів органів адвокатського самоврядування;

- контроль за використанням коштів та майна органів адвокатського самоврядування;

- перевірка фінансової звітності органів адвокатського самоврядування;

- аналіз відповідності ведення бухгалтерського та статистичного обліку органів адвокатського самоврядування чинному законодавству;

- аналіз та контроль за відповідністю висновків ревізійних комісій адвокатів регіонів встановленим методикам та стандартам ревізійних дій; контроль за діяльністю ревізійних комісій адвокатів регіонів;

- аналіз фінансового стану НААУ, рад адвокатів регіонів, ВКДКА, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, їх платоспроможності, ліквідності активів, виявлення можливостей для покращення їх фінансового стану та розробка відповідних рекомендацій;

- розгляд звітів внутрішніх і зовнішніх аудиторів та підготовка відповідних пропозицій;

- перевірка відповідності укладених правочинів НААУ, радами адвокатів регіонів, кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури, ВКДКА чинному законодавству;

- перевірка відповідності фінансово-господарської діяльності НААУ, її органів, рад адвокатів регіонів, РАУ, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, ВКДКА, діяльності ревізійних комісій адвокатів регіонів рішенням РАУ та з'їзду адвокатів України;

- розгляд скарг на рішення, висновки, дії або бездіяльність ревізійних комісій адвокатів регіонів, їх членів та голів;

- інші повноваження, які необхідні для виконання ВРКА покладених на неї Законом та/або актами з'їзду адвокатів України, рішеннями РАУ завдань.

4. СКЛАД ТА ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ВИЩОЇ РЕВІЗІЙНОЇ КОМІСІЇ АДВОКАТУРИ

4.1. Голова та члени ВРКА обираються з'їздом адвокатів України строком на п'ять років з числа адвокатів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше п'яти років. Кількість членів ВРКА визначається з'їздом адвокатів України.

4.2. Голова, член ВРКА не можуть одночасно входити до складу ревізійної комісії адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ВКДКА, ради адвокатів регіону, РАУ, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги.

4.3. Член ВРКА не має права передавати свої повноваження іншій особі і має виконувати свої обов'язки особисто.

4.4. Повноваження члена ВРКА достроково припиняються у разі:

4.4.1. добровільного складення з себе повноважень – з моменту подання заяви до НААУ;

4.4.2. неможливості виконувати свої повноваження за станом здоров'я – з моменту подання заяви до НААУ;

4.4.3. набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього;

4.4.4. смерті, визнання його недієздатним, обмежено дієздатним, безвісно відсутнім, померлим;

4.4.5. виникнення обставин, що відповідно до чинного законодавства України перешкоджають виконанню обов'язків члена ВРКА;

4.4.6. прийняття з'їздом адвокатів України рішення про дострокове відкликання з посади за невиконання або неналежне виконання покладених на нього обов'язків – з моменту прийняття рішення;

4.4.7. в інших випадках, передбачених чинним законодавством України.

4.5. У разі дострокового вибуття одного з членів зі складу ВРКА, якщо внаслідок цього кількість членів ВРКА становить менше 2/3 складу, визначеного з'їздом адвокатів України, з'їзд адвокатів України обирає нового члена ВРКА.

5. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ВИЩОЇ РЕВІЗІЙНОЇ КОМІСІЇ АДВОКАТУРИ

5.1. ВРКА має право:

5.1.1. отримувати повну, достовірну інформацію про фінансово-господарську діяльність суб'єктів перевірки, матеріали, бухгалтерську або іншу документацію, необхідну для виконання нею своїх контролюючих функцій;

5.1.2. вимагати надання пояснень від посадових осіб та працівників НААУ, її органів, рад адвокатів регіонів, РАУ, кваліфікаційнодисциплінарних комісій адвокатури, ВКДКА, членів та голів ревізійних комісій адвокатів регіонів з питань, що належать до компетенції ВРКА;

5.1.3. пред'являти посадовим особам та працівникам НААУ, її органів, рад

адвокатів регіонів, РАУ, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, ВКДКА вимоги щодо усунення виявлених порушень законодавства з питань збереження та використання майна, що знаходиться у власності НААУ, її органів, рад адвокатів регіонів, РАУ, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, ВКДКА;

5.1.4. пропонувати РАУ виносити на розгляд з'їзду адвокатів України та/або конференції адвокатів регіону питання про здійснення заходів по усуненню виявлених недоліків та порушень в фінансового господарській діяльності НААУ, її органів, рад адвокатів регіонів, РАУ, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, ВКДКА та в діяльності членів та голів ревізійних комісій адвокатів регіонів;

5.1.5. вносити пропозиції РАУ щодо порядку денного з'їзду адвокатів України з питань, які віднесені законом до її компетенції. ВРКА за результатами проведення перевірки складає висновки. У випадках, якщо документи для перевірки не надано та/або до перевірки не допущено – складається відповідний акт.

5.2. ВРКА зобов'язана:

- при здійсненні своїх повноважень діяти добросовісно, розумно, дотримуючись Правил адвокатської етики, та не перевищувати своїх повноважень;

- подавати на розгляд та затвердження з'їзду адвокатів України результати проведених перевірок у формі висновків;

- подавати РАУ, ВКДКА висновки про результати перевірок суб'єктів перевірок;

- здійснювати контроль за виконанням рекомендацій ВРКА щодо усунення виявлених під час ревізій недоліків і порушень;

- не розголошувати інформацію, що є конфіденційною і стала відома членам ВРКА у зв'язку з виконанням ними посадових обов'язків. Поширення членом ВРКА у будь-який публічний спосіб (у тому числі в соціальних мережах) інформації (даних), що стала відома йому під час перевірки, вважається грубим дисциплінарним проступком.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ВИЩОЇ РЕВІЗІЙНОЇ КОМІСІЇ АДВОКАТУРИ

6.1. Рішення ВРКА приймаються колегіально на засіданнях ВРКА, шляхом голосування «за» або «проти» пропонованого проекту рішення.

6.2. На засіданнях ВРКА ведеться протокол та за рішенням ВРКА може вестись аудіо запис засідання, про що члени повідомляються Секретарем ВРКА.

6.3. Засідання ВРКА скликаються перед початком перевірок або за їх результатами, а також у випадку необхідності. Член ВРКА може ініціювати скликання позачергового засідання ВРКА у випадку виявлення порушень, що вимагають невідкладного рішення ВРКА. Вимога про проведення засідання має містити перелік питань для включення їх до порядку денного. Член ВРКА

має право заявити самовідвід під час голосування з питання перевірки регіону, в якому знаходиться його робоче місце згідно з відомостями ЄРАУ. Засідання ВРКА скликаються Головою/Заступником Голови/Секретарем ВРКА, або не менше як одною третиною членів ВРКА. Засідання ВРКА повинно бути скликано Головою не пізніше як через 10 (десять) робочих днів після отримання відповідної вимоги від ініціатора проведення засідання ВРКА.

6.4. На засідання ВРКА Головою ВРКА можуть бути запрошені особи, яких стосуються питання, включені до порядку денного.

6.5. Повідомлення про засідання ВРКА та його порядок денний доводяться до відома членів ВРКА та інших осіб (за необхідності) за 5 (п'ять) робочих днів до проведення засідання одним з наступних способів:

- направлення повідомлення електронною поштою;

- врученням повідомлення особисто під розпис;

- інший зручний для Голови ВРКА чи іншої особи спосіб. Повідомлення має містити інформацію про дату, час, місце проведення засідання та порядок денний. Ініціатори скликання засідання ВРКА повідомляються про його проведення у порядку, передбаченому цим пунктом Положення.

6.6. Засідання ВРКА вважається правомочним, якщо на ньому присутні (особисто або шляхом використання технічних засобів зв'язку) не менше половини членів від обраного складу ВРКА .

6.7. Члени ВРКА можуть приймати участь у засіданні та голосувати по питанням порядку денного шляхом відео-зв'язку.

6.8. Рішення ВРКА можуть ухвалюватися шляхом заочного опитування. Секретар ВРКА забезпечує розсилку електронною поштою проекту рішення всім членам ВРКА, які протягом 5 (п'яти) робочих днів зобов'язані висловитися «за» або «проти» пропонованого проекту рішення. Якщо протягом вказаного строку член ВРКА не висловився «за» або «проти» пропонованого проекту рішення, вважатиметься, що він проголосував «за». Якщо членом комісії висловлені письмові зауваження/пропозиції до проекту рішення, запропонованого до прийняття шляхом заочного опитування, Секретар ВРКА забезпечує їхнє розсилання іншим членам комісії з пропозицією щодо їхнього визначення про прийняття або відхилення. Рішення, ухвалене шляхом заочного опитування, оформляється Секретарем ВРКА у вигляді протоколу засідання, проведеного шляхом електронного опитування, та підписується Головою ВРКА. До протоколу додаються роздруковані електронні листи членів комісії. Оформлене належним чином рішення, прийняте шляхом заочного опитування, підлягає негайному розсиланню членам ВРКА .

6.9. На засіданні ВРКА можуть бути ухвалені рішення з питань, не внесених до порядку денного, якщо більшість з присутніх на засіданні членів ВРКА не заперечує проти винесення цих питань на голосування.

6.10. Рішення та висновки ВРКА затверджуються більшістю голосів від загальної кількості членів ВРКА. При рівній кількості голосів «за» та «проти» затверджується те рішення, за яке віддав свій голос Голова ВРКА.

6.11. Член ВРКА, який не погоджується з рішенням ВРКА, має право впродовж

5 (п'яти) робочих днів з моменту закінчення засідання подати свою окрему думку, яка приєднується до протоколу засідання.

6.12. Під час засідання Секретар ВРКА забезпечує ведення протоколу, в якому зазначаються:

- повне найменування комісії;
- номер протоколу та рішень;
- дата, час та місце проведення засідання;
- особи, які брали участь у засіданні;
- наявність кворуму;
- порядок денний засідання;
- основні положення виступів;
- питання, винесені на голосування, та підсумки голосування із зазначенням прізвищ членів ВРКА, які голосували «за», «проти» з кожного питання;
- зміст прийнятих рішень.

6.13. Протоколи засідань ВРКА підписуються Головою та Секретарем ВРКА.

6.14. Протокол засідання ВРКА має бути остаточно оформлений у строк не більше 5 (п'яти) робочих днів з дати проведення засідання.

6.15. Голова ВРКА має наступні повноваження:

- скликає та проводить засідання ВРКА ;
- організовує поточну роботу ВРКА ;
- представляє ВРКА перед органами адвокатського самоврядування;
- підписує документи від імені ВРКА;
- розподіляє обов'язки між членами ВРКА, надає інші доручення;
- вчиняє інші дії, що впливають зі змісту Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положення про Вищу ревізійну комісію адвокатури, рішень з'їзду адвокатів України, актів НААУ.

6.16. ВРКА зі свого складу відкритим голосуванням обирає Заступника Голови ВРКА на строк її повноважень, який виконує обов'язки Голови ВРКА у випадку відсутності останнього.

6.17. ВРКА зі свого складу відкритим голосуванням обирає Секретаря ВРКА на строк її повноважень. Секретар ВРКА здійснює наступні функції:

- організовує ведення протоколу засідань ВРКА ;
- повідомляє всіх членів ВРКА та інших осіб (за необхідності) про проведення чергових та позачергових засідань ВРКА;
- повідомляє НААУ, РАУ про рішення та висновки Вищої ревізійної комісії адвокатури;
- під час засідань ВРКА сприяє дотриманню необхідного порядку їх проведення;
- оформлює документи, видані ВРКА та Головою ВРКА і забезпечує їх надання членам ВРКА та іншим особам;

- забезпечує зберігання документів ВРКА .

6.18. Секретаріат НААУ забезпечує за місцезнаходженням НААУ збереження документації ВРКА (протоколи, рішення, висновки та інші документи), печатки у спеціально відведеному місці з виключним доступом Голови ВРКА до нього.

6.19. Член ВРКА має право на отримання від НААУ винагороди та компенсації транспортних та інших витрат, пов'язаних із здійсненням ним своїх повноважень в порядку, визначеному РАУ, якщо така винагорода встановлена з'їздом адвокатів України.

6.20. ВРКА може розробити та подати на затвердження РАУ регламент роботи, а також Стандарти проведення перевірок в рамках цього Положення та Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 № 5076-VI.

7. ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРОК ВРКА

7.1. ВРКА проводить планову перевірку фінансово-господарської діяльності НААУ, рад адвокатів регіонів, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури та створених за їх участю юридичних осіб не рідше одного разу на 5 (п'ять) років, але не частіше ніж один раз на 2 (два) роки та звітує про свою діяльність перед з'їздом адвокатів України. Перевірка проводиться за місцезнаходженням суб'єкта перевірки.

7.2. ВРКА проводить планову перевірку фінансово-господарської діяльності РАУ, ВКДКА та створених за їх участю юридичних осіб у строки, визначені п. 7.1. цього Розділу. 7.3. План проведення перевірок розробляється та затверджується ВРКА. Затверджені плани розміщуються на офіційному веб-сайті ВРКА та НААУ.

7.4. Про проведення перевірки особи, щодо яких проводиться перевірка, мають бути повідомлені не пізніше ніж за 20 (двадцять) робочих днів до проведення перевірки. Разом з повідомленням про перевірку направляється запит з визначеним переліком документів, що необхідно підготувати для перевірки.

7.5. При проведенні перевірки члени ВРКА зобов'язані належним чином дослідити всі документи і матеріали, що мають відношення до предмету перевірки.

7.6. Рішення про призначення перевірки повинно містити:

- найменування суб'єкта перевірки;
- початок проведення перевірки;
- період діяльності, за який проводиться перевірка;
- інформацію про члена ВРКА, який є відповідальним за конкретну перевірку.

7.7. Запит повинен містити:

- перелік або характеристику (класифікацію) документів та інформації щодо предмету перевірки;
- ім'я та контактні дані (телефон, е-пошту) члена ВРКА, який є

відповідальним за конкретну перевірку;

- строки надання документів та інформації щодо предмету перевірки, інформацію щодо вигляду, в якому мають бути надані документи.

7.8. Рішення, запити про перевірку можуть містити:

- вимогу надання пояснень посадовими особами;
- вимогу до ревізійної комісії адвокатів відповідного регіону про надання всіх наявних документів щодо перевірки за відповідний період;
- запрошення членів (посадових осіб, працівників) РАУ, ВКДКА чи суб'єктів перевірки, фахівців для участі в тій чи іншій фазі перевірки;
- інформацію щодо необхідності проведення виїзної фази перевірки;
- інші положення (вимоги, визначення тощо), прийняті ВРКА в межах її компетенції.

7.9. Рішення, запити та інші документи, які затверджуються на засіданні ВРКА, мають бути оформлені у ті самі строки, що і складання Протоколу засідання.

7.10. Рішення про проведення перевірки та запити доводяться до відома посадової особи, що несе відповідальність за фінансово-господарську діяльність суб'єкта перевірки невідкладно після його оформлення шляхом:

- поштового відправлення рекомендованим листом на офіційну адресу, вказану на офіційному веб-сайті НААУ;

- направлення повідомлення електронною поштою на офіційну адресу, вказану на офіційному веб-сайті НААУ;

- врученням повідомлення особисто під розпис.

7.11. ВРКА в процесі проведення перевірки має право запитувати додаткові матеріали, пояснення, інформацію. Зазначені документи мають бути надані ВРКА не пізніше ніж через 5 (п'ять) робочих днів після отримання письмового запиту. За вимогою ВРКА їй має бути надано можливість ознайомитися з оригіналами зазначених документів.

7.12. При перевірці також проводиться розгляд звітів внутрішніх і зовнішніх аудитів за наявності; скарг на рішення, висновки, дії або бездіяльність ревізійних комісій адвокатів регіонів, їх членів та голів в частині питань щодо фінансово-господарської діяльності, інших скарг, отриманих ВРКА в межах її компетенції; пояснень, зауважень, заперечень на висновки, довідки та акти ВРКА. Результати такого розгляду вносяться до висновку.

7.13. Виявлені в ході перевірки порушення оформлюються актами, які додаються до висновку та направляються до РАУ, ВКДКА.

7.14. За результатами перевірок ВРКА складає висновок, який, зокрема, серед іншого повинен містити:

- інформацію про виявлені факти порушення порядку ведення бухгалтерського обліку та надання фінансової звітності, встановленого чинними нормативно-правовими актами, при здійсненні фінансовогосподарської діяльності;

- виявлені порушення чинного законодавства, установчих документів, рішень з'їзду адвокатів України, актів РАУ;

- виявлені порушення внутрішніх документів, положень та інструкцій;
- інформацію про відсутність первинних документів;
- наявність помилкових дій з боку органу, що потрібно виправити найближчим часом;
- інформацію про інші факти, виявлені під час проведення перевірки;
- перелік додатків до висновку (назва, дата і номер документів), що містять інформацію про інші факти, виявлені під час проведення перевірки.

Висновок, серед іншого може також містити:

- аналіз балансу суб'єкта перевірки;
- аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості та належність реагування суб'єкта перевірки на наявну заборгованість;
- аналіз фінансових ризиків, що впливають з фінансового стану та укладених правочинів суб'єкта перевірки;
- оцінку відповідності обліку матеріальних цінностей вимогам законодавства та документації зі списання майна та коштів суб'єкта перевірки;
- аналіз відповідності укладених правочинів та понесених витрат з основною діяльністю, законодавчими вимогами щодо неприбутковості та нормативам НААУ;
- перелік фактичних розпорядників коштів та майна суб'єкта перевірки та відповідність його статутним та статистичним документам;
- аналіз структури та відповідності доходів від основної діяльності;
- аналіз структури та відповідності пасивних доходів;
- інформацію про інші доходи (що підпадають під оподаткування);
- оцінку відповідності порядку затвердження кошторису та відповідності фактичного стану затверженому кошторису;
- інформацію про отримані внески та плату за стажування;
- аналіз укладених правочинів за період перевірки;
- інформацію про контрагентів та аналіз договірних сум;
- аналіз повноти та належного оформлення звітності;
- інформацію про перелік та номенклатуру опрацьованих в ході перевірки первинних документів;
- стан касового обліку;
- інформацію про наявність та відповідність документів, підтверджуючих витрати;
- інформацію про надані для перевірки документи;
- інформацію про наявні документи та результати зовнішніх перевірок (ревізій тощо) за період перевірки ВРКА;
- інформацію про наявні санкції, що вживались до суб'єкта перевірки чи його посадових осіб за результатами зовнішніх перевірок;
- оцінку виконання раніше зроблених рекомендацій ВРКА.

7.15. Висновок має бути підготований та поданий відповідальними членами ВРКА на ознайомлення для подальшого затвердження рішенням ВРКА не пізніше 15 (п'ятнадцяти) робочих днів після ознайомлення з

документами.

7.16. Затверджені рішенням ВРКА висновки з додатками мають бути направлені суб'єкту перевірки, а також до РАУ не пізніше 5 (п'яти) робочих днів після їх оформлення шляхом:

- поштового відправлення рекомендованим листом на офіційну адресу, вказану на офіційному веб-сайті НААУ;
- направлення повідомлення електронною поштою на офіційну адресу, вказану на офіційному веб-сайті НААУ;
- врученням повідомлення особисто під розпис.

7.17. Позапланова перевірка може проводитися у будь-який час на вимогу:

- з'їзду адвокатів України;
- голови РАУ, НААУ;
- голови ВКДКА стосовно КДКА;
- голови ВРКА або однієї третини членів ВРКА.

7.18. Негативні наслідки перевірки можуть стати підставою для притягнення винних осіб до відповідальності, в тому числі дисциплінарної відповідальності, та дострокового припинення повноважень.

7.19. Всі без винятку висновки за результатами перевірок, проведених ВРКА між з'їздами адвокатів України, подаються ВРКА на розгляд та затвердження З'їзду.

8. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ВРКА З РЕВІЗІЙНИМИ КОМІСІЯМИ АДВОКАТІВ РЕГІОНУ

8.1. ВРКА організовує, координує та здійснює інформаційно-методичне забезпечення діяльності, а також контролює діяльність ревізійних комісій адвокатів регіону.

8.2. ВРКА веде узагальнюючий аналіз практики та результатів перевірок в формі щорічного підсумкового звіту про проведені перевірки, який надається НААУ по закінченню року для оприлюднення на офіційному веб-сайті ВРКА та НААУ. Ревізійні комісії адвокатів регіону зобов'язані надати один оригінальний примірник висновків перевірок до відома ВРКА в 10-ти денний строк з дня завершення перевірки. Ненадання у вказаний строк вказаного висновку є грубим дисциплінарним проступком голови ревізійної комісії адвокатів регіону.

8.3. Рішення та висновки ревізійних комісій адвокатів регіону можна оскаржити до ВРКА або до суду протягом 30 (тридцяти) днів з моменту їх прийняття.

8.4. ВРКА розробляє, готує та проводить тренінги та семінари для членів органів адвокатського самоврядування з питань ведення податкового та бухгалтерського обліку. Розробляє відповідні методичні матеріали для органів адвокатського самоврядування на вказану тематику, а також методичні рекомендації ревізійним комісіям регіонів щодо проведення ними перевірок. Матеріально-технічне забезпечення проведення таких заходів покладається на НААУ.

9. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЧЛЕНІВ ВИЩОЇ РЕВІЗІЙНОЇ КОМІСІЇ АДВОКАТУРИ

9.1. Члени ВРКА несуть відповідальність за повноту та об'єктивність відомостей, що містяться у висновках ВРКА . Поширення членом ВРКА у будь-який публічний спосіб (у тому числі в мережі інтернет, чи в соціальних мережах, або в будь-який інший спосіб) інформації (даних), що стала відома йому під час перевірки, вважається грубим дисциплінарним проступком.

9.2. Адвокати, яких обрано до ВРКА, зобов'язані неухильно виконувати свої повноваження згідно законодавства, приймати участь в роботі ВРКА, дотримуватись вимог закону та актів РАУ, не допускати дій чи бездіяльності, що завдають шкоди адвокатури в цілому, або блокують роботу ВРКА.

10. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН ТА ДОПОВНЕНЬ ДО ПОЛОЖЕННЯ

10.1. Це Положення затверджується з'їздом адвокатів України і може бути змінено та доповнено лише з'їздом адвокатів України.

10.2. Зміни та доповнення до цього Положення набувають чинності з моменту їх затвердження з'їздом адвокатів України.

4.1.3. ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВИЩУ КВАЛІФІКАЦІЙНО-ДИСЦИПЛІНАРНУ КОМІСІЮ АДВОКАТУРИ ЗАТВЕРДЖЕНО

Установчим з'їздом адвокатів України 17.11.2012

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури (далі – ВКДКА) – колегіальний орган, що діє у системі органів Національної асоціації адвокатів України та є національним органом адвокатського самоврядування, на який Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" покладено завдання розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури.

2. Повноваження, порядок формування та діяльності ВКДКА визначаються Законом України "Про адвокатуру і адвокатську діяльність", Статутом Національної асоціації адвокатів України (НААУ), рішеннями з'їзду адвокатів України, Ради адвокатів України та цим Положенням.

3. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури підконтрольна і підзвітна з'їзду адвокатів України та Раді адвокатів України.

4. Положення про ВКДКА є установчим документом ВКДКА, що затверджується установчим з'їздом адвокатів України. Зміни та доповнення до Положення про ВКДКА вносяться з'їздом адвокатів України.

5. Основна діяльність ВКДКА як органу НААУ є некомерційна діяльність з реалізації своїх цілей та завдань, а також виконання функцій, що не передбачає отримання прибутку.

6. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури діє

відповідно до Закону України "Про адвокатуру і адвокатську діяльність", інших законів України, рішень Ради адвокатів України, цього Положення та Регламенту ВКДКА.

7. Найменування ВКДКА:

Повне найменування:

українською мовою – Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури;

російською мовою – Высшая квалификационно-дисциплинарная комиссия адвокатуры;

англійською мовою – Higher qualifications and disciplinary bar commission;

Скорочене найменування:

українською мовою – ВКДКА;

російською мовою – ВКДКА;

англійською мовою – HQDBC.

8. Місцезнаходження організації: 01021, Україна, м. Київ, вул. Кловський узвіз, 7, літера А, офіс 6.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

1. Метою Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури є забезпечення здійснення адвокатського самоврядування відповідно до вимог Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" в частині здійснення контролю та сприяння організації діяльності кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури регіонів при вирішенні питання кваліфікаційного відбору осіб, які виявили намір здійснювати адвокатську діяльність, та дисциплінарної відповідальності адвокатів.

2. Для досягнення мети Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури:

1. Сприяє процесу формування правової держави в Україні;

2. Сприяє реформуванню українського законодавства із використанням досвіду розвинених демократичних країн;

3. Сприяє захисту законних прав та інтересів і зміцненню існуючих правових норм щодо захисту прав та забезпечення гарантій адвокатів;

4. Сприяє підвищенню ролі інституту адвокатури в українському суспільстві, підвищенню статусу професії адвоката в Україні;

5. Сприяє розвитку правових форм самоорганізації адвокатської спільноти;

6. Сприяє розвитку надання правової допомоги в Україні;

7. Сприяє професійному розвитку адвокатів та поширенню етичних стандартів професії;

8. Сприяє вдосконаленню системи підготовки та підвищенню кваліфікації адвокатів;

9. Сприяє реалізації завдань адвокатського самоврядування;

3. Для виконання поставлених завдань ВКДКА відповідно до Закону

України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" та у порядку, визначеному Регламентом ВКДКА:

1. Розглядає скарги на рішення, дії чи бездіяльність кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури;
2. Узагальнює дисциплінарну практику кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури;
3. Сприяє організації та впровадженню заходів щодо вдосконалення юридичної освіти, розвитку юридичної професії та підвищення кваліфікації адвокатів;
4. Взаємодіє з національними та іноземними громадськими організаціями та міжнародними неурядовими організаціями;
5. Виконує інші функції відповідно до Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність".

3. ЮРИДИЧНИЙ СТАТУС

1. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури є юридичною особою з дня її державної реєстрації в установленому чинним законодавством порядку.

2. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури створюється на невизначений строк та не може бути реорганізована чи ліквідована інакше, ніж на підставі закону.

3. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури створюється та діє з метою реалізації публічно-правових функцій з відбору, атестування осіб, які виявили намір займатися адвокатською діяльністю, та як дисциплінарний орган в системі самоврядування адвокатури України.

4. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури є некомерційною організацією, яка не має метою своєї діяльності отримання прибутку.

5. ВКДКА має відокремлене майно, самостійний баланс, відкриває рахунки в банківських установах, у тому числі валютні, володіє майновими та немайновими правами згідно з діючим законодавством України.

6. ВКДКА має круглу печатку, штампи, символіку.

7. ВКДКА має право в межах, що не суперечать чинному законодавству:

1. Від власного імені виступати учасником цивільно-правових відносин, набувати майнових і немайнових прав та нести обов'язки, укладати угоди, необхідні для досягнення мети діяльності організації;

2. Бути позивачем та відповідачем у суді;

3. Наймати на роботу працівників на основі трудових чи цивільно-правових угод;

4. Представляти і захищати свої законні інтереси та законні інтереси адвокатів у державних та недержавних органах і організаціях;

5. Одержувати від органів державної влади і управління та органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для реалізації своєї мети і завдань;

6. Вносити пропозиції до органів державної влади і управління, брати участь у розробці рішень органів державної влади та місцевого самоврядування в порядку, передбаченому чинним законодавством України;

7. Набувати та розпоряджатися майном та іншою власністю для здійснення своїх статутних завдань у порядку, визначеному чинним законодавством України;

8. Використовувати власне майно та майно, тимчасово передане їй у володіння або користування, якщо таке використання необхідне для досягнення мети діяльності організації;

9. Отримувати фінансування за рахунок джерел, не заборонених законом;

10. Засновувати або вступати в міжнародні, всеукраїнські громадські (неурядові) організації, підтримувати прямі міжнародні контакти та зв'язки, укладати відповідні угоди, а також брати участь у здійсненні заходів, що не суперечать міжнародним зобов'язанням України та цьому Статуту;

11. Мати інші права, передбачені законами України.

8. ВКДКА не має права самостійно вести господарську діяльність, спрямовану на отримання прибутку. Майно та кошти, придбані в результаті господарської та іншої діяльності госпрозрахункових установ і організацій із статусом юридичної особи, підприємств, що створені організацією, використовуються виключно на виконання завдань організації, визначених цим Положенням, або на благодійні цілі і не можуть розподілятися між членами організації.

4. СКЛАД ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНО-ДИСЦИПЛІНАРНОЇ КОМІСІЇ АДВОКАТУРИ

1. До складу Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури входять тридцять членів, стаж адвокатської діяльності яких не менше п'яти років: по одному представнику від кожного регіону, які обираються конференцією адвокатів регіону, голова і два заступники голови, які обираються шляхом голосування з'їздом адвокатів України.

2. Секретар Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури обирається членами комісії шляхом таємного голосування зі складу членів Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

3. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури є повноважною за умови обрання не менше двох третин її складу.

4. Строк повноважень голови, заступників голови, секретаря і членів Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури становить п'ять років.

5. Одна й та сама особа не може бути головою, заступником голови, секретарем або членом Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури більше ніж два строки підряд.

6. Голова, заступник голови, секретар, член Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури можуть бути достроково відкликані з

посади за рішенням органу адвокатського самоврядування, який обрав їх на посади.

7. Голова, заступник голови, секретар, член Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури не можуть одночасно входити до складу кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ревізійної комісії адвокатів регіону, Вищої ревізійної комісії адвокатури, ради адвокатів регіону, Ради адвокатів України, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги.

5. КЕРІВНИЦТВО ВИЩОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНО-ДИСЦИПЛІНАРНОЮ КОМІСІЄЮ АДВОКАТУРИ

1. Голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури:

1. Представляє Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, організаціях, установах, перед громадянами;

2. Забезпечує скликання та проведення засідань Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

3. Розподіляє обов'язки між своїми заступниками;

4. Організовує і забезпечує ведення діловодства у Вищій кваліфікаційно-дисциплінарній комісії адвокатури;

5. Розпоряджається коштами і майном Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури відповідно до затвердженого кошторису;

6. Вчиняє інші дії, передбачені цим Законом, Положенням про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, рішеннями Ради адвокатів України і з'їзду адвокатів України.

2. Голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може отримувати винагороду у розмірі, встановленому з'їздом адвокатів України або Радою адвокатів України.

3. Секретаріат Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури створюється з метою забезпечення організації поточної діяльності ВКДКА.

4. Секретаріат формується Головою ВКДКА згідно зі штатним розписом, затвердженим ВКДКА.

5. Секретаріат очолює Голова Секретаріату, який здійснює функції, визначені Головою ВКДКА.

6. Голова Секретаріату та працівники Секретаріату призначаються та звільняються з посад за рішенням Голови ВКДКА, якому вони підзвітні та підпорядковуються при здійсненні своєї діяльності.

6. ВИКОНАННЯ ВИЩОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНО-ДИСЦИПЛІНАРНОЮ КОМІСІЄЮ АДВОКАТУРИ ФУНКЦІЙ КОЛЕГІАЛЬНОГО ОРГАНУ

1. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури на виконання функцій колегіального органу системи адвокатського самоврядування, завданням якого є розгляд скарг на рішення, дії чи бездіяльність кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури:

1. розглядає скарги на рішення, дії чи бездіяльність кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури;

2. узагальнює дисциплінарну практику кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури.

2. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури за наслідками розгляду скарги на рішення, дії чи бездіяльність кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури має право:

1. залишити скаргу без задоволення, а рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури – без змін;

2. змінити рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

3. скасувати рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та ухвалити нове рішення;

4. направити справу для нового розгляду до відповідної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та зобов'язати кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури вчинити певні дії.

3. Засідання Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури вважається правомочним, якщо на ньому присутні більше половини членів комісії.

4. Рішення Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймаються більшістю голосів від загальної кількості членів комісії.

5. Процедура розгляду ВКДКА скарг на рішення, дії чи бездіяльність кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури визначається Регламентом ВКДКА.

6. Рішення Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури з питань, визначених у підпункті 1 пункту 6.1, може бути оскаржено до суду протягом тридцяти днів з дня його прийняття.

7. РЕГЛАМЕНТ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНО-ДИСЦИПЛІНАРНОЇ КОМІСІЇ АДВОКАТУРИ

1. При виконанні Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури функцій колегіального органу системи адвокатського самоврядування, завданням якого є розгляд скарг на рішення, дії чи бездіяльність кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, остання при організації засідань і вирішенні питань, визначених статтею 6 цього Положення, керується власним Регламентом.

2. Регламент Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури затверджується на першому її засіданні відповідним рішенням.

8. КОШТИ ТА МАЙНО ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНО-ДИСЦИПЛІНАРНОЇ КОМІСІЇ АДВОКАТУРИ

1. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури здійснює володіння, користування і розпорядження коштами та іншим майном, що знаходиться у її власності, згідно з чинним законодавством України.

2. Джерела коштів та майна ВКДКА:

1. відрахування кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури на забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

2. надходження від основної діяльності ВКДКА;

3. кошти або майно, які надходять безоплатно або у вигляді безповоротної фінансової допомоги чи добровільних пожертвувань;

4. інших, не заборонених законом, джерел.

3. Кошти та інше майно Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, в тому числі у разі її ліквідації, не можуть перерозподілятися між її членами і можуть бути передані іншій неприбутковій організації відповідного виду або зараховані до доходу бюджету.

9. ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНО-ДИСЦИПЛІНАРНОЇ КОМІСІЇ АДВОКАТУРИ

1. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури не може бути реорганізована.

2. Припинення діяльності Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може бути здійснено лише на підставі закону.

10. НАБРАННЯ ПОЛОЖЕННЯМ ЧИННОСТІ, ВНЕСЕННЯ ЗМІН ТА ДОПОВНЕНЬ ДО ПОЛОЖЕННЯ

1. Це Положення набирає чинності з моменту його затвердження з'їздом адвокатів України.

2. Будь-які зміни та доповнення до цього Положення вносяться за рішенням З'їзду в порядку, передбаченому цим Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність".

Голова

Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури В.М. Загарія

4.1.4. ПРАВИЛА АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ

ЗАТВЕРДЖЕНІ

Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 2017 року

09 червня 2017 року

Зі змінами, затвердженими З'їздом адвокатів України 2019 року

15 лютого 2019 року

ПРЕАМБУЛА

Конституція України проголосила, що найважливішу соціальну функцію адвокатури – забезпечення права на захист від обвинувачення та надання професійної правничої допомоги (правової допомоги).

Адвокатура України – недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів професійної правничої (правової) допомоги на професійній основі, а також

самостійно вирішує питання організації і діяльності адвокатури.

Надзвичайна важливість функціонального навантаження адвокатури вимагає від адвокатів слідування високим етичним стандартам поведінки. При цьому специфіка, комплексний характер обов'язків, що покладені на адвокатуру, обумовлюють необхідність збалансування засад служіння адвоката інтересам окремого клієнта та інтересам суспільства в цілому, дотримання принципів законності і верховенства права.

Закон України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" передбачає дотримання Правил адвокатської етики як одного з основних професійних обов'язків адвоката.

Правила адвокатської етики (далі по тексту – Правила) мають на меті уніфіковане закріплення традицій і досвіду української адвокатури в сфері тлумачення норм адвокатської етики, а також загальноєтичних деонтологічних норм і правил, прийнятих у міжнародному адвокатському співтоваристві.

Правила слугують обов'язковою для використання адвокатами системою орієнтирів при збалансуванні, практичному узгодженні своїх багатоманітних, іноді суперечливих професійних прав та обов'язків відповідно до статусу, основних завдань адвокатури і принципів її діяльності, визначених Конституцією України, Законом України Про адвокатуру та адвокатську діяльність" та іншими законодавчими актами, а також закріплюють єдину систему критеріїв оцінки етичних аспектів поведінки адвоката.

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Співвідношення Правил адвокатської етики і чинного законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність

Норми Правил не відмінюють і не замінюють положень чинного законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність, а доповнюють і конкретизують його.

Стаття 2. Дія Правил адвокатської етики за предметом, колом осіб та в часі

Дія Правил поширюється на:

- всі види адвокатської діяльності та в частині, визначеній Правилами, – на іншу діяльність (дії) адвоката, в тому числі соціально-публічну діяльність адвоката, яка може вступити в суперечність з професійними обов'язками адвоката або підірвати престиж адвокатської професії;

- всіх адвокатів України, адвокатів іноземних держав, що внесені до Єдиного реєстру адвокатів України, а також адвокатів України, право на зайняття адвокатською діяльністю яких зупинено в передбаченому законом порядку;

- адвокатів – членів органів адвокатського самоврядування, помічників та стажистів адвокатів, інших осіб, які перебувають у трудових відносинах з адвокатом (адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням) у частині, яка застосовна до їх діяльності;

- відносини, що виникли або існують після їх прийняття.

Стаття 3. Особливості поширення вимог Правил адвокатської етики на адвокатів іноземних держав, які здійснюють адвокатську діяльність в Україні

На адвокатів іноземних держав, які здійснюють адвокатську діяльність в Україні відповідно до Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність", поширюються вимоги Правил, а також вимоги етичних та деонтологічних норм, якими керуються адвокати в країні їхнього походження.

На адвокатів іноземних держав, якщо вони входять до Європейського Союзу та/або Ради Європи (Європейського співтовариства) при здійсненні ними адвокатської діяльності або будь-яких професійних контактів в Україні (незалежно від їх фізичної присутності при цьому на території України) також поширюється дія Кодексу поведінки європейських адвокатів ССВЕ. Співвідношення і кореляція різних джерел деонтологічних стандартів має здійснюватися за принципами, закріпленими цими Правилами.

У разі порушення вимог цих Правил або Кодексу поведінки європейських адвокатів, адвокат іноземної держави, який здійснює адвокатську діяльність в Україні, може бути притягнений до дисциплінарної відповідальності відповідно до Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність".

Стаття 4. Поширення Кодексу поведінки європейських адвокатів на адвокатів України при здійсненні ними адвокатської діяльності в інших країнах

При здійсненні адвокатами України адвокатської діяльності в інших країнах, які входять до Європейського Союзу та/або Європейського співтовариства, на них також поширюються вимоги Кодексу поведінки європейських адвокатів. Порушення вимог Кодексу поведінки європейських адвокатів у такому випадку є дисциплінарним проступком.

Адвокат України також має дотримуватись вимог цих Правил. У такому випадку співвідношення цих різних джерел деонтологічних стандартів має здійснюватися за принципами, закріпленими Кодексом поведінки європейських адвокатів.

Стаття 5. Тлумачення Правил адвокатської етики

Право офіційного тлумачення Правил адвокатської етики належить виключно З'їзду адвокатів України та Раді адвокатів України.

Якщо положення Правил допускають їх різне тлумачення, то такі положення підлягають застосуванню у найбільш сприятливому для адвоката їх тлумаченню.

РОЗДІЛ II. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ

Стаття 6. Незалежність та свобода адвоката у здійсненні адвокатської діяльності

Специфіка цілей і завдань адвокатури вимагає як необхідної умови належного здійснення адвокатської діяльності максимальної незалежності

адвоката у виконанні своїх професійних прав і обов'язків, що передбачає його свободу від будь-якого зовнішнього впливу, тиску чи втручання в його діяльність з надання професійної правничої (правової) допомоги, здійснення захисту або представництва клієнта, зокрема з боку державних органів, політичних партій, інших адвокатів тощо, а також від впливу своїх особистих інтересів.

З метою дотримання цього принципу в своїй професійній діяльності адвокат зобов'язаний протистояти будь-яким спробам посягання на його незалежність, бути мужнім і принциповим у виконанні своїх професійних обов'язків, відстоюванні професійних прав, гарантій адвокатської діяльності та їх ефективному використанні в інтересах клієнта.

Адвокат може ділити свій гонорар з іншими особами, якщо це не заборонено актами законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність.

Адвокат не повинен при виконанні доручення клієнта керуватися вказівками інших осіб.

Національна асоціація адвокатів України, органи адвокатського самоврядування в межах своєї компетенції та повноважень захищають його професійні права та законні інтереси, вживають заходів з забезпечення прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності.

Стаття 7. Дотримання законності

У своїй професійній діяльності адвокат (адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) зобов'язаний використовувати всі свої знання та професійну майстерність для належного захисту й представництва прав та законних інтересів клієнта, дотримуючись чинного законодавства України, сприяти утвердженню та практичній реалізації принципів верховенства права та законності.

Адвокат не може давати клієнту поради, свідомо спрямовані на полегшення вчинення правопорушень, або іншим чином умисно сприяти їх вчиненню його клієнтом або іншими особами.

Адвокат не має права в своїй професійній діяльності вдаватися до засобів та методів, які суперечать чинному законодавству або цим Правилам.

Стаття 8. Пріоритет інтересів клієнта

Адвокат має залишатися незалежним від свого клієнта.

У межах дотримання принципу законності адвокат зобов'язаний у своїй професійній діяльності виходити з переваги інтересів клієнта.

Адвокат за можливості сприяє досудовому та позасудовому порядкам урегулювання спорів між клієнтом та іншими особами.

Адвокат повинен поважати свободу вибору клієнтом захисника своїх прав (представника чи особи, яка надає йому професійну правничу (правову) допомогу), і не перешкоджати у реалізації цієї свободи.

Адвокат, який надає безоплатну вторинну правову допомогу на підставі доручення органу (установи) з надання безоплатної вторинної правової допомоги, зобов'язаний виходити з переваги інтересів особи, якій йому доручено надавати безоплатну правову допомогу, перед своїми власними

інтересами та не спонукати її до укладення Договору про надання професійної правничої (правової) допомоги з ним особисто або з адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням чи іншим суб'єктом або адвокатом.

Адвокат, з яким органом (установою) з надання безоплатної вторинної правової допомоги укладено договір (контракт), зобов'язаний виходити з пріоритету інтересів особи перед своїми власними інтересами та інтересами інших осіб.

Стаття 9. Неприпустимість конфлікту інтересів

Під конфліктом інтересів слід розуміти суперечність між особистими інтересами адвоката та його професійними правами і обов'язками перед клієнтом, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість під час виконання адвокатом його професійних обов'язків, а також на вчинення чи не вчинення ним дій під час здійснення адвокатської діяльності.

Адвокат без письмового погодження з клієнтами, щодо яких виник конфлікт інтересів, не може представляти або захищати одночасно двох або більше клієнтів, інтереси яких є взаємно суперечливими або вірогідно можуть стати суперечливими, а також за таких обставин надавати їм професійну правничу (правову) допомогу.

У разі отримання адвокатом конфіденційної інформації від клієнта, якому він надавав професійну правничу (правову) допомогу, пов'язаної з інтересами нового клієнта при наданні правничої допомоги, адвокат зобов'язаний отримати письмове погодження клієнтів, між якими виник конфлікт інтересів.

Адвокат без письмового погодження з клієнтом, щодо якого виник конфлікт інтересів, не може представляти, захищати клієнта чи надавати йому професійну правничу (правову) допомогу, якщо інтереси клієнта суперечать власним інтересам адвоката.

За відсутності письмового погодження клієнта, в разі виникнення конфлікту інтересів в процесі реалізації адвокатом договору, такий договір має бути розірваний з дотриманням умов, визначених цими Правилами.

Стаття 10. Конфіденційність

Дотримання принципу конфіденційності є необхідною і щонайважливішою передумовою довірчих відносин між адвокатом і клієнтом, без яких є неможливим належне надання професійної правничої (правової) допомоги, здійснення захисту та представництва. Тому збереження конфіденційності будь-якої інформації, яка визначена як предмет адвокатської таємниці Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" або становить персональні дані про фізичну особу, які охороняються законодавством з питань захисту персональних даних, є правом адвоката у відносинах з усіма суб'єктами права, які можуть вимагати розголошення такої інформації, та обов'язком щодо клієнта і тих осіб, кого ця інформація стосується.

Дія принципу конфіденційності не обмежена в часі.

Адвокатською таємницею є:

- факт звернення особи за правовою допомогою;
- будь-яка інформація, що стала відома адвокату, адвокатському бюро, адвокатському об'єднанню, помічнику адвоката, стажисту або іншій особі, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом (адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням), у зв'язку з наданням професійної правничої (правової) допомоги або зверненням особи за правовою допомогою;
- зміст будь-якого спілкування, листування та інших комунікацій (в тому числі з використанням засобів зв'язку) адвоката, помічника адвоката, стажиста з клієнтом або особою, яка звернулася за наданням професійної правничої (правової) допомоги;
- зміст порад, консультацій, роз'яснень, документів, відомостей, матеріалів, речей, інформації, підготовлених, зібраних, одержаних адвокатом, помічником адвоката, стажистом або наданих ним клієнту в рамках професійної правничої (правової) допомоги чи інших видів адвокатської діяльності.

Розголошення відомостей, що складають адвокатську таємницю, заборонено за будь-яких обставин, включаючи незаконні спроби органів досудового розслідування і суду допитати адвоката про обставини, що складають адвокатську таємницю.

Інформація та документи можуть втратити статус адвокатської таємниці за згодою клієнта або особи, якій відмовлено в укладенні договору про надання професійної правничої (правової) допомоги, що викладена у її письмовій заяві. При цьому з метою захисту своїх професійних прав та гарантій адвокатської діяльності адвокат має право продовжити зберігати інформацію та документи в статусі адвокатської таємниці.

Адвокат зобов'язаний поінформувати та роз'яснити дотримання принципу конфіденційності його помічникам, стажистам та іншим особам, які перебувають у трудових відносинах з адвокатом (адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням).

Адвокат має створити належні умови зберігання документів та інформації, переданих йому клієнтом, адвокатських дос'є та інших матеріалів, що знаходяться в його розпорядженні і містять адвокатську таємницю.

Адвокат не несе відповідальності за відмову будь-яким особам, органам і установам в розкритті адвокатської таємниці і наданні доступу до неї за наявності дозволу клієнта або особи, яка звернулася за професійною правничою (правовою) допомогою, на розкриття адвокатської таємниці. У такому разі адвокат може, але не зобов'язаний розкривати адвокатську таємницю.

У разі пред'явлення клієнтом або особою, яка звернулася за професійною правничою (правовою) допомогою, будь-яких вимог до адвоката у зв'язку з адвокатською діяльністю, адвокат звільняється від обов'язку збереження адвокатської таємниці (конфіденційної інформації) в межах, необхідних для захисту його прав та інтересів.

Адвокат, який надає (надавав) безоплатну вторинну правову допомогу,

без письмової згоди особи, стосовно якої прийнято рішення про надання безоплатної вторинної правової допомоги, не має права передавати будь-яку інформацію, речі та документи, що містять адвокатську таємницю будь-яким особам, за винятком осіб, які здійснюють дисциплінарне провадження. Таку інформацію, речі та документи адвокат має право, але не зобов'язаний надавати особам, які наділені правом проводити оцінку якості, повноти та своєчасності надання безоплатної правової допомоги, та адвокату, якого в подальшому залучено на підставі договору або доручення для надання правової допомоги.

Стаття 11. Компетентність та добросовісність

Зважаючи на суспільну значущість і складність професійних обов'язків адвоката, від нього вимагається високий рівень професійної підготовки, ґрунтовне знання чинного законодавства, практики його застосування, опанування тактики, методів і прийомів адвокатської діяльності, ораторського мистецтва.

Адвокат зобов'язаний надавати професійну правничу (правову) допомогу клієнту, здійснювати його захист та представництво компетентно і добросовісно, що передбачає знання відповідних норм права, наявність необхідного досвіду їх застосування, доскональність у врахуванні всіх обставин, що стосуються доручення клієнта та можливих правових наслідків його виконання, ретельну підготовку до виконання доручення.

Адвокат має постійно підвищувати свій професійний рівень та кваліфікацію, володіти достатньою інформацією про зміни у чинному законодавстві.

Адвокат повинен забезпечувати обґрунтовано необхідний рівень компетентності своїх помічників, стажистів, технічного персоналу та інших осіб, що залучаються ним для виконання окремих робіт у зв'язку з виконанням доручення.

Стаття 12. Повага до адвокатської професії

Всією своєю діяльністю адвокат повинен стверджувати повагу до адвокатської професії, яку він уособлює, її сутності та громадського призначення, сприяти збереженню та підвищенню поваги до неї в суспільстві. Цього принципу адвокат зобов'язаний дотримуватись у всіх сферах діяльності: професійній, громадській, публіцистичній та інших.

Адвокат зобов'язаний виконувати законні рішення органів адвокатського самоврядування, прийняті в межах їх компетенції, що не виключає можливості їх оскарження у встановленому законом порядку.

Адвокат не повинен вчиняти дій, спрямованих на обмеження незалежності адвокатської професії, честі, гідності та ділової репутації своїх колег, підрив престижу адвокатури та адвокатської діяльності.

Критика діяльності, рішень, порядку формування, членів органів адвокатського самоврядування тощо не може бути спрямована на приниження авторитету адвокатури, адвокатської професії та статусу адвоката, бути вираженою у принизливій чи такій, що порочить честь, гідність та ділову

репутацію особи, формі, а також містити завідомо неправдиву інформацію або заклики до невиконання рішень органів адвокатського самоврядування.

При здійсненні професійної діяльності адвокат зобов'язаний дотримуватись загальноприйнятих норм ділового етикету, в тому числі щодо зовнішнього вигляду.

Стаття 12¹. Чесність та добропорядна репутація

Адвокат повинен бути добропорядним, чесно та гідно виконувати свої професійні обов'язки.

Адвокату заборонено робити завідомо неправдиві заяви стосовно суті доручення, фактичних обставин, що мають до нього відношення, їх правової оцінки, прав і обов'язків адвоката, клієнта, а також обсягу своїх повноважень щодо представництва інтересів клієнта.

(стаття 12¹ в редакції згідно з рішенням З'їзду адвокатів України 2019 року від 15.02.2019 р.)

Стаття 13. Вимоги до рекламування адвокатської діяльності

Адвокат має право рекламувати свою професійну діяльність з дотриманням чинного законодавства і цих Правил.

Рекламні матеріали про адвокатську діяльність (та будь-які інші матеріали, такі як бланки, візитівки та інше) не можуть містити:

- оціночних характеристик відносно адвоката;
- критики адвокатами інших адвокатів;
- заяв про вірогідність успішного виконання доручень та інших заяв, що можуть викликати безпідставні надії у клієнтів;
- вказівок, які можуть сформулювати уявлення, що діяльність саме цього адвоката характеризується рисами і показниками, притаманними в дійсності адвокатурі як такій.

Рекламні матеріали про діяльність адвоката мають бути об'єктивними, достовірними, чіткими та зрозумілими й не повинні містити натяків, двозначностей або іншим чином утворювати підґрунтя для введення потенційних клієнтів в оману, а також мають відповідати розумним естетичним вимогам. Рекламні матеріали не можуть демонструватись (розміщуватись) за допомогою способів (у способи), які дискредитують інститут адвокатури, створюють умови для його зневаги, принижують професію та статус адвоката України.

Адвокати, що здійснюють адвокатську діяльність індивідуально або через адвокатське бюро чи об'єднання (керівники адвокатського об'єднання), несуть персональну відповідальність за достовірність рекламних матеріалів про них (про адвокатські бюро, об'єднання), а також за їх відповідність чинному законодавству та цим Правилам.

Якщо адвокату стало відомо про поширену без його відома рекламу його діяльності, що не відповідає зазначеним вимогам, такий адвокат, керівник бюро чи об'єднання зобов'язаний вжити всіх розумно доступних заходів до спростування і корегування такої рекламної інформації та повідомити про це раду адвокатів регіону.

РОЗДІЛ III. ВІДНОСИНИ АДВОКАТА З КЛІЄНТАМИ

Стаття 14. Підстави для надання адвокатом правової допомоги

Адвокат надає правову допомогу відповідно до законодавства України про адвокатуру та адвокатську діяльність на підставі договору про надання правової допомоги.

Договір про надання правової допомоги – договір, за яким одна сторона (адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) зобов'язується надавати правову допомогу іншій стороні договору (клієнту) на умовах і в порядку, що визначені договором, а клієнт зобов'язується оплатити надання правової допомоги та фактичні витрати, необхідні для виконання договору, у випадку, якщо така оплата передбачена договором.

До договору про надання правової допомоги також застосовуються загальні положення цивільного законодавства про договір.

Адвокат надає безоплатну вторинну правову допомогу на підставі договору (контракту), укладеного з органом (установою) з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Стаття 15. Особи, від яких адвокат може прийняти доручення на надання професійної правничої (правової) допомоги. Забезпечення реальної згоди клієнта на надання йому допомоги певним адвокатом

Договір про надання правової допомоги може укладатись клієнтом або на користь клієнта іншою особою, яка діє в його інтересах. Особливості укладення та змісту контрактів (договорів) з адвокатами, які надають безоплатну правову допомогу, встановлюються законом, що регулює порядок надання безоплатної правової допомоги.

Якщо договір про надання правової допомоги укладено на користь клієнта іншою особою, яка діє в його інтересах, адвокат зобов'язаний отримати підтвердження згоди клієнта на надання йому професійної правничої (правової) допомоги цим адвокатом виключно у випадку, якщо цього вимагає закон.

Стаття 16. Інформування, що забезпечує вільний вибір клієнтом адвоката

На вимогу клієнта до укладення договору про надання правової допомоги адвокат (адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) має повідомити клієнту, чи має адвокат належну кваліфікацію для надання професійної правничої допомоги у конкретній справі та обставини, що можуть вплинути на можливе виникнення конфлікту інтересів.

Будь-яка особа, яка не має адвоката, у випадках, коли інтереси правосуддя вимагають цього, повинна бути забезпечена допомогою адвоката, котрий має відповідну компетенцію та досвід ведення таких справ, щоб забезпечити їй ефективну професійну правничу (правову) допомогу.

Стаття 17. Дотримання принципів компетентності та добросовісності під час прийняття адвокатом доручення клієнта

Адвокат має право відмовитись від прийняття доручення клієнта, виходячи з будь-яких причин та без їх пояснення.

Приймаючи доручення про надання професійної правничої (правової) допомоги, адвокат повинен зважити на свої можливості щодо його виконання.

Адвокат не повинен здійснювати ведення справи, що не відповідає його рівню професійної компетенції, без участі та за згодою клієнта в ній іншого адвоката, який володіє необхідною компетенцією.

Адвокат, який здійснював захист клієнта під час досудового розслідування на підставі договору або за дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, має право відмовитись від прийняття доручення на захист цього клієнта в суді.

Адвокат, який здійснював (здійснює) захист клієнта за дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, не має права приймати доручення на надання професійної правничої (правової) допомоги цьому ж клієнту у цьому провадженні, а також з цих самих чи пов'язаних з ними обставинах, по яких адвоката було залучено для надання безоплатної правової допомоги на підставі договору про надання професійної правничої (правової) допомоги, укладеного з адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням чи іншим суб'єктом.

Стаття 18. Інформування адвокатом клієнта щодо ведення дорученої йому справи

Адвокат інформує клієнта щодо ведення дорученої йому справи, у тому числі щодо правової позиції у справі.

До підписання договору про надання професійної правничої (правової) допомоги у справі адвокат повинен з'ясувати всі відомі клієнту обставини, які можуть позначитися на визначенні наявності правової позиції у справі та її змісті, та запитати і вивчити всі відповідні документи, які є в розпорядженні клієнта. Якщо після виконання цих вимог адвокат переконується у наявності фактичних і правових підстав для виконання певного доручення, він повинен неупереджено й об'єктивно викласти їх клієнту і повідомити в загальних рисах, який час і обсяг роботи вимагатиметься для виконання цього доручення та які правові наслідки досягнення результату, якого бажає клієнт.

Якщо за наявності фактичних і правових підстав для виконання доручення свідомо для адвоката існує поширена несприятлива (з точки зору гіпотетичного результату, бажаного для клієнта) практика застосування відповідних норм права, адвокат зобов'язаний повідомити про це клієнта.

У випадку, коли адвокат дійде висновку про відсутність фактичних та правових підстав для виконання доручення, він зобов'язаний повідомити про це клієнта та узгодити з ним зміну змісту доручення, що відповідав би тому гіпотетичному результату, який може бути досягнутий згідно з чинним законодавством, або відмовитись від прийняття доручення.

Адвокат повинен неупереджено й об'єктивно повідомити клієнту наявність відомих йому фактичних і правових підстав, які можуть позитивно або негативно впливати на ймовірне виконання певного доручення, і поінформувати в загальних рисах, який час і обсяг роботи вимагатиметься для виконання цього доручення та які правові наслідки досягнення результату, що

бажає клієнт.

Стаття 19. Дотримання принципу законності під час прийняття доручення клієнта

Адвокату забороняється приймати доручення, якщо результат, якого бажає клієнт, або засоби його досягнення, на яких клієнт наполягає, є протиправними або якщо доручення клієнта виходить за межі професійних прав і обов'язків адвоката. У випадках, якщо зазначені обставини не є очевидними, адвокат має надати відповідні роз'яснення клієнту. Якщо за таких обставин не вдається узгодити з клієнтом зміну змісту доручення, адвокат зобов'язаний відмовитись від укладення договору з клієнтом.

Адвокат не має права в своїй професійній діяльності вдаватися до засобів та методів, які суперечать чинному законодавству або цим Правилам.

Стаття 20. Дотримання принципу неприпустимості конфлікту інтересів на стадії прийняття доручення клієнта

Адвокат не має права прийняти доручення, якщо інтереси клієнта об'єктивно суперечать інтересам іншого клієнта, з яким адвокат пов'язаний договором про надання правової допомоги.

Адвокат не має права прийняти доручення також, якщо конфлікт інтересів пов'язаний з тим, що адвокат отримав від іншого клієнта конфіденційну інформацію, що охоплюється предметом адвокатської таємниці або захищається законодавством в інший спосіб, яка має перспективу бути використаною при наданні правової допомоги новому клієнту.

Обмеження, передбачені цією статтею, не застосовуються в конкретному випадку за письмовою згодою клієнта (клієнтів), інтереси якого (яких) представляє адвокат та є суперечливими.

Стаття 21. Етичні засади прийняття доручення на здійснення посередництва між клієнтами

Адвокат може виступати посередником між клієнтами за умови, якщо:

- між інтересами клієнтів немає конфлікту або за наявності письмової згоди обох (всіх) клієнтів, інтереси яких представляє адвокат та які є суперечливими;

- адвокат пояснить кожному з клієнтів сутність відносин посередництва і отримає згоду кожного з клієнтів на їх одночасне представництво;

- адвокат має достатні підстави вважати, що він зможе зберегти об'єктивність при одночасному представництві інтересів клієнтів і по відношенню до кожного з них виконати свої професійні обов'язки відповідно до закону і вимог Правил.

Положення цієї статті не поширюються на виконання адвокатом функцій медіатора. В цьому випадку дії адвоката мають відповідати міжнародно визнаним етичним засадам медіації, а також основним принципам адвокатської етики.

Стаття 22. Дотримання принципу конфіденційності під час прийняття доручення клієнта

Адвокат не повинен приймати доручення, виконання якого може

призвести до розголошення відомостей, що складають предмет адвокатської таємниці, крім випадків наявності письмової згоди клієнта, зацікавленого в збереженні конфіденційності такої інформації.

У випадку відмови від прийняття доручення, адвокат зобов'язаний зберігати конфіденційність інформації, що стала йому відома від клієнта або іншої особи, яка звернулася в інтересах клієнта з пропозицією укладення договору. Отримані в процесі цього відомості складають окремий предмет адвокатської таємниці.

Стаття 23. Дотримання поваги до прав інших адвокатів під час прийняття доручення клієнта

До укладення договору з клієнтом адвокат (особа, уповноважена на підписання договору про надання правової допомоги від імені адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання) повинен з'ясувати у нього, чи він не пов'язаний чинним договором з іншим адвокатом (адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням) на виконання тотожного або такого, що частково збігається за обсягом, доручення.

Якщо клієнт пов'язаний чинним договором з іншим адвокатом (адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням) на виконання тотожного або такого, що частково збігається за обсягом, доручення та бажає залучити ще одного адвоката (адвокатське бюро, адвокатське об'єднання), адвокат (особа, уповноважена на підписання договору про надання правової допомоги від імені адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання), у випадку згоди на це клієнта, зобов'язаний роз'яснити клієнту про його обов'язок одразу після укладення договору про надання правової допомоги проінформувати про це адвоката (адвокатське бюро, адвокатське об'єднання), який раніше прийняв доручення від нього.

Неприпустимо прямо або опосередковано схилити клієнта до зміни адвоката (адвокатського бюро, адвокатського об'єднання), якщо немає об'єктивних підстав вважати, що подальше надання правової допомоги клієнту іншим адвокатом (адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням) може завдати шкоди його інтересам.

При заміні адвоката новий адвокат не несе відповідальність у зв'язку з виплатою гонорару і компенсацій іншому адвокату.

Адвокат, залучений до участі в окремій процесуальній дії, повинен невідкладно після отримання доручення вжити всіх можливих заходів щодо з'ясування, який саме адвокат (адвокати) представляє інтереси клієнта у цій справі, негайно зв'язатися з цим адвокатом (адвокатами), з'ясувати причини його (їх) відсутності, а також особливості позиції надання професійної правничої (правової) допомоги адвокатом (адвокатами) у цій справі.

Адвокат під час участі в окремій процесуальній дії не має права відступати від позиції клієнта та основного адвоката (адвокатів) у цій справі.

Стаття 24. Засади прийняття доручення клієнта декількома адвокатами, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням

За бажанням клієнта або за погодженням з ним допускається прийняття

одного доручення декількома адвокатами. В цьому випадку мають бути визначені засади розподілу обов'язків та повноважень адвокатів, що сумісно виконуватимуть доручення, а також їх відповідальності перед клієнтом.

Забороняється спонукати клієнта до укладання угоди з декількома адвокатами (що тягне збільшення суми гонорару), якщо причина неможливості виконання доручення одним з них самостійно полягає в його некомпетентності.

У випадках, коли договір про надання правової допомоги укладається з адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням, рішення про призначення конкретного адвоката чи кількох адвокатів для виконання доручення або про заміну адвоката чи адвокатів (у випадках, коли це не суперечить закону) приймається адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням на свій розсуд, якщо в договорі не вказаний інший порядок заміни адвоката.

У випадках, коли клієнт після укладення договору про надання йому правової допомоги певним адвокатом без погодження з останнім укладе договір з іншим адвокатом, перший з адвокатів, а також і другий, якщо клієнт не повідомить його про наявність попереднього договору, матиме право в односторонньому порядку розірвати укладений договір про надання правової допомоги.

Стаття 25. Дотримання принципу законності під час виконання адвокатом доручення клієнта

Адвокату категорично забороняється використовувати при виконанні доручення клієнта незаконні та неетичні засоби, зокрема спонукати свідків до надання завідомо неправдивих показань, вдаватися до протизаконних методів тиску на протилежну сторону чи свідків (погроз, шантажу тощо), використовувати свої особисті зв'язки (чи в окремих випадках особливий статус) для впливу прямо або опосередковано на суд або інший орган, перед яким він здійснює представництво або захист інтересів клієнтів, використовувати інформацію, отриману від колишнього клієнта, конфіденційність якої охороняється законом, використовувати інші засоби, що суперечать чинному законодавству або цим Правилам.

Стаття 26. Інформування клієнта про хід та результати виконання доручення

Адвокат зобов'язаний інформувати клієнта про його законні права та обов'язки.

Адвокат повинен з розумною періодичністю інформувати клієнта про хід та результати виконання доручення і своєчасно відповідати на запити клієнта про стан його справи. Інформація має подаватися клієнту в обсязі, достатньому для того, щоб він міг приймати обґрунтовані рішення стосовно суті свого доручення та його виконання.

Стаття 27. Дотримання принципу добросовісності під час виконання адвокатом доручення клієнта

Кожному дорученню, незалежно від розміру обумовленого гонорару, адвокат повинен приділяти розумно необхідну для його успішного виконання

увагу.

При виконанні доручення адвокат зобов'язаний використати всі розумно необхідні і доступні йому законні засоби для надання ефективної професійної правничої (правової) допомоги клієнту, здійснення його захисту або представництва.

Адвокат повинен намагатися оперативно виконувати доручення клієнта, визначених в договорі про надання правової допомоги, дотримуючись при цьому всіх інших вимог, що пред'являються законом і Правилами.

Стаття 28. Гонорар

Гонорар є формою винагороди адвоката за здійснення захисту, представництва та надання інших видів професійної правничої (правової) допомоги клієнту.

Порядок обчислення гонорару (фіксований розмір, погодинна оплата тощо), підстави для зміни розміру гонорару, порядок його сплати, умови повернення тощо визначаються в договорі про надання правової допомоги.

Розмір гонорару визначається за погодженням адвоката з клієнтом. Адвокат має право у розумних межах визначати розмір гонорару, виходячи із власних міркувань. При встановленні розміру гонорару можуть враховуватися складність справи, кваліфікація, досвід і завантаженість адвоката та інші обставини. Погоджений адвокатом з клієнтом та/або особою, яка уклала договір в інтересах клієнта, розмір гонорару може бути змінений лише за взаємною домовленістю. В разі виникнення особливих по складності доручень клієнта або у випадку збільшення затрат часу і обсягу роботи адвоката на фактичне виконання доручення (підготовку до виконання), розмір гонорару може бути збільшено за взаємною домовленістю.

Не погодження клієнтом та/або особою, яка уклала договір в інтересах клієнта, розміру гонорару при наданні доручення адвокату або в ході його виконання є підставою для відмови адвоката від прийняття доручення клієнта або розірвання договору на вимогу адвоката.

Адвокат має право вимагати від клієнта та/або особи, яка уклала договір в інтересах клієнта, попередньої виплати гонорару та/або компенсації можливих витрат, пов'язаних з виконанням доручення.

Адвокат, який надає безоплатну правову допомогу, отримує винагороду виключно за рахунок держави у порядку та розмірах, встановлених законодавством.

Стаття 29. Компенсація витрат, пов'язаних з виконанням доручення

Адвокат має право, окрім гонорару, стягувати з клієнта та/або особи, яка уклала договір в інтересах клієнта, кошти, необхідні для покриття витрат, пов'язаних з виконанням доручення.

В договорі про надання правової допомоги можуть бути визначені види передбачуваних фактичних витрат, пов'язаних з виконанням доручення (оплата роботи фахівців, чії висновки запитуються адвокатом, транспортні витрати, оплата друкарських, копіювальних та інших технічних робіт, перекладу та нотаріального посвідчення документів, телефонних розмов

тощо), порядок їх погашення (авансування, оплата по факту в певний строк, інше) та може бути визначений їх обсяг.

Якщо необхідність несення фактичних витрат певних додаткових видів або збільшення їх орієнтовного обсягу, визначеного раніше, з'ясувалася після укладення договору, адвокат повинен повідомити про це клієнта та/або особу, яка уклала договір в інтересах клієнта, і отримати його згоду на погашення необумовлених раніше витрат.

Стаття 30. Отримання невнесеного (недовнесеного) гонорару

Право адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання на отримання невнесеного (недовнесеного) гонорару не залежить від результату виконання доручення, якщо інше не передбачене договором про надання правової допомоги.

Стаття 31. Одностороннє розірвання клієнтом договору про надання правової допомоги

Клієнт та/або особа, яка уклала договір в інтересах клієнта, має право розірвати договір з адвокатом в односторонньому порядку на умовах, передбачених договором. При цьому клієнт та/або особа, яка уклала договір в інтересах клієнта, зобов'язаний сплатити адвокату (адвокатському бюро, адвокатському об'єднанню) гонорар за всю роботу, що була виконана (надані послуги) чи підготовлена до виконання, а також компенсувати усі витрати за цим договором. Розірвання договору про надання правової допомоги з ініціативи клієнта та/або особи, яка уклала договір в інтересах клієнта, не є показником незадовільної роботи адвоката (адвокатського бюро, адвокатського об'єднання).

Стаття 32. Одностороннє розірвання адвокатом договору про надання правової допомоги

Адвокат має право в будь-який час достроково (до завершення виконання доручення) розірвати договір з клієнтом та/або особою, яка уклала договір в інтересах клієнта, в односторонньому порядку на умовах, передбачених договором.

Договір про надання правової допомоги, укладений адвокатом з клієнтом та/або особою, яка уклала договір в інтересах клієнта, припиняється у разі зупинення та/або анулювання свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю, крім випадку укладення договору з адвокатським бюро чи адвокатським об'єднанням. У цьому разі головою адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання здійснюється заміна адвоката.

Стаття 33. Розірвання договору про надання правової допомоги за взаємною згодою адвоката і клієнта

Договір про надання правової допомоги може бути в будь-який час розірваний за взаємною згодою адвоката та клієнта.

Стаття 34. Розірвання договору про надання правової допомоги через конфлікт інтересів клієнтів або неможливість дотримання принципу конфіденційності

У випадку, коли в процесі виконання доручення клієнта адвокат дізнався

про існування конфлікту інтересів між інтересами цього та інших клієнтів, а також інших осіб за обставин, зазначених у статтях 20 та 22 Правил, він повинен розірвати договір з клієнтом (чи кількома з клієнтів) та/або особою, яка уклала договір в інтересах клієнта, якщо не буде отримано відповідної письмової згоди клієнта (клієнтів) або осіб, зацікавлених у збереженні конфіденційної інформації, на подальше представництво його (їх) інтересів цим адвокатом або на розголос конфіденційної інформації.

Стаття 35. Обов'язки адвоката при розірванні договору

При розірванні договору (незалежно від причин) адвокат зобов'язаний: повернути клієнту отримані від нього документи, а також документи, видані адвокату для клієнта іншими особами в ході виконання доручення; поінформувати клієнта щодо здійсненої адвокатом роботи (наданих послуг) і передати клієнту копії процесуальних документів, наявних у адвоката.

Обов'язки адвоката, що випливають з принципів конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів, продовжують діяти і після завершення виконання адвокатом договору.

Приписи, визначені в цій статті Правил, не поширюються на випадки розірвання договору адвокатом з підстав грубого порушення клієнтом зобов'язань, прийнятих на себе згідно з договором.

Адвокат, який надає безоплатну правову допомогу, у випадку розірвання (припинення) договору про надання правової допомоги або скасування доручення, зобов'язаний діяти за правилами, визначеними у цій статті.

Стаття 36. Розірвання договору про надання правової допомоги з адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням

Якщо стороною в договорі з клієнтом про надання правової допомоги виступає адвокатське бюро чи адвокатське об'єднання, то при виникненні обставин, які є підставами для розірвання договору, пов'язаних з конкретним адвокатом, якого залучило бюро або призначило об'єднання для надання правової допомоги клієнту, адвокатське бюро чи адвокатське об'єднання може вжити заходів для заміни адвоката за згодою клієнта, якщо при цьому можуть бути дотримані вимоги Правил.

Стаття 37. Етичні аспекти відносин адвоката з недієздатним (обмежено, частково дієздатним) клієнтом

Недієздатність (обмежена, часткова дієздатність) клієнта або його фактично знижена здатність адекватно оцінювати дійсність сама по собі не може бути підставою, що виправдовує невиконання (неналежне виконання) адвокатом своїх професійних обов'язків стосовно такого клієнта.

Якщо через вік, психічне захворювання, інші об'єктивні причини у клієнта знижена можливість приймати виважені рішення, пов'язані зі змістом доручення, адвокат повинен намагатися підтримувати з ним нормальні стосунки, що відповідають вимогам Правил.

Якщо клієнт у встановленому законом порядку визнаний недієздатним (обмежено дієздатним) і над ним встановлено опіку (піклування) або якщо клієнт є неповнолітнім й інтереси клієнта, відповідно, представляє законний

представник (або опікун, піклувальник), який свідомо для адвоката діє на шкоду законним інтересам неповнолітнього (підопічного), адвокат повинен:

- відмовитись від прийняття (або, відповідно, продовження виконання) доручення, яке може завдати шкоди інтересам неповнолітнього (підопічного);

- вжити всіх доступних йому заходів для захисту законних інтересів клієнта;

- поставити органи опіки та піклування до відома щодо зазначених дій опікуна (піклувальника) недієздатного (обмежено дієздатного) клієнта або законних представників (опікуна) неповнолітнього.

Стаття 38. Етичні аспекти відносин адвоката з клієнтом – юридичною особою

У відносинах щодо надання професійної правничої (правової) допомоги клієнту – юридичній особі адвокат при визначенні суб'єкта прав і обов'язків клієнта і відповідному визначенні порядку реалізації своїх обов'язків має виходити з наступного:

- для цілей передбаченої законодавством та цими Правилами взаємодії з клієнтом (узгодження змісту доручення, отримання дозволу на розголошення конфіденційної інформації, надання роз'яснень щодо правової позиції у справі, інформування про хід виконання доручення тощо) клієнта уособлює особа, яка від імені юридичної особи уклала договір про надання професійної правничої (правової) допомоги, маючи на те належні повноваження, або інша особа (особи), зазначена в договорі;

- носієм прав та обов'язків, які захищає або представляє адвокат при наданні професійної правничої (правової) допомоги, є юридична особа.

Якщо пов'язані з предметом доручення дії особи (осіб), зазначених у частині першій цієї статті, або інших осіб, які перебувають у трудових (членських або подібних) відносинах з клієнтом – юридичною особою, є протиправними або такими, що об'єктивно шкодять інтересам клієнта і унеможливають ефективне виконання доручення, адвокат (адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) має вжити розумно необхідних і доступних йому заходів для зменшення негативних наслідків таких дій.

Якщо, незважаючи на вжиті адвокатом заходи, керівник юридичної особи (або вищий орган) підтримують зазначені дії (бездіяльність), шкідливі для інтересів юридичної особи, адвокат може розірвати договір про надання професійної правничої (правової) допомоги клієнту – юридичній особі в односторонньому порядку.

Стаття 39. Особливості застосування правил щодо конфлікту інтересів у відносинах з клієнтом – юридичною особою

На відносини щодо надання професійної правничої (правової) допомоги клієнту – юридичній особі в повному обсязі поширюються норми Правил, що регламентують поведінку адвоката в ситуаціях наявності або наступного виникнення конфлікту інтересів.

Якщо у спілкуванні з посадовими особами, службовцями та іншими працівниками клієнта – юридичної особи, пов'язаному з наданням професійної

правничої (правової) допомоги цьому клієнту, стає очевидним, що виникає ситуація конфлікту інтересів, адвокат повинен повідомити, що він представляє клієнта – юридичну особу і пояснити свої обов'язки, пов'язані з конфліктом інтересів.

У період дії договору про надання правової допомоги клієнту – юридичній особі адвокат не повинен укладати договорів про надання правової допомоги з особами, які перебувають у трудових, цивільно-правових та інших правовідносинах з клієнтом, якщо це може суперечити інтересам клієнта – юридичній особі. Також адвокат не повинен укладати договори про надання правової допомоги із вищезазначеними особами, якщо він є носієм конфіденційної інформації, отриманої при наданні правової допомоги юридичній особі.

Адвокат не може приймати доручення від клієнта, якщо суть доручення зводиться до необхідності вчинення дій в інтересах такого клієнта, спрямованих на захист його прав, які перебувають в конфлікті інтересів з юридичною особою, в якій адвокат раніше працював або надавав професійну правничу (правову) допомогу, якщо адвокат володіє інформацією, що може бути використана проти такої юридичної особи.

Стаття 40. Особливості виконання доручення, пов'язаного з посередництвом між клієнтами

Якщо адвокат виступає в ролі посередника між клієнтами, він повинен з кожним із них узгоджувати рішення, що приймаються, і забезпечувати належну інформованість кожного з них про всі обставини і міркування, що є необхідними для прийняття виважених рішень по суті доручення.

Адвокат повинен припинити свої дії як посередника та розірвати відповідні договори з кожним із клієнтів, якщо цього вимагає хоча б один з клієнтів, яких він одночасно представляє, або якщо виникають обставини, за яких дотримання умов, передбачених частиною першою статті 21 Правил, стає неможливим.

Якщо дії адвоката як посередника між клієнтами не досягли бажаного клієнтами результату, він не може надалі представляти інтереси жодного із клієнтів з питань, пов'язаних із предметом посередництва.

Стаття 41. Етичні аспекти здійснення захисту за дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, або в разі залучення захисника для проведення окремої процесуальної дії

Адвокат має право відмовитися від здійснення захисту за дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, або в разі залучення захисника для проведення окремої процесуальної дії, в порядку, передбаченому чинним кримінальним процесуальним законодавством, а також законодавством про надання безоплатної правової допомоги, виходячи із загальних принципів і підстав, передбачених цими Правилами і Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність".

Адвокат зобов'язаний відмовитися від здійснення захисту за дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, або в разі залучення захисника для проведення окремої процесуальної дії, в порядку, передбаченому чинним кримінальним процесуальним законодавством, а також законодавством про надання безоплатної правової допомоги у випадку, коли прийняття доручення або залучення для проведення окремої процесуальної дії через конкретні об'єктивні причини може потягнути порушення прав і законних інтересів цієї особи чи зашкодити її позиції захисту.

Адвокат надає безоплатну вторинну правову допомогу на підставі договору (контракту), укладеного з органом (установою) з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Спонування адвокатом особи (третіх осіб в інтересах цієї особи), якій він надає безоплатну правову допомогу, на укладання договору у цьому провадженні, а також з цих самих чи пов'язаних з ними обставинах, по яких адвоката було залучено для надання безоплатної правової допомоги, з ним особисто або з іншими особами, яких цей адвокат пропонує, – забороняється.

Адвокату, який здійснював (здійснює) захист клієнта за дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, забороняється укладати договір на надання професійної правничої (правової) допомоги цьому ж клієнту у цьому провадженні, а також з цих самих чи пов'язаних з ними обставинах, по яких адвоката було залучено для надання безоплатної правової допомоги.

РОЗДІЛ IV. ВІДНОСИНИ АДВОКАТА З СУДОМ ТА ІНШИМИ УЧАСНИКАМИ СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Стаття 42. Дотримання адвокатом принципу законності у відносинах з судом та іншими учасниками судового провадження

Представляючи інтереси клієнта або виконуючи функцію захисника в суді, адвокат зобов'язаний дотримуватися вимог чинного процесуального законодавства, законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність, про судоустрій і статус суддів, іншого законодавства, що регламентує поведінку учасників судового процесу, а також вимог Правил.

Стаття 43. Дотримання принципів незалежності адвоката та пріоритетності інтересів клієнта у відносинах адвоката з судом

Дотримуючись принципу законності, адвокат водночас має: бути наполегливим і принциповим у відстоюванні інтересів клієнта в суді, не поступатися своєю незалежністю у захисті й представництві прав та інтересів клієнта з метою не погіршити стосунків з суддями; у випадку вчинення судом тиску на адвоката – не йти на компроміси, що суперечать охоронюваним законом інтересам клієнта; послідовно дотримуватися принципу пріоритетності інтересів клієнта перед всіма іншими інтересами й міркуваннями, що пов'язані з відносинами адвоката з судом.

Адвокат не повинен залишати без уваги порушення закону, нетактовне і

зневажливе ставлення суду та інших учасників процесу до свого клієнта, його самого або адвокатури в цілому і повинен реагувати на відповідні дії у формах, передбачених чинним законодавством та/або актами РАУ, НААУ.

Стаття 44. Дотримання принципів чесності та добропорядної репутації під час здійснення професійної діяльності в суді

Під час здійснення професійної діяльності в суді адвокат повинен бути добропорядним, поводити себе чесно та гідно, стверджуючи повагу до адвокатської професії.

Адвокат має поважати процесуальні права адвоката, який представляє іншу сторону, і не вдаватись до дій, що грубо порушують останні.

Адвокат не повинен вчиняти дій, спрямованих на невинуватене затягування судового розгляду справи.

(стаття 44 в редакції згідно з рішенням З'їзду адвокатів України 2019 року від 15.02.2019 р.)

Стаття 45. Культура поведінки адвоката у відносинах з іншими учасниками судового провадження

У відносинах з іншими учасниками судового провадження адвокат повинен:

- бути стриманим і коректним;
- реагувати на неправильні дії або вислови цих осіб у формах, передбачених законом, зокрема у формі заяв, клопотань, скарг тощо;
- бути тактовним при допиті підсудних, потерпілих, сторін у цивільному процесі, свідків та інших осіб.

РОЗДІЛ V. ВІДНОСИНИ АДВОКАТА ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ІНШИМИ ОРГАНАМИ ТА ОСОБАМИ

Стаття 46. Етичні аспекти відносин адвоката з органами досудового розслідування та адміністративної юрисдикції

У відносинах з органами досудового розслідування, адміністративної юрисдикції адвокат має дотримуватися принципів і підходів, закріплених розділом IV цих Правил, з урахуванням специфіки статусу цих органів і процесуальних форм взаємодії адвоката з ними, передбачених чинним законодавством.

Адвокат повинен зберігати таємницю досудового розслідування в межах, визначених чинним кримінальним процесуальним законодавством.

Адвокат не повинен приймати доручення на ведення справи клієнта, направленою йому особами, що здійснюють досудове розслідування по цій справі.

Стаття 47. Етичні аспекти відносин адвоката з державними органами

У відносинах з державними органами з приводу виконання доручення клієнта адвокат має дотримуватися вимог Правил у частині, застосовній до цих відносин.

Стаття 48. Дотримання принципу незалежності та пріоритетності інтересів клієнта у відносинах адвоката з органами досудового розслідування, адміністративної юрисдикції та іншими державними органами та органами місцевого самоврядування

У відносинах як з органами досудового розслідування, адміністративної юрисдикції, так і з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, адвокат повинен виявляти принциповість у відстоюванні інтересів клієнта та, за згодою клієнта, оскаржувати незаконні дії посадових осіб або органів, які перешкоджають виконанню доручення, в порядку, передбаченому чинним законодавством.

Стаття 49. Етичні аспекти відносин адвоката з іншими особами

У відносинах з будь-якими особами, з якими адвокат взаємодіє в процесі виконання доручення клієнта, адвокат має дотримуватись вимог Правил у частині, застосовній до цих відносин.

РОЗДІЛ VI. ВІДНОСИНИ МІЖ АДВОКАТАМИ

Стаття 50. Загальні етичні засади взаємин між адвокатами

Відносини між адвокатами повинні будуватися на засадах взаємної поваги, дотримання професійних прав адвокатів та гарантій професійної діяльності, слідування принципам адвокатської діяльності, передбаченим Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність", Правилами, рішеннями З'їзду, актами РАУ, НААУ.

Корпоративна єдність адвокатів вимагає від них взаємної довіри та співпраці на користь їх клієнтів, зокрема уникнення штучного породження чи поглиблення конфліктів між клієнтами. При цьому принцип пріоритетності інтересів клієнта має перевагу перед міркуваннями корпоративної єдності.

Адвокат України має також визнавати професійний статус адвокатів іноземних держав, які здійснюють адвокатську діяльність в Україні згідно із Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність", та ставитись до них з повагою як до колег.

У разі спілкування між адвокатами за допомогою матеріальних носіїв інформації адвокат, який передає відомості, конфіденційність яких він бажає зберегти, має чітко повідомити про це адвоката – реципієнта інформації, а останній має зберігати конфіденційність такої інформації або негайно повідомити про неможливість її забезпечення.

Стаття 51. Окремі етичні аспекти взаємин між адвокатами

Адвокат не повинен допускати стосовно іншого адвоката:

- висловлювань, що принижують його честь та гідність, завдають шкоди його діловій репутації, нетактовних та принизливих висловів;
- поширення свідомо неправдивих відомостей про нього;
- спроб схилити клієнта іншого адвоката до розірвання з ним договору про надання професійної правничої (правової) допомоги;
- спілкування з клієнтом іншого адвоката без згоди останнього з приводу доручення, яке їм виконується;

- намагань схилити до укладення договору про надання професійної правничої (правової) допомоги особу, яка прийшла до іншого адвоката (адвокатського бюро, адвокатського об'єднання);

- навмисного введення іншого адвоката в оману стосовно справи, в судовому розгляді якої вони обидва беруть участь, щодо місця і часу проведення судових засідань, результатів розгляду справи судами різних інстанцій, наявності доказів (і намірів їх представити), що в дійсності не існують, намірів свого клієнта, які стосуються предмета спору та ведення справи, умов мирової угоди, що пропонується.

Стаття 52. Допустимі форми реагування адвоката на незаконні або неетичні дії іншого адвоката

Допустимими формами реагування адвоката на незаконну або неетичну поведінку іншого адвоката, якою заподіяна або може бути заподіяна шкода інтересам адвоката, його клієнта, адвокатського об'єднання, бюро, органів адвокатського самоврядування або адвокатури як такої, слід вважати звернення (заяви, скарги) до органів адвокатського самоврядування, в тому числі наділених дисциплінарними повноваженнями стосовно адвокатів, а також використання інших форм захисту прав та законних інтересів особи, передбачених законодавством України.

Не допускається зловживання правом на звернення до органів адвокатського самоврядування, в тому числі наділених дисциплінарними повноваженнями, щодо ініціювання питання про дисциплінарну відповідальність адвоката без достатніх підстав і використання зазначеного права як засобу тиску на адвоката.

Кожен адвокат має вжити заходів мирного врегулювання конфлікту з участю іншого адвоката. В разі ініціації адвокатом дисциплінарного провадження стосовно іншого адвоката він має попередньо повідомити про це Раду адвокатів регіону за робочим місцем адвоката згідно відомостей в Єдиному реєстрі адвокатів України, а стосовно адвоката іноземної держави – асоціацію адвокатів чи правове товариство відповідної держави для пошуку шляхів мирного залагодження конфлікту.

При виникненні конфлікту між адвокатами, наслідком якого є звернення одного з них зі скаргою до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, адвокат, який ініціював звернення, зобов'язаний надати докази того, що ним вжиті заходи мирного врегулювання такого конфлікту, зокрема документи, що свідчать про звернення останнього до Ради адвокатів регіону за робочим місцем адвоката згідно відомостей в Єдиному реєстрі адвокатів України, а стосовно адвоката іноземної держави – асоціації адвокатів чи правового товариства відповідної держави.

Стаття 53. Окремі аспекти дотримання принципу взаємної поваги між адвокатами

Адвокат повинен уникати розголосу в засобах масової інформації або поширення іншим способом (в тому числі за допомогою мережі Інтернет, соціальних мереж) відомостей, що принижують честь та гідність іншого

адвоката, ганьблять його чи адвокатське бюро / адвокатське об'єднання або адвокатуру України.

Адвокат не повинен обговорювати з клієнтами обставини, що стосуються особистого життя іншого адвоката, його матеріального стану, походження, національної належності та інші обставини відносно адвоката, які не стосуються суті доручення.

Адвокат не може вдаватись до антиреклами стосовно іншого адвоката (адвокатського бюро, адвокатського об'єднання) або використовувати цей метод при рекламуванні своєї діяльності.

РОЗДІЛ VII. ДОТРИМАННЯ НОРМ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ В ГРОМАДСЬКІЙ, НАУКОВІЙ ТА ПУБЛІЦИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА

Стаття 54. Співвідношення між професійними обов'язками адвоката і його громадськими, науковими та іншими інтересами

В своїй громадській, науковій та публіцистичній діяльності адвокат повинен враховувати необхідність дотримання своїх професійних обов'язків, зокрема тих, що впливають з Правил адвокатської етики.

У випадку виникнення суперечності між професійними обов'язками адвоката, передбаченими чинним законодавством, Правилами, і обов'язками перед конкретними клієнтами, що впливають з договорів про надання правової допомоги, – з однієї сторони, та інтересами адвоката, що обумовлені його членством в певній громадській організації, партії, науковому товаристві тощо – з іншої сторони, адвокат не має права знехтувати чи поступитись своїми професійними обов'язками адвоката.

Стаття 55. Дотримання принципу конфіденційності в громадській, науковій або публіцистичній діяльності адвоката

Адвокат не може використовувати в своїй громадській, науковій або публіцистичній діяльності інформацію, конфіденційність якої охороняється Правилами, без згоди на це осіб, зацікавлених у нерозголошенні такої інформації.

Стаття 56. Дотримання принципу поваги до адвокатської професії в публіцистичній діяльності адвоката

В своїх публіцистичних матеріалах (статтях, публікаціях тощо) та публічних виступах адвокат не повинен поширювати відомостей, які ганьблять честь, гідність чи ділову репутацію інших адвокатів або престиж адвокатури як такої.

РОЗДІЛ VIII. ДОТРИМАННЯ НОРМ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ ПРИ ВИКОРИСТАННІ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Стаття 57. Принципи поведінки адвокатів у соціальних мережах

Участь адвоката у соціальних мережах (наприклад, але не обмежуючись: Facebook, Twitter, LinkedIn, Pinterest, Google Plus+, Tumblr, Instagram, Flickr, MySpace та інших), інтернет-форумах та застосування ним інших форм

спілкування в мережі Інтернет є допустимими, проте адвокат може розміщувати, коментувати лише ту інформацію, використання якої не завдає шкоди авторитету адвокатів та адвокатури в цілому.

Адвокат при користуванні соціальними мережами, інтернет-форумами та іншими формами спілкування в мережі Інтернет повинен дотримуватись своїх професійних обов'язків, передбачених чинним законодавством України, цими Правилами, рішеннями З'їзду адвокатів України та Ради адвокатів України.

Використання адвокатом соціальних мереж, інтернет-форумів та інших форм спілкування в мережі Інтернет повинно відповідати наступним принципам:

- незалежності;
- професійності;
- відповідальності;
- чесності;
- стриманості та коректності;
- гідності;
- недопущення будь-яких проявів дискримінації;
- толерантності та терпимості;
- корпоративності та збереження довіри суспільства;
- конфіденційності.

Стаття 58. Дотримання принципів незалежності, професійності та відповідальності при користуванні адвокатом соціальними мережами, інтернет-форумами та іншими формами спілкування в мережі Інтернет

Професійна незалежність є невід'ємною складовою спілкування адвоката у соціальних мережах, інтернет-форумах та інших формах спілкування в мережі Інтернет. Адвокат при здійсненні спілкування з іншими учасниками соціальних мереж, інтернет-форумів та інших форм спілкування в мережі Інтернет, в тому числі розміщенні коментарів та контенту, повинен враховувати наслідки такого спілкування для професійної незалежності адвоката у майбутньому при здійсненні адвокатської діяльності.

При користуванні соціальними мережами, інтернет-форумами та іншими формами спілкування в мережі Інтернет адвокат повинен приймати до уваги обмеження, що встановлені для адвокатської діяльності в частині повноти та сприйняття інформації, забезпечення її конфіденційності та збереження.

Адвокату слід обережно здійснювати адвокатську діяльність за допомогою соціальних мереж, інтернет-форумів та інших форм спілкування в мережі Інтернет шляхом надання правової допомоги, професійних порад та юридичних консультацій, адресованих та/або доступних необмеженому колу осіб.

При користуванні соціальними мережами, інтернет-форумами та іншими формами спілкування в мережі Інтернет необхідно враховувати параметри їх конфіденційності з метою відповідального їх використання,

моніторингу та регулярного аналізу власних соціальних мереж, інтернет-форумів, інших форм спілкування в мережі Інтернет та контентів, що розміщуються в соціальних мережах. При виявленні в них помилок або будь-яких невідповідностей конфіденційності вони підлягають негайному виправленню та/або видаленню.

Адвокати повинні оцінити, чи є обраний ними засіб спілкування у соціальних мережах, інтернет-форумах та інших формах спілкування в мережі Інтернет належним для отримання бажаного результату. При користуванні соціальними мережами, інтернет-форумами та іншими формами спілкування в мережі Інтернет адвокатам необхідно враховувати контекст, потенційну аудиторію та забезпечити чіткість та однозначність коментарів.

У соціальних мережах, інтернет-форумах та інших формах спілкування в мережі Інтернет адвокатам необхідно обережно відноситись до коментарів, які можуть відображати позицію, що протилежна позиції клієнта.

При встановленні адвокатом контактів та спілкування у соціальних мережах, інтернет-форумах та інших формах спілкування в мережі Інтернет з клієнтами, колегами, суддями, процесуальними опонентами та іншими особами та їх об'єднаннями він зобов'язаний виключити можливість виникнення конфлікту інтересів.

Стаття 59. Дотримання принципів чесності, стриманості, коректності та гідності при користуванні адвокатом соціальними мережами, інтернет-форумами та іншими формами спілкування в мережі Інтернет

Адвокати при використанні соціальних мереж, інтернет-форумів та інших форм спілкування в мережі Інтернет повинні дотримуватись високих стандартів чесності та пам'ятати про наслідки їх невиконання для їх професійної репутації та авторитету адвокатури в цілому.

При встановленні контактів та спілкуванні у соціальних мережах, інтернет-форумах та інших формах комунікації в мережі Інтернет адвокат повинен проявляти властиву професії стриманість, обережність та коректність, не допускати публічного надання коментарів адвокатами під час здійснення адвокатської діяльності, а так само і в якості особистих суджень, позицій іншого адвоката/представника у справі, в якій вони не беруть участі. Під час надання коментарів адвокатами по конкретним справам необхідно, щоб такі коментарі не порушували положень чинного законодавства, Правил адвокатської етики, рішень З'їзду адвокатів України, Ради адвокатів України, а також відповідали вимогам до адвокатів та адвокатської діяльності, що встановлені чинним законодавством, Правилами адвокатської етики, рішеннями З'їзду адвокатів України та Ради адвокатів України.

Висловлювання адвоката в соціальних мережах, інтернет-форумах та інших формах спілкування в мережі Інтернет не повинні мати притаманний правовий нігілізм, будь-який вид агресії, ворожнечі і нетерпимості. Адвокат зобов'язаний вести себе шанобливо і не допускати образливої поведінки. Будь-які заяви, коментарі адвоката в соціальних мережах, інтернет-форумах та

інших формах спілкування в мережі Інтернет, в тому числі під час обговорення і роз'яснення правових норм, особливостей судочинства, дій його учасників, повинні бути відповідальними, достовірними і не вводити в оману.

Стаття 60. Дотримання принципів толерантності та терпимості, корпоративності, збереження довіри суспільства, конфіденційності та недопущення будь-яких проявів дискримінації

Адвокату забороняється у соціальних мережах, інтернет-форумах та інших формах спілкування в мережі Інтернет використовувати обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами в будь-якій формі за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними, крім випадків, коли таке обмеження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними.

Адвокат у соціальних мережах, інтернет-форумах та інших формах комунікації в мережі Інтернет повинен здійснювати спілкування з повагою, прийняттям та правильним (таким, що відповідає загальнолюдським цінностям) розумінням різноманіття культур світу, форм самовираження та засобів прояву людської індивідуальності. Адвокат у соціальних мережах, інтернет-форумах та інших формах спілкування в мережі Інтернет повинен без агресії сприймати думки, поведінку, форми самовираження та спосіб життя іншої людини або/та опонента, які відрізняються від його власних.

Адвокатам в соціальних мережах, інтернет-форумах та інших формах спілкування в мережі Інтернет слід з розумною стриманістю і неухильним дотриманням принципів і норм професійної поведінки адвокатів та традицій української адвокатури ставитися до підписання колективних листів і звернень, а також до участі в інших колективних акціях.

Адвокату не слід здійснювати заяв в соціальних мережах, інтернет-форумах та інших формах спілкування в мережі Інтернет від імені адвокатської спільноти і видавати свою думку за її спільну думку, а також враховувати, чи відповідають його дії в соціальних мережах іміджу та статусу адвоката.

Адвокат зобов'язаний створити умови і вжити всіх можливих заходів для максимального захисту будь-якої інформації, яка отримується та передається ним через соціальні мережі, інтернет-форуми та інші форми спілкування в мережі Інтернет, в тому числі листування, передачі документів та будь-якої іншої інформації, що становить предмет адвокатської таємниці.

Розміщення інформації, пов'язаної із здійсненням адвокатської діяльності, в публічному доступі в соціальних мережах, інтернет-форумах та інших формах спілкування в мережі Інтернет без попередньої письмової згоди клієнта не допускається.

РОЗДІЛ ІХ. АДВОКАТСЬКЕ БЮРО, АДВОКАТСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ЯК СУБ'ЄКТИ ВІДНОСИН ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОТРИМАННЯ ПРАВИЛ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 61. Поширення Правил адвокатської етики на діяльність адвокатських бюро, адвокатських об'єднань

Правила адвокатської етики є обов'язковими для дотримання адвокатськими бюро, адвокатськими об'єднаннями.

У випадках, коли стороною в договорі про надання правової допомоги є адвокатське бюро, адвокатське об'єднання, в якому договір з клієнтом укладається від імені бюро або об'єднання, воно зобов'язане забезпечити відповідність кандидатури адвоката, якому доручається виконання договору (окремих робіт за договором), вимогам до компетентності, об'єктивно обумовленим характером доручення, а також забезпечити дотримання інших вимог Правил, що стосуються укладення договору про надання правової допомоги, його виконання та припинення.

Стаття 62. Участь адвокатів у забезпеченні дотримання адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням Правил адвокатської етики

Кожен адвокат, який є членом адвокатського об'єднання чи створив адвокатське бюро, повинен докладати обґрунтованих зусиль щодо забезпечення вжиття об'єднанням заходів, що сприяють дотриманню всіма адвокатами та співробітниками цього об'єднання чи бюро Правил адвокатської етики.

Стаття 63. Співвідношення професійних обов'язків адвокатів – членів адвокатського об'єднання з обов'язками, пов'язаними з членством в такому об'єднанні

Для адвоката, який є членом адвокатського об'єднання, професійні обов'язки перед клієнтами, що випливають із чинного законодавства, Правил адвокатської етики, договорів про надання правової допомоги, повинні мати пріоритетне значення у порівнянні з обов'язками адвоката щодо виконання вказівок керівних органів адвокатського об'єднання.

Керівник адвокатського об'єднання зобов'язаний забезпечити дотримання адвокатом – членом адвокатського об'єднання виконання Правил та не має права вчиняти дії, пов'язані з схиланням або сприяти ухиленню адвоката від виконання професійних етичних норм.

РОЗДІЛ Х. ОРГАНИ АДВОКАТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК СУБ'ЄКТИ ВІДНОСИН ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОТРИМАННЯ ПРАВИЛ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ

Стаття 64. Роль органів адвокатського самоврядування в забезпеченні дотримання правил адвокатської етики

Органи адвокатського самоврядування діють з метою забезпечення дійсної незалежності адвокатів у здійсненні їх професійної діяльності.

Органи адвокатського самоврядування сприяють та контролюють

дотримання Правил адвокатської етики всіма адвокатами України та адвокатами іноземних держав, які у відповідності до законодавства України здійснюють в Україні адвокатську діяльність.

Органи адвокатського самоврядування та їх члени самі мають в своїй діяльності неухильно керуватись загальними принципами адвокатської етики, не допускати дій чи бездіяльності, що їх порушують, виявляти повагу як до професійних прав адвокатів, так і до права кожного адвоката на участь в адвокатському самоврядуванні.

Стаття 65. Етичні особливості відносин між адвокатами та органами адвокатського самоврядування

Адвокат зобов'язаний виконувати рішення органів адвокатського самоврядування, прийняті в межах їх компетенції в спосіб, передбачений Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність".

Рішення органів адвокатського самоврядування, прийняті в межах їхньої компетенції, є обов'язковими до виконання адвокатськими бюро та адвокатськими об'єднаннями.

Адвокати, яких обрано до органів адвокатського самоврядування, зобов'язані неухильно виконувати свої повноваження згідно законодавства, приймати участь в роботі органів адвокатського самоврядування, до яких їх обрано, дотримуватись вимог закону та рішень З'їзду, актів РАУ, НААУ, не допускати дій чи бездіяльності, що завдають шкоди адвокатурі в цілому або блокують роботу окремих органів адвокатського самоврядування.

У межах дотримання принципу чесності і добропорядної репутації адвокат має надавати достовірну інформацію до Єдиного реєстру адвокатів України, органам адвокатського самоврядування, членам органів адвокатського самоврядування під час здійснення ними повноважень.

(стаття 65 в редакції згідно з рішенням З'їзду адвокатів України 2019 року від 15.02.2019 р.)

РОЗДІЛ XI. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ

Стаття 66. Правові наслідки порушення Правил адвокатської етики

За порушення Правил адвокатської етики до адвоката можуть бути застосовані заходи дисциплінарної відповідальності в порядку, передбаченому чинним законодавством про адвокатуру та адвокатську діяльність, а також рішеннями З'їзду, актами Ради адвокатів України, Національної асоціації адвокатів України.

У разі звернення із скаргами щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності за порушення Правил адвокатської етики адвокатів, яких обрано до органів адвокатського самоврядування, чи якщо скаргниками стосовно порушення цих Правил виступають адвокати, яких обрано до органів адвокатського самоврядування, з метою забезпечення неупередженості та об'єктивності при розгляді зазначених скарг Голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури забезпечує перерозподіл та направлення

таких заяв (скарг) для розгляду до КДКА іншого регіону, ніж регіон, в якому зазначений адвокат входить до органів адвокатського самоврядування.

Стаття 67. Відповідальність адвоката за порушення Правил адвокатської етики помічником, стажистом адвоката або особою, яка перебуває з ним у трудових відносинах

Адвокат може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності за порушення Правил адвокатської етики його помічником, стажистом або особою, яка перебуває з ним у трудових відносинах, якщо адвокат:

- не забезпечив ознайомлення свого помічника, стажиста або особи, яка перебуває з ним у трудових відносинах, з цими Правилами;

- не здійснював належного контролю за діями помічника, стажиста або особи, яка перебуває з ним у трудових відносинах, залученого ним до виконання окремих робіт за дорученням, передбаченим договором між адвокатом і клієнтом про надання правової допомоги;

- своїми розпорядженнями і порадами або особистим прикладом сприяв порушенню помічником, стажистом або особою, яка перебуває з ним у трудових відносинах, Правил адвокатської етики.

Стаття 68. Відповідальність керівників адвокатських бюро, адвокатських об'єднань за незабезпечення умов для дотримання Правил адвокатської етики

Адвокат, який є керівником адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання (адвокати – члени колегіального керівного органу адвокатського об'єднання), може (можуть) бути притягнутий(ті) до дисциплінарної відповідальності за невиконання вимог положень Правил, а також за прийняття ним (ними) рішень, які тягнуть порушення Правил адвокатської етики.

Стаття 69. Роз'яснення Правил адвокатської етики

У випадках, коли в конкретній ситуації адвокату важко визначити варіант поведінки, який у певних обставинах відповідав би нормам Правил, він може звернутися за роз'ясненням до Ради адвокатів України чи з'їзду адвокатів України.

Дії адвоката, що відповідають роз'ясненню Ради адвокатів України чи з'їзду адвокатів України, не можуть бути поставлені йому за провину і мати наслідком накладення дисциплінарного стягнення.

Стаття 70. Загальні засади застосування дисциплінарної відповідальності за порушення Правил адвокатської етики

При застосуванні дисциплінарних стягнень за порушення Правил адвокатської етики та/або Професійних етичних (деонтологічних) норм поведінки адвокатів іноземної держави (у випадках, передбачених цими Правилами), що діють в країнах, в яких такі адвокати мають право здійснювати адвокатську діяльність, дисциплінарні органи адвокатури України мають виходити із загальних засад юридичної відповідальності, зокрема повинні застосовувати дисциплінарні стягнення лише за винні порушення.

Адвокат вважається невинуватим у вчиненні дисциплінарного проступку і не може бути підданий дисциплінарному стягненню, доки його вину не буде доведено в законному порядку і встановлено рішенням кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності.

Адвокат не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні дисциплінарного проступку. Обов'язок доказування вини адвоката у вчиненні дисциплінарного проступку покладається на особу, яка ініціює питання дисциплінарної відповідальності відносно адвоката.

Звинувачення адвоката не може ґрунтуватися на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини адвоката тлумачаться на його користь.

Дисциплінарну справу стосовно адвоката не може бути порушено за заявою (скаргою), що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку адвоката, а також за анонімною заявою (скаргою).

Не допускається зловживання правом на звернення до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, у тому числі ініціювання питання про дисциплінарну відповідальність адвоката без достатніх підстав, і використання зазначеного права як засобу тиску на адвоката у зв'язку із здійсненням ним адвокатської діяльності.

Щодо відносин дисциплінарної відповідальності адвокатів діє презумпція невинуватості.

4.2. АКТИ РАДИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

4.2.1. РЕГЛАМЕНТ РАДИ АДВОКАТІВ РЕГІОНУ ЗАТВЕРДЖЕНО

*Рішенням Ради адвокатів України 25.10.2014 № 178
із змінами, внесеними Рішенням Ради адвокатів України
23.04.2016 № 109*

*із змінами, внесеними Рішенням Ради адвокатів України 14.02.2019 № 6
з змінами, внесеними Рішенням Ради адвокатів України 18.06.2020 № 41
із змінами, внесеними згідно з Рішеннями Ради адвокатів України № 50 від
01.08.2022, № 73 від 11.08.2023*

ПРЕАМБУЛА

Регламент ради адвокатів регіону визначає порядок роботи ради адвокатів регіону на реалізацію повноважень, наданих Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" (далі – Закон), а також процедуру розгляду питань, віднесених до її компетенції Законом та іншими нормативно-правовими актами.

У Регламенті визначені процедура підготовки, розгляду та прийняття радою адвокатів регіону рішень з питань, що належать до її повноважень, та

інші питання процедурної діяльності ради адвокатів регіону.

Розділ 1. Загальні положення

1.1. У своїй діяльності рада адвокатів регіону керується Конституцією України, Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність", рішеннями З'їзду адвокатів України, Ради адвокатів України, актами Національної асоціації адвокатів України та іншими нормативно-правовими актами.

1.2. Засідання ради адвокатів регіону проводяться державною мовою.

1.3. Членам ради адвокатів регіону видається посвідчення члена ради адвокатів регіону. Зразок посвідчення члена ради адвокатів регіону затверджується рішенням Ради адвокатів України. Посвідчення підписує Голова ради адвокатів регіону.

1.4. Для організаційно-технічного забезпечення діяльності ради адвокатів регіону діє її Секретаріат.

Розділ 2. Склад ради адвокатів регіону

2.1. Голова ради адвокатів регіону та члени ради адвокатів регіону обираються конференцією адвокатів регіону з числа адвокатів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше п'яти років та адреса робочого місця яких знаходиться відповідно в Автономній Республіці Крим, області, місті Києві, Севастополі і відомості про яких включено до Єдиного реєстру адвокатів України, строком на п'ять років. Одна й та сама особа не може бути Головою або членом ради адвокатів регіону більше ніж два строки поспіль. Кількість членів ради адвокатів регіону визначається конференцією адвокатів регіону.

2.2. На першому засіданні члени ради адвокатів регіону за пропозицією Голови ради обирають зі свого складу заступника Голови та Секретаря ради. У разі, якщо кандидати не отримали необхідної більшості голосів, розглядаються також інші кандидатури за пропозиціями членів ради адвокатів регіону.

2.3. Голова, заступник Голови, Секретар, член ради адвокатів регіону не можуть одночасно входити до складу кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ревізійної комісії адвокатів регіону, Вищої ревізійної комісії адвокатури, Ради адвокатів України, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги.

2.4. Голова, заступник Голови, секретар, члени Ради адвокатів регіону можуть бути достроково відкликані з посад за рішенням органу адвокатського самоврядування, який обрав їх на посади.

2.5. Повноваження Голови, заступника Голови, секретаря, членів Ради адвокатів регіону припиняються у разі:

- подання заяви про дострокове складення повноважень;
- зупинення або припинення права на заняття адвокатською діяльністю;

- закінчення строку, на який обрано;
- смерті.

(Розділ 2 доповнено пунктами 2.4, 2.5 відповідно до рішення РАУ від 23.04.2016 року № 109)

Розділ 3. Повноваження Голови ради адвокатів регіону

3.1. Повноваження Голови ради адвокатів регіону.

3.1.1. Голова ради адвокатів регіону:

- організовує роботу ради та здійснює загальне керівництво нею;
- представляє раду адвокатів регіону у відносинах із іншими органами адвокатського самоврядування, органами державної влади та органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами і організаціями, органами влади інших держав та міжнародними організаціями;
- визначає дату, час і місце проведення засідання ради, скликає засідання ради, головує на засіданнях, визначає перелік питань, що виносяться на засідання, та формує порядок денний засідання;
- розподіляє обов'язки між заступником, Секретарем та членами ради, дає їм доручення;
- планує роботу ради адвокатів регіону, дає окремі доручення членам ради адвокатів регіону, пов'язані з виконанням радою адвокатів регіону покладених на неї завдань;
- організовує та координує роботу Секретаріату ради адвокатів регіону, у тому числі щодо підготовки матеріалів для розгляду радою адвокатів регіону питань, віднесених до її компетенції;
- організовує і забезпечує ведення діловодства ради адвокатів регіону, вчиняє інші дії, передбачені положенням про раду адвокатів регіону, рішеннями конференції адвокатів регіону, ради адвокатів регіону, Ради адвокатів України, З'їзду адвокатів України;
- організовує і забезпечує ведення Єдиного реєстру адвокатів України у регіоні відповідно до вимог Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" та Порядку ведення Єдиного реєстру адвокатів України, затвердженого Радою адвокатів України;
- контролює виконання рішень ради адвокатів регіону;
- затверджує структуру та штатний розпис Секретаріату ради адвокатів регіону, вносить зміни до них;
- призначає на посади та звільняє з посад працівників Секретаріату ради адвокатів регіону, застосовує до них заходи заохочення та дисциплінарного впливу;
- видає накази, доручення, розпорядження;
- здійснює інші повноваження, визначені цим Регламентом, Положенням про раду адвокатів регіону та Законом.

3.1.2. У разі відсутності Голови, дострокового складення ним своїх повноважень, а також у випадку його дострокового відкликання з посади за рішенням органу адвокатського самоврядування, який обрав його на посаду,

та необрання у цьому випадку нової особи, повноваження Голови ради адвокатів регіону виконує його заступник.

3.2. У разі, якщо п'ятирічний строк повноважень голови Ради адвокатів міста Києва та членів Ради адвокатів міста Києва, обраних рішенням Конференції адвокатів міста Києва сплинув, у тому числі з урахуванням припинення дії правил континуїтету, встановлених рішенням Ради адвокатів України № 113 від 27.10.2021 року для обраних на 5-річний строк членів Ради адвокатів міста Києва та Голови Ради адвокатів міста Києва, а нового голову та членів Ради адвокатів міста Києва в установленому Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" порядку не обрано Конференцією адвокатів міста Києва, то з метою збереження та оптимального використання та утримання майна юридичної особи, виконання законодавчих вимог трудового, податкового, регуляторного та іншого законодавства України, рішенням Ради адвокатів України може бути призначено тимчасового виконувача обов'язків керівника юридичної особи Ради адвокатів міста Києва. Такий тимчасовий виконувач обов'язків керівника юридичної особи Ради адвокатів міста Києва має виключно повноваження:

3.2.1. Представляти Раду адвокатів міста Києва в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях, перед громадянами без доручення.

3.2.2. Представляти НААУ, як засновника Ради адвокатів міста Києва, перед суб'єктами державної реєстрації, з приводу проведення державної реєстрації змін до відомостей про Раду адвокатів міста Києва, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань за дорученням Голови Ради адвокатів України, Національної асоціації адвокатів України.

3.2.3. Розпоряджатись коштами та майном Ради адвокатів міста Києва.

3.2.4. Укладати трудові, цивільно-правові угоди, господарські договори від імені Ради адвокатів міста Києва.

3.2.5. Уповноважувати на представництво від імені Ради адвокатів міста Києва.

3.2.6. Приймати та звільняти з роботи найманих працівників.

3.2.7. Забезпечувати ведення діловодства Ради адвокатів міста Києва.

3.2.8. Призначати на посади та звільняти з посад працівників секретаріату Ради адвокатів міста Києва, застосовувати до них заходи заохочення та/або дисциплінарного впливу.

3.2.9. В рамках затвердженого конференцією адвокатів регіону штатного розпису затверджувати структуру секретаріату Ради адвокатів міста Києва та вносити зміни до такої структури і штатного розпису.

3.2.10. Затверджувати положення про структурні підрозділи секретаріату Ради адвокатів міста Києва, посадові інструкції його працівників та порядок атестації працівників секретаріату Ради адвокатів міста Києва згідно з чинним законодавством України.

3.2.11. Видавати накази та доручення, виконувати інші організаційно-

розпорядчі та господарсько-фінансові функції, пов'язані з діяльністю Ради адвокатів міста Києва.

Тимчасовий виконувач обов'язків керівника юридичної особи Ради адвокатів міста Києва звільняється від виконання обов'язків керівника юридичної особи Ради адвокатів міста Києва рішенням Ради адвокатів України.

{Розділ 3 доповнено новим пунктом 3.2 згідно з Рішенням Ради адвокатів № 50 від 01.08.2022}

(Розділ 3 зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 23.04.2016 року № 109)

Розділ 4. Повноваження заступника Голови ради адвокатів регіону

4.1. Заступник Голови ради адвокатів регіону здійснює повноваження, визначені Головою ради адвокатів регіону, інші повноваження, визначені цим Регламентом, Положенням про раду адвокатів регіону та Законом.

(Розділ 4 зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 23.04.2016 року № 109)

Розділ 5. Повноваження Секретаря ради адвокатів регіону

5.1. Секретар ради обирається радою адвокатів регіону зі складу її членів на першому засіданні шляхом відкритого голосування.

5.1.1. Секретар ради адвокатів регіону:

- здійснює підготовку засідань ради адвокатів регіону;
- веде та складає протоколи засідань ради адвокатів регіону;
- здійснює облік присутності членів ради адвокатів регіону на засіданнях Ради;
- виконує доручення Голови ради адвокатів регіону, пов'язані з організацією проведення засідань;
- відповідає за організацію діловодства Ради за окремим розпорядженням Голови ради адвокатів регіону;
- здійснює інші повноваження, визначені цим Регламентом, Положенням про раду адвокатів регіону та Законом України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність".

5.2. У разі відсутності Секретаря ради адвокатів регіону на черговому засіданні Ради повноваження Секретаря по веденню протоколу на час цього засідання ради адвокатів регіону покладаються на іншого члена Ради Головою ради адвокатів регіону.

(Розділ 5 зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 23.04.2016 року № 109)

Розділ 6. Повноваження члена ради адвокатів регіону

6.1. Повноваження члена ради адвокатів регіону.

6.1.1. Члени ради адвокатів регіону є рівноправними і здійснюють свої повноваження відповідно до цього Регламенту, Положення про раду адвокатів регіону та Закону.

(Розділ 6 зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 23.04.2016 року № 109)

Розділ 7. Організація та порядок проведення засідань ради адвокатів регіону

7.1. Формою роботи ради адвокатів регіону є засідання. Засідання ради адвокатів регіону скликаються Головою ради адвокатів регіону, а в разі його відсутності – заступником Голови, не рідше одного разу на місяць. Члени ради адвокатів регіону скликаються шляхом направлення їм повідомлення про засідання ради адвокатів регіону.

7.2. Члени ради адвокатів регіону вважаються повідомленими належним чином, якщо повідомлення їм направлені одним із наступних засобів зв'язку:

7.2.1. на поштові (електронні) адреси, які вони надали раді адвокатів регіону, чим визначили їх належними та призначеними для повідомлень у зв'язку з виконанням ними посадових обов'язків;

7.2.2. по факсу за номером телефону, який вони надали раді адвокатів регіону, чим визначили їх належними та призначеними для повідомлень у зв'язку з виконанням ними посадових обов'язків.

7.3. Голова ради адвокатів регіону інформує членів ради, представника адвокатів регіону у складі Ради адвокатів України, Голову кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону про дату, час, місце проведення засідання та проект його порядку денного, шляхом надсилання відповідного повідомлення (п. 7.2 цього Регламенту) не пізніше ніж за 1 (один) календарний день до дати проведення засідання.

7.4. Засідання ради адвокатів регіону може бути також скликане за пропозицією не менш як однієї п'ятої від загального складу членів ради, яка надсилається Голові, заступнику, Секретарю та усім членам ради адвокатів регіону у порядку, встановленому п. 7.2 цього Регламенту.

7.5. У разі, якщо Голова ради адвокатів регіону або його заступник не скликає засідання ради протягом 5 (п'яти) днів з дня отримання пропозиції про скликання засідання, члени ради адвокатів регіону, які ініціювали таку пропозицію, визначають день, час та місце проведення засідання ради адвокатів регіону, про що у порядку п. 7.2 цього Регламенту, повідомляють Голові, заступнику, Секретарю та усім членам ради адвокатів регіону, а також представнику адвокатів регіону у складі Ради адвокатів України та Голову кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону.

7.6. На засіданнях рада адвокатів регіону в порядку, визначеному цим Регламентом, вирішує питання процедурної діяльності, віднесені до її повноважень Законом, а також організаційні питання діяльності ради адвокатів регіону та її Секретаріату.

7.7. Голова ради адвокатів регіону головує на засіданнях ради адвокатів регіону, а в разі його відсутності – заступник Голови за його дорученням.

7.8. Засідання ради адвокатів регіону є повноважним, якщо на ньому безпосередньо присутні більше половини членів ради. Члени ради адвокатів регіону беруть участь у засіданні ради адвокатів регіону безпосередньо.

7.9. Засідання ради адвокатів регіону проводиться гласно і відкрито, із загальним обговоренням питань порядку денного.

7.10. Член ради адвокатів регіону, якому доручено доповісти на засіданні те чи інше питання, готує письмову довідку та/або проект рішення з визначеного питання.

7.11. Якщо розгляд питань неможливий, у зв'язку з відсутністю необхідної кількості членів ради адвокатів регіону, головуєчий оголошує про відкладення засідання на визначений час або переносить засідання на інший день.

7.12. Член ради адвокатів регіону може бути відсутній на засіданні ради адвокатів регіону лише з поважних причин, про які він повинен повідомити Голову ради адвокатів регіону, його заступника та Секретаря ради за три дні до засідання ради адвокатів регіону або негайно після настання таких причин. При неможливості бути присутнім на засіданні ради адвокатів регіону член ради адвокатів регіону може прийняти участь у засіданні Ради у режимі відеоконференції.

7.13. Член ради адвокатів регіону, який без поважних причин не приймає участі в засіданнях ради адвокатів регіону, не виконує або неналежним чином виконує доручення ради адвокатів регіону, може бути притягнений до дисциплінарної відповідальності.

(Розділ 7 зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 23.04.2016 року № 109)

Розділ 8. Учасники засідання ради адвокатів регіону

8.1. Учасниками засідання ради адвокатів регіону без права голосу можуть бути представник адвокатів регіону у складі Ради адвокатів України, Голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону та запрошені особи.

8.2. Запрошені учасники засідання ради адвокатів регіону можуть: з'явитися на засідання ради адвокатів регіону; завчасно (за день до дня засідання) повідомити Секретаріат ради адвокатів регіону про неможливість явки та про причину неявки на засідання ради адвокатів регіону, а також при необхідності надати документи, що свідчать про поважні причини неявки.

Розділ 9. Підготовка питань до розгляду на засіданнях ради адвокатів регіону та ухвалення рішень

9.1. Порядок підготовки питань до розгляду на засіданнях ради адвокатів регіону:

9.1.1. Голова ради адвокатів регіону визначає перелік питань, що виносяться для розгляду на засіданні ради адвокатів регіону, та формує порядок денний засідання. У попередньому обговоренні цих питань можуть приймати участь й інші члени ради адвокатів регіону. Голова ради адвокатів регіону визначає:

- порядок розгляду питань, що виносяться на засідання;
- дату, час і місце проведення засідання;
- доповідачів з кожного питання порядку денного.

9.1.2. Підготовку засідань ради адвокатів регіону здійснює Секретар

ради адвокатів регіону за письмовим дорученням (розпорядженням) Голови ради із визначеними порядком денним засідання та доповідачами згідно питань, що винесені на розгляд ради.

9.2. Секретаріат ради адвокатів регіону за дорученням Секретаря ради:

- організовує передачу членам ради адвокатів регіону та представнику адвокатів регіону у складі Ради адвокатів України сформованого порядку денного для ознайомлення, а також відповідних матеріалів щодо питань, розгляд яких виноситься на відповідне засідання ради адвокатів регіону, із додержанням строку, визначеного цим Регламентом;

- забезпечує повідомлення членів ради адвокатів регіону, представника адвокатів регіону у складі Ради адвокатів України та Голову кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону про дату, час та місце проведення засідання;

- забезпечує повідомлення запрошених осіб про дату, час та місце проведення засідання;

- забезпечує фіксування засідання ради адвокатів регіону технічними засобами;

- забезпечує наявність під час проведення засідання у необхідній кількості примірників матеріалів з питань, що плануються до розгляду, відповідно до кількості членів ради адвокатів регіону та запрошених учасників;

- виконує доручення Голови та Секретаря ради адвокатів регіону, пов'язані з підготовкою та організацією проведення засідання.

9.3. Члени ради адвокатів регіону мають право вносити Голові ради адвокатів регіону пропозиції щодо включення до порядку денного засідання питань, вирішення яких належить до повноважень ради адвокатів регіону.

9.4. Кожен з членів ради адвокатів регіону не пізніше ніж за 1 (один) день до засідання отримує інформацію про порядок денний засідання та матеріали з питань, що розглядаються, з яких він Головою ради адвокатів регіону визначений доповідачем.

Розділ 10. Відкриття засідання

10.1. На початку засідання Голова ради адвокатів регіону, за умови безпосередньої присутності більше половини членів ради (кворуму), відкриває засідання ради адвокатів регіону і оголошує порядок денний засідання. Секретар ради адвокатів регіону повідомляє про присутність осіб, які були запрошені на засідання.

10.2. Питання порядку денного розглядаються, як правило, у тій послідовності, в якій їх включено до порядку денного засідання.

Розділ 11. Порядок розгляду питань по суті

11.1. Голова ради адвокатів регіону перед початком розгляду кожного питання оголошує зміст даного питання та доповідача.

11.2. Розгляд матеріалів на засіданні розпочинається з доповіді члена

ради адвокатів регіону – доповідача, який доповідає присутнім щодо вказаного питання.

11.3. Учасник засідання ради адвокатів регіону, з дозволу або за дорученням Голови ради адвокатів регіону, виступає та надає пояснення по суті питання, яке розглядається.

11.3.1. Представник адвокатів регіону у складі Ради адвокатів України та/або Голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, у разі їх присутності на засіданні ради адвокатів регіону, мають право на виступ з питань порядку денного засідання.

11.4. Після закінчення розгляду питання Голова ради адвокатів регіону оголошує про перехід ради адвокатів регіону до голосування.

11.5. Розгляд питання, включеного до порядку денного, може бути відкладений у випадках:

- неявки на засідання ради адвокатів регіону доповідачів, учасників;
- необхідності витребування нових чи додаткових матеріалів;
- необхідності проведення додаткової комісійної перевірки;
- залучення до участі у розгляді питання інших заінтересованих осіб;
- відсутності кворуму на момент розгляду питання по суті;
- з інших підстав, за рішенням ради адвокатів регіону.

11.5.1. Розгляд питання, включеного до порядку денного, відкладається у разі ухвалення про це рішення ради адвокатів регіону.

11.6. Гласність засідань ради адвокатів регіону:

11.6.1. Засідання ради адвокатів регіону проводяться відкрито і гласно.

11.6.2. Гласність роботи ради адвокатів регіону забезпечується відкритим обговоренням питань, що належать до її повноважень.

11.6.3. Рада адвокатів регіону розглядає питання, віднесені Законом до її повноважень, у засіданнях за присутності членів ради адвокатів регіону та представників засобів масової інформації, які мають вільний доступ до зали засідань при умові їх попередньої акредитації.

11.6.4. Рада адвокатів регіону в обов'язковому порядку публікує повідомлення про результати засідань на сторінці ради адвокатів регіону офіційного веб-порталу НААУ, а також оприлюднює прийняті рішення.

11.7 Розгляд та вирішення питань на засіданнях ради адвокатів регіону і прийняття рішень проводяться радою колегіально.

11.8 Рівноправність членів ради адвокатів регіону під час розгляду питань.

11.8.1. Усі члени ради адвокатів регіону під час розгляду питань на засіданні ради адвокатів регіону та прийняття рішень є рівноправними.

11.8.2. Голова ради адвокатів регіону на засіданні не має права обмежувати членів ради адвокатів регіону у можливості ставити питання учасникам засідання, коментувати їх висловлювання та запитання, однак має право робити зауваження, у випадку, якщо ними порушується порядок у залі.

11.8.3. До голосування з питань порядку денного рада адвокатів регіону переходить лише після того, як усі члени ради адвокатів регіону реалізували

своє право на запитання до Голови ради адвокатів регіону, доповідача, та висловлення своєї думки.

11.8.4. Члени ради адвокатів регіону під час засідань зобов'язані утримуватися від коментарів та реплік без дозволу Голови ради адвокатів регіону.

11.9 Фіксування ходу засідання ради адвокатів регіону.

11.9.1. На засіданні ради адвокатів регіону ведеться протокол засідання.

11.9.2. Протокол засідання ради адвокатів регіону повинен містити:

- дату, порядковий номер та місце проведення засідання ради адвокатів регіону;

- час початку і закінчення засідання;

- прізвища, імена, по батькові всіх присутніх на засіданні членів ради адвокатів регіону;

- прізвище, ім'я та по батькові Голови та Секретаря ради адвокатів регіону;

- порядок денний засідання;

- пропозиції, які були поставлені на голосування;

- питання, що розглядалися на засіданні, із зазначенням порядку черговості їх розгляду та прізвища, імена й по батькові доповідача;

- відомості про оголошення за результатами голосування прийнятого радою адвокатів регіону рішення окремо по кожному питанню порядку денного;

- зміст резолютивної частини прийнятого рішення.

11.10. Протокол складається та виготовляється Секретарем ради адвокатів регіону та підписується Головою і Секретарем ради адвокатів регіону не пізніше 3 (трьох) робочих днів з дня закінчення засідання. У разі необхідності строк для оформлення та підписання протоколу може бути продовжено Секретарем ради адвокатів регіону, але не більше ніж на 5 (п'ять) робочих днів після закінчення засідання.

11.11. Секретар Ради адвокатів регіону у разі необхідності або на вимогу направляє належним чином завірену копію:

- членам Ради адвокатів регіону, у порядку, встановленому п. 7.2 цього Регламенту;

- Раді адвокатів України, на офіційну електронну пошту.

11.12. У разі не підписання та/або відмови Голови Ради адвокатів регіону у підписанні протоколу в строк, визначений пунктом 11.10 цього Регламенту, Секретар Ради адвокатів регіону направляє членам Ради адвокатів регіону, які взяли участь у засіданні, у порядку, встановленому п. 7.2 Регламенту, копію протоколу з повідомленням про причину не підписання та/або відмову Голови Ради адвокатів регіону у підписанні протоколу, а також про можливість надання письмових зауважень до протоколу протягом 3 (трьох днів) з моменту отримання його копії, якщо такі є. Протокол вважається оформленим належним чином та таким, що відповідає п. 11.10 цього Регламенту, за умови відсутності у членів Ради адвокатів регіону, які взяли участь у засіданні,

письмових зауважень до нього та його підписання більшістю членами Ради адвокатів регіону, які взяли участь у засіданні. У такому випадку копія протоколу з повідомленням про дотримання п. 11.12 розділу 11 цього Регламенту направляється відповідно до п. 11.11 Розділу 11 цього Регламенту. При наявності істотних письмових зауважень (неправильного або неповного викладу пропозицій, що були поставлені на голосування, відомостей про результати голосування тощо), вони розглядаються на черговому засіданні Ради адвокатів регіону.

(Розділ 11 зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 23.04.2016 року № 109)

Розділ 12. Порядок голосування на засіданнях ради адвокатів регіону

12.1. Члени ради адвокатів регіону голосують на засіданнях ради адвокатів регіону шляхом підняття рук. Підрахунок голосів веде Секретар ради адвокатів регіону. Рішення приймається відкритим голосуванням більшістю голосів від загальної кількості членів ради. У разі рівного розподілу голосів голос Голови ради адвокатів регіону є визначальним. Не допускається голосування за дорученням або передача голосу іншому члену ради адвокатів регіону.

Розділ 13. Рішення ради адвокатів регіону

13.1. Результатом вирішення питань діяльності ради адвокатів регіону, віднесених Законом до її компетенції, а також питань організаційної діяльності ради адвокатів регіону та її Секретаріату, є рішення встановленої форми.

13.1.1. Член ради адвокатів регіону не може утримуватися під час голосування.

13.1.2. Рішення ради адвокатів регіону викладається в письмовій формі. У рішенні зазначаються:

- дата, порядковий номер і місце прийняття рішення;
- питання, що розглядалося;
- обґрунтування прийнятого рішення;
- резолютивна частина рішення.

13.1.3. Рішення ради адвокатів регіону інформаційного характеру можуть оформлюватися протокольно.

13.1.4. Рішення підписується Головою і Секретарем ради адвокатів регіону.

13.1.5. Рішення ради адвокатів регіону приймаються більшістю голосів від загальної кількості членів ради.

13.1.6. Рішення ради адвокатів регіону, прийняті в межах її повноважень, обов'язкові до виконання адвокатами, адвокатськими об'єднаннями, бюро, регіональними органами адвокатського самоврядування, а також у межах реалізації публічних функцій органами державної влади та органами

місцевого самоврядування, їх територіальними органами, підприємствами, установами та організаціями всіх форм власності і громадянами.

13.1.7. За наявності окремої думки вона викладається членом ради адвокатів регіону у письмовій формі, про що Голова ради адвокатів регіону повідомляє на засіданні, але зміст окремої думки виголошенню на засіданні не підлягає.

13.1.8. Секретар ради адвокатів регіону у разі необхідності або на вимогу направляє належним чином завірені копії прийнятих рішень:

- членам ради адвокатів регіону, у порядку, встановленому п. 7.2 цього Регламенту;

- Раді адвокатів України, на офіційну електронну пошту.

(підпункт 13.1.8 пункту 13.1 у редакції рішення РАУ від 23.04.2016 року № 109)

13.2. Усі прийняті рішення ради адвокатів регіону фіксуються Секретарем ради у протоколі засідання.

13.3. Рада адвокатів регіону вправі приймати рішення на дистанційному засіданні ради адвокатів регіону.

(доповнено пунктом 13.3 відповідно до рішення РАУ від 18.06.2020 року № 41)

Розділ 13⁻¹ Порядок проведення дистанційного засідання РАР за допомогою засобів комунікації

13⁻¹.1. Дистанційне засідання ради адвокатів регіону може бути проведено за розпорядженням (наказом) Голови ради адвокатів регіону шляхом:

- електронного голосування (опитування) членів РАР за допомогою засобів електронного зв'язку (пошти) та інших засобів комунікації;

- онлайн (голосування в режимі реального часу при підключенні до Інтернету) за допомогою програм, відеоконференцзв'язку та інших засобів комунікації.

13⁻¹.2. Дистанційне засідання ради адвокатів регіону проводиться згідно порядку денного у випадку необхідності у терміновому вирішенні питання/питань діяльності ради адвокатів регіону.

13⁻¹.3. Голова ради адвокатів регіону для проведення дистанційного засідання готує наступні матеріали:

- розпорядження (наказ) з описом підстав, через які вимагається терміновий розгляд питання/питань;

- письмові матеріали до питання/питань, які виносяться на розгляд;

- проекти рішень із зазначеного питання/питань.

13⁻¹.4. Секретар ради адвокатів регіону або секретаріат ради адвокатів регіону за дорученням Голови ради адвокатів регіону здійснює розсилку електронною поштою усім членам ради адвокатів регіону:

- розпорядження (наказу) Голови ради адвокатів регіону про проведення дистанційного засідання ради адвокатів регіону;

- матеріалів для проведення дистанційного засідання.

13^{-1.5}. Члени ради адвокатів регіону, в строк визначений Головою ради адвокатів регіону, зобов'язані направити на електронну адресу секретаря Ради адвокатів регіону (або в інший спосіб визначений Головою ради адвокатів регіону) повідомлення з результатами голосування по проекту рішень.

13^{-1.6}. Під час проведення дистанційного засідання члени ради адвокатів регіону голосують по наданому проекту рішення в цілому шляхом направлення відповіді "за", "проти". Відповідь "за" із зауваженнями рахується як голос "проти".

13^{-1.7}. Рішення ради адвокатів регіону при дистанційному голосуванні вважається прийнятим, якщо за нього проголосували більшістю голосів від загальної кількості її членів.

13^{-1.8}. Учасники засідання ради адвокатів регіону (заявники, скаржники тощо) можуть брати участь у онлайн-засіданні в режимі відеоконференції з використанням власних технічних засобів. Підтвердження особи учасника здійснюється із застосуванням електронного підпису, а якщо особа не має такого підпису, то у порядку, визначеному Законом України "Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус" або РАУ відповідно чинного законодавства.

(доповнено новим Розділом 13 1 відповідно до рішення РАУ від 18.06.2020 р. № 41)

Розділ 14. Порядок формування та повноваження тимчасових робочих органів ради адвокатів регіону

14.1. Тимчасові робочі органи ради адвокатів регіону (робочі, консультативні, експертні, комітети, комісії, групи, тощо) створюються для вирішення поточних завдань діяльності ради адвокатів регіону за рішенням ради адвокатів регіону.

14.2. У рішенні про створення тимчасового робочого органу ради адвокатів регіону повинно бути зазначено:

- мету створення тимчасового робочого органу;
- вичерпний перелік завдань тимчасового робочого органу;
- члени ради адвокатів регіону, які включаються до складу тимчасового робочого органу;
- голову тимчасового робочого органу;
- термін виконання завдань тимчасовим робочим органом;
- термін, на який створюється тимчасовий робочий орган, у разі необхідності.

14.3. Тимчасовий робочий орган може очолювати адвокат регіону на підставі рішення ради адвокатів регіону.

{Пункт 14.3 в редакції Рішення Ради адвокатів № 73 від 11.08.2023}

14.4. Фахівці, експерти з відповідних питань, науковці, представники органів державної влади та місцевого самоврядування беруть участь в роботі

тимчасових робочих органів ради адвокатів регіону за їх згодою.

14.5. Основною формою роботи тимчасових робочих органів ради адвокатів регіону є засідання, які проводяться по мірі необхідності.

14.6. Тимчасовий робочий орган ради адвокатів регіону очолює голова, призначений рішенням про створення відповідного органу, який здійснює організацію та підготовку засідань тимчасового робочого органу.

14.7. Рішення тимчасового робочого органу оформляється протоколом.

14.8. Тимчасовий робочий орган ради адвокатів регіону виконує виключно зазначені у рішенні про його створення завдання.

Розділ 15. Взаємодія ради адвокатів регіону з іншими органами адвокатського самоврядування

15.1. Інформаційний обмін між радою адвокатів регіону, вищими та іншими органами адвокатського самоврядування здійснюється у порядку, встановленому рішенням Ради адвокатів України та/або актами Національної асоціації адвокатів України.

15.2. Рішення ВКДКА про зупинення дії рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури не пізніше наступного робочого дня після його виготовлення направляється скаржнику, адвокату, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури дію рішення якої зупинено та до ради адвокатів регіону за адресою робочого місця адвоката.

Рада адвокатів регіону не пізніше наступного робочого дня після отримання рішення ВКДКА про зупинення дії рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, вносить відповідні відомості до Єдиного реєстру адвокатів України

(додовнено новим пунктом 15.2 відповідно до рішення РАУ від 14.02.2019 р. № 6)

Розділ 16. Внесення змін до Регламенту

16.1. Зміни чи доповнення до цього Регламенту затверджуються рішенням Ради адвокатів України.

Розділ 17. Заключні положення

17.1. На сторінці ради адвокатів регіону офіційного веб-сайту НААУ оприлюднюється Положення про раду адвокатів регіону, Регламент ради адвокатів регіону, прийняті рішення ради адвокатів регіону, щорічний звіт про діяльність ради адвокатів регіону, у тому числі фінансовий, інформація про склад ради адвокатів регіону, склад робочих органів ради адвокатів регіону, тощо.

4.2.1. ПОЛОЖЕННЯ ПРО РЕВІЗІЙНУ КОМІСІЮ АДВОКАТІВ РЕГІОНУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Ради адвокатів України від «17» грудня 2013 року № 266 із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від «16» листопада 2017 року № 252

Положення визначає повноваження, склад та порядок формування ревізійної комісії адвокатів регіону, а також порядок проведення перевірок та організацію роботи ревізійної комісії адвокатів регіону.

Терміни вживаються у цьому Положенні в тому значенні, яке їм надається в Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 № 5076-УІ.

Стаття 1.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ревізійна комісія адвокатів регіону (далі – РКАР) утворюється і діє для здійснення контролю за фінансово-господарською діяльністю ради адвокатів регіону (далі – РАР) та кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури (КДКА).

1.2. У своїй діяльності РКАР керується Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 № 5076-УІ, цим Положенням, а також рішеннями з'їзду адвокатів України, Ради адвокатів України (далі – РАУ) та Вищої ревізійної комісії адвокатури.

1.3. РКАР підконтрольна і підзвітна конференції адвокатів регіону (далі – КАР).

Стаття 2.

КОМПЕТЕНЦІЯ РЕВІЗІЙНОЇ КОМІСІЇ АДВОКАТІВ РЕГІОНУ

2.1. До компетенції РКАР належить:

2.1.1. контроль за виконанням кошторису РАР та КДКА;

2.1.2. контроль за використанням коштів та майна РАР та КДКА;

2.1.3. перевірка правомірності використання грошових надходжень від щорічних внесків адвокатів;

2.1.4. перевірка відповідності укладених правочинів РАР та КДКА чинному законодавству, розрахунків з контрагентами;

2.1.5. перевірка фінансової звітності РАР та КДКА, співставлення її з даними первинного бухгалтерського обліку;

2.1.6. підготовка висновків щодо щорічного бухгалтерського звіту та балансу РАР та КДКА за відсутності зовнішнього аудиту;

2.1.7. аналіз відповідності ведення бухгалтерського та статистичного обліку РАР та КДКА чинним нормативним положенням;

2.1.8. аналіз фінансового стану РАР та КДКА, їх платоспроможності,

ліквідності активів, виявлення можливостей для покращення їх фінансового стану та розробка відповідних рекомендацій;

2.1.9. інші дії, які необхідні для виконання РКАР, покладених на неї Законом завдань.

Стаття 3.

СКЛАД ТА ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ РЕВІЗІЙНОЇ КОМІСІЇ АДВОКАТІВ РЕГІОНУ

3.1. Голова та члени РКАР обираються КАР з числа адвокатів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше п'яти років та адреса робочого місця яких знаходиться в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі і відомості про яких включено до Єдиного реєстру адвокатів України, строком на п'ять років. Кількість членів РКАР визначається КАР.

3.2. Голова, член РКАР не можуть одночасно входити до складу Вищої ревізійної комісії адвокатури (далі – ВРКА), КДКА, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури (далі – ВКДКА), РАР, РАУ, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги.

3.1. Член РКАР не має права передавати свої повноваження іншій особі і має виконувати свої обов'язки особисто.

3.2. Повноваження члена РКАР достроково припиняються у разі:

3.4.1. добровільного складення з себе повноважень;

3.4.2. неможливості виконувати свої повноваження за станом здоров'я;

3.4.3. набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього;

3.4.4. смерті, визнання його недієздатним, обмежено дієздатним, безвісно відсутнім, померлим;

3.4.5. виникнення обставин, які відповідно до чинного законодавства України перешкоджають виконанню обов'язків члена РКАР;

3.4.6. прийняття КАР рішення про дострокове відкликання з посади за невиконання або неналежне виконання покладених на нього обов'язків;

3.4.7. в інших випадках, передбачених чинним законодавством України.

3.3. У разі дострокового вибуття одного з членів зі складу РКАР, якщо внаслідок цього кількість членів РКАР становить менше 2/3 складу, визначеного КАР, КАР обирає нового члена РКАР. Повноваження новообраного члена РКАР припиняються по закінченні строку повноважень складу РКАР, до якого його було обрано.

3.4. У разі визнання роботи РКАР незадовільною, КАР може прийняти рішення про дострокове припинення повноважень як персонального складу РКАР в цілому, так і окремих осіб, що входять до її складу.

Стаття 4.

ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ РЕВІЗІЙНОЇ КОМІСІЇ АДВОКАТІВ РЕГІОНУ

4.1. РКАР має право:

4.1.1. отримувати від РАР та КДКА повну, достовірну та своєчасну інформацію про їх фінансово-господарську діяльність, матеріали, бухгалтерську або іншу документацію, необхідну для виконання нею своїх контролюючих функцій. Зазначені документи мають бути надані РКАР не пізніше, ніж через 5 (п'ять) робочих днів після отримання письмового запиту;

4.1.2. вносити до РАР пропозицію про позачергове скликання КАР для вирішення питань, що знаходяться у її виключній компетенції, у разі виявлення порушень у фінансово-господарській діяльності РАР та КДКА або виникнення загрози їх суттєвим інтересам;

4.1.3. вимагати надання пояснень від посадових осіб та працівників РАР та КДКА з питань, що належать до компетенції РКАР;

4.1.4. пред'являти посадовим особам та працівникам РАР та КДКА вимоги щодо усунення виявлених порушень законодавства з питань збереження та використання майна, що знаходиться у власності РАР та КДКА;

4.1.5. виносити на розгляд КАР питання про здійснення заходів по усуненню виявлених недоліків та порушень в фінансово-господарській діяльності РАР та КДКА;

4.1.6. ініціювати розгляд перед КАР питання про відповідальність працівників РАР та КДКА у разі виявлення недоліків та зловживань у їх роботі, про дострокове відкликання членів РАР та КДКА;

4.1.7. вносити пропозиції до порядку денного КАР.

4.2. РКАР зобов'язана:

4.2.1. діяти добросовісно, розумно та не перевищувати своїх повноважень;

4.2.2. своєчасно – протягом 20 (двадцяти) робочих днів складати висновки за

підсумками проведених перевірок;

4.2.3. надавати на розгляд та затвердження КАР результати проведених перевірок у формі висновків;

4.2.4. здійснювати контроль за виконанням рекомендацій РКАР щодо усунення виявлених під час перевірок недоліків і порушень;

4.2.5. не розголошувати інформацію, що є конфіденційною і стала відома членам РКАР у зв'язку з виконанням ними посадових обов'язків.

Стаття 5.

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ РЕВІЗІЙНОЇ КОМІСІЇ АДВОКАТІВ РЕГІОНУ

5.1. Рішення РКАР приймаються колегіально на засіданнях РКАР. На засіданнях РКАР ведеться протокол та може вестись аудіо запис засідання, про що члени повідомляються Секретарем.

5.2. Засідання РКАР скликаються перед початком перевірки або за її результатами, а також у випадку необхідності. Член РКАР може вимагати

скликання позачергового засідання РКАР у випадку виявлення порушень, що вимагають невідкладного рішення РКАР.

5.3. Засідання РКАР скликаються Головою за власною ініціативою або на вимогу члена РКАР.

5.4. Засідання РКАР повинно бути скликано Головою РКАР не пізніше як через 5 робочих днів після отримання відповідної вимоги від ініціатора проведення засідання РКАР. Вимога про проведення засідання має містити перелік питань для включення їх до порядку денного.

5.5. На засідання РКАР Головою РКАР можуть бути запрошені особи, яких стосуються питання, включені до порядку денного.

5.6. Повідомлення про засідання РКАР та його порядок денний доводиться до відома членів РКАР та інших осіб (за необхідності) за 5 (п'ять) робочих днів до проведення засідання одним з наступних способів:

- направлення повідомлення електронною поштою;
- врученням повідомлення особисто під розпис;
- інший, зручний для Голови/члена РКАР чи іншої особи, спосіб.

Повідомлення має містити інформацію про дату, час, місце проведення засідання та порядок денний.

5.7. Засідання РКАР вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше половини членів від обраного складу РКАР.

Рішення РКАР можуть ухвалюватися шляхом заочного опитування. Секретар РКАР забезпечує розсилку електронною поштою проекту рішення всім членам РКАР, які протягом 5 (п'яти) робочих днів зобов'язані висловитися „за” або „проти” пропонованого проекту рішення або утриматися від голосування. Якщо протягом вказаного строку член РКАР не висловився „за” або „проти” пропонованого проекту рішення або не утримався від голосування, вважатиметься, що він проголосував „за”.

Рішення, ухвалене шляхом заочного опитування, оформляється у вигляді протоколу Секретарем РКАР та підписується Головою РКАР.

5.8. На засіданні РКАР можуть бути ухвалені рішення з питань, не внесених до порядку денного, якщо більшість з присутніх на засіданні членів РКАР не заперечує проти винесення цих питань на голосування.

5.9. Рішення та висновки РКАР затверджуються простою більшістю голосів присутніх на засіданні членів РКАР. При рівній кількості голосів вирішальним є голос

Голови РКАР.

5.10. Член РКАР, який не погоджується з рішенням РКАР, має право впродовж п'яти робочих днів з моменту закінчення засідання подати свою окрему думку, яка приєднується до протоколу засідання.

5.11. Під час засідання РКАР Секретар веде протокол, в якому зазначаються:

- повне найменування комісії;
- номер протоколу та рішень;
- дата, час та місце проведення засідання РКАР;

- особи, які брали участь у засіданні;
- наявність кворуму;
- порядок денний засідання;
- основні положення виступів;
- питання, винесені на голосування, та підсумки голосування із зазначенням прізвищ членів РКАР, які голосували "за", "проти" (або утрималися від голосування) з кожного питання;
- зміст прийнятих рішень та обґрунтування їх прийняття.

5.12. Протоколи засідань РКАР підписуються Головою та Секретарем.

5.13. Протокол засідання РКАР має бути остаточно оформлений у строк не більше 5 робочих днів з дати проведення засідання.

5.14. Голова РКАР має наступні повноваження:

5.14.1. скликає та проводить засідання РКАР;

5.14.2. організовує поточну роботу РКАР;

5.14.3. представляє РКАР в державних органах, органах місцевого самоврядування, перед їх посадовими та службовими особами, перед органами адвокатського самоврядування, перед юридичними та фізичними особами;

5.14.4. підписує документи від імені РКАР;

5.14.5. розподіляє обов'язки між членами РКАР, надає їм доручення;

5.14.6. звертається із запитами, заявами, повідомленнями, скаргами тощо до органів адвокатського самоврядування, органів державної влади і місцевого самоврядування, а також підприємств, установ і організацій з питань, що впливають із повноважень Комісії, передбачених Законом, Статутом НААУ та цим Положенням;

5.14.7. вчиняє інші дії, що впливають зі змісту Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положення про РКАР, рішень з'їзду адвокатів України та РАУ.

(пункт 5.14. із змінами, внесеними рішенням РАУ від 16.11.2017 № 252)

5.15. РКАР зі свого складу обирає Секретаря РКАР на строк її повноважень.

5.16. Секретар РКАР здійснює наступні функції:

5.16.1. організовує ведення протоколу засідань РКАР;

5.16.2. за дорученням Голови РКАР повідомляє всіх членів РКАР та інших осіб (за необхідності) про проведення чергових та позачергових засідань РКАР;

5.16.3. повідомляє КАР, РАУ та КДКА про рішення та висновки РКАР;

5.16.4. під час засідань РКАР сприяє дотриманню необхідного порядку їх проведення;

5.16.5. оформлює документи, видані РКАР та Головою РКАР та забезпечує їх надання членам РКАР та іншим особам.

5.17. Всі протоколи, рішення, висновки та інші документи РКАР зберігаються у місці та порядку, встановленому Головою РКАР.

Стаття 6.

ПРОВЕДЕННЯ ПЛАНОВИХ І ПОЗАПЛАНОВИХ ПЕРЕВІРОК

6.1. РКАР проводить планову перевірку фінансово-господарської діяльності РАР та КДКА не рідше одного разу на рік. Плани перевірок розробляються та затверджуються РКАР.

6.2. При проведенні перевірки члени РКАР зобов'язані належним чином дослідити всі документи і матеріали, що мають відношення до предмету перевірки.

6.3. За результатами перевірки фінансово-господарської діяльності РАР та КДКА РКАР складає повний, достовірний, об'єктивний висновок, який, зокрема, серед всього іншого повинен містити:

6.3.1. підтвердження достовірності даних, що містяться у звітах та інших фінансових документах РАР та КДКА;

6.3.2. інформацію про факти порушення порядку ведення бухгалтерського обліку та надання фінансової звітності, встановленого чинними нормативно-правовими актами, при здійсненні фінансово-господарської діяльності;

6.3.3. виявлені порушення чинного законодавства, установчих документів, рішень з'їзду адвокатів України, актів РАУ;

6.3.4. виявлені порушення внутрішніх документів, положень та інструкцій;

6.3.5. інформацію про відсутність первинних документів або наявність документів, що не мають юридичної сили;

6.3.6 наявність помилкових дій з боку органу, які потрібно виправити найближчим часом;

6.3.7. інформацію про інші факти, виявлені під час проведення перевірки.

6.4. Позапланова перевірка фінансового-господарської діяльності РАР та КДКА може проводитися у будь-який час на вимогу:

- з'їзду адвокатів України;

- КАР;

- Голови ВРКА;

- Голови РАУ (стосовно РАР за наявності ознак грубих порушень фінансово- господарської діяльності);

- Голови ВКДКА (стосовно КДКА за наявності ознак грубих порушень фінансово- господарської діяльності).

Стаття 7.

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ РЕВІЗІЙНОЇ КОМІСІЇ АДВОКАТІВ РЕГІОНУ З ВИЩОЮ РЕВІЗІЙНОЮ КОМІСІЄЮ АДВОКАТУРИ

7.1. ВРКА організує, координує та здійснює інформаційно-методичне забезпечення діяльності, а також здійснює контроль за діяльністю РКАР.

7.2. ВРКА може ініціювати дострокове припинення повноважень членів

РКАР у випадку наявності в їх діях порушень чинного законодавства, виявлених за результатами розгляду скарг на рішення та висновки РКАР.

Стаття 8.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЧЛЕНІВ РЕВІЗІЙНОЇ КОМІСІЇ АДВОКАТІВ РЕГІОНУ

8.1. Члени РКАР несуть відповідальність за достовірність, повноту та об'єктивність наданих ними відомостей, які покладені в основу висновків та рішень РКАР.

Стаття 9.

ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІШ ТА ДОПОВНЕНЬ ДО ПОЛОЖЕННЯ

9.1. Це Положення затверджується РАУ і може бути змінено та доповнено рішенням РАУ.

9.2. Зміни та доповнення до цього Положення набувають чинності з моменту їх затвердження РАУ.

4.2.2. РЕГЛАМЕНТ КВАЛІФІКАЦІЙНО-ДИСЦИПЛІНАРНОЇ КОМІСІЇ АДВОКАТУРИ РЕГІОНУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Ради адвокатів України 16.02.2013 № 77

Із змінами, внесеними згідно з Рішеннями Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури № 251 від 19.11.2013; № 268 від 17.12.2013; № 98 від 26.02.2016;

Рішеннями Ради адвокатів № 57 від 07.04.2017; № 92 від 08.04.2017; № 86 від 02.06.2018; № 164 від 12.10.2018; № 6 від 14.02.2019; № 71 від 26.06.2019; № 148 від 15.11.2019; № 23 від 19.03.2021; № 92 від 10.09.2021

ПРЕАМБУЛА

Регламент кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури (далі по тексту – «Регламент») визначає порядок роботи кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури (далі по тексту – «КДКА») в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі з реалізації повноважень, наданих Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі – «Закон»), а також процедуру розгляду питань, віднесених до її компетенції Законом, іншими актами, що регулюють діяльність кваліфікаційно-дисциплінарних комісій.

Регламент визначає: права, обов'язки, встановлює повноваження та порядок припинення повноважень Голови КДКА, заступників голови КДКА – голів кваліфікаційної та дисциплінарної палат КДКА, їх заступників, секретаря КДКА, секретарів палат та членів КДКА; регулює порядок вирішення питань процедурної діяльності КДКА, що віднесені до її компетенції, організації проведення засідань КДКА, порядок прийняття

рішень КДКА.

У Регламенті визначені процедура підготовки, розгляду та прийняття КДКА рішень з питань, що належать до її повноважень, та інші процедурні питання діяльності КДКА.

1. Загальні положення

1.1. Правові засади діяльності Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

1.1.1. Мета, завдання та порядок діяльності Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури відповідно в Автономній Республіці Крим, області, місті Києві, місті Севастополі визначаються Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію, рішеннями з'їзду адвокатів України, Статутом Національної асоціації адвокатів України, Правилами адвокатської етики, рішеннями Ради адвокатів України, рішеннями Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, цим Регламентом та мають відповідати Конституції України, іншим правовим актам України, що регулюють адвокатську діяльність;

1.1.2. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури діє з метою визначення рівня фахової підготовленості осіб, які виявили намір отримати свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю та вирішення питань дисциплінарної відповідальності адвокатів;

1.1.3. Основними засадами діяльності Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури є відкритість, гласність, законність, незалежність, об'єктивність, колегіальність прийняття рішень, їх обов'язковість, змагальність сторін у дисциплінарному провадженні, право на оскарження рішень КДКА у передбачених Законом випадках і порядку.

1.2. Призначення Регламенту кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

1.2.1. Регламент визначає порядок роботи КДКА, процедуру проведення засідань, прийняття рішень з питань, що належать до її повноважень та з питань внутрішньої діяльності КДКА.

2. Формування складу та структури кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури

2.1. Формування кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

2.1.1. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури діє у складі кваліфікаційної та дисциплінарної палат. Кількісний і персональний склад палат кваліфікаційно-дисциплінарної комісії регіону визначається конференцією адвокатів регіону, але не більше дев'яти членів кваліфікаційної палати та не більше одинадцяти – дисциплінарної;

2.1.2. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури підконтрольна і підзвітна конференції адвокатів регіону;

2.1.3. Голова та члени кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури обираються конференцією адвокатів регіону з числа адвокатів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше п'яти років та адреса

робочого місця яких знаходиться відповідно в Автономній Республіці Крим, області, місті Києві, місті Севастополі і відомості про яких включено до Єдиного реєстру адвокатів України, строком на п'ять років. Одна й та сама особа не може бути головою або членом кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури більше ніж два строки підряд;

2.1.4. Строк повноважень голови, членів кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури становить п'ять років;

2.1.5. Голова, член кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може бути достроково відкликаний з посади за рішенням конференції адвокатів регіону, яка обрала його на посаду;

2.1.6. Голова, заступник голови, секретар палати, члени кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури не можуть одночасно входити до складу Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ревізійної комісії адвокатів регіону, Вищої ревізійної комісії адвокатури, ради адвокатів регіону, Ради адвокатів України, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги.

2.2. Формування структури кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

2.2.1. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури формується в порядку та у спосіб, встановлені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»;

2.2.2. Голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури обирається конференцією адвокатів регіону. Обрання голів і секретарів палат відбувається на засіданні відповідної палати із її персонального складу;

2.2.3. Голова кваліфікаційної палати обирається з числа членів кваліфікаційної палати на першому засіданні палати шляхом голосування більшістю голосів від загальної кількості членів палати. За рішенням палати може обиратися заступник голови палати, який має повноваження голови у його відсутності;

2.2.4. Голова дисциплінарної палати обирається з числа членів дисциплінарної палати на першому засіданні палати шляхом голосування більшістю голосів від загальної кількості членів палати. За рішенням палати може обиратися заступник голови палати, який має повноваження голови у його відсутності;

2.2.5. Секретар кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може обиратися з числа членів КДКА на першому засіданні шляхом голосування більшістю голосів від загальної кількості членів комісії. Якщо члени кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури не приймуть рішення про обрання окремої особи на посаду секретаря комісії, виконання обов'язків секретаря КДКА може бути покладено рішенням КДКА на секретаря одної з палат;

2.2.6. Секретар кваліфікаційної палати обирається з числа членів кваліфікаційної палати на першому засіданні палати шляхом голосування більшістю голосів від загальної кількості членів палати;

2.2.7. Секретар дисциплінарної палати обирається з числа членів дисциплінарної палати на першому засіданні палати шляхом голосування більшості голосів від загальної кількості членів палати;

2.2.8. Секретар комісії палати здійснює підготовку її засідань; несе відповідальність за організацію діловодства комісії, палати; виконує доручення голови комісії, голови палати, пов'язані з організацією проведення засідання, здійснює інші повноваження, визначені Регламентом КДКА;

2.2.9. Голова палати, секретар палати за рішенням відповідної палати може бути достроково відкликаний з посади;

2.2.10. Голова палати (заступник Голови Палати) обирається відкритим або таємним голосуванням. Спосіб голосування визначається палатою шляхом прийняття відповідного рішення;

2.2.11. На першому засіданні або на засіданні із питання обрання чи дострокового припинення повноважень Голови та Секретаря палати головує Голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії, який не приймає із цього питання участі у голосуванні;

2.2.12. У випадку проведення відкритого голосування кандидати на посаду Голови палати вносяться членами палати або шляхом самовисування. Після внесення всіх пропозицій кандидатів на посаду Голови палати головуючий на першому засіданні оголошує про початок голосування. Голосування проводиться за кожного окремого кандидата в порядку черговості внесення пропозицій і результати такого голосування відразу оголошуються головуючим на засіданні палати;

2.2.13. У випадку прийняття рішення про проведення таємного голосування з питання обрання Голови палати на її засіданні більшістю від загального складу палати обирається лічильна комісія у складі трьох членів, які не балотуються на посаду Голови Палати.

Лічильна комісія зі свого складу обирає голову та секретаря, про що складається протокол лічильної комісії. Протокол про обрання голови та секретаря лічильної комісії затверджується членами Палати, які беруть участь у її засіданні.

2.2.14. Лічильна комісія забезпечує виготовлення бюлетенів для таємного голосування. Форма бюлетеня для голосування під час обрання Голови Палати затверджується шляхом відкритого голосування на організаційному засіданні Палати;

На звороті бюлетенів головуючий на засіданні Палати та члени лічильної комісії ставлять підписи, посвідчені печаткою Комісії. Бюлетені без підписів головуючого, членів лічильної комісії та відбитка печатки є недійсними.

2.2.15. Лічильна комісія формує список кандидатів на посаду Голови Палати. Список кандидатів затверджується членами Палати, що беруть участь у її засіданні;

2.2.16. Для обрання Голови Палати лічильна комісія вносить у бюлетені для таємного голосування в алфавітному порядку прізвища, імена та по

батькові кандидатів на посаду Голови Палати;

2.2.17. Кожен член Палати, який бере участь у засіданні, одержує бюлетень для таємного голосування й підтверджує факт його одержання підписом у реєстрі видачі бюлетенів, складеному лічильною комісією. Кількість бюлетенів для таємного голосування не може перевищувати кількості членів Палати, що беруть участь в її засіданні;

2.2.18. При голосуванні кожен член Палати проставляє в бюлетені позначку лише навпроти прізвища кандидата на посаду Голови Палати, за якого він голосує, та вкидає бюлетень до скриньки для голосування, яка попередньо опечатується головою лічильної комісії в присутності усіх членів Палати, які беруть участь у її засіданні.

Бюлетені, в яких не проставлено жодних позначок навпроти прізвищ кандидатів, або такі, в яких проставлено дві або більше позначки, є недійсними.

2.2.19. Після здійснення голосування усіма членами Палати лічильна комісія в присутності усіх членів Палати, що беруть участь у її засіданні, відкриває скриньку для голосування, перевіряє дійсність бюлетенів та здійснює підрахунок голосів за бюлетенями, які є дійсними;

2.2.20. За результатами підрахунку голосів складається протокол, який підписується головою та членами лічильної комісії і оголошується на засіданні Палати, на якому проводилося голосування;

2.2.21. Обраним Головою палати вважається член палати КДКА, за якого проголосувала більшість від загального складу палати;

2.2.22. У випадку, коли голосування проводилося більше ніж по двох кандидатах, і жоден із них не набрав необхідної кількості голосів для обрання на посаду Голови палати, лічильна комісія оголошує двох кандидатів, що набрали найбільшу кількість голосів. По таких кандидатах проводиться повторне голосування;

2.2.23. Якщо за результатами повторного голосування жоден із кандидатів не набрав необхідної кількості голосів, проводяться нові вибори Голови палати.

У випадку висунення на посаду Голови палати тільки одного кандидата, голосування по ньому проводиться в загальному порядку.

2.2.24. У разі прийняття рішення про обрання Заступника Голови палати КДКА, він обирається у такому ж порядку як і Голова палати.

2.3. Організаційно-технічне забезпечення діяльності комісії здійснюється секретаріатом комісії, структура та штат якого затверджується рішенням КДКА.

3. Правомочність кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури

3.1. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури є повноважною за умови обрання не менше двох третин від кількісного складу кожної з її палат, затвердженого конференцією адвокатів регіону.

4. Компетенція та юрисдикція кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури. Компетенція палат кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури

4.1. Компетенція кваліфікаційно-дисциплінарної комісії регіону встановлюється у відповідності до положень Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію, рішень з'їзду адвокатів України, Ради адвокатів України, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

4.2. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія регіону безпосередньо та через повноваження кваліфікаційної та дисциплінарної палат комісії:

4.2.1. Організовує та проводить допуск до складання кваліфікаційного іспиту і кваліфікаційні іспити;

4.2.2. Приймає рішення про видачу свідоцтва про складання кваліфікаційного іспиту;

4.2.3. Приймає рішення про зупинення, позбавлення, припинення права на заняття адвокатською діяльністю у випадках, встановлених законодавством;

4.2.4. Здійснює дисциплінарне провадження стосовно адвокатів;

4.2.5. Здійснює контроль за дотриманням адвокатами зобов'язань, що випливають з діючого законодавства України, Присяги адвоката України, Правил адвокатської етики та інших актів НААУ;

4.2.6. Виявляє причини та умови, що сприяли вчиненню адвокатами дисциплінарних проступків, наданню правової допомоги на низькому професійному рівні, та розробляє рекомендації стосовно заходів щодо усунення цих причин і умов;

4.2.7. Вирішує інші питання, віднесені до повноважень кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», рішеннями конференції адвокатів регіону, Ради адвокатів України, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури України, З'їзду адвокатів України.

4.3. Юрисдикція кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури розповсюджується:

4.3.1. При вирішенні питання про допуск до складання кваліфікаційного іспиту – на осіб, які виявили бажання пройти атестування для набуття статусу адвоката відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та Порядку складання кваліфікаційного іспиту, затвердженого Радою адвокатів України;

4.3.2. При вирішенні питання дисциплінарної відповідальності – на адвокатів, адреса робочого місця яких, відповідно до Єдиного реєстру адвокатів України, визначена у даній територіально-адміністративній одиниці, за виключенням випадків, встановлених Радою адвокатів України.

4.4. Особливості територіальної юрисдикції при вирішенні питань дисциплінарної відповідальності адвокатів, обраних до органів адвокатського самоврядування різних рівнів, визначається Вищою кваліфікаційно-

дисциплінарною комісією адвокатури.

Вирішення питань дисциплінарної відповідальності адвокатів, які не перебувають за адресою робочого місця, зазначеного в Єдиному реєстрі адвокатів України, або адреси робочих місць яких знаходяться у тих регіонах, кваліфікаційно-дисциплінарні комісії яких перебувають у процесі формування чи створення або установчі документи яких (положення) не затверджено та не здійснена їх державна реєстрація, визначається Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури.

4.5. Компетенція кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури складом кваліфікаційної палати за участі Голови кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури з питань допуску особи до складання кваліфікаційного іспиту:

4.5.1. Приймає рішення про допуск особи до складання кваліфікаційного іспиту;

4.5.2. Приймає рішення про відмову в допуску особи до складання кваліфікаційного іспиту;

4.5.3. Особі, яка звернулася із заявою про допуск до складання кваліфікаційного іспиту, повідомляється про прийняте рішення письмово протягом трьох робочих днів з дня його прийняття;

4.5.4. *(пункт 4.5.4. виключено на підставі рішення Ради адвокатів України від 26.06.2019 року № 71)*

4.5.5. У разі прийняття рішення про відмову в допуску особи до кваліфікаційного іспиту в рішенні кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури в обов'язковому порядку зазначаються причини такої відмови. Про прийняте рішення заявник повідомляється письмово протягом трьох робочих днів з дня його прийняття;

4.5.6. Рішення про відмову в допуску особи до кваліфікаційного іспиту може бути оскаржено до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду протягом тридцяти календарних днів з дня його отримання;

4.5.7. Ухвалює рішення про видачу або відмову у видачі свідоцтва про складання кваліфікаційного іспиту за результатами, встановленими кваліфікаційною палатою;

4.5.8. Рішення підписується Головою КДКА, головою кваліфікаційної палати та секретарем КДКА, а у разі їх відсутності – членом КДКА (Палати), який був обраний головою на засіданні у відповідності до п.6.2.1. та п. 6.2.2. цього Регламенту та секретарем КДКА або іншим членом КДКА обраним відповідно до п. 5.7.2. Регламенту.

(зі змінами відповідно до рішення Ради адвокатів України від 26.06.2019 року № 71)

4.6. Компетенція кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури складом дисциплінарної палати за участі Голови кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури:

4.6.1. Приймає рішення про припинення адвокатської діяльності шляхом

анулювання свідоцтва про право на заняття адвокатської діяльності на підставі рішення дисциплінарної палати про застосування до адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю; встановлення факту надання особою недостовірних відомостей для отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю; виключення з Єдиного реєстру адвокатів України іноземних адвокатів в порядку дисциплінарного стягнення, або у зв'язку із зміною обставин, які були підставами для включення ЄРАУ, у країні походження іноземного адвоката.

4.7. Компетенція кваліфікаційної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури:

4.7.1. Організує проведення та прийняття кваліфікаційних іспитів;

4.7.2. Встановлює результати кваліфікаційного іспиту.

4.8. Компетенція дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури:

4.8.1. Розглядає: заяви (скарги) громадян; рішення, ухвали, постанови, звернення суддів; заяви (скарги), постанови, подання слідчих органів; заяви (скарги), подання голів кваліфікаційно-дисциплінарних комісій або її членів, голів рад адвокатів регіону або її членів; заяви (скарги) адвокатів, адвокатських об'єднань, адвокатських бюро, об'єднань адвокатів, підприємств, установ, організацій та інших осіб, поданих на дії адвокатів;

(із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26.06.2019 року № 71)

4.8.2. Вирішує питання про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності, розглядає порушені з цих питань справи. При розгляді справ досліджує усі обставини вчинення адвокатом дій та/або бездіяльності, що можуть містити ознаки дисциплінарного проступку. Встановлює підстави, що можуть мати наслідком його дисциплінарну відповідальність з урахуванням, зокрема тактики, методів і прийомів адвокатської діяльності, наслідків для клієнта тощо. При наявності підстав приймає рішення про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності та застосування дисциплінарного стягнення, при відсутності – про закриття дисциплінарної справи.

(підпункт 4.8.2. у редакції рішенням Ради адвокатів України від 08.04.2017 року № 92)

4.8.3. Передає голові КДКА відомості про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року; позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю, а для адвокатів іноземних держав – виключення з Єдиного реєстру адвокатів України для направлення їх відповідній раді адвокатів регіону;

4.8.4. Узагальнює дисциплінарну практику палати та передає узагальнення на розгляд і затвердження КДКА.

4.9. КДКА, після отримання рішення ВКДКА, яке підлягає внесенню до Єдиного реєстру адвокатів України, не пізніше наступного робочого дня

передає відповідній Раді адвокатів регіону необхідну інформацію для внесення до Єдиного реєстру адвокатів України відомостей про прийняте рішення.

(із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26.06.2019 року № 71)

5. Повноваження посадових осіб та членів кваліфікаційно-дисциплінарної комісії

5.1. Повноваження Голови кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

5.1.1. Голова КДКА:

- організовує роботу та здійснює загальне керівництво КДКА;
- забезпечує скликання, визначає дату, час і місце проведення засідань кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;
- головує на засіданнях КДКА, визначає перелік питань, що виносяться на його засідання та формує порядок денний;
- головує на засіданнях палати КДКА з питань обрання голови та секретаря палати, а також припинення їх повноважень;
- проводить попередній розгляд документів, які надійшли до КДКА, для вирішення питання про їх розгляд кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури безпосередньо або окремими її палатами;
- передає документи на розгляд палат, відповідно до їхньої компетенції;
- запитує та отримує необхідну для здійснення повноважень КДКА інформацію та документи;
- організовує і забезпечує ведення діловодства кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;
- планує роботу КДКА, дає окремі доручення членам КДКА, пов'язані з виконанням покладених на КДКА завдань;
- представляє КДКА в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, організаціях, установах, перед громадянами без довіреності;
- забезпечує контроль за своєчасним і належним виконанням рішень КДКА;
- визначає обов'язки заступників Голови КДКА;
- подає в установленому порядку пропозиції щодо фінансування витрат на утримання КДКА та організаційного забезпечення її діяльності;
- затверджує структуру та штатний розпис секретаріату КДКА, бухгалтерії КДКА, в разі її створення, та технічних працівників КДКА;
- видає накази, розпорядження та доручення;
- розпоряджається коштами і майном кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури відповідно до затвердженого кошторису;
- звертається з поданнями до кваліфікаційної або дисциплінарної палат КДКА з питань дострокового відкликання з посад голови, заступника голови, в разі його обрання, або секретаря відповідної палати у випадку порушення ними Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положення

про КДКА, рішень Ради адвокатів України та цього Регламенту;

- звертається з поданням до ради адвокатів регіону щодо призначення позачергової конференції адвокатів у разі виникнення передбачених законом підстав до дострокового відкликання або припинення повноважень члена палати КДКА, необхідності переобрання члена палати у разі подання ним заяви про складення повноважень за власним бажанням;

- звертається з поданням до КДКА про припинення адвокатом адвокатської діяльності внаслідок встановлення факту надання недостовірних відомостей для отримання свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю та складення присяги адвоката України.

- здійснює інші повноваження, визначені Законом та цим Регламентом.

5.1.2. Голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури вправі брати участь у засіданні будь-якої палати з правом голосу з усіх питань, які вирішуються на засіданні палати, його участь враховується при встановленні кворуму на засіданні палати. Голова КДКА не приймає участь у голосуванні з питань обрання та відкликання з посад голів, заступників голів і секретарів палат.

5.1.3. Голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури не може бути членом будь-якої з палат кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

5.2. Повноваження Голови КДКА припиняються у разі:

а. закінчення строку, на який його обрано;

б. набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього;

в. припинення його громадянства або виїзду на постійне проживання за межі України;

г. визнання його судом обмежено дієздатним, недієздатним, безвісно відсутнім або оголошення його померлим;

ґ. подання ним заяви про припинення повноважень за власним бажанням (повноваження припиняються із дня подання заяви);

д. неможливості виконувати свої обов'язки за станом здоров'я при наявності медичного висновку;

е. його смерті.

Рішення про припинення повноважень Голови КДКА у випадках, визначених п.п. б), в), г), приймає Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури, про що повідомляє Раду адвокатів України для призначення і визначення порядку проведення конференції адвокатів регіону; рішення про припинення повноважень Голови КДКА у випадках, визначених п.п. а), г), е), приймається органом, який його обрав з одночасним обранням іншої особи на посаду, в порядку, визначеному Радою адвокатів України. На час вирішення питання про обрання Голови КДКА виконання його обов'язків покладається на заступника (голову однієї з палат КДКА) рішенням кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

5.3. Повноваження Голови палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури/заступника голови палати кваліфікаційно-дисциплінарної

комісії адвокатури:

5.3.1. Головує на засіданнях палати;

5.3.2. Готує матеріали для розгляду на засіданні палати та/або видає доручення щодо вивчення та підготовки/перевірки матеріалів члену палати;

5.3.3. Забезпечує належне діловодство та зберігання документів палати;

5.3.4. Забезпечує контроль за своєчасним та належним виконанням рішень палати;

5.3.5. У відсутності Голови КДКА виконує його обов'язки.

(із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26.06.2019 року № 71)

5.4. Повноваження Голови палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури/заступника голови кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури припиняються у разі:

а. закінчення строку, на який його обрано;

б. набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього;

в. припинення громадянства або виїзду на постійне проживання за межі України;

г. визнання його судом обмежено дієздатним, недієздатним, безвісно відсутнім або оголошення його померлим;

г. подання заяви про припинення повноважень за власним бажанням (повноваження припиняються із дня подання зави);

д. неможливості виконувати свої обов'язки за станом здоров'я при наявності медичного висновку;

е. його смерті.

Рішення про припинення повноважень приймає кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури.

5.5. Повноваження члена кваліфікаційно-дисциплінарної комісії.

5.5.1. Члени КДКА є рівноправними і здійснюють свої повноваження відповідно до Закону та цього Регламенту.

5.5.2. Члени КДКА мають рівні права під час розгляду питань, включених до порядку денного засідання КДКА.

5.5.3. Член КДКА має право:

- подавати Голові КДКА пропозиції щодо внесення питань для формування порядку денного засідання КДКА;

- висловлювати свою думку стосовно сутності питання, що розглядається;

- надавати додаткові документи з питань, що розглядаються;

- брати участь у голосуванні. Член КДКА не має права утримуватись при голосуванні. У випадку неможливості з поважних причин особисто бути присутнім на засіданні КДКА (палати) Донецької області, член КДКА може брати участь у засіданні КДКА (палати) за допомогою засобів зв'язку (відео-конференція, Skype-конференція, інтернет-телефонія (Viber) тощо);

- мати окрему думку щодо рішення КДКА, яка викладається письмово;

- забезпечувати якісну та своєчасну підготовку матеріалів з питань, що

розглядаються;

- знайомитися з матеріалами, поданими на розгляд КДКА, брати участь у їх дослідженні та перевірці;

- здійснювати повноваження члена палати, до якої він обраний, відповідно до Закону та цього Регламенту;

- запитувати та отримувати необхідну для здійснення повноважень інформацію та документи;

- здійснювати інші повноваження, передбачені Законом.

(підпункт 5.5.3. із доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26.02.2016 року № 98)

5.6. Повноваження члена КДКА припиняються у разі:

- а. закінчення строку, на який його обрано;

- б. набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього;

- в. припинення права на заняття адвокатською діяльністю та накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю;

- г. визнання його судом обмежено дієздатним, недієздатним, безвісно відсутнім або оголошення його померлим;

- г. подання ним заяви про припинення повноважень за власним бажанням (повноваження припиняються із дня подання заяви);

- д. неможливості виконувати свої обов'язки за станом здоров'я при наявності медичного висновку;

- е. відсутності на засіданні КДКА чи палати КДКА більше двох разів без поважної причини;

- є. його смерті.

5.7. Повноваження секретаря КДКА/секретаря палати КДКА.

5.7.1. Секретар КДКА /секретар палати КДКА:

- здійснює підготовку засідань КДКА/палати КДКА;

- забезпечує ведення документації КДКА/палати КДКА, облік і зберігання справ, виконує інші функції, віднесені до його компетенції;

- виконує доручення Голови КДКА, голови палати КДКА, пов'язані з організацією проведення засідання;

- здійснює інші повноваження, визначені Законом, Положенням про КДКА та цим Регламентом.

5.7.2. На час відсутності на засіданні секретаря КДКА його обов'язки виконуються іншим членом, який обирається з числа членів КДКА шляхом голосування більшістю голосів від загальної кількості членів КДКА.

(доповнено пунктом 5.7.2. відповідно до рішення Ради адвокатів України від 26.06.2019 року № 71)

5.7.3. На час відсутності на засіданні секретаря палати КДКА його обов'язки виконуються іншим членом, який обирається з числа членів палати КДКА шляхом голосування більшістю голосів від загальної кількості членів палати КДКА.

(доповнено пунктом 5.7.3. відповідно до рішення Ради адвокатів

України від 26.06.2019 року № 71)

5.8. Повноваження секретаря КДКА / секретаря палати КДКА припиняються у разі:

- а. закінчення строку, на який його обрано;
- б. набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього;
- в. припинення права на заняття адвокатською діяльністю та накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю;
- г. визнання його судом обмежено дієздатним, недієздатним, безвісно відсутнім або оголошення його померлим;
- г. подання ним заяви про припинення повноважень за власним бажанням (повноваження припиняються із дня подання заяви);
- д. неможливості виконувати свої обов'язки за станом здоров'я при наявності медичного висновку;
- е. його смерті.

Рішення про припинення повноважень Секретаря КДКА приймає КДКА.

6. Підготовка і проведення засідань кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та її палат

6.1. Підготовка засідань КДКА.

6.1.1. Формою роботи КДКА є засідання. Голова Комісії визначає порядок розгляду питань, що виносяться на засідання, місце, день та час проведення засідання, доповідачів по кожному питанню порядку денного;

Засідання кваліфікаційної та дисциплінарної палат КДКА скликаються головами відповідних палат або їх заступниками.

Члени Палати можуть подавати Голові Палати пропозиції щодо внесення питань для формування порядків денних засідань Палати.

6.1.2. Підготовка засідання КДКА (палати КДКА), скликання її складу, повідомлення членів КДКА та інших осіб, які мають право брати участь у засіданнях із зазначенням місця, дня та часу проведення засідання, забезпечуються головою КДКА, його заступниками (головами палат) або за дорученням голови чи заступників голови одним із членів КДКА, секретаріатом КДКА;

Про місце, день, час та перелік питань порядку денного засідання КДКА (палати КДКА), члени КДКА (палати КДКА) та інші особи, які мають право брати участь у засіданнях, повідомляються не пізніше як за п'ять днів до дня проведення засідання.

6.1.3. Члени КДКА мають право не пізніше як за три дні до проведення засідання КДКА подати голові КДКА (голові Палати) пропозиції щодо внесення питань для формування порядку денного засідання та безперешкодно знайомитись з матеріалами, які виносяться на розгляд КДКА (Палати);

6.1.4. Скликання КДКА відбувається у разі необхідності вирішення питань, віднесених до її компетенції, але, як правило, не рідше одного разу на

місяць;

6.1.5. Представники засобів масової інформації, які зареєстровані як офіційні ЗМІ відповідно до чинного законодавства України, подають заявки про їх попередню акредитацію за три дні до засідання КДКА (Палати). Список заявок на акредитацію складається секретарем КДКА (Палати). При вирішенні питання допуску представників засобів масової інформації на засідання КДКА (Палати) враховується, що в окремих, визначених КДКА (Палатою) випадках, розгляд справи може призвести до розголошення адвокатської таємниці. У цих випадках, а також при прийнятті КДКА (Палатою) рішення про проведення закритого засідання, представники засобів масової інформації на засідання КДКА (Палати) не допускаються. Рішення про допуск (не допуск) представників засобів масової інформації, зареєстрованих як офіційні ЗМІ, на засідання КДКА (Палати) приймається простою більшістю голосів її членів, які беруть участь у засіданні.

Представники засобів масової інформації допускаються до зали на початок засідання КДКА (Палати) після їх попередньої акредитації і за наявності службового посвідчення для протокольної зйомки та запрошуються на оголошення рішення, чи на ознайомлення із прийнятим рішенням.

В разі прийняття КДКА (Палатою) рішення про проведення закритого засідання представники засобів масової інформації, допущені на засідання КДКА (Палати), мають залишити приміщення засідання КДКА (Палати) і запрошуються на оголошення рішення.

(додовнено новим абзацом відповідно до рішення Ради адвокатів України від 15.11.2019 року № 148)

6.2. Головуючий на засіданні КДКА (Палати);

6.2.1. Головуючим на засіданні КДКА є голова КДКА або, у разі його відсутності, один із заступників голови КДКА. У разі відсутності заступників, засідання КДКА веде член КДКА, обраний головуючим більшістю голосів присутніх на засіданні членів КДКА;

6.2.2. Головуючим на засіданні палати КДКА є Голова палати або його заступник. У разі їх відсутності, засідання веде член палати, обраний головуючим більшістю голосів присутніх на засіданні членів палати КДКА;

6.2.3. Головуючий вживає заходів до належного розгляду включених до порядку денного питань, до забезпечення встановленого законодавством і цим регламентом порядку їх вирішення.

6.3. Участь члена КДКА у засіданні.

6.3.1. Члени КДКА беруть участь у засіданні КДКА (Палати) особисто. Не допускається голосування за дорученням або передача голосу іншому члену КДКА.

6.3.2. Член КДКА може бути відсутній на засіданні КДКА (Палати) лише з поважних причин, про які він повинен повідомити голову КДКА або його заступників за три дні до засідання КДКА (Палати) або негайно після настання таких причин. У випадку, якщо член КДКА (палати) Донецької області, який з поважних причин не може особисто бути присутнім на засіданні КДКА

(палати), він може брати участь у засіданні КДКА (палати) за допомогою засобів зв'язку (відео-конференція, 8куре-конференція, інтернет-телефонія (Viber) тощо.)

(підпункт 6.3.2 із доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 15.11.2019 року № 148

6.3.3. Всі члени КДКА під час розгляду питань та прийняття рішень на засіданні КДКА (Палати) є рівноправними. Голова КДКА (Головуючий на засіданні КДКА чи Палати) не має права обмежувати членів КДКА у можливості ставити питання учасникам засідань, коментувати їх висловлювання та запитання.

6.3.4. До голосування з питань порядку денного КДКА (Палати) переходить лише після того, як усі члени КДКА реалізували своє право на запитання до учасників засідання та висловлення думки.

6.4. Учасники засідання КДКА (Палати)

6.4.1. Учасниками засідання КДКА (Палати) є особи, відносно яких розглядається чи вирішується питання, та особи, звернення яких або питання стосовно яких включені до порядку денного засідання, їх представники та інші особи, запрошені для участі у засіданні КДКА (Палати) у випадках, передбачених законодавством України, Положенням про КДКА або цим Регламентом.

6.4.2. Учасники засідання КДКА (Палати) мають право до початку засідання заявити відвід члену (членам комісії) за наявності об'єктивних даних, які свідчать про можливу упередженість чи зацікавленість члена комісії у вирішенні питання, включеного до порядку денного засідання; надавати усні чи письмові пояснення, які додаються до матеріалів справи; заявляти клопотання; з дозволу головуючого висловлювати свої міркування з питань, що розглядаються; ставити питання іншим учасникам засідання (крім члену КДКА); висловлювати заперечення.

6.4.3. Особи, відносно яких КДКА (Палата) розглядає питання, мають право знайомитися з матеріалами, наявними відносно них у КДКА, крім випадків, коли матеріали містять предмет адвокатської таємниці, конфіденційну або службову інформацію.

6.4.4. Учасники засідання зобов'язані з'явитися на засідання КДКА (Палати); надавати відомості, необхідні для вирішення питання; завчасно (не пізніше ніж за 3 дні до дня засідання) письмово повідомити КДКА про неможливість явки та про причину неявки на засідання КДКА (палати), а також надати документи, що свідчать про поважні причини неявки.

7. Порядок проведення засідань КДКА (Палати)

7.1. Засідання КДКА (Палати) проводиться гласно і відкрито, із загальним обговоренням питань порядку денного. В окремих випадках, якщо відкритий розгляд справи може призвести до розголошення адвокатської таємниці або іншої захищеної законом конфіденційної інформації чи з інших причин, визнаних поважними, КДКА (Палата) проводить закрите засідання. Рішення про проведення закритого засідання КДКА (Палати) приймається

простою більшістю голосів її членів, які беруть участь у засіданні. Представники масової інформації допускаються на засідання за правилами пункту 6.1.5. цього Регламенту;

7.2. Голова КДКА (Голова Палати) відкриває засідання КДКА (Палати), повідомляє про кількість присутніх членів комісії, або про кількість присутніх членів комісії КДКА (палати) Донецької області, які з поважних причин не можуть особисто бути присутніми на засіданні КДКА (палати) та беруть участь в режимі відео-конференції, Skype-конференції, інтернет-телефонії (Viber) тощо, а також про інших осіб, які з'явилися на засідання;

(пункт 7.2. із доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26.02.2016 року № 98)

7.3. Після встановлення правомочності засідання, КДКА (Палата) відкритим голосуванням затверджує порядок денний;

7.4. Член комісії, який є доповідачем питання порядку денного засідання КДКА (Палати), готує відповідну письмову довідку та/або проект рішення КДКА (Палати);

7.5. До початку розгляду заяви (скарги) особа, яка її подала чи відносно якої розглядається справа, має право заявити відвід члену КДКА з мотивів обґрунтованих сумнівів у його неупередженості або зацікавленості у результатах розгляду.

Відвід може бути заявлений будь-якому члену КДКА (Палати), який входить до її складу, незалежно від його участі у засіданні. Повний склад КДКА (Палати) доводиться до відома учасників засідання.

З тих самих підстав член КДКА може заявити собі самовідвід. Відвід (самовідвід) вирішується іншими членами КДКА (Палати), присутніми на засіданні, без участі члена КДКА, якому був заявлений відвід (самовідвід), відкритим голосуванням більшістю голосів членів КДКА (Палати), які беруть участь у засіданні. У разі рівності голосів член КДКА вважається відведеним (самовідведеним).

Рішення про відвід (самовідвід) кількох членів КДКА приймається відносно кожного окремо.

7.6. Засідання КДКА (Палати) протоколюється секретарем КДКА (Палати). Протоколи засідань КДКА (Палати) підписуються Головою КДКА (Палати) або членом КДКА (Палати), який був обраний головуючим на засіданні у відповідності до п.6.2.1. або п. 6.2.2. цього Регламенту та секретарем КДКА (Палати) або іншим членом КДКА (Палати) обраним відповідно до п. 5.7. Регламенту. У протоколі засідання КДКА зазначається: місце, дата, час початку і закінчення засідання; дані про головуючого та секретаря; дані про присутніх та відсутніх членів КДКА (Палати), а також про членів, що беруть участь в режимі відео-конференції, Skype-конференції, інтернет-телефонії (Viber) тощо; виклад змісту розглядуваних питань, виступів учасників засідання, прийнятого рішення;

(пункт 7.6. із доповненнями, внесеними рішеннями Ради адвокатів України від 26.02.2016 року № 98; від 26.06.2019 року № 71)

7.7. Розгляд питання, справи, віднесених до порядку денного засідання КДКА (Палати), може бути відкладений або зупинений у випадках:

- неявки на засідання учасників;
- необхідності витребування нових матеріалів;
- у разі необхідності проведення додаткової комісійної перевірки;
- залучення до участі у розгляді питання інших заінтересованих осіб;
- відсутності кворуму після задоволення відводу (самовідводу) члена (членів) комісії;
- з інших підстав, за рішенням КДКА.

У розгляді справи, яка має великий обсяг матеріалів, або неможливістю її розгляду за один день із інших причин, які КДКА (Палата) визнає поважними, у засіданні може бути оголошено перерву, але не більше ніж на три робочих дні.

У разі, якщо після відкладення, зупинення або оголошеної перерви зміниться склад членів КДКА (Палати), які беруть участь у засіданні, їм надається час для ознайомлення із матеріалами справи, що розглядається.

7.8. До строку розгляду дисциплінарної справи не включаються і перебіг строків зупиняється на термін хвороби чи відпустки адвоката, стосовно якого порушено дисциплінарне провадження, а також термін, на який розгляд справи було зупинено;

7.9. На засіданні КДКА (Палати) ведеться протокол, який підписується Головою КДКА (Палати) або членом КДКА (Палати), який був обраний головуючим на засіданні у відповідності до п.6.2.1. або п. 6.2.2. цього Регламенту та секретарем КДКА (Палати) або іншим членом КДКА (Палати) обраним відповідно до п. 5.7. Регламенту.

(із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26.06.2019 року № 71)

8. Рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури (палати)

8.1. Результатом вирішення питань, віднесених Законом до повноважень кваліфікаційно-дисциплінарних комісії адвокатури є рішення;

У передбачених Законом випадках повноваження кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури здійснює її кваліфікаційна або дисциплінарна палата;

8.2. Рішення КДКА приймаються за наслідками обговорення та голосування більшістю голосів від загальної кількості членів її палат. У разі рівного розподілу голосів голос Голови КДКА є ухвальним. Рішення палати приймається за наслідками обговорення та голосування більшістю голосів від загальної кількості її членів, крім передбачених Законом випадків;

(пункт 8.2. у редакції рішення Ради адвокатів України від 02.06.2018 року № 86)

8.3. Під час прийняття рішення КДКА (палати) ніхто не має права перебувати в приміщенні, у якому приймається таке рішення («нарадча кімната»), крім складу КДКА (палати), який приймає таке рішення, Голови

КДКА, який бере участь у засіданні палати, секретаря КДКА та працівників Секретаріату КДКА. Члени КДКА (палати) та працівники Секретаріату КДКА не мають права розголошувати хід обговорення та прийняття рішення в приміщенні, у якому ухвалювалося таке рішення («таємниця нарадчої кімнати»). Виключенням з правила, встановленого цим пунктом Регламенту, становить необхідність захисту Головою та членами КДКА, працівниками Секретаріату КДКА, своїх прав та інтересів;

(пункт 8.3. у редакції рішення Ради адвокатів України від 02.06.2018 року № 86)

8.4. Рішення КДКА (Палати) може прийматися таємним голосуванням, якщо його проведення проголосували більше половини обраного складу КДКА (Палати);

8.5. Член КДКА (Палати) не має права утримуватися при голосуванні;

8.6. Член КДКА може особисто викласти письмово окрему думку щодо конкретного рішення. Окрема думка додається до протоколу засідання КДКА (Палати) і не оголошується при оголошенні рішення;

8.7. Окремими документами кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури визначеної форми, які видаються від імені КДКА, є рішення КДКА та її палат:

а. про допуск до складення кваліфікаційного іспиту або відмову у допуску до складення кваліфікаційного іспиту;

б. про видачу свідоцтва про складання кваліфікаційного іспиту або про відмову у видачі свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту;

в. про відмову в порушенні дисциплінарної справи;

г. про порушення дисциплінарної справи;

ґ. про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку і застосування до нього дисциплінарного стягнення;

д. про закриття дисциплінарної справи;

е. про припинення права на заняття адвокатською діяльністю шляхом анулювання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, у разі встановлення факту надання недостовірних відомостей для отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю та складення присяги адвоката України; є. про включення адвоката іноземної держави до Єдиного реєстру адвокатів України;

ж. про виключення адвоката іноземної держави з Єдиного реєстру адвокатів України за вчинення дисциплінарного проступку.

(пункт 8.7. у редакції рішення Ради адвокатів України від 19.03.2021 року № 23)

8.8. У виняткових випадках залежно від складності справи складання повного рішення може бути відкладено на строк не більше ніж трьох робочих днів з дня закінчення розгляду справи, але вступну і резолютивну частини КДКА (Палата) повинна проголосити в тому самому засіданні, в якому закінчився розгляд справи;

8.9. КДКА (Палата) може з власної ініціативи або за заявою осіб, які беруть участь у справі, виправити допущені у рішенні описки чи арифметичні помилки. Питання про внесення виправлень вирішується на засіданні КДКА (Палати), про що постановляється рішення. Особи, які беруть участь у справі, повідомляються про час і місце засідання. Їхня неявка не перешкоджає розглядові питання про внесення виправлень;

8.10. Рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може бути оскаржено протягом тридцяти календарних днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду. Оскарження рішення не зупиняє його дію.

ВКДКА, може вжити заходи забезпечення розгляду скарги у ВКДКА на рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про зупинення або припинення права на заняття адвокатською діяльністю шляхом прийняття рішення про зупинення дії рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури до прийняття рішення ВКДКА за результатом розгляду такої скарги.

Порядок та підстави прийняття ВКДКА рішення про зупинення дії рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або рішення про відмову у зупиненні дії рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймається ВКДКА відповідно до Регламенту ВКДКА, Положення про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність та рішень Ради адвокатів України

(пункт 8.10 у редакції рішення Ради адвокатів України від 14.02.2019 року № 6)

8.11. Рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та її палат, питання порядку і легітимності їх ухвалення перевіряються, узагальнюються та аналізуються Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури зобов'язана не пізніше десяти календарних днів з дня отримання листа ВКДКА про витребування зазначених матеріалів направити їх до ВКДКА.

КДКА регіону зобов'язана не пізніше трьох робочих днів з дня отримання запиту члена ВКДКА щодо отримання документів, інформації та інших даних, необхідних для проведення перевірки в рамках розгляду скарг на рішення, дії та бездіяльність регіональних КДКА, направити відповідь на офіційну адресу ВКДКА.

(пункт 8.11. із доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 07.04.2017 року № 57 та від 12.10.2018 року № 164)

8.12. У випадку, якщо рішення кваліфікаційної та дисциплінарної палати прийняті у відповідності до абзацу другого частини п'ятої статті 50 Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» вони є рішеннями кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури як документи окремо визначеної форми, які видаються від імені КДКА. У такому рішенні, зокрема, має зазначатися, що кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури регіону

у складі членів певної палати розглянула питання і прийняла відповідне рішення, яке підписується Головою КДКА, головою та секретарем палати.

У разі відсутності голови палати, рішення підписується членом палати, обраним головою на засіданні у відповідності до пункту 6.2.2 цього Регламенту, та у разі відсутності секретаря палати – членом палати, обраним згідно з п. 5.7.3 Регламенту секретарем засідання. Голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури підписує рішення кваліфікаційної та дисциплінарної палат у разі, якщо він брав участь у засіданні цих палат та прийнятті рішень.

(пункт 8.12. із доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 19.03.2021 року № 23)

Члени дисциплінарної палати КДКА регіону можуть підписувати рішення палати у разі, якщо вони брали участь у засіданні палати та прийнятті рішень.

{Пункт 8.12 доповнено абзацом четвертим згідно з Рішенням Ради адвокатів № 92 від 10.09.2021}

8.13. Рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, прийняте складом двох палат у вигляді документу окремо визначеної форми, підписується головою та секретарем кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, а у разі відсутності будь-кого з них – членом кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, обраним головою на засіданні у відповідності до пункту 6.2.1. цього Регламенту і членом кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, обраним згідно із п. 5.7.2 Регламенту секретарем засідання.

(доповнено пунктом 8.13. на підставі рішенням Ради адвокатів України від 19.03.2021 року № 23)

9. Порядок видачі дублікату свідоцтва КДКА

9.1. У випадку пошкодження, втрати особою, яка пройшла атестування, свідоцтва про складання кваліфікаційного іспиту, вона має право протягом строку дії такого свідоцтва звернутися до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії за місцем його видачі із заявою про отримання дублікату;

9.2. У випадку пошкодження, втрати особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, отриманого до набуття чинності Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», вона має право звернутися до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії за місцем його видачі із заявою про отримання рішення КДКА, на підставі якого отримує дублікат свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю у раді адвокатів регіону за місцем знаходження відповідної КДКА;

9.3. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури на підставі наявної атестаційної справи видає свідоцтво про складання кваліфікаційного іспиту з позначкою у верхньому правому кутку «Дублікат»;

9.4. Про видачу дублікату вноситься запис до Журналу обліку виданих свідоцтв.

10. Діловодство кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури

10.1. Щодо документів, порядок складання та зберігання яких визначений діючим законодавством України, діловодство ведеться у встановленому порядку;

10.2. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури у своїй діяльності створює та зберігає в окремих нарядах:

10.2.1. Правовстановлюючі та реєстраційні документи кваліфікаційно-дисциплінарної комісії, протоколи про обрання складу комісії, заступників, голів палат, секретарів комісії та палат;

10.2.2. Протоколи засідань кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

10.2.3. Оригінали рішень комісії (палати), викладені, як окремі документи визначеної форми;

10.2.4. Журнал обліку свідоцтв про складання кваліфікаційного іспиту;

10.2.5. Загальне листування з державними установами, органами, організаціями, підприємствами, громадянами;

10.2.6. Листування між органами адвокатського самоврядування про підтвердження інформації, наданні довідок, виконання доручень та рішень НААУ, РАУ, ВКДКА;

10.2.7. Кошториси, акти (висновки) ревізійної комісії адвокатів регіону, акти перевірок;

10.2.8. Накази та розпорядження Голови КДКА з кадрових питань та основної діяльності;

10.2.9. Господарські договори, первинні документи фінансового та податкового обліку.

10.3. Термін зберігання документів, визначених у підпунктах 10.2.2.-10.2.8 встановлюється не менше 5 років з дати їхнього видання;

10.4. Кваліфікаційна палата формує та передає на зберігання кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури:

10.4.1. Атестаційні справи осіб, які атестувалися для отримання свідоцтва. Атестаційна справа повинна містити документи, визначені законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та Порядком допуску до складення кваліфікаційного іспиту, порядком складення кваліфікаційного іспиту та методики оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні, відомість з оцінювання результатів іспиту, оригінал рішення кваліфікаційної палати про встановлення результатів іспиту, копію рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії про видачу свідоцтва про складання кваліфікаційного іспиту;

10.4.2. Протоколи засідання кваліфікаційної палати;

10.4.3. Фінансові документи, що підтверджують плату за складання кваліфікаційного іспиту зберігаються кваліфікаційно-дисциплінарною комісією, в порядку, встановленому для фінансових документів.

10.5. Дисциплінарні провадження зберігаються кваліфікаційно-

дисциплінарною комісією протягом 5 років з дня прийняття по ним відповідного рішення;

10.6. Журнали реєстрації вхідної/вихідної кореспонденції, заяв/скарг та доданих до них документів можуть вестись комісією як у паперовому, так і в електронному вигляді;

10.7. Відповідальність за належне забезпечення діловодства комісії несуть Голова, секретар комісії, голови та секретарі палат;

10.8. Головою кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури повинні бути вжиті заходи, що забезпечують виконання вимог Закону «Про персональні данні» та захист адвокатської таємниці про веденні діловодства в атестаційних та дисциплінарних справах;

10.9. НААУ, Радою адвокатів України, Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатів вживаються заходи контролю за порядком складання та зберігання документів, діловодство з яких визначено цим Регламентом.

11. Прийняття і внесення змін та доповнень до Регламенту

11.1. Регламент КДКА приймається на засіданні РАУ та затверджується рішенням РАУ;

11.2. Регламент КДКА оприлюднюється на офіційному веб-сайті КДКА;

11.3. Голова КДКА, його заступники, члени КДКА мають право порушувати питання про внесення змін та доповнень до Регламенту;

11.4. Пропозиції щодо внесення змін та доповнень до Регламенту розглядаються на засіданні РАУ у двохмісячний строк з дня їх надходження;

11.5. Зміни чи доповнення до Регламенту затверджуються чи відхиляються рішенням РАУ, якщо за нього проголосувала більшість членів РАУ, присутніх на засіданні.

4.2.3. ПОРЯДОК ДОПУСКУ ДО СКЛАДЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ, ПОРЯДОК СКЛАДЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ ТА МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ СКЛАДЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ ДЛЯ НАБУТТЯ ПРАВА НА ЗАНЯТТЯ АДВОКАТСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УКРАЇНІ

Затверджено рішенням РАУ від 17 грудня 2013 року № 270

Зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 30 серпня 2014 року № 101

Зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 25 жовтня 2014 року № 179

Зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 25 вересня 2015 року № 104

Зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 11 червня 2016 року № 150

Зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 13 вересня 2016 року № 195

Зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 16 грудня 2016 року № 295

З доповненнями, внесеними рішенням РАУ від 02 червня 2018 року № 86

Зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 12 жовтня 2018 року № 164

Зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 13 грудня 2018 року № 212

Зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 13 грудня 2018 року № 213

Зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 13 грудня 2018 року № 224

Зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 26 червня 2019 року №72

Зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 13 грудня 2019 року № 163

Зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 14 лютого 2020 року № 28

Зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 15 грудня 2021 року № 137

Зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 01 серпня 2022 року № 55

Зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 05-06 вересня 2022 року № 116

Зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 04 листопада 2022 року № 122

Зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 11-12 серпня 2023 року № 71

Розділ 1. Загальні положення

1. Порядок допуску до складення кваліфікаційного іспиту, порядок складення кваліфікаційного іспиту та методика оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні (далі Порядок) розроблено і затверджено Радою адвокатів України на виконання положень Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

2. Даний Порядок визначає перелік документів, що подаються особами, які виявили бажання скласти кваліфікаційний іспит для набуття права на заняття адвокатською діяльністю, правила допуску до складення кваліфікаційного іспиту, складення кваліфікаційного іспиту, оцінювання результатів кваліфікаційного іспиту та прийняття рішення за результатами складення кваліфікаційного іспиту регіональними кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури (далі – КДКА).

3. Дія Порядку поширюється на громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які звертаються з метою набуття статусу адвоката вперше, повторно, або після позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю.

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

4. Дія цього Порядку не поширюється на вирішення питання набуття адвокатом іноземної держави права на заняття адвокатською діяльністю в Україні.

5. Кваліфікаційний іспит є атестуванням особи, яка виявила бажання стати адвокатом.

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

6. Кваліфікаційний іспит полягає у перевірці знань особи, яка виявила бажання займатися адвокатською діяльністю, в галузі права, історії адвокатури, адвокатської етики та виявленні рівня її практичних навичок і умінь застосування норм права.

7. Програма кваліфікаційного іспиту затверджується Радою адвокатів України та оприлюднюється на сайті Національної асоціації адвокатів України.

8. На підставі Програми складання кваліфікаційного іспиту кваліфікаційно – дисциплінарних комісій адвокатури своїм рішенням формують екзаменаційні білети для складення письмового іспиту та екзаменаційні білети для складення усного іспиту.

9. Письмовий іспит включає виконання завдання на підставі розроблених науково- консультативною радою Національної асоціації адвокатів України правових фабул, текст яких затверджуються Радою адвокатів України.

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

10. У випадку прийняття кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури рішення про проведення кваліфікаційного іспиту на підставі тестових завдань, останні розробляються науково-консультативною радою Національної асоціації адвокатів України та затверджуються Радою адвокатів України.

Розділ 2. Вимоги до особи, яка звертається із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту

1. Особа, яка виявила бажання стати адвокатом (далі Заявник), звертається до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону за місцем проживання із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту.

До заяви додається письмова згода Заявника на обробку персональних даних, проведення перевірки повноти та достовірності повідомлених ним відомостей та зобов'язання про надання необхідних для перевірки документів на запит КДКА, кваліфікаційної палати КДКА або визначеного нею члена палати.

У разі не надання особою, яка виявила бажання стати адвокатом,

письмової згоди на перевірку достовірності і повноти повідомлених нею відомостей, така особа до кваліфікаційного іспиту не допускається.

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

Одночасно із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту Заявник надає наступні документи:

1). документ державного зразка (оригінал та нотаріально посвідчену копію) та додатки до нього, що підтверджують набуття заявником повної вищої юридичної освіти, не нижче ступеня магістра (спеціаліста) – другий (магістерський) рівень, спеціальність – «право», «правознавство», «правоохоронна діяльність», «міжнародне право»;

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

2). документ (документи) про підтвердження наявності у Заявника стажу роботи в галузі права не менше, ніж два роки (оригінал та нотаріально чи за місцем роботи посвідчену копію). Документами, що підтверджують стаж помічника адвоката є: трудовий договір з адвокатом (адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням), довідка (довідки) з компетентного органу (органів) про суму сплаченого єдиного соціального внеску, та податку з доходів фізичних осіб за час роботи на посаді помічника адвоката;

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 25 жовтня 2014 року № 179)

3). витяг з інформаційно-аналітичної системи «Облік відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності та наявності судимості» (скорочений);

(редакція пп.3, затверджена рішенням Ради адвокатів України від 12 жовтня 2018 року № 164, втратила чинність;

пп. 3 у редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України від 01 серпня 2022 року № 55)

4). довідку медичної установи про стан здоров'я Заявника (довідка про проходження попереднього, періодичного та позачергового психіатричних оглядів, у тому числі на предмет вживання психоактивних речовин форма № ІОО-2/о, затверджена Наказом МОЗ України № 651 від 18.04.2022 року);

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 04 листопада 2022 року № 122)

5). власноруч написану, засвідчену особистим підписом, довідку про підтвердження того, що за останні два роки, які передували зверненню, заявник не складав кваліфікаційного іспиту на право заняття адвокатською діяльністю в жодній кваліфікаційно-дисциплінарній комісії адвокатури регіону, що йому не видавалось свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю та не приймалось рішення про позбавлення такого свідоцтва;

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 25 вересня 2015 року № 104)

б). оригінал та копію документу, який у встановленому законом порядку,

підтверджує реєстрацію місця проживання Заявника;

7). копію картки фізичної особи-платника податків, за виключенням випадків, коли особа відповідно до закону має право не отримувати таку картку;

8). копія документу про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета (дисципліни), або державного сертифікату про рівень володіння державною мовою, що видається Національною комісією зі стандартів державної мови.

9). власноруч написану, засвідчену особистим підписом, довідку особи про отримання/не отримання нею раніше свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю та у разі наявності факту такого отримання, причину на підставі якої право на заняття адвокатською діяльністю було припинено.

(додовнено відповідно до рішень Ради адвокатів України від 15 грудня 2021 року №137, від 11-12 серпня 2023 року № 71)

При надходженні заяви про допуск до складення кваліфікаційного іспиту та доданих до неї документів особа, що приймає їх зобов'язана засвідчити копії сторінок оригіналів документів, для яких не встановлено вимог про нотаріальне посвідчення копій, та одразу після цього повернути всі оригінали документів Заявнику (окрім оригіналів тих документів, які зберігаються в КДКА).

2.1. Документ (документи), зазначені у підпункті 2 пункту 2 розділу 2 цього Порядку не вимагаються, якщо Заявник:

1). після 24 лютого 2022 року взятий на облік компетентними органами України як внутрішньо переміщена особа;

2). після 24 лютого 2022 року обіймав посаду помічника адвоката у адвоката (адвокатського бюро, адвокатського об'єднання), що має місце реєстрації на територіях України, тимчасово окупованих збройними силами Російської Федерації протягом дії в Україні воєнного стану, введеного Указом Президента України № 64/2022 від 24.02.2022, або на яких проводилися бойові дії.

2.2. За дотримання умов, наведених у підпунктах 1 та 2 пункту 2.1. розділу 2 цього Порядку, для підтвердження наявності стажу роботи в галузі права не менше, ніж два роки, Заявник має надати наступні документи:

1). довідку, видану компетентними органами України, про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи;

2). довідку від адвоката (адвокатського бюро, адвокатського об'єднання) про наявність трудових відносин Заявника (помічника адвоката) із відповідним адвокатом (адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням);

3). довідку (довідки) з компетентного органу (органів) про суму сплаченого єдиного соціального внеску, та податку з доходів фізичних осіб за час роботи на посаді помічника адвоката.

2.3. У разі, якщо Заявнику, протягом дії в Україні воєнного стану, введеного Указом Президента України № 64/2022 від 24.02.2022, було надано

відпустку без збереження заробітної плати, у тому числі не обмежену строком, відповідно до статті 12 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», для підтвердження наявності стажу роботи в галузі права не менше, ніж два роки, Заявник має надати наступні документи:

1). трудовий договір з адвокатом (адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням);

2). довідку (довідки) з компетентного органу (органів) про суму сплаченого єдиного соціального внеску, та податку з доходів фізичних осіб за час роботи на посаді помічника адвоката;

3). довідку від адвоката (адвокатського бюро, адвокатського об'єднання) про наявність трудових відносин Заявника (помічника адвоката) із відповідним адвокатом (адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням) протягом дії в Україні воєнного стану, введеного Указом Президента України № 64/2022 від 24.02.2022.

Якщо протягом відпустки без збереження заробітної плати, у тому числі не обмеженої строком, відповідно до статті 12 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» роботодавець Заявника не сплачував єдиний соціальний внесок та податок з доходів фізичних осіб, належним підтвердженням наявності у Заявника стажу роботи в галузі права за такий період є довідка від адвоката (адвокатського бюро, адвокатського об'єднання) про наявність трудових відносин Заявника (помічника адвоката) із відповідним адвокатом (адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням).

2.4. Перелічені у пунктах 2.2., 2.3. документи можуть бути надані Заявником у наступних формах:

1). у оригінальному примірнику;

2). у виді нотаріально чи за місцем роботи посвідченої копії;

3). у виді електронного документа на електронному носії, скріпленого кваліфікованим електронним підписом адвоката або керівника адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання, у якому Заявник обіймав посаду помічника адвоката.

(п. 2.1-2.4 відповідно до рішення Ради адвокатів України від 05-06 вересня 2022 року №116)

3. При визначенні місця проживання особи необхідно керуватися вимогами Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні».

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 13 вересня 2016 року № 195)

3.1. *(виключено згідно з рішенням Ради адвокатів України від 13 вересня 2016 року № 195).*

3.2. *(виключено згідно з рішенням Ради адвокатів України від 13 вересня 2016 року № 195).*

3.3. Документами, що підтверджують місце проживання особи є паспорт громадянина України, тимчасове посвідчення громадянина України,

посвідка на постійне проживання в Україні, посвідка на тимчасове проживання в Україні, посвідчення біженця; посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту; посвідчення особи, якій надано тимчасовий захист; довідка про звернення за захистом в Україні; документи, що підтверджують право власності та користування приміщенням тощо.

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 30 серпня 2014 року № 101)

(пункт 4 виключено відповідно до рішення Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72).

5. При надані особою документу про освіту, виданого навчальним закладом іноземної держави слід керуватися наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 28.05.2012 року № 632, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14.06.2012 за № 960/21272 (з змінами і доповненнями) «Про порядок визнання і встановлення еквівалентності в Україні документів про освіту, виданих навчальними закладами інших держав».

6. До стажу роботи в галузі права слід зараховувати роботу на посадах:

1). судді, прокурора, слідчого, нотаріуса;
2). помічника адвоката, помічника судді або нотаріуса;
3). помічника-консультанта народного депутата України, який має вищу юридичну освіту за спеціальністю правознавство/правоохоронна діяльність/міжнародне право та працює на постійній основі за строковим трудовим договором;

4). юриста, юрисконсульта, головного юрисконсульта, начальника юридичного відділу;

5). в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах, організаціях всіх форм власності, якщо такі посади за кваліфікаційними вимогами потребують наявності виключно повної вищої юридичної освіти, не нижче ступеня магістра (спеціаліста) – другий (магістерський) рівень, спеціальність – «право» («правознавство», «правоохоронна діяльність», «міжнародне право»);

(із змінами відповідно до рішення Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

б). науково-педагогічних або наукових працівників, що здійснюють навчання, виховання та професійну підготовку в професійно-технічних, вищих, або післядипломних навчальних закладах, якщо такі посади за кваліфікаційними вимогами потребують наявності виключно повної вищої юридичної освіти, не нижче ступеня магістра (спеціаліста) – другий (магістерський) рівень, спеціальність – «право» («правознавство», «правоохоронна діяльність», «міжнародне право»);

(із змінами відповідно до рішення Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

7). працівників науково-дослідних установ, якщо такі посади за кваліфікаційними вимогами потребують наявності виключно повної вищої

юридичної освіти, не нижче ступеня магістра (спеціаліста) – другий (магістерський) рівень, спеціальність – «право» («правознавство», «правоохоронна діяльність», «міжнародне право»);

(із змінами відповідно до рішення Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

8). на інших посадах, які відповідно до закону вимагають наявності виключно повної вищої юридичної освіти, не нижче ступеня магістра (спеціаліста) – другий (магістерський) рівень, спеціальність – «право» («правознавство», «правоохоронна діяльність», «міжнародне право»);

(із змінами відповідно до рішення Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

9). період здобуття особою ступеню доктора філософії у галузі права під час навчання в аспірантурі (ад'юнктурі);

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 16 грудня 2016 року № 295)

10). народного депутата України після здобуття повної вищої юридичної освіти, не нижче ступеня магістра (спеціаліста) – другий (магістерський) рівень, спеціальність – «право» («правознавство», «правоохоронна діяльність», «міжнародне право»);

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 13 грудня 2018 року № 212, від 26 червня 2019 року № 72)

11). секретаря судового засідання, після здобуття повної вищої юридичної освіти, не нижче ступеня магістра (спеціаліста) – другий (магістерський) рівень, спеціальність – «право» («правознавство», «правоохоронна діяльність», «міжнародне право»),

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 13 грудня 2018 року № 213, від 26 червня 2019 року № 72)

При виникненні складнощів з віднесенням посади особи до роботи в галузі права слід виходити з кваліфікаційних вимог посадової інструкції Заявника, а також загальних відомостей Класифікатору професій ДК 003:2010.

При визначенні стажу роботи в галузі права фізичної особи-підприємця слід виходити з документально підтверджених даних про наявність у особи права на здійснення підприємницької діяльності у сфері права за відповідним КВЕД (поточний клас 69.10), а також документально підтверджених даних про виконання робіт/надання послуг, що віднесені ДК видів економічної діяльності до діяльності у сфері права.

7. Не може бути адвокатом та не може бути допущена до складення кваліфікаційного іспиту особа, яка:

1) має непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення тяжкого, особливо тяжкого злочину, а також злочину середньої тяжкості, за який призначено покарання у виді позбавлення волі;

2) визнана судом недієздатною чи обмежено дієздатною, страждає психічним захворюванням;

3) позбавлена права на заняття адвокатською діяльністю, – протягом

двох років з дня прийняття рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю;

4) звільнена з посади судді, прокурора, слідчого, нотаріуса, з державної служби або служби в органах місцевого самоврядування за порушення присяги, вчинення корупційного правопорушення, – протягом трьох років з дня такого звільнення.

Відсутність обставин, які перелічені вище, заявник підтверджує документально, доданими до заяви:

1). витягом встановленої форми, який містить відомості з інформаційно-аналітичної системи «Облік відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності та наявності судимості» (скорочений). Термін дії витягу складає 3 місяці з дати його видачі;

(редакція пп. 1, затверджена рішенням Ради адвокатів України від 12 жовтня 2018 року № 164, втратила чинність;

пп. 1 у редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України від 01 серпня 2022 року № 55)

2). довідкою про проходження попереднього, періодичного та позачергового психіатричних оглядів, у тому числі на предмет вживання психоактивних речовин форма № 100-2/о, затверджена Наказом МОЗ України № 651 від 18.04.2022 року;

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 04 листопада 2022 року № 122

3). власноруч написану, засвідчену особистим підписом, довідку про підтвердження того, що за останні два роки, які передували зверненню, заявник не складав кваліфікаційного іспиту на право заняття адвокатською діяльністю в жодній кваліфікаційно-дисциплінарній комісії адвокатури регіону, що йому не видавалось свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю та не приймалось рішення про позбавлення такого свідоцтва (припинення права на заняття адвокатською діяльністю внаслідок застосування дисциплінарного стягнення, анулювання дії свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю);

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 25 вересня 2015 року № 104)

4). щодо осіб, які обіймали посади судді, прокурора, слідчого, нотаріуса, перебували на державній службі або службі в органах місцевого самоврядування, при відсутності достатніх даних у документах, що підтверджують трудовий стаж, причин (підстав) звільнення, – довідкою, копією наказу, або іншим документом з органу, де особа обіймала відповідну посаду, про причини (підстави) звільнення.

8. Особа, стосовно якої прийнято рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю з підстав, передбачених пунктами 4 і 5 частини 1 статті 32 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», а саме: накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю та

встановлення факту недостовірних відомостей для отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю і складення присяги адвоката, може звернутися до КДКА із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту не раніше ніж через два роки з дня прийняття рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю.

9. Особа, право на заняття адвокатською діяльністю якої припинено внаслідок набрання законної сили обвинувальним вироком суду за вчинення тяжкого, особливо тяжкого, а також злочину середньої тяжкості за який призначено покарання у вигляді позбавлення волі, має право звернутися до КДКА після зняття або погашення судимості, але не раніше ніж через два роки з дня набрання законної сили обвинувальним вироком суду.

10. Обчислення строків, встановлених пунктом 8 розділу 2 цього Порядку здійснюється кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури на підставі даних, викладених у довідці КДКА регіону (регіонів) місця проживання заявника за останні два роки, які передували зверненню, а щодо пункту 9 розділу 2 цього Порядку – на підставі документу встановленої форми компетентної установи.

11. Не є перешкодою для вирішення питання про допуск до складення кваліфікаційного іспиту особи, яка на час звернення з заявою про допуск та складення кваліфікаційного іспиту обіймає посади, передбачені частиною 1 статті 7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Оцінка несумісності займаних особою посад з адвокатською діяльністю здійснюється радою адвокатів регіону при вирішенні питання про допуск особи до стажування/ видачі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.

12. Особа, яка не склала кваліфікаційний іспит, має право звернутися з заявою про допуск з дотриманням вимог цього розділу.

Особа, яка не склала кваліфікаційний іспит, може бути допущена до складення такого іспиту повторно не раніше ніж через шість місяців. Особа, яка не склала кваліфікаційний іспит повторно, може бути допущена до наступного кваліфікаційного іспиту не раніше ніж через один рік.

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

Розділ 3. Порядок розгляду заяви про допуск до складення кваліфікаційного іспиту та прийняття рішення кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури

1. Заяви про допуск до складення кваліфікаційного іспиту з доданими документами приймаються і реєструються головою КДКА (або за його дорученням головою кваліфікаційної палати) у спеціальному журналі обліку кваліфікаційно – дисциплінарної комісії адвокатури та формуються в особову справу. Журнал обліку може вестись комісією у електронному вигляді.

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

2. Заява про допуск до складення кваліфікаційного іспиту з доданими

документами має бути розглянута протягом 30 днів з моменту її надходження до КДКА.

3. КДКА перевіряє відповідність особи вимогам, встановленим частинами першою та другою статті 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

4. З метою перевірки повноти та достовірності відомостей, повідомлених особою, яка виявила бажання стати адвокатом, і за наявності письмової згоди такої особи, КДКА, кваліфікаційна палата КДКА або визначений нею член палати можуть звертатися із запитом до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань, що зобов'язані не пізніше десяти робочих днів з дня отримання запиту надати необхідну інформацію.

Відмова в наданні інформації на такий запит, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання інформації, що не відповідає дійсності, тягнуть за собою відповідальність, встановлену законом.

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

5. Вирішення питання про допуск або відмову в допуску до складення кваліфікаційного іспиту приймається на засіданні КДКА без участі Заявника.

За результатами розгляду заяви та доданих до неї документів КДКА приймає рішення про:

- 1) допуск особи до складення кваліфікаційного іспиту;
- 2) відмову в допуску особи до складення кваліфікаційного іспиту.

Рішення про відмову в допуску особи до складення кваліфікаційного іспиту може бути оскаржено до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду протягом тридцяти днів з дня його отримання.

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

6. Рішення про допуск до складення кваліфікаційного іспиту викладається українською мовою в письмовій формі і повинно містити наступні відомості: дату прийняття рішення; прізвище, ім'я, по-батькові особи, щодо якої приймається рішення; інформацію про відповідність або невідповідність особи, яка звернулася з заявою, вимогам статті 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»; відповідність наданих особою документів цьому Порядку; а також дані про прийняте рішення.

У випадку прийняття рішення про відмову у допуску особи до складення кваліфікаційного іспиту, мотивувальна частина рішення повинна містити чітко викладені причини відмови, а резолютивна частина – дані про строк та порядок оскарження рішення відповідно до частини 4 статті 8 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Текст рішення підписується головою КДКА, головою кваліфікаційної палати КДКА та секретарем КДКА.

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

7. Особі, яка звернулася із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту, повідомляється про прийняте рішення протягом трьох днів з дня його прийняття.

У разі прийняття рішення про відмову в допуску особи до кваліфікаційного іспиту належним чином завірена копія цього рішення у той же строк направляється особі, щодо якої воно прийняте, рекомендованим листом.

8. Особа, стосовно якої прийнято рішення про допуск до складення кваліфікаційного іспиту, у встановлений КДКА строк, але, у будь-якому випадку не пізніше дня, що передує даті складення кваліфікаційного іспиту, зобов'язана внести на банківський рахунок комісії плату за складення кваліфікаційного іспиту, у розмірі, встановленому Радою адвокатів України.

У разі не внесення особою у визначений в абзаці першому цього пункту строк плати за складення кваліфікаційного іспиту, особа, стосовно якої прийнято рішення про допуск до складення кваліфікаційного іспиту, до складення кваліфікаційного іспиту у визначену КДКА дату не допускається.

Рішення про допуск такої особи до складення кваліфікаційного іспиту КДКА скасовується.

При поважності причин своєчасного невнесення плати за складення кваліфікаційного іспиту КДКА вправі перенести дату складення кваліфікаційного іспиту Заявником на більш пізній строк.

Розділ 4. Порядок проведення кваліфікаційного іспиту та методика оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту

1. Організація та проведення кваліфікаційного іспиту здійснюється кваліфікаційною палатою кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури. У засіданні палати з правом голосу може приймати участь голова КДКА.

2. Кваліфікаційний іспит проводиться не рідше ніж один раз на три місяці. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури (кваліфікаційна палата) оприлюднює інформацію про дату, час, місце проведення кваліфікаційного іспиту та список осіб, які допущені до його складення (із зазначенням прізвища, ім'я, по- батькові таких осіб та дати подання ними заяви про допуск до складення кваліфікаційного іспиту) на своєму сайті (або на сайті НААУ) та/або через засоби масової інформації (у інший загальнодоступний спосіб) не пізніше ніж за сім днів до проведення іспиту.

3. Особа, яка допущена до складення кваліфікаційного іспиту, до початку проведення кваліфікаційного іспиту має право заявити відвід члену палати або голові КДКА, у випадку якщо останній приймає участь у засіданні палати, якщо вона має обґрунтовані сумніви в об'єктивності та неупередженості члена палати або голови КДКА.

Рішення палати щодо відводу її члена або голови КДКА, якщо він приймає участь у засіданні палати, приймається відкритим голосуванням

більшістю голосів від загальної кількості осіб, які беруть участь у засіданні палати КДКА. Член палати або голова КДКА, якому заявлено відвід, участь у голосуванні з цього питання не приймає.

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

4. Член кваліфікаційної палати або голова КДКА, якщо він приймає участь у засіданні палати, зобов'язаний заявити самовідвід з підстав, зазначених в абзаці 1 пункту 3 цього розділу, а також у випадку складення іспиту його близьким родичем або членом сім'ї.

Рішення палати щодо самовідводу члена кваліфікаційної палати або голови КДКА, якщо він приймає участь у засіданні палати, приймається у порядку, визначеному в абзаці 2 пункту 3 цього розділу.

5. Рішення, прийняте за наслідками розгляду заяви про відвід (самовідвід) члена кваліфікаційної палати або голови КДКА, якщо він приймає участь у засіданні палати, вноситься до протоколу засідання палати, який ведеться секретарем палати, а в разі його відсутності на засіданні палати – обраним для цієї мети членом палати.

6. У випадку задоволення заяви особи, яка складає кваліфікаційний іспит, про відвід члена кваліфікаційної палати КДКА або голови КДКА, якщо він бере участь у засіданні палати, цей член кваліфікаційної палати КДКА або голова КДКА не мають права брати участь в прийнятті кваліфікаційного іспиту у такої особи та оцінюванні його результатів.

7. Якщо після задоволення відводів (самовідводів) не можливо утворити новий склад палати для прийняття кваліфікаційного іспиту, документи особи, допущеної до складення кваліфікаційного іспиту, заяву якої про відвід (щодо якої про самовідвід) задоволено, підлягають направленню до ВКДКА для вирішення питання про складення цієї особою кваліфікаційного іспиту в КДКА іншого регіону.

8. Кваліфікаційний іспит складається державною мовою, з урахуванням положень чинного законодавства України, яке регулює відповідні правовідносини.

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

9. Кваліфікаційний іспит складається з двох частин: письмового іспиту та усного іспиту, які складаються окремо.

10. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури на основі Програми складення кваліфікаційного іспиту формують та затверджують рішенням КДКА екзаменаційні білети, кожний з яких підписується головою КДКА та затверджується печаткою КДКА.

Для складення письмового та усного іспитів формуються та використовуються окремі екзаменаційні білети (екзаменаційні білети для складення письмового іспиту та екзаменаційні білети для складення усного іспиту).

Для виконання особами, які складають кваліфікаційний іспит,

письмового висновку щодо правової позиції захисту або надання іншої правової допомоги, передбаченого розділом 4 програми складення письмового іспиту, Програми складення кваліфікаційного іспиту та для включення до білетів для складення письмового іспиту, Науково-консультативна рада Національної асоціації адвокатів України розробляє фабули справ, що підлягають оновленню не менше ніж на 20% від їх загальної кількості не рідше ніж один раз на рік. Дані фабули передаються науково – консультативною радою Національної асоціації адвокатів України для їх використання КДКА.

11. Одразу після закінчення відповідної частини кваліфікаційного іспиту голова кваліфікаційної палати КДКА (інша уповноважена особа) поміщає екзаменаційні білети у конверт та запечатує його.

Екзаменаційні білети зберігаються у спеціально відведеному для цього та визначеному рішенням КДКА місці у запечатаному конверті.

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

12. На виконання письмової роботи та для підготовки до усної відповіді особі надається час, який повинен становити не менше двох годин та не повинен перевищувати шести годин для кожної частини іспиту. У випадку, коли письмовий іспит триває понад чотири години, усний іспит може бути призначений комісією на іншу дату.

13. Проведення письмового іспиту та оцінювання результатів його складення здійснюється у наступному порядку.

13.1. Письмовий іспит складається першим.

13.2. Перед початком письмового іспиту голова кваліфікаційної палати (інша уповноважена особа) в присутності інших членів палати та осіб, які допущені до складення іспиту, відкриває запечатаний конверт з екзаменаційними білетами та пропонує особам, які допущені до складення іспиту, обрати будь-який білет.

Одразу після обрання білету особою, яка допущена до складення кваліфікаційного іспиту, номер такого білету оголошується всім присутнім та фіксується у відомості з оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту.

13.3. Особа, яка складає кваліфікаційний іспит, має підготувати вказані в обраному нею екзаменаційному білеті три завдання із різних галузей права та письмовий висновок щодо правової позиції та тактики захисту або надання іншої правової допомоги по фабулі справи.

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 11 червня 2016 року № 150)

13.4. Завдання з галузей права мають бути виконані в формі процесуальних документів.

13.5. Для виконання трьох завдань із різних галузей права особі, яка складає письмовий іспит, надаються підготовлені кваліфікаційною палатою КДКА фабули справ з зазначенням видів процесуальних документів, які мають бути складені цією особою, або матеріали (судові рішення, інші документи), необхідні для виконання завдань. Фабули і комплекти матеріалів

затверджуються рішенням КДКА. Процесуальні документи, складені особою, мають відповідати вимогам чинного законодавства України та містити правове обґрунтування.

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 11 червня 2016 року № 150, зі змінами внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

13.6. Четверте завдання – письмовий висновок щодо правової позиції та тактики захисту або надання іншої правової допомоги по фабулі наданої справи повинен містити правовий аналіз проблемних правовідносин та пропозиції щодо способів і форм захисту прав особи (гіпотетичного клієнта) із зазначенням органів (інших суб'єктів) до яких слід звертатись, назв, видів і основного змісту процесуальних документів, які слід подавати, а також очікуваного позитивного результату.

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 11 червня 2016 року № 150)

13.7. При складенні письмового іспиту особа, яка складає іспит, має право користуватися офіційними текстами нормативно-правових актів на друкованих носіях. Використання інших джерел інформації не дозволяється.

У разі виявлення членами кваліфікаційної палати КДКА, які приймають іспит, факту використання особою недозволених джерел інформації, складається акт, у якому фіксується зазначений факт. Акт повинен також містити дані про дату його прийняття, персональний склад членів кваліфікаційної палати КДКА та їх підписи, прізвище ім'я, по-батькові особи, відносно якої складений акт, дані про виявлений факт та посилання на недозволені джерела інформації, які були використані особою.

Відносно такої особи КДКА приймається рішення про відмову у видачі свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту.

13.8. Для виконання письмового іспиту особам, які складають іспит, надаються чисті аркуші з відміткою кваліфікаційної палати (КДКА) про їх призначення для виконання завдань, на яких і виконуються процесуальні документи та письмовий висновок.

13.9. Оцінка кожного із чотирьох письмових завдань здійснюється двома членами кваліфікаційної палати КДКА, і головою КДКА, якщо останній приймає участь у її засіданні, за шкалою від 0 до 30 балів. Середній бал за результатами складення письмового іспиту, вирахований як середньоарифметичне число від сумарної кількості виставлених балів, та не може перевищувати 120 і бути меншим за 80 балів.

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 11 червня 2016 року № 150, із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

13.10. *(п. 13.10. виключено згідно з рішенням Ради адвокатів України від 11 червня 2016 року № 150).*

13.11. Результати оцінювання мають бути відображені у відомості з оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту особи та негайно

передані голові кваліфікаційної палати КДКА.

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

13.12. Особа, яка за результатами складення письмового іспиту отримала 80 балів і більше (максимум 120 балів), вважається такою, що успішно склала письмовий іспит.

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 11 червня 2016 року № 150)

14. Проведення усного іспиту та оцінювання результатів його складення здійснюється у наступному порядку.

14.1. До складення усного іспиту допускаються особи, які успішно склали письмовий іспит.

14.2. Перед початком усного іспиту голова кваліфікаційної палати (інша уповноважена особа) в присутності інших членів палати та осіб, які складають усний іспит, відкриває запечатаний конверт з екзаменаційними білетами та пропонує особам, які складають іспит, обрати будь-який білет. Одразу після обрання білету особою, яка складає іспит, номер такого білету оголошується всім присутнім та фіксується у відомості з оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту.

14.3. Для складання усного іспиту особа, яка складає кваліфікаційний іспит, має дати відповіді на 16 питань, зазначених в обраному екзаменаційному білеті.

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 13 грудня 2019 року № 163)

Під час складення усного іспиту особа, яка складає іспит, має продемонструвати знання законодавства та судової практики.

14.4. Для підготовки до складення усного іспиту особам, які складають іспит та бажають готуватись письмово, надаються чисті аркуші з відміткою кваліфікаційної палати (КДКА) про їх призначення для підготовки для складення усного іспиту.

14.5. Під час відповіді члени кваліфікаційної палати і голова КДКА, якщо він приймає участь у засіданні палати, мають право ставити особі, яка складає іспит, додаткові запитання з метою з'ясування рівня її знань.

14.6. Відповіді особи на питання екзаменаційного білету для складення усного іспиту оцінюються кожним членом кваліфікаційної палати, який бере участь у засіданні палати, та головою КДКА, якщо він бере участь у засіданні палати, за чотирьохбальною шкалою від 0 до 4 балів за кожне із шістнадцяти питань.

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 13 грудня 2019 року № 163)

14.7. Результати оцінювання фіксуються у відомості з оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту особи одразу після закінчення особою відповіді та негайно передаються голові кваліфікаційної палати.

14.8. Кваліфікаційна палата визначає оцінку (середній бал), що отримує особа, яка складала усний іспит, як середньоарифметичне число, вираховане з

сумарної кількості балів за відповіді на всі питання екзаменаційного білету, виставлених членами кваліфікаційної палати КДКА, які брали участь у її засіданні, та головою КДКА, якщо він брав участь у засіданні палати.

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 11 червня 2016 року № 150)

14.9. Оцінка (середній бал) за усний іспит, вирахована відповідно до пункту 14.8. цього Розділу, не може перевищувати 64 та бути меншою за 48 балів. Особа вважається такою, яка успішно склала усний іспит, якщо за результатами оцінювання вона отримала не менше 48 балів.

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 11 червня 2016 року № 150, зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 13 грудня 2019 року № 163)

14.10. Загальна оцінка (сумарна кількість середньоарифметичних балів) за результатами складення письмового та усного іспитів вноситься до відомості з оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту особи.

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 11 червня 2016 року № 150)

14.11. Особа, яка за результатами оцінювання письмового та усного іспитів отримала у сумі 128 балів і більше, з урахуванням положень пунктів 13.9 і 14.9. цього Розділу, вважається такою, що успішно склала кваліфікаційний іспит.

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 11 червня 2016 року № 150, зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 13 грудня 2019 року № 163)

15. Оцінювання завдань письмового іспиту здійснюється за наступними критеріями, викладеними у таблиці:

РІВЕНЬ ЗНАНЬ	Оцінка за 30-бальною шкалою	Критерії оцінки
Відмінний рівень	26-30	Підготовлене письмове завдання: <ul style="list-style-type: none">- демонструє знання правових понять і категорій та взаємозв'язку між ними;- знання назв і змісту нормативно-правових актів;- знання та вірне розуміння змісту правових норм, їх характерних рис та особливостей;- вміння давати змістовний та логічний аналіз правових норм;- здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми;- відповідає визначеній законом процесуальній формі та загальним вимогам процесуального законодавства.

Добрий рівень	21-25	<p>Підготовлене письмове завдання містить наступні недоліки:</p> <ul style="list-style-type: none"> – недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при викладенні того чи іншого аспекту питання; – містить посилання не на всі основні нормативно-правові акти, що регулюють відповідні правовідносини, або ж їх назви та дати прийняття вказані з помилками; – логіко-фактологічне обґрунтування містить певні прогалини або неточності; – відповідає визначеній законом процесуальній формі та загальним вимогам процесуального законодавства.
Задовільний рівень	20	<p>Підготовлене письмове завдання містить наступні недоліки:</p> <ul style="list-style-type: none"> – зміст свідчить про прогалини у знаннях з відповідного питання або ж про невірне розуміння окремих аспектів поставленого питання; – відповідь не містить взагалі, або має лише загальні посилання на відповідні джерела правового регулювання. – підготовлене письмове завдання не повною мірою відповідає визначеній законом процесуальній формі. – складений процесуальний документ не відповідає загальним вимогам документообігу. – у роботі багато грубих орфографічних помилок; – відповідає визначеній законом процесуальній формі та загальним вимогам процесуального законодавства.
Незадовільний рівень	0	<p>Письмове завдання не було підготовлене або було підготовлене неправильно, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно безсистемною чи алогічною. Не відповідає визначеній законом процесуальній формі та загальним вимогам процесуального законодавства</p>

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 11 червня 2016 року № 150)

16. Відомість з оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту особи повинна містити наступну інформацію:

1. назву КДКА, кваліфікаційна палата якої приймає іспит;

2. прізвище, ім'я та по-батькові особи, яка складає кваліфікаційний іспит;

3. дату та місце складення усного та письмового іспитів;

4. номер екзаменаційного білету для складення письмового іспиту; прізвище, ім'я та по-батькові членів кваліфікаційної палати КДКА, голови КДКА, у разі його участі у засіданні палати, які перевіряли та оцінювали письмовий іспит; кількість балів, виставлених кожним з двох членів кваліфікаційної палати КДКА, голови КДКА, у разі його участі у засіданні палати, за кожне з трьох письмових завдань та однієї фабули справи; середньоарифметичний бал (оцінку кваліфікаційної палати КДКА) за результатами письмового іспиту; підписи членів кваліфікаційної палати КДКА, голови КДКА, у разі його участі у засіданні палати, які перевіряли письмові завдання;

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

5. номер екзаменаційного білету для складення усного іспиту; прізвище, ім'я та по-батькові членів кваліфікаційної палати КДКА, голови КДКА, у разі його участі у засіданні палати, які оцінювали усні відповіді; кількість балів, виставлених кожним з таких членів кваліфікаційної палати КДКА, голови КДКА, у разі його участі у засіданні палати, за кожне з п'ятнадцяти питань екзаменаційного білету; середньоарифметичний бал (оцінку кваліфікаційної палати КДКА) за результатами усного іспиту; підписи таких членів кваліфікаційної палати КДКА, голови КДКА, у разі його участі у засіданні палати;

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

6. загальну оцінку складення кваліфікаційного іспиту (сумарну кількість середньоарифметичних балів за результатами письмового та усного іспиту).

Після внесення всієї інформації, відомість з оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту особою, підписується головою та секретарем кваліфікаційної палати, а у разі їх відсутності – головою на засіданні членом кваліфікаційної палати КДКА та членом кваліфікаційної палати КДКА, який виконував обов'язки секретаря палати КДКА.

(у редакції рішення Ради адвокатів України від 11 червня 2016 року № 150; зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

17. За наслідками проведення кваліфікаційних іспитів кваліфікаційна палата КДКА невідкладно, але не пізніше ніж на наступний робочий день після закінчення проведення іспиту, складає протокол, який підписується головою і секретарем кваліфікаційної палати КДКА, а у разі їх відсутності на засіданні – головою членом палати та членом палати, який виконував обов'язки секретаря палати КДКА. Члени кваліфікаційної палати КДКА мають право заносити до протоколу свої зауваження. Протокол передається голові КДКА не пізніше ніж на наступний день після його складення.

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

18. Голова кваліфікаційної палати КДКА забезпечує зберігання відомостей з оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту осіб та письмових робіт осіб, які склали іспит.

(зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 26 червня 2019 року № 72)

Розділ 5. Рішення про допуск/відмову допуску та за результатами кваліфікаційного іспиту.

1. Рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про допуск або відмову у допуску до складення іспиту, затвердження результатів кваліфікаційного іспиту та про видачу особі свідоцтва про складання кваліфікаційного іспиту, затвердження результатів кваліфікаційного іспиту та відмову у видачі свідоцтва про складання кваліфікаційного іспиту приймається складом кваліфікаційної палати КДКА відкритим голосуванням простою більшістю голосів та підписується Головою КДКА, а також головою та секретарем кваліфікаційної палати КДКА, а у разі їх відсутності – головою на засіданні членом кваліфікаційної палати КДКА та членом кваліфікаційної палати КДКА, який виконував обов'язки секретаря палати КДКА. Під час прийняття рішення ніхто не має права перебувати в приміщенні, у якому приймається таке рішення («нарадча кімната»), крім складу кваліфікаційної палати КДКА, який приймає таке рішення, Голови КДКА, який бере участь у засіданні плати, секретаря КДКА та працівників Секретаріату КДКА. Голова і члени кваліфікаційної палати КДКА, Голова КДКА, секретар КДКА та працівники Секретаріату КДКА не мають права розголошувати хід обговорення та прийняття рішення в приміщенні, у якому ухвалювалося таке рішення («таємниця нарадчої кімнати»). Виключенням з правила, встановленого у цьому пункті Порядку, становить необхідність захисту Головою та членами кваліфікаційної палати КДКА, Головою КДКА, секретарем КДКА і працівниками Секретаріату КДКА своїх прав та інтересів.

(із доповненнями відповідно до рішень Ради адвокатів України від 02 червня 2018 року № 86; від 26 червня 2019 року № 72)

2. На підставі ухваленого рішення Голова КДКА протягом 10 днів забезпечує за зразком, затвердженим Радою адвокатів України, виготовлення та видачу особам свідоцтв про складання кваліфікаційного іспиту.

3. Рішення про відмову видачі свідоцтва про складання кваліфікаційного іспиту може бути оскаржене особою, якої воно стосується, до Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури або до суду протягом тридцяти днів з дати його отримання.

4. Рішення викладається українською мовою в письмовій формі і повинно містити: дані про дату його прийняття, персональний склад членів кваліфікаційної палати, прізвище ім'я, по-батькові особи, відносно якої приймається рішення, інформацію про кількість балів за результатами

оцінювання іспиту, дані про прийняте рішення щодо видачі /відмову видачі свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту.

Рішення про відмову у допуску до складення кваліфікаційного іспиту та про відмову видачі свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту повинно бути вмотивованим і обґрунтованим.

У відомості з оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту кількість балів за результатами оцінювання іспиту не зазначається відносно особи, що використовувала під час письмового іспиту не дозволені джерела інформації.

(із доповненнями відповідно до рішень Ради адвокатів України від 13 грудня 2018 року № 224, від 26 червня 2019 року № 72)

5. Свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту дійсне протягом трьох років з дня складення іспиту.

6. При видачі свідоцтва особі роз'яснюється її право щодо звернення до Ради адвокатів регіону про призначення стажування або звільнення від стажування з підстав, передбачених законом, для отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.

7. Протоколи кваліфікаційної палати зберігаються кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури у самостійному провадженні з діловодства комісії, а оригінал рішення КДКА про вид ачу/від мову у видачі свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту, ксерокопія свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту, письмова робота та відомості з оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту особи – у особовій справі Заявника.

8. У випадку втрати особою свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту, остання звертається до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, яка видала таке свідоцтво, з письмовою заявою для отримання дублікату свідоцтва.

До заяви додається примірник друкованого засобу масової інформації, в якому особою, що втратила свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту, дано оголошення про втрату свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту та його недійсність з цієї причини.

9. Інформація про видачу свідоцтва/дубліката свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту особою, уповноваженою головою кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, вноситься до журналу обліку за реєстровим номером, присвоєним документам заявника при їх надходженні до кваліфікаційно- дисциплінарної комісії адвокатури.

10. Строк зберігання документів, пов'язаних з видачею кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури свідоцтв про складення кваліфікаційного іспиту становить 20 років.

6. Зміни та доповнення до Порядку

1. Зміни та доповнення до цього Порядку вносяться відповідним рішенням Ради адвокатів України.

4.2.4. ПОРЯДОК ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

(нова редакція)
ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Ради адвокатів України від «03» липня 2021 року № 63

*зі змінами відповідно до рішення Ради адвокатів України
від «28» січня 2022 року № 10*

*зі змінами відповідно до рішення Ради адвокатів України
від «16» березня 2022 року № 30*

*зі змінами відповідно до рішення Ради адвокатів України
від «16» грудня 2022 року № 168*

*зі змінами відповідно до рішення Ради адвокатів України
від «27» грудня 2022 року № 181*

*зі змінами відповідно до рішення Ради адвокатів України
від «27» грудня 2022 року № 185*

*зі змінами відповідно до рішення Ради адвокатів України
від «20» травня 2023 року № 47*

I. Загальні положення

1. Дія цього Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України (далі по тексту «Порядок») поширюється на адвокатів, які здійснюють адвокатську діяльність у формах, визначених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». На адвокатів, право на заняття адвокатською діяльністю яких зупинено, обов'язок щодо підвищення кваліфікації не поширюється. У випадку поновлення адвокатської діяльності, яку було зупинено на рік і більше, адвокат зобов'язаний пройти спеціальні курси підвищення кваліфікації за програмою та у порядку, розробленими Вищою школою адвокатури НААУ та затвердженими Експертною радою з питань акредитації та сертифікації (далі – Експертна рада НААУ). Адвокат проходить зазначені курси протягом трьох місяців з моменту поновлення права на заняття адвокатською діяльністю.

2. Підвищення кваліфікації є підвищенням професійного рівня адвоката, що є його важливим професійним обов'язком, дотримання якого має забезпечувати безперервне поглиблення, розширення й оновлення адвокатами своїх професійних знань, вмінь та навичок, за бажанням адвоката здобуття нової спеціалізації або кваліфікації у певній галузі права чи сфері діяльності на основі раніше здобутої освіти і практичного досвіду, забезпечувати адвокатів достатньою інформацією про зміни у чинному законодавстві та практиці його тлумачення та застосування.

3. Підвищення кваліфікації адвокатів спрямовано на:

- зміцнення їх правових навичок;
- практичну реалізацію правил адвокатської етики;

- підвищення рівня знань в напрямку прав людини та основоположних свобод;
- навчання повазі до прав та інтересів клієнтів;
- навчання захисту прав клієнтів і сприянню їхньому здійсненню;
- навчання сприянню належному здійсненню судочинства та реалізації права на справедливий суд;
- заохочення до участі у наданні безоплатної правової допомоги;
- інше поглиблення, розширення й оновлення їх професійних знань, вмінь та навичок.

4. Національна асоціація адвокатів України забезпечує високий професійний рівень адвокатів України. Організація та реалізація процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні здійснюється Вищою школою адвокатури Національної асоціації адвокатів України за сприяння рад адвокатів регіонів та сторонніми операторами підвищення кваліфікації адвокатів, що акредитовані згідно цього Порядку. Органи адвокатського самоврядування співпрацюють з Вищою школою адвокатури Національної асоціації адвокатів України з питань підвищення кваліфікації адвокатів України, надають їй необхідну інформацію та пропозиції.

5. Підвищення кваліфікації адвокатів в Україні здійснюється у відповідності до цього Порядку операторами підвищення кваліфікації адвокатів за адміністрування підвищення кваліфікації адвокатів адміністратором.

6. Адміністратором процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні є Вища школа адвокатури НААУ.

7. Організації, що бажають стати сторонніми операторами підвищення кваліфікації адвокатів в Україні підлягають акредитації Експертною радою НААУ, в передбаченому нею Порядку, як сторонні оператори.

8. Всі оператори підвищення кваліфікації адвокатів зобов'язані виконувати обов'язки, що встановлені нормативними актами НААУ щодо підвищення кваліфікації адвокатів.

9. Рада адвокатів України:

- встановлює порядок підвищення кваліфікації адвокатів та вносить зміни до нього;

10. Національна асоціація адвокатів України:

- сприяє у виданні методичних та інформаційних матеріалів з питань підвищення кваліфікації адвокатів;

- розміщує в Єдиному реєстрі адвокатів України інформацію про щорічне підвищення кваліфікації адвокатів в порядку, передбаченому Порядком ведення ЄРАУ;

- виконує інші завдання, передбачені законодавством та актами НААУ з метою забезпечення високого професійного рівня адвокатів України.

11. Вища школа адвокатури НААУ:

- є адміністратором процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні;

- адмініструє процес підвищення кваліфікації адвокатів через відповідну

централізовану онлайн-платформу, до якої підключаються оператори з підвищення кваліфікації адвокатів;

- є оператором процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні, що не потребує акредитації;

- організовує та проводить заходи з підвищення кваліфікації адвокатів на всеукраїнському та регіональному рівнях (офлайн заходи, онлайн конференції, онлайн курси, дистанційні курси, вебінари тощо);

- здійснює щорічне планування навчальних продуктів за їх кількістю, тематикою, формою проведення тощо.

- веде облік і щорічно узагальнює інформацію про підвищення кваліфікації адвокатів в АРК, областях, містах Києві та Севастополі;

- в порядку передбаченому Експертною радою НААУ організовує процес акредитації сторонніх операторів підвищення кваліфікації адвокатів, на підставі рішень Експертної ради НААУ оформлює та видає сертифікати акредитації, повідомляє заявникам про відмову в акредитації (сертифікації);

- моніторить якість організації процесу підвищення кваліфікації адвокатів, що здійснюються сторонніми операторами підвищення кваліфікації адвокатів та надає відповідну інформацію Експертній раді з питань акредитації та сертифікації для реагування;

- на виконання Порядку акредитації та сертифікації, затвердженого головою Експертної ради НААУ організовує процес акредитації заходів з підвищення кваліфікації адвокатів та сертифікації лекторів всіх операторів підвищення кваліфікації адвокатів та оформлює сертифікати акредитації (сертифікації) на підставі рішень Експертної ради НААУ;

- готує та передає НААУ інформацію для розміщення її в ЄРАУ про щорічне проходження підвищення кваліфікації адвокатами;

- розробляє та подає на затвердження Експертній раді НААУ проекти документів, що встановлюють вимоги до лекторів, експертів, заходів з підвищення кваліфікації адвокатів та операторів підвищення кваліфікації адвокатів;

- в рамках своїх повноважень здійснює іншу діяльність, та приймає необхідні рішення, пов'язані з адмініструванням процесу підвищення кваліфікації адвокатів через відповідну централізовану онлайн-платформу, до якої підключаються оператори з підвищення кваліфікації адвокатів.

12. Ради адвокатів регіону:

- здійснюють інформаційно-методичне забезпечення адвокатів регіону шляхом: (а) широкого інформування адвокатів, в тому числі за допомогою інформаційних ресурсів (веб-сайтів, сторінок в соціальних мережах тощо), про можливості підвищення кваліфікації адвокатами свого регіону, про види, тематику, дати навчань та інше, (б) видання відповідних методичних матеріалів для адвокатів свого регіону.

- сприяють підвищенню кваліфікації адвокатів регіону шляхом постійної та тісної співпраці з Вищою школою адвокатури НААУ, зокрема але не обмежуючись: надають пропозиції щодо напрямків навчання адвокатів свого

регіону, тематики, періодичності, форми навчань тощо.

- є операторами підвищення кваліфікації, які не потребують акредитації, виключно для адвокатів свого регіону.

13. *Пункт 13 виключено на підставі рішення РАУ № 47 від 20.05.2023.*

14. Види підвищення кваліфікації адвокатів:

– навчання або викладання за професійними програмами підвищення кваліфікації адвокатів у вищих навчальних закладах III та IV рівня акредитації, якщо вони є акредитованими операторами підвищення кваліфікації адвокатів. Кількість залікових балів в межах акредитації;

– участь у міжнародних, всеукраїнських та регіональних наукових, науково-практичних та науково-методологічних конференціях, семінарах, круглих столах, тренінгах, програмах тощо, які організовані та проводяться операторами підвищення кваліфікації адвокатів в Україні та за кордоном. Кількість залікових балів в межах акредитації;

– участь у будь-яких акредитованих заходах з підвищення кваліфікації адвокатів (в тому числі в форматі онлайн), які організовані операторами підвищення кваліфікації адвокатів після проходження тестування (за наявності) на онлайн-платформі адміністратора з підвищення кваліфікації адвокатів ВІПА НААУ. Кількість залікових балів в межах акредитації. У випадку, якщо навчальний продукт являє собою відеозапис, що не має чіткої структури курсу та не передбачає за результатами його перегляду зріз закріпленого матеріалу через тестування, то кількість залікових балів за такий вид підвищення кваліфікації дорівнює 1-му балу незалежно від кількості годин такого відео-запису. Це обмеження не стосується відео- матеріалів, які включаються в структуру онлайн-курсів з відповідною перевіркою знань;

– виступ у якості сертифікованого лектора з доповіддю, презентацією або науковим повідомленням на міжнародних, всеукраїнських та регіональних науково-практичних та науково-методологічних конференціях, семінарах, круглих столах, майстер-класах, тренінгах тощо. Застосовується подвоєна кількість балів в рамках акредитованого заходу;

– наукові або науково-практичні статті, які пройшли рецензування Вченою радою Вищої школи адвокатури НААУ, 5000 знаків дорівнює одному заліковому балу;

– видання монографій, підручників, посібників (у тому числі у співавторстві) 1 видання -12 залікових балів;

– здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі права при здійсненні адвокатської діяльності — 30 залікових балів;

– здобуття наукового ступеня доктора наук в галузі права (або доктора права в разі отримання ступеня за кордоном) при здійсненні адвокатської діяльності – 45 залікових балів;

– робота в органах адвокатського самоврядування (в тому числі на виборних позиціях без оформлення трудових відносин згідно Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність») — 5 залікових балів на рік;

робота в складі Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та дисциплінарних палатах кваліфікаційно-дисциплінарних комісій в регіонах додатково 2 бали на рік з питань Правил адвокатської етики; участь в комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги – 5 залікових балів на рік;

(зі змінами відповідно до рішення РАУ № 10 від 28.01.2022)

– участь в роботі комітетів НААУ (голова та заступники голови комітету НААУ – 10 балів на рік; член ради комітету 5 балів на рік). Участь адвоката в роботі комітету НААУ з питань адвокатської етики (голова, заступники та члени ради комітету) – додатково 2 бали на рік з питань Правил адвокатської етики;

- участь адвоката в роботі комітетів із захисту прав адвокатів рад адвокатів регіонів за поданням Голови ради адвокатів регіону (голова та заступники голови комітету – 10 балів на рік; член комітету 5 балів на рік). Чисельність членів комітету в поданні Голови ради адвокатів регіону не може перевищувати 15 осіб (за винятком Ради адвокатів м. Києва та Ради адвокатів Київської області, де чисельність членів комітету обмежується членами, які приймають активну участь в його роботі);

- успішне проходження онлайн тестування з подальшим нарахуванням залікових балів. Тестування розробляються Вищою школою адвокатури НААУ відповідно до галузей права. Тестування з Правил адвокатської етики розробляються Вищою школою адвокатури НААУ із залученням Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури. Максимальна кількість таких балів не може перевищувати 2 залікових бали на рік;

- успішне проходження онлайн тестування на тему «Нормативне регулювання статусу та питання діяльності органів адвокатського самоврядування». Тема включатиме зокрема (але не обмежуючись) такі питання: структура, повноваження органів адвокатського самоврядування, нормативні акти, що регулюють їх діяльність. Максимальна кількість таких балів не може бути більше, ніж 2 залікових балів на рік;

– інша діяльність, визначена Експертною радою НААУ.

Бали, нараховані адвокату за здобуття наукового ступеня доктора наук в галузі права (або доктора права в разі отримання ступеня за кордоном), а також наукового ступеня доктора філософії в галузі права переносяться та враховуються у наступному звітному періоді. Бали за науковий ступінь нараховуються за заявою адвоката лише після оприлюднення відповідного наказу на сайті Міністерства освіти і науки України. У всіх інших випадках бали, отримані понад необхідну річну норму на наступні періоди не переносяться.

15. Професійні програми підвищення кваліфікації передбачають навчання:

1. за загальною складовою – удосконалення та оновлення знань і умінь з правових, методологічних, етичних та інших питань професійної діяльності адвоката;

2. за галузевою складовою – здобуття додаткових знань, умінь з новітніх досягнень у певній галузі права чи сфері діяльності.

З метою оцінки результатів засвоєння професійних програм підвищення кваліфікації в форматі онлайн, в яких адвокат бере участь дистанційно, може проводитись підсумковий контроль шляхом проведення тестування за результатами заходу.

II. Вимоги щодо підвищення кваліфікації адвокатів

16. Всі адвокати, інформація про яких внесена до Єдиного реєстру адвокатів України зобов'язані постійно підвищувати свій професійний рівень (професійну кваліфікацію).

17. Один заліковий бал з підвищення кваліфікації адвокатів дорівнює 1 (одній) годині навчання, крім випадків, встановлених цим Порядком.

18. Адвокати, до досягнення ними 3-х річного адвокатського стажу зобов'язані пройти Модульну програму «Молодий адвокат», яку розробляє та реалізовує Вища школа адвокатури НААУ.

19. Адвокати, які набули статусу адвоката, протягом перших трьох років своєї адвокатської діяльності зобов'язані підвищити свій професійний рівень на рівні 48 годин з яких не менше 16 годин – щороку. У разі отримання свідоцтва на право заняття адвокатською діяльністю у другому півріччі відповідного року, такий адвокат має право отримати меншу кількість балів у першому році отримання свідоцтва, за умови, що загальна кількість балів за 3 роки становитиме не менше 48 годин.

(дія п. 19 призупинена на період воєнного стану відповідно до рішення Ради адвокатів України №30 від 16.03.2022; дія п. 19 поновлена відповідно до рішення Ради адвокатів України № 185 від 27.12.2022)

20. Всі адвокати, за виключенням адвокатів, зазначених у пункті 19 цього порядку, зобов'язані підвищувати кваліфікацію адвоката на рівні 10 годин на рік (10 залікових балів).

(дія п. 20 призупинена на період воєнного стану відповідно до рішення Ради адвокатів України № 30 від 16.03.2022;

дія п. 20 поновлена відповідно до рішення Ради адвокатів України № 185 від 27.12.2022)

21. Адвокат за рік має отримати не менше ніж 2 залікових бали за навчання з питань Правил адвокатської етики.

21-1. Адвокати, які включені до Реєстру адвокатів, які надають БВПД, та/або уклали контракт про надання БВПД на постійній основі або договір про надання БВПД на тимчасовій основі, мають отримати за рік не менш ніж 2 залікових бали за навчання з питання безоплатної правової допомоги.

(доповнено новим п. 21-1. відповідно до рішення Ради адвокатів України № 168 від 16.12.2022;

дія п. 21-1 не призупинена після 31.12.2022 відповідно до рішення Ради адвокатів України № 181 від 27.12.2022)

22. Не менше 50% залікових балів з підвищення кваліфікації повинні

бути отримані адвокатом під час заходів, організованих операторами підвищення кваліфікації адвокатів в Україні.

23. Звітним роком з підвищення кваліфікації адвокатів є календарний рік, з 01 січня по 31 грудня кожного року. Вищою школою адвокатури НААУ ведеться особиста картка обліку залікових балів адвоката. У разі відсутності необхідної кількості балів в заліковій картці обліку балів з підвищення кваліфікації адвоката, Вища школа адвокатури зобов'язана проінформувати раду адвокатів регіону та відповідну кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури регіону про порушення даного Порядку. В свою чергу у разі надходження скарги на такого адвоката у КДКА за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в ЄРАУ, про вчинення інших порушень, ці данні повинні бути враховані при розгляді дисциплінарної справи.

24. У випадку, якщо кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури регіону або Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури адвоката притягнуто до дисциплінарної відповідальності за порушення Правил адвокатської етики, то своїм рішенням такі комісії можуть також встановити обов'язок для такого адвоката пройти спеціалізоване додаткове підвищення кваліфікації з питань адвокатської етики у Вищій школі адвокатури НААУ. Копія відповідного рішення направляється до Вищої школи адвокатури НААУ, яка забезпечує моніторинг виконання адвокатом вказаного рішення та надсилає відповідному адвокату перелік запланованих заходів з питань адвокатської етики на найближчі три місяці. Адвокат зобов'язаний пройти таке навчання протягом трьох місяців з дати винесення рішення комісією. Порушення адвокатом порядку проходження такого навчання без поважних причин вважається невиконанням рішення органу адвокатського самоврядування та відповідно вважається дисциплінарним проступком. У випадку не проходження адвокатом такого навчання у встановлений строк Вища школа адвокатури НААУ повідомляє КДКА відповідного регіону про невиконання рішення органу адвокатського самоврядування.

25. Адвокати мають право вільно обирати види підвищення кваліфікації, брати участь у будь-яких заходах з підвищення кваліфікації адвокатів, що проводяться операторами підвищення кваліфікації за умови їх реєстрації на такий захід оператором, що його проводить (з урахуванням обмежень, встановлених цим Порядком).

26. У разі тривалої (понад трьох місяців) втрати працездатності або з інших поважних причин, за відповідною заявою адвоката та за рішенням ради адвокатів регіону адвокат може бути звільнений від обов'язку підвищення кваліфікації протягом періоду оцінювання повністю або частково. Копія такого рішення ради адвокатів регіону направляється до ВПА НААУ.

27. Адвокату України зараховуються академічні години та/або залікові бали підвищення кваліфікації, отримані на відповідних заходах, проведених та/або визнаних організацією-підписантом Меморандуму ССВЕ «Про взаємне визнання транскордонного підвищення кваліфікації адвокатів».

28. Академічні години та/або залікові бали підвищення кваліфікації, отримані на відповідних заходах, проведених та/або визнаних організацією-підписантом Меморандуму ССВЕ «Про взаємне визнання транскордонного підвищення кваліфікації адвокатів», визнаються еквівалентними академічним годинам та/або заліковим балам, отриманим на відповідних заходах, проведених в Україні.

29. У разі, якщо адвокат підвищує кваліфікацію відповідно до пункту 27 цього Порядку адвокат зобов'язаний самостійно зберігати сертифікати (інші підтверджуючі документи) та матеріали про участь у заходах з підвищення кваліфікації, сертифікати про проходження навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації адвокатами, інші документи, що підтверджують підвищення його кваліфікації протягом поточного року. Інформація про такі види підвищення кваліфікації надається у Вищу школу адвокатури не пізніше 20 грудня кожного звітного року.

30. Адвокатам, які виконали вимоги щодо підвищення кваліфікації Вищою школою адвокатури НААУ видається електронний сертифікат про підвищення кваліфікації (направляється на електронну адресу адвоката) з відповідним внесенням НААУ такої інформації до ЄРАУ. Форма сертифікату затверджується Вищою школою адвокатури НААУ.

31. Доступ до системи підвищення кваліфікації адвокатів надається адвокатам, які не мають заборгованості зі сплати щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування.

32. Адвокатам, які не виконали вимоги цього Порядку за попередні роки надається можливість отримати сертифікати з підвищення кваліфікації за ці роки за умови успішних проходжень спеціальних тестувань у Вищій школі адвокатури НААУ за кожен рік невиконання. Тестування розробляються Вищою школою адвокатури НААУ та відрізнятимуться в залежності від кількості балів, яких не вистачило такому адвокату для виконання вимог цього Порядку в попередніх роках.

III. Вимоги щодо організації процесу з підвищення кваліфікації

33. У Вищій школі адвокатури за наказом директора створюється Центр акредитації ВША НААУ. Центр акредитації ВША не є юридичною особою, а є структурним підрозділом Вищої школи адвокатури НААУ. Центр акредитації ВША НААУ адмініструє процес підвищення кваліфікації адвокатів через відповідну централізовану онлайн-платформу, до якої підключаються оператори з підвищення кваліфікації адвокатів; моніторить якість організації процесу підвищення кваліфікації адвокатів, що здійснюються всіма операторами підвищення кваліфікації адвокатів; на виконання Порядку акредитації та сертифікації, затвердженого головою Експертної ради НААУ організовує процес акредитації заходів з підвищення кваліфікації адвокатів та сертифікації лекторів всіх операторів підвищення кваліфікації адвокатів та оформлює сертифікати акредитації (сертифікації) за рішенням Експертної ради НААУ; оформлює та видає сертифікати акредитації

(сертифікації); готує та передає НААУ інформацію для розміщення її в ЄРАУ про щорічне проходження підвищення кваліфікації адвокатами; готує для затвердження

Експертною радою НААУ проекти документів, що встановлюють вимоги до лекторів, експертів та сторонніх операторів підвищення кваліфікації адвокатів; в рамках своєї компетенції здійснює іншу діяльність необхідну для ефективного адміністрування процесу підвищення кваліфікації (професійного рівня) адвокатів.

34. Вища школа адвокатури НААУ серед іншого також виконує також такі функції:

- інформує адвокатів з питань підвищення кваліфікації;
- узагальнює інформацію про всі заходи з підвищення кваліфікації адвокатів по всій Україні;
- здійснює контроль за якістю та організацією процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні.
- інші функції, необхідні для забезпечення якісного процесу підвищення кваліфікації адвокатів.

35. Для цілей контролю за якістю організації процесу підвищення кваліфікації сторонніми операторами Вища школа адвокатури НААУ організовує роботу ревізорів. Ревізорам надається допуск до усіх акредитованих заходів з підвищення кваліфікації без будь-яких обмежень. Ревізори надають звіти про якість заходів з підвищення кваліфікації та дотримання операторами актів НААУ Вищій школі адвокатури НААУ для узагальнення інформації та реагування у разі неякісної роботи організаторів заходів з підвищення кваліфікації адвокатів. Вища школа адвокатури інформує Експертну раду НААУ про результати ревізій.

36. Акредитація сторонніх операторів надається строком на один рік. Щорічний внесок за акредитацію сторонніх операторів з підвищення кваліфікації складає 50 мінімальних заробітних плат станом на 01 січня кожного року в якому така плата вноситься. Внесок підлягає сплаті на рахунок Вищої школи адвокатури НААУ. Рішення про зміну чи розстрочку щорічного внеску за акредитацію сторонніх операторів з підвищення кваліфікації може прийматись Еоловою НААУ, у тому числі за поданням Директора Вищої школи адвокатури НААУ.

37. Встановити для сторонніх операторів підвищення кваліфікації адміністративний внесок, за опрацювання та облік залікових балів та видачу відповідних сертифікатів, з розрахунку 1 (один) відсоток від розміру мінімальної заробітної плати станом на 01 січня кожного року, в якому відбувається видача сертифікатів за кожен заліковий бал. Внесок підлягає сплаті на рахунок Вищої школи адвокатури НААУ.

38. Рішення про зміну адміністративного внеску за видачу залікових балів з підвищення кваліфікації адвокатів може прийматись Еоловою НААУ, у тому числі за поданням Директора Вищої школи адвокатури НААУ.

39. Фінансування процесу підвищення кваліфікації адвокатів

здійснюється за рахунок коштів відповідних операторів підвищення кваліфікації адвокатів згідно їх кошторисів за рахунок власних коштів або за рахунок коштів, які вони отримують від адвокатів (слухачів), які беруть участь в організованих ними заходах (онлайн та оффлайн), якщо такі заходи платні та/або за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством України.

40. Вища школа адвокатури НААУ для забезпечення адміністрування безперервного процесу підвищення кваліфікації адвокатів може фінансуватись за потреби за рахунок коштів НААУ та/або Вищої кваліфікаційно – дисциплінарної комісії адвокатури в порядку та обсязі затвердженому рішенням Ради адвокатів України.

IV. Перехідні положення

1. Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України (нова редакція), затверджений рішенням Ради адвокатів України від 21 вересня 2019 року № 111 втратив свою чинність.

2. Даний Порядок вступає в дію з моменту його прийняття.

3. Заходи операторів підвищення кваліфікації, що втратили такий статус оператора з прийняттям цього порядку подані на акредитацію – завершують таку акредитацію та проводяться такими операторами в заплановані дати.

4. Заходи операторів підвищення кваліфікації – що втратили такий статус оператора з прийняттям цього порядку, які на момент вступу в дію цього Порядку акредитовано проводяться ними в заплановані дати.

5. Заходи операторів підвищення кваліфікації – органів адвокатського самоврядування, які не мають чіткої дати проведення і перебувають в постійному доступі онлайн знімаються з акредитації з дати вступу цього Порядку в дію.

**4.2.5. ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ТА ПОРЯДОК
ПРОХОДЖЕННЯ СТАЖУВАННЯ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ОСОБОЮ
СВІДОЦТВА ПРО ПРАВО НА ЗАНЯТТЯ АДВОКАТСЬКОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ**
нова редакція

ЗАТВЕРДЖЕНО

- Рішенням Ради адвокатів України від 01 червня 2018 року № 80
зі змінами та доповненнями, внесеними Рішенням Ради адвокатів України
від 26 червня 2019 року № 63*
- зі змінами та доповненнями, внесеними Рішенням Ради адвокатів України
від 20 вересня 2019 року № 94*
- зі змінами та доповненнями, внесеними Рішенням Ради адвокатів України
від 21 вересня 2019 року № 105*
- зі змінами та доповненнями, внесеними Рішенням Ради адвокатів України
від 21 вересня 2020 року № 74*
- зі змінами та доповненнями, внесеними Рішенням Ради адвокатів України
від 17 листопада 2020 року № 121*
- зі змінами та доповненнями, внесеними Рішенням Ради адвокатів України від
15 грудня 2021 року № 137*
- зі змінами та доповненнями, внесеними Рішенням Ради адвокатів України від
25 березня 2022 року № 38*
- зі змінами та доповненнями, внесеними Рішенням Ради адвокатів України від
01 серпня 2022 року № 55*
- зі змінами та доповненнями, внесеними Рішенням Ради адвокатів України
рішенням РАУ від 05-06 вересня 2022 року № 116*
- зі змінами та доповненнями, внесеними Рішенням Ради адвокатів України
рішенням РАУ від 19 травня 2023 року № 35*
- зі змінами та доповненнями, внесеними Рішенням Ради адвокатів України
рішенням РАУ від 19 травня 2023 року № 36*
- зі змінами та доповненнями, внесеними Рішенням Ради адвокатів України
рішенням РАУ від 11-12 серпня 2023 року № 89*

Цим Положенням регулюється порядок проходження стажування особами, які успішно склали кваліфікаційний іспит за Програмою складення кваліфікаційного іспиту, затвердженою Радою адвокатів України, та отримали відповідне свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту у кваліфікаційно-дисциплінарній комісії регіону, відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5 липня 2012 року № 5076-УІ.

1. Загальні положення

1.1. Стажуванням є процес із формування і закріплення на практиці професійних знань, умінь і навичок, отриманих у результаті теоретичної

підготовки особи, яка одержала свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту, щодо її готовності самостійно здійснювати адвокатську діяльність з метою отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.

1.2. Стажистом адвоката може бути особа, яка на день початку стажування має дійсне свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту.

1.3. На стажиста адвоката поширюється дія Закону України від 05 липня 2012 року № 5076- УІ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Правил адвокатської етики, даного Положення, статутів відповідних адвокатських об'єднань, адвокатських бюро, рішень адвоката, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально як самозайнята особа, а також інших нормативно-правових актів, чинних на момент проходження особою стажування.

1.4. Стажування базується на принципах верховенства права та законності, рівності, поваги до адвокатської професії, системності, професійності та компетентності, єдності програмного та методологічного підходів підготовки стажиста до заняття адвокатською діяльністю самостійно.

1.5. Основними завданнями стажування є:

1.5.1. вивчення деонтологічних основ адвокатської діяльності, принципів та методів організації роботи адвокатських об'єднань, адвокатських бюро, особливостей діяльності адвоката, який здійснює її індивідуально;

1.5.2. набуття нових та вдосконалення наявних професійних навичок та умінь, практичне застосування професійних знань, отриманих у результаті теоретичної підготовки особи, необхідних для заняття адвокатською діяльністю самостійно;

1.5.3. розвиток професійних, особистих, морально-етичних, якостей, необхідних для захисту інтересів окремих клієнтів та інтересів суспільства в цілому;

1.5.4. поглиблення професійної спеціалізації, накопичення практичного досвіду для якісного надання правової допомоги.

1.6. Стажування здійснюється протягом шести місяців і обчислюється шляхом сумарного обліку робочого часу стажиста на виконання програми та плану стажування. Загалом робочий час стажиста за увесь період стажування має становити не менше 550 (п'ятсот п'ятдесят) годин, з яких не менше 50 (п'ятдесят) годин робочого часу має становити заняття стажистом юридичною практикою.

1.7. Термін стажування обчислюється з дати надання стажистом направлення ради адвокатів регіону адвокату – керівнику стажування.

1.8. З метою приведення у відповідність організації та порядку документообігу до міжнародних стандартів документообігу, підготовка та зберігання документів, пов'язаних зі стажуванням, у тому числі заяви про направлення на стажування, індивідуального плану стажування, поточних звітів стажиста, звіту про оцінку стажування, звіту про результати стажування, щоденника про проходження стажування, можуть здійснюватися у паперовому та/або електронному вигляді.

1.9. У випадку підготовки документів, пов'язаних зі стажуванням в

електронному вигляді, стажистом накладається його особистий електронний цифровий підпису відповідності до вимог, встановлених Законом України «Про електронний цифровий підпис» (від 22.05.2003 № 852-IV) та надсилається до відповідної ради адвокатів регіону.

1.10. Для цілей цього Положення проходження стажування не вважається виконанням трудової функції у межах договору трудового найму.

1.11. У цьому Положенні під поняттям «юридична практика» розуміється самостійна професійна діяльність стажиста або сумісна професійна діяльність стажиста та керівника стажування щодо здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги фізичним та юридичним особам.

Юридичною практикою за змістом даного Положення є, зокрема, але не виключно:

- надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань, правовий супровід діяльності фізичних і юридичних осіб, органів державної влади, органів місцевого самоврядування;

- складання заяв, скарг, процедурних, процесуальних та інших документів правового характеру;

- представництво інтересів фізичних і юридичних осіб в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форми власності, громадських об'єднаннях, перед громадянами, посадовими і службовими особами, які здійснюють надані законом повноваження на території України та закордоном;

- ознайомлення на підприємствах, в установах і організаціях з необхідними для надання правової допомоги документами та матеріалами, крім тих, що містять інформацію з обмеженим доступом;

- подання звернень (заяв, скарг, пропозицій, клопотань) до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб; участь в засіданнях колегіальних органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також прийомах посадових і службових осіб під час розгляду звернень (заяв, скарг, пропозицій, клопотань), надання роз'яснень щодо суті поданих звернень (заяв, скарг, пропозицій, клопотань);

- збирання відомостей про факти, які можуть бути використані як докази; подання запитів на отримання, а також безпосереднє вилучення речей і документів, копій документів, ознайомлення з ними; здійснення опитування осіб за їх згодою;

- застосування технічних засобів з метою фіксування процесуальних дій та судового процесу в порядку, передбаченому законом та в межах проваджень, в яких стажист самостійно або сумісно з керівником стажування здійснює захист, представництво та надання правової допомоги фізичним та юридичним особам;

- одержання письмових висновків спеціалістів, експертів з питань, що потребують спеціальних знань;

- надання інших видів правової допомоги.

1.12. Перелік та зміст заходів, які повинен здійснити стажист в межах юридичної практики, визначає керівник стажування з урахуванням кваліфікації та спеціалізації, професійних знань, навичок та умінь, а також інших професійних та особистих якостей стажиста.

1.13. Керівник стажування зобов'язаний особисто та завчасно узгодити із фізичними і юридичними особами види та характер участі стажиста в заходах щодо захисту, представництва та надання правової допомоги таким особам.

2. Повноваження Ради адвокатів України з організації стажування

2.1. Рада адвокатів України, як вищий орган адвокатського самоврядування, розробляє методологічні основи стажування та здійснює загальне керівництво процесом стажування осіб, які виявили намір отримати свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю в Україні.

2.2. До компетенції Ради адвокатів України з організації стажування також належить:

2.2.1. затвердження Програми стажування та Методики оцінювання стажування;

2.2.2. здійснення контролю за веденням радами адвокатів регіонів реєстрів керівників стажування;

2.2.3. здійснення контролю за організацією процесу стажування радами адвокатів регіонів;

2.2.4. надання роз'яснень щодо процесу організації стажування в Україні;

2.2.5. проведення, у тому числі загальнодержавних семінарів, заходів (тренінгів) для стажистів, адвокатів-керівників стажування;

2.2.6. розгляд заяв та скарг на рішення рад адвокатів регіону осіб, які виявили намір пройти стажування з метою отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, а також адвокатів – керівників стажування.

2.2.7. інші повноваження, необхідні для забезпечення ефективності процесу стажування.

3. Повноваження ради адвокатів регіону з організації стажування та видачі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю

3.1. З метою організації стажування та оцінювання результатів стажування осіб, які

відповідають вимогам пункту 1.2. статті 1 Положення, рада адвокатів регіону;

3.1.1. організовує процес стажування в регіоні;

3.1.2. створює та веде реєстр адвокатів-керівників стажування регіону;

3.1.3. призначає адвоката-керівника стажування в порядку, передбаченому цим Положенням;

3.1.4. видає направлення для проходження стажування в порядку, передбаченому цим Положенням та веде реєстр договорів на керівництво

стажування, укладених між керівником стажування та стажистом;

3.1.5. затверджує індивідуальний план стажування та здійснює контроль за його проходженням стажистом;

3.1.6. встановлює строки для надання поточних звітів стажиста;

3.1.7. заслуховує поточні звіти стажиста;

3.1.8. впроваджує організаційні заходи щодо підвищення ефективності освоєння Програми стажування шляхом проведення заходів навчально-практичного характеру (лекції, семінари, майстер-класи, онлайн-курси тощо), у тому числі на базі спеціалізованих центрів та шкіл адвокатської майстерності, якщо такі створені та діють;

3.1.9. може прийняти рішення про створення центрів стажування (в тому числі шляхом заснування з цією метою окремих юридичних осіб) за умови, якщо кількість адвокатів регіону, згідно з Єдиним реєстром адвокатів України, перевищує три тисячі адвокатів;

3.1.10. здійснює оцінювання стажування відповідно до методики, затвердженої Радою адвокатів України;

3.1.11. відсторонює або відкріплює адвоката від керівництва стажуванням у випадках, передбачених цим Положенням;

3.1.12. зупиняє стажування у випадках, передбачених цим Положенням;

3.1.13. припиняє стажування у випадках, передбачених цим Положенням;

3.1.14. розглядає скарги щодо організації проходження керівництва стажуванням;

3.1.15. формує та зберігає особову справу стажиста адвоката, в якій, крім документів, поданих стажистом разом із заявою про направлення на стажування, зберігається також: індивідуальний план стажування, поточні звіти стажиста, звіт про оцінку стажування, звіт про результати стажування, щоденник про проходження стажування, рішення ради адвокатів регіону про направлення на стажування та рішення ради адвокатів регіону за результатами оцінювання стажування;

3.1.16. продовжує стажування у разі не проходження стажистом адаптаційного курсу в професію адвоката у Вищій школі адвокатури Національної асоціації адвокатів України.

(доповнено підпунктом 3.1.16. відповідно до рішення Ради адвокатів України №63 від 26 червня 2019 року)

4. Порядок укладення договору на керівництво стажуванням та оприлюднення інформації про адвокатів-керівників стажування

4.1. Адвокат, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально, як самозайнята особа, або у складі адвокатського об'єднання, або адвокатського бюро і відповідає вимогам, встановленим Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», цим Положенням, та виявив бажання здійснювати керівництво стажуванням, подає заяву про включення до реєстру керівників стажування з додатками, визначеними цим Положенням до ради адвокатів регіону за адресою свого робочого місця, згідно з даними ЄРАУ (Додаток №1).

(пункт 4.1. у новій редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України № 74 від 21 вересня 2020 року)

4.2. Заява про включення адвоката до реєстру керівників стажування має містити:

4.2.1. назву та адресу ради адвокатів регіону;

4.2.2. прізвище, ім'я та по-батькові адвоката;

4.2.3. номер свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, ким і коли видане;

4.2.4. назву адвокатського бюро, адвокатського об'єднання, в якому адвокат здійснює адвокатську діяльність (у випадку, якщо адвокат здійснює адвокатську діяльність індивідуально, як самозайнята особа, про це зазначається окремо);

4.2.5. адресу робочого місця адвоката, на базі якого відбуватиметься стажування та засоби зв'язку;

4.2.6. кількість вакантних місць стажистів;

4.2.7. найменування та номер банківського рахунку адвоката;

4.2.8. відомості про підвищення кваліфікації адвокатом;

4.2.9. інші відомості, які адвокат вважає за необхідне вказати;

4.2.10. особистий підпис адвоката та згода на обробку персональних даних.

(пункт 4.2. у редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України № 74 від 21 вересня 2020 року)

4.3. До заяви про включення до реєстру керівників стажування додається біографічна довідка адвоката (Додаток № 2), яка має містити:

4.3.1. прізвище, ім'я та по батькові адвоката;

4.3.2. інформацію про освіту адвоката;

4.3.3. інформацію про стаж адвокатської діяльності, що підтверджується (1) для адвокатів, які здійснюють адвокатську діяльність індивідуально: довідкою про реєстрацію самозайнятої особи за формою 8-ОПП та витягом з Реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування; (2) для адвокатів, які здійснюють адвокатську діяльність в організаційно-правових формах адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання: копією статуту адвокатського бюро чи об'єднання, в якому зазначено що адвокат є його засновником (співзасновником); або копією рішення адвокатського об'єднання про прийняття адвоката в члени адвокатського об'єднання, якщо він не є його засновником; або витягом з Реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування для адвокатів, які перебувають в трудових відносинах з адвокатським бюро (об'єднанням).

(підпункт 4.3.3. у редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України № 121 від 17 листопада 2020 року)

4.3.4. інформацію про спеціалізацію адвоката;

4.3.5. основні професійні здобутки адвоката;

4.3.6. інформацію про відсутність (наявність) дисциплінарних стягнень

протягом трьох років, що передують зверненню такого адвоката до ради адвокатів регіону про включення його до реєстру керівників стажування;

4.3.7. інформацію про підвищення своєї кваліфікації (професійного рівня), відповідно до вимог, що встановлені Радою адвокатів України, не менше ніж за 3 роки, що передують зверненню такого адвоката до ради адвокатів регіону для включення його до Реєстру керівників стажування;

(підпункт 4.3.7. у редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України № 121 від 17 листопада 2020 року)

4.3.8. іншу інформацію, яку адвокат вважає за необхідне вказати;

4.3.9. особистий підпис адвоката.

4.4. Рада адвокатів регіону, до якої подана заява адвоката про включення його до Реєстру керівників стажування, протягом 30-ти робочих днів з дати її надходження приймає рішення:

4.4.1. про включення адвоката до Реєстру керівників стажування (за умови відповідності вимогам, встановленим статтею 7 цього Положення);

4.4.2. про відмову у включенні адвоката до Реєстру керівників стажування з обґрунтуванням підстав (при невідповідності вимогам, встановленим статтею 7 цього Положення).

(пункт 4.4. у редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України № 74 від 21 вересня 2020 року)

4.5. Про прийняте рішення адвокат повідомляється протягом трьох робочих днів з дати його прийняття.

4.6. Підстави відмови включення адвоката до Реєстру керівників стажування ґрунтуються виключно на невідповідності адвоката вимогам, встановленим Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», статті 7 цього Положення, та не підлягають широкому тлумаченню.

4.7. Рада адвокатів регіону протягом трьох робочих днів з дати прийняття рішення про включення адвоката до Реєстру керівників стажування направляє подання до Секретаріату Національної асоціації адвокатів України про оприлюднення інформації про включення його до Реєстру керівників стажування.

4.8. Інформація про адвокатів – керівників стажування, їх спеціалізацію, стаж роботи, професійні здобутки та кількість вакантних місць стажистів, за поданням рад адвокатів регіонів розміщується на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України відповідно до регіонів, у яких адвокати мають адреси своїх робочих місць згідно з даними ЄРАУ, протягом трьох робочих днів з дати надходження подання. Секретаріат Національної асоціації адвокатів України постійно оновлює інформацію про адвокатів – керівників стажування на офіційному веб-сайті НААУ.

4.9. Включення адвоката до Реєстру керівників стажування є підставою для укладення з ним договору на керівництво стажуванням. Договір на керівництво стажуванням укладається між керівником стажування і стажистом та реєструється у відповідній раді адвокатів регіону (Додаток №3).

4.10. Всі документи, передбачені цим положенням, які підписує

керівник стажування та стажист можуть бути оформлені та надані в раду адвокатів регіону в електронній формі через електронну пошту з відповідним накладенням на них електронного цифрового підпису.

5. Порядок організації та проходження стажування

5.1. Особа, яка відповідає вимогам зазначеним у п. 1.2 ст. 1 цього Положення, має право звернутися до будь-якої ради адвокатів регіону із заявою про направлення на стажування з додатками, визначеними п. 5.8. Положення (Додаток 4).

*(пункт 5.1. у новій редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України
№ 74 від 21 вересня 2020 року)*

5.2. Стажисту на весь термін проходження стажування призначається один керівник стажування, що не позбавляє його права пройти стажування ще у двох адвокатів з іншої спеціалізації, за їх згодою, за умови, що відомості про них включені до Реєстру керівників стажування.

*(пункт 5.2. у новій редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України
№ 74 від 21 вересня 2020 року)*

5.3. Стажування проводиться за адресою робочого місця адвоката – керівника стажування.

5.4. Особа, яка відповідає вимогам, зазначеним у п. 1.2. статті 1 цього Положення, та виявила намір проходити стажування у відповідного керівника стажування, може зробити бронювання на майбутнє проходження стажування у раді адвокатів регіону.

(пункт 5.4. у новій редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України № 94 від 20 вересня 2019 року)

5.5. У разі подання одночасно двох заяв на проходження стажування у одного керівника, перевагу отримує особа, яка має згоду адвоката – керівника стажування.

5.6. Особі, яка бажає стажуватися у певного керівника, що вже має трьох стажистів, повідомляється про це, а також про дату можливого початку стажування в обраного керівника стажування або про можливість обрання іншого керівника стажування. У разі відсутності вакансій на підготовку стажиста у адвоката – керівника стажування, рада адвокатів регіону може встановлювати черговість осіб, які бажають стажуватися у даного адвоката.

5.7. Заява про направлення на стажування має містити:

5.7.1. назву та адресу ради адвокатів регіону;

5.7.2. прізвище, ім'я та по батькові особи, яка виявила намір проходити стажування;

5.7.3. адресу місця проживання особи, засоби зв'язку;

5.7.4. прізвище, ім'я та по батькові обраного керівника стажування;

5.7.5. номер свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю керівника стажування, ким і коли видане;

5.7.6. адресу робочого місця керівника стажування;

5.7.7. строк стажування;

5.7.8. згоду особи, яка виявила намір проходити стажування, на обробку персональних даних та її особистий підпис.

5.8. До заяви про направлення на стажування додаються:

5.8.1. оригінал свідоцтва про складання кваліфікаційного іспиту;

5.8.2. нотаріально посвідчена копія документа державного зразка, що підтверджує здобуття особою повної вищої юридичної освіти»;

(підпункт 5.8.2. у новій редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України № 36 від 19 травня 2023 року)

5.8.3. копія трудової книжки (або документа, який підтверджує трудовий стаж в галузі права), засвідчена за останнім місцем роботи (якщо особа на час подання документів не працює – посвідчена нотаріально); додатково для підтвердження стажу роботи особи за спеціальністю після здобуття нею повної вищої юридичної освіти рада адвокатів регіону може вимагати послужний список, посадову інструкцію або інший документ, який підтверджує функціональні обов'язки особи, яка звертається до ради з заявою про направлення на стажування;

(підпункт 5.8.3. у новій редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України № 74 від 21 вересня 2020 року, зі змінами внесеними рішенням Ради адвокатів України № 116 від 05-06 вересня 2022 року)

5.8.4. копія паспорта та реєстраційного номеру облікової картки платника податків (за

винятком випадків, коли особа відмовилася від отримання такого номеру через релігійні переконання); або копія паспорта у формі Ш – картки, з витягом з реєстру територіальної громади, щодо місця проживання особи;

(підпункт 5.8.4. відповідно до рішення Ради адвокатів України № 74 від 21 вересня 2020 року; у новій редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України № 36 від 19 травня 2023 року)

5.8.5. документ встановленої форми (довідка, витяг) про відсутність у такої особи судимості, виданий компетентним органом;

5.8.6. фотокартка в електронному вигляді для виготовлення посвідчення стажиста.

5.8.7. копія документу про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета (дисципліни), або державного сертифікату про рівень володіння державною мовою, що видається Національною комісією зі стандартів державної мови.

(доповнено підпунктом 5.8.7. відповідно до рішення Ради адвокатів України №137 від 15 грудня 2021 року)

5.9. Рада адвокатів регіону протягом трьох робочих днів з дня отримання заяви про направлення на стажування повідомляє адвоката – керівника стажування про намір певної особи проходити в нього стажування, який протягом трьох робочих днів з дня отримання повідомлення надає раді адвокатів регіону письмову згоду на керівництво стажуванням цієї особи

(Додаток № 5) та індивідуальний план стажування із зазначенням конкретних заходів у межах програми стажування. У випадку ненадання згоди адвокатом на керівництво стажуванням певної особи у вказаний термін рада адвокатів регіону повідомляє особу, яка виявила бажання стажуватись у цього адвоката, про можливість обрання іншого керівника стажування.

5.10. Рада адвокатів регіону зобов'язана розглянути заяву про призначення стажування у термін, що не перевищує граничного строку дії свідоцтва про складання кваліфікаційного іспиту заявника, але не пізніше ніж протягом тридцяти робочих днів з дня надходження заяви про направлення на стажування приймає рішення:

(пункт 5.10. у новій редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України № 94 від 20 вересня 2019 року)

5.10.1. про призначення керівника стажування, видачу направлення на стажування, затвердження індивідуального плану стажування та строки подання стажистом

поточних звітів;

5.10.2. про відмову у направленні на стажування (у випадку виявлення невідповідності особи вимогам пункту 1.2. статті 1 Положення).

(підпункт 5.10.2. у новій редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України № 94 від 20 вересня 2019 року)

5.11. Особа протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення, вказаного у підпункті

5.10.1. пункту 5.10. статті 5 Положення, отримує направлення на стажування (Додаток № 6), яке реєструється у журналі реєстрації (Додаток № 7).

5.12. Особа вважається стажистом та зобов'язана розпочати стажування з дня отримання відповідного направлення адвокатом – керівником стажування.

5.13. Керівник стажування зобов'язаний надати стажисту затверджений радою адвокатів регіону індивідуальний план стажування. За клопотанням стажиста до індивідуального плану можуть бути внесені зміни та доповнення у межах Програми стажування, які затверджуються радою адвокатів регіону.

5.14. Під час проходження стажування стажист під керівництвом адвоката – керівника стажування виконує завдання у межах індивідуального плану проходження стажування.

5.15. Стажування може здійснюватися у вільний від основної роботи час стажиста. Під час відпочинку, вихідні та святкові дні стажування проводиться за взаємною згодою стажиста та адвоката – керівника стажування.

5.16. У період проходження стажування стажист зобов'язаний прослухати адаптаційний курс в професію адвоката у Вищій школі адвокатури Національної асоціації адвокатів України. Вища школа адвокатури забезпечує проходження такого обов'язкового курсу через свій веб-сайт онлайн з використанням сучасних інтернет-технологій. Вища школа адвокатури повідомляє електронною поштою відповідну раду адвокатів регіону, стажиста

та керівника стажування про проходження стажистом адаптаційного курсу, а також розміщує цю інформацію на своєму веб-сайті не пізніше наступного робочого дня, що слідує після проходження стажистом такого курсу у відповідному реєстрі осіб, які пройшли такий адаптаційний курс.

6. Забезпечення організаційних заходів проходження стажування

6.1. Особа, стосовно якої радою адвокатів регіону ухвалено рішення про призначення керівника стажування, видачу направлення на стажування, затвердження індивідуального плану стажування та строки подання поточних звітів, сплачує:

6.1.1. внесок на проходження стажування у розмірі 3 (трьох) мінімальних заробітних плат станом на день подання особою заяви про призначення стажування;

6.1.2. внесок за доповнення даних у ЄРАУ про стажиста адвоката у розмірі 50 відсотків 1 (однієї) мінімальної заробітної плати станом на день подання особою заяви про призначення стажування.

Під час проходження стажування, стажист адвоката дані про якого наявні в ЄРАУ, у разі зміни його особистих персональних даних (прізвища, ім'я та по-батькові), повинен протягом трьох днів подати заяву до ради адвокатів регіону про внесення змін до відомостей до ЄРАУ, у зв'язку зі зміною прізвища, імені чи по-батькові.

До заяви додається нотаріально посвідчений документ про зміну прізвища, імені чи по батькові (у випадку, якщо копія не завірена нотаріально, Голова ради адвокатів регіону має право завірити таку копію власним підписом та печаткою ради адвокатів регіону за умови пред'явлення оригіналу документу).

Адміністратор бази даних ЄРАУ ради адвокатів регіону на Першому рівні, при наявності усіх обов'язкових документів, доданих до заяви про внесення змін до відомостей до ЄРАУ, у зв'язку зі зміною прізвища, імені чи по-батькові, вносить зміни до даних про стажиста адвоката до ЄРАУ у відповідності до цього Положення та Порядку ведення ЄРАУ, затвердженого Радою адвокатів України.

(пункт 6.1. доповнено відповідно до рішення Ради адвокатів України № 35 від 19 травня 2023 року)

6.2. Розмір внеску на проходження стажування, визначений у пп. 6.1.1., встановлюється для реалізації керівником стажування, радою адвокатів регіону та Радою адвокатів України повноважень, визначених Положенням про організацію та порядок проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, визначається з урахуванням потреби покриття витрат на забезпечення діяльності ради адвокатів регіону, Ради адвокатів України і витрат керівника стажування, пов'язаних з таким стажуванням, та сплачується стажистом згідно наступного розподілу:

-70 % внеску сплачується стажистом безпосередньо на користь керівника стажування та використовується виключно для забезпечення

проходження стажування та компенсації витрат такого керівника;

-30 % сплачується стажистом на забезпечення діяльності ради адвокатів регіону та Ради адвокатів України, з яких 20% – на поточний рахунок ради адвокатів регіону, а 10% – на поточний рахунок Ради адвокатів України (Національної асоціації адвокатів України).

6.3. Сплата 70% від встановленого розміру внеску, що сплачується стажистом безпосередньо на користь керівника стажування, може бути розстрочена за угодою між керівником стажування та стажистом в межах строку стажування.

6.4. У разі, якщо за результатами стажування рада адвокатів регіону прийняла рішення про його продовження, стажист протягом 3 (трьох) робочих днів після ухвалення такого рішення сплачує додатковий внесок на проходження стажування у розмірі 0,5 мінімальної заробітної плати, встановленої станом на день прийняття зазначеного рішення, за кожний місяць додаткового стажування. При цьому, внесок розподіляється у порядку, визначеному п. 6.2. цього Положення.

(пункт 6.4. у редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України № 74 від 21 вересня 2020 року)

6.5. Внесок, визначений у пп. 6.1.2., зараховується на поточний рахунок ради адвокатів регіону у банківській установі, що відкритий для прийняття щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації завдань адвокатського самоврядування, та розподіляється у такому співвідношенні: 70% залишається в розпорядженні ради адвокатів регіону, а 30%

-перераховується на банківський рахунок Національної асоціації адвокатів України. Розмір внеску є єдиним на всій території України.

6.6. Рада адвокатів регіону перевіряє виконання стажистом порядку сплати визначених у цьому розділі внесків.

6.7. Рада адвокатів регіону не пізніше як у 30-ти денний строк з моменту ухвалення рішення «про призначення керівника стажування, видачу направлення на стажування, затвердження індивідуального плану стажування та строки подання поточних звітів» вносить дані про стажиста адвоката до профайлу адвоката – керівника стажування в ЄРАУ у відповідності до Порядку ведення ЄРАУ, затвердженого Радою адвокатів України.

6.8. Оформлення та видача посвідчення стажиста адвоката не є обов'язковим, посвідчення стажиста адвоката може видаватись у випадку, якщо відповідна рада адвокатів регіону прийме про це рішення.

6.9. Зразок і технічний опис бланка посвідчення стажиста адвоката затверджені Радою адвокатів України. Після закінчення стажування посвідчення стажиста адвоката повертається раді адвокатів регіону для знищення, про що складається відповідний акт.

7. Керівник стажування

7.1. Керівником стажування може бути адвокат, стаж адвокатської діяльності якого становить не менше п'яти років, який підвищує свою кваліфікацію відповідно до вимог, встановлених Радою адвокатів України, та

має достатній досвід та можливість забезпечити належне проходження стажування особам, які виявили бажання отримати свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю.

7.2. Адвокат – керівник стажування одночасно може здійснювати стажування не більше ніж трьох осіб.

7.3. Не може бути керівником стажування адвокат, який мав дисциплінарне стягнення (завинятком попередження) протягом трьох років, що передують зверненню такого адвоката до ради адвокатів регіону для включення його до Реєстру керівників стажування.

7.4. Не може бути керівником стажування адвокат, право на заняття адвокатською діяльністю якого зупинено або припинено. У разі виникнення таких обставин під час здійснення ним керівництва стажуванням рада адвокатів регіону протягом трьох робочих днів з моменту їх виникнення повідомляє особу, яка проходила стажування в адвоката, право на заняття адвокатською діяльністю якого зупинено або припинено, про необхідність обрання іншого керівника стажування.

7.5. Не може бути керівником стажування адвокат, який не підвищує свою кваліфікацію відповідно до вимог, що встановлені Радою адвокатів України, або у встановлені строки не надав відповідні документи, що підтверджують підвищення кваліфікації. У разі встановлення таких обставин під час здійснення ним керівництва стажуванням, рада адвокатів регіону протягом трьох робочих днів з моменту їх встановлення повідомляє особу, яка проходила стажування в адвоката, який не здійснював підвищення своєї кваліфікації, або у встановлені строки не подав відповідні документи, що підтверджують підвищення кваліфікації, про необхідність обрання іншого керівника стажування.

7.6. Адвокат – керівник стажування з метою забезпечення своєчасного та якісного проходження стажування особою, яка виявила намір пройти стажування, та направлена на стажування донього:

7.6.1. складає індивідуальний план стажування відповідно до програми стажування для особи, яка виявила бажання у нього стажуватися, та надати його раді адвокатів регіону для затвердження, а після затвердження -стажисту;

7.6.2. організовує необхідні умови для виконання стажистом індивідуального плану стажування;

7.6.3. надає стажисту завдання відповідно до індивідуального плану стажування та здійснює їх перевірку;

7.6.4. здійснює контроль за виконанням стажистом індивідуального плану стажування;

7.6.5. складає звіт про оцінку стажування та надає його раді адвокатів регіону;

7.6.6. здійснює інші повноваження з керівництва стажуванням, визначені даним Положенням та Договором на керівництво стажуванням.

7.7. За заявою керівника стажування або стажиста (при виникненні обставин, що унеможливають забезпечення належного проходження

стажування: у зв'язку з хворобою, зміна місця проживання, тощо) рада адвокатів регіону може прийняти рішення про відкріплення адвоката від керівництва стажуванням конкретного стажиста.

Рішення про відкріплення адвоката від керівництва стажуванням приймається протягом тридцяти днів з дня отримання заяви керівника стажування або заяви стажиста.

7.8. Адвокат, за рішенням ради адвокатів регіону, може бути відсторонений від керівництва стажуванням у випадках:

7.8.1. зупинення або припинення права на заняття адвокатською діяльністю;

7.8.2. неналежного виконання обов'язків по здійсненню керівництва стажуванням (у цьому випадку адвокат може бути відсторонений від керівництва стажуванням на строк до двох років);

7.8.3. якщо адвокат не підвищував свою кваліфікацію відповідно до вимог, що встановлені Радою адвокатів України, або у встановлені строки не подав про це відповідні документи, що підтверджують підвищення кваліфікації.

7.9. Рішення про відсторонення адвоката від керівництва стажуванням приймається протягом тридцяти днів з дня отримання радою адвокатів регіону відповідних відомостей, що є підставою для відсторонення.

7.10. Стажист адвоката та керівник стажування повідомляються про прийняте рішення про відкріплення або відсторонення адвоката від керівництва стажування письмово протягом трьох робочих днів з дня його прийняття.

7.11. У випадку настання обставин, що є підставою для відкріплення або відсторонення керівника стажування, голова ради адвокатів регіону (його заступник) з метою забезпечення безперервності стажування може тимчасово (в період між засіданнями ради адвокатів регіону) призначити стажисту адвоката – керівника стажування, який дав згоду здійснювати подальше стажування конкретного стажиста. При прийнятті рішення радою адвокатів регіону про призначення адвоката керівником стажування відповідної особи, адвокат вважається його керівником стажування з дати тимчасового призначення.

7.12. Адвокат, за рішенням ради адвокатів регіону, може бути виключений з Реєстру керівників стажування у випадку:

- подання заяви про виключення з реєстру керівників стажування;
- смерті;
- визнання судом адвоката недієздатною чи обмежено дієздатною особою;
- наявності обставин несумісності, що встановлені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»;
- зупинення або припинення права на заняття адвокатською діяльністю;
- накладення на адвоката дисциплінарного стягнення (за винятком

попередження).

У цьому випадку повторне включення адвоката до Реєстру керівників стажування може бути здійснено лише після спливу трьох років від дня прийняття рішення про виключення його з Реєстру керівників стажування;

- якщо адвокат не підвищує свою кваліфікацію відповідно до вимог, що встановлені Радою адвокатів України, або у встановлені строки не подав відповідні документи, що підтверджують підвищення кваліфікації;
- встановлення недостовірних відомостей, які надав адвокат при включенні його до Реєстру керівників стажування;
- набуття законної сили обвинувальним вироком суду щодо вчинення тяжкого, особливо тяжкого злочину, а також злочину середньої тяжкості, за який призначено покарання у виді позбавлення волі.

7.13. Рішення про виключення адвоката з реєстру керівників стажування приймається протягом тридцяти днів з дня отримання радою адвокатів регіону відповідних відомостей, що є підставою для виключення адвоката з Реєстру керівників стажування.

7.14. Адвокат – керівник стажування і стажист, повідомляються про прийняте рішення щодо виключення адвоката з Реєстру керівників стажування письмово протягом трьох робочих днів з дня його прийняття.

7.15. У випадку виключення адвоката з реєстру керівників стажування, рада адвокатів регіону призначає стажисту за його заявою іншого адвоката – керівника стажування, який дав згоду здійснювати подальше стажування конкретного стажиста і включений до реєстру керівників стажування. З моменту виключення з реєстру керівника стажування та до призначення нового керівника стажування за рішенням ради адвокатів регіону стажування зупиняється.

8. Зупинення стажування

8.1. Стажування може бути зупинене за заявою стажиста радою адвокатів регіону, яка прийняла рішення про направлення на стажування, у межах дійсності свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту. У такому випадку до ради адвокатів регіону стажистом подається звіт про обсяг виконання індивідуального плану стажування, а керівником стажування – звіт про оцінку пройденого у нього стажистом стажування. Також стажування може бути зупинено за рішенням ради адвокатів регіону у випадках, що передбачені цим Положенням.

(у пункті 8.1. змінено перше речення відповідно до рішення Ради адвокатів України № 38 від 25 березня 2022 року)

8.1.1. На період воєнного стану, у разі, якщо стажисти, які мобілізовані або призвані до лав Збройних сил України, або є біженцями чи внутрішньо переміщеними особами, подали заяву про зупинення стажування або не подають до ради адвокатів регіону звіт про стажування, у передбачені Положенням про організацію та порядок проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю терміни, то рада адвокатів регіону зупиняє проходження стажування до

завершення дії воєнного стану незалежно від строку дії свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту. Одночасно з прийняттям рішення про зупинення стажування радою адвокатів регіону може бути прийняте рішення про відкріплення адвоката від керівництва стажуванням».

(пункт 8.1. доповнено підпунктом 8.1.1. відповідно до рішення Ради адвокатів України № 38 від 25 березня 2022 року)

8.2. Рада адвокатів регіону протягом тридцяти робочих днів з моменту надходження документів, зазначених у пункті 8.1. статті 8 Положення приймає рішення про зупинення стажування. В рішенні обов'язково зазначається сумарний облік часу стажування особи.

8.3. Поновлення стажування відбувається за заявою стажиста, поданою до ради адвокатів регіону, де він проходить стажування. Така заява розглядається радою адвокатів регіону протягом тридцяти днів з дня її отримання.

8.4. Заява про поновлення стажування може бути подана стажистом до закінчення строку, на який стажування зупинялося.

8.4.1. Заява про поновлення стажування може бути подана стажистом, який був мобілізований чи призваний на військову службу, або мав статус біженця чи внутрішньо переміщеної особи у шестимісячний строк після скасування воєнного стану на території України чи її окремих адміністративно-територіальних одиницях.

(пункт 8.4. доповнено підпунктом 8.4.1. відповідно до рішення Ради адвокатів України № 38 від 25 березня 2022 року)

8.5. Неподання стажистом заяви про поновлення стажування станом на день закінчення строку, на який було зупинено стажування, може бути підставою для припинення стажування.

8.6. У випадку зупинення стажування право на продовження стажування поновлюється з дня прийняття радою адвокатів регіону рішення про поновлення стажування.

8.7. У випадку зупинення стажування особи, у зв'язку зі зміною місця проживання в інший регіон, що унеможливило подальше стажування у конкретного керівника стажування, рішення про поновлення стажування приймає рада адвокатів регіону за новим місцем проживання стажиста у строк, визначений у пункті 8.3. статті 8 Положення. Рада адвокатів регіону, яка приймала рішення про направлення особи для стажування та зупинення стажування, надає особі копії рішень щодо його стажування, а керівник стажування надає звіт про оцінку стажування за період стажування.

9. Припинення стажування

9.1. Стажування може бути припинене у разі:

9.1.1. подання стажистом заяви про припинення стажування;

9.1.2. подання керівником стажування заяви про припинення стажування особи, керівництво стажуванням якої він здійснював, у випадку порушення стажистом чинного законодавства, відмови від виконання індивідуального плану;

9.1.3. неподання без поважних причин стажистом поточного звіту про проходження стажування у строк, визначений радою адвокатів регіону;

9.1.4. незатвердження радою адвокатів регіону поточного звіту стажиста про проходження стажування;

9.1.5. неподання стажистом заяви про поновлення стажування у випадку зупинення стажування на строк, визначений радою адвокатів регіону;

9.1.6. набрання законної сили обвинувальним вироком суду стосовно стажиста за вчинення тяжкого, особливо тяжкого або середньої тяжкості злочину;

9.1.7. визнання стажиста за рішенням суду недієздатним або обмежено дієздатним;

9.1.8. смерті стажиста.

9.2. Рішення про припинення стажування приймається радою адвокатів регіону протягом тридцяти днів з дня отримання радою відповідних заяв або відомостей, які є підставою для припинення стажування відповідно до пункту 9.1. статті 9 Положення. Стажист та керівник стажування повідомляються про прийняте рішення письмово протягом трьох робочих днів з дня його прийняття.

9.3. У разі прийняття радою адвокатів регіону рішення про припинення стажування для отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю з підстав, визначених пп. 9.1.1. – 9.1.5. статті 9 Положення, особа може пройти новий шестимісячний строк стажування за процедурою, встановленою цим Положенням, якщо на день початку повторного стажування вона має дійсне свідоцтво про складання кваліфікаційного іспиту.

9.4. У разі прийняття радою адвокатів регіону рішення про припинення стажування з підстави, визначеної підпунктом 9.1.6. статті 9 Положення, особа може пройти повторне стажування строком 6 місяців, якщо радою адвокатів регіону отримано підтвердження про погашення або зняття в установленому законом порядку судимості та на день початку повторного стажування особа має дійсне свідоцтво про складання кваліфікаційного іспиту.

(пункт 9.4. у редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України № 74 від 21 вересня 2020 року)

9.5. У разі прийняття радою адвокатів регіону рішення про припинення стажування з підстав, передбачених підпунктом 9.1.7. статті 9 Положення, особа може пройти повторний строк стажування строком 6 місяців, якщо радою адвокатів регіону отримано відповідне рішення суду про поновлення дієздатності особи, що набуло законної сили та на день повторного стажування особа має дійсне свідоцтво про складання кваліфікаційного іспиту.

(пункт 9.5. у редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України № 74 від 21 вересня 2020 року)

10. Звіти про стажування

10.1. Рада адвокатів регіону при призначенні особі, яка виявила намір стажуватися, керівника стажування та видачі направлення на стажування, встановлює строки для надання та заслуховування поточних звітів стажиста

про проходження стажування.

Визначений радою адвокатів регіону строк для надання та заслуховування поточного звіту не повинен перевищувати двох місяців.

У разі незадовільної оцінки поточного звіту стажиста рада адвокатів регіону може встановити строк для усунення недоліків стажування та для повторного заслуховування конкретного поточного звіту, який не може перевищувати тридцяти днів з дня прийняття такого рішення.

10.2. Після закінчення шестимісячного строку стажування стажист складає звіт про результати стажування (Додаток № 8), а керівник стажування – звіт про оцінку стажування (Додаток №9).

10.3. Звіт про результати стажування стажиста має містити відомості про виконання індивідуального плану стажування.

10.4. Звіт про оцінку стажування керівника стажування має містити оцінку набутих стажистом практичних навичок у процесі стажування, виконання індивідуального плану та рекомендацію про можливість допуску стажиста до адвокатської практики або необхідність продовжити стажування.

10.5. Адвокат, який здійснював додаткове стажування, протягом трьох робочих днів після закінчення стажування передає адвокату – керівнику стажування письмовий звіт про засвоєння стажистом практичних навичок з відповідної спеціалізації.

10.6. За результатами стажування, здійсненого після спливу шестимісячного строку, керівник стажування надає раді адвокатів регіону звіт про оцінку його результатів, в якому зазначаються лише відомості, що були підставою для продовження стажування (предметом продовження стажування).

10. Оцінювання результатів стажування

11.1. Методика оцінювання стажування затверджується Радою адвокатів України.

11.2. Особа, яка пройшла стажування, протягом трьох робочих днів з дня його закінчення подає до ради адвокатів регіону за місцем проходження стажування заяву про оцінку результатів стажування (Додаток № 10).

11.3. До заяви про оцінку результатів стажування додаються:

11.3.1. звіт про результати стажування;

11.3.2. щоденник про проходження стажування;

11.3.3. проекти складених документів правового характеру;

11.3.4. інші матеріали стажування (копії судових рішень по справах, в яких приймав участь стажист, тощо).

11.3.5. сертифікат про проходження стажистом адаптаційного курсу в професію адвоката у Вищій школі адвокатури Національної асоціації адвокатів України.

(доповнено підпунктом 11.3.5. відповідно до Рішення Ради адвокатів України № 63 від 26 червня 2019 року)

Зазначені у підпунктах П.3.3. та 11.3.5. документи подаються стажистом в паперовому (для оцінювання радою адвокатів регіону) та електронному

вигляді (для зберігання в раді адвокатів регіону). Після позитивного оцінювання стажування та відповідно видачі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю зазначені документи в паперовому вигляді під розписку повертаються стажисту для зберігання ним цих документів протягом 3 років з моменту видачі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.

11.4. Керівник стажування протягом трьох робочих днів з дня закінчення стажування особою, яка стажувалася під його керівництвом, надає раді адвокатів регіону за місцем

11.5. Результати стажування оцінюються радою адвокатів регіону протягом тридцяти днів з дня отримання документів, передбачених пп. 11.3.-11.4. статті 11 Положення.

11.6. При оцінюванні результатів стажування рада адвокатів регіону:

11.6.1. вивчає проекти (копії) документів правового характеру, складених стажистом;

11.6.2. у випадку необхідності вивчає матеріали проваджень, в рамках яких стажист надавав правову допомогу;

11.6.3. вивчає звіт стажиста про результати стажування та звіт керівника стажування про оцінку результатів стажування;

11.6.4. у разі необхідності заслуховує адвоката-керівника стажування;

11.6.5. перевіряє факт проходження стажистом адаптаційного курсу в професію адвоката у Вищій школі адвокатури Національної асоціації адвокатів України.

11.6.6. проводить співбесіду зі стажистом, яка є однією зі складових перевірки предмет готовності особи самостійно займатися адвокатською діяльністю та відсутності обмежень для набуття статусу адвоката, передбачених статтями 6,7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Відсутність обмежень для набуття статусу адвоката, передбачених статтями 6,7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» підтверджуються стажистом письмово (Додаток № 11).

11.7. За оцінкою результатів стажування рада адвокатів регіону приймає рішення про:

11.7.1. видачу особі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю;

11.7.2. продовження стажування на строк від одного до трьох місяців.

11.8. Рішення ради адвокатів регіону про видачу особі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю повинно містити інформацію про оцінку результатів стажування та висновок про можливість здійснення особою адвокатської діяльності самостійно.

11.9. У випадку прийняття рішення про продовження стажування, його мотивувальна частина повинна містити чітко викладені підстави прийнятого рішення, а резолютивна частина – термін, на який стажування продовжується.

11.10. Стажист та керівник стажування повідомляються про прийняте рішення письмово протягом трьох днів з дня його прийняття.

11.11. Рішення ради адвокатів регіону про продовження стажування може бути оскаржене стажистом або керівником стажування протягом тридцяти днів з дня його отримання до Ради адвокатів України або до суду.

11.12. Особа, стосовно якої радою адвокатів регіону за оцінкою результатів стажування проходження стажування звіт про оцінку результатів стажування прийнято рішення про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, не пізніше тридцяти днів з дня прийняття рішення складає перед радою адвокатів регіону Присягу адвоката України і отримує свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю та посвідчення адвоката України.

11.13. Якщо за результатами оцінювання стажування радою адвокатів регіону у порядку статті 10 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» ухвалено рішення про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю особі, стосовно якої існують визначені статтею 7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» обставини несумісності, остання повинна усунути їх протягом 30 днів з дня прийняття цього рішення і до моменту складення перед радою адвокатів регіону присяги адвоката України.

У випадку не усунення особою у визначений строк обставин несумісності, остання не може бути приведена до присяги, а рада адвокатів регіону скасовує рішення про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю з підстави невідповідності такої особи вимогам, визначеним у статтях 6, 7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Така особа може повторно пройти стажування, якщо на момент повторного направлення и на стажування, діятиме свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту.

На період воєнного стану, якщо за результатами оцінювання стажування радою адвокатів регіону у порядку статті 10 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» ухвалено рішення про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю особі, стосовно якої існують обставини несумісності визначені пунктом 2 частини 1 статті 7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», остання повинна їх усунути протягом шести місяців після скасування воєнного стану на території України.

(пункт 11.13. доповнено частиною 3 відповідно до рішення Ради адвокатів України № 89 від 11-12 серпня 2023 року)

12. Звільнення від стажування

12.1. Від проходження стажування звільняються особи, які на день звернення із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту мають стаж роботи помічника адвоката не менше одного року за останні два роки.

До стажу роботи помічником адвоката, що дає право на звільнення від проходження стажування, враховується стаж роботи помічником адвоката, якщо помічник працював на умовах повного робочого тижня, а роботодавцем сплачувався єдиний соціальний внесок до державного бюджету України щодо такої особи у встановленому законом порядку та розмірі.

Робота особи на посаді помічника адвоката за сумісництвом та/або на умовах цивільно- правових договорів не зараховується як стаж роботи помічника адвоката, необхідний для звільнення від проходження стажування.

(виключено частину 4 пункту 12.1. відповідно до рішення Ради адвокатів України № 74 від 21 вересня 2020 року)

Особа, яка працювала помічником адвоката до 01.06.2018 року повинна додати до документів, зазначених у ст. 12 цього Положення, сертифікат про проходження спеціального курсу-інструктажу введення в професію помічника адвоката у Вищій школі адвокатури Національної асоціації адвокатів України.

Протягом дії в Україні воєнного стану, введеного Указом Президента України № 64/2022 від 24.02.2022, для підтвердження особою стажу роботи в галузі права, документи, що підтверджують сплату роботодавцем єдиного соціального внеску та податку з доходів фізичних осіб за період після введення воєнного стану не вимагаються, за умови, якщо такій особі було надано відпустку без збереження заробітної плати, у тому числі не обмежену строком, відповідно до статті 12 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану». У такому випадку, для підтвердження наявності стажу роботи в галузі права не менше двох років протягом дії в Україні воєнного стану достатньою є наявність трудових відносин між помічником адвоката та відповідним адвокатом (адвокатським бюро або адвокатським об'єднанням).

(пункт 12.1. доповнено частиною 5 відповідно до рішення Ради адвокатів України №105 від 21 вересня 2019 року, зі змінами відповідно до рішення Ради адвокатів України № 116 від 05-06 вересня 2022 року)

12.2. Особа, яка має повну вищу юридичну освіту, володіє державною мовою, має стаж роботи в галузі права не менше двох років, успішно склала кваліфікаційний іспит, має дійсне свідоцтво про складання кваліфікаційного іспиту та відповідає вимогам, передбаченим в п.12.1 ст. 12 цього Положення, може звернутися до ради адвокатів регіону за місцем проживання із заявою про видачу їй свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю без проходження стажування.

12.3.1. Особа, яка звільняється від проходження стажування відповідно до ч. 1 п. 12.1. ст. 12 цього Положення, подає заяву про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю. До такої заяви додаються наступні документи: оригінал свідоцтва про складання кваліфікаційного іспиту;

12.3.2. довідка кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про дату звернення особи із заявою про допуск до складання кваліфікаційного іспиту;

12.3.3. трудовий договір (контракт) з адвокатом (адвокатським об'єднанням/адвокатським бюро);

12.3.4. довідка про сплату роботодавцем Єдиного соціального внеску;

12.3.5. копія трудової книжки (або документа, який підтверджує трудовий стаж в галузі права), засвідчена за останнім місцем роботи (якщо особа на час подання документів не працює – посвідчена нотаріально);

12.3.6. нотаріально посвідчена копія диплому про набуття повної вищої юридичної освіти;

12.3.7. копія паспорта та реєстраційного номеру облікової картки платника податків (за винятком випадків, коли особа відмовилася від отримання такого номеру через релігійні переконання). У випадку, якщо заявник надає копію паспорта у формі ГО – картки, до неї додається витяг з реєстру територіальної громади;

12.3.8. копія наказу про прийняття на роботу помічником адвоката;

12.3.9. довідка про нарахування і виплату заробітної плати за посадою помічника адвоката;

12.3.10. документ встановленої форми (довідка, витяг) про відсутність судимості;

12.3.11. сертифікат про проходження спеціального курсу – інструктажу введення в професію помічника адвоката у ВША НААУ;

12.3.12. копія документу про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета (дисципліни), або державного сертифікату про рівень володіння державною мовою, що видається Національною комісією зі стандартів державної мови.

(пункт 12.3. в новій редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України № 36 від 19 травня 2023 року)

12.4. Пункт 12.4. виключений на підставі рішення Ради адвокатів України № 36 від 19 травня 2023 року.

12.5. Рада адвокатів регіону, з метою перевірки наданої особою інформації, може направити відповідний запит.

12.6. Рада адвокатів регіону розглядає заяву про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю без проходження стажування протягом тридцяти днів з дня її отримання в присутності особи, яка звернулася з такою заявою.

12.7. Під час розгляду заяви про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю без проходження стажування радою адвокатів регіону здійснюється перевірка щодо відповідності особи вимогам статей 6, 7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та п. 12.1 ст. 12 цього Положення. Особа, яка звернулася з такою заявою, письмово підтверджує відсутність у неї обмежень для набуття статусу адвоката, передбачених статтями 6,7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (Додаток№11).

12.8. Рада адвокатів регіону, встановивши, що особа, яка звернулася із заявою про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, відповідає вимогам, передбаченим статтями 6, 7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та п. 12.1. ст.12 цього Положення, приймає рішення про видачу особі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю без проходження стажування.

12.9. Рада адвокатів регіону може відмовити у видачі особі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю без проходження стажування у наступних випадках:

12.9.1. якщо особа не надала усіх необхідних документів, визначених пунктом 12.3. даного Положення;

(підпункт 12.9.1. зі змінами відповідно до рішення Ради адвокатів України № 36 від 19 травня 2023 року)

12.9.2. у разі невідповідності особи вимогам, визначеним у статтях 6, 7 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та п.12.1. ст.12 цього Положення.

12.10. Рішення ради адвокатів регіону про відмову у видачі особі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю без проходження стажування може бути оскаржене особою, стосовно якої воно прийняте, протягом тридцяти днів з дня його отримання, до Ради адвокатів України або до суду.

12.11. Особа, стосовно якої радою адвокатів регіону прийнято рішення про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю без проходження стажування, не пізніше тридцяти днів з дня прийняття цього рішення складає перед радою адвокатів регіону Присягу адвоката України і отримує свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю та посвідчення адвоката України.

12.12. Документи, зазначені у підпунктах 12.3.3, 12.3.4, 12.3.5 пункту 12.3. не вимагаються:

12.12.1. після 24 лютого 2022 року взята на облік компетентними органами України як внутрішньо переміщена особа;

12.12.2. після 24 лютого 2022 року обіймала посаду помічника адвоката у адвоката (адвокатського бюро, адвокатського об'єднання), що має місце реєстрації на територіях України, тимчасово окупованих збройними силами Російської Федерації протягом дії в Україні воєнного стану, введеного Указом Президента України № 64/2022 від 24.02.2022, або на яких проводилися бойові дії.

(перший абзац пункту 12.12. в редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України № 36 від 19 травня 2023 року)

12.13. За дотримання умов, наведених у підпунктах 12.12.1. та 12.12.2. пункту 12.12., замість документів, зазначених у підпунктах 12.3.3., 12.3.4., 12.3.5., до заяви додаються:

12.13.1. довідка, видана компетентними органами України, про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи;

12.13.2. довідка від адвоката (адвокатського бюро, адвокатського об'єднання) про наявність трудових відносин Заявника (помічника адвоката) із відповідним адвокатом (адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням);

12.13.3. довідка (довідки) з компетентного органу (органів) про суму сплаченого єдиного соціального внеску, та податку з доходів фізичних осіб за час роботи на посаді помічника адвоката;

Підпункт 12.13.4. виключений на підставі рішення Ради адвокатів України № 36 від 19 травня 2023 року.

(перший абзац пункту 12.13. в редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України № 36 від 19 травня 2023 року)

12.14. Документи, перелічені у підпунктах 12.13.1,- 12.13.3. пункту 12.13. статті 12, а також у підпунктах 12.3.8., 12.3.9. пункту 12.3. статті 12 можуть бути надані особами, зазначеними у пункті 12.12. статті 12 у наступних формах:

12.14.1. у оригінальному примірнику;

12.14.2. у виді нотаріально чи за місцем роботи посвідченої копії;

12.14.3. у виді електронного документа на електронному носії, скріпленого кваліфікованим електронним підписом адвоката або керівника адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання, у якому Заявник обіймав посаду помічника адвоката.

(перший абзац пункту 12.14. в редакції відповідно до рішення Ради адвокатів України № 36 від 19 травня 2023 року)

4.2.6. ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОРДЕР НА НАДАННЯ ПРАВНИЧОЇ (ПРАВОВОЇ) ДОПОМОГИ нова редакція

*Затверджено рішенням Ради адвокатів України
від «12» квітня 2019 року № 41*

*із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від
«14» лютого 2020 року № 29*

*із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від
«17» листопада 2020 року № 118*

*із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від
«11» вересня 2021 року № 107*

*із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «29» квітня 2022 року № 45*

*із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «19» травня 2023 року № 32*

1. Положення про ордер на надання правничої (правової) допомоги встановлює єдині для всіх адвокатів України, адвокатських об'єднань/адвокатських бюро правила виготовлення, оформлення, зберігання, обліку ордерів.

2. Ордер на надання правової допомоги – письмовий документ, що посвідчує повноваження адвоката на надання правової допомоги у випадках і порядку, встановлених Законом України від 05 липня 2012 року № 5076-VI «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та іншими законами України.

3. В Україні встановлюється єдина, обов'язкова для всіх адвокатів,

типова форма ордера, яку затверджує Рада адвокатів України (зразок в Додатку 1).

4. Ордер видається адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням та повинен містити обов'язкові реквізити, передбачені цим Положенням.

5. Ордер, встановленої форми, є обов'язковим для прийняття усіма органами, установами, організаціями на підтвердження правомочності адвоката на вчинення дій, передбачених статтею 20 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

6. Бланки ордерів, згідно затвердженої типової форми, генеруються у відповідному розділі «Особистого кабінету адвоката» на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України [\u\u.ипBa.oq£.ia](http://u.ua.org.ua) слідуючи командам системи.

7. Облік згенерованих ордерів здійснюється автоматично системою управління електронної бази даних Єдиного реєстру адвокатів України. Історія генерування ордерів відображається у відповідному розділі «Особистого кабінету адвоката» на офіційному веб-сайті НААУ та у адміністративній частині електронної бази даних ЄРАУ.

8. Адвокати, адвокатські об'єднання або адвокатські бюро ініціюють генерування ордерів відповідно від адвокатів, які здійснюють адвокатську діяльність індивідуально, керівників (уповноважених осіб) адвокатського об'єднання, адвокатського бюро через офіційний веб-сайт НААУ, в раді адвокатів регіону, або як виняток у передбачених Радою адвокатів України випадках безпосередньо у Національній асоціації адвокатів України.

9. Ордер, що видається адвокатом, який здійснює свою діяльність індивідуально, підписується адвокатом та посвідчується печаткою адвоката (за її наявності).

10. Ордер, який видається адвокатським бюро або адвокатським об'єднанням, обов'язково має містити підпис адвоката, який надає правничу (правову) допомогу на підставі цього ордера, та підпис керівника адвокатського бюро, адвокатського об'єднання і скріплений печаткою юридичної особи.

Під час дії воєнного стану на території України дозволяється видача адвокатським бюро/адвокатським об'єднанням ордеру без скріплення його печаткою юридичної особи та без підпису керівника адвокатського об'єднання, адвокатського бюро. Правовідносини між адвокатом, який надає правничу (правову) допомогу на підставі цього ордера та адвокатським об'єднанням, адвокатським бюро врегульовуються внутрішніми документами цих організаційно правових форм здійснення адвокатської діяльності.

(зі змінами відповідно до рішення Ради адвокатів України № 45 від 29 квітня 2022 року)

11. Ордер, встановленої цим Положенням форми, є належним та достатнім

підтвердженням правомочності адвоката на вчинення дій в інтересах

клієнта.

12. Ордер містить наступні реквізити:

12.1. Серію, порядковий номер ордера;

12.2. Прізвище, ім'я, по батькові або найменування особи, якій надається правова допомога;

12.3. Посилання на договір про надання правової допомоги/доручення органу (установи), уповноважених законом на надання безоплатної правової допомоги, номер (у випадку наявності) та дату цього документа;

12.4. Назву органу, у якому надається правова допомога адвокатом із зазначенням, у випадку необхідності, виду адвокатської діяльності відповідно до статті 19 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Під назвою органу розуміється як безпосередньо назва конкретного органу так і назва групи органів визначених пунктом 2 частини 1 статті 20 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (наприклад, судові органи, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, органи досудового слідства, правоохоронні органи тощо);

(зі змінами відповідно до рішення Ради адвокатів України № 118 від 17 листопада 2020 року)

12.5. Прізвище, ім'я, по батькові адвоката, який надає правничу (правову) допомогу на підставі ордера, номер та дату його свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, найменування органу, який його видав (КДКА відповідного регіону, з 01.01.2013 року радою адвокатів відповідного регіону); номер посвідчення адвоката України, ким та коли воно видане;

12.6. Ким ордер виданий (назву організаційної форми): адвокатом, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально (із зазначенням адреси робочого місця); адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням (повне найменування адвокатського бюро/адвокатського об'єднання та його місцезнаходження);

12.7. Адресу робочого місця адвоката, якщо вона відрізняється від адреси місцезнаходження адвокатського бюро/адвокатського об'єднання, яке видає ордер;

12.8. Обмеження повноважень, якщо такі передбачені договором про надання правничої (правової) допомоги;

12.9. Дату видачі ордера;

12.10. Підпис адвоката, який видав ордер, у разі здійснення ним індивідуальної діяльності (у графі «Адвокат»);

12.11. Підпис адвоката, який надає правову допомогу, якщо ордер, виданий адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням (у графі «Адвокат»);

12.12. Підпис керівника адвокатського бюро/адвокатського об'єднання, відтиск печатки адвокатського бюро/адвокатського об'єднання (за наявності) у випадку, якщо ордер видається адвокатським бюро/адвокатським об'єднанням.

Під час дії воєнного стану на території України, реквізити, передбачені цим підпунктом можуть оформлятися у відповідності до п. 10 цього

Положення;

(зі змінами відповідно до рішення Ради адвокатів України № 45 від 29 квітня 2022 року)

12.13. Двовимірний штрих-код (СДІ-код) з посиланням на профайл адвоката в ЄРАУ;

12.14. Реквізити 12.1, 12.5 (крім номера посвідчення адвоката України, ким та коли воно видане), 12.6, 12.7, 12.8 генеруються автоматично, всі інші реквізити ордера заповнюються адвокатом самостійно з метою збереження адвокатської таємниці.

(зі змінами відповідно до рішення Ради адвокатів України № 32 від 19 травня 2023 року)

13. Адвокати, право на заняття адвокатською діяльністю яких зупинено не можуть генерувати ордер на надання правничої (правової) допомоги в період вказаного зупинення.

14. Адвокати, право на заняття адвокатською діяльністю яких припинено шляхом анулювання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю не можуть генерувати ордер на надання правничої (правової) допомоги.

15. Відповідальність за достовірність вказаних в ордері даних несе адвокат (особа, яка видала ордер). У ордері на надання правової допомоги, який видається адвокатом або адвокатським бюро чи адвокатським об'єднанням, не заборонено здійснювати виправлення і дописки, у разі якщо обсяг повноважень адвоката змінюється в межах такого договору.

16. При генеруванні ордерів, відповідно до регіону їм присвоюються наступні серії:

- 16.1. Рада адвокатів України – П;
- 16.2. Рада адвокатів АР Крим – АК;
- 16.3. Рада адвокатів Вінницької області – АВ;
- 16.4. Рада адвокатів Волинської області – АС;
- 16.5. Рада адвокатів Дніпропетровської області – АЕ;
- 16.6. Рада адвокатів Донецької області – АН;
- 16.7. Рада адвокатів Житомирської області – АМ;
- 16.8. Рада адвокатів Закарпатської області – АО;
- 16.9. Рада адвокатів Запорізької області – АР;
- 16.10. Рада адвокатів Івано-Франківської області – АТ;
- 16.11. Рада адвокатів Кіровоградської області – ВА;
- 16.12. Рада адвокатів міста Києва – АА;
- 16.13. Рада адвокатів Київської області – АІ;
- 16.14. Рада адвокатів Луганської області – ВВ;
- 16.15. Рада адвокатів Львівської області – ВС;
- 16.16. Рада адвокатів Миколаївської області – ВЕ;
- 16.17. Рада адвокатів Одеської області – ВН;
- 16.18. Рада адвокатів Полтавської області – ВІ;
- 16.19. Рада адвокатів Рівненської області – ВК;

- 16.20.Рада адвокатів міста Севастополь – СН;
- 16.21.Рада адвокатів Сумської області – ВМ;
- 16.22.Рада адвокатів Тернопільської області – ВО;
- 16.23.Рада адвокатів Харківської області – АХ;
- 16.24.Рада адвокатів Херсонської області – ВТ;
- 16.25.Рада адвокатів Хмельницької області – ВХ;
- 16.26.Рада адвокатів Черкаської області – СА;
- 16.27.Рада адвокатів Чернівецької області – СЕ;
- 16.28.Рада адвокатів Чернігівської області – СВ.

Адвокати можуть використовувати за межами України, типову форму ордеру, викладену англійською мовою, яку затверджує Рада адвокатів України.

(доповнено пунктом 17 відповідно до рішення Ради адвокатів України № 107 від 11 вересня 2021 року)

- 17. Дане Положення набирає чинності з «12» квітня 2019 року.

4.2.7. ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПОРЯДОК ПРИЙНЯТТЯ ТА РОЗГЛЯДУ СКАРГ ЩОДО НЕНАЛЕЖНОЇ ПОВЕДІНКИ АДВОКАТА, ЯКА МОЖЕ МАТИ НАСЛІДКОМ ЙОГО ДИСЦИПЛІНАРНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО

- рішенням Ради адвокатів України від «30» серпня 2014 року № 120 із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від «30» липня 2015 року № 86*
- із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від «13» листопада 2015 року № 143*
- із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від «11» червня 2016 року № 151*
- із змінами та доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів України від «07» квітня 2017 року № 57*
- із змінами та доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів України від «08» квітня 2017 року № 92*
- із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від «23» вересня 2017 року № 203 (у редакції рішення Ради адвокатів України від «16» листопада 2017 року № 257)*
- із змінами та доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів України від «01» червня 2018 року № 66*
- із доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів України від «02» червня 2018 року № 86*
- із доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів України від «13» жовтня 2018 року № 176*
- із доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів України*

*від «14» лютого 2019 року № 6
із доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «26» червня 2019 року № 73
із доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів України
від «15» листопада 2019 року № 149
із змінами та доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів
України від «18» червня 2020 року № 37
із змінами та доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів
України від «19» березня 2021 року № 23
із змінами та доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів
України від «03» липня 2021 року № 64
із змінами та доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів
України від «10» вересня 2021 року № 93
із змінами та доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів
України від «25» березня 2022 року № 34
із змінами та доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів
України від «16-17» листопада 2022 року № 144
із змінами та доповненнями, внесеними рішенням Ради адвокатів
України від «11-12» серпня 2023 року №84*

1. Це Положення розроблено відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Закону України «Про звернення громадян», Правил адвокатської етики, Регламенту кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону та інших актів законодавства України і Національної асоціації адвокатів України, з метою офіційного тлумачення відповідності поведінки адвокатів вимогам законодавства України про адвокатуру та адвокатську діяльність та етичним стандартам, а також регламентації дисциплінарного провадження стосовно адвокатів.

(ст. 1 зі змінами, внесеними рішенням РА У від 26.06.2019 р. № 73)

2. Дисциплінарним провадженням визнається процедура розгляду письмової скарги, яка містить відомості про наявність у діях адвоката ознаки дисциплінарного проступку.

3. Адвоката може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності лише в порядку дисциплінарного провадження, з підстав вчинення ним дисциплінарного проступку, види якого передбачені статтею 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

4. Дисциплінарним проступком адвоката є:

- 1) порушення вимог несумісності;
- 2) порушення присяги адвоката України;
- 3) порушення правил адвокатської етики;
- 4) розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення;
- 5) невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків;
- 6) невиконання рішень органів адвокатського самоврядування;

7) порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом. Визнання інших діянь дисциплінарним проступком адвоката та притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за їх вчинення не допускається.

5. Не може бути підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності винесення судом або іншим органом рішення не на користь його клієнта, скасування або зміна судового рішення або рішення іншого органу, винесеного у справі, в якій адвокат здійснював захист, представництво або надавав інші види правової допомоги, якщо при цьому не було вчинено дисциплінарного проступку.

6. Не допускається зловживання правом на звернення до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, у тому числі ініціювання питання про дисциплінарну відповідальність адвоката без достатніх підстав, і використання зазначеного права як засобу тиску на адвоката у зв'язку із здійсненням ним адвокатської діяльності.

7. Дисциплінарне провадження стосовно адвоката здійснюється в особливому порядку. Адвокат вважається невинуватим у вчиненні дисциплінарного проступку і не може бути підданий дисциплінарному покаранню, доки його вину не буде доведено в законному порядку і встановлено рішенням дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності. Адвокат не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні дисциплінарного проступку. Обов'язок доказування вини адвоката у вчиненні дисциплінарного проступку покладається на особу, яка ініціює дисциплінарне провадження стосовно адвоката. Звинувачення адвоката не може ґрунтуватися на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини адвоката тлумачаться на його користь.

8. Дисциплінарне провадження стосовно адвоката здійснюється кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в Єдиному реєстрі адвокатів України.

9. Право на звернення до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури із заявою (скаргою) щодо поведінки адвоката, яка може бути підставою для дисциплінарної відповідальності, має кожен, кому відомі факти такої поведінки.

10. До заяв (скарг) щодо поведінки адвоката (далі узагальнено – заяви (скарги)) слід відносити: заяви (скарги) громадян; рішення, ухвали, постанови, звернення суддів; заяви (скарги), постанови, подання слідчих органів; заяви (скарги), подання голів кваліфікаційно-дисциплінарних комісій або її членів, голів рад адвокатів регіону або її членів; заяви (скарги) адвокатів, адвокатських об'єднань, адвокатських бюро, об'єднань адвокатів, підприємств, установ, організацій та інших осіб, поданих на дії адвокатів.

(ст. 10 зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 26.06.2019 р. №73)

11. Заява (скарга) адресується до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в Єдиному реєстрі адвокатів України. Заява (скарга) може бути подана як окремою

особою (індивідуально), так і групою осіб (колективно).

12. Дисциплінарну справу стосовно адвоката не може бути порушено за заявою (скаргою), що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку адвоката, а також за анонімною заявою (скаргою).

13. Адвокат може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності протягом року з дня вчинення дисциплінарного проступку.

(ст. 13 у редакції відповідно до рішення РА У від 01.06.2018 р. № 66)

14. Вимоги до заяви (скарги):

1) Заява (скарга) подається в письмовій формі особисто заявником (скаржником) або його представником. Заява (скарга) може бути подана безпосередньо за місцезнаходженням кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону або надіслана поштою (в тому числі електронною поштою із застосуванням електронного цифрового підпису).

(п. 1 ст. 14 у редакції відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

2) У заяві (скарзі) обов'язково має бути зазначено:

- найменування кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, до якої подається заява (скарга);

- ШБ (найменування) заявника (скаржника), посада, місце роботи – для посадової та службової особи, поштова адреса, а також номер засобу зв'язку та адреса електронної пошти;

- ШБ адвоката щодо поведінки якого подається заява (скарга), поштова адреса, а також номер засобу зв'язку та адреса електронної пошти, якщо такі відомі;

- виклад обставин, якими заявник обґрунтовує факт наявності в діях адвоката дисциплінарного проступку;

- вимоги заявника (скаржника).

(п. 2 ст. 14 у редакції відповідно до рішення РАУ від 11.06.2016 р. № 151, зі змінами відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

3) На підтвердження обставин, якими обґрунтовується заява (скарга), заявник (скаржник) надає докази, а в разі неможливості – зазначає докази, надання яких самостійно є неможливим, із обов'язковим зазначенням причин та прохання до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про їх витребування.

4) До заяви (скарги) додається її копія та копії всіх документів, що приєднуються до неї, для вручення адвокату щодо поведінки якого подається заява (скарга), за винятком випадку коли заява (скарга) подається електронною поштою.

До заяви (скарги) також додається письмова згода на обробку персональних даних органами адвокатського самоврядування, в тому числі, збирання, зберігання, використання і поширення.

При поданні заяви (скарги) надається підтвердження здійснення плати за внесення даних до Реєстру дисциплінарних проваджень.

При поданні заяв (скарг) суддями не у рамках наданих їх повноважень

процесуальним законодавством України, надається підтвердження здійснення плати за внесення даних до Реєстру дисциплінарних проваджень.

(п. 4 ст. 14 у редакції відповідно до рішення РАУ від 16-17.11.2022 № 144)

5) Заява (скарга) підписується заявником (скаржником) або його представником, із зазначенням дати її подання. У разі подання заяви (скарги) представником, у ній зазначаються ПІБ представника, його поштова адреса, а також номер засобів зв'язку та адреса електронної пошти. Одночасно з заявою (скаргою) подається довіреність чи інший документ, що підтверджує повноваження представника.

(п. 5 ст. 14 зі змінами відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

6) Повноваження представників мають бути посвідчені такими документами: нотаріально-засвідченою довіреністю від імені фізичної особи; довіреністю від імені юридичної особи за підписом посадової особи, уповноваженої на це законом, статутом або положенням, а також документами, що посвідчують службове становище і повноваження її керівника; свідоцтвом про народження дитини або рішенням про призначення опікуном, піклувальником. Повноваження адвоката як представника можуть також посвідчуватись ордером, дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, або договором. До ордера обов'язково додається витяг із договору, у якому зазначаються повноваження адвоката як представника або обмеження його прав на вчинення окремих дій. Витяг засвідчується підписом сторін договору.

7) При виникненні конфлікту між адвокатами, наслідком якого є звернення одного з них зі скаргою до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, адвокат, який ініціював звернення, зобов'язаний надати докази того, що ним вжиті заходи мирного врегулювання такого конфлікту, зокрема, документи, що свідчать про звернення останнього до Ради адвокатів регіону за робочим місцем адвоката згідно відомостей в Єдиному реєстрі адвокатів України, а стосовно адвоката іноземної держави – асоціації адвокатів чи правового товариства відповідної держави.

(ст. 14 доповнено новим п. 7 відповідно до рішення РАУ від 01.06.2018 р. № 66)

8) Подання ради адвокатів регіону оформлене без дотримання вимог статті 14 цього Положення, повертається заявникові (скаржникові) з відповідним роз'ясненням не пізніше десяти днів від дня її надходження.

(ст. 14 доповнено новим п.8 відповідно до рішення РАУ від 13.10.2018р. № 176)

15. Заява (скарга), оформлена без дотримання вимог статті 14 цього Положення, повертається заявникові (скаржникові) з відповідним роз'ясненням не пізніше десяти днів від дня її надходження.

(ст. 15 у редакції відповідно до рішень РАУ від 11.06.2016р. № 151, від 01.06.2018р. № 66, від 18.06.2020р. № 37)

16. Повернення заяви (скарги) не перешкоджає повторному зверненню

із заявою (скаргою) до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, якщо перестануть існувати обставини, що стали підставою для її повернення.

17. Визнаються анонімними і розгляду не підлягають заяви (скарги) без зазначення місця проживання (місцезнаходження) заявника (скаржника), не підписані автором, а також такі, з яких неможливо встановити авторство.

18. Не підлягають розгляду і повертаються повторні заяви (скарги) до однієї і тієї ж кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури від одного і того ж заявника (скаржника) з одного і того ж питання, якщо перша заява (скарга) вирішена по суті; заяви (скарги), подані до неналежної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, а також заяви (скарги) осіб, визнаних судом недієздатними.

19. Рішення про повернення та залишення без розгляду заяви (скарги) приймає Голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, якій/якому адресовано заяву (скаргу), про що повідомляється особа, яка її подала, крім анонімних заяв (скарг).

20. Усі заяви (скарги) підлягають обов'язковому прийняттю без здійснення їх реєстрації. Заяви (скарги), що відповідають вимогам до заяви (скарги), підлягають обов'язковій реєстрації та розгляду. Забороняється відмова в прийнятті, реєстрації та розгляді заяви (скарги) з посиланням на політичні погляди, партійну належність, стать, вік, віросповідання, національність громадянина, незнання мови звернення, інші дискримінаційні ознаки.

21. Заява (скарга), яка відповідає вимогам до заяви (скарги) і може мати наслідком дисциплінарну відповідальність адвоката, реєструється кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури та не пізніше трьох днів з дня її надходження передається до дисциплінарної палати для перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката.

22. У разі звернення із заявами (скаргами) щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності адвокатів, яких обрано до органів адвокатського самоврядування, або якщо скаржниками виступають адвокати, яких обрано до органів адвокатського самоврядування, заява (скарга), не пізніше трьох днів з дня її надходження передається до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

(ст. 22 зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 26.06.2019 р. № 73)

23. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури в особі її Голови, з метою забезпечення неупередженості та об'єктивності при розгляді заяв (скарг), з урахуванням наближеності територіального розміщення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, не пізніше трьох днів з дня надходження заяви (скарги) приймає рішення про перерозподіл та направлення таких заяв (скарг) для розгляду до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури іншого регіону, ніж регіон, в якому зазначений адвокат входить до складу органів адвокатського самоврядування. Отримавши від Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури таку заяву (скаргу), Голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури

регіону перевіряє її на відповідність вимогам законодавства і цього Положення та приймає рішення про її подальший розгляд, відповідно до вимог цього Положення.

24. Голова дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури не пізніше трьох днів з дня надходження заяви (скарги) на дії адвоката, доручає одному із членів дисциплінарної палати провести перевірку відомостей, викладених у заяві (скарзі).

25. Член дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури за дорученням голови палати проводить перевірку відомостей, викладених у заяві (скарзі), та за результатами перевірки складає довідку, яка має містити викладення обставин, виявлених під час перевірки, з урахуванням, зокрема тактики, методів і прийомів адвокатської діяльності, наслідків для клієнта тощо, висновки та пропозиції щодо наявності підстав для порушення дисциплінарної справи.

(ст. 25 із доповненнями, внесеними рішенням РАУ від 08.04.2017 р. № 92)

26. Член дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, який проводить перевірку, протягом трьох днів з дати отримання ним доручення голови палати, звертається до адвоката з повідомленням про проведення щодо нього перевірки для отримання письмового пояснення адвоката по суті порушених питань із зазначенням строку його надання. До повідомлення додається копія заяви (скарги) та копії всіх документів, приєднаних до неї. Належним повідомленням адвоката є надіслання листа поштою рекомендованим відправленням за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в Єдиному реєстрі адвокатів України, або надіслання листа на адресу електронної пошти адвоката, зазначену в Єдиному реєстрі адвокатів України. Адвокат, стосовно якого здійснюється дисциплінарне провадження, та/або його представник мають право ознайомлюватися з матеріалами дисциплінарного провадження та виготовляти копії документів цього провадження із застосуванням власних технічних засобів, за виключенням копій документів, що містять інформацію, яка є предметом адвокатської таємниці. У разі ненадання адвокатом пояснення по суті порушених питань на запит члена дисциплінарної палати, який проводить перевірку, в межах визначеного строку, справа розглядається за наявними в ній матеріалами.

(ст. 26 зі змінами, внесеними рішеннями РАУ від 26.06.2019 р. № 73, від 15.11.2019 р. № 149, від 19.03.2021 р. № 23, від 25.03.2022 р. № 34)

27. При виникненні конфлікту між адвокатами, наслідком якого є звернення одного з них зі скаргою до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, адвокат, який ініціював звернення, зобов'язаний надати докази того, що ним вжиті заходи мирного врегулювання такого конфлікту, зокрема, документи, що свідчать про звернення останнього до Ради адвокатів регіону за робочим місцем адвоката згідно відомостей в Єдиному реєстрі адвокатів України, а стосовно адвоката іноземної держави – асоціації адвокатів чи правового товариства відповідної держави.

(ст. 27 у редакції відповідно до рішення РАУ від 01.06.2018 р. № 66)

28. Під час проведення перевірки член дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури має право опитувати осіб, яким відомі обставини вчинення діяння, що має ознаки дисциплінарного проступку, отримувати за письмовим запитом від органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, керівників підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань, фізичних осіб необхідну для проведення перевірки інформацію.

29. Орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи, керівники підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань, фізичні особи, яким надіслано запит члена дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, зобов'язані не пізніше десяти робочих днів з дня отримання запиту надати відповідну інформацію, копії документів. Відмова в наданні інформації на запит члена дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, копій документів, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання інформації, що не відповідає дійсності, тягнуть за собою відповідальність, передбачену законом.

(ст. 29 зі змінами, внесеними рішенням РАУ від 26.06.2019 р. № 73)

30. Заява (скарга) про дисциплінарний проступок адвоката, довідка та всі матеріали перевірки не пізніше тридцяти днів з дня початку перевірки подаються на розгляд дисциплінарної палати кваліфікаційно-

дисциплінарної комісії адвокатури. Перевищення зазначеного строку допускається виключно у виняткових випадках.

31. За результатами розгляду заяви (скарги) про дисциплінарний проступок адвоката, довідки та матеріалів перевірки дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури не пізніше тридцяти днів з дня отримання матеріалів перевірки більшістю голосів членів палати, які беруть участь у її засіданні, вирішує питання про порушення або відмову в порушенні дисциплінарної справи стосовно адвоката. Перевищення зазначеного строку допускається виключно у виняткових випадках. Під час прийняття рішення ніхто не має права перебувати в приміщенні, у якому приймається таке рішення («нарадча кімната»), крім складу дисциплінарної палати КДКА, який приймає таке рішення, Голови КДКА, який бере участь у засіданні палати, і працівників Секретаріату КДКА. Члени дисциплінарної палати КДКА, Голова КДКА, секретар КДКА та працівники Секретаріату КДКА не мають права розголошувати хід обговорення та прийняття рішення в приміщенні, у якому ухвалювалося таке рішення («таємниця нарадчої кімнати»). Виключенням з правила, встановленого у цій статті Положення, становить необхідність захисту Головою та членами дисциплінарної палати КДКА, Головою КДКА, секретарем КДКА і працівниками Секретаріату КДКА своїх прав та інтересів.

У разі відкликання скарги заявником (скаржником) до прийняття рішення дисциплінарною палатою КДКА про порушення дисциплінарної справи, палата приймає протокольне рішення про залишення заяви (скарги)

без розгляду.

(ст. 31 доповнено відповідно до рішень РАУ від 02.06.2018 р. № 86, від 26.06.2019 р. № 73)

32. Дисциплінарна справа стосовно адвоката порушується за наявності в діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

33. Рішення про порушення дисциплінарної справи з визначенням місця, дня і часу її розгляду чи про відмову в порушенні дисциплінарної справи надсилається засобами поштового зв'язку або електронною поштою, або вручається під розписку адвокату та особі, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, протягом трьох днів з дня прийняття такого рішення. До рішення про порушення дисциплінарної справи, яке надсилається або вручається адвокату, додається довідка члена дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, складена за результатами перевірки.

(ст. 33 зі змінами відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

34. Рішення про порушення дисциплінарної справи або про відмову в порушенні дисциплінарної справи може бути оскаржено протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду. Строк на оскарження до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може бути поновлено за рішенням цієї Комісії згідно заяви скаржника про поважність причин його пропуску.

(ст. 34 із змінами, внесеними рішенням РАУ від 30.07.2015 р. №86)

35. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури протягом десяти днів з дня отримання скарги на рішення про порушення дисциплінарної справи або про відмову в порушенні дисциплінарної справи витребує матеріали дисциплінарної справи у відповідної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та забезпечує розгляд скарги протягом тридцяти днів з дня одержання матеріалів дисциплінарної справи. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури зобов'язана не пізніше десяти календарних днів з дня отримання листа ВКДКА про витребування зазначених матеріалів направити їх до ВКДКА.

(ст. 35 із доповненнями, внесеними рішенням РАУ від 07.04.2017 р. № 57)

36. Вимоги до скарги на рішення дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури у дисциплінарній справі, що подається до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури:

36.1. Скарга подається до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури у письмовій формі. Скарга може бути подана безпосередньо за місцезнаходженням Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або надіслана поштою (в тому числі електронною поштою із застосуванням електронного цифрового підпису).

(п. 36.1 відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

36.2. В скарзі мають бути зазначені:

1) найменування кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, рішення якої оскаржується;

2) ШБ (найменування) заявника (скаржника), посада, місце роботи – для посадової та службової особи, поштова адреса, а також номер засобу зв'язку та адреса електронної пошти;

(мі. 2 п. 36.2. зі змінами відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

3) ШБ адвоката щодо поведінки якого подається заява (скарга), поштова адреса, а також номер засобу зв'язку та адреса електронної пошти;

(пп. 3 п. 36.2. зі змінами відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

4) дата, номер рішення, що оскаржується;

5) доводи скаржника щодо незаконності та (або) необґрунтованості рішення;

6) вимоги скаржника;

7) перелік документів та інших матеріалів, що додаються.

36.3. Скарга підписується особою, яка її подає, або представником.

36.4. До скарги, поданої представником, має бути додана довіреність або інший документ, що посвідчує повноваження представника.

36.5. До скарги додається копія рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, а також доказ надіслання скаржником копії скарги та доданих до неї письмових матеріалів іншій стороні, кваліфікаційно-дисциплінарній комісії адвокатури, рішення якої оскаржується, листом з описом вкладення.

(п. 36.5. ст. 36 у редакції відповідно до рішення РАУ від 13.11.2015 р. № 143)

36.6. При поданні скарги на рішення дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури надається підтвердження здійснення плати за внесення даних до Реєстру дисциплінарних проваджень.

(п. 36.6. ст. 36 в редакції відповідно до рішення РАУ від 16-17.11.2022 № 144)

36.7. До скарги додається письмова згода на обробку персональних даних органами адвокатського самоврядування, в тому числі, збирання, зберігання, використання і поширення.

(ст. 36 доповнено новим п. 36.7. відповідно до рішення РАУ від 16-17.11.2022 № 144)

37. До скарги на рішення дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури/дії чи бездіяльність кваліфікаційно – дисциплінарної комісії адвокатури, що подається до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, яка не оформлена відповідно до вимог, встановлених цим Положенням застосовуються норми, визначені статтями 15, 16, 17, 18 цього Положення.

Порушення (пропущення/пропуск) строку на оскарження рішення дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури без поважних причин є підставою для залишення скарги без задоволення.

(ст. 37 із змінами, внесеними рішеннями РАУ від 30.07.2015 р. № 86, від

23.09.2017 р. № 203 (в редакції рішення РАУ від 16.11.2017 р. № 257; в редакції відповідно до рішення РАУ від 18.06.2020 р. № 37)

38. Скарги на рішення дії чи бездіяльності дисциплінарної палати КДКА розглядаються ВКДКА відповідно до положень Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», цього Положення, Регламенту ВКДКА, інших актів ВКДКА та актів РАУ. Під час прийняття рішення ВКДКА ніхто не має права перебувати в приміщенні, у якому приймається таке рішення («нарадча кімната»), крім складу ВКДКА, який приймає таке рішення, та працівників Секретаріату ВКДКА. Члени ВКДКА та працівники Секретаріату ВКДКА не мають права розголошувати хід обговорення та прийняття рішення в приміщенні, у якому ухвалювалося таке рішення («таємниця нарадчої кімнати»). Виключенням з правила, встановленого у цій статті Положення, становить необхідність захисту Головою та членами ВКДКА, працівниками Секретаріату ВКДКА своїх прав та інтересів. Копія рішення ВКДКА надсилається засобами поштового зв'язку або електронною поштою або вручається під розписку адвокату та особі, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, протягом 7 - 10 робочих днів з дня прийняття рішення. З об'єктивних, обґрунтованих підстав зазначені строки можуть бути продовжені.

КДКА, після отримання рішення ВКДКА, яке підлягає внесенню до Єдиного реєстру адвокатів України, не пізніше наступного робочого дня передає відповідній Раді адвокатів регіону необхідну інформацію для внесення до Єдиного реєстру адвокатів України відомостей про прийняте рішення.

(ст. 38 із змінами, внесеними рішенням РАУ від 30.07.2015 р. № 86, у редакції рішення РАУ від 02.06.2018 р. № 86, із доповненнями внесеними рішенням РАУ від 26.06.2019 р. № 73, зі змінами відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

З 8-1. Скарги на дії чи бездіяльність голів КДКА регіону, голів та/або членів дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону під час здійснення дисциплінарного провадження, розглядаються Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури під час розгляду скарг на рішення, прийняті такими КДКА у відповідних дисциплінарних провадженнях.

(додовнено ст. 38-1. відповідно до рішення РАУ від 11.06.2016 р. № 151)

38-2. Розгляд скарг на рішення КДКА регіону про порушення дисциплінарної справи, про відмову в порушенні дисциплінарної справи, скарг на дії чи бездіяльність КДКА регіону, клопотання адвоката про вжиття заходів забезпечення розгляду скарги у ВКДКА, відбувається на засіданні ВКДКА без участі сторін.

(додовнено ст. 38-2. відповідно до рішення РАУ від 03.07.2021 р. № 64; зі змінами відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

39. Дисциплінарна справа стосовно адвоката має бути розглянута дисциплінарною палатою кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури

не пізніше тридцяти днів з дня її порушення. До строку розгляду дисциплінарної справи не включається і перебіг строків зупиняється на термін хвороби чи відпустки адвоката, стосовно якого порушено дисциплінарне провадження, а також термін, на який розгляд справи було зупинено.

Рішення про зупинення розгляду справи приймається простою більшістю голосів присутніх членів дисциплінарної палати та заноситься до протоколу засідання палати.

(ст. 39 доповнено відповідно до рішення РАУ від 15.11.2019 р. № 149)

40. Розгляд питання, справи, віднесених до порядку денного засідання дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, може бути відкладений або зупинений у разі:

- 1) неявки на засідання учасників;
- 2) необхідності витребування нових матеріалів (доказів);
- 3) необхідності проведення додаткової комісійної перевірки;
- 4) залучення до участі у розгляді питання інших заінтересованих осіб;
- 5) відсутності кворуму після задоволення відводу (самовідводу) члена (членів) палати;
- б) з інших підстав, за рішенням дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

41. У розгляді справи, що має великий обсяг матеріалів, або за неможливістю її розгляду за один день з інших причин, які дисциплінарною палатою кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури визнано поважними, за протокольним рішенням палати може бути оголошено перерву, але не більше ніж на три робочих дні.

(ст. 41 у редакції відповідно до рішення РАУ від 15.11.2019 р. № 149)

42. У разі, якщо після відкладення, зупинення або оголошення перерви зміниться склад членів дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, які беруть участь у засіданні, їм надається час для ознайомлення із матеріалами справи, що розглядається.

43. Розгляд дисциплінарної справи здійснюється на засадах змагальності. Під час розгляду справи дисциплінарна палата заслуховує повідомлення члена дисциплінарної палати, який проводив перевірку, про результати перевірки, пояснення адвоката, стосовно якого порушено дисциплінарну справу, особи, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, та пояснення осіб, яким відомі будь-які відомості, що мають значення для дисциплінарної справи.

(ст. 43 відповідно до рішення РАУ від 15.11.2019 р. № 149)

44. Адвокат, стосовно якого порушено дисциплінарну справу, та особа, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, повідомляються про проведення засідання дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури не пізніше як за п'ять днів до дня його проведення, та мають право брати участь у засіданні, надавати пояснення, ставити питання учасникам провадження, висловлювати заперечення, подавати докази на підтвердження своїх доводів, заявляти

клопотання і відводи, користуватися правовою допомогою адвоката.

Належним повідомленням адвоката є надіслання листа поштою рекомендованим відправленням за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в Єдиному реєстрі адвокатів України, або надіслання листа на адресу електронної пошти адвоката, зазначену в Єдиному реєстрі адвокатів України.

Належним повідомленням особи, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, є надіслання листа поштою рекомендованим відправленням за адресою, зазначеною в заяві (скарзі), або надіслання листа на адресу електронної пошти такої особи, зазначену у скарзі.

Адвокат, стосовно якого порушено дисциплінарну справу, та особа, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, у разі наявності технічної можливості, мають право взяти участь у засіданні дистанційно – у режимі відеоконференції. Такі учасники засідання повинні за два дні до початку засідання письмово повідомити КДКА регіону про бажання взяти участь у засіданні дистанційно в режимі відеоконференції, направивши на адресу електронної пошти КДКА регіону відповідне клопотання та документи, що підтверджують особу учасника, та, у разі наявності, особу представника, а також документи, що підтверджують повноваження такого представника, передбачені пунктом 6 статті 14 даного Положення. Таке клопотання та документи повинні бути підписані за допомогою електронного цифрового підпису.

(ст. 44 зі змінами, внесеними рішеннями РАУ від 26.06.2019 р. № 73, від 15.11.2019 р. № 149, від 11-12.08.2023 р. № 84)

45. У разі неможливості з поважних причин брати участь у засіданні дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури адвокат, стосовно якого розглядається справа, може надати по суті порушених питань письмові пояснення, які додаються до матеріалів справи. Письмові пояснення адвоката, який не з'явився для участі в засіданні, оголошуються на засіданні дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

46. Неявка адвоката чи особи, яка ініціювала питання дисциплінарної відповідальності адвоката, на засідання дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури без поважних причин, за умови наявності доказів завчасного повідомлення зазначених осіб про місце, день і час засідання, не перешкоджає розгляду дисциплінарної справи по суті. У разі повторної неявки зазначених осіб на засідання палати, розгляд справи здійснюється за їх відсутності незалежно від причин неявки.

47. Розгляд справи про дисциплінарну відповідальність адвоката проводиться гласно і відкрито. У випадках необхідності запобігти розголошенню відомостей про особисте та сімейне життя чи обставин, які принижують гідність особи, або, якщо відкритий розгляд справи може призвести до розголошення адвокатської чи іншої захищеної законом конфіденційної інформації, та з інших причин, визнаних поважними,

проводиться закриті засідання. Рішення про проведення закритого засідання приймається простою більшістю голосів її членів, які беруть участь у засіданні.

Під час проведення дисциплінарною палатою закритого засідання ніхто, крім складу дисциплінарної палати КДКА, Голови КДКА, який бере участь у засіданні палати, секретаря КДКА, працівників Секретаріату КДКА, членів Ради адвокатів України, членів Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, які беруть участь у засіданні палати, адвоката, стосовно якого розглядається дисциплінарна справа, особи, що ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, їх представників-адвокатів, не має права перебувати в приміщенні, в якому здійснюється розгляд дисциплінарної справи.

Особа, якій відомі будь-які відомості, що мають значення для дисциплінарної справи, під час проведення дисциплінарною палатою закритого засідання, запрошується до приміщення засідання палати для її опитування, після чого видаляється з приміщення засідання дисциплінарної палати.

Засідання дисциплінарної палати КДКА регіону може проводитися дистанційно: онлайн (в режимі реального часу при підключенні до Інтернету) за допомогою програм, відеоконференцзв'язку та інших засобів комунікації. Рішення про проведення дистанційного засідання дисциплінарної палати КДКА регіону приймається Головою дисциплінарної палати КДКА регіону, а у разі його відсутності – Заступником голови дисциплінарної палати КДКА регіону.

(ст. 47 із доповненнями внесеними рішеннями РАУ від 15.11.2019 р. № 149, від 25.03.2022 р. № 34)

48. Під час засідання дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури ведеться протокол. У протоколі засідання зазначається: місце, дата, час початку і закінчення засідання; дані про головуючого та секретаря; дані про присутніх та відсутніх членів дисциплінарної палати та інших осіб, запрошених на засідання; виклад змісту розглядуваних питань, виступів учасників засідання, прийнятого рішення.

(ст. 48 із змінами, внесеними рішенням РАУ від 26.06.2019 р. № 73)

49. За результатами розгляду дисциплінарної справи дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймає рішення про:

1) притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку і застосування до нього дисциплінарного стягнення;

2) закриття дисциплінарної справи.

Рішення про закриття дисциплінарної справи приймається у разі:

а) відсутності в діях адвоката дисциплінарного проступку;

б) закінчення строку притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності, у разі встановлення дисциплінарного проступку у діях

адвоката.

в) відкликання заяви (скарги) заявником (скаржником).

г) на дату прийняття рішення, за результатами розгляду скарги, адвоката позбавлено права на заняття адвокатською діяльністю.

Пункт г) частини 2 статті 49 Положення застосовується дисциплінарною палатою КДКА при встановленні/невстановленні в діях адвоката дисциплінарного проступку.

У разі оскарження рішення про позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю до ВКДКА або до суду дисциплінарна палата КДКА зупиняє відкрите(і) дисциплінарне(і) провадження, відносно даного адвоката, до отримання відповідного рішення.

Під час прийняття рішення ніхто не має права перебувати в приміщенні, у якому приймається таке рішення («нарадча кімната»), крім складу дисциплінарної палати КДКА, який приймає таке рішення, Голови КДКА, який бере участь у засіданні палати, секретаря КДКА та працівників Секретаріату КДКА. Члени дисциплінарної палати КДКА, Голова КДКА, секретар КДКА та працівники Секретаріату КДКА не мають права розголошувати хід обговорення та прийняття рішення в приміщенні, у якому ухвалювалося таке рішення («таємниця нарадчої кімнати»). Виключенням з правила, встановленого у цій статті Положення, становить необхідність захисту Головою та членами дисциплінарної палати КДКА, Головою КДКА, секретарем КДКА і працівниками Секретаріату КДКА своїх прав та інтересів.

(ст. 49 доповнено відповідно до рішень РАУ від 02.06.2018 р. № 86, від 26.06.2019 р. № 73, від 10.09.2021 р. № 93)

50. За вчинення дисциплінарного проступку до адвоката може бути застосовано одне з таких дисциплінарних стягнень:

- 1) попередження;
- 2) зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року;
- 3) для адвокатів України – позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України;
- 4) для адвокатів іноземних держав – виключення з Єдиного реєстру адвокатів України.

51. Рішення у дисциплінарній справі має бути вмотивованим. Під час обрання виду дисциплінарного стягнення враховуються обставини вчинення проступку, його наслідки, особа адвоката та інші обставини.

52. До адвоката застосовується дисциплінарне стягнення у вигляді попередження, якщо можливість застосування іншого стягнення за вчинений ним дисциплінарний проступок не передбачена законом.

53. Накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю може застосовуватися виключно у разі:

- 1) повторного протягом року вчинення дисциплінарного проступку;

- 2) порушення адвокатом вимог щодо несумісності;
- 3) систематичного або грубого одноразового порушення правил адвокатської етики.

54. Накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю може застосовуватися виключно у разі:

- 1) порушення присяги адвоката України;
- 2) розголошення адвокатом відомостей, що становлять адвокатську таємницю, використання їх у своїх інтересах або в інтересах третіх осіб;
- 3) заподіяння протиправними діями адвоката, пов'язаними із здійсненням ним адвокатської діяльності, значної шкоди клієнту, якщо така шкода встановлена судовим рішенням, що набрало законної сили;
- 4) систематичного або грубого одноразового порушення правил адвокатської етики, що підриває авторитет адвокатури України.

55. Рішення дисциплінарної палати у дисциплінарній справі приймається за наслідками загального обговорення та голосування більшістю голосів від їхнього загального складу, крім рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю, яке приймається двома третинами голосів від її загального складу.

1) Рішення може прийматися таємним голосуванням, якщо за його проведення у такий спосіб проголосували більше половини обраного складу дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури. Член дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, який проводив перевірку відомостей про дисциплінарний проступок адвоката, не бере участь у голосуванні.

2) Рішення у дисциплінарній справі приймається членами дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури за відсутності адвоката, стосовно якого порушено дисциплінарну справу, та особи, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, а також інших осіб, присутніх на засіданні дисциплінарної палати, за виключенням Г олови кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури відповідного регіону.

3) Член дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може особисто викласти письмово окрему думку щодо конкретного рішення. Окрема думка додається до протоколу засідання і не оголошується при оголошенні рішення.

56. Рішення оголошується на засіданні дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури. У виняткових випадках, залежно від складності справи, складання повного тексту рішення може бути відкладено на строк не більше трьох робочих днів з дня закінчення розгляду справи, але вступна і резолютивна частини рішення оголошуються у засіданні, в якому закінчився розгляд справи.

57. Дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та її члени зобов'язані об'єктивно і вчасно розглядати заяви

(скарги), перевіряти викладені в них факти, приймати рішення відповідно до чинного законодавства України і забезпечувати їх виконання.

58. Копія рішення надсилається засобами поштового зв'язку або електронною поштою, або вручається під розписку адвокату та особі, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення.

(ст. 58 зі змінами відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

59. Дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може з власної ініціативи або за заявою осіб, які беруть участь у справі, виправити допущені у рішенні Палати описки чи арифметичні помилки, про що приймається відповідне рішення. Питання про внесення виправлень вирішується на засіданні дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, без виклику осіб, які беруть участь у справі.

60. Винесене дисциплінарною палатою кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури рішення у дисциплінарній справі за результатами розгляду заяви (скарги) може бути оскаржене до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду протягом тридцяти днів з дня його прийняття лише адвокатом, стосовно якого порушено дисциплінарну справу, або особою, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, чи їхніми представниками, з дотриманням вимог, визначених пунктами 36.1., 36.2., 36.3., 36.4., 36.5., 36.6. цього Положення. Оскарження такого рішення не зупиняє його дії. Вказаний строк на оскарження рішення до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може бути поновлено за рішенням цієї Комісії згідно заяви скаржника про поважність причин його пропуску. Порушення (пропущення/пропуск) строку на оскарження рішення дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури без поважних причин є підставою для залишення скарги без задоволення, а рішення без змін.

(ст. 60 із змінами, внесеними рішеннями РАУ від 30.07.2015 р. № 86, від 26.06.2019 р. № 73)

60-1. ВКДКА, за обґрунтованим письмовим клопотанням адвоката, може вжити заходи забезпечення розгляду скарги у ВКДКА на рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про зупинення або припинення права на заняття адвокатською діяльністю.

Забезпечення заходів розгляду скарги допускається під час її розгляду ВКДКА, якщо невжиття такого заходу може істотно ускладнити чи унеможливити поновлення порушених чи оспорюваних прав або інтересів адвоката, чи його клієнтів.

Скарга може бути забезпечена шляхом зупинення дії рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про зупинення або припинення права на заняття адвокатською діяльністю до прийняття рішення ВКДКА за результатом розгляду такої скарги.

За результатом розгляду клопотання адвоката про зупинення дії рішення

кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або за ініціативою Вищої кваліфікаційно – дисциплінарної комісії адвокатури, остання, приймає рішення про зупинення дії рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або про відмову у зупиненні дії рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Питання про вжиття заходів забезпечення розгляду скарги розглядається на найближчому засіданні ВКДКА.

Рішення ВКДКА про зупинення дії рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури виготовляється протягом трьох робочих днів з дня його прийняття.

Рішення ВКДКА про зупинення дії рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури не пізніше наступного робочого дня після його виготовлення направляється скаржнику, адвокату, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури дію рішення якої зупинено та до ради адвокатів регіону за адресою робочого місця адвоката.

Рада адвокатів регіону не пізніше наступного робочого дня після отримання рішення ВКДКА про зупинення дії рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, вносить відповідні відомості до Єдиного реєстру адвокатів України.

(доповнено новою ст. 60-1 відповідно до рішення РАУ від 14.02.2019 р. № 6)

61. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури протягом десяти днів з дня отримання скарги на рішення у дисциплінарній справі, витребує матеріали дисциплінарної справи у відповідної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та забезпечує розгляд протягом тридцяти днів з дня одержання матеріалів дисциплінарної справи з дотриманням вимог, визначених статтями 37, 38 цього Положення.

(відповідно до рішення РАУ від 18.06.2020 р. № 37)

61-1. Засідання ВКДКА може проводитися дистанційно: онлайн (в режимі реального часу при підключенні до Інтернету) за допомогою програм, відеоконференцзв'язку та інших засобів комунікації. Рішення про проведення дистанційного засідання ВКДКА приймається Головою ВКДКА.

(доповнено ст. 61-1 відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

62. Адвокат, стосовно якого вчинено протиправний вплив шляхом зловживання правом на подачу скарги щодо його поведінки, яка може бути підставою для дисциплінарної відповідальності, ініціювання питання про дисциплінарну відповідальність адвоката без достатніх підстав та використання зазначеного права як засобу тиску на адвоката, у зв'язку із здійсненням ним адвокатської діяльності, має право звернутися до відповідної ради адвокатів регіону, кваліфікаційно- дисциплінарної комісії адвокатури регіону, Комітету захисту прав та гарантій адвокатської діяльності, Національної асоціації адвокатів України, правоохоронних органів та суду за сприянням у забезпеченні гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних, соціальних і особистих прав адвоката.

63. Листування з кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури регіонів та з Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури засобами електронної пошти відбувається з використанням електронного цифрового підпису.

(доповнено ст. 63 відповідно до рішення РАУ від 25.03.2022 р. № 34)

Довідкове видання

АДВОКАТУРА УКРАЇНИ:
ЗБІРНИК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

Видання друге, доповнене і перероблене

Редактор, оригінал-макет – *А.В. Самотуга*

Підп. до друку 05.12.2023. Формат 60x84/16. Друк – цифровий. Гарнітура – Times.
Ум.-друк. арк. 24,18. Обл.-вид. арк. 26,00. Зам. № 03/23-д

Надруковано у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26, rvv_vonr@dduvs.in.ua

Свідоцтво про внесення до державного реєстру ДК № 6054 від 28.02.2018